

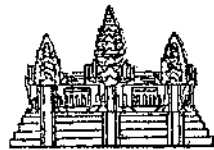
ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវៀរ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ព្រះ
វ្យាក្រមបិដកបាលី
និង
សេចក្តីវ្យាប្រយោគសាស្ត្រ
វិនយបិដក បុណ្ណវគ្គ
កកិយតារា
១១

សង្ឃកេតិកុន្តកៈ វត្តកុន្តកៈ

បាតិមោក្ខដបនកុន្តកៈ កិកុន្តិខន្តកៈ

បញ្ចសតិកកុន្តកៈ នឹង សតិសតិកកុន្តកៈ

លើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០១

វិនយបដិកេ ចុល្លត្ថេស្ស

តតិយោ ភាគោ

សង្ឃកេទុក្ខន្ធកំ

[១] តេន សមយេន ពុទ្ធា កតវា អនុច័យាយ
វិហារតិ អនុច័យំ នាម មល្លានំ ធិតមោ ។ តេន ទោ
បន សមយេន អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា
កតវន្តំ បព្វជិតំ អនុប្បព្វជន្តំ ។

[២] តេន ទោ បន សមយេន មហានាមោ ច
សក្កោ អនុវុទ្ធា ច សក្កោ ទ្វេ ភាតុកា ហោន្តំ ។
អនុវុទ្ធា សក្កោ សុខុមាលោ ហោតិ ។ តស្ស តយោ
នាសាទា ហោន្តំ ឯកោ ហេមន្តិកោ ឯកោ តិម្ហិកោ
ឯកោ វស្សិកោ ។ សោ វស្សិកេ នាសាទេ ចត្តារក
នាសេ ធិប្បវិសេហិ តុវិយេហិ បវិហារិយមាទេ ន ហេត្តា
នាសាទា^(១) ឡិកេហតិ។ អថ ទោ មហានាមស្ស សក្កស្ស

១ ម. ហេត្តិយសាទំ ។

នៃយបិដក ចុល្លវគ្គ

តតិយភាគ

សង្ឃភោទក្ខន្ធកៈ

(១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធ មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងនិគម ឈ្មោះអនុបិយា ជានិគមរបស់មល្លក្សត្រ ទៀបព្រៃអនុបិយា ។ ក៏សម័យ នោះឯង ពួកសក្យកុមារ សុខ្លីតែជាអ្នកមាននាមល្បីល្បាញ ចេញបួស តាមព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ ។

(២) សម័យនោះ មានសក្យៈជាបងប្អូន ២ អង្គ ឈ្មោះមហានាមសក្កៈ ១ ឈ្មោះអនុទ្ធសក្កៈ ១ ។ ឯអនុទ្ធសក្កៈជាសេចសុខមាលជាតិ^(១) ។ អនុទ្ធសក្កៈនោះ មានប្រាសាទ ៣ ខ្នង ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដ្ឋវេនិក ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដ្ឋវេក្កោ ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដ្ឋវេក្កៀន ។ អនុទ្ធសក្កៈនោះ (គង់នៅ) លើប្រាសាទសម្រាប់រដ្ឋវេក្កៀនអស់បួនខែ មាន គន្លឹះនៅចាំគាល់បម្រើ មិនមានមនុស្សច្របូស (នៅលាយ) មិនដែល យាងចុះអំពីប្រាសាទមកទាន់ក្រោមឡើយ ។ គ្រានោះឯង មហានាមសក្កៈ

១ ជាក្សត្រធ្លាប់បានសេចក្តីសុខ មិនដែលបានសេចក្តីលំបាកដោយខ្យល់នឹងកំដៅថ្ងៃជាដើម។

៤

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ឯតទយោសិ ឯតវហំ ទោ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា
សក្យកុមារា ភគវន្តំ បព្វជីតំ អនុប្បព្វជន្តិ អម្ហាកត្ត
បទ^(១) កុលា នត្តិ កោចិ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ
យន្តបាហំ វា បព្វជេយ្យំ អនុវុទ្ធា វាតិ ។ អថទោ
មហាណាមោ សក្កោ យេន អនុវុទ្ធា សក្កោ តេន បសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា អនុវុទ្ធំ សក្កំ ឯតទវោច ឯតវហំ តាត
អនុវុទ្ធ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ
បព្វជីតំ អនុប្បព្វជន្តិ អម្ហាកត្ត បទ កុលា នត្តិ កោចិ
អតារស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ តេនហំ ត្ថំ វា បព្វជ
អហំ វា បព្វជិស្សមីតិ ។ អហំ ទោ សុខុមាលោ បាហំ
សក្កោមិ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជិតុំ ត្ថំ បព្វជា-
ហិតិ ។ ឯហំ ទោ តេ តាត អនុវុទ្ធ យវាសត្ថំ
អនុសាសិស្សមិ បឋមំ ខេត្តំ កសាបេតតំ កសាបេត្តា
វហាបេតតំ វហាបេត្តា ឧទកំ អតិទេតតំ ឧទកំ អតិ-
ទេត្តា ឧទកំ ទិទ្ទេតតំ ឧទកំ ទិទ្ទេត្តា ទិទ្ទាបេតតំ^(២)

១ ឧ. ម. យោគកេស បទសទ្ធា ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. និទ្ទាបេតតំ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ត

មានសេចក្តីត្រូវដឹងថា ឥឡូវនេះពួកសក្យកុមារសុទ្ធតែជាអ្នកមាននាម
ល្បីល្បាញ បានចេញបួសតាមព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្ទៀង
ហើយ ចំណែកខាងត្រកូលរបស់យើងគ្មាននរណាមួយ ចេញចាកផ្ទះទៅ
បួសក្នុងសាសនាសោះ បើដូច្នោះគួរតែកត់ត្រាអញ្ញបូជន៍បួសកុំបានចុះ ។
ទើបមហានាមសក្កៈចូលទៅកាន់ទូសក្កៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន
និយាយរឿងនេះចំពោះអនុរាជទូសក្កៈថា ម្ចាស់អនុរាជ ជាអនុជ ឥឡូវនេះ ពួក
សក្យកុមារ សុទ្ធតែជាអ្នកមាននាមល្បីល្បាញ បានចេញបួសតាមព្រះ
មានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្ទៀងហើយ ចំណែកខាងត្រកូលរបស់យើង
គ្មាននរណាមួយ ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាសោះ បើដូច្នោះចូរឯង
បួស ឬអញ្ជើញបួសកុំបាន ។ អនុរាជឆ្លើយថា ខ្ញុំជាមនុស្សសុខុមាលជាតិ
ខ្ញុំមិនអាចនឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនាបានទេ សូមទ្រង់ស្តេច
បួសចុះ ។ មហានាមសក្កៈនិយាយថា ម្ចាស់អនុរាជ ជាអនុជ ចូរម្ចាស់
កាយ បងនឹងពន្យល់ប្រយោជន៍របស់យោវាសដល់បួនថា ការធ្វើស្រែនោះ
មុនដំបូងត្រូវក្រ ក្ររួចហើយ ត្រូវព្រោះ ព្រោះរួចហើយ ត្រូវបញ្ចេញទឹក
បញ្ចេញទឹករួចហើយ ត្រូវបញ្ចេញទឹក បញ្ចេញទឹករួចហើយ ត្រូវជំរះស្មៅ

សង្ឃពេទ្ធពុទ្ធពោ អនុវុទ្ធសព្វគ្រូ មហានាមសព្វគ្រូ

និទ្ទាបេត្តា លវាបេត្តំ លវាបេត្តា ឧត្តាហាបេត្តំ ឧត្តា-
ហាបេត្តា^(១) បុញ្ញំ កាវាបេត្តំ បុញ្ញំ កាវាបេត្តា
មន្ទាបេត្តំ មន្ទាបេត្តា បលាលានិ ឧទ្ធកាបេត្តានិ
បលាលានិ ឧទ្ធកាបេត្តា កុសិកា ឧទ្ធកាបេត្តា កុសិកំ
ឧទ្ធកាបេត្តា ឌីដ្ឋនាបេត្តំ ឌីដ្ឋនាបេត្តា^(២) អតិហាបេត្តំ
អតិហាបេត្តា អាយតិម្បំ វស្សំ ឯវមេវ កាតតំ
អាយតិម្បំ វស្សំ ឯវមេវ កាតត្បន្តំ ។ ន កម្មា ជ័យន្តិ
ន កម្មានំ អន្តោ បញ្ញាយតិ កនា កម្មា ជ័យិស្សន្តិ
កនា កម្មានំ អន្តោ បញ្ញាយិស្សតិ កនា មយំ
អប្បោស្សកា បញ្ចហិ កាមតុណោហិ សមប្បិតា
សមន្តិក្ខតា បិបិស្សមាតិ ។ ន ហិ តាត អនុវុទ្ធ
កម្មា ជ័យន្តិ ន កម្មានំ អន្តោ បញ្ញាយតិ
អក្កុណោ^(៣) កម្មេ មាតាបិតោ^(៤) ច បិតាមហា ច
កាល កតាតិ ។ តេនហិ ត្រូញោ យវាសត្តេន ឧបជា-
នាហិ អហំ អតារស្មា អនតារយំ បព្វដិស្សមីតិ ។

១ ឧ. ឧព្វហោបេត្តា ។ ២ ឧ. ម. ឧបុតាបេត្តំ ឧបុតាបេត្តា ។ ៣ ឧ. អក្កុណោយេវ ។
៤ ឧ. ម. បិតោ ។

សង្ឃពេទ្យព្រះ រឿងអនុរុទ្ធសព្ទៈ នឹងរឿងមហោនាមសក្យក្រដ

ជំរះស្មៅរួចហើយ ត្រូវច្រកស្រូវ ច្រកស្រូវហើយ ត្រូវចងកណ្តាប់ ចងជា
កណ្តាប់ហើយ ត្រូវធ្វើឲ្យជាគំនរ ធ្វើឲ្យជាគំនរហើយ ត្រូវបោកបួបញ្ជាន់
បញ្ជាន់ហើយ ត្រូវដង្កុយកចំបើង ដង្កុយកចំបើងហើយ ត្រូវដង្កុយកកំ-
ទេចចេញ ដង្កុយកកំទេចចេញហើយ ត្រូវរោយ រោយហើយ ត្រូវដញ្ជូន
យកមកទុក ដញ្ជូនយកមកទុកហើយ ត្រូវចាប់ធ្វើតែយ៉ាងនេះតទៅទៀត
រាល់ៗឆ្នាំ ត្រូវចាប់ធ្វើ (សាព៌ដើម) តាមទំនងនេះទៀត តែរាល់ ៗ ឆ្នាំ ។
អនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយថា ការងារមិនចេះអស់ទេ ទីបំផុតនៃការងារមិនប្រា-
កដទេ កាលណានឹងអស់ការងារ កាលណានឹងប្រាកដថាផុតការងារបាន
កាលណាយើងនឹងឃើញខ្លួនខ្លួនយើងនឹងស្តាប់ស្តាប់បម្រើដោយកាម
គុណ ៥ ។ ម្ចាស់អនុរុទ្ធ ជាអនុដ ការងារមិនចេះអស់ទេ ទីបំផុតការងារក៏
មិនប្រាកដ មាភាបិភាគី ដីភាគី ធ្វើមរណភាព(ទៅអស់) ឯការងារមិនចេះ
អស់ទេ ។ បើដូច្នោះ អនុដឯង ចូរជ្រាបអំពីប្រយោជន៍របស់យករាស
ចុះ បងមុខជានឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនា (មិនខាន) ។

វិនយបិដកេ ឧបស្ស័ត្តោ

[៣] អដិទោ អនុវុទ្ធា សក្កោ យេន មាតា តេ-
នុបស្កន្តិមិ ឧបស្កន្តិមិត្វា មាតា ឯតទរោច ឥន្ទ្រាមហំ
អម្ម អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតុំ អនុជាណាហិ មំ
អម្ម^(១) អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាយោតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
អនុវុទ្ធស្ស ឥន្ទ្រស្ស មាតា អនុវុទ្ធសក្កំ ឯតទរោច
តុម្ភេ ទោ មេ តាត អនុវុទ្ធន្ទេ បុត្តា បិយា មនាមា
អប្បនិក្ខុលា មរណោនបិ វេ អតាមតារិយា ភវិស្សាមិ
កិ បនាហំ តុម្ភេ ជីវន្តេ អនុជាណិស្សាមិ អតារស្មា
អនតារិយំ បព្វជ្ជាយោតិ ។ ទុតិយម្បិ ទោ ។ មេ ។
តតិយម្បិ ទោ អនុវុទ្ធា សក្កោ មាតា ឯតទរោច
ឥន្ទ្រាមហំ អម្ម អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតុំ អនុជា-
ណាហិ មំ អម្ម អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាយោតិ^(២) ។

[៤] តេន ទោ បន សមយេន កុទ្ធិយោ
សក្ស្យាជា សក្សានំ រដ្ឋំ កាវេតិ ។ សោ
ច^(៣) អនុវុទ្ធស្ស សក្កស្ស សហាយោ ហោតិ ។

១ ឧ ម. បោត្តកេសុ មម្មាតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឥតោ បរិ ឯវំ វុត្តេ អនុវុទ្ធស្ស សក្កស្ស
មាតា ឯវិមហា ។ សពេ ពាត អនុវុទ្ធា កុទ្ធិយោ សក្សមហាភិ សក្សានំ រដ្ឋំ កាវេតិ
អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតិ ។ ឯវំ បព្វជ្ជាហិមិ ឥមេ យាមិ មម្មបោត្តកេ ទិស្សតិ ។
៣ ឧ. ម. បោត្តកេសុ សោ ចសទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។

និយមបិដក បុល្លវិគ្គ

(៣) ក្នុងគ្រាពេលនោះ អនុរទ្ធសក្កៈចូលទៅក្រព្រះមាតា លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះមាតាយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមាតា ខ្ញុំចង់ចេញ
ចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា បពិត្រព្រះមាតា សូមព្រះមាតាអនុញ្ញាតឱ្យ
ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះទៅបួស ក្នុងសាសនា ។ កាលបើអនុរទ្ធសក្កៈនិយាយយ៉ាង
នេះហើយ ព្រះមាតានៃអនុរទ្ធសក្កៈនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អនុរទ្ធកូន
អ្នកជាបុត្រប្រុសទាំងពីរបស់យើង រមែងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត ឥត
មានស្តាប់ខ្លឹមទេ សូម្បីដល់មរណភាព យើងក៏ពុំចង់ព្រាត់ប្រាសនឹងសា
ចាកអ្នកឡើយ កាលបើអ្នករស់នៅ ។ ឡើយ យើងធ្វើម្តេចនឹងយល់ព្រម
ឱ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាបាន ។ អនុរទ្ធសក្កៈនិយាយនឹង
ព្រះមាតាយ៉ាងនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ អស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រ
ព្រះមាតា ខ្ញុំចង់ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា បពិត្រព្រះមាតា សូម
ព្រះមាតាអនុញ្ញាត ឱ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។

(៤) សម័យនោះឯង កង្ខិយសក្យរាជសោយរាជ្យជាស្តេចរបស់សក្យៈ
ទាំងឡាយ ។ ឯកង្ខិយសក្យរាជនោះត្រូវជាសំឡាញ់នឹងអនុរទ្ធសក្កៈ ។

សង្ឃពេទ្យធួរេ អនុវត្តសក្កិ រក្ខិយសក្កិ

អថទោ អនុវត្តស្ស សក្កស្ស មាតា អយំ ទោ កន្តិយោ
សក្យរាជា សក្យានំ រជ្ជំ កាវេតិ អនុវត្តស្ស សក្កស្ស
សហាយោ សោ ន ឧស្សហតិ អតារស្មា អនតារិយំ
បព្វជិតុន្តំ អនុវត្តំ សក្កំ ឯតទភោច សចេ តាត អនុវត្ត
កន្តិយោ សក្យរាជា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិត
ឯវំ ត្រុម្បិ បព្វជាហិតិ ។ អថទោ អនុវត្តោ សក្កោ
យេន កន្តិយោ សក្យរាជា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្តា កន្តិយំ សក្យរាជានំ ឯតទភោច មម ទោ
សម្ម បព្វជ្ជា តវំ បដិពទ្ធាតិ ។ សចេ តេ សម្ម បព្វជ្ជា
មម បដិពទ្ធា វា^(១) អប្បដិពទ្ធា វា សា ហោតុ អហំ
តយោ យថាសុខំ បព្វជាមិតិ ។ ឯហិ សម្ម ឧកោ
អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិត្ស្សមាតិ ។ ពាហំ សម្ម
សក្កោមិ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតុ យំ តេ
សក្កា អញ្ញំ មយោ កាតុំ ត្យាហំ ករិស្សមិ ត្វំ
បព្វជាហិតិ ។ មាតា ទោ មំ សម្ម ឯវំមាហ

១ ឧ. ម. ញោតេសុ វិសតោ ន ទិស្សតិ ។

សង្ឃពេទ្យព្រះ រឿងអនុវិទ្យាសក្កៈ និងរឿងកិច្ចិយសក្កៈ

គ្រានោះឯង ព្រះមាតារបស់អនុវិទ្យាសក្កៈទ្រង់ព្រះចិត្តថា ព្រះកិច្ចិយសក្កៈ រាងនេះទ្រង់សោយរាជ្យជាស្តេចរបស់ពួកសក្កៈ ស្តេចនោះជាសំឡាញ់នឹង អនុវិទ្យាសក្កៈ គង់មិនអាចចេញចាកអគារផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនាទេ (លុះទ្រង់ព្រះចិត្តដូច្នោះហើយ) ទើបមានព្រះសវន័យទៅនឹងអនុវិទ្យាសក្កៈ ទៀតថា ម្ចាស់អនុវិទ្យា កូន ប្រសិនបើ កិច្ចិយសក្កៈរាង ចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនា កាលបើដូច្នោះ សឹមកូនឯងទៅបួសចុះ ។ លំដាប់នោះ អនុវិទ្យាសក្កៈចូលទៅរកព្រះកិច្ចិយសក្កៈរាង លុះចូលទៅដល់ ហើយទើបថ្ងៃសេចក្តីនេះទៅនឹងកិច្ចិយសក្កៈរាងថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ការ បួសរបស់ខ្ញុំជាប់ទាក់ទងគ្នានឹងអ្នក ។ កិច្ចិយសក្កៈរាង ក៏ឆ្លើយតបថា ម្ចាស់សំឡាញ់ បើបញ្ជូនរបស់អ្នក ជាប់ទាក់ទងគ្នានឹងខ្ញុំក្តី មិនជាប់ក្តី បញ្ជូននោះចូលលើកទុកចុះ យើងគង់តែនឹងបួសជាមួយអ្នកតាមសប្បាយ ដែរ ។ អនុវិទ្យាសក្កៈបបួលទៀតថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកចូរមក យើងទាំង ពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។ ព្រះកិច្ចិយសក្កៈរាងតបថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំមិនអាចចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាបានទេ ក៏ចូល ទៅក្នុងផែលខ្ញុំល្មមធ្វើជំនួសអ្នកបាន ខ្ញុំនឹងធ្វើជំនួសអ្នក អ្នកចូរ បួសចុះ ។ អនុវិទ្យាសក្កៈនិយាយថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ព្រះមាតានិយាយនឹងខ្ញុំយ៉ាងនេះថា

វិធម្មបិដក បុល្លវគ្គោ

សចេ តាត អនុរុទ្ធ កន្តិយោ សក្យរាជា អតារស្មា អន-
តារិយំ បត្តជិតំ ឃំ ភំបិ បត្តជាហិតំ ។ ភាសិតា ទោ
ចន តេ សម្ម ឃសា វាថា សចេ តេ សម្ម បត្តជ្ជា
ចម បដិពន្ធា វា អប្បដិពន្ធា វា សា ហោតុ អហំ
តយោ យថាសុខំ បត្តជាមិតំ ។ ឃហំ សម្ម ឧកោ
អតារស្មា អនតារិយំ បត្តជិស្សាមាតិ ។ តេន ទោ ចន
សមយេន មនុស្សា សច្ចវាទិយោ ហោន្តិ សច្ចប្បដិញ្ញា-
តា^(១) ។ អថទោ កន្តិយោ សក្យរាជា អនុរុទ្ធំ សត្តំ
ឃតនកោច អាតមេហំ សម្ម សត្ត វស្សានិ សត្តន្តិ
វស្សានំ អច្ចយេន ឧកោចិ អតារស្មា អនតារិយំ បត្ត-
ជិស្សាមាតិ ។ អតិចិរំ សម្ម សត្ត វស្សានិ នាហំ
សក្កោមិ សត្ត វស្សានិ អាតមេតុន្តិ ។ អាតមេហំ
សម្ម ន វស្សានិ ។ ថេ ។ បញ្ច វស្សានិ ចត្តារិវស្សានិ
តិណំ វស្សានិ ទ្វេ វស្សានិ ឃតំ វស្សំ ឃតស្ស វស្សស្ស
អច្ចយេន ឧកោចិ អតារស្មា អនតារិយំ បត្តជិស្សា-
មាតិ ។ អតិចិរំ សម្ម ឃតំ វស្សំ នាហំ សក្កោមិ

១ ខ. ម. បុព្វបដិញ្ញា ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

ម្នាលអនុរដ្ឋ បើកទ្វិយសក្សរាជចេញចាកផ្ទះទៅបួស ក្នុងសាសនា កាល
បើដូច្នោះ អ្នកឯង ចូរបួសចុះ ។ កទ្វិយសក្សរាជ ឆ្លើយថា ម្នាល
សំឡេញ ខ្ញុំបាននិយាយវាចានេះចំពោះអ្នកមែនថា ម្នាលសំឡេញ បើ
បព្វជ្ជារបស់អ្នកជាប់ទាក់ទងនឹងខ្ញុំក្តី មិនជាប់ក្តី បព្វជ្ជានោះលើកទុកទៅ
ចុះ ខ្ញុំគង់តែនឹងបួសជាមួយនឹងអ្នកតាមសប្បាយដែរ ។ អនុរដ្ឋបបួលថា
ម្នាលសំឡេញ អ្នកចូរមក យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុង
សាសនា ។ ក្នុងសម័យនោះ ពួកមនុស្ស ច្រើននិយាយពាក្យសច្ចៈ ប្រដូ
គ្នាដោយពាក្យសច្ចៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះកទ្វិយសក្សរាជតបនឹងអនុរដ្ឋសក្កៈ
យ៉ាងនេះថា ម្នាលសំឡេញ អ្នកចូរបង្កើត ៧ ឆ្នាំសិន លុះអំណើៈ ៧ ឆ្នាំទៅ
យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនា ។ អនុរដ្ឋសក្កៈ
ឆ្លើយតបថា ម្នាលសំឡេញ ៧ ឆ្នាំនោះយូរណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងបង្កើត
ចាំដល់ ៧ ឆ្នាំទេ ។ ព្រះកទ្វិយសក្សរាជ ឆ្លើយថា ម្នាលសំឡេញ អ្នក
ចូររង់ចាំ ៦ ឆ្នាំចុះ ។ បេ ៥ ឆ្នាំ ៤ ឆ្នាំ ៣ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ ១ ឆ្នាំចុះ លុះអំណើៈ
១ ឆ្នាំទៅ យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា។ អនុរដ្ឋ
សក្កៈបបួលទៀតថា ម្នាលសំឡេញ ១ ឆ្នាំនោះយូរពេកណាស់ ខ្ញុំមិនអាច

សង្ឃពេទ្យត្រៃសត្វនិរត្ត

ឯកំ វស្ស អាតមេត្តន្តំ ។ អាតមេហិ សម្ម សត្ត មាសេ
សត្តន្តំ មាសាឯ អច្ចយេន ឧកោចិ អតារស្នា អនការិយំ
ចត្វជិស្សាមាតិ ។ អតិចិរំ សម្ម សត្ត មាសា ពាហំ
សក្កោមិ សត្ត មាសេ អាតមេត្តន្តំ ។ អាតមេហិ
សម្ម ន មាសេ ។ បេ ។ ចត្វ មាសេ ចត្តារោ មា
សេ តយោ មាសេ ធ្វេ មាសេ ឯកំ មាសំ អឌ្ឍមាសំ
អឌ្ឍមាសស្ស អច្ចយេន ឧកោចិ អតារស្នា អនការិយំ
ចត្វជិស្សាមាតិ ។ អតិចិរំ សម្ម អឌ្ឍមាសោ ពាហំ
សក្កោមិ អឌ្ឍមាសំ អាតមេត្តន្តំ ។ អាតមេហិ សម្ម
សត្តាហំ យោវហំ បុត្តេ ច ភាតរោ ច រដ្ឋំ និយ្យ-
នេស្សមីតិ^(១) ។ ន ចិរំ សម្ម សត្តាហោ អាតមេ-
ស្សមីតិ ។

[៥] អថទោ កន្ទិយោ ច សក្យរាជំ អន្តរា
ច អាណន្តោ ច កត្ត ច កិមិលោ ច^(២) នេវនត្តោ ច
ឧបាលិកប្បកេន សត្តមា យតា បុរេ ច ចត្តរន្តិយោ
សេនាយ ឧយ្យានក្ខមី និយ្យន្តិ ឯវមេវ ចត្តរន្តិយោ

១ ខ. ម និយ្យទេមីតិ ។ ២ ឧ រាត ច កិមិលោ ច ។

សង្ឃពោទពូជ្ជៈ កន្ទិយភិក្ខុវត្ថុ

នឹងរើចាំទៅដល់ ១ ឆ្នាំបានទេ ។ ព្រះកន្ទិយសក្យរាជអង្វរទៀតថា ម្ចាស់
សំឡាញ់ អ្នកចូរបង្កើត ៧ ខែចុះ លុះអំណើ៖ ៧ ខែទៅ យើងទាំងពីរ
នាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។ អនុរទ្ធសក្កៈតបថា ម្ចាស់
សំឡាញ់ ៧ ខែនោះយូរណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងរើចាំដល់ទៅ ៧ ខែបាន
ទេ ។ ព្រះកន្ទិយសក្យរាជអង្វរថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកចូរបង្កើតដល់
៦ ខែ ។ បេយ ៥ ខែ ៤ ខែ ៣ ខែ ២ ខែ ១ ខែ កន្លះខែចុះ លុះអំណើ៖
កន្លះខែទៅ សឹមយើងទាំងពីរនាក់ ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។
អនុរទ្ធសក្កៈតបទៀតថា ម្ចាស់សំឡាញ់ កន្លះខែយូរពេកណាស់ ខ្ញុំមិន
អាចនឹងរើចាំដល់កន្លះខែបានទេ ។ ព្រះកន្ទិយសក្យរាជអង្វរប៉ុន្មានទៀតថា
ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកចូរបង្កើត ៧ ថ្ងៃសិន ទ្រមាំតែខ្ញុំនឹងប្រគល់រាជ្យសប្បវត្តិ
ឲ្យកូនប្អូនបងប្អូន ។ អនុរទ្ធសក្កៈទទួលព្រមថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ៧ ថ្ងៃនោះ
មិនជាយូរប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំនឹងរើចាំបាន ។

(៥) គ្រានោះឯង (ពួកសក្យៈទាំង ៦ អង្គ) គឺកន្ទិយសក្យរាជ ១
អនុរទ្ធន ១ អានន្ទ ១ កត្ត ១ កិមិល ១ ទេវទត្ត ១ ជាតំរប់ ៧ នាក់នឹង
ខ្លានព្រះកេសរឈ្មោះទបាលី ចេញទៅកាន់ទ្រោន មួយអន្ទើរដោយសេនា
មានអង្គ ៤ ក្នុងកាលពិជ័យយ៉ាងណា សក្យរាជទាំងនោះ យាងចេញទៅ

និយមន័យ ពុល្លវត្តោ

សេនាយ និយ្យស្ស ។ តេ ទ្ធុរ កុត្តា សេនំ និវត្តាបេត្តា
បរិសយំ ឱត្តមិត្តា អាភរណំ ឱបញ្ចិត្តា ឧត្តរាសន្តេន
កណ្ឌកំ ពត្តិត្តា ឧទាលី កប្បកំ ឯតទរោច្ចំ ហន្ត
កលោ ឧទាលី និវត្តស្ស អនន្តេ ឯត្តកំ ជីវិតាយាតិ។

(៦) អថទោ ឧទាលីស្ស កប្បកស្ស និវត្តន្តស្ស
ឯតទរោសិ ចន្ទ្គា ទោ សាភិយោ សមិទា កុមារា
និប្បតិភាតិ យាតាបេយ្យបិ មំ សមេ ហិ ធាម សក្យ-
កុមារា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិស្សន្តំ កម្មន្តំ
បទាហន្តំ ។ សោ កណ្ឌកំ បញ្ចិត្តា តំ កណ្ឌំ រុត្តោ
អនរុត្តោ យេន បស្សតិ ទន្ធិយេវ ហរត្តតិ វត្តា យេន
តេ សក្យកុមារា តេនបសន្តមិ ។ អន្តសំសុ ទោ តេ
សក្យកុមារា ឧទាលី កប្បកំ ទ្ធុរតោ វ អាតច្ឆន្តំ
ទិស្វាន ឧទាលី កប្បកំ ឯតទរោច្ចំ កស្ស កលោ
ឧទាលី និវត្តាសីតិ ។ តេ បេ អយ្យបត្តា និវត្តន្តស្ស

វិន័យបិដក បុណ្យវគ្គ

(ដើម្បីបញ្ជូនមួយអន្លើ) ដោយសេនាមានអង្គ ៤ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ សក្យៈ
ទាំងនោះ លុះយាងទៅដល់ទីត្រាយ ទើបឲ្យសេនាវិលមកវិញ លុះចូល
ទៅដល់ផែនដីទេហើយ ទើបដោះគ្រឿងប្រដាប់វេចជាបង្វេចដោយព្រះ
ពស្ត្រសម្រាប់ពានា រួចហើយទើបមានព្រះបន្ទូលទៅនឹងខ្លួនព្រះកេស
ឈ្មោះទបាលីថា វិនាយទបាលី ល្អើយនាយទបាលី ចូរអ្នកឯងវិលទៅ
វិញចុះ ទ្រព្យចុះ ឈ្នះកិល្បមន្តិចញ្ជឹមដីវិភរបស់អ្នកបានហើយ ។

(៦) គ្រានោះឯង កាលទបាលីកប្បកៈកំពុងតែដើរវិលមកវិញក៏មាន
សេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកសក្យៈសុទ្ធតែជាអ្នកតាប ។ នឹងសម្លាប់អញ
ក៏បាន ព្រោះគិតថា ទបាលីកប្បកៈនេះហើយ សម្លាប់ព្រះរាជកុមារ
អម្បាលសក្យកុមារទាំងឡាយ ម្តេចគង់ចេញចាកអគារដ្ឋាន ទៅបួសក្នុង
សាសនាបាន ចំណង់បើអញនឹងចាប់និយាយទៅថ្ងៃ ។ ទបាលីកប្បកៈនោះ
ក៏ស្រាយបង្វេចចេញ ហើយព្យររបស់នោះលើដើមឈើ ទើបនិយាយថា
បើអ្នកណាឃើញ ចូររើសយករបស់ដែលអញឲ្យហើយចុះ ហើយដើរចូល
ទៅរកពួកសក្យកុមារវិញ ។ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះបានឃើញទបាលី-
កប្បកៈកំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយហើយ ទើបនិយាយទៅនឹងទបាលីកប្បកៈ
យ៉ាងនេះថា វិនាយទបាលី ហេតុដូចម្តេចបានជាអ្នកវិលមកវិញ ។
ទបាលីកប្បកៈក៏ស្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអយ្យបុគ្គ កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គ

៧

សង្ឃពេទ្ធកូនពេ សក្យកុមារាភិ ពតវិកោ ឧបសង្កមនំ

ឯតទេហោសិ ចណ្ណា ទោ សាកិយោ ឥមំនា កុមារា
និប្បត្តិតាតិ យាតាបេយ្យំបិ មំ ឥមេ ហិ វាស សក្យ-
កុមារា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិស្សន្តំ កិមន្តំ បពា-
ហន្តំ សោ ទោ អហំ អយ្យបុត្តា កណ្ណិកំ មុញ្ញត្វា តំ
កណ្ណំ រុក្ខេ អាណត្តត្វា យោ បស្សតិ ទិដ្ឋិយេវ ហរ-
ត្តតវត្តា តតោម្មិ (១) បដិជិវត្តោតិ ។ សុដ្ឋ កណោ ទុចាលិ
អតាសិ យំ បន ជិវត្តោ (២) ចណ្ណា ទោ (៣) សាកិយោ
ឥមំនា កុមារា និប្បត្តិតាតិ យាតាបេយ្យំបិ តន្តំ ។

[៧] អថទោ តេ សក្យកុមារា ទុចាលិ កប្បកំ
អាទាយ យេន កកវំ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា
កកវន្តំ អភិវំទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ
ជិសីទ្ធា ទោ តេ សក្យកុមារា កកវន្តំ ឯតទេវំចុំ បយំ
កន្តេ សាកិយោ វាស មាណស្សំនោ អយំ កន្តេ ទុចាលិ
កប្បកោ អម្ហាតំ ជីយវត្តំ បរិចារកោ ឥមំ កកវំ

១ ម. អាតកោម្មិ ។ ២ ឧ. ម. យំបិ ន និវត្តោ ។ ៣ ឧ. ពោត្តពេ ខោសត្តោ ន ទិស្សតិ ។

សង្ឃពេទ្ធចូន្តៈ ការដែលពួកសក្យកុមារចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

វិលអំពីទីនេះទៅ ក៏ភ្នកមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ពួកសក្យរាជសុទ្ធនៃ
ភាច ១ នឹងសម្លាប់ខ្ញុំព្រះអង្គចោលក៏បាន ព្រោះគិតថា ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ
ហើយដែលសម្លាប់ព្រះរាជកុមារ អម្បាលពួកសក្យកុមារនេះ(ម្តេចក៏)ចេញ
ចាកអគារផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនា ចុះនឹងចាំស្តីទៅថ្មីដល់ខ្លួនខ្ញុំព្រះអង្គ
បពិត្រព្រះអយ្យបុគ្គ ខ្ញុំព្រះអង្គស្រាយបង្កើតចេញហើយ ព្យួររបស់នោះ
លើដើមឈើហើយនិយាយថា បើអ្នកណាឃើញ ចូររើសយករបស់
ដែលអញឲ្យហើយចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏វិលអំពីទីនោះមកវិញ ។ ពួកសក្យ-
កុមារនិយាយថា នៃនាយទបាលី ដែលអ្នកត្រឡប់មកវិញនោះឈ្មោះថា
បានធ្វើប្រពៃហើយ ដ្បិតពួកសក្យភាច ១ ណាស់ នឹងសម្លាប់អ្នកចោលក៏
បាន ព្រោះគិតថា អ្នកនេះហើយជាអ្នកសម្លាប់ព្រះរាជកុមារទាំងឡាយ ។

(៧) គ្រានោះ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះនាំទបាលីកប្បកៈចូលទៅ
គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយចង្អុំចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះ
លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំជាសក្យរាជ តែងមាន
មាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទបាលីកប្បកៈនេះជាអ្នកធ្លាប់បម្រើយើងខ្ញុំ
អស់កាលជាអង្វែងមកហើយ សូមព្រះមានព្រះភាគបំបួសទបាលីកប្បកៈ

វិនយបិដក ពុល្លវត្តោ

បឋមំ បញ្ចាដេតុ ឥមស្ស មយំ អភិវាមនំ បច្ចុដ្ឋានំ
អញ្ញាលីកម្មំ សាមីចិកម្មំ ករិស្សាម វេវ អញ្ញកំ សា-
តិយោនំ សាតិយមាទោ និម្មាមយិស្សតិ (១) ។ អថទោ
កតវា ឧទាលី កម្មកំ បឋមំ បញ្ចាដេសិ បច្ឆា តេ
សក្យកុមារេ ។

[៨] អថទោ អាយស្នា កុដ្ឋិយោ តេនេវ អន្តវស្សេន
តិស្សេន វិជ្ជា សច្ចាកាសិ ។ អាយស្នា អន្តវត្ថោ ទិព្វ-
ចក្កំ ឧប្បទេសិ ។ អាយស្នា អាណន្តោ សោតាបត្តិដ-
លំ សច្ចាកាសិ ។ ទេវទត្តោ ទោមុដ្ឋិកំ ឥទ្ធិ អភិ-
ជញ្ញានេតិ (២) ។

[៩] តេន ទោ បទ សមយេន អាយស្នា កុដ្ឋិយោ
អញ្ញតតោបិ កុត្តម្បលតតោបិ សុញ្ញតាវតតោបិ អ-
ភិក្ខុណំ ឧទានំ ឧទានេតិ អហោ សុទំ អហោ សុខន្តិ ។
អថទោ សម្ពហុណា ភិក្ខុយេន កតវា តេនុបសង្កមីសុ
ឧបសង្កមីត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា វត្តមន្តំ និសីទីសុ ។
វត្តមន្តំ និសិទ្ធា ទោ តេ ភិក្ខុ កតវន្តំ វត្តទេវេត្ថំ

១ ឧ. ប. វិម្មាធិយិស្សតិ ។ ឧ. ប. អភិនិព្វាទេសិ ។

វិទយបិដក បុស្សវត្ត

នេះមុន យើងខ្ញុំនឹងធ្វើនូវអភិវឌ្ឍនកម្ម បច្ចុប្បនកម្ម អញ្ញាលីកម្ម និង សាមីចិកម្ម ចំពោះទុបាលិកប្បកៈនេះ កាលបើយើងខ្ញុំបានធ្វើយ៉ាងនេះ ហើយ សេចក្តីប្រកាន់ថា ខ្លួនយើងខ្ញុំជាសក្យៈនោះនឹងថយចុះទៅ ។ លំដាប់ នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគបានបំបួសទុបាលិកប្បកៈមុន ហើយ ទើបបំបួសពួកសក្យកុមារទាំងនោះក្រោយ ។

[៨] គ្រានោះ ព្រះភទ្ទិយៈដ៏មានអាយុ បានសម្រេចនូវវិជ្ជាបីយ៉ាង ខាងក្នុងនៃវិស្សនោះឯង ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុបានសម្រេចទិព្វចក្ខុ ។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ បានសម្រេចសោតាបត្តិផល ។ ឯទេវទត្ត បាន សម្រេចនូវវិប្បវិជ្ជារបស់បុព្វជន ។

[៩] សម័យនោះឯង ព្រះភទ្ទិយៈដ៏មានអាយុនៅក្នុងព្រៃក្តី ទៅ ក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្នាក់ក្តី បន្តិចនូវទទានជារឿយ ។ ថា ឧសុខ អ្វីម៉្លេះ ឧសុខអ្វីម៉្លេះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុច្រើនរូបចូលទៅគាល់ព្រះ មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏ សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា

សង្ឃពេទ្យុតុពេ កង្កិយកិរុវត្ត

អាយស្មា កង្កិយ កង្កិយោ អរញ្ញតតោបិ រុត្តម្ភលតតោបិ
 សុញ្ញតារតតោបិ អភិក្កុណំ ឧទានំ ឧទានេសិ អយោ
 សុខំ អយោ សុខន្តិ ធិស្សំសយំ ខោ កង្កិយ អាយស្មា
 កង្កិយោ អនកិរតោ វ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ តំយេវ វា បុរិមំ
 រជ្ជសុខំ សមនុស្សរតោ អរញ្ញតតោបិ រុត្តម្ភលតតោបិ
 សុញ្ញតារតតោបិ អភិក្កុណំ ឧទានំ ឧទានេសិ អយោ
 សុខំ អយោ សុខន្តិ ។ អថខោ កតវា អញ្ញតំ កិក្កុ
 អាមន្តេសិ ឯហិ ត្ថំ កិក្កុ មម វចនេន កង្កិយំ កិក្កុ
 អាមន្តេហិ សត្តា តំ អាវុសោ កង្កិយ អាមន្តេតិ ។
 ឯវំ កង្កិយ ខោ សោ កិក្កុ កតវតោ បធិស្សត្ថា យេ-
 នាយស្មា កង្កិយោ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្ថា អាយ-
 ស្មន្តិ កង្កិយំ ឯតទរោច សត្តា តំ អាវុសោ កង្កិយ
 អាមន្តេតិ ។

(១០) ឯវំ អាវុសោតិ ខោ អាយស្មា កង្កិយោ តស្ស
 កិក្កុនោ បធិស្សត្ថា យេន កតវា តេនុបសន្តិមិ ឧ-
 បសន្តិមិត្ថា កវិកង្កិ អភិវាទេត្ថា ឯតមន្តំ ធិស្សនិ ។

វិនយបិដកេ កុល្យវណ្ណេ

ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្តំ កង្កិយំ កតវា ឯតទ -
 រោប សន្តំ តេវ ភ្នំ កង្កិយ អវញ្ញតតោបិ រុក្ខមូលត -
 តោបិ សុញ្ញតារតតោបិ អភិក្ខុណំ ទុណំ ទុណនេសិ
 អហោ សុខំ អហោ សុខន្តិ ។ ឯវមន្តេតិ ។ តី បទ
 ភ្នំ កង្កិយ អត្តវសំ សម្បស្សមាថោ អវញ្ញតតោបិ រុក្ខ -
 មូលតតោបិ សុញ្ញតារតតោបិ អភិក្ខុណំ ទុណំ ទុណ -
 នេសិ អហោ សុខំ អហោ សុខន្តិ ។ បុត្រេ មេ កន្តេ
 រញ្ញា សតោបិ^(១) អន្តោបិ អន្តេបុរេ រក្ខា សុសំវិហិតា
 ហោតិ តេហិបិ អន្តេបុរេ រក្ខា សុសំវិហិតា ហោតិ
 អន្តោបិ នតរេ រក្ខា សុសំវិហិតា ហោតិ តេហិបិ
 នតរេ រក្ខា សុសំវិហិតា ហោតិ អន្តោបិ ជនបទេ
 រក្ខា សុសំវិហិតា ហោតិ តេហិបិ ជនបទេ រក្ខា
 សុសំវិហិតា ហោតិ សោ ថោ អហំ កន្តេ ឯវ
 រក្ខិតោបិ តោបិតោបិ សន្តោ ភីតោ ទុត្តោ ទុស្សន្តិ
 ទុត្រស្តោ វិហារមិ ឯតវហិ ទោ បទាហំ ឯកោ^(២)
 កន្តេ អវញ្ញតតោបិ រុក្ខមូលតតោបិ សុញ្ញតារតតោបិ

១ ឧ. ម. រញ្ញា សតោ ។ ២ ឧ. ម. យោត្តរស្ម អយំ សវន្ត ឥត្ថិ ។

និយមនិត ចុល្លវត្ត

ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះមិនព្រះករុណាដ៏មានអាយុ
ដែលអង្គុយក្នុងសមគួរថា ម្ចាស់ករុណា បានឮថា អ្នកទៅក្នុងព្រៃក្តី
នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទិទទានជារឿយ ៗ ថា
ទុស្តុអ្នកម្ល៉េះ ទុស្តុអ្នកម្ល៉េះ ពិតមែនឬ ។ ករុណាក៏ក្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ករុណា
ចុះអ្នកពិចារណាយើញអំណាចប្រយោជន៍យ៉ាងណា បានជាអ្នកទៅក្នុង
ព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទិទទានជារឿយ ៗ
ថា ទុស្តុអ្នកម្ល៉េះ ទុស្តុអ្នកម្ល៉េះ ដូច្នោះ ។ ករុណាក៏ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលពីដើមខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាស្តេច ការរក្សាខាងក្នុងព្រះ
រាជវាំង គេបានចាត់ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្រៅព្រះរាជវាំង គេបានចាត់
ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្នុងនគរ គេបានចាត់ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្រៅនគរ
គេបានចាត់ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្នុងជនបទ គេបានចាត់ចែងល្អ ការរក្សា
ខាងក្រៅជនបទ គេក៏បានចាត់ចែងល្អ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
នោះឯង ជាមនុស្សដែលគេរក្សាមកយ៉ាងនេះផង គ្រប់គ្រងយ៉ាងនេះផង
គង់នៅមានខ្លាច ញាប់ញ័រ ទ្រេត ភក់ស្លុត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ
ខ្ញុំព្រះអង្គតែម្នាក់ឯង នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី

សង្ឃកេរ្តិ៍ ឧទានពាយ ទេវទន្ធាតុ

អភិរោ អនុត្តរត្ថោ អនុស្សង្គី អនុក្រតស្មោ អប្បោស្សត្ថោ
(១)
បន្ទុលោមោ បរទន្ធាតុ មិត្តភូតេន ចេតសា វិហារមីតិ
នមំ ទោ អហំ កន្លេ អន្តរាសំ សម្មស្សហោ អរហ្មត-
តោ ។ បេ ។ អភិក្ខុណំ ឧទានំ ឧទានេយិ អហោ សុខំ
អហោ សុខន្តិ ។ អថទោ កតវា ឯតមន្តំ វិទិត្តា តាយិ
វេលាយំ នមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

[១១] យសន្តរតោ ន សន្តិកោចា
នតិកវា កវត្តោ វិភិរត្ថោ
នំ វិតតកយំ សុខំ អសោកំ
ទេវា ពានុកវន្តិ ឧស្សហយោតិ ។

[១២] អថទោ កតវា អនុបិយាយំ យថាភិវន្តំ វិហា-
រិត្តា យេន កោសម្ពី តេន ចារិកំ បក្កាបិ អនុប្បព្វេន
ចារិកំ ចរហោ យេន កោសម្ពី តេនាសិ ។ ត្រក សុនំ
កតវា កោសម្ពីយំ វិហារតិ យោសិ តារាមេ ។

១ ឧ. ម. ពោត្តរកស្ម ពិភិស្រោ នតិ ។

សង្ឃពេទ្យនូវៈ ខានតាប៉ាន់ឯរឿងទេវទត្តវិញ

ក៏ឥតខ្ចាច ឥតញាប់ញ័រ ឥតវន្ទត់ ឥតស្ងួតឡើយ ជាបុគ្គមានសេចក្តីខ្ពស់
ខ្លាយតិច ជាបុគ្គស្សសម្បបរោម ចិញ្ចឹមជីវិតដោយចក្ខុប្បវិធីយដែលបុគ្គល
ដទៃទៀត មានចិត្តដូចជាពួកសត្វម្រឹគ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
ពិចារណាឃើញនូវអំណាចប្រយោជន៍យ៉ាងនេះហើយ ទើបបានទៅក្នុង
ព្រៃក្តី របេប តែងបន្ទុំទានជារឿយ ។ ថា ទស្សទអ្វីម៉្លេះ ទស្សទអ្វីម៉្លេះ
ដូច្នោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីនុះហើយ
ទ្រង់បន្ទូលទាននេះ ក្នុងវេលានោះថា

(១១) សេចក្តីក្រោធមិនមានក្នុងចិត្តរបស់អ្នកណា អ្នកនោះ
ឈ្មោះថា កន្លងផុតនូវសេចក្តីចម្រើននឹងសេចក្តីវិនាស ច្រើន
ប្រការ ទេវតាទាំងឡាយ ក៏គម្រើនបានឃើញនូវអ្នកដែល
មានភ័យកន្លងផុតហើយ បានប្រកបដោយសេចក្តីសុខ ឥត
មានសេចក្តីសោកនោះឡើយ ។

(១២) គ្រោះនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងព្រៃ
អនុបិយា គួរដល់ពុទ្ធអនុប្បស្រ័យ ហើយទ្រង់យាងសិរដៅទៅកាន់ចារិក
នគរកោសម្ពី ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ឆ្ពោះទៅនគរកោសម្ពី ។
បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្រេចព្រះភិរយាបថ ក្នុងយោសិតារាម
ទៀបនគរកោសម្ពីនោះ ។

វិទេយបិដកេ ចុល្យត្តោ

[១១] អថេខោ ទេវេនត្តស្ស រហោតតស្ស បដិសន្ធិ-
នស្ស ឃីវត្តោតសោ បរិវត្តោ ឧទទាមិ តំ ទុខោ អហំ
បសារទេយ្យំ យស្មី មេ បសន្នេ ពហុ លាភសក្ការោ
ឧប្បជ្ឈេយ្យានិ ។ អថេខោ ទេវេនត្តស្ស ឃីវត្តោហោសិ អយំ
ខោ អជាតសត្តុ កុមារោ កុណោ ថេវ អាយតី កត្តោ
ត យេន បាហំ អជាតសត្តុ កុមារំ បសារទេយ្យំ តស្មី
មេ បសន្នេ ពហុ លាភសក្ការោ ឧប្បជ្ឈេយ្យានិ ។
អថេខោ ទេវេនត្តោ សេនាសនំ សំសារមេត្វា បត្តបិវិហ-
នាយ យេន ភវេតហំ តេន បក្កាមិ អនុប្បត្តេន យេន
ភវេតហំ តទេវសិ ។ អថេខោ ទេវេនត្តោ សក្កេណ្ឌំ ប-
ដិសំហរិត្វា កុមារេណ្ឌំ អនិទិម្ពិត្វា អហិមេខលីកា-
យ អជាតសត្តុស្ស កុមារស្ស ឧច្ឆេន្តេ^(១) បាតុរហោសិ ។
អថេខោ អជាតសត្តុ កុមារោ ភីតោ អហោសិ ឧច្ឆេន្តោ
ទស្សន្តិ ឧត្រស្តោ ។ អថេខោ ទេវេនត្តោ អជាតសត្តុ
កុមារំ ឃីវត្តោវេន ភាយសិ បំ ត្វំ កុមារាតិ ។
អាប ភាយាបិ កោសិ ត្វន្តិ ។ អហំ ទេវេនត្តោតិ ។

១ ឧ. ម. ឧច្ឆេន្តេ ។

និយមប័ណ្ណ បុណ្យវគ្គ

[១៣] គ្រានោះ ទេវទត្តទៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្លឹងទៅក្នុងទីស្ងាត់ កើត
សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា អញនឹងឱ្យអ្នកណាជ្រះថ្លាហ្ន៎ កាលបើ
អ្នកណាកើតចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះអញ លាភសក្ការៈច្រើន បុរាណនឹងកើតដល់
អញពុំខាន ។ គ្រានោះ ទេវទត្តមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អជាតសត្ត-
កុមារនេះទៅក្នុងផង មានសេចក្តីចម្រើនទៅទៀតផង បើស្តេចគួរអញ
ឱ្យអជាតសត្តកុមារជ្រះថ្លា កាលបើអជាតសត្តកុមារនោះ មានចិត្តជ្រះថ្លា
ចំពោះអញហើយ លាភសក្ការៈច្រើន បុរាណនឹងកើតឡើងដល់អញ ។ លំ-
ដាប់នោះ ទេវទត្តរៀបចំពាសនៈប្រដាប់បុត្រនឹងចិវរ សំដៅទៅខគររាជ-
គ្រឹះតាមលំដាប់ដោយ ឆ្ពោះទៅខគររាជគ្រឹះនោះ ។ គ្រានោះ ទេវទត្ត
ដំណែនទេកខ្លួននិមិត្តធ្វើជាក្នុងភូមិពាក់សិរិរាពស់ ស្រាប់តែទៅអង្គុយ
លើភ្នំអជាតសត្តកុមារភ្លាម ។ គ្រានោះ អជាតសត្តកុមារក៏ខ្ញាចញាប់
ញ័រខ្លួនភ័យស្ងួត ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តបាននិយាយពាក្យនេះនឹងអជាត-
សត្តកុមារថា បពិត្រកុមារ ព្រះអង្គខ្ញាចភាស្តាប្ត ។ អជាតសត្តកុមារឆ្លើយ
ថា អើខ្ញុំខ្ញាច ចង្អុលកង្វល់ ។ ទេវទត្តថា ភាស្តានេះជាភិក្ខុឈ្មោះទេវទត្ត ។

សង្ឃលេខ១៣១៣ សិក្សាបដិសេធ ភក្តិភោ ឧបាសិកា

សាចេ ខោ ត្ថំ ភន្តេ អយ្យោ ខេវេមន្តោ ឥន្ទំ សាគោលេវ
វណ្ណាន ចាតុកវស្សុតិ។ អថខោ ខេវេមន្តោ តុមារតវណ្ណំ
បដិសំហវិត្តា សន្និដ្ឋិបត្តិវិវេជនេ អជាតសត្តស្ស តុ-
ហវស្ស បុរោ អដ្ឋាសិ ។ អថខោ អជាតសត្ត តុមារេ
ខេវេមន្តស្ស ឥមិទា ឥន្ទិប្បដិហារិយេន អភិប្បសន្នោ
បញ្ចហិ វេសតេហិ សាយំ ចាតំ ឧបដ្ឋានំ ឧច្ឆនិ បញ្ច ប
ពាលិចាតសតានិ ភត្តាភិហារេ អភិហវិយ្យតិ។ អថខោ
ខេវេមន្តស្ស លាភសត្តារសិលាភោ អភិក្ខតស្ស បរិ-
ហេតិទ្ធិចិត្តស្ស វិវុចំ ឥច្ឆាចតំ ឧប្បម្ពំ អហំ ភិក្ខុសេដ្ឋំ
បរិហវិស្សមិតិ សហ ចិត្តប្បនា វ ខេវេមន្តោ តស្ស
ឥន្ទិយោ បរិហាយំ ។

[១៤] តេនខោ បន សមយេន កត្តោ^(១) ចាប
កោឡិយបុត្តោ ភាយស្មតោ មហាមោត្តល្លានស្ស ឧប-
ដ្ឋាកោ អទុទា កាលកតោ អញ្ញាតំ បដោមយំ កាយំ
ឧបបន្នោ ។ តស្ស វិវុចោ អត្តកាវប្បដិលាភោ ហោតិ
សេយ្យេវេនិ ជាអ ទ្វេ វ តីណិ វ ហតិកាដិ
ចាបត្តត្តានិ ។ តេន តេន អត្តកាវប្បដិលាភេន ខេវ

១ ឧ. ម កកតោ ។

សង្ឃរោទពូនុតៈ រឿងកូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈ ឈ្មោះកក្កុធៈ

អជាតសត្តកុមារថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើលោកម្ចាស់ឈ្មោះទេវទត្ត
មែន សូមផ្ដាស់មកជាភេទរបស់ខ្លួនវិញមើល ។ គ្រានោះ ទេវទត្តផ្ដាស់
ភេទក្មេងតូចចេញហើយ ត្រឡប់មកជាភិក្ខុ ទ្រទ្រង់សង្ឃដ៏បាត្រនឹងចិវរ
ឈរពីខាងមុខអជាតសត្តកុមារ ។ លំដាប់នោះ អជាតសត្តកុមារមានចិត្ត
ជ្រះថ្លាពេក ដោយឥទ្ធិប្បវដ៏ហារ្យនេះរបស់ទេវទត្ត ហើយតែងទៅដោយ
រថប្រាំរយ បម្រើទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ទាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់
ប្រាំរយថាសទៅផង ។ គ្រានោះ ទេវទត្តដែលលោកសត្តារនឹងសេចក្ដី
សរសើរគ្របសង្កត់ហើយ ក៏មានចិត្តប្រែប្រួល កើតមានសេចក្ដីប្រាថ្នា
មានសភាពយ៉ាងនេះថា អញនឹងគ្រប់គ្រងឲ្យភិក្ខុសង្ឃ ដូច្នោះ ទេវទត្តក៏
សាបសូន្យចាកឫទ្ធិនោះ ក្នុងពេលជាមួយនឹងអកុសលចិត្តកើតឡើង ។

(១៤) សឹមយនោះឯង មានកូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈម្នាក់ឈ្មោះកក្កុធៈជា
ទេវផ្កាករបស់ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានកាយរូបនឹងស្លាប់ភ្លាមហើយបាន
ទៅកើតជាទេវកាយដែលសម្រេចដោយចិត្តមួយអង្គ ។ ទេវបុត្តនោះបាន
ឲ្យអត្តភាពមានសភាពយ៉ាងនេះ ដូចជាបានតាមកេត្តរបស់អ្នកស្រុកមតធៈ
ពីរប្ដូបី ។ លោកមិនដែលបៀតបៀនខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ ដោយពាង្គបាន

វិសយបិដកេ បុល្លត្តោ

អត្តានំ ន បរំ ឡាតាធនិតិ ។ អថខោ កក្កុយោ ទេវ-
បុត្តោ យេនាយស្នា មហាមោត្តល្លានោ តេនុបសង្កម្ម
ឧបសង្កម្មិត្វា អាយស្មន្តំ មហាមោត្តល្លានំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បីតោ ខោ កក្កុយោ
ទេវបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាមោត្តល្លានំ ឯតទភោច ទេវ-
ទត្តស្ស ភន្តេ លាភសក្ការសិលោកេន អភិក្កតស្ស បរិ-
យោទិន្ទចិត្តស្ស ឯវ្យុបំ ឥច្ឆាតតំ ឧប្បជ្ជិ អហំ ភិក្ខុសង្ឃ
បរិហារិស្សមិតិ សហ ចិត្តប្បាទា វ ភន្តេ ទេវទត្តោ
តស្សា ឥទ្ធិយោ បរិហីនោតិ ។ ឥទមភោច កក្កុយោ
ទេវបុត្តោ ឥទំ វត្តា អាយស្មន្តំ មហាមោត្តល្លានំ
អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា តត្តេវ អន្តរាយិ ។

[១៥] អថខោ អាយស្នា មហាមោត្តល្លានោ យេន
ភតវា តេនុបសង្កម្មិត្វា ឧបសង្កម្មិត្វា ភតវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តោ ខោ អាយស្នា
មហាមោត្តល្លានោ ភតវន្តំ ឯតទភោច កក្កុយោ នាម
ភន្តេ កោឡិយបុត្តោ មម ឧបដ្ឋាកោ អដុលា កាល-
កតោ អញ្ញតំ មនោមយំ កាយំ ឧបបន្នោ តស្ស

និយមបទ ចុះល្បី

អត្តភាពនោះទេ ។ គ្រានោះ កក្កដទៅបុត្ត ចូលទៅក្រែមហារមាត្តល្វាន
ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមហារមាត្តល្វានដ៏មាន
អាយុ ហើយទើបឈរក្នុងទីសមគួរ ។ លុះកក្កដទៅបុត្តឈរក្នុងទីសមគួរ
ហើយ បានថ្លែងពាក្យនេះនឹងព្រះមហារមាត្តល្វានដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់(ឥឡូវ) ទៅទតត្រូវលាភសក្ការ នឹងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់
ហើយ មានចិត្តប្រែប្រួល ក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះថា
អញនឹងរក្សានូវកិត្តសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទៅទតសាបសូន្យ
ចាកប្តូរនោះ ក្នុងវេលាជាមួយនឹងអកុសលចិត្តកើតឡើង ។ កក្កដទៅបុត្ត
បានថ្លែងពាក្យនេះលុះថ្លែងពាក្យនេះហើយ ក៏គ្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមហា-
រមាត្តល្វានដ៏មានអាយុ ធ្វើប្រទេស្យណហើយស្រាប់តែបាត់ពីទីនោះទៅ ។

(១៩) គ្រានោះ ព្រះមហារមាត្តល្វានដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ គ្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះមហារមាត្តល្វានដ៏មានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបគ្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះ
ភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈម្នាក់ឈ្មោះកក្កដៈ
ជាទបង្គំរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ទើបនឹងស្លាប់អំបាញ់មិញ បានទៅកើតជាទៅ-
កាយដែលសម្រេចដោយចិត្តមួយអង្គ ទៅបុត្តនោះ បានអត្តភាពយ៉ាងនេះ

លង្វែកទុក្ខក្នុង កក្កដាទេវបុត្រ

ឃុំរុកោ អត្តការវប្បដិលាកោ សេយ្យតាចំ ឆាម ទ្រេ វា
តិណំ វា មាគធិកានិ តាមត្រៃត្តានិ សោ តេន អត្ត-
ការវប្បដិលាកេន ទេវ អត្តានំ ន បរំ ព្យាពារេតិ អថទោ
កន្លៃ កក្កដា ទេវបុត្រោ យេនាហំ តេនុបសង្កម្មំ
ឧបសង្កម្មំត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមង្គំ អដ្ឋាសិ ឯកមង្គំ
បិតោ ទោ កន្លៃ កក្កដា ទេវបុត្រោ មំ ឯតទេវេច
ទេវទត្តស្ស កន្លៃ លាកសក្ការសិលោកេន អភិក្កតស្ស
បរិយាទិន្នចិត្តស្ស ឃុំរុកោ ឥន្ទាតតំ ឧប្បដិ អហំ ភិក្ខុសង្ឃំ
បរិហរិស្សមិតំ សហ ចិត្តប្បទាវ កន្លៃ ទេវទត្រោ តស្ស
ឥន្ទិយោ បរិហំ ឆោតិ ឥទេវេវេច កន្លៃ កក្កដា ទេវបុត្រោ
ឥន្ទ វត្ថុ មំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា តត្រូវ
អន្តរាយតិ ។ តី បន តេ ហេត្តល្លាន កក្កដា
ទេវបុត្រោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ យន្តិញ្ចំ កក្កដា
ទេវបុត្រោ ភាសតិ សព្វង្គំ តថេវ ហោតិ ឆោ អញ្ញាវាតិ ។
ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ វ មេ កន្លៃ កក្កដា
ទេវបុត្រោ យន្តិញ្ចំ កក្កដា ទេវបុត្រោ ភាសតិ សព្វង្គំ
តថេវ ហោតិ ឆោ អញ្ញាវាតិ ។ វត្តស្សេតំ ហេត្តល្លាន

សង្ឃពេទ្ធពុទ្ធករៈ រឿងទេវបុត្តល្ខោនៈកក្កដៈ

ដូចជាបានគាមរត្នក្តិរបស់អ្នកស្រុកមគធៈពីរប្តី ទេវបុត្តនោះមើមដែលបៀត
បៀនខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ ដោយគាងបានអត្តភាពនោះទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ដ៏ចម្រើន គ្រានោះ កក្កដទេវបុត្តចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះមកដល់ហើយថ្វាយ
បង្គំចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គ រួចស្រេចកិរិយារក្សដ៏សមគួរ លុះឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយបានថ្លែងពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រលោកម្ចាស់ (ដឡើវនេះ)
ទេវទត្តត្រូវលាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរគ្រប់សង្កត់ហើយ មានចិត្តប្រ
ប្រល កើតមានសេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះថា អញនឹងគ្រប់គ្រង
នូវកិក្ខុសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទត្តសាបសូន្យចាកច្បងនោះ ក្នុង
វេលាជាមួយនឹងអកុសលចិត្តកើតឡើង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កក្កដទេវ-
បុត្តបានថ្លែងពាក្យនេះ លុះថ្លែងពាក្យនេះហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំលាខ្ញុំ
ព្រះអង្គ ធ្វើប្រទេស្សណ៍ហើយក៏បាត់ពីទីនោះទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរ
ថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន កក្កដទេវបុត្ត អ្នកបានកំណត់ដឹងចិត្តដោយចិត្តច្បាស់
ហើយឬ កក្កដទេវបុត្តនិយាយពាក្យណាមួយ ពាក្យនោះជាពាក្យពិត
ឬជាពាក្យក្លែងទេ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គកំណត់ដឹងចិត្តដោយច្បាស់ថា កក្កដទេវបុត្តនិយាយ
ពាក្យណាមួយ ពាក្យទាំងនោះជាពាក្យពិតហើយ ចិនមែនជាពាក្យក្លែង
ទេ ។ ព្រះ អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចូរអ្នករក្សាទុកនូវសំដី ន ចុះ

និយមន័យ ពុលរត្នោ

វាចំ រត្នស្បៀត មោត្តល្លាន វាចំ ឥនានិ សោ ហោយ-
បរិសោ អត្តនា វ អត្តានំ ចាតុករិស្សតិ ។

[១៦] បញ្ចមេ មោត្តល្លាន សត្តារោ សត្តោ សំវិជ្ជ-
មាណ លោកស្មី ។ តតមេ បញ្ច ។ ឥធម មោត្តល្លាន
ឯកត្តោ សត្តា អបរិសុទ្ធសីលោ សមាធា បរិសុទ្ធសី-
លោម្ពតិ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោនាតិ
អសង្កលំដ្ឋង្គិ ច^(១) ។ តមេនំ សាវកា វរិ ជានន្តិ អយំ
ទោ ករំ សត្តា អបរិសុទ្ធសីលោ សមាធា បរិសុទ្ធសី-
លោម្ពតិ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោនាតិ
អសង្កលំដ្ឋង្គិ ច^(២) មយំ ចេវ ទោ បន តិហំនំ អាពេ-
ចេយ្យម ចាស្សស្ស មនាបំ យំ ទោ បនស្ស អមនាបំ
កថន្តិ^(៣) មយំ តេន សទ្ធាចរេយ្យម សទ្ធន្តិ ទោ
បន ចីវរិបិណ្ណាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេសន្តប-
រិក្ខារេន យំ តុហេ^(៤) ករិស្សតិ តុហេ^(៥) តេន បញ្ញា-
យិស្សតិ ។ វរិវុំ ទោ មោត្តល្លាន សត្តារិ សាវកា
សីលរតា រត្នន្តិ ។ វរិវោ ច បន សត្តា សាវកេហិ
សីលរតោ រត្នំ បច្ចាសីសតិ ។

១-២ ឧ. ប. រោត្តរេសុ ចសត្តោ ន បញ្ញាយតិ ។ ៣ ឧ. ករិ នំ ។ ៤-៥ ប. ពុល្លោ

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

ម្ចាស់មោគ្គល្លាន បូកអ្នកក្សាទុកនូវសំដីនេះចុះ ដ្បិតឥឡូវនេះ មោ យបុរស
នោះ ធ្វើខ្លួនឲ្យល្បីដោយខ្លួនឯង ។

[១៦] ម្ចាស់មោគ្គល្លាន គ្រូក្នុងលោក នេះមាន ៥ ពួក ។ គ្រូ
ទាំង ៥ ពួកនោះគឺគ្រូណាខ្លះ ។ ម្ចាស់មោគ្គល្លាន គ្រូពួកមួយ ក្នុង លោក
នេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីល
របស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសេវហ្មឺនខ្លះ ។ សាវ័កទាំងឡាយតែង
ដឹងគ្រូ នាយ៉ាងនេះ ថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែ ប្តេជ្ញាថា
អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសេ
ហ្មឺនខ្លះ ដូច្នោះ តែថាចើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហស្ថ ក្នុង
លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងស្នើ រឿង
រឿងលោក នោះដូចម្តេចបាន ព្រោះ លោកកំពុងរាប់អាន (យើង) ដោយ
ចំរើ បំណុល ។ សនាសន និងគំលាងប្បច្ចយក្សេ ផ្តល់វិទ្យា លោកនឹងធ្វើ
កម្មណា លោកគង់នឹងប្រាកដ ដោយកម្មនោះបិទខាង ។ ម្ចាស់ មោគ្គល្លាន
សាវ័កទាំងឡាយតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយសីល ។ ឯគ្រូមានសភាព
យ៉ាងនេះ តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការក្សា ឥតពួកហុ ក៏ដោយ បើល ។

សង្ឃពេទ្យកូនពេ បញ្ចសត្តកថា

[១៧] ប្បន ចថា មោក្ខល្លាន ឥនេកតោ សត្តា
អបរិសុទ្ធាដិវេ សមាទោ បរិសុទ្ធាដិវេម្ហិត បដិជាតតិ
បរិសុទ្ធា មេ អាដិវេ បរិយោទាតោ អសង្កិរិដ្ឋោតិ
ច ។ តមេនំ សាវកា វរំ ជាទន្ធិ អយំ ខោ កវំ សត្តា
អបរិសុទ្ធាដិវេ សមាទោ បរិសុទ្ធាដិវេម្ហិត បដិជាតតិ
បរិសុទ្ធា មេ អាដិវេ បរិយោទាតោ អសង្កិរិដ្ឋោតិ ច
មយំ ចេវ ខោ បន តិហំនំ អាពោចេយ្យាម ធាស្សស្ស
មនាចំ យំ ខោ បនស្ស អបនាចំ កងន្ធិ មយំ តេន
សមុទាចេយ្យាម សម្មន្តតិ ខោ បន ចីវរិច្ឆោទាតសេ-
នាសនតិណានប្បច្ចយកេសន្តបរិក្ការេន យំ តុមោ កវិ-
ស្សតិ តុមោ វតេន បញ្ញាយំស្សតិ ។ វរំ ខោ មោក្ខ-
ល្លាន សត្តាវំ សាវកា អាដិវេតោ រត្តន្តំ ។ វរំ ខោ ច
បន សត្តា សាវកេហំ អាដិវេតោ រត្តំ បច្ឆាសីសតិ ។

[១៨] ប្បន ចថា មោក្ខល្លាន ឥនេកតោ សត្តា
អបរិសុទ្ធជម្ពនេសនោ សមាទោ បរិសុទ្ធជម្ពនេសនោ-
ម្ហិត បដិជាតតិ បរិសុទ្ធា មេ ធម្មនេសនា បរិយោទាតោ

សង្ឃពេទ្យទូកៈ និយាយអំពីគ្រូ ៥ ពួក

(១៧) ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុង លោកនេះ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាអាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផងឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កដឹងគ្រូ នោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចម្រើននេះ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញ មានអាជីវៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាអាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផងឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នោះ តែថាបើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហស្ថ គង់លោកមិន ភាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនភាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោក នោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងរាប់អាន(យើង) ដោយចីវរ ចិណ្ណ- បាត សេនាសនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងប្រាកដដោយកម្មនោះមិនខាន ។ ម្ចាស់មោគ្គល្លាន សាវ័ក ទាំងឡាយតែងរក្សាគ្រូបែបនោះដោយអាជីវៈ ។ ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយអាជីវៈ ។

(១៨) ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ មានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្ម ទេសនាបរិសុទ្ធខ្លះ ថាធម្មទេសនារបស់អញ បរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមាន

វិន័យបិដក ប្បវេណី

អសន្តិលីដ្ឋានិ ច ។ តមេនំ សាវកា ឃី ជានន្តិ អយំ
ទោ កវំ សត្តា អបរិសុទ្ធវេយ្យករណោ សហទោ បរិ-
សុទ្ធវេយ្យករណោម្ហិតិ បដិជានិ បរិសុទ្ធិ មេ ធម្មទេ-
សនា បរិយោជានា អសន្តិលីដ្ឋានិ ច មយំ ចេវ ទោ
បន តិហំនំ អាភេចេយ្យម ធាស្សស្ស មនាបំ យំ
ទោ បនស្ស អមនាបំ កថន្តំ មយំ តេន សមុទាច-
វេយ្យម សម្មន្តិ ទោ បន បិវិល្លាទាតសេនាស-
នតិលានប្បច្ចយកេសន្តបរិក្ការេន យំ តុមោ កវិស្សតិ
តុមាវ តេន បញ្ញាយំស្សតិ ។ ឃីវុចំ ទោ ហេតុ-
ល្លាន សត្តាវ សាវកា ធម្មទេសនតោ វត្តន្តំ ។ ឃីវុចោ
ច បន សត្តា សាវកេហិ ធម្មទេសនតោ វត្តំ
បទ្ហាសីសតិ ។

(១៧) បុន ចបរិ ហេតុល្លាន វេនេកថោ សត្តា
អបរិសុទ្ធវេយ្យករណោ សហទោ បរិសុទ្ធវេយ្យករ-
ណោម្ហិតិ បដិជានិ បរិសុទ្ធិ មេ វេយ្យករណំ
បរិយោជាន អសន្តិលីដ្ឋានិ ច ។ តមេនំ សាវកា ឃី
ជានន្តិ អយំ ទោ កវំ សត្តា អបរិសុទ្ធវេយ្យករណោ

វិនយបិដក ចល្លវគ្គ

សៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះមាន
ធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធខ្លះ ថា
ធម្មទេសនារបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នោះ តែថាបើ
យើងប្រាប់(រឿងនោះ)ដល់ពួកគ្រូហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្ត ក៏រឿង
ណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរឿងលោកនោះដូចប្តេជ្ញាបាន
ព្រោះលោកកំពុងរាប់អាន(យើង) ដោយចំរើ ប៉ុណ្ណោះ ហេតុនេះនឹង
គិលានប្បច្ចយោភសដ្ឋបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងប្រាកដ
ដោយកម្មនោះមិនខាន ។ ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែប
នេះ ដោយធម្មទេសនា ។ ឯគ្រូបែបនេះសោត តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការ
រក្សារឺព័ត៌មានសាវ័កដោយធម្មទេសនា ។

(១៧) ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុង
លោកនេះ បានវាយ្យាករណ៍មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវាយ្យាករណ៍
បរិសុទ្ធខ្លះ ថា វាយ្យាករណ៍របស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។
ពួក សាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើន នេះមានវាយ្យាករណ៍មិន

សង្ឃពេទ្យក្នុងកេ បញ្ចសង្ករាមា

សមាធា បរិសុទ្ធក្រិយ្យករណោ ម្ចីតិ បដិជាតាតិ បរិសុ-
ទ្ធិ មេ វេយ្យករណំ បរិយោនាតំ អសង្កិនិវដ្ឋន្តំ ច មយំ
ចេវ ខោ បន តិហំនំ អាហេចយ្យម ជាស្សស្ស មនាបំ
យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ កថន្តំ មយំ តេន សមុទាច-
វេយ្យម សម្មន្តតិ ខោ បន ចិវបិណ្ណាទាតសេនាសនតិ-
លានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុខោ ករិស្សតិ តុខា
វតេន បញ្ញាយិស្សតិ វ ឯវរុបំ ខោ មោត្តល្លាន សត្តាវំ
សាវកា វេយ្យករណតោ វត្តន្តំ ។ ឯវរុខោ ច បន
សត្តា សាវកេហិ វេយ្យករណតោ វត្តំ បច្ឆាសីសតិ ។

[២០] បុន ចបរិ មោត្តល្លាន ឥនេកត្រោ សត្តា
អបរិសុទ្ធករណាទស្សនោ សមាធា បរិសុទ្ធករណា-
ទស្សនោម្ចីតិ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធិ មេ ញាណទស្សនំ
បរិយោនាតំ អសង្កិនិវដ្ឋន្តំ ច ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ
ជាទន្តំ អយំ ខោ ករិ សត្តា អបរិសុទ្ធករណាទស្សនោ
សមាធា បរិសុទ្ធករណាទស្សនោម្ចីតិ បដិជាតាតិ ប-
រិសុទ្ធិ មេ ញាណទស្សនំ បរិយោនាតំ អសង្កិនិវដ្ឋន្តំ ច

សង្ខារេវទត្តទុកៈ និរោយអំពីគ្រូ ៥ ពួក

បរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធទ្វះ ថាវេយ្យាករណ៍
របស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នោះ បើយើងប្រាប់ (រឿង
នោះ) ដល់ពួកគ្រូហាស្ត គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្ត
ដល់លោក យើងនឹងសើរឿងលោកនោះ ដូចម្តេចបាន ព្រោះលោក
កំពុងរាប់អាន(យើង) ដោយចីវរ ប៉ុណ្ណោះ បាត សេនាសនៈនឹងគិលានប្បច្ចយ-
កេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងប្រាកដឡើងព្រោះកម្ម
នោះមិនខាន ។ ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយ
វេយ្យាករណ៍ ។ ចំណែកខាងគ្រូនោះ តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សា
អំពីពួកសាវ័កដោយវេយ្យាករណ៍ ។

(២០) ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយ
ក្នុងលោកនេះ មានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមាន
ញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធទ្វះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥត
មានសៅហ្មងខ្លះ ។ សាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចម្រើននេះ
មានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថាអញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ
ខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នោះ

វិទេយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

មយំ ចេវ ទោ ភិហំនំ អាហេចេយ្យម វាស្សស្ស
មនាបំ យំ ទោ បទស្ស អមនាបំ កថន្តំ មយំ តេន
សប្បនាចរេយ្យម សឡន្តតិ ទោ បទ ចីវរិច្ចល្លានាត-
សេនាសនតិលានប្បច្ចយកេសឡដ្ឋវរក្សារេន យំ តុមោ
កវិស្សតិ តុមោ វ តេន បញ្ញាយិស្សតិ ។ ឃីវុបំ
ទោ មោត្តល្លាន សត្តារំ សាវកា ញាលានស្សនតោ
រក្ខន្តិ ។ ឃីវុទោ ច បទ សត្តា សាវកេហិ ញាលា-
នស្សនតោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។ ឥមេ ទោ មោត្ត-
ល្លាន បញ្ច សត្តារេ សន្តោ សិវិជ្ជមាណ លោកស្មី ។

[២០] អហំ ទោ បទ មោត្តល្លាន វរិស្សទ្ធសីលោ
សមាវោ វរិស្សទ្ធសីលោម្ពិតិ បដិជានាមិ វរិស្សទ្ធំ មេ
សីលំ វរិយោនាតំ អសន្តិលំធម្មំ ច ន ច មំ សាវកា
សីលតោ រក្ខន្តិ ន ទាហំ សាវកេហិ សីលតោ រក្ខំ
បច្ចាសីសាមិ ។ វរិស្សទ្ធសីលោ សមាវោ ។ មេ ។ វរិស្សទ្ធន-
ធម្មនេសវោ ។ មេ ។ វរិស្សទ្ធវេយ្យករណោ សមាវោ
។ មេ ។ វរិស្សទ្ធស្វាលានស្សនោ សមាវោ វរិស្សទ្ធស្វា-
លានស្សនោម្ពិតិ បដិជានាមិ វរិស្សទ្ធំ មេ ញាលានស្សនំ

វិនយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

បើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ
ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរឿងលោកនោះដូចម្តេច
បាន ព្រោះលោកកំពុងរាប់ពាន(យើង) ដោយចីវរ ចំណូលបាន សេនា-
សនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិភោគ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹង
ប្រាកដឡើងព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមេត្តល្ងាច ពួកសាវ័កតែង
រក្សាគ្រូបែបនេះដោយញ្ញាណទស្សនៈ ។ ក៏ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ
តែងនឹកសន្សំមន្ទីរការរក្សា អំពីពួកសាវ័កដោយញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាល
មេត្តល្ងាច គ្រូ ៥ ពួកនេះឯង តែងមានកងលោក ។

(២១) ម្នាលមេត្តល្ងាច ចំណែកខាងតថាគតជាបុគ្គលមានសីល
បរិសុទ្ធ ម្តេចជាតថាគតមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់តថាគត
បរិសុទ្ធជ្រើង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កមិនបានរក្សាតថាគត
ដោយសីលឡើយ តថាគតសោតក៏មិននឹកសន្សំមន្ទីរការរក្សាអំពីពួកសា-
វ័កដោយសីលទេ ។ (តថាគត)មានគាជីវៈបរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានធម្មទេសនា
បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានញ្ញាណទស្សនៈ
បរិសុទ្ធ ម្តេចជាតថាគតមានញ្ញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញ្ញាណទស្សនៈ

២៣

សង្ឃពេទ្យទូកេ រាជគហារិកប្បក្កមនាទិ

បរិយោទានំ អស្មន្តិរុន្តិ ច ន ច មំ សាវកា ញាណ-
នស្សនតោ រក្ខន្តិ ន បាហំ សាវកេហិ ញាណនស្សន-
តោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមីតិ ។

[២២] អថទោ ភក្កវា កោសម្មិយំ យ ជាភិវន្តំ វិហ-
រិត្យ យេន រាជគហំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុត្រេន ចា-
រិកញ្ចុរមាលោ យេន រាជគហំ តទេវសិវិ ។ តត្រេ សុទំ
ភក្កវា រាជគហោ វិហារតិ វេទ្យវនេ កលរុណនិវាបេ ។

[២៣] អថទោ សម្មហុលា ភិក្ខុ យេន ភក្កវា តេនុ-
បសង្កមីស្ស ឧបសង្កមីត្យ ភក្កវន្តំ អភិវានេត្យ ឯកមន្តំ
និសីទីស្ស ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋា ទោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯ-
តទេវេចំ ទេវទត្តស្ស កន្តេ អជាតសត្ត កុមារោ បញ្ចហិ
រថសតេហិ សាយំ ចានំ ឧបដ្ឋានំ តច្ចតិ បញ្ច ច ពាលិ-
ចាកសតានិ កត្តាភិហារោ អភិហារិយ្យតិ ។ មា ភិក្ខុវេ
ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការសិលោកំ បិហយិត្ត យាវក៏-
វញ្ច ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស អជាតសត្ត កុមារោ បញ្ចហិ
រថសតេហិ សាយំ ចានំ ឧបដ្ឋានំ តមីស្សតិ បញ្ច
ច ពាលិចាកសតានិ កត្តាភិហារោ អភិហារិយ្យស្សតិ

សង្ឃបទពូន្តកៈ រឿងទ្រង់យាងទៅកាន់ព្រងរាជគ្រឹះជាដើម

របស់គាត់គឺបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសេវាហ្មឺនខ្លះ សាវ័កមិនរក្សាគម្ភគត
ដោយញាណទស្សនៈទេ គម្ភគតសាតមិននឹកសង្ឃឹមខ្លះការរក្សាគម្ភ
ពួកសាវ័កដោយញាណទស្សនៈឡើយ ។

(២២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងនគរកោសម្ព័
គួរតាមពុទ្ធអធិប្បវេណី ហើយ ស្តេចទៅកាន់បារិកនគររាជគ្រឹះ គ្រាច់ទៅ
កាន់បារិកតាមលំដាប់ ឆ្ពោះទៅនគររាជគ្រឹះ ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះ
ភាគគង់នៅក្នុងវត្តវឡៅន ជាពលនុកនិព័សស្ថាន ទៀបនគររាជគ្រឹះ ។

(២៣) លំដាប់នោះ ភិក្ខុច្រើនរូបនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គ្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចទើប
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
បានគ្រាបបង្គំចូលរោក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
អជាតសត្តកុមារតែងទៅដោយរថ ៥ រយ បម្រើទៅទេត្តទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក
ទាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ៥ រយថាសទៅប្រគេន (ទៅទេត្តផង)។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់គបថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកកុំស្លៀកលាភសក្ការៈនឹង
សេចក្តីសរសើររបស់ទេត្តឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អជាតសត្តកុមារ
ដែលទៅដោយរថ ៥ រយ ទៅបម្រើទៅទេត្តទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ទាំងឲ្យអ្នក
នាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ៥ រយថាសទៅប្រគេន (ទៅទេត្ត) ផ្សាយណា

វិធីយំដំរើ កុល្លវត្ត

ហារដំរើ កិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស ទាដិកម្មា កុសលេស្ស
ធម្មេស្ស ធាវុត្តិ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ ចល្លាស្ស កុក្ក-
វស្ស នាសាយ បិក្ខុ កិម្មេយ្យិ ឃី ហិ សោ កិក្ខុវេ
កុក្ករោ កិយ្យោសោ មត្តាយ ចល្លាតរោ អស្ស ឃីមេវ
ទោ កិក្ខុវេ យោវត្ថីញ ទេវទត្តស្ស អជាតសត្ត កុហារោ
បញ្ចហិ វេសតេហិ សាយំ ទានំ ឧបដ្ឋានំ គមិស្សតិ បញ្ច
ច ដាលំ ទាតសតាដិ កត្តាភិហារោ អភិហរិយ្យិស្សតិ
ហារដំរើ កិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស ទាដិកម្មា កុសលេស្ស
ធម្មេស្ស ធាវុត្តិ ។ អត្តវាយ កិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស
លាភសញ្ញាវសិលោកោ ឧទទានំ បរាភវាយ ទេវ-
ទត្តស្ស លាភសញ្ញាវសិលោកោ ឧទទានំ សេយ្យថាបិ
កិក្ខុវេ កត្តនំ អត្តវាយ ដលំ ទេតិ បរាភវាយ ដលំ
ទេតិ ឃីមេវ ទោ កិក្ខុវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភ-
សញ្ញាវសិលោកោ ឧទទានំ បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស
លាភសញ្ញាវសិលោកោ ឧទទានំ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ
វេន អត្តវាយ ដលំ ទេតិ បរាភវាយ ដលំ ទេតិ

និយមបទ ចុងរឿង

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសាបសូន្យមុខជានឹងតែមានដល់ទេវទត្ត
(ដកបនោះ) មិនខាន ឯការចំរើនក្នុងកុសលធម៌មិនមានឡើយ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចគេច្របាច់ទឹកប្រហឹត (ត្រីប្តូរឃ្នាំ) ដាក់ក្នុងច្រមុះ
ត្រៃកាច ត្រៃនោះរឹតតែកាចឡើងជាងដើម យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក៏ដូចជាវជាតសត្វកុមារទៅដោយរថ ៥ រយ បម្រើទេវទត្ត
ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ទាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ៥ រយថាសទៅ
ប្រគេន (ទៅទត្ត) ដកបណា សេចក្តីសាបសូន្យមុខជានឹងតែមាន
ដល់ទេវទត្ត (ដកបនោះ) ពុំខាន ការចំរើនក្នុងកុសលធម៌ មិនមាន
ឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការនឹងសេចក្តីសរសើរតើឡើង
ហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការនឹងសេចក្តីសរសើរតើ
ឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម
ចេតចេញផ្ទៃ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្ទៃ ដើម្បីវិនាស យ៉ាងណាមិញ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការនឹងសេចក្តីសរសើរតើឡើងហើយដល់
ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការនឹងសេចក្តីសរសើរ តើឡើង
ហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏ដូច្នោះដែរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឫស្សីចេញផ្ទៃ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្ទៃ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសយ៉ាងណា

សង្ឃកេរ្តិ៍ទូកេរ វិនិច្ឆ័យ

ឃ្លាមេវ ខោ ភិក្ខុវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
សិលោកោ ទុទទាមិ បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស លាភ-
សក្ការសិលោកោ ទុទទាមិ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ធន្យោ
អត្តវាយ ដលំ ទេតិ បរាភវាយ ដលំ ទេតិ ឃ្លាមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការសិ-
លោកោ ទុទទាមិ បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
សិលោកោ ទុទទាមិ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អស្សុតិ
អត្តវាយ ភត្តំ ភណ្ណាតិ បរាភវាយ ភត្តំ ភណ្ណាតិ ឃ្លា-
មេវ ខោ ភិក្ខុវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
សិលោកោ ទុទទាមិ បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស លាភ-
សក្ការសិលោកោ ទុទទាមិតិ ។

[២២] ដលំ វេ តទលំ ហន្តិ
ដលំ វេទ្យំ ដលំ ធម្មំ
សក្ការោ កាម្មិសំ ហន្តិ
តត្តោ អស្សុតិ យថាតិ ។

ចប់មកណារី វិនិច្ឆ័យ ។

សង្ឃពេទ្យទូក្សៈ និពណ៌

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងហើយ
ដល់ទៅទេត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លោកសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើង
ហើយដល់ទៅទេត្ត ដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន ក៏ដូច្នោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដូចដើមបុស ចេញផ្លែ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្លែ ដើម្បីសេចក្តី
វិនាស យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈនឹងសេចក្តី
សរសើរកើតឡើងដល់ទៅទេត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លោកសក្ការៈនឹងសេចក្តី
សរសើរកើតឡើងដល់ទៅទេត្ត ដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន ក៏ដូច្នោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដូចមេសះអស្សតរ មានផ្លែដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន មានផ្លែ ដើម្បី
វិនាសខ្លួន យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរ-
សើរកើតឡើងដល់ទៅទេត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លោកសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរ-
សើរកើតឡើងដល់ទៅទេត្តដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន ក៏ដូច្នោះដែរ ។

[២២] ផ្លែចេកតែងសម្លាប់ដើមចេក ផ្លែបូស្សីតែងសម្លាប់
ដើមបូស្សី ផ្លែបុសតែងសម្លាប់ដើមបុស សក្ការៈតែង
សម្លាប់បុសពាក្រក់ ដូចជាភិក្ខុតែងសម្លាប់មេសះអស្សតរ ។

វិធីបដិសេធ បុណ្យវត្ត

[២៥] តេជ ទោ មន សមយេន កកវា មហានិ-
យា បរិសាយ បរិវិតោ ធម្មំ ទេសេត្តោ និសិត្តោ
ហោតិ សវាជីកាយ^(១) ។ អថទោ ទេវទត្តោ ទុដ្ឋាយាស-
នា ឯកំសំ ទុត្តរាសង្កំ កវិត្វា យេន កកវា តេជត្តា-
នី បណាមេត្វា កកវន្តំ ឯតទលោច ជិណ្ណានាមិ កន្លេ
កកវា វុទ្ធក្កោ មហល្លកោ អទ្ធកតោ វិយោអនុប្បត្តោ
អប្បោស្កត្តោនាមិ កន្លេ កកវា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារមនុ-
យុត្តោ វិហារតុ មម កិក្ខុសង្ឃំ និស្សជ្ជតុ អហំ កិក្ខុ-
សង្ឃំ បរិហរិស្សមីតិ ។ អលំ ទេវទត្តោ មា តេ វុច្ចិ
កិក្ខុសង្ឃំ បរិហរិតុន្តិ ។ ទុតិយម្យិ ទោ ។ មេ ។ ត-
តិយម្យិ ទោ ទេវទត្តោ កកវន្តំ ឯតទលោច ជិណ្ណានាមិ
កន្លេ កកវា វុទ្ធក្កោ មហល្លកោ អទ្ធកតោ វិយោ-
អនុប្បត្តោ អប្បោស្កត្តោនាមិ កន្លេ កកវា ទិដ្ឋធម្មសុខ
វិហារមនុយុត្តោ វិហារតុ មម កិក្ខុសង្ឃំ និស្សជ្ជតុ

១ និពោ បរិ ពោតុកេស បរិសាយាតិ ពាយោ ទំស្សតិ ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

[២៥] សប័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគមានបរិសទ្យច្រើន ព្រម
ទាំងស្តេចចោមរោមជុំវិញ ព្រះអង្គកំពុងគង់សំដែងធម៌ ។ គ្រានោះ ខេវទត្ត
ត្រោកចាកទីអង្គុយ ធ្វើចំពារជឿនស្មោះម្នាស់ ប្រណម្យអញ្ចូលឆ្ពោះទៅរក
ព្រះ មានព្រះភាគ ហើយគ្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះដរា មាន
ព្រះដន្ទចម្រើនហើយ ចាស់ព្រះអង្គហើយ ទ្រង់ព្រះដន្ទយូរឆ្នាំមកហើយ
មានព្រះដន្ទចូលក្នុងបច្ច័យហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវ
នេះ សូមព្រះមានព្រះភាគកុំខ្វល់ខ្វាយពេក សូមសម្រាកព្រះអង្គឲ្យបាន
សុខស្រួលក្នុងបច្ច័យនេះក្តី សូមព្រះអង្គប្រគល់ភិក្ខុសង្ឃឲ្យមកខ្ញុំព្រះអង្គ
ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទទួលគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់
ខេវទត្ត ណ្ហើយអ្នកកុំពេញចិត្តនឹងការគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃឡើយ ។ ខេវទត្ត
បានគ្រាចូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។
អស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះដរា
មានព្រះដន្ទចម្រើនហើយ ចាស់ព្រះអង្គហើយ ទ្រង់ព្រះដន្ទយូរឆ្នាំមក
ហើយ មានព្រះដន្ទចូលក្នុងបច្ច័យហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវ
នេះ សូមព្រះមានព្រះភាគកុំខ្វល់ខ្វាយពេក សូមសម្រាកព្រះអង្គឲ្យបាន
សុខស្រួលក្នុងបច្ច័យនេះក្តី សូមព្រះអង្គប្រគល់ភិក្ខុសង្ឃឲ្យមកខ្ញុំព្រះអង្គ

សង្ឃកេតុត្តទូពេ ទេវទត្តស្ស បកាសនីយកម្មវាលំ

អហំ ភិក្ខុសង្ឃំ បរិហារិស្សាមីតំ ។ សារីបុត្តមោត្តណ្ណា-
នានំបិ ខោ អហំ ទេវទត្ត ភិក្ខុសង្ឃំ ន ទិស្សន្ទ្រេយ្យំ
កី បន ត្រយំ ធរស្ស ខេទ្យាសកស្សានំ^(១) ។ អថខោ
ទេវទត្តោ សវាជីកាយបិ មំ ភកកា បរិសាយ ខេទ្យា-
សកកាទេន^(២) អបសាទេតិ សារីបុត្តមោត្តណ្ណានេ វ ឧត្តិ-
សតីតិ កុបិទោ អនត្តបទោ ភកកំ អភិវាទេត្តា
បទត្តិណំ កត្តា បក្កាមិ ។ អយេព្វ ចរហំ^(៣) ទេវ-
ទត្តស្ស ភកកតិ បឋមោ អាយាតោ អយោសិ ។

[២៦] អថខោ ភកកា ភិក្ខុ អាថន្តសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ សង្ឃោ ទេវទត្តស្ស វាជីកេហោ បកាសនីយ-
កម្មំ ករោតុ បុព្វេ ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អយោសិ
នំនាជិ អញ្ញា បកតិ យំ ទេវទត្តោ ករេយ្យោ កាយេន
វាហាយ ន តេន តុទ្ធោ វា ធម្មោ វា សង្ឃោ វា
នដ្ឋព្វោ ទេវទត្តោ វ តេន នដ្ឋព្វោតិ ។ ឃីវេព្វ បន
ភិក្ខុវេ កាតតំ ។ ឲ្យត្ថេន ភិក្ខុវោ បដិពលេន សង្ឃោ

១ ឧ. ម. ខេទ្យាបកស្សុតិ ។ ២ ឧ. ម. ខេមកឡាវាទេន ។ ៣ ឧ. ករហិ ។

សង្ឃកេរ្តិ៍ទុក្ខៈ ការធ្វើបកាសន័យកម្មនិលំទៅទុក

ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់
ទៅទុក្ខ អម្បាលយ៉ាងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ម្តេច ភថាគតមិនប្រគល់
ភិក្ខុសង្ឃឱ្យ ចំណង់បើអ្នកជាមនុស្សដ្ឋជាតិកាក្រក់ ជាមនុស្សបរិភោគចតុ-
ប្បច្ចយដែលកើតអំពីអានេសនៈដូចជាដុំទឹកមាត់ ភថាគតនឹងប្រគល់ឱ្យដូច
ម្តេចបាន ។ លំដាប់នោះ ទៅទុក្ខមានសេចក្តីត្រោធ ពាក់អនិច្ចតថា
ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើអញ្ញឱ្យអាប័មុខក្នុងកណ្តាលបរិសេឡព្រមទាំងស្តេច
ដោយពាក្យថា(ទៅទុក្ខនេះ)បរិភោគចតុប្បច្ចយដែលកើតអំពីអានេសនៈដូច
ជាដុំទឹកមាត់ ហើយបែរទៅលើកតំកើងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានវិញ ហើយ
ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេក្យណចៀសចេញទៅ ។ នេះ
ជាគំនិតដ៏ម្យ៉ាង របស់ទៅទុក្ខចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

(២៦) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ ត្រូវសង្ឃធ្វើបកាសន័យកម្ម
ដល់ទៅទុក្ខក្នុងនគររាជគ្រឹះ (ជ្យូត) កាលពីដើមទៅទុក្ខមានប្រក្រតីផ្សេង
ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទុក្ខធ្វើអំពើណាដោយតាយ វាចា អំពើ
នោះនាំគាត់ឱ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទៅទុក្ខ
ត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះឥតម្យ៉ាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បកាសន័យ-
កម្ម សង្ឃតប្បវិធីយ៉ាងនេះ។ តប្បវិធីភិក្ខុដែលល្អាសប្រតិបាលប្រកាសសង្ឃ

និយមន័យ ច្បាប់ត្រា

ញាតិភូតញា សុណាតុ មេ កន្លែ សង្ឃេ យង កស្ម័យស្ម
បន្តកល្យ សង្ឃេ ទេវទត្តស្ម រាជតហេ បកាសដ៏
យកម្ម ករយ្យ ឫត្វ ទេវទត្តស្ម អញ្ញ បកតិ
អហោសិ ឥនាមិ អញ្ញ បកតិ យំ ទេវទត្តោ ករយ្យ
កាយេន វាហាយ ន ភេន ទុត្វោ វា ធម្មោ វា សង្ឃេ
វា ទដ្ឋត្វោ ទេវទត្តោ វ ភេន ទដ្ឋត្វោតិ ។ ឯសា
ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លែ សង្ឃេ សង្ឃេ ទេវទត្តស្ម
រាជតហេ បកាសដ៏យកម្ម ករតិ ឫត្វ ទេវទត្តស្ម
អញ្ញ បកតិ អហោសិ ឥនាមិ អញ្ញ បកតិ យំ
ទេវទត្តោ ករយ្យ កាយេន វាហាយ ន ភេន ទុត្វោ
វា ធម្មោ វា សង្ឃេ វា ទដ្ឋត្វោ ទេវទត្តោ វ ភេន
ទដ្ឋត្វោតិ ។ យស្សយស្សតោ ខមតិ ទេវទត្តស្ម រាជ-
តហេ បកាសដ៏យកម្មស្ម ករណំ ឫត្វ ទេវទត្តស្ម
អញ្ញ បកតិ អហោសិ ឥនាមិ អញ្ញ បកតិ យំ
ទេវទត្តោ ករយ្យ កាយេន វាហាយ ន ភេន ទុត្វោ
វា ធម្មោ វា សង្ឃេ វា ទដ្ឋត្វោ ទេវទត្តោ វ ភេន
ទដ្ឋត្វោតិ ភេន កុណស្ម យស្ស ទត្តមតិ

វិទ្យាបិដក ច្បាប់

ឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរ
ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើបកាសន័យកម្មដល់ទៅទត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះ
(ដ្បិត) ពីដើមទៅទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្ត
ធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យវិលនឹងបានឃើញព្រះពុទ្ធ
ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទៅទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។
នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃធ្វើបកាស-
ន័យកម្មដល់ទៅទត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះ (ដ្បិត) ពីដើមទៅទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង
ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើ
នោះនាំគាត់ឲ្យវិលនឹងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទៅទត្ត
ត្រូវគេឃើញដោយ កម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ ការធ្វើបកាសន័យកម្មដល់ទៅទត្ត
ក្នុងនគររាជគ្រឹះថា កាលពីដើមទៅទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមាន
ប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យ
វិលនឹងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទៅទត្តត្រូវគេឃើញ
ដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ដូច្នោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោក
ដ៏មានអាយុក្លិននោះ គប្បីស្ងៀម បិទគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

សង្ឃកេទុក្ខទូកេ បកាសនីយកម្មំ សារីបុត្តវត្ត

សោ ភាសេយ្យ ។ កតំ សុខ្ម័ន ទេវទត្តស្ស វជន-
ហេ បកាសនីយកម្មំ បុត្ត ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ
អហោសិ វនាមិ អញ្ញា បកតិ យំ ទេវទត្តោ កមេយ្យ
កាយេន វាហយេ ន ទេន តុទ្ធោ វា ចាទ្ធោ វា សុខ្ម័ន
វា ទដ្ឋញោ ទេវទត្តោ វ ទេន ទដ្ឋញោតិ ឧបតិ សុខ្ម័ស្ស
តស្សា តុស្សី ។ វិវេសិតំ ចារយាបីតិ ។

[២៧] អថទោ ភកតវា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អា-
បន្តេសិ ទេនហិ ភំ សារីបុត្ត ទេវទត្តំ វជនហេ
បកាសេបីតិ ។ បុត្តេ បយោ កន្ត ទេវទត្តស្ស
វជនហេ វណ្ណោ ភាសិតោ មហិទ្ធិកោ តោធិបុត្តោ
មហានុភារេ តោធិបុត្តោតិ កតាហិ កន្ត ទេវ-
ទត្តំ វជនហេ បកាសេបីតិ ។ ទដ្ឋ តយោ សារីបុត្ត
តុតោយេវ ទេវទត្តស្ស វជនហេ វណ្ណោ ភាសិតោ
មហិទ្ធិកោ តោធិបុត្តោ មហានុភារេ តោធិបុត្តោតិ ។

សង្ឃពេទ្យកុរុ៖ បកាសន័យកម្មនិងរឿងព្រះសារីបុត្ត

លោកដ៏មានអាយុអង្គុំនោះឆប្បវឆ្នើយឡើង ។ សង្ឃបានឆ្លើបកាសន័យកម្ម ដល់ទេវទេវក្នុងនគររាជគ្រឹះថា ពីដើមទេវទេវមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទេវធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទេវ ត្រូវគេ ឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ការឆ្លើបកាសន័យកម្មនោះ គួរដល់សង្ឃ ហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកទូរសេចក្តីនេះ ដោយពាក្យស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៧) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះ សារីបុត្តដ៏មានអាយុមកថា ម្ចាស់សារីបុត្ត បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទេវក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលពីមុនខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រកាសគុណទេវទេវក្នុងនគររាជ- គ្រឹះថា ទេវទេវជាគោធិបុត្តមានប្ញទ្ធិច្រើន ជាគោធិបុត្តមានពានុភាពច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ឥឡូវនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រកាស (ទោស) ទេវទេវដូចម្តេចបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នក បានប្រកាសគុណពិតរបស់ទេវទេវក្នុងនគររាជគ្រឹះថា ទេវទេវជាគោធិបុត្ត មានប្ញទ្ធិច្រើន ជាគោធិបុត្តមានពានុភាពច្រើន ដូច្នោះហើយឬ ។

វិនយបិដក ច្បាប់ព្រៃ

ឃុំ កន្លែង ។ ឃុំមេវ ខោ ត្នំ សារីបុត្ត គូតញ្ជាវ
ទេវទន្តំ វជគហោ បកាសេហិតំ ។ ឃុំ កន្លែង ខោ
អាយស្មា សារីបុត្តោ កកវតោ បច្ចុស្សោសិ ។

(២៨) អថខោ កកវា កិក្ខុ អាបន្តេសិ តេនហិ
កិក្ខុវេ សង្ឃោ សារីបុត្តំ សម្មន្តតុ ទេវទន្តំ វជគហោ
បកាសេតុំ បុព្វេ ទេវទន្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ
ឥនានិ អញ្ញា បកតិ យំ ទេវទន្តោ ករយ្យ កាយេន
វាចាយ ន តេន តុន្តោ វា ធម្មោ វា សង្ឃោ វា ទដ្ឋញ្ញោ
ទេវទន្តោ វ តេន ទដ្ឋញ្ញោតិ ។ ឃុំ បន កិក្ខុវេ
សម្មន្តិតោ ។ បឋមំ សារីបុត្តោ យាចិតតោ ។ យា-
ចិត្តា ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិសលេន សង្ឃោ ញាបេតតោ
សុណានុ មេ កន្លេ សង្ឃោ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ
សង្ឃោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ សម្មន្តយ្យ ទេវទន្តំ វជ-
គហោ បកាសេតុំ បុព្វេ ទេវទន្តស្ស អញ្ញា បកតិ អ-
ហោសិ ឥនានិ អញ្ញា បកតិ យំ ទេវទន្តោ ករយ្យ
កាយេន វាចាយ ន តេន តុន្តោ វា ធម្មោ វា សង្ឃោ

វិនយបិដក ចល្លត្ត

ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា តុណ្ណាព្រះវង្សី ។ ព្រះវង្សីទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់សារីបុត្ត ចូរអ្នកប្រកាស (ទោស) ទៅទត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះថា ចុះ ។
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា តុណ្ណាព្រះវង្សី ។

(២៨) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរសន្មតសារីបុត្ត
ដើម្បីឲ្យប្រកាស (ទោស) ទៅទត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះថា តើដើមទៅទត្តមាន
ប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្តធ្វើអំពើណាដោយ
កាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ
ហើយ ទៅទត្តត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះឥតហ្នឹង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវសូមសារីបុត្តជាដំបូងសិន ។
លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឲ្យភិក្ខុជាអ្នកត្រាសប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏បរិនេន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បីសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដើម្បីឲ្យប្រកាស
(ទោស) ទៅទត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះថា (ដ្បិត) តើដើមទៅទត្តមានប្រក្រតី
ផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា
អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ

សង្ឃកេរ្តិ៍ត្រៃ ១៩១៩ឆ្នាំ បកសម័យឃ្នំ

វា ទដ្ឋព្វោ ទេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្វោ ។ ឃ្នំសា ញត្តិ ។
សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ អាយស្មន្តំ សាវ័-
បុត្តំ សម្មន្តតិ ទេវទត្តំ វជនហេ បកាសេតុំ បុព្វេ
ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥនាធិ អញ្ញា បកតិ
យំ ទេវទត្តោ ករយ្យ កាយេន វាចាយ ន តេន ទុទ្ធោ
វា ធម្មោ វា សង្ឃោ វា ទដ្ឋព្វោ ទេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្វោ-
តិ ។ យស្សាយស្មតោ មមតិ អាយស្មតោ សាវ័បុត្តស្ស
សម្មតិ ទេវទត្តំ វជនហេ បកាសេតុំ បុព្វេ ទេវទត្តស្ស
អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥនាធិ អញ្ញា បកតិ យំ ទេវ-
ទត្តោ ករយ្យ កាយេន វាចាយ ន តេន ទុទ្ធោ វា ធម្មោ
វា សង្ឃោ វា ទដ្ឋព្វោ ទេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្វោតិ សោ
តុល្លាស្ស យស្ស នត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ
សង្ឃេន អាយស្មា សាវ័បុត្តោ ទេវទត្តំ វជនហេ បកា-
សេតុំ បុព្វេ ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥនាធិ
អញ្ញា បកតិ យំ ទេវទត្តោ ករយ្យ កាយេន វាចាយ

សង្ឃកេតុទ្ធកៈ រឿងទេវទត្តវិញ្ញាណ ដំបូងបកស្រាយកម្ម

ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះវៃតម្បាំង ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជា
អ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមាន
ប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយ
វាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ
ហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះវៃតម្បាំង ។ ការសន្មតព្រះ
សារីបុត្តដ៏មានអាយុឲ្យជាអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះថា
កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្ត
ធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ
ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះវៃតម្បាំង
ដូច្នេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បី
ស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
គប្បីនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នក
ប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះថា ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតី
ផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ន តេន តុទ្ធោ វា ធម្មោ វា សឿន្ន វា ទដ្ឋព្វោ ទេវទេត្តោ
វ តេន ទដ្ឋព្វោតិ ខមតិ សឿន្នស្ស តស្សា តុហ្នី ។
ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(២៧) សម្មតោ ចាយស្នា សាវ័ប្បត្តោ សម្មចារុយហិ
ភិក្ខុហិ សន្តិ វាជតហំ បវិសិត្វា ទេវទត្តំ វាជតហេ
បកាសេហិ បុព្វេ ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ
នំនាទិ អញ្ញា បកតិ យំ ទេវទត្តោ តេយ្យេ កាយេន
វាចាយ ន តេន តុទ្ធោ វា ធម្មោ វា សឿន្ន វា ទដ្ឋព្វោ
ទេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្វោតិ ។ តត្ថ យេ តេ មនុស្សា
អស្សន្តា អប្បសន្តា ទុត្តន្តិវោ តេ ឯវមាហំសុ ទុស្សយ្យ-
កា ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយោ ទេវទត្តស្ស លាភ-
សក្ការំ ទុស្សយ្យន្តិតិ ។ យេ បន តេ មនុស្សា សន្តា
បសន្តា បណ្ឌិតា សុត្តន្តិមន្តោ^(១) តេ ឯវមាហំសុ ន ទោ
នំទំ ឱវតំ ភវិស្សតិ យថា ភតវា ទេវទត្តំ វាជតហេ
បកាសាបេតិ^(២) ។

១ ឱ. ម. ពុទ្ធបន្តោ ។ ២ ឱ. ពិសិស្តោ ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិដក បុល្លវត្ត

អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ
ទៅទេត្ត ត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះវត្សរ៍ ការសន្មតនោះគួរដល់សង្ឃ
ហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកសេចក្តីនេះ
ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៧) ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុដែលសង្ឃបានសន្មតរួចហើយ
ក៏ចូលទៅនគររាជគ្រឹះជាមួយនឹងភិក្ខុច្រើនរូប បានប្រកាស (ទោស) ទៅ-
ទេត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះថា កាលពីដើម ទៅទេត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ
មានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទេត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់
ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទៅទេត្តត្រូវគេ
ឃើញដោយកម្មនោះវត្សរ៍ ។ ក្នុងនគររាជគ្រឹះនោះ មនុស្សពួកណាដែល
មិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាង
នេះថា សមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងនេះ ជាអ្នកប្រណែនណ្ណានីសលាភសក្ការៈ
របស់ទៅទេត្ត ។ ចំណែកមនុស្សពួកណា ដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា មាន
ប្រាជ្ញាវងវៃ មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាថា ព្រះមានព្រះភាគឲ្យភិក្ខុសង្ឃ
ប្រកាស (ទោស) ទៅទេត្តក្នុងនគររាជគ្រឹះដោយកិច្ចណា កិច្ចនេះមិនមែន
ជាការថោកទាបទេ ។

៧៣

សង្ឃកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ១៩១៧ អដ្ឋកថាសុត្តន្តបិដក

[៣០] អថខោ ទេវទេត្តោ យេន អដ្ឋកថាសុត្តន្តកុមារោ
តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា អដ្ឋកថាសុត្តន្ត កុមារំ ឯតទ-
រោច បុព្វេ ខោ កុមារ មនុស្សា ទិយាយុកា ឯតរហំ
អប្បយុកា ហំនំ ខោ បនេនំ វិជ្ជតិ យំ តំ កុមារោ
វ សមាធនោ កាលំ កេយ្យសិ តេនហំ តំ កុមារ បិទ្ករំ
ហន្តា រាជា ហោហំ អហំ ភកវន្តំ ហន្តា ត្មោ កវស្ស-
មីតិ ។ អថខោ អដ្ឋកថាសុត្ត កុមារោ អយ្យេ ខោ ទេ-
វទេត្តោ មហិទ្ធិកោ មហានុការោ ជាទេយ្យបិ^(១) អយ្យេ
ទេវទេត្តោតិ ឡាយោ ចោត្តនិកំ ពទ្ធិត្តា ទិវា ទិវស្ស ភីតោ
ឧត្តក្កោ ឧសន្តិ ឧត្រស្កោ សហសា អន្តេប្បំ បរិសិ ។
អន្តសំសុ^(២) ខោ អន្តេប្បាចារកា មហាមត្តា អដ្ឋក-
ថាសុត្ត កុមារំ ទិវា ទិវស្ស ភីតំ ឧត្តក្កំ ឧសន្តិ ឧត្រស្កំ
សហសា អន្តេប្បំ បរិសន្តំ ទិស្វាន អត្តហេសុំ ។ តេ
វិចិនន្តា ឡាយោ ចោត្តនិកំ ពទ្ធិ ទិស្វា អដ្ឋកថាសុត្ត
កុមារំ ឯតទរោចំ កំ តំ កុមារ កត្តកាមោសីតិ ។
បិទ្ករំ ហន្តកាមោម្ពីតិ^(៣) ។ កេណសិ ឧស្សហំតោតិ ។

១ ឧ. ជានេយ្យតិ ។ ម. ជានេយ្យសិ ។ ២ ឧ. ប. អន្តសាស្តិ ។ ៣ ឧ. បិទ្ករំ ហំ
ហន្តកាមោតិ ។ ប. បិទ្ករិ យន្តកាមោតិ ។

សង្ឃពេទ្ធច្បង្កៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងរឿងអជាតសត្តកុមារ

[៣០] លំដាប់នោះ ទេវទត្តចូលទៅរកអជាតសត្តកុមារ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងអជាតសត្តកុមារថា ម្ចាស់កុមារ
កាលពីដើម មនុស្សមានអាយុវែងមែន ឥឡូវនេះមានអាយុខ្លីណាស់ ព្រះ
អង្គនៅក្នុងភិក្ខុ តែគង់ធ្វើបរណកាលដោយហេតុណា ហេតុនេះតែងតែ
មានជាប្រាកដ ម្ចាស់កុមារ បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គសម្លាប់បិតា ហើយព្រះ
អង្គនឹងបានជាសេចក្តីរុងរឿង ឯអាត្មាក៏សម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
នឹងបានជាព្រះពុទ្ធវែង ។ គ្រានោះ អជាតសត្តកុមារគិតថា លោក
ម្ចាស់ទេវទត្តមានប្តីច្រើនផង មានកានុភាពច្រើនផង លោកម្ចាស់
ទេវទត្តផង (ការនេះ) លុះគិតដូច្នោះហើយ ក៏សៀតតាំបិតាស្លៀត
បណ្តោយភ្លៅ មានសេចក្តីខ្លាច ញាប់ញ័ររន្ធត់ ភក់ស្កក ចូលទៅកាន់
ព្រះរាជវាំង ដោយរូសរាន់ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។ ពួកមហាមាត្រ ជាអ្នករក្សា
ព្រះរាជវាំង បានឃើញអជាតសត្តកុមារ មានសេចក្តី ញាប់ញ័ររន្ធត់ភក់ស្កក
ចូលទៅព្រះរាជវាំងដោយរូសរាន់ទាំងថ្ងៃត្រង់ ក៏នាំគ្នាចាប់ ។ ពួកមហា-
មាត្រទាំងនោះ ពិនិត្យមើលទៅឃើញមានសៀតតាំបិតាស្លៀត បណ្តោយ
ភ្លៅ ក៏ក្រាបចូលសួររឿងនេះនឹងអជាតសត្តកុមារថា បតិច្ឆព្រះរាជកុ-
មារ ព្រះអង្គចង់ធ្វើការអ្វី ។ អជាតសត្តកុមារឆ្លើយថា យើងត្រូវការ
សម្លាប់បិតា ។ មហា មាត្រាបចូលសួរថា អ្នកណាបញ្ជាព្រះអង្គ ។

វិនយបិដក បុណ្យញ្ញា

អយ្យេន ទេវទន្តោ ចាតិ ។ ឯកេច្ច មហាមត្តា ឃំ មតិ
អកំសុ កុមារោ ច ហន្តញ្ញោ ទេវទន្តោ ច សព្វេ ច
កិក្ខុ ហន្តញ្ញាតិ ។ ឯកេច្ច មហាមត្តា ឃំ មតិ អកំ-
សុ ន កិក្ខុ ហន្តញ្ញា ន កិក្ខុ តិញ្ចំ អបរជ្ឈន្តិ កុ-
មារោ ច ហន្តញ្ញោ ទេវទន្តោ ចាតិ ។ ឯកេច្ច មហាមត្តា
ឃំ មតិ អកំសុ ន កុមារោ ហន្តញ្ញោ ន ទេវទន្តោ ន
កិក្ខុ ហន្តញ្ញា រញ្ញោ អាហោចេតំ យថា រាជា វត្តតិ
តថា កំស្មុ មាតិ ។

(៣០) អថទោ នេ មហាមត្តា អជាតសត្តំ កុហរិ
អាទាយ យេន រាជា មាតវោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ
នេនបសដ្ឋមិសុ ឧបសដ្ឋមិត្តា រញ្ញោ មាតវស្សុ សេនិ-
យស្សុ តិម្ពិសារស្សុ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ កថំ កលោ
មហាមត្តោហិ មតិ កតាតិ ។ ឯកេច្ច ទេវ មហាមត្តា
ឃំ មតិ អកំសុ កុមារោ ច ហន្តញ្ញោ ទេវទន្តោ ច សព្វេ
ច កិក្ខុ ហន្តញ្ញាតិ ឯកេច្ច មហាមត្តា ឃំ មតិ អកំសុ
ន កិក្ខុ ហន្តញ្ញា ន កិក្ខុ តិញ្ចំ អបរជ្ឈន្តិ កុមារោ ច
ហន្តញ្ញោ ទេវទន្តោ ចាតិ ឯកេច្ច មហាមត្តា ឃំ មតិ

និយមន័យ ចុះល្អ

អជាតសត្តកុមារឆ្លើយថា លោកម្ចាស់ទេវទត្ត (ពន្យល់យើង) ។
មហាមាត្រពួកខ្លះ វិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជកុមារ យើងត្រូវសម្លាប់
ទាំងទេវទត្តនឹងភិក្ខុទាំងពួងក៏យើងត្រូវសម្លាប់ ។ មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យ
យ៉ាងនេះថា យើងមិនត្រូវសម្លាប់ពួកភិក្ខុឡើយ ដ្បិតភិក្ខុទាំងនោះ
មិនបានប្រទូស្តអ្វីទេ យើងត្រូវសម្លាប់តែព្រះរាជកុមារនឹងទេវទត្ត ។ មហា-
មាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យថា កុមារក្តី ទេវទត្តក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយក្តី យើងមិនត្រូវ
សម្លាប់ទេ (រឿងនេះ) គួរយើងក្រាបទូលដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជា
មានព្រះរាជទ្រង់យ៉ាងណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ ។

(៣១) លំដាប់នោះ ពួកមហាមាត្រទាំងនោះនាំអជាតសត្តកុមារចូល
ទៅគាល់ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏
ក្រាបទូលរឿងមុំចំពោះព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ ។ ព្រះរាជា
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់នាយ ពួកមហាមាត្រវិនិច្ឆ័យដូចម្តេចខ្លះ ។ ពួក
មហាមាត្រក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យ
យ៉ាងនេះថា យើងត្រូវសម្លាប់ព្រះរាជកុមារផង ត្រូវសម្លាប់ទេវទត្តនឹងភិក្ខុ
ទាំងអស់ផង មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះថា យើងមិនត្រូវសម្លាប់
ពួកភិក្ខុឡើយ ព្រោះភិក្ខុទាំងនោះមិនបានប្រទូស្តអ្វីទេ យើងត្រូវ
សម្លាប់តែព្រះរាជកុមារនឹងទេវទត្ត មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះថា

សង្ឃវេទកូន្តពេ ទេវទន្តវត្ត មហោមញ្ញនំ មតិករណំ

អកំសុ ន កុហារោ ហន្តពោ ន ទេវទន្តោ ន កិក្ខុ
ហន្តញ្ច វញ្ញា អាហេចេតតំ យថា វជា វក្ខតិ តថា
កវិស្សាមាតិ ។ កិ កណោ កវិស្សតិ តុទ្ធោ វ
ឆម្មោ វ សឿ្នោ វ ននុ កតវតា បដិកថេវ ទេ-
វទន្តោ វជគហេ បកាសាបិតោ បុព្វេ ទេវទន្តស្ស
អញ្ញា បកតិ អហោសិ វនាជំ អញ្ញា បកតិ
យំ ទេវទន្តោ ករយ្យ កាយេន វហាយ ន តេន
តុទ្ធោ វ ឆម្មោ វ សឿ្នោ វ នន្ទពោ ទេវទន្តោ វតេន
នន្ទពោតិ ។ តត្ថ យេ តេ មហាមត្តា វិវំ មតិ អកំសុ
កុហារោ ច ហន្តពោ ទេវទន្តោ ច សព្វេ ច កិក្ខុ ហន្តញ្ច-
តិ តេ អដ្ឋានេ ^(១) អកាសិ ។ យេ តេ មហាមត្តា វិវំ មតិ
អកំសុ ន កិក្ខុ ហន្តញ្ច ន កិក្ខុ កត្វា អបរជ្ឈន្តិ
កុហារោ ច ហន្តពោ ទេវទន្តោ ចាតិ តេ និចេ មាធនេ
មេសេសិ ។ យេ តេ មហាមត្តា វិវំ មតិ អកំសុ ន
កុហារោ ហន្តពោ ន ទេវទន្តោ ន កិក្ខុ ហន្តញ្ច វញ្ញា
អាហេចេតតំ យថា វជា វក្ខតិ តថា កវិស្សាមាតិ តេ

១ ឧ. អរព្វ ។ ម. អរដេ ។

សង្ឃបរិទ្ធកូនពៅ រឿងទេវទេស្តវិញ្ញាណ និងការវិនិច្ឆ័យនៃពួកមហាមាត្រ

កុមារក្តី ទេវទេស្តក្តី ពួកកិក្ខុក្តី យើងមិនត្រូវសម្លាប់ (រឿងនេះ) គួរ យើងក្រាបទូល ដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជទុក្ខិយោធិណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់មានព្រះទុក្ខិយោធិ ម្ចាស់នាយ ព្រះពុទ្ធក្តី ព្រះធម៌ក្តី ព្រះសង្ឃក្តី និងធ្វើអ្វី ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចាត់ ឲ្យកិក្ខុសង្ឃប្រកាសទោសទេវទេស្តក្នុងនគររាជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទេស្ត មានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទេស្តធ្វើអំពើណា ដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទេស្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ជាមុន រួចហើយ មិនដូច្នោះឬ ។ បណ្តាពួកមហាមាត្រទាំងនោះ មហាមាត្រ ពួកណា វិនិច្ឆ័យសេចក្តីថា យើងត្រូវសម្លាប់ទាំងកុមារទាំងទេវទេស្ត ទាំង ពួកកិក្ខុ (ព្រះរាជា) ទ្រង់ហូតនិរមហាមាត្រទាំងនោះ ។ មហា- មាត្រពួកណាវិនិច្ឆ័យថា យើងមិនត្រូវសម្លាប់ពួកកិក្ខុ ព្រោះពួកកិក្ខុ មិនបានប្រឡូស្តអ្វីទេ យើងត្រូវសម្លាប់តែព្រះរាជកុមារនឹងទេវទេស្ត (ព្រះ រាជា) ក៏បន្ថយឋាននូវមហា មាត្រទាំងនោះក្នុងថ្នាក់ទាបវិញ ។ មហា មាត្រ ពួកណាវិនិច្ឆ័យថា កុមារក្តី ទេវទេស្តក្តី កិក្ខុទាំងឡាយក្តី យើងមិនត្រូវ សម្លាប់ គួរយើងក្រាបទូលដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជទុក្ខិយោ ធិណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ (ព្រះរាជា) ក៏នាំនិមហាមាត្រទាំងនោះ

វិសយបិណ្ឌ ពុល្លវរត្តា

ទុក្ខ ហ្នឹង ឃើញ ។ អដទោ រាជា មានគោ សេដិ-
យោ តិម្ភិសារោ អជាតសត្តំ កុមារំ ឯតទភោច កិស្ស
មំ ត្តំ កុមារ ហធុកាមោសីតិ ។ រដ្ឋេនម្ហិ ទេវ អត្តិ-
កោតិ ។ សទេ ទោ ត្តំ កុមារ រដ្ឋេន អត្តិកោ ឯតំ
តេ រដ្ឋេន អជាតសត្តស្ស កុមារស្ស រដ្ឋំ ជិយ្យទេសិ ។

(៣២) អដទោ ទេវទត្តោ យេន អជាតសត្តំ កុ-
មារោ តេជុបសន្និមិ ធិបសន្និមិត្តា អជាតសត្តំ កុមារំ
ឯតទភោច បុរិសេ មហារាជ អាណាថេហិ យេ សមណំ
តោតមំ ជីវិតា វេរោថេស្សន្តិ ។ អដទោ អជាតសត្ត
កុមារោ មនុស្ស អាណាថេសិ យថា កណោ អយ្យ
ទេវទត្តោ អាហ តថា តេរោតិ ។ អដទោ ទេវទត្តោ
ឯតំ បុរិសំ អាណាថេសិ តច្ឆារិសោ អមុតស្មី ធិតោ-
សេ សមណោ តោតហោ វិហារតិ តំ ជីវិតា វេរោថេត្តា
សមិណ មត្តេន អាតច្ឆាតិ តស្មី មត្តេ ទេ បុរិសេ ឃើញ-
សិ យោ សមិណ មត្តេន ឃើញ បុរិសោ អាតច្ឆាតិ
តំ ជីវិតា វេរោថេត្តា សមិណ មត្តេន អាតច្ឆាតិ

វិទ្យបិដក ចុល្លវត្ត

ឲ្យឡើងវាមន្តវន្តស្ត ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគនសេនិយ
រាជ បានគ្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងអជាតសត្តកុមារថា ម្ចាស់កុមារ អ្នក
ចង់សម្លាប់យើងដើម្បីអ្វី ។ អជាតសត្តកុមារគ្រាប់ចូលថា បពិត្រព្រះ
សម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវការដោយរាជសម្បត្តិ ។ ព្រះរាជាប្រគល់រាជ-
សម្បត្តិដល់អជាតសត្តកុមារថា ម្ចាស់កុមារ បើអ្នកត្រូវការដោយរាជសម្បត្តិ
រាជសម្បត្តិនេះជារបស់អ្នកឯងហើយ ។

[៣២] គ្រានោះ ទេវទត្តចូលទៅរកអជាតសត្តកុមារ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអជាតសត្តកុមារថា បពិត្រមហារាជ
សូមព្រះអង្គប្រើបុរសឲ្យទៅសម្លាប់ព្រះសមណៈគាតម ។ អជាតសត្ត
កុមារបង្គាប់មនុស្សទាំងឡាយថា ម្ចាស់នាយ លោកប្តាស់ទេវទត្ត មាន
ថេរវ័ចាយ៉ាងណា ចូរអ្នកទាំងអស់គ្នា ធ្វើយ៉ាងនោះចុះ ។ គ្រានោះ
ទេវទត្តបង្គាប់បុរសម្នាក់ថា ម្ចាស់នាយ ចូរអ្នកទៅសម្លាប់ព្រះសមណ-
គាតមដែលគង់នៅក្នុងទុក្ខាសង្ខារនោះ ហើយសឹមមកតាមផ្លូវនេះ បង្គាប់
បុរសពីរនាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា បុរសណាដែលមកតែម្នាក់ឯងតាម
ផ្លូវនេះ ចូរអ្នកទាំងពីរនាក់សម្លាប់បុរសនោះហើយសឹមដើរមកតាមផ្លូវនេះ

៣៧

សង្ឃបរទេសក្ខត ទេវទេវត្ត រាជ្យោយ បុរិសប្ប្បសនំ

តស្មី មត្តេ ចត្តារោ បុរិសេ វេបេសិ យេ ឥមីនា មត្តេន
ទ្វេ បុរិសា អាតច្ឆន្តំ តេ ជីវិតា វោរោបេត្វា ឥមីនា
មត្តេន អាតច្ឆថាតិ តស្មី មត្តេ អដ្ឋ បុរិសេ វេបេសិ
យេ ឥមីនា មត្តេន ចត្តារោ បុរិសា អាតច្ឆន្តំ តេ ជីវិតា
វោរោបេត្វា ឥមីនា មត្តេន អាតច្ឆថាតិ តស្មី មត្តេ សោ-
ឡុស បុរិសេ វេបេសិ យេ ឥមីនា មត្តេន អដ្ឋ បុរិ-
សា អាតច្ឆន្តំ តេ ជីវិតា វោរោបេត្វា អាតច្ឆថាតិ ។

[៣៣] អថទោ សោ ឯកោ បុរិសោ អសិចម្ពំ
តហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយិត្វា យេន កតវា តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កតវតោ អវិទូរេ ភីតោ ទិព្វិ-
ត្តោ ទិស្សង្គី ទុត្រស្នោ បត្តទ្វេន កាយេន អដ្ឋា-
សិ ។ អទ្ធិសា ទោ កតវា តំ បុរិសំ ភីតំ ទិព្វិត្តំ
ទិស្សង្គី ទុត្រស្នំ បត្តទ្វេន កាយេន បិតំ ទិស្នាន តំ
បុរិសំ ឯតទរោច ឯហារុសោ មា ភាយិតិ ។ អថទោ
សោ បុរិសោ អសិចម្ពំ ឯតបន្តំ កវិត្វា ធនុកលាបំ
ទិព្វិចិត្វា យេន កតវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
កតវតោ ទាយេសុ សិវសា ធិបតិត្វា កតវន្តំ ឯតទរោច

សង្ឃបទពុទ្ធត្ថកៈ រឿងទេវទត្តវិក្កុ នឹងការបញ្ជូនបុរសទៅសម្លាប់ព្រះពោធិសត្វ

បង្គាប់បុរស ៤ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ)បុរសពីរនាក់ណាមក
តាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសទាំងពីរនាក់នោះហើយសឹមដើរមកតាមផ្លូវ
នេះ បង្គាប់បុរស ៨ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ)បុរស៤នាក់ណា
ដើរមកតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសទាំង ៤ នាក់នោះហើយសឹមដើរមក
តាមផ្លូវនេះ បង្គាប់បុរស ១៦ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ) បុរស
៨ នាក់ណាដើរមកតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសទាំង ៨ នាក់នោះហើយ
សឹមដើរមក(តាមផ្លូវនេះ) ។

(៣៣) គ្រានោះ បុរសប្តាក់នោះកាន់ដាវនឹងខែលស្អាយឆ្នូនឹងបំ-
ពង់ព្រៃព្រួញ ដើរសំដៅទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏
ក៏យំញាប់ញាវរន្ទត់ តក់ស្លុត ឈររងខ្លួនជិតព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
មានព្រះភាគទតឃើញបុរសនោះ កំពុងក៏យំញាប់ញាវរន្ទត់ តក់ស្លុត ឈរ
គាំងខ្លួនដូច្នោះ លុះទតឃើញហើយទើបត្រាស់ទៅនឹងបុរសនោះថា ម្ចាស់
អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកឯងចូលមកចុះ កុំខ្លាចឡើយ ។ លំដាប់នោះ បុរស
នោះទុកដាវនឹងខែលក្នុងទំដីសមគួរ ហើយដាក់ឆ្នូនឹងបំពង់ព្រៃព្រួញ ទើបដើរ
ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបចុះទៀប
ព្រះបាទរបស់ព្រះមានព្រះភាគដោយស្បែង ហើយក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ

៣៨

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គោ

អច្ចុយោ មំ កន្តោ អច្ចុតមា យថាពាលំ យថាម្ពុឡំ យ-
ថាអកុសលំ យោហំ ទុដ្ឋចិត្តោ វេទកចិត្តោ ឥធម្ម-
សន្តត្តោ តស្ស មេ កន្តោ កតវា អច្ចយំ អច្ចយតោ
បដិក្កណ្ណាតុ អាយតី សំវាយាតី ។ ឥឡំ^(១) ត្វំ អារុសោ
អច្ចុយោ អច្ចុតមា យថាពាលំ យថាម្ពុឡំ យថាអកុ-
សលំ យំ ត្វំ ទុដ្ឋចិត្តោ វេទកចិត្តោ ឥធម្មសន្តត្តោ
យតោ ច ចោ ត្វំ អារុសោ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា
យថាធម្មំ បដិកកោសិ តន្តោ បយំ បដិក្កណ្ណាម
វឡំ ហោសា អារុសោ អរិយស្ស វិទេយ យោ អច្ចយំ
អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិកកោតី អាយតី
សំវំ អាបដ្ឋតីតី ។ អថោ កតវា តស្ស បុរិសស្ស
អនុប្បត្តិកមិ កកេសិ សេយ្យបិទំ ទានកមិ សីល-
កមិ សន្តកមិ កាហាមិ អាទិទំ ឱកាវិ សន្តិលេសិ

១ ទ. ប. តត្យ ។

និយមបិដក បុល្លវត្ត

ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កំហុសគ្របសង្កត់
ហើយនូវខ្ញុំព្រះអង្គ តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គ ជាមនុស្សល្ងង់ទៅ ជាមនុស្ស
វង្វែង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស ខ្ញុំព្រះអង្គដែលមានចិត្តប្រឡូស មានចិត្ត
ចង់សម្លាប់ ហើយដើរចូលមកដល់ទីនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូម
ព្រះមានព្រះភាគ អត់នូវកំហុសតាមទោសរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ដើម្បី
នឹងសង្រួមតទៅទៀត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ
ឈ្មោះចុះ អ្នកមានកំហុសគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះអ្នកឯងជាមនុស្សល្ងង់
ទៅ ជាមនុស្សវង្វែង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស អ្នកមានចិត្តប្រឡូស មានចិត្ត
ចង់សម្លាប់ (តថាគត) ហើយដើរចូលមកដល់ទីនេះ ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ
បើអ្នកបានឃើញកំហុសតាមទោសខុសណាហើយ ចូរធ្វើឲ្យសមគួរតាម
ធម៌ តថាគតនឹងទទួលអត់ទោសរបស់អ្នកនោះ ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ(បើ)
អ្នកណាមួយបានឃើញកំហុសតាមទោសខុសពិតហើយសំដែង (ទោស
នោះ) តាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់អ្នក
នោះក្នុងអរិយវិន័យ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងនូវអនុប្បត្តិ-
កថាដល់បុរសនោះ អនុប្បត្តិកថានោះដូចម្តេច ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងទាន-
កថា សីលកថា សគ្គកថា នឹងទោសនៃតាមដែលថោកទាបស្មៅហ្ន៎

៣៧

សង្ឃបោទពុទ្ធភាព ទៅទង្គិក្ខុ អនុបញ្ញាបិ

ឈេត្តិក្ខុ អាណិសំសិ បកាសេសិ ។ យេនា តំ កតតា
អតារាសិ តតល្លចិត្តំ បុទ្ធិចិត្តំ វិជីវេណាចិត្តំ ទុទត្តចិត្តំ
បសុទ្ធិចិត្តំ អថ យោ តុទ្ធានំ សាម្មាសិកា ធម្មទេ-
សយា តំ បកាសេសិ ធុត្តំ សម្មយេ ឯណេនំ មត្តំ ។
សេយ្យេវាបិ បាម សុទ្ធិ វត្តំ អថតតកាឡត្តំ សម្មទេវ
រជនំ បដិក្ខុណ្ណយ្យ^(១) វិវេចវ តស្ស វុរិសស្ស តស្សិយេវ
អាសនេ វិជី វិគមនំ ធម្មចត្តំ ទុទនាទិ យត្តិញ្ច
សម្មយេធម្មំ សត្តន្តំ ឯណេធម្មត្តិ ។ អថទោ សោ
បុរិសា ធិដ្ឋធម្មោ បត្តធម្មោ វិជីតធម្មោ បរិយាតាឡ-
បិ ធម្មោ តិណ្ណវិចីតិធម្មោ វិគតតចីករេវា វេសារវដ្ឋប្បត្តោ
អថវប្បច្ចយោ សត្តសាសនេ កតវត្តំ វិគតេវេប អ-
ភិក្ខុត្តំ កន្លេ អភិក្ខុត្តំ កន្លេ សេយ្យេវាបិ កន្លេ

១ ប. បដិក្ខុហយ្យ ។

សង្ឃពេទ្យព្រះ រឿងទេវទត្តរិក្ខុ និងអនុបុព្វិកថា

គានិសង្ឃក្នុងការចេញបួស ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា បុរសនោះ
មានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនិវេណធម៌ មានចិត្តរិក
រាយ មានចិត្តជ្រះថ្លាក្នុងកាលណាហើយ ធម្មទេសនាណា ជារបស់ព្រះ
ពុទ្ធាងឡាយ ដែលទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គក៏
ប្រកាសនូវធម្មទេសនានោះគឺទុក្ខ ១ សមុទ័យ ១ និរោធ ១ បត្ត ១ ក្នុងកាល
នោះ ។ សំពត់ស្អាតដេតមានពណ៌ខ្មៅ គួរទទួលនូវគ្រឿងជ្រលក់ដោយល្អ
យ៉ាងណាបិញ បុរសនោះអង្គុយលើអាសនៈនោះ កើតធម្មចិត្តគឺ សាតាបត្តិ-
មគ្គ ប្រាសចាកចូលី ប្រាសចាកមន្ទិលថា ធម្មជាតិណាមួយ តែងកើតឡើង
ជាធម្មតា ធម្មជាតិទាំងអស់នោះវែងវែលតំទៅវិញជាធម្មតា ដូច្នោះដែរ ។
លំដាប់នោះ បុរសនោះឃើញធម៌ច្បាស់ហើយ បានលុះធម៌ហើយ ដឹង
ធម៌ច្បាស់ហើយ មានចិត្តចុះកាន់ធម៌សិប្បហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីឆ្លើងឆ្លល់ហើយ វេលានូវសេចក្តីក្លៀវក្លា មិន
ជឿបុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីពោះ
ណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីពោះណាស់

វិនយបដិកេ បុល្លត្តោ

និក្ខេដ្ឋិតំ វា ទុក្ខុន្ទេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ ម្បឿស្ស
វា មត្តំ អាចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជា-
រេយ្យ ចត្តិបន្តោ រូបាជំ ទុក្ខុន្ទិតំ ឃវំមេវំ កតវតា
អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឃសាហំ កន្លៃ
កតវន្តំ សរណំ កត្តាមិ ធម្មញ្ញំ កិក្ខុសង្ឃញ្ញំ ទុចាសកំ
មំ កតវា ជារតុ អដ្ឋិតត្តោ ចាលិបេតំ សរណំ កតន្តំ ។
អថខោ កតវា តំ បរិសំ ឯតទរោច មា ខោ ត្ថំ អាវុ-
សោ ឥមិទា មត្តេន កច្ច ឥមិទា មត្តេន កច្ចាហិតិ
អញ្ញេន មត្តេន ឧយ្យោជេសិ ។

(៣៤) អថខោ តេ ទ្វេ បុរិសា កី ទុ ខោ សោ
ឯកោ បុរិសោ ចិវេន អាគច្ចតិ បដិបដិ កច្ចត្តា
អន្តសំសុ កតវន្តំ អញ្ញាស្មី រត្តបុលេ ធិសិទ្ធិ ធិស្វាន
យេន កតវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្តា កតវន្តំ អកិ-
វាទេត្តា ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធិសុ ។ តេសំ កតវា អនុបុត្តិ-
កជំ កថេសិ ។ បេ ។ អបរាប្បច្ចយា សត្តសាសនេ

វិទយបិដក ចុល្យវត្ត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះអង្គបានសំដែងហើយដោយនេកបរិ-
យាយ(យ៉ាងនេះ) គួរនាដូចជាគេបើករបស់ដែលផ្តាច់ឲ្យផ្លូវទៀង ពុំនោះ
ដូចជាមនុស្សបើកបន្តិញរបស់ដែលគេបិទបាំងទុក ពុំនោះសោត ដូចគេ
ប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវាងផ្លូវ ឬក៏ដូចគេប្រោលប្រទីបក្នុងទីងងឹត ឲ្យមនុស្ស
ដែលមានភ្នែកបើលឃើញរូបបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
ដល់នូវព្រះមានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក
សូមព្រះមានព្រះភាគ ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាទុប្បាសក អ្នកដល់ហើយ
នូវព្រះគុត្រ័យ ជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងបុរសនោះ
ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកកុំទៅតាមផ្លូវនេះ ចូលទៅតាមផ្លូវនៃវិញ
ហើយក៏បញ្ជូនបុរសនោះទៅតាមផ្លូវដទៃទៅ ។

(៣៤) គ្រានោះ បុរសទាំងពីរនាក់នោះគិតគ្នាថា បុរសម្នាក់នោះ
ដូចម្តេចក៏ក្រមកម្ល៉េះ ហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្លូវដួបគ្នា ប្រាប់គេបានឃើញ
ព្រះមានព្រះភាគ គង់ទៀបគល់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបអភិវាទចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងនូវ
អនុបុព្វិកថាដល់បុរសទាំងពីរនាក់នោះ ។ រេ ។ បុរសទាំងពីរនាក់នោះ

សង្ឃកេរក្សន្តរោ ទេវទក្ខត្តំ អនុប្បញ្ញតិ

កតវន្តំ ឯតទកេច្ឆំ អភិក្កន្តំ កន្តេ អភិក្កន្តំ កន្តេ ។ បេ ។
ឧបាសកេ លោ កតវា ជាហេតុ អន្តតត្តេ ចាល្យបេតេ
សារណំ តតេតិ ។ អនិទោ កតវា តេ ប្បសេ ឯតទកេច
មា ទោ តុម្ពេ អារុសោ វេមិណ មត្តេន កច្ចដ វេមិណ
មត្តេន កច្ចដាតិ អញ្ញោន មត្តេន ឧយ្យោជេសិ ។

(៣៤) អនិទោ តេ ចត្តារោ ប្បសា ។ បេ ។ អនិ-
ទោ តេ អន្ត ប្បសា ។ បេ ។ អនិទោ តេ សោឡុស
ប្បសា ភី ធុ ទោ តេ អន្ត ប្បសា ចិវេន អាតច្ចដ្ឋតិ
បដិបដំ កច្ចដ្ឋា អន្តសីសុ កតវន្តំ អញ្ញានសី កត្តមលេ
និសីន្តំ ទិស្វាន យេន កតវា តេនុបសន្តមីសុ ឧប-
សន្តមិត្តា កតវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯតទន្តំ ទិសីទីសុ ។
តសំ កតវា អនុប្បញ្ញតិ កតិ ក វេសិ វេយ្យដីនំ ទាន-
កតិ សីលកតិ ។ បេ ។ អបរាប្បច្ចយា សត្តសាស ធា

ពង្សពេទ្ធពុទ្ធព្រះ ទេវទត្តវត្ថុ អនុបុព្វិកថា

ក៏មិនជឿក្រុលដទៃ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ក៏បានគ្រាបបង្គំខ្ញុល
ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះ
អង្គពីពោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីពោះណាស់
។ បេ ។ សូមព្រះមានព្រះភាគចាំទុកឡើយើងខ្ញុំទាំងឡាយថាជាទុរុសក
អ្នកដល់ហើយ ព្រះវត្តត្រ័យ ជាទីពឹងទីរលឹកស្នើដោយដ៏វិត ចាប់ដើម
តាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះ
គម្រាស់នេះនឹងបុរសទាំងពីរនាក់នោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានពាយុទាំងឡាយ
ប្តូរអ្នកដើរទៅតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកដើរទៅតាមផ្លូវនេះវិញ ហើយក៏បញ្ជូន
ទៅតាមផ្លូវដទៃទៅ ។

(៣៥) គ្រានោះ បុរស ៤ នាក់ ។ បេ ។ គ្រានោះ បុរស ៨ នាក់
។ បេ ។ គ្រានោះ បុរស ១៦ នាក់គិតគ្នាថា បុរស៨នាក់ ដូចម្តេចក៏គ្រ
មកម្ល៉េះ ហើយទៅកាន់ផ្លូវដូចគ្នា ស្រាប់តែបានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
គង់នៅទៀបគល់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះមានព្រះ
ភាគ គ្រាបអភិវាចនាព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងអនុបុព្វិកថាដល់បុរសទាំង ១៦ នាក់នោះ
អនុបុព្វិកថានោះដូចម្តេច គឺទានកថា សីលកថា ។ បេ ។ បុរសទាំង
១៦ នាក់នោះ មិនជឿក្រុលដទៃក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ហើយបាន

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

កតវន្តំ ឯតទដោច្ចំ អភិក្កន្តំ កន្តេ អភិក្កន្តំ កន្តេ ។ បេ ។
ទុណសកោ លោ កតវា ធារេត្ត អដ្ឋិតត្ត ចាណុបេតេ
សារណំ តតេតិ ។ អថេចោ សោ ឯកោ បុរិសោ យេន
ទេវេនត្តោ តេនុបសក្កមិ ទុបសយ្ហិសា ទេវេនត្តំ ឯតទ-
ដោច ធាហំ កន្តេ សក្កោមិ តំ កតវន្តំ ដីវិតា វេរោ-
បេត្តំ បហិទ្ធិកោ សោ កតវា មហានុកាវេតិ ។
អនរំ អារុសោ មា ត្ថំ សមណំ តោតមំ ដីវិតា វេ-
រោបេសិ អហាមេវ សមណំ តោតមំ ដីវិតា វេរោ-
បេស្សាមីតិ ។

[៣៦] តេន ចោ បន សមយេន កតវា តិជ្ឈក្ក-
ដស្ស បព្វតស្ស វាយាយំ^(១) ចត្តមតិ ។ អថេចោ
ទេវេនត្តោ តិជ្ឈក្កដំ បព្វតំ អភិក្កហិត្តោ^(២) មហត្តំ^(៣)
សីលំ បរិជ្ឈំ កមាយ សមណំ តោតមំ ដីវិតា វេរោ-
បេស្សាមីតិ ។ ទេ បព្វតក្កជា សមាគត្ត ត្ថំ សីលំ
សម្មដិច្ឆិសុ ។ តតោ បបដិកា ទុប្បតត្តា កតវតោ
ចានេ រុហិរំ ទុប្បានេសិ ។ អថេចោ កតវា ទុន្តំ ទុណ្ណ-
កេត្តា ទេវេនត្តំ ឯតទដោច តហំ តយោ មោយបុរិស

១ ឧ. បុត្តាយាយំ ។ ២ ឧ. អភិក្កហិត្តោ ។ ម. អារហិត្តោ ។ ៣ ឧ. មហត្តំ ។

វិន័យបិដក បុស្សវគ្គ

ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាសិក
របស់ព្រះអង្គពីពោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាសិករបស់ព្រះអង្គពី
ពោះណាស់ ។ ថេ ។ សូមព្រះមានព្រះភាគចាំទុកទូរយើងខ្ញុំថាជាទុបា -
សក អ្នកដល់ហើយទូរព្រះរក្ខត្រ័យជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមពីថ្ងៃ
នេះទៅ ។ លំដាប់នោះឯង មានបុរសម្នាក់ចូលទៅរកទេវទត្ត លុះចូលទៅ
ដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងទេវទត្តថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះ
ករុណា មិនអាចនឹងសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគនោះទេ រឿងព្រះមានព្រះ
ភាគនោះ មានបុព្វិច្រ័ត មានអាទុកាពាច្រ័តណាស់ ។ ទេវទត្ត
និយាយថា ល្ហើយ អ្នកដ៏មានអាយុ បើអ្នកមិនអាចនឹងសម្លាប់ព្រះសម
ណោតាតមទានទេ ទុកឲ្យយើងឯងនឹងសម្លាប់ព្រះសមណោតាតមវិញ ។

[៣៦] សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចង្រ្រម ក្នុងម្លប់ភ្នំ
ភិជ្ឈក្រុង ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តឡើងទៅលើ(កិព្វល) ភ្នំភិជ្ឈក្រុង ហើយ
ប្រមៀលដុំថ្មធំដោយបំណងថា អញនឹងសម្លាប់ព្រះសមណោតាតមដោយ
ដុំថ្មនេះ ។ ឯកិព្វលភ្នំទាំងពីរក៏មកប្រជុំគ្នាទៅដុំថ្មនោះ ។ គ្រានោះ បំណែក
ថ្មក៏ខ្ចាត់ខ្ចីនឹងទង្គិចធ្វើព្រះលោហិត ក្នុងព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យពុរ
ពន្លឺឡើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទតព្រះទេត្រ
ទៅខាងលើ ហើយមានព្រះពុទ្ធដីកាទៅរកទេវទត្តថា នៃមោឃបុរស

៤៣

សង្ឃារទុក្ខនូវ ទេវទត្តវិញ្ញាណ កថាពតសព្វ រុក្ខិយ្យោបោ

អប្បញ្ញា បសុតំ យំ ត្ថំ ទុដ្ឋចិត្តោ វេទកចិត្តោ តថាតតសព្វ
រុហិរំ ឧប្បាទេសីតិ ។ អថេវោ កតវា កិច្ច អាមន្តេសិ
សនំ កិច្ចវេ ទេវទត្តន បឋមំ អនន្តរតតសព្វ ឧបចិត្ត
យំ ទុដ្ឋចិត្តន វេទកចិត្តន តថាតតសព្វ រុហិរំ ឧប្បាទិ-
តន្តិ ។ អស្សោសំ ទោ កិច្ច ទេវទត្តន តិរ កតវ-
តោ វេនា បយុត្តោតិ ។ តេ ច កិច្ច កតវតោ វិហារសព្វ
បរិតោ បរិតោ ចន្តមន្តិ ទុត្តាសន្តា មហាសន្តា សន្និយំ
តិរេកន្តា កតវតោ រត្តាវេណត្តិយោ ។ អស្សោសិ ទោ
កតវា ទុត្តាសន្តំ មហាសន្តំ សន្និយសន្តំ សុត្តាន អា-
យស្នន្តំ អាទន្តំ អាមន្តេសិ តន្តិ ទោ សោ អាទន្ត ទុត្តា-
សន្តោ មហាសន្តោ សន្និយសន្តោតិ ។ អស្សោសំ
ទោ កន្ត កិច្ច ទេវទត្តន តិរ កតវតោ វេនា បយុត្តោតិ
តេ ច ^(១) កន្ត កិច្ច កតវតោ វិហារសព្វ បរិតោ បរិតោ
ចន្តមន្តិ ទុត្តាសន្តា មហាសន្តា សន្និយំ តិរេកន្តា
កតវតោ រត្តាវេណត្តិយោ សោ ឋសោ កតវា ទុត្តា-

ការងារពេទ្ធព្រះ រឿងពេទ្ធព្រះ និងការធ្វើព្រះលោហិតព្រះតសិក្ខាព្រះពុទ្ធជាពងឡើង

អ្នកឯងមានពិស្តប្រទេស មានចិត្តចង់សម្លាប់ ហើយធ្វើលោហិតរបស់
គេជាគតឲ្យពុរពងឡើងដោយអំពើណា អំពើនោះអ្នកនឹងធ្វើអកុសលកម្ម
ច្រើន^(១) ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
បកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទៅទុក្ខព្យាយាមសម្លាប់ព្រះមានចិត្តចង់សម្លាប់
បានធ្វើលោហិតរបស់គេជាគតឲ្យពុរពងឡើង ដោយអំពើណា អំពើនេះ
ឈ្មោះថាអនន្តរិយកម្មដែលទៅទុក្ខសន្តិមកជាដម្បង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
ពូជំណើស្ទើរទៅទុក្ខព្យាយាមសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគហើយ ។ ពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះប្រុងមត្តដ៏វិញ្ញាវហារ របស់ព្រះមានព្រះភាគ នាំគ្នាស្រែកធ្វើ
សំឡេងគីកកងខ្លាំង ធ្វើស្វាធឡាយ ដើម្បីរក្សាការពារគ្រប់គ្រងព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគបានពូសំឡេងគីកកង សំឡេងខ្លាំង សំឡេងស្វា-
ធឡាយ លុះទ្រង់ពូហើយត្រាស់ហៅព្រះអានន្តរិយកម្មមកថា ម្ចាស់អា-
នន្តរិយ សំឡេងគីកកង សំឡេងខ្លាំង សំឡេងស្វាធឡាយ នោះគឺជាសំឡេង
អ្វី ។ ព្រះអានន្តរិយកម្មបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានពូជំណើស្ទើរ ទៅទុក្ខព្យាយាមសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគ បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុទាំងនោះក៏ប្រុងមត្តដ៏វិញ្ញាវហារ របស់ព្រះមានព្រះភាគ
នាំគ្នាស្រែកធ្វើសំឡេងគីកកង សំឡេងខ្លាំង ធ្វើស្វាធឡាយ ដើម្បីរក្សាការ
ពារគ្រប់គ្រងព្រះមានព្រះភាគ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សំឡេងគីកកង

នៃយបដិពោ ពុទ្ធសូត្តោ

សន្តោ មហាសន្តោ សន្តាយសន្តោតិ ។ តេនហានន្ត
មម វេទនេន តេ ភិក្ខុ អាមន្តេហិ^(១) សន្តា អាយស្មន្តេ
អាមន្តេតិ ។ ឃី កន្តេតិ ទោ អាយស្មា អាមន្តោ
កកវនោ បដិស្សត្ថា យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសន្តមិ ឧ-
បសន្តមិត្តា តេ ភិក្ខុ ឯតនរោច សន្តា អាយស្មន្តេ
អាមន្តេតិ ឃីហវសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តោ
អាមន្តស្ស បដិស្សត្ថា យេន កកវ តេនុបសន្តមិ ឧ-
បសន្តមិត្តា កកវនំ អភិវនេត្វា ឯតមន្តំ និសីទិស្ស ។
ឯតមន្តំ និសីទ្តេ ទោ តេ ភិក្ខុ កកវ ឯតនរោច
អដ្ឋមេត ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យោ បុប្ផកមេន
តថាគតំ ជីវិតា រោរោចយ្យ ន បុប្ផកមេន ភិក្ខុវេ
តថាគតា បរិនិព្វាយន្តិ^(២) ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ សន្តារោ
សន្តោ សវិជ្ជមាណ លោកុស្តី កតមេ បញ្ច ឥច
ភិក្ខុវេ ឯតនោ សន្តា អបរិសុទ្ធសីលា សមាណោ
បរិសុទ្ធសីលោម្ពីតិ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធិ ម សីលំ

១ ម . រាមទ្រុសី ។ ២ ឧ . ប . អនុបក្កមេន វិក្ខុ វេ ភិវាតពោ បរិនិព្វាយតំ ។

វិនយបិដក ចូលវត្ត

សំខេន៍ទាំង សំខេន៍ ព្យាប្បយនោះ គឺជាសំខេន៍នោះឯង ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ប្រាសថា អ្នកលាភន្ត បើដូច្នោះចូរអ្នកហៅភិក្ខុទាំងនោះមកតាមពាក្យ
គង់គតថា ព្រះសាស្ត្រឲ្យហៅលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ។ ព្រះអា-
ន្តដ៏មានអាយុ ទទួលតុល្លដ៏ការបស់ព្រះមានព្រះភាគថា កុណាព្រះអង្គ
រួចហើយក៏ចូលសំដៅទៅភិក្ខុទាំងឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ព្រះសាស្ត្រប្រាសឲ្យហៅលោកដ៏
មានអាយុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះទទួលស្តាប់ពាក្យរាន្តដ៏មាន
អាយុថា យ៉ាងនេះហើយអាវុស រួចហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះចានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបបង្គំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ព្រះចានព្រះភាគ បានប្រាសប្រាសនេះថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ណា ព្យាយាមសម្លាប់គង់គត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះមិន
បែនជាហេតុ មិនបែនជាឧកាស (គួរធ្វើបានឡើយ) អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះព្រះគង់គតទាំងឡាយ មិនដែលបរិព្ភាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម
របស់អ្នកដទៃទេ ។ អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រូក្នុងលោកនេះមាន ៥ ពួក គ្រូ
ទាំង ៥ ពួកនោះគឺគ្រូណាខ្លះ អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រូ ១ ពួកក្នុងលោកនេះ
មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប៉ុណ្ណោះ អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីល

សង្ឃកថាទុក្ខនុញ្ញ ទៅទុក្ខនុញ្ញ វេទនាសុត្តនិកាយ

បរិយោទានំ អសន្តិវិជ្ជន្តិ ត ។ តេវេនំ សាវ័កា
ឯវំ ជាទន្តិ អយំ ខោ កវំ សត្តា អបរិសុទ្ធិសីលោ
សមាធា បរិសុទ្ធិសីលោម្ពីតិ បដិជាតានិ បរិសុទ្ធ
មេ សីលំ បរិយោទានំ អសន្តិវិជ្ជន្តិ ត អយេត្រាវ
ខោ បទ តិហំនំ អាទោតេយ្យម ធាស្សស្ស មនាថ
យំ ខោ បទស្ស អមនាថ កង្កំ^(១) អយេន្តេន សន្ត-
នាចរេយ្យម សន្តន្តិ ខោ បទ ចីវរបំណុលានសេ-
នាសនតិណា នប្បុត្តយតេសន្តិបរិក្ខារេន យំ តុហេ^(២)
កវំស្សតិ តុហេ^(៣) វ តេន បញ្ញាយស្សតិ ។ ឯវុច្ច
ខោ កិក្ខុវេ សត្តាវ សាវ័កា សីលតោ វត្តន្តិ ។ ឯវុច្ច
ច បទ សត្តា សាវ័កេហិ សីលតោ វត្តំ បញ្ញាសីសតិ ។

[៣៧] បុន ចបរិ កិក្ខុវេ ឥនេកតោ សត្តា អបរិ-
សុទ្ធិជីវេ សមាធា បរិសុទ្ធិជីវេម្ពីតិ បដិជាតានិ
។ បេ ។ ឯវុច្ច ខោ កិក្ខុវេ សត្តាវ សាវ័កា វាជីវតោ
វត្តន្តិ ។ ឯវុច្ច ច បទ សត្តា សាវ័កេហិ វាជីវតោ
វត្តំ បញ្ញាសីសតិ ។

១ ម. កបំ នំ ។ ២-៣ ម. តុហេ ។

សង្ឃពេទ្ធពុទ្ធកៈ រឿងទេវទុតភិក្ខុ និយាយអំពីគ្រូ ៥ ពួក

របស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កតែងដឹងគ្រូ
នោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចម្រើននេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញ
មានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ
ដូច្នោះ បើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ)ដល់ពួកគ្រូហស្ត គង់លោកមិនគាប់ចិត្ត
ទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរឿងលោកនោះដូច
ម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងរាប់ពាន (យើង) ដោយចីវរ ចិណ្ឌទ្វាត សេនា-
សនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយកេសជួបវិការ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹង
ប្រាកដឡើង ព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័ក
តែងរក្សាគ្រូបែបនេះ ដោយសីល ។ ឯគ្រូបែបនេះ តែងនឹកសង្ឃឹម
នូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយសីល ។

(៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃទៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួក
ក្នុងលោកនេះមានអាជីវិបិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថា អញមានអាជីវិបរិសុទ្ធ
ខ្លះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយ
អាជីវិ ។ ឯគ្រូបែបនេះ តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័ក
ដោយអាជីវិ ។

វិន័យបិដក ចុល្លវិញ្ញា

[៣៨] បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ឥនេនេច្ឆោ សត្តា អបរិ-
សុទ្ធជម្ពនេសនោ សមាសោ បរិសុទ្ធជម្ពនេសនោម្ចីតំ
បដិជាតាតិ ។ មេ ។ ឃវ្ហបំ ទោ ភិក្ខុវេ សត្តារំ សាវ័កា
ធជម្ពនេសននោ រត្តន្តំ ។ ឃវ្ហទោ ច បន សត្តា សាវ័-
កេហិ ធជម្ពនេសននោ រត្តំ បច្ឆាសីសតិ ។

[៣៩] បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ឥនេនេច្ឆោ សត្តា អបរិ-
សុទ្ធវេយ្យករណោ សមាសោ បរិសុទ្ធវេយ្យករណោ-
ម្ចីតំ បដិជាតាតិ ។ មេ ។ ឃវ្ហបំ ទោ ភិក្ខុវេ សត្តារំ សា-
វ័កា វេយ្យករណនោ រត្តន្តំ ។ ឃវ្ហទោ ច បន សត្តា
សាវ័កេហិ វេយ្យករណនោ រត្តំ បច្ឆាសីសតិ ។

[៤០] បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ឥនេនេច្ឆោ សត្តា
អបរិសុទ្ធាណាទស្សនោ សមាសោ បរិសុទ្ធាណា-
ទស្សនោម្ចីតំ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធិ មេ ញាណាទស្សនំ
បរិយោទាតំ អសង្កិល្លដ្ឋន្តំ ច ។ តមេនំ សាវ័កា
ឃវ័ ជានន្តំ អយំ ទោ ករំ សត្តា អបរិសុទ្ធាណា-
ទស្សនោ បរិសុទ្ធាណាទស្សនោម្ចីតំ បដិជាតាតិ បរិ-
សុទ្ធិ មេ ញាណាទស្សនំ បរិយោទាតំ អសង្កិល្លដ្ឋន្តំ ច

និយមន័យ បុណ្យត្រ

(៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួក
ក្នុងលោកនេះ មានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេ
សនាបរិសុទ្ធខ្លះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវ័កតែងរក្សាគ្រូ
បែបនេះដោយធម្មទេសនា ។ ឯគ្រូបែបនេះតែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពី
ពួកសាវ័កដោយធម្មទេសនា ។

(៣៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួក
ក្នុងលោកនេះមានវេយ្យាករណ៍មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យា-
ករណ៍បរិសុទ្ធខ្លះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែប
នេះដោយវេយ្យាករណ៍ ។ ឯគ្រូបែបនេះតែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួក
សាវ័កដោយវេយ្យាករណ៍ ។

(៤០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួកក្នុង
លោកនេះមានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណ-
ទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផ្លាស់ ឥតមានសៅ
ហ្មឺនខ្លះ ។ សាវ័កទាំងឡាយតែងដឹងគ្រូនោះយោងនេះថា គ្រូដ៏ចម្រើននេះ
មានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធតែប្តេជ្ញាថាអញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ
ខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផ្លាស់ ឥតមានសៅហ្មឺនខ្លះ ដូច្នេះ

សង្ឃពេទ្យទ្វារទ្រព្យវត្ត បញ្ចបត្តកថា

មយោ ពោ ចោ មន ភិក្ខុវិ អាណោ ចយោ ម នា ស្សុ ស្សុ
មនា បំ យំ ចោ មន ស្សុ អម នា បំ កថំ មយោ នន
សម្មនា ចយោ ម សម្មននំ ចោ មន ចីវរិ ចិណ្ណា ចា-
តសោ នា ស នភិលា នច្ប ចយោ កេស ជ្ជបរិ ត្តារោ ម យំ តុ មោ
ករិ ស្សុ តិ តុ មោ វ តេ ន បញ្ញាយ ស្សុ តិ តិ ។ ឯ វ បំ
ចោ ភិក្ខុវេ សត្តាវ សាវកា ញាណ នស្សុ នតោ
វត្តនំ ។ ឯ វ ចោ ច មន សត្តា សាវកេ ហិ ញាណ-
នស្សុ នតោ វត្តំ បច្ចាសី សតិ ។ ឯ វ ចោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច សត្តារោ សត្តោ សំវិជ្ជមា នា លោកស្មី ។
អហំ ចោ មន ភិក្ខុវេ បរិសុទ្ធសីលោ រា សមា នោ
បរិសុទ្ធសីលោ ម្នីតិ បដិជានាមិ បរិសុទ្ធិ មេ សីលិ
បរិយោ ទានំ អសម្មិ លិ ជ្ជនំ ច ។ ន ច បំ សាវកា
សីលតោ វត្តនំ ។ ន ចា ហំ សាវកេ ហិ សីលតោ
វត្តំ បច្ចាសី សាមិ ។ អហំ ចោ មន ភិក្ខុវេ បរិ-
សុទ្ធា ជីវោ សមា នោ ។ មេ ។ បរិសុទ្ធន ម្ម មេ សោ
សមា នោ ។ មេ ។ បរិសុទ្ធវេ យោ ករណោ ។ មេ ។ បរិ-
សុទ្ធិ ញាណ នស្សុ នោ សមា នោ បរិសុទ្ធិ ញាណ នស្សុ-
នោ ម្នីតិ បដិជានាមិ បរិសុទ្ធិ មេ ញាណ នស្សុ នំ

សង្ឃពេទ្ធចូន្តៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ និយាយអំពី ច្រូង ពួក

បើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហស្ត គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏
រឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសេរីរឿងលោកនោះដូចម្តេច
បាន ព្រោះលោកកំពុងពប់រានយើង ដោយចីវរ បិណ្ឌបុត សេនាសនៈ
នឹងគិលានប្បវ្រ្មយភេសជ្ជបរិភោគ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹង
ប្រាកដឡើង ព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
សាវ័កវ័មនិក្សត្រូវបែបនេះដោយញាណទេស្សនៈ ។ ក៏ត្រូវបែបនេះ
តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយញាណទេស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ត្រូវទាំង ៥ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោកនេះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកតថាគត ជាអ្នកមានសីលបរិសុទ្ធ ទើបប្តេជ្ញាថា
តថាគតមានសីលបរិសុទ្ធទ្វះ ថាសីលរបស់តថាគតបរិសុទ្ធផ្លូវផង គឺត
មានសៅហ្មងខ្លះ ។ ឯសាវ័កទាំងឡាយមិនបានរក្សាតថាគតដោយសីល
ទេ ។ ចំណែកតថាគតក៏មិននឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កទាំងឡាយ
ដោយសីលឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតជាអ្នកមាន
ពាជីវៈបរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានវេយ្យា-
ករណ៍បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានញាណទេស្សនៈបរិសុទ្ធ ទើបប្តេជ្ញាថាតថា-
គតមានញាណទេស្សនៈបរិសុទ្ធទ្វះ ថាញាណទេស្សនៈរបស់តថាគតបរិសុទ្ធ

នៃយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

បរិយោជានតំ អសុត្តិលំដ្ឋន្តិ ច ។ ន ច បំ សាវកា
ញាណានុស្សននោ វត្តន្តិ ។ ន ចាហំ សាវកេហិ
ញាណានុស្សននោ វត្តំ បណ្ឌិតសីសាមិ ។ អដ្ឋានមេតំ
កិក្ខុវេ អនុវិកាសោ យោ បុប្ផក្កមេន ភពាគតំ ជីវិតា
វេរោមេយ្យ ន បុប្ផក្កមេន^(១) កិក្ខុវេ ភពាគតា បរិ-
និព្វាយន្តិ ។ គប្បថ តុប្បេ កិក្ខុវេ យពាវិហារិ អវត្តិយា
កិក្ខុវេ ភពាគតាតំ ។

[៤០] នេន ខោ មន សមយេន ភជិតហេ
នាឡាតិវ នាម ហត្ថិ ចន្លោ ហោតិ មនុស្សយាន-
កោ ។ អថខោ ទេវទេត្តោ ភជិតហំ បរិសីត្វ ហត្ថិ-
សាលំ កត្តា ហត្ថិកល្លោ ឯតទេវោច មយំ ខោ កលោ
ភជញ្ញាតកា នាម បដិពលា និចដ្ឋានិយំ ទុច្ចដ្ឋានេ
មមេតុំ កត្តិបិ វេតនំបិ វិទ្ធាមេតុំ នេនហិ កលោ
យនា សមណោ ភតាតហោ តំបិ វត្តំ បដិបន្នោ ហោតិ

១ ខ. ម. អនុបក្កមេន ។

វិនយបិដក បុល្លវត្ត

ផ្លូវផង ឥតមានសេវហ្មធិន្ទៈ ។ ឯសាវ័កទាំងឡាយមិនបានរក្សាតថាគត
ដោយញាណទស្សនៈឡើយ ។ ចំណែកតថាគតក៏បំប៉ននឹកសន្សំមន្ទីរការ
រក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយញាណទស្សនៈដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ណាព្យាយាមសម្លាប់តថាគត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះមិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាឧកាស(គួរឲ្យធ្វើបាទឡើយ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនដែលបរិនិព្វានដោយសេចក្តីព្យាយាម
របស់បុគ្គលដទៃទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទៅកាន់វិហាររាល់
ខ្លួនចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនបាច់មាន
បុគ្គលរក្សាទេ ។

(៤១) ក៏សម័យនោះឯង ក្នុងនគររាជគ្រឹះ មានដំរី ១ ឈ្មោះនាឡោតិវ
ជាសត្វកាចសាហាវតែងសម្លាប់មនុស្ស ។ លំដាប់នោះ ទេវត្តចូលទៅ
កាន់នគររាជគ្រឹះ ហួសទៅដល់ពេងដំរី ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួក
អ្នករក្សាដំរីថា នៃនាយ យើងនេះជាព្រះញាតិនឹងស្តេច អាចកាំងអ្នកដែល
នៅក្នុងតំណែងទាបឲ្យនៅក្នុងតំណែងខ្ពស់ក៏បាន អាចបង្កើនភក្តីនឹងបៀវត្ស
ក៏បាន ម្ចាស់នាយ បើដូច្នោះ ព្រះសមណៈគាតមដើរមកកាន់ប្រកនេះ

សង្ឃកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ទេវទេវត្ត ព្រះបាទសីហនុវិហារ

តនា ឥមំ ធាន្យានិវំ ហត្ថំ មុញ្ញត្តា ឥមំ រដ្ឋំ បដិចា-
នេនាតិ ។ ឯវំ កន្លែតិ ទោ តេ ហត្ថកណ្ណា ទេវទេវត្តស្ស
បព្វស្សោសុំ ។ អថទោ កកវា បុព្វណ្ណាសមយំ និវា-
សេត្វា បត្តចីវរមាណាយ សម្មហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ-
វាជនហំ ចារិសិ ។ អថទោ កកវា តំ រដ្ឋំ បដិបដ្ឋិ ។
អន្តសំសុ ទោ តេ ហត្ថកណ្ណា កកវំនំ តំ រដ្ឋំ បដិ-
បដ្ឋំ ទិស្វាន ធាន្យានិវំ ហត្ថំ មុញ្ញត្តា តំ រដ្ឋំ បដិចា-
នេសុំ ។ អន្តសា ទោ ធាន្យានិវំ ហត្ថំ កកវំនំ ទូរតោ
វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន សោណ្ណំ ឧស្សាបេត្វា បហដ្ឋ-
កណ្ណវាលោ យេន កកវា តេន អភិចារិ ។ អន្តសំសុ
ទោ តេ ភិក្ខុ ធាន្យានិវំ ហត្ថំ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិ-
ស្វាន កកវំនំ ឯតទវេចំ អយំ កន្លេ ធាន្យានិវំ ហត្ថំ
ចណ្ណោ ធុរសោ^(១) មនុស្សយាគតោ ឥមំ រដ្ឋំ បដិ-
បដ្ឋោ បដិក្កមតុ កន្លេ កកវា បដិក្កមតុ សុតតោតិ ។
អាគច្ឆថ ភិក្ខុវេ មា កាយិត្ត អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អ-
នវកាសោ យេ បុប្ផកមេន តថាគតំ បីតា វេរោ-
បេយ្យ ន បុប្ផកមេន ភិក្ខុវេ តថាគតា បរិនិព្វា-

១ ឧ. ម. យោគុកេសុ ធុរសោតំ ន បញ្ចាយតិ ។

សង្ឃពេទ្ធផ្នក្ស័យ រឿងទេវទត្តកិក្ខុ នឹងការលែងដីវីនាឡាតិរី

ពេលណា ចូរអ្នកលែងដីវីនាឡាតិរីនេះឲ្យដើរទៅកាន់ប្រកនេះក្នុងពេល
នោះ ។ ពួកអ្នករក្សាដីវីនាឡាតិរីនោះទទួលស្តាប់ពាក្យទេវទត្តថា ករុណាលោក
ម្ចាស់ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បៀងប្រដាប់បាត្រនឹងបីវត្ថុវត្ថុ-
ណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់នគររាជគ្រឹះដាំមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើនរូប ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគស្តេចទៅកាន់ប្រកនោះ ។ ឯពួកអ្នករក្សា
ដីវីនាឡាតិរីនោះ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគស្តេចទៅកាន់ប្រកនោះ លុះ
ឃើញហើយក៏លែងដីវីនាឡាតិរីឲ្យដើរទៅកាន់ប្រកនោះ ។ ដីវីនាឡាតិរី
បានឃើញព្រះមានព្រះភាគស្តេចមកអំពីចម្ងាយលឺម ។ លុះឃើញហើយ
ក៏លើកប្រមោយ សម្រង់គ្រឿងនឹងកន្ទុយ ស្តុះទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ។
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ បានឃើញដីវីនាឡាតិរីមកអំពីចម្ងាយលឺម ។ លុះឃើញ
ហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ដីវីនាឡាតិរីនេះកាចអាត្រក់ ជាសត្វសម្លាប់មនុស្ស (ឥឡូវ) ដើរ
មកកាន់ប្រកនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគថយ
ចេញ សូមព្រះសុគតស្តេចថយចេញ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកមកចុះ កុំខ្លាចឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណា
ព្យាយាមសម្លាប់គឺថាគត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះមិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនជាឧកាស (គួរធ្វើបានឡើយ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិទយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

យ ឆ្ល័តិ ។ ធុតយ ឆ្ល័ ចោ តេ ភិក្ខុ ។ បេ ។ តតិ-
យ ឃ្យ ចោ តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវេច្ឆិ អយំ កន្លេ
នាឡុតិវិ ហត្ថិ ចណ្ណោ ដុសោ មនុស្សយាតកោ
នំមំ វច្ឆំ បដិបន្នោ បដិក្កមតុ កន្លេ ភកវ បដិក្ក-
មតុ សុតតោតិ ។ អាតច្ចថ ភិក្ខុវេ មា ភាយិត្ត
អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យោ បុប្ផក្កមេន
តថាតតំ ដីតា វេរោមេយ្យ ន បុប្ផក្កមេន ភិក្ខុវេ
តថាតតា បរិទេញាយ ឆ្ល័តិ

[៤២] តេន ចោ បន សមយេន មនុស្ស នាសា-
នេសុបិ ហម្មិយេសុបិ ធននេសុបិ អារុទ្ធា អច្ឆន្តិ ។
តតុ យេ តេ មនុស្ស អស្សន្ទា អប្បសន្នា ធុត្តិចោ
តេ ឯវហាហំសុ អភិក្ខុចោ វត កោ តោតមោ^(១) មហា-
សមណោ នាតេន វិហេមិយិស្សនីតិ ។ យេ បន
តេ មនុស្ស សន្ទា បសន្នា បណ្ឌិតា តុច្ឆិមន្តោ

១ អយំ តោតមោតំ ឧហេបិយយេត្តកេ នត្ថិ ។

និយមន័យ បុល្លិត

ព្រោះព្រះគថាគតទាំងឡាយ មិនដែលបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម
របស់អ្នកដទៃទេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានគ្រាប់បង្កីទូលព្រះមានព្រះភាគ
រស់រវើកជាដឹងផង ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានគ្រាប់បង្កីទូលព្រះមាន
ព្រះភាគអស់រវើកដឹងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដ៏វិនាស្លាភ័យនៃកោច
ពាក្រក់ ជាសត្វសម្លាប់មនុស្ស (ឥឡូវ) ដើរមកកាន់ច្រកនេះហើយ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគថយចេញ សូមព្រះសុគតស្តេច
ថយចេញ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកមក
ចុះ កុំខ្លាចឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាព្យាយាមសម្លាប់គថា -
គត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែន
ជាឧកាស ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះព្រះគថាគតទាំងឡាយមិនដែល
បរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមរបស់បុគ្គលដទៃទេ ។

[៤៤] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាឡើងទៅនៅលើ
ប្រាសាទខ្លះ លើប្រាសាទមានដំបូលគ្រនីលខ្លះ លើដំបូលផ្ទះខ្លះ ។ បណ្តា
ពួកមនុស្សទាំងនោះ បនុស្សពួកណាមិនទាន់មានសព្វ មិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឥតប្រាជ្ញា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គ្នាយើង បុព្វ
សមណៈល្អោះគោតមមានរូបល្អណាស់ ប៉ុន្តែបុរាណជាត្រូវដឹកច្រវ័ងច្រវ័ង ។
ចំណែកខាងមនុស្សពួកណា មានសព្វជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញា

សង្ឃវេទកូន្តកេ ទេវវត្តត្ថៃ តាឡាពីហត្ថិវត្ត

នេ ឃវហាហំសុ នចិវស្ស័(១) វត គោ ជាតោ ជាតេន
សង្កាមេស្ស័តិ ។ អថខោ ភគវា ជាឡានិវ ហត្ថិ
មេត្តេន ចិត្តេន ផវ ។ អថខោ ជាឡានិវ ហត្ថិ
ភគវតោ មេត្តេន ចិត្តេន ដុដ្ឋោ សោល្លា ឡិរោមេត្តា
យេន ភគវា នេនុបស្ស័មិ ឧបស្ស័មិត្តា ភគវតោ
បុរតោ អដ្ឋាសិ ។ អថខោ ភគវា និត្តិលោន ហត្តេន
ជាឡានិវស្ស ហត្ថិស្ស កុម្មំ បរាមសន្តោ ជាឡានិវ
ហត្ថិ តាថាហិ អជ្ឈកាសិ

(៤៣) មា កុញ្ញវ ជាតហសនោ
ទុត្តំ ហិ កុញ្ញវ ជាតហសនោ ។
ន ហិ ជាតហសស្ស កុញ្ញវ
សុគតិ ហោតិ វតោ បវ យតោ ។
មា ច មនោ មា ច បមាទោ
ន ហិ បបត្តា សុគតិ វជ្ជិ តេ ។
ត្ថញ្ញា(២) តថា កវស្សសិ
យេន ត្ថំ សុគតិ តមិស្សសិ តិ ។

១ ១. នសទ្ធា ឆ្នាំ ១ ២ ៥- ពេន ត្ថញ្ញាវ ។

សង្ឃពេទ្ធចូកៈ រឿងទេវទន្ធកិច្ច រឿងដំរីនាឡាតិរី

មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គ្នាយើង មិនយូរប៉ុន្មាន
ឡើយ មុខជាព្រះពុទ្ធនាគនឹងធ្វើសង្គ្រាមជាមួយនឹងហត្ថនាគ (នេះ) ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ផ្សាយមេក្តាចិត្តទៅកាន់ដំរីនាឡា-
តិរី ។ គ្រានោះ ដំរីនាឡាតិរីដែលមេក្តាចិត្តរបស់ព្រះមានព្រះភាគពាល់
ត្រូវហើយ ក៏ដាក់ប្រមោយចុះ ចូលទៅជិតព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ បានឈរនៅចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះមានព្រះភាគ យកព្រះហស្តខាងស្តាំស្តាប់ពោងដំរីនាឡាតិរី ហើយ
សំដែងភាសាចំពោះដំរីនាឡាតិរីនោះថា

(៤៣) ម្ចាស់កុញ្ញរ អ្នកកុំចូលមកប៉ុនប៉ងសម្លាប់ព្រះពុទ្ធ-
នាគឡើយ ម្ចាស់កុញ្ញរ ព្រោះថាការចូលមកប៉ុនប៉ងសម្លាប់
ព្រះពុទ្ធនាគ ជាហេតុឱ្យកើតទុក្ខ ។ ម្ចាស់កុញ្ញរ កាលបើ
អ្នកសម្លាប់ព្រះពុទ្ធនាគហើយ ទៅអំពីជាតិនេះទៅកាន់លោក
ខាងមុខ (អ្នក) មិនបានទៅកើតក្នុងសុគតិទេ ។ ចូរអ្នក
លែងស្រវឹង លែងប្រមាទទៅ ព្រោះថាសត្វទាំងឡាយដែល
ប្រមាទហើយ តែងបិទបារម្ភទៅកាន់សុគតិក្នុងឡើយ ។ អ្នក
នឹងទៅកាន់សុគតិ ដោយប្រការដែលអ្នកធ្វើខ្លួនឯង ។

នៃយបិដក បុណ្យវគ្គ

[២២] អថខោ នាឡាតិ ហត្ថិ សោណ្ណាយ
កកវតោ ចាទ្ខបំស្មនំ តហេត្វា ឧបវិមុទ្ធិនំ អាតិវត្វា
បដិក្កដិភោ^(១) បដិសក្កិ យាវ កកវន្តំ អទត្ថិ ។ អថខោ
នាឡាតិ ហត្ថិ ហត្ថិសាលំ តត្វា សកដ្ឋានេ អដ្ឋាសិ ។
តតាទត្តោ ច បទ នាឡាតិ ហត្ថិ អហោសិ ។

[២៣] តេន ខោ បទ សមយេន មនុស្សា ឥម
តាមំ តាយន្តិ

ទណ្ណោនេកេ ទមយន្តិ
អន្តិសេហិ កសហិ ច
អទណ្ណាន អសត្តេន
នាកោ ទត្តោ មហោសិ នាតិ ។

មនុស្សា ឡឿយន្តិ ឱយន្តិ វិភាចន្តិ យាវ ចាចោ
អយំ ទេវទត្តោ អលត្ថិកោ យត្រហំ នាបំ សមណស្ស
តោតមស្ស ឃុំមហិម្ពិកស្ស ឃុំមហានុកាវស្ស វិជាយ
ចរត្តមិស្សនីតិ។ ទេវទត្តស្ស លាភសត្តារោ បរិហាយិ ។
កកវតោ ច លាភសត្តារោ អភិវន្តិ ។

១ វ. បដិក្កដិយេន ។

វិទ្យាបិដក បុណ្យវគ្គ

(៤៤) លីដាប់នោះ ដំរីនាឡាគីរីចាប់ល្អ័ង្កដ៏ឆ្ងល់ដែលជាប់នឹងព្រះបាទ
ព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រះមាយ យកមករោយរាយលើក្បាល ហើយ
បែរមុខចំព្រះមានព្រះភាគ អង្គញ្ញដើរមុខបយក្រោយ ដរាបចាល់តែ
លែងឃើញព្រះមានព្រះភាគ ។ លីដាប់នោះ ដំរីនាឡាគីរីដើរទៅកាន់
រោងដំរី ក៏បានឈរនៅក្នុងកន្លែងរបស់ខ្លួនដដែល ។ ព្រះមានព្រះភាគ
បានទូន្មានដំរីនាឡាគីរី ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

(៤៥) សប័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាច្រៀងភាថាមេះថា
ជនពួក ១ តែងទូន្មាន (ដំរី) ដោយដប្បងខ្លះ ដោយកង្វើរ
ខ្លះ ដោយរំពាក់ខ្លះ (ចិណ្ឌក) ព្រះពុទ្ធដែលព្រះអង្គស្វែង
រកនូវគុណធំ ឥតមានដប្បង ឥតមានគ្រឿងសស្រ្តាអ្វីទេ តែ
អាចទូន្មានហត្ថនាគបាន ។

មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស និងជៀល បន្តបង្កប់ថា ទៅទត
នេះជាមនុស្សអាគ្រក់ ជាអ្នកឥតបុណ្យសោះ មិនសមបើនឹងព្យាយាម
សម្លាប់ព្រះសមណគោតម ដែលមានឫទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើនយ៉ាង
នេះឡើយ ។ ទៅទតក៏សាបសូន្យណាកសក្ការទៅ ។ ឯលោកសក្ការ :
ក៏រត់តែចំរើច្រើនដល់ព្រះមានព្រះភាគ ។

សង្ឃបទពុទ្ធសូត ទេវទត្តវគ្គ ពិកកោដិដំ

(២២) តេន ខោ បន សមយេន ទេវទត្តោ
បរិហំនលាកសក្ការោ សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ឡើយន្តំ វិចារេន្តំ
កងំ ហំ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយោ កុលេសុ
វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញាស្សន្តំ កស្ស សម្មន្តំ ន
មនាបំ កស្ស សាមំ ន កុញ្ញតិ ។ អស្សោសុំ ខោ
កិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ឡើយន្តានំ វិចា-
បេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ
ឡើយន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហំ ឆាម ទេវទត្តោ សបរិសោ
កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញាស្សន្តិ ។ កតវតោ
ឯតបត្តំ អាហេចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ កំ ទេវទត្ត
សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញាស្សន្តិ ។
សច្ចំ កតវតិ ។ បេ ។ វិចារហិត្តា ធម្មី កងំ កត្វា
កិក្ខុ អាបន្តេសិ តេនហំ កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ កុលេសុ
តិកកោដិដំ បញ្ញាបេស ភ្នំ តយោ កតវុស បដិច្ច

សង្ឃពោទពុទ្ធកៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ និងភិកោជន

(៤៦) សម័យនោះឯង ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យសាបសូន្យលាភ-
សក្ការៈ ហើយក៏នាំគ្នាវៃអង្គាសគ្រប់គ្រូកូលមកបរិភោគ ។ មនុស្សទាំង
ឡាយពោលពោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា មិនសមបើសមណៈទាំង
ឡាយជាសក្យបុគ្គលនាំគ្នាវៃអង្គាសគ្រប់គ្រូកូលយកមកឆាន់សោះ អ្នកណា
មិនពេញចិត្តនឹងរបស់សម្បណិ អ្នកណាមិនគាប់ចិត្តនឹងរបស់ឆ្ងាញ់ ។
ភិក្ខុទាំង ឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលពោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់
ហើយ ។ ភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
ពោលពោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យមិនសម
បើនឹងវៃអង្គាសគ្រប់គ្រូកូលយកមកឆាន់សោះ ។ ភិក្ខុទាំង ឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលដំណើរនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ទេវទត្ត បានឮថាអ្នកព្រមទាំងបរិសទ្យវៃអង្គាសគ្រប់គ្រូកូលយកមក
បរិភោគ ពិតមែនឬ ។ ទេវទត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ
ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះតុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទាសហើយ ធ្វើនូវធម្ម-
ភាពត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយបើដូច្នោះ តថា-
គតនឹងអនុញ្ញាតភិកោជន^(១) គ្រប់គ្រូកូលដល់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ព្រោះ
អាស្រ័យវិណាចប្រយោជន៍ ញ យ៉ាង (តី) ដើម្បីនឹងផ្តល់ផ្តល់

១ ភោជនដែលឆាន់បានត្រឹមប្តូរ បើកិច្ចព័ន្ធពី ៤ រួមឡើងទៅបានមិនបាន ។

និយមន័យ ពុល្លវត្តោ

ឧប្បត្តនំ បុគ្គលានំ ធិត្តហាយ បេសលានំ ភិក្ខុនំ
ជាសុវិហារាយ មា ភិក្ខុ តាចិញ្ចា បត្តំ និស្សាយ សង្ឃំ
ភិទ្ទេយ្យំ^(១) កុលានុទយតាយ^(២) ច កលាគោជនេ
យ ពាជខ្មោ កាវេតព្វោតិ ។

[៤៧] អនិទោ ទេវទត្តោ យេន កោកាលិកោ
កដមោរកតិស្សកោ ខណ្ឌទេវិយាបុត្តោ សម្មុទ្ធទត្តោ
តេនុបសង្កបិ ឧបសង្កបិត្វា កោកាលិតំ កដមោរក-
តិស្សតំ ខណ្ឌទេវិយាបុត្តំ សម្មុទ្ធទត្តំ វេនទរោច វេជ
បយំ អាវុសោ សមណស្ស តោតមស្ស សង្ឃតេនំ ក-
វិស្សប ចក្កកេទ្ធិ ។ វេជ វុត្តោ កោកាលិកោ ទេវទត្តំ
វេនទរោច សមណោ ទោ អាវុសោ តោតមោ មហិទ្ធិកោ
មហានុភារោ កតំ មយំ សមណស្ស តោតមស្ស សង្ឃ-
តេនំ កវិស្សប ចក្កកេទ្ធិ ។ វេជ បយំ អាវុសោ សមណំ
តោតមំ ឧបសង្កបិត្វា បញ្ច វុត្តនំ យាចិស្សប កតក
កន្លេ អនេកតបវិយោយេន អប្បិច្ឆស្ស សន្តិដ្ឋស្ស សល្លេ-

១ ឧ. ប. ៣ បាបិញ្ច បក្កំ និស្សាយ សង្ឃំ ភិទ្ទេយ្យំ ។ ២ ឧ. ប កុលានុទ្ធយាយ ។

វិទ្យបដិសក ចូលវត្ត

ខ្ញុំបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនមានអៀនឱ្យស ១ ដើម្បីកិរិយានៅជាសុខ
ស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ថា កុំឱ្យពួកភិក្ខុ
មានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ពេស្រ័យបន្ទាញក្តីហើយនាំគ្នាបំបែកសង្ឃ ១
ដើម្បីសេចក្តីអាណិតដល់ត្រកូល ១ (វិទ្យបដិ) ត្រូវតាត់សេចក្តីតាម
អាបត្តិកងគណៈភាវនសិក្ខាបទចុះ ។

[៤៧] គ្រានោះ ទេវទន្តដើរចូលទៅកោតាលិកភិក្ខុ កងមោក -
តិស្សកភិក្ខុ ១ណ្ណទេវិយាបុត្តភិក្ខុ នឹងសមុទុទត្តភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
បាននិយាយពាក្យនេះទៅនឹងកោតាលិកភិក្ខុ កងមោកតិស្សកភិក្ខុ ១ណ្ណ -
ទេវិយាបុត្តភិក្ខុ នឹងសមុទុទត្តភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកចូរមក
ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹងទិលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតម ។
កាលបើទេវទន្ត និយាយយ៉ាងនេះហើយ កោតាលិកភិក្ខុក៏បាននិយាយ
ពាក្យនេះទៅនឹងទេវទន្តថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះសមណគោតម មានប្ញដ្ឋ
ច្រើន មានអាណុភាពច្រើនណាស់ ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹងទិ -
លាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដូចម្តេចបាន ។ ទេវទន្តឆ្លើយថា ម្ចាស់
អាវុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយមក ពួកយើងនឹងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសម -
ណៈគោតមហើយទូលសុំវត្ត ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមាន
ព្រះភាគតែឯសរសើរគុណ នៃបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិបដ្ឋកសន្តោស

សង្ឃពេទ្យព្រះពោធិ៍សាត់ ទេវទត្តវន្ត បញ្ចវគ្គកថា

ខស្ស ធូតស្ស ចាសាទិកស្ស អបចយស្ស វិរយោរម្មស្ស
វណ្ណាវាទី ឥមាទិ កន្តេ បញ្ចវគ្គនិ អនេកេបរិយាយេន
អប្បិច្ឆតាយ សន្តដ្ឋតាយ^(១) សន្សោយ ធូតាយ^(២) ចា-
សាទិកតាយ អបចយេយ វិរយោរម្មាយ សិវត្តន្តិ សាធុ
កន្តេ ភិក្ខុ យោវជីវំ អារាញ្ញតា អស្សយោ តាមន្តំ ឱសវេ-
យ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យោវជីវំ បិណ្ណចាតិកា អស្សយោ
និមន្តនំ សាទិយេយ្យវជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យោវជីវំ បិសុក្ខ-
និកា អស្សយោ តហចតិវិវំ សាទិយេយ្យ វជ្ជំ នំ
ដុសេយ្យ យោវជីវំ កុក្ខម្មនិកា អស្សយោ ធូតំ ឧប-
តច្ឆយ្យវជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យោវជីវំ មត្តមិសំ ន ខាទេយ្យ
យោ មត្តមិសំ ខាទេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យនិ ឥមាទិ បញ្ច
វគ្គនិ^(៣) សមណោ តោតោ ចានុជាទិស្សតិ តេ ច^(៤)
មយំ ឥមេហិ បញ្ចហិ វគ្គហិ ជំនំ សញ្ញាបេស្សាហតិ ។

១ ឧ.ម. សន្តដ្ឋិយា ។ ២ ឧ.ម. ធូតពាយ ។ ៣ ឧ.ម. បោត្តកេសុ និទំ បទ១១យំ
ន ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ.ម. បោត្តកេសុ បសទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។

សង្ឃពេទ្យពូទុក្ខៈ រឿងទេវទត្តកិច្ច សំដែងអំពីភ្នំ ៥ ប្រការ

ដុសខាត់ចិត្ត ទ្រទ្រង់ចុកឆ្អឹងវត្ត គួរជាទីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវង្គៈ ប្រារព្ធ
សេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយ ជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វត្ត ៥ ប្រ-
ការទាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា តិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បី
ដុសខាត់ចិត្ត ដើម្បីធុតឆ្អឹងវត្ត ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនសន្សំកិលេសវង្គៈ
ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយ ជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្ត
អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណានៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំង
ឡាយកាន់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាគ្រេកអរដោយការនិមន្តន៍
ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់វត្តសំពត់បង្កក្រួល
អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាគ្រេកអរចំពោះគហបតីចិវរ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស
សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅទៀបគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូល
ទៅនៅក្នុងទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមកុំឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់
ត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស
ព្រះសមណគោតមមុខជាមិនអនុញ្ញាតវត្ត ៥ ប្រការនេះឲ្យទេ ហើយពួក
យើងឯងនឹងពន្យល់ជន (ឲ្យគ្រេកអរនឹងយើង)ដោយវត្ត ៥ ប្រការនេះ ។

វិនយបិដកេ បុល្លត្តោ

សក្កា ខោ អាវុសោ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ សម-
ណស្ស តោតមស្ស សង្ឃកេនោ កាតុំ ចក្កកេនោ
ល្ងខប្បសន្នា ហិ អាវុសោ មនុស្សតិ ។

(៤៨) អថខោ ទេវទត្តោ សមវសោ យេន កតវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កតវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទេ ខោ ទេវទត្តោ កតវន្តំ
ឯកទរោច កតវា កន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស
សន្តដ្ឋស្ស សល្ងខស្ស ច្ចុតស្ស បាសាទិកស្ស អបថ-
យស្ស វិរិយារម្មស្ស វណ្ណាវនំ ឥមាទិ កន្តេ បញ្ច វត្ថុនិ
អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តដ្ឋតាយ សល្ង-
ខាយ ច្ចុតាយ បាសាទិកតាយ អបថយាយ វិរិយា-
រម្មាយ សំវត្ថុន្តំ សាជុ កន្តេ កិក្ខុ យាវជីវំ អាវញ្ញតា
អស្ស្ហាយោ តាមន្តំ ឱសរេយ្យវន្តំ នំ ដុសយ្យ យាវជីវំ

និយមន័យ ចូលវត្ត

គោតាលិកភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់ភារុសោ ពួកយើងអាចនឹងធ្វើការទំ-
លាយសង្ឃ ទំលាយចក្ររបស់ព្រះសមណៈគាតម ដោយវត្ត ៥ ប្រការ
នេះបាន ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ ដ្បិតមនុស្សទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លា
ដោយវត្តសៅហ្មង (មានច្រើន) ។

(៤៨) គ្រានោះ ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យ ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគជាម្ចាស់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះទេវទត្តអង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ព្រះទ្រង់យសតែងសរសើរគុណនៃបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ជាអ្នកសន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត ទ្រទ្រង់ធុត្តវត្ត គួរជាទីជ្រះថ្លា
មិនសន្យុកិលេសវដ្តៈ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វត្ត ៥ ប្រការទាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បីដុសខាត់ចិត្ត ដើម្បីធុត្តវត្ត
ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនសន្យុកិលេសវដ្តៈ ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តី
ព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស សូមឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
ណានៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវវេទស សូមឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយកាន់

សង្ឃកេរ្តិ៍ឆ្នាំ ទេវទត្តិយោ បញ្ចវគ្គយាចនា

បិណ្ឌទានិកា អស្សុ យោ វិមន្តនំ សាទិយេយ្យ វជ្ជិ
នំ ដុសេយ្យ យោវជ្ជិ បិសុត្តនិកា អស្សុ យោ តហ-
បតិច្ឆិវំ សាទិយេយ្យ វជ្ជិ នំ ដុសេយ្យ យោវជ្ជិ វុត្តម្ភ-
និកា អស្សុ យោ ធម្មំ ឧបទត្ថេយ្យ វជ្ជិ នំ ដុសេយ្យ
យោវជ្ជិ មច្ឆមំសំ ន ទាទេយ្យំ យោ មច្ឆមំសំ ទាទេយ្យ
វជ្ជិ នំ ដុសេយ្យតិ ។ អលំ ទេវទត្តិ យោ វជ្ជិ កា-
រញ្ញកោ ហោតុ យោ វជ្ជិ តាមន្តេវិហារតុ យោ វជ្ជិ
បិណ្ឌទានិកោ ហោតុ យោ វជ្ជិ វិមន្តនំ សាទិយតុ
យោ វជ្ជិ បិសុត្តនិកោ ហោតុ យោ វជ្ជិ តហបតិ-
ច្ឆិវំ សាទិយតុ អដ្ឋ មាសេ ទោ មយោ ទេវទត្តិ វុត្ត-
ម្ភនសេនាសនំ អនុញ្ញាតំ តិកោ វិបរិសុទ្ធិ មច្ឆមំសំ អ-
ទិដ្ឋំ អសុតំ អបរិសុទ្ធិតន្តិ ។ អថទោ ទេវទត្តោ ន កតវា
វេទានិ បញ្ចវគ្គិ អនុជានាតិវិហារោ ឧទត្តោ សបរិសោ
ឧដ្ឋាយាសនា កតវន្តំ អភិវទេត្តា បទត្តិណំ តត្តា
បកាមិ ។

សង្ឃពេទ្ធចុក្ខៈ រឿងទេវទត្តវិក្ខុ ការក្រាបបង្គំទូលសូមវត្ថុ ៥ ប្រការ

បិណ្ឌ បាតអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាៈត្រេកអរដោយ ការនិមន្តន៍ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវ
ទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយទ្រទ្រង់សំពត់បង្ក្រួលអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
ណាត្រេកអរចំពោះគហបតីបីវា ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំង
ឡាយនៅទៀបគល់ឈើជាវត្ថុអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណា ចូលទៅនៅក្នុងទី
ប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់ត្រីនឹង
សាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណា ឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា កុំទៅទត ភិក្ខុណាចង់នៅក្នុងព្រៃ ចូរឲ្យភិក្ខុនោះ
នៅចុះ ភិក្ខុណាចង់នៅក្នុងស្រុក ចូរឲ្យភិក្ខុនោះនៅចុះ ភិក្ខុណាចង់ប្រ-
ព្រឹត្តបិណ្ឌបាតជាវត្ថុ ចូរឲ្យភិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តចុះ ភិក្ខុណាចង់ត្រេកអរដោយ
ការនិមន្តន៍ ចូរឲ្យភិក្ខុនោះត្រេកអរចុះ ភិក្ខុណាចង់ត្រេកអរនឹងគហបតីបីវា
ចូរឲ្យភិក្ខុនោះត្រេកអរចុះ ម្ចាស់ទៅទត ដ្បិតតថាគតអនុញ្ញាតសេនាសនៈ
ទៀបគល់ឈើអស់កាល ៨ ខែហើយ ទាំងបានអនុញ្ញាតត្រីសាច់ ដែល
បរិសុទ្ធដោយទឹកដុត ៣ ប្រការ គឺមិនបានឃើញ ១ មិនបានឮ ១ មិនបាន
រក្សីស ១ (ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់បាន) ។ លំដាប់នោះ ទៅទត្ត្រេក-
អរកេរឈរថា ព្រះមានព្រះភាគ មិនប្របអនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះទេ
បានក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ព្រមទាំងបរិសុទ្ធ គ្រោកបាត
ភាសនៈ ធ្វើប្រទក្សិណាហើយចៀសចេញទៅ ។

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

(៤៧) អថទោ ទេវទិត្តោ សមរិសោ ករណីតហំ បរិ-
សិទ្ធា បញ្ចហិ វត្ថុហិ ជនំ សញ្ញាបេសិ មយំ អារុសោ
សមណំ តោតមំ ឧបសង្កមិត្តា បញ្ចា វត្ថុនិ យាចិម្ហា
កតវា កន្លេ អនេកបរិយាយេន អប្បវ្មស្ស ។ បេ ។
វិរិយារប្បស្ស វណ្ណវាជី ឥមាជិ កន្លេ បញ្ចា វត្ថុនិ អនេក-
បរិយាយេន អប្បវ្មតាយ ។ បេ ។ វិរិយារម្ហាយ សំវត្ថុនិ
សាទុ កន្លេ ភិក្ខុ យោវជីវំ អារញ្ញតា អស្ស យោ តាមន្តំ
ឡិសយេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ ។ បេ ។ យោវជីវំ មច្ចមំសំ
ន ទាទេយ្យំ យោ មច្ចមំសំ ទាទេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យតិ
ឥមាជិ បញ្ចា វត្ថុនិ សមណោ តោតមោ ជាទុជាតាតិ
តេ ច^(១) មយំ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ សមាទាយ
វត្តាមាតិ ។

(៤៨) តត យេ តេ មនុស្សា អស្សន្ទា អប្ប-
សញ្ញា ឡុត្តិយោ តេ ឃុំមាហំសុ ឥមេ ទោ សមណោ

១ ឧ. ម. ចសទ្ធេ. ន បញ្ញាយនិ ។

និយមន័យ ចុះវត្ថុ

(៤៩) គ្រានោះ ទៅទុក្ខព្រមទាំងបរិសទ្ធចូលទៅកាន់ក្រុងពង្រគ្រឹះ
ពន្យល់អ្នកផងឲ្យយល់ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការហើយនិយាយថា ម្ចាស់ភារុសោ
ទាំងឡាយ ពួកយើងបានចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ហើយទូល
សុំវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគតែងសរ-
សើរគុណរបស់បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ៗ បេ ៗ ប្រារព្ធសេចក្តី
ព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វត្ថុ ៥ ប្រការ
ទាំងនេះ រើម្យីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ៗ បេ ៗ ដើម្បី
ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជារុក្ខអស់មួយ
ជីវិត ភិក្ខុណានៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស ៗ បេ ៗ សូមកុំឲ្យ
ភិក្ខុនោះត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាបានត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះនឹង
ត្រូវទោស (ឥឡូវ) វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ ព្រះសមណគោតមមិនព្រម
អនុញ្ញាតឲ្យទេ ពួកយើងទាំងអស់គ្នានោះនឹងសមាទានប្រព្រឹត្តវត្ថុទាំង ៥
ប្រការនេះ ។

(៥០) បណ្តាមនុស្សទាំងនោះ មនុស្សពួកណាដែលឥតសត្វ
មិនជ្រះថ្លា ឥតប្រាជ្ញា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ពួកសមណៈ

សង្ឃកេតុត្តរោ ទេវទត្តវ្យេ សង្ឃកេតុត្តរោយ បរក្កមនំ

សត្យបុត្តិយា ធូតា សល្លេខុត្តិយោ សមណោ បន
តោតហោ ពាហុល្លុកោ ពាហុល្លាយ ចេតេត្តតំ ។ យេ
បន តេ មនុស្សា សទ្ធា បសន្នា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិនាចន្តំ កេដំ ហិ នាម ទេវទត្តោ
សង្ឃកេនាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កកេនាយាតិ ។ អស្សា-
សុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ជ័យន្តានំ
វិនាចន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិនាចន្តំ កេដំ ហិ នាម ទេវទត្តោ
សង្ឃកេនាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កកេនាយាតិ ។ អដទោ
តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ
តេ ត្វំ ទេវទត្ត សង្ឃកេនាយ បរក្កមសិ ចក្កកេនា-
យាតិ ។ សច្ចំ ភិក្ខុតំ ។ អលំ ទេវទត្ត ហិ តេ វុច្ចិ
សង្ឃកេនោ តុក្កោ ទោ ទេវទត្ត សង្ឃកេនោ យោ
ទោ ទេវទត្ត សមត្តំ សង្ឃំ ភិក្ខុតំ កប្បដ្ឋិតិកំ កិច្ចិសំ
បសវតិ កប្បំ និរយន្តិ បព្វតិ យោ ច ទោ ទេវទត្ត

សង្ឃពេទ្យកូន្ត្រ: រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ការព្យាយាមដើម្បីទំលាយសង្ឃនិងទំលាយចក្រ

ជាសក្យបុគ្គលទាំងនេះ ជាអ្នកកំចាត់បង្ខំនូវកិលេស ជាអ្នកប្រព្រឹត្តផុស
ខាតចិត្ត ចំណែកព្រះសមណគោតម ជាអ្នកល្ងោក (ដោយបច្ច័យមាន
ចំរើរជាដើម) តែងត្រិះរិះដើម្បីសេចក្តីល្ងោក (ចំរើរជាដើម) ។ ចំណែក
មនុស្សពួកណាដែលមានសង្ខាដ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញា មនុស្សពួក
នោះនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ទេវទត្តមិនសមបើ
នឹងទំប្រឹងទំលាយសង្ឃ នឹងទំលាយចក្រសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
ឮដំណឹងមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។
ភិក្ខុពួកណាដែលមានសេចក្តីប្រាជ្ញាភិច ។ បេ។ ភិក្ខុពួកនោះពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា មិនសមបើទេវទត្ត ទំប្រឹងទំលាយសង្ឃ នឹង
ទំលាយចក្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវទត្ត ឮថាអ្នកទំ
ប្រឹងបំបែកសង្ឃនឹងបំបែកចក្រមែនឬ ។ ទេវទត្តឆ្លើយថា បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា កុំទេវទត្ត អ្នកកុំចូលចិត្ត
នឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ម្ចាស់ទេវទត្ត ដ្បិតការបំបែកសង្ឃមានទោសជា
ទម្ងន់ណាស់ ម្ចាស់ទេវទត្ត ប្រសិនបើអ្នកណាមួយបំបែកសង្ឃដែលកំពុង
ព្រមព្រៀងគ្នា (អ្នកនោះ) រមែងទទួលទោសលាមកអាគ្រក់តាំងនៅ
អស់ ១ កប្ប ឆេះនៅក្នុងនរកអស់ ១ កប្ប ម្ចាស់ទេវទត្ត បើអ្នកណាមួយ

វិនយបិដក បុណ្យញ្ជៃ

កង្កំ សង្កំ សម័ត្តំ ភកោតិ ព្រហ្មបញ្ញំ បស្ចីតិ កថ្យំ
សត្តម្ហិ ហោងតិ អលំ ទេវទត្ត មា តេ រុទ្ធិ សង្ឃកោនា
តុកោ ខោ ទេវទត្ត សង្ឃកោនាតិ ។

[៥០] អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ បុព្វុណ្ណាសមយំ
និវាសេត្តា បត្តចរីមាណយ វជិតហំ បិណ្ណាយ ទាវិសិ ។
អន្តសា ខោ ទេវទត្តោ វាយស្មន្តំ អាណន្តំ វជិតហេ
បិណ្ណាយ ចរន្តំ ទិស្វាន យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតទរោច
អជ្ជតត្តោនាហំ អាវុសោ អាណន្ត អញ្ញាត្រេវ ភកវតា
អញ្ញាត្រេវ ភិក្ខុសង្ឃ ឧទោសថំ កវិស្សាមិ សង្ឃកេត្តំ
កវិស្សាមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ វជិតហេ
បិណ្ណាយ ចរិត្តា បញ្ញាភត្តំ បិណ្ណានាតប្បដិក្កញ្ចោ យេន
ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភកវន្តំ អភិវា-
ទេត្តា ឯតមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯតមន្តំ ជិសីទ្រោ ខោ

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

ធ្វើសង្ឃវេលាបែកគ្នាហើយឲ្យព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញ (អ្នកនោះ) តែង
ទទួលនូវបុណ្យដ៏ច្រើនសើរ ហើយនឹងរីករាយក្នុងឋានសួគ៌អស់ ១ កប្ប
ឈ្លើយទៅទត អ្នកកុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ម្ចាស់ទៅទត
ដ្បិតការបំបែកសង្ឃ មានទោសធ្ងន់ណាស់ ។

(៥១) គ្រានោះ ព្រះអានន្តជ័មានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់
បាត្រនឹងចំរើរ ក្នុងបណ្ណសម័យ ចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។
ទៅទតបានឃើញព្រះអានន្តជ័មានអាយុ កំពុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគរ
រាជគ្រឹះ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅជិតព្រះអានន្តជ័មានអាយុ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្តជ័មានអាយុថា ម្ចាស់
អានន្តជ័មានអាយុ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើទេវបាសថកម្ម នឹងធ្វើសង្ឃកម្ម បែក
ចេញចាកព្រះមានព្រះភាគ បែកចេញចាកកិក្ខុសង្ឃ ចាប់ដើមពីថ្ងៃនេះ
រៀងទៅ ។ ព្រះអានន្តជ័មានអាយុ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគររាជគ្រឹះ
បានត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងខាងក្រោយភក្ត្រហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបគ្រាបង្ហូរយូរដ៏ព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

៦១

សង្ឃពេទ្ធចូនពេ ទេវទត្តវត្ត ឧទាននាហិ

រាយស្មា រាជនោ កកវន្តំ ឯតទកោច សនាហំ កន្លែ
បុព្វស្នា សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាធាយ រាជកហំ
បិណ្ណាយ ទាវិសី អន្តសា ខោ មំ កន្លែ ទេវទត្តោ
រាជកហោ បិណ្ណាយ ចវន្តំ មិស្វាន យេនាហំ តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ ឯតទកោច អន្តកត្តនាណាហំ
អានុសោ អាណន្ត អញ្ញត្រូវ កកវតា អញ្ញត្រូវ កក្កសង្ឃ
ឧទោសនំ កកវស្សមិ សង្ឃកប្បំ កកវស្សមិតិ អន្ត កន្លែ
ទេវទត្តោ សង្ឃំ កិណ្ឌស្សតិ ។ អថខោ កកវា ឯតមត្តំ
វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ សមំ ឧទានំ ឧទានេសិ ។

[៥២] សុកកំ សាធុនា សាធុ
សាធុ ទាបេន ទុក្កកំ ។
ទាបំ ទាបេន សុកកំ
ទាបមរិយេហិ ទុក្កកន្តំ ។

ទុតិយកាលាវំ ទិដ្ឋិតិ ។

សង្ឃកេរ្តិ៍ព្រះ រឿងទៅទុក្ខកិក្ខុ នឹងឧទានភាពិ

ព្រះអាមន្តដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យវិថូនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀកស្ងៀន
ប្រដាប់បាត្រនឹងចម្រើន ចូលទៅបណ្ណបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះទៅទុក្ខបានយ៉ាងខ្ញុំ
ព្រះអង្គកំពុងក្រាបបណ្ណបាត ក្នុងនគររាជគ្រឹះ លុះឃើញហើយចូលមក
រកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះមកដល់ហើយបាននិយាយពាក្យខ្លះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា នៃ
អារ្យសោភានន្ទ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើទុណ្ណសម័យ ខ្ញុំនឹងធ្វើសង្ឃកម្មបែកចេញ
ចាកព្រះបរមព្រះភាគ បែកចេញចាកភិក្ខុសង្ឃ ចាប់ដើមពីវិថូនរៀងទៅ
ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិថូននេះខ្ញុំនឹងធ្វើជាទៅទុក្ខបែកសង្ឃហើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះបរមព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ខ្ញុំដំណើរនេះហើយ
ទើបទ្រង់បន្តិទូទៅទានវាចានេះ ក្នុងវេលានោះថា

(៥៤) អំពើល្អ បទុស្សសប្បុរសធ្វើបានដោយនិយម អំពើល្អ
មនុស្សបាប ធ្វើបានដោយក្រ ។ អំពើបាប មនុស្សបាប
ធ្វើបានដោយនិយម អំពើបាប ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ធ្វើ
បានដោយក្រ ។

វិនយបិដកេ បុស្សវគ្គោ

[៥៣] អថទោ ទេវទេត្តោ តមហុទោសថេ ឧដ្ឋា-
យាសនា សលាភំ តាហេសិ មយំ អាវុសោ សមណំ
តោតមំ ឧបសន្តមិត្តា បញ្ច វត្ថុនិ យោចិហ្ម កកវា
កន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស ។ បេ ។ វិរយា-
រម្ភស្ស វណ្ណវាទី ឥហានិ កន្តេ បញ្ច វត្ថុនិ អនេកប-
រិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ ។ បេ ។ វិរយារម្ភាយ សំវត្ថុនិ
សាធុ កន្តេ កិក្ខុ យាវដីវំ អាវញ្ញកា អស្ស យោ
តាមន្តំ ឱសយេយ្យ វជ្ជិ ំ ដុសយេយ្យ ។ បេ ។ យាវដីវំ
មច្ឆមំសំ ន ទាធស្ស យោ មច្ឆមំសំ ទាធស្ស វជ្ជិ ំ
ដុសយេយ្យតិ ឥហានិ បញ្ច វត្ថុនិ សមណោ តោតហេ
យាធុយាធុតិ តេ ច^(១) មយំ ឥវេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ
សហនាយ វត្តាប យស្សយស្សនោ ឥហានិ បញ្ច វត្ថុនិ
ឧមន្តិ សោ សលាភំ កណ្ណាត្ថតិ ។

[៥៤] តេន ទោ បន សមយេន វេសាលីកា
វជ្ជិបុត្តកា បញ្ចមន្តានិ កិក្ខុសនានិ នវកា បេវហោន្តិ
អប្បកតតញ្ញោ ច ។ តេ ច^(២) អយំ ធម្មា អយំ វិទយោ

១-២ ទ. ប. យេត្តកេសុ បសុទោ ន ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក បុល្លិត្ត

[៥៣] គ្រានោះ ខេវទត្ត្រក្រោកចាកពាសនៈ ក្នុងថ្ងៃទេហុសថនោះ
ហើយបង្គាប់ភិក្ខុឱ្យចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា ខ្ញុំលាភ្នំសា ពួកយើងបាន
នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសមណៈគោតម ទូលសុវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សរសើរគុណ របស់បុគ្គលអ្នកប្រា-
ថ្នាភិច ។ មេ ។ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា
ភិច ។ មេ ។ ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់បេត្តាប្រោស សូមឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយទៅ
តែក្នុងព្រៃវត្តអស់ ១ ដីវិត ភិក្ខុណារទៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវវាទាស
។ មេ ។ សូមកុំឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់ត្រីនឹងសាច់អស់ ១ ដីវិត ភិក្ខុណា
ឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវវាទាស ព្រះសមណៈគោតម មិនទ្រង់
អនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះទេ តែពួកយើងទាំងនោះ នឹងនាំគ្នាសមាទាន
ប្រព្រឹត្តវត្ថុ ៥ ប្រការនេះវិញ វត្ថុ ៥ ប្រការនេះគួរដល់លោកដ៏មានរាជ្យ
អង្គណា សូមលោកដ៏មានរាជ្យអង្គនោះចាប់ស្វាកចុះ ។

[៥៤] សម័យនោះឯង វិជ្ជបុគ្គកភិក្ខុនៅក្នុងនគរវិសាលី ប្រមាណ
៥០០ រូប ជាអ្នកទប់នឹងចូលប្តីផង ជាអ្នកបិទដីដីប្រក្រតី (មិនចេះវិន័យ)
ផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះគិតគ្នាថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យ

៦៣

សង្ឃកេទក្ខន្ធកេ ទេវទត្តវគ្គ សារីបុត្តមោត្តល្លាថេតុ

៥៨ សត្តសាសនន្តិ សលាតំ តណ្ហាសុ ។ អថខោ
ទេវទត្តោ សង្ឃំ ភិក្ខុត្វា បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ អា-
នាយ យេន កយោសីសំ តេន បត្តាមិ ។

[៥៥] អថខោ សារីបុត្តមោត្តល្លាថោ យេន កតវា
តេនុបសង្កម្ពីសុ ឧបសង្កម្ពីត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯ-
កមន្តំ ជិសីមីសុ ។ ឯកមន្តំ ជិសីម្ពោ ហោ អាយស្នា
សារីបុត្តោ កតវន្តំ ឯតទរោច ទេវទត្តោ កន្លេ សង្ឃំ
ភិក្ខុត្វា បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ អានាយ យេន ក-
យោសីសំ តេន បត្តាមិ ។ នន្ទ បិ^(១) ហោ តុហ្មាតំ
សារីបុត្តោ តេសុ នវតេសុ ភិក្ខុសុ កាវុញ្ញិយំ កវីស្សតិ
កច្ឆម តុម្រេ សារីបុត្តោ បុរា តេ ភិក្ខុ អនយត្ថុសនំ
អាបជ្ជន្តិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ សារីបុត្តមោត្តល្លាថោ
កតវតោ បជិស្សត្វា ឧដ្ឋាយោសនា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា
បទត្តិណំ កត្វា យេន កយោសីសំ តេនុបសង្កម្ពីសុ ។

១ ឧ.អ. ន ហិ ។

សង្ឃពេទ្យកូនក្រៀមទេវទត្តភិក្ខុ រឿងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន

ប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ហើយក៏នាំគ្នាចាប់ស្លូត ។ លំដាប់នោះ ទៅទត្តបំបែកសង្ឃ ហើយនាំភិក្ខុទាំង ៥០០ រូប (នោះ) ឆ្ពោះទៅកាន់ គយាសីសប្រទេស ។

[៥៥] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបអភិវាទ ចំពោះព្រះមាន ព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទៅទត្តបំបែកសង្ឃ ហើយនាំភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូបឆ្ពោះទៅកាន់គយាសីសប្រទេសទៅហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន អ្នកទាំងឡាយទំនងជាមានសេចក្តីអាណិត ភិក្ខុដែលទើបនឹងបួសថ្មីទាំងនោះទេដឹង ម្ចាស់សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ចូរ អ្នកទាំងឡាយនាំគ្នាទៅចុះ ភិក្ខុទាំងនោះគង់ដល់ខ្ញុំសេចក្តីវិនាសក្នុងកាល ជាអនាគត ។ ព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ករុណា ព្រះអង្គ ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយដើរសំដៅទៅគយា- សីសប្រទេស ។

វិទយាវិទិព កុល្យតោ

[៥៦] តេន ខោ ថន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
កតវតោ អវិទូរ ថិតោ រោទិតោ ហោតិ (១) ។ អថខោ
កតវា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច កស្សុ ត្ថំ ភិក្ខុ រោទសីតិ ។
យេថ តេ កន្ល កតវតោ អត្តស្សវកា សាវ័ច្ឆមោត្ត
ល្លាណ តេថ ទេវទត្តស្ស សន្និកេ តច្ឆន្តិ ទេវទត្តស្ស
ធម្មំ រោចេន្តាតិ ។ អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុ អនវកាសោ
យំ សាវ័ច្ឆមោត្តល្លាណ ទេវទត្តស្ស ធម្មំ រោចេយ្យំ
អថថ តេ តតា ភិក្ខុសញ្ញត្តិយោតិ ។

[៥៧] តេន ខោ ថន សមយេន ទេវទត្តោ មហាតិយោ
ថវិសាយ ថវតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ទិសិទ្ធា ហោតិ ។
អន្តសា ខោ ទេវទត្តោ សាវ័ច្ឆមោត្តល្លាណេ ទ្ធុរតោ វ
អាតច្ឆន្តិ ទិស្វាន ភិក្ខុ រាមន្តសិ ថស្សថ ភិក្ខុវេ យាវ
ស្វា ត្វាតោមយោ ធម្មោយេថតេ សមណស្ស កោតមស្ស
អត្តស្សវកា សាវ័ច្ឆមោត្តល្លាណ តេថ ថម សន្និកេ
អាតច្ឆន្តិ មម ធម្មំ រោចេន្តាតិ ។ ឯវត្ថុ កោតាសិកោ

១ ទ. ម. យេន្តេស្ស រាមវតោ អវិទូរ រោទិតោ បិតោ ហោតិ ធម្មោ អាតពោ ។

នៃលេខិកា បុល្លវត្ត

[៥៦] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបឈរឃើ នៅជិតព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគបានស្រាស់តម្រាស់នេះនឹងភិក្ខុ
នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកឃើ ។ ភិក្ខុនោះស្រាបបង្គំខ្លួនថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏បំរើ អគ្គសាវ័ករបស់ព្រះមានព្រះភាគ គឺ ព្រះសាវ័បុត្តនឹងព្រះ
មោគ្គល្លានទាំងនោះ ពេញចិត្តនឹងធម៌ទេវទត្តហើយ បានដាទៅកាន់ សំ-
ណាក់ទេវទត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ សាវ័បុត្តនឹងមោគ្គល្លាន
ពេញចិត្តនឹងធម៌ទេវទត្តដោយទុបាយណា ទុបាយនោះ មិនមែនជាហេតុ
មិនមែនជាឧកាសឡើយ ឯសាវ័បុត្តនឹងមោគ្គល្លានទៅនោះ ដើម្បីពន្យល់
ភិក្ខុផងគ្នាទេតិ ។

[៥៧] ចួនសម័យនោះឯង ទេវទត្តមានបរិសទ្យជាច្រើនចោមរោម
គ្រៀបគ្រា កំពុងអង្គុយសំដែងធម៌ ។ ទេវទត្តបានឃើញព្រះសាវ័បុត្តនឹង
ព្រះមោគ្គល្លានដើរមកអំពីចម្ងាយលឺម ។ លុះឃើញហើយក៏ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកមើលចុះ ធម៌យើងសំដែងហើយ
ដោយល្អ ទាល់តែអគ្គសាវ័ករបស់ព្រះសមណគោតមគឺសាវ័បុត្តនឹងមោគ្គ-
ល្លាន(ពេញចិត្តនឹងធម៌យើងហើយបានដា)មកកាន់សំណាក់យើង ។ កាល
បើទេវទត្តនិយាយយ៉ាងនេះហើយ គោកាលិកភិក្ខុក៏បាននិយាយពាក្យនេះ

សង្ឃកេរ្តិ៍ពុទ្ធករ ទេវទេវត្តិក្ក កស្ស ធម្មទេសនា

ទេវទេវត្តិ ឯតទលោច មា អាវុសោ ទេវទេវត្តិ សារីបុត្តិ ហេត្ត-
ល្លានេហិ^(១) វិស្សាសិ ទាមិច្ឆា សារីបុត្តិ មោក្កល្លានា
ទាមិកានំ ឥច្ឆានំ វសំ ឧតាតិ ។ អលំ អាវុសោ ស្វាគតំ
តេសំ យតោ មេ ធម្មំ ហេត្តិក្កិ ។ អថេទោ ទេវទេវត្តិ
អាយស្មន្តំ សារីបុត្តិ ឧបស្ស សនេន ធម្មន្តេសិ ឯហវុសោ
សារីបុត្តិ ឥន ធម្មនាហិតិ ។ អលំ អាវុសោតិ ទោ
អាយស្មា សារីបុត្តោ អញ្ញាតំ អាសនំ ឧហេត្វា ឯកមន្តំ
ធម្មនិ ។ អាយស្មា មិ ទោ មហាមោក្កល្លានោ អញ្ញាតំ
អាសនំ ឧហេត្វា ឯកមន្តំ ធម្មនិ ។ អថេទោ ទេវទេវត្តិ
ពហុទេវ វត្តិ កិក្ខ ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សត្វា
សមាទិបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា អាយស្មន្តំ
សារីបុត្តិ អជ្ឈេសិ វិគតមីនមិទ្ធា ទោ អាវុសោ សារីបុត្តិ
កិក្ខុសជ្ឈេ បដិកាតុ តំ អាវុសោ សារីបុត្តិ កិក្ខុនំ ធម្មិ-
កថា មិច្ឆិ មេ អាតិណាយតិ តមហំ អាយបិស្សាមិតិ ។
ឯវហវុសោតិ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ទេវទេវត្តិស្ស
បច្ឆុស្សាសិ ។ អថេទោ ទេវទេវត្តិ បត្តកុណំ សជ្ឈេជិ
បញ្ញាបេត្វា ទត្តិណេន បស្សេន សេយ្យំ កប្បេសិ ។

១ ឧ.ម. សារីបុត្តិ ហេត្តល្លានេ ។

សង្ឃកេរ្តិ៍ព្រះ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងការសំដែងធម៌របស់លោក

នឹងទេវទត្តថា នៃការសោទេវទត្ត អ្នកកុំទុកចិត្តសារីបុត្តនឹង មោគ្គល្លានឡើយ
(ដ្បិត) សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន (នេះ) ជាអ្នកប្រាថ្នា លាមក លុះក្នុងអំណាច
សេចក្តីប្រាថ្នាពាក្យ ៗ ទេវទត្តឆ្លើយថា មិនអីទេ ការសោ សារីបុត្តនឹង
មោគ្គល្លាននោះមកដោយស្រួលទេ ព្រោះមោគ្គល្លានពេញចិត្តនឹងធម៌របស់
យើងហើយ ។ ទេវទត្តនិមន្តព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយកាសនៈពាក់
កណ្តាលថា នៃការសោ សារីបុត្ត សូមលោកនិមន្តមកគង់លើកាសនៈនេះ
ចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនិយាយថា ល្ហើយការសោ ដូច្នោះ រួច
កាន់យកកាសនៈមួយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ឯព្រះមហាមោគ្គល្លាន
ដ៏មានអាយុក៏កាន់យកកាសនៈមួយហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ គ្រានោះ
ទេវទត្តបានឮខ្លួនលក់ក្តីទាំងឡាយច្រើនឡើយលំព្រម ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យ
អាចហាន ឲ្យត្រួតអារក្សដោយធម៌កថា ចាស់តែយប់ជ្រៅទើបនិមន្ត
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា នៃការសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃប្រាសចាត់បិទ-
មិទ្ធុហើយ ម្ចាស់ការសោ សារីបុត្ត បរអ្នកដ្បយបិទធម៌កថាដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ផងចុះ ដ្បិតខ្ញុំឈឺខ្លាំងណាស់ ខ្ញុំនឹងសម្រាកបន្តិច ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏
មានអាយុ ទទួលពាក្យទេវទត្តថា អើការសោ ។ ទេវទត្តក៏ក្រាល
សង្ឃដ៏ ៤ ជាន់សម្រេចនូវវិសយ្យា (សិទ្ធិ) ផ្អៀងទៅខាងស្តាំ ។

វិន័យបិដក ចុល្លវគ្គោ

តស្សី តតិល ឆ្លស្សី បុដ្ឋស្សី តស្សី អសម្មយោ នស្សី បុហុត្ត -
កេនេវ ធិត្ថំ ឡិក្ខតិ ។

[៥៧] អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាទេសនា -
នាដិហារិយោនុសាសនិយោ កិក្ខុ ធម្មិយោ កតាយ ឡិវធិ
អនុសាសិ ។ អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌោ នេ ឥន្ទ្រិយ្យដិ -
ហារិយោនុសាសនិយោ កិក្ខុ ធម្មិយោ កតាយ ឡិវធិ
អនុសាសិ ។ អថទោ តេសំ កិក្ខុនំ អាយស្មតា
សារីបុត្តេន អាទេសនានាដិហារិយោនុសាសនិយោ អា -
យស្មតា ច^(១) មហាមោក្ខណ្ឌោនេន ឥន្ទ្រិយ្យដិហារិយោនុ -
សាសនិយោ ឡិវធិយមាទានំ អនុសាសិយមាទានំ វិវជំ
វិតថលំ ធម្មចក្កំ ទុទទានិ យន្តីត្ថំ សម្មនយធម្មិ
សព្វនំ និវេធធម្មនំ ។ អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
កិក្ខុ អាមន្តសំ តថាម បយំ អាវុសោ កតវនោ សន្តិកេ

១ ឧ.ប. ចសទ្ធោ ៩ បញ្ញាយតិ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

នៅទីនោះ ក៏ចូនជាអស់ក៏ឡើង ភ្លេចភ័យស្មារតី មិនដឹងខ្លួនប្រាណ
ក៏ដកលក់មួយវិញទៅ ។

(៥៨) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានទូន្មានប្រៀនប្រដៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយដោយធម្មិកថា ជាពោធិសនាបាដិហារ្យ^(១) នឹងអនុសាសន៍
បាដិហារ្យ^(២) ចំណែកខាងព្រះមាត្តល្លានដ៏មានអាយុក៏ទូន្មានប្រៀនប្រដៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយធម្មិកថាជាឥទ្ធិប្បដិហារ្យ^(៣) នឹងអនុសាសន៍បាដិ-
ហារ្យ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះដែលព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុទូន្មាន
ប្រៀនប្រដៅ (ដោយធម្មិកថា) ជាពោធិសនាបាដិហារ្យនឹងអនុសាសន៍-
បាដិហារ្យ ដែលព្រះមាត្តល្លានដ៏មានអាយុទូន្មានប្រៀនប្រដៅ (ដោយធម្មិ-
កថា) ជាឥទ្ធិប្បដិហារ្យនឹងអនុសាសន៍បាដិហារ្យ ក៏កត់ធម្មច្បុកគឺសោតា-
បត្តិមគ្គប្រាសចាកជួល ប្រាសចាកមន្ទិល (ដោយបញ្ញាថា) ធម្មជាតិណា
មួយមានកិរិយាកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតិទាំងអស់នោះ រមែងរលត់
ទៅវិញជាធម្មតា ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកថា ហ្នាលសារសោ ពួកយើងនាំគ្នាទៅកាន់សំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ

១ សំនឹងដឹងបិត្តរបស់បុត្តលទី១ ហៅថា អាទេសនាបាដិហារ្យ ។ ២ ធម៌ទេសនា
ទាំងអស់ហៅថា អនុសាសន៍បាដិហារ្យ ។ ៣ ប្រៀនប្រដៅដោយវិទូនាស្សាហ្យហៅថា ឥទ្ធិប្ប-
ដិហារ្យ (ធិកា) ។

សង្ឃពេទ្ធភូត្រ ទេវទត្តវត្ថុ អន្តរាវកាវ ករវត្ថុបសង្កមនំ

យោ ឧស្ស កកវតោ ធម្មំ ពេចេតិ សោ អាតច្ចត្តតិ ។
 អថខោ សារីបុត្តមោត្តល្លាធា តាមិ បញ្ច ភិក្ខុសតានិ
 អាទាយ យេន វេឡ្យវនំ តេនុបសង្កមីសុ ។ អថខោ
 កោកាលីកោ ទេវទត្តំ ឧដ្ឋាបេសិ ឧដ្ឋេហិ អាវុសោ
 ទេវទត្ត មីតា តេ ភិក្ខុ សារីបុត្តមោត្តល្លាធា ធម្មំ
 ត្ថំ អាវុសោ ទេវទត្ត មយា វុត្តោ មា អាវុសោ ទេវទត្ត
 សារីបុត្តមោត្តល្លាធា វិស្សាសិ ចាបិច្ឆា សារីបុត្ត-
 មោត្តល្លាធា ចាបិកាណំ ឥច្ឆានំ វសំ តតាតិ ។ អថខោ
 ទេវទត្តស្ស តត្រូវ ឧត្តំ លោហិតំ មុខតោ ឧត្តញ្ញំ ។
 (៥៧) អថខោ សារីបុត្តមោត្តល្លាធា យេន កកវ
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវនំ អភិវទេត្វា ឯក-
 មន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តោ ខោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ កកវនំ ឯកទកោច សាធុ កន្តេ កេនកាធុ-
 វត្តកា ភិក្ខុ បុន ឧបសម្មជ្ជេយ្យន្តិ ។ អលំ សារីបុត្ត
 ហិ តេ វុច្ចិ កេនកាធុវត្តកាណំ ភិក្ខុនំ បុន ឧបសម្មទា

សង្ឃពេទ្យពុទ្ធព្រះ រឿងទេវទេវត្តវិបុល នឹងការចូលទៅគាល់ព្រះមានប្រកោតនៃព្រះអង្គសព្វ

លោកអង្គណា ចូលចិត្តនឹងនិមិត្តរបស់ព្រះមានព្រះភាគនោះ ចូរលោកអង្គ
នោះនិមន្តមក ។ ទើបព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាននាំភិក្ខុទាំង ៥០០រូប
នោះចូលសំដៅទៅវត្តវេទ្យវ័ន ។ លំដាប់នោះ គោតាលិកភិក្ខុជាសំដៅទេវត្ត
ឲ្យក្រោកឡើងថា ខែអាវុសា ទេវទេវត្ត ចូរអ្នកក្រោកឡើង ដ្បិតសា-
រីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាននាំភិក្ខុទាំងនោះទៅហើយ ម្នាលអាវុសា ទេវទេវត្ត យើង
បាននិយាយប្រាប់អ្នកថា នៃទេវទេវត្តនឹងមានរាយ អ្នកកុំទុកចិត្តសារីបុត្ត
នឹងមោគ្គល្លានឡើយ ដ្បិតសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន (នោះ) ជាមនុស្ស
ប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងវិណាចសេចក្តីប្រាថ្នាតាមក្រក់ ឥឡូវឃើញទេហី ។
លំដាប់នោះ ទេវទេវត្តក៏ស្រាប់តែក្តតឈាមក្តៅចេញមកពីមាត់ក្នុងទីនោះ ។

(៥៧) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គ្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ទើបព្រះសារីបុត្តនឹងមានរាយ គ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា ចតិគ្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមង្គារប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយដែល
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលបំបែកសង្ឃទបសម្បទាជាថ្មីទៀត ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ហ្ន៎យសារីបុត្ត អ្នកកុំចូលចិត្តនឹងការឲ្យពួកភិក្ខុជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលបំបែកសង្ឃ ទទួលទបសម្បទាជាថ្មីទៀតឡើយ

នៃយបិដកេ ពុល្លវព្ពោ

តេនហិ ភ្នំ សារីបុត្ត កេនកាដុវត្តកេ ភិក្ខុ បុល្លច្ចយ
ទេសាៈថហិ កតំ បន តេ សារីបុត្ត ទេវទេវត្តា បដិ-
បដ្ឋិតំ ។ យទេវ កន្លេ កកវ ពហុយេវ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
ធម្មិយោ កថាយ សន្និស្សត្តា សមាធិបត្តា សម្មត្ត-
ជេត្តា សម្មហៈសត្តា មំ អន្លេសិ ភិក្ខុតិបិដកេ ខោ
សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃោ បដិភាតុ ត សារីបុត្ត ភិក្ខុនំ
ធម្មិកថា បដ្ឋិ មេ អាតិលាយតិ កមហំ រាយ-
មិស្សាមីតិ វិវមេវ ខោ កន្លេ ទេវទេវត្តា បដិបដ្ឋិតំ ។

(៦០) អថៈខា កកវ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ក្នុងបុព្វំ ភិក្ខុវេ
អរញ្ញាយននេ មហាសរសី តំ ពាតា ឧបដិស្សាយ វិហា-
រិស្ស ។ តេ ច ^(១) តំ សរសី ឡិក្ខាហោត្តា សោល្លាយ ភិស-
បុន្នលំ អត្ថហិត្តា ^(២) សុវិចារិ តំ វិចារិលត្តា អកន្តមិ
សង្ខទិត្តា អន្លេហារិដ្ឋិ ។ តេសិ តំ វិស្សាយ ទេវ ហោតិ
ពលាយ ច ។ ន ច នតោនិហេនំ អរណិ វិ មិត្តប្បន្តំ

១ ខ. ម. បោត្តេសេវ ចលទ្វោ ១ ទិស្សតិ ។ ២ ខ. អប្បហិត្តា ។

វិធម្មបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

បុណ្យសារីបុត្ត បើផ្សំចេញ ចូរក្រេកឲ្យភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលបំបែក
សង្ឃ (នោះ) សម្បែង អាបត្តិថ្មល្អច្រើនចេញចុះ ម្ចាស់សារីបុត្ត ចុះទៅទុក
ប្រតិបត្តិចំពោះអ្នកដូចម្តេច ។ ព្រះសារីបុត្តត្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគបានពន្យល់ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យយល់ប្រយោជន៍
ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យភាគហាន ឲ្យគ្រេកអរ ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា
ទាល់តែយប់ជ្រៅ ទើបបានពោធិនាឲ្យព្រះអង្គថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃ
ប្រាសចាកសេចក្តីនិយរោគអស់ហើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ចូរអ្នកបំភ្លឺធម្មិកថា
ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយនោះផងចុះ រឿងតថាគតឈឺខ្លួន តថាគតនឹងឈប់
សម្រាកបន្តិច រឿងនេះយ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទៅទុក
ប្រតិបត្តិយ៉ាងនោះដែរ ។

[៦០] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា បុណ្យភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងភ្ជាប់មានបករហើយ មានដីវិច្ឆ័យ
នៅតាមស្រយនឹងស្រះធំ ១ ជិតព្រៃលោង ។ ដីវិច្ឆ័យនោះចុះកាន់ស្រះនោះ
ដកយកក្រវេលយូកដោយប្រហោយលាងសំពត ហើយទឹកលេចរបស់
ដែលគ្មានកក់នោះទៅ ។ ក្រវេលយូកនោះក៏នាំឲ្យមានពណ៌សម្បុរនឹងកំ -
ឡាំងដល់ដីវិច្ឆ័យនោះ ។ ដីវិច្ឆ័យនោះក៏មិនបានដល់ខ្លូរសេចក្តីស្ងប់ផង

សង្ឃវេទក្កទូពេ ទេវទត្តវត្ថុ និគមគាថា

មរណមត្តំ វា នុត្តំ ។ តេសំយេវ ទោ បទ ភិក្ខុវេ មហា-
នាតានំ អនុសិក្ខុមាណ តុណ្ណា នាតា^(១) ភិក្ខុមាណ
តេ តំ សរសី ទុក្ខាហេតុ ហោណ្ណាយ ភីសម្មុទ្បាលំ
អត្ថបាត្វា ន សុវិក្ខារិនំ វិក្ខារេវត្វា សត្តទ្ធមំ សង្ខ-
ទិត្វា អន្លោហារិដ្ឋំ ។ តេសំ តំ ទេវ វណ្ណាយ ហោតិ ន
ពលាយ ។ តតោនិហានំ ច មរណំ វា និត្តច្ឆន្តំ មរណមត្ត
វា នុត្តំ ឃវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ទេវទត្តោ មហានុកត្តំ
តបណោ មវិស្សត្តិ ។

(៦០) មហាវរាហស្ស មហី វិក្ខុត្វតោ
ភិសំ យសានស្ស^(២) នទីសុ ជត្តតោ
ភិក្ខោវ បង្កំ អភិក្ខុយិត្វា
មហានុកត្តំ តតបណោ មវិស្សត្តិ ។

(៦២) អដ្ឋហិ ភិក្ខុវេ អន្លោហិ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ
ម្ភតេយ្យំ តត្ថមហានិ ។ កតមេហិ អដ្ឋហិ ។ វេយ ភិក្ខុវេ

១ ខ. ម. យេត្តហេសុ នាតាភិវេនំ ន ទិស្សតំ ។ ២ ខ. យសានស្ស ។ ម. យសានស្ស ។

សង្ឃកេរ្តិ៍ព្រះ រឿងទេវទត្តពិកុ និងនិមមពាថា

នូវសេចក្តីទុក្ខដ៏គន្លឹងស្លាប់ផង ព្រោះការទំពាស្សីក្រៅវេលយូកនោះទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីណែកខាងពួកដំរីក្លែង គឺដំរីស្តារនឹងកូនដំរីតែង
យកតម្រាប់ដំរីទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាចុះកាន់ស្រះនោះហើយដកក្រអៅវេលយូក
ដោយប្រមោយ តែមិនបានលាន់ទឹកឱ្យស្អាតហើយក៏ទំពាលេបទាំងភក់
ទៅ ។ ក្រអៅវេលយូកនោះក៏មិននាំឱ្យក៏តសម្បូរនឹងកំឡាំងដល់ដំរីទាំងនោះ
ឡើយ ។ (ដំរីស្តារនឹងកូនដំរីទាំងឡាយ) តែងដល់នូវសេចក្តីស្លាប់
ឬសេចក្តីទុក្ខដ៏គន្លឹងស្លាប់ ព្រោះការទំពាស្សីរបស់មិនស្អាតនោះ ជាហេតុ
(យ៉ាងណាមិញ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តដែលធ្វើតាមគម្ពីរគត
នឹងដល់សេចក្តីលំបាក ស្លាប់អសារវត្តការ យ៉ាងនោះដែរ ។

(៦១) កាលដំរីធំរក្សាហ្វូង គាស់រលើដីផែនដីទំពាស្សីក្រៅ
វេលយូកក្នុងស្រះ កូនដំរីធ្វើតាមដំរីធំនោះ ក៏ទំពាស្សីក្រៅវេលយូក
ទាំងភក់ ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ យ៉ាងណាមិញ ទេវទត្តដែល
ធ្វើតាមគម្ពីរគត ក៏ដល់សេចក្តីលំបាកហើយនឹងស្លាប់ យ៉ាង
នោះដែរ ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ
ទើបគួរដល់នូវទុក្ខកម្មបាន ។ អង្គ ៨ ប្រការនោះគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ

វិទ្យាបិដក ចុល្លវិទ្យា

ភិក្ខុ សោតា ច យោតិ សាវេតា ច ឧត្តមេតា ច ជា-
វេតា ច វិញ្ញាតា ច វិញ្ញាមេតា ច តុសលោ ច ស-
ហិតាសហិតស្ស លោ ច កករហការកោ សមេហិ
ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋហន្តេហិ សមម្ពាតតោ ភិក្ខុ ទូតេយ្យំ
តន្តមរហតិ ។

[៦៣] អដ្ឋហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមម្ពាតតោ សា-
វិបុត្តោ ទូតេយ្យំ តន្តមរហតិ ។ កករមេហិ អដ្ឋហិ ។
សធិ ភិក្ខុវេ សាវិបុត្តោ សោតា ច យោតិ សាវេតា
ច ឧត្តមេតា ច ជាវេតា ច វិញ្ញាតា ច វិញ្ញាមេតា
ច តុសលោ ច សហិតាសហិតស្ស លោ ច កករ
ហការកោ សមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋហន្តេហិ សមម្ពា
តតោ សាវិបុត្តោ ទូតេយ្យំ តន្តមរហតិ ។

[៦៤] យោវេ ន ព្យាធិតិ មត្វា មវិសំ ឧត្តវាធិដិ^(១)
ម ច ហារមេតិ វិចជំ ម ច ជាវេតិ សាសនំ
អសន្តិមោ ច អត្តាតិ មច្ឆិតោ ន ច តុប្បុតិ^(២)
សវេ តាធិសកោ ភិក្ខុ ទូតេយ្យំ តន្តមរហតិ ។

១ ម. ឧត្តវាធិដិ ។ ២ ទ. ម. មុច្ឆិតោ ច ៤ កុប្បុតិ ។

និយមិដិក ចុល្លវត្ត

តាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្តាប់បុគ្គលដោយខ្លួនឯង ១ ញ៉ាំង
បុគ្គលដទៃឲ្យស្តាប់បុគ្គល ១ បុគ្គលៗនយក ១ ចេះចាំទុកស្តាប់ ១ ដឹង
សេចក្តីដោយខ្លួនឯង ១ ញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យដឹងសេចក្តីនោះ ១ ឈ្លាសវៃ
ក្នុងហេតុដែលគួរនឹងមិនគួរ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើនូវជីវលោះ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង
ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដល់នូវទូតកម្មបុគ្គល ។

(៦៣) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សារីបុគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ
ទើបគួរដល់នូវទូតកម្មបុគ្គល ។ អង្គ ៨ ប្រការនោះគឺដូច្នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
តាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សារីបុគ្គជាអ្នកស្តាប់បុគ្គលដោយខ្លួនឯង ១
ញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យស្តាប់បុគ្គល ១ បុគ្គលៗនយក ១ ចេះចាំទុកស្តាប់ ១
ដឹងសេចក្តីដោយខ្លួនឯង ១ ញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យដឹងសេចក្តី ១ ឈ្លាសវៃ
ក្នុងហេតុដែលគួរនឹងមិនគួរ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើនូវជីវលោះ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង
ឡាយ សារីបុគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដល់នូវទូត-
កម្មបុគ្គល ។

(៦៤) ភិក្ខុណា ទៅដល់បរិសេស្សដែលរោលពាក្យបង្កើត
ហើយមិនញាប់ញ័រ ១ មិនបំភ្លេចពាក្យ ១ មិនលាក់ពាក្យ
បណ្តាំគេ ១ ប្រាប់មិនឲ្យប្រឡំពាក្យ ១ គេស្តាប់កហើយមិន
ទង្គឹម ១ ភិក្ខុប្រាសដង្ហែងនោះឯង ទើបគួរដល់នូវទូតកម្មបុគ្គល ។

សង្ឃបទពុទ្ធកថា ១៩១៥ អង្គ អសទុក្ខ

(៦៥) អដ្ឋហិ ភិក្ខុវេ អសទុក្ខេហិ អភិក្ខុតោ បរិយា-
ធិន្តចិត្តោ ទេវទិត្តោ អាណាយិកោ នេរយិកោ កុប្បុដ្ឋោ
អនេតតិដ្ឋោ ។ កតថេហិ អដ្ឋហិ ។ លាភេន ភិក្ខុវេ
អភិក្ខុតោ បរិយាធិន្តចិត្តោ ទេវទិត្តោ អាណាយិកោ នេ-
រយិកោ កុប្បុដ្ឋោ អនេតតិដ្ឋោ អលាភេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
យសេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ អយសេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
សក្ការេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ អសក្ការេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
ពាបមិត្តតាយ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ ពាបមិត្តតាយ ភិក្ខុវេ អភិ-
ក្ខុតោ បរិយាធិន្តចិត្តោ ទេវទិត្តោ អាណាយិកោ នេ-
រយិកោ កុប្បុដ្ឋោ អនេតតិដ្ឋោ វេមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
អដ្ឋហិ អសទុក្ខេហិ អភិក្ខុតោ បរិយាធិន្តចិត្តោ ទេវទិត្តោ
អាណាយិកោ នេរយិកោ កុប្បុដ្ឋោ អនេតតិដ្ឋោ ។
សាធុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទុប្បន្នំ លាភំ អភិក្ខុយ្យ អភិក្ខុយ្យ
វិហារេយ្យ ទុប្បន្នំ អលាភំ ។ បេ ។ ទុប្បន្នំ យសំ ទុប្បន្នំ

សង្ឃពេទ្យព្រះពុទ្ធត្រូវ រៀងទៅទត្ត និងអសទ្ធម្ម ៨ ប្រការ

(៦៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទៅទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម (លោកធម៌) ទាំង៨
ប្រការ គ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើត
ក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អសទ្ធម្ម៨ប្រការ
តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទៅទត្តត្រូវលាភគ្របសង្កត់ មាន
ចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅ
អស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានលាភ
។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះយស ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះមិនមានយស ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសក្ការៈ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានសក្ការៈ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះខ្លួនមានសេចក្តីប្រាថ្នាពាក្រក់ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទៅទត្ត
ត្រូវការៈជាបាបមិត្តគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ
ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទៅទត្តត្រូវអសទ្ធម្មទាំង ៨ ប្រការនេះគ្របសង្កត់ មានចិត្ត
ប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយ
កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកប្បសង្កត់សង្កិន
ញ៉ាញ៉ា នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ
។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ

វិទេយបិដកេ កុល្យវគ្គោ

អយេសំ ឧប្បន្នំ សន្តារំ ឧប្បន្នំ អសន្តារំ ឧប្បន្នំ តា-
បិច្ឆតំ ។ បេ ។ ឧប្បន្នំ តាបមិត្តតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ
វិហរេយ្យ កត្តា^(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិច្ច ឧប្បន្នំ លា-
ភំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ វិហរេយ្យ ឧប្បន្នំ អលាភំ ។ បេ ។
ឧប្បន្នំ យសំ ឧប្បន្នំ អយសំ ឧប្បន្នំ សន្តារំ ឧប្បន្នំ
អសន្តារំ ឧប្បន្នំ តាបិច្ឆតំ ។ បេ ។ ឧប្បន្នំ តា មិត្តតំ
អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ វិហរេយ្យ យំ ហិស្ស ភិក្ខុវេ ឧប្បន្នំ
លាភំ អនភិកុយ្យ វិហរេយ្យ ឧប្បន្នេយ្យំ អាសវំ វិហា-
តបវិទ្យោហា ឧប្បន្នំ លាភំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ វិហ-
រេយ្យ ឯវិស តេ អាសវំ វិហាតបវិទ្យោហា ន ហោន្តិ យំ
ហិស្ស ភិក្ខុវេ ឧប្បន្នំ អលាភំ ។ បេ ។ ឧប្បន្នំ យសំ
ឧប្បន្នំ អយសំ ឧប្បន្នំ សន្តារំ ឧប្បន្នំ អសន្តារំ

១ ឌ. កិញ ។ សព្វត្ថ កថញ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បុណ្យវិទ្យា

នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវ
សេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្របសង្កត់នូវភាវៈជា
បាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ជាតារប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បី
សង្កត់សង្កិន នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវអលាភដែលកើតឡើង
ហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែល
កើតឡើងហើយ នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែល
កើតឡើងហើយ នូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។
គ្របសង្កត់ នូវភាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ព្រោះពាស្រ័យ
ប្រយោជន៍ដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បើភិក្ខុមិនបានសង្កត់
សង្កិននូវលាភណា ដែលកើតឡើងហើយ អាសវក្កលេសទាំងឡាយ
គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយគប្បីកើតឡើង (ដល់ភិក្ខុ
នោះ) កាលបើភិក្ខុបានសង្កត់សង្កិនញ៉ាញ នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ
យ៉ាងនេះ អាសវក្កលេសទាំងនោះ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់នឹងសេចក្តីក្តៅ
ក្រហាយ វេមនីមិនមានដល់ (ភិក្ខុនោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
ថា បើភិក្ខុនោះមិនសង្កត់សង្កិន នូវអលាភណាដែលកើតឡើងហើយ
។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ
នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ

លង្ហកេតុត្តរោ ទេវទត្តវត្ថុ អន្តិ អសទ្ធហោ

ទ ច្បង្គំ ទាបម័ត្តតំ ។ បេ ។ ទ ច្បង្គំ ទាបម័ត្តតំ អភិកុយ្យ

វិហារេតោ ទ ច្បង្គំយ្យំ អាសវា វិយាតបរិឡោហា ទ ច្បង្គំ

អលាភំ ទ ច្បង្គំ ទាបម័ត្តតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ វិហារេតោ

ឯវិស តេ អាសវា វិយាតបរិឡោហា ន ហោន្តិ ឥមំ ទោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវិសំ បដិច្ច ទ ច្បង្គំ លាភំ អភិកុយ្យ អភិ-

កុយ្យ វិហារេយ្យ ទ ច្បង្គំ អលាភំ ។ បេ ។ ទ ច្បង្គំ យសំ

ទ ច្បង្គំ អយសំ ទ ច្បង្គំ សក្ការំ ទ ច្បង្គំ អសក្ការំ ទ ច្បង្គំ

ទាបម័ត្តតំ ។ បេ ។ ទ ច្បង្គំ ទាបម័ត្តតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ

វិហារេយ្យ ។ តស្មា តិហ ភិក្ខុវេ ទ ច្បង្គំ លាភំ អភិកុយ្យ

អភិកុយ្យ វិហារិស្សាម ។ ទ ច្បង្គំ អលាភំ ។ បេ ។ ទ ច្បង្គំ

យសំ ទ ច្បង្គំ អយសំ ទ ច្បង្គំ សក្ការំ ទ ច្បង្គំ អសក្ការំ

សង្ឃពេទ្ធពុទ្ធកៈ រឿងទេវទត្ត ទាំងអសធម្ម ៨ ប្រការ

សេចក្តីប្រាថ្នាពាក្រក៍ ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ កាលភិក្ខុមិន
សន្តត៍សន្តិននូវការៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយទេ អាសវក្តិលេស
ទាំងឡាយ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ គប្បីកើត
ឡើងដល់ភិក្ខុនោះ កាលបើភិក្ខុមានសន្តត៍សន្តិនញាំញី នូវអលាភដែល
កើតឡើងហើយ នូវការៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ អាសវក្តិលេស
ទាំងនោះ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ រមែង
មិនមាន (ដល់ភិក្ខុនោះ) យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីសន្តត៍
សន្តិន នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ
។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ
នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវ
សេចក្តីប្រាថ្នាពាក្រក៍ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្របសន្តត៍ នូវការៈ
ជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ព្រោះពាក្រស្រីយអំណាចប្រយោជន៍នេះ
ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ
គួរយើងទាំងឡាយសន្តត៍សន្តិនញាំញី នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ ។
គួរយើងទាំងឡាយសន្តត៍សន្តិនញាំញី នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ
។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើង
ហើយ នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តា

ទុប្បដ្ឋនំ ទាបិច្ឆតំ ។ យេ ។ ទុប្បដ្ឋនំ ទាបិច្ឆតំ អភិកុយ្យ
អភិកុយ្យ វិហាសិកា មានិ វេវត្តា វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិត្តា វេ ។

(៦៦) តីហិ ភិក្ខុវេ អសទ្ធូម្មហិ អភិក្ខុតោ បរិយោ-
ធិច្ឆិច្ឆោ ទេវទត្តោ អាទាយិកោ ទេវយិកោ កប្បដ្ឋោ
អនតិច្ឆោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ទាបិច្ឆតា ទាប-
ិច្ឆតា ធិវច្ឆតោ វិសេសា វិច្ឆតោ អន្តរ វេសា ទំ
អាទាមិ វេមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ តីហិ អសទ្ធូម្មហិ អភិ-
ក្ខុតោ បរិយោធិច្ឆិច្ឆោ ទេវទត្តោ អាទាយិកោ ទេវ-
យិកោ កប្បដ្ឋាតិ^(១)

(៦៧) មា ជាតុកោចិ លោកស្មី
ទាបិច្ឆោ ទុបបដ្ឋេ^(២)
តទិមិទាបិ ជាទាប
ទាបិច្ឆានំ យពា តតិ ។
បណ្ឌិតោតិ សមញ្ញាតោ
ភាវិតតោតិ សប្បតោ
ជនវ វ យសសា អដ្ឋោ
ទេវទត្តោតិ មេ សុតិ ។

១ ឧ. ម. ព្យញ្ជន្ត អណិញ្ញតិ ។ ២ ឧ. ឧបបដ្ឋេ ។

និយមន័យ ពុលរន្ត

នូវសេចក្តីប្រាថ្នាពាក្រក្រំដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្របសង្កត់នូវ
ការវាវាបាបបិត្តវិដែលកើតឡើងហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម ៣ ប្រការគ្រប
សង្កត់ មានចិត្តប្រប្រួល ជាបុគ្គលទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក
បិតនៅអស់ ១ កប្ប កែខ្លួនវិលវិលបាន ។ អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការព័ដូចម្តេច
ខ្លះ ។ (អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការនោះគឺ) សេចក្តីប្រាថ្នាពាក្រក្រំ ១ ការវាវាបាប-
បិត ១ ដល់នូវសេចក្តីវាយមាយ ក្នុងពាក់កណ្តាល ដោយកិរិយាបានដូច
គុណវិសេសគឺត្រឹមតែឈានដំបៅកតាប ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ត
ត្រូវអសទ្ធម្មទាំង ៣ ប្រការនេះគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តប្រប្រួល ជា
អ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ កើតក្នុងនរក បិតនៅអស់ ១ កប្ប ។

[៦៧] បុគ្គលណាមួយជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក សូមកុំកើតក្នុង
លោកឡើយ ដំណើរនៃបុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកទាំង
ឡាយ យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងដំណើរនោះដោយ
ហេតុនេះចុះ ។ គឺថាគតបានឮថា ទេវទត្តអ្នកផងឱ្យឈ្នះ
ថាជាបណ្ឌិត អ្នកផងសន្មតថា ជាអ្នកមានចិត្តបន្តិកបរិហើយ
ទេវទត្តហាក់ដូចជាកាលរុន្សៀង ដោយយសបិតនៅ ។

សង្ឃវេទក្ខន្ធពោ ទេវទត្តត្ថៃ ឧទានតាថា

សោ បមាខំ អនុចិណ្ណោ
 អាសន្តំ នំ តថាគតំ
 អវិចិណិយំ បន្តោ
 ចតុទ្ធារំ កយោនកំ ។
 អនុជ្ជស្ស ហិ យោ ទុញ្ចេ (១)
 ចាបកកម្មំ អក្កត្ថតោ
 តមេវ ចាបំ ដុសតំ
 ទុដ្ឋចិត្តំ អនាទិរំ ។
 សមមំ វិសក្កមេន
 យោ មញ្ញេយ្យ បទ្ធសត្តំ
 ន សោ តេន បទ្ធសេយ្យ
 កេស្មា ហិ ទុទដិ មហា
 ឯវមេវ តថាគតំ
 យោ វាទេន្ទបហិសតំ
 សមគតំ (២) សន្តចិត្តំ
 វាទោ តម្ហិ ន វហតំ ។

១ ខ. ទុញ្ចោ ។ ២ ខ. សម្មគតំ ។ ម. សមគតំ ។

សង្ឃកេរ្តិ៍នាមៈ រឿងទេវទត្ត និងឧទានតាប៉ា

ទេវទត្តនោះឯង តែងសន្សំសេចក្តីប្រមាទរឿយ ។ ហើយ

បៀតបៀនតថាគតនោះ ក៏ធ្លាក់ទៅលើទុក្ខក្នុងនរកអវិចិ

មានទារ ៤ ដែលគួរខាច ។ សេចក្តីពិតថា នរណា

ប្រទូស្តចំពោះបុគ្គលដែលមិនបានប្រទូស្ត មិនបានធ្វើអំពើ

អាក្រក់ បាបតែងពាលត្រូវនូវបុគ្គលដែលមានចិត្តប្រទូស្ត អ្នក

មិនអើពើនោះវិញ ។ អ្នកណាប័ង្កប្រទូស្តនូវសមុទ្រដោយ

ថ្នាំពិស ១ ក្អម អ្នកនោះឯងមិនអាចនឹងប្រទូស្តដោយថ្នាំ

ពិស ១ ក្អមនោះបានឡើយ ព្រោះថា សមុទ្រធំទូលាយគួរ

ឲ្យស្របស្រួល (សេចក្តីនេះ) មានទបមាយ៉ាងណា មានទប-

មេយ្យដូចជានរណាប្រទូស្តនឹងតថាគត ដែលមានចិត្តស្មើ

មានចិត្តស្ងប់ ដោយពាក្យពោលទោស ពាក្យផាទោស

នោះមិនបានលូតលាស់ចំរើនឡើងក្នុងតថាគតនោះឡើយ ។

នៃយបំណិព ចុល្លវត្តោ

តោវិស័ មិវត្តំ ឥត្តោយ

តត្វា សេវេយ្យ^(១) មល្លាវតោ

យស្ស មត្តោយុតោ ភិក្ខុ

ឈំ ធុត្តស្ស មាប្បលោតិ ។

(៦៦) អថទោ អាយស្សា ទុហាលិ យេន ភក្ខវា
តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិទ្ធា ភក្ខវត្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
មត្តំ វិសិទិ ។ ឯកមត្តំ វិសិទ្ធោ ទោ អាយស្សា
ទុហាលិ ភក្ខវត្តំ ឯកទេវោថ សង្ការជិ សង្ការជិតិ ភន្តេ
វុច្ចតិ ភិក្ខុវាវោ ធុ ទោ ភន្តេ សង្ការជិ មោតិ ទោ
ថ សង្ការេនោ ភិក្ខុវាវោ ថ ថេន សង្ការជិ ថេវ មោតិ
សង្ការេនោ មាតិ ។ ឯកតោ ទុហាលិ ឯកោ មោតិ
ឯកតោ ទ្វេ ចតុត្តោ អនុស្សវេតិ សលាភំ ភាហេតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ វេទំ សត្តសាសនំ វេទំ កល្លាថ
វេទំ ពោចេវាតិ វេទម្បិ ទោ ទុហាលិ សង្ការជិ មោតិ
ទោ ថ សង្ការេនោ ។ ឯកតោ ទុហាលិ ទ្វេ មោតិ

១ ឧ. ប. សេវេរិ ។

និយមន័យ ចុល្លវត្ត

ភិក្ខុដើរទៅតាមគម្រោយ នៃមិត្តណា គប្បីដល់នូវភិក្ខុយា
ក្ស័យទៅនៃទុក្ខប្រាម ភិក្ខុជាបណ្ឌិត គប្បីធ្វើនូវសេចក្តីស្និទ្ធ
ស្នាលនឹងមិត្តដូច្នោះផង គប្បីសេពគប់នឹងមិត្តនោះផង ។

(៦៨) គ្រានោះ ព្រះទេវាណិដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះទេវាណិដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីដុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
អង្គីដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រេះឆានៃសង្ឃ ដែលហៅថា សង្ឃរាជី បពិត្រព្រះ
អង្គីដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រេះឆានៃសង្ឃ ដែលមិនមែនជាសង្ឃភេទ ដោយ
ហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង សេចក្តីប្រេះឆានៃសង្ឃផង សង្ឃភេទផង ដោយហេតុ
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវាណិ ភិក្ខុបែក
ម្ខាង^(១) មួយរូប ភិក្ខុបែកម្ខាង^(២) ពីររូប ឯភិក្ខុគំរប់ ៤^(៣) សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់
ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជារឺនយ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាក
នេះចុះ ម្ចាស់ទេវាណិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថា សេចក្តីប្រេះឆានៃ
សង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទទេ ។ ម្ចាស់ទេវាណិ ភិក្ខុបែកម្ខាងពីររូប

១ បែកខាងធម្មវិទ្ធិ ។ ២ បែកខាងធម្មវិទ្ធិ ។ ៣ ជាអធម្មវិទ្ធិ ។ (អន្តកថា) ។

៧៧

សង្ឃកេតុទុក្ខកេ ឧបាលីគ្មេវត្ថុ សង្ឃរាជី សង្ឃកេតោ

ឯកកតោ ទ្វេ បត្តាមោ អនុស្សវេតិ សលាកំ តាហេតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ
កល្ណាម ឥមំ កេចេថាតិ ឯវម្បិ ខោ ឧបាលី សង្ឃរាជី
ហោតិ ខោ ច សង្ឃកេតោ ។ ឯកកតោ ឧបាលី
ទ្វេ ហោត្ថិ ឯកកតោ តយោ ធម្មោ អនុស្សវេតិ សលាកំ
តាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្តសាស-
នំ ឥមំ កល្ណាម ឥមំ កេចេថាតិ ឯវម្បិ ខោ ឧបាលី
សង្ឃរាជី ហោតិ ខោ ច សង្ឃកេតោ ។ ឯកកតោ
ឧបាលី តយោ ហោត្ថិ ឯកកតោ តយោ សត្តមោ
អនុស្សវេតិ សលាកំ តាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ
វិនយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កល្ណាម ឥមំ កេចេ-
ថាតិ ឯវម្បិ ខោ ឧបាលី សង្ឃរាជី ហោតិ ខោ ច
សង្ឃកេតោ ។ ឯកកតោ ឧបាលី តយោ ហោត្ថិ ឯ-
កកតោ ចត្តាមោ អនុស្សវេតិ សលាកំ
តាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្តសាសនំ
ឥមំ កល្ណាម ឥមំ កេចេថាតិ ឯវម្បិ ខោ ឧបាលី

សង្ឃកេរ្តិ៍ព្រះ រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ ការប្រះឆានៃសង្ឃនិងសង្ឃកេរ្តិ៍

ភិក្ខុប្រែកម្លាំងពីររូប ឯភិក្ខុជាគំរប់ ៥ សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា
នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្នាលទុបាលី
ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រះឆានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃកេរ្តិ៍
ៗទេ ម្នាលទុបាលី ភិក្ខុប្រែកម្លាំងពីររូប ភិក្ខុប្រែកម្លាំងបីរូប ឯភិក្ខុជាគំរប់ ៦
សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យ
ប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្ត
នឹងស្លាកនេះចុះ ម្នាលទុបាលី ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រះ
ឆានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃកេរ្តិ៍ទេ ម្នាលទុបាលី ភិក្ខុប្រែកម្លាំង ៣
រូប ភិក្ខុប្រែកម្លាំង ៣ រូប ឯភិក្ខុជាគំរប់ ៧សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យ
ថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នក
ទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្នាលទុបាលី
ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រះឆានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃ-
កេរ្តិ៍ទេ ម្នាលទុបាលី ភិក្ខុប្រែកម្លាំង ៣ រូប ភិក្ខុប្រែកម្លាំង ៤ រូប
ឯភិក្ខុជាគំរប់ ៨ សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជា
វិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាក
នេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្នាលទុបាលី ហេតុយ៉ាងនេះឯង

វិនយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

សង្ឃភវី ហោតិ ទោ ច សង្ឃភេនោ ។ ឯតនោ
ឧទាលី ចត្តារោ ហោតិ ឯតនោ ចត្តារោ ឯវហោ
អនុស្សវេតិ សលាភំ តាហោតិ អយំ ធម្មោ អយំ
វិនយោ វេទំ សត្តសាសនំ វេទំ កល្យាណំ វេទំ ពោចេសាតិ
ឯវម្បិ ទោ ឧទាលី សង្ឃភវី ចេវ ហោតិ សង្ឃភេនោ
ច ។ ឯវង្គំ វា ឧទាលី អតិវេកនវង្គំ វា សង្ឃភវី ចេវ
ហោតិ សង្ឃភេនោ ច ។ ឯ ទោ ឧទាលី ភិក្ខុវិ សង្ឃ
ភិក្ខុតិ អបិច កេនាយ ចរក្កមតិ ។ ឯ សិក្ខុហោ
សង្ឃំ ភិក្ខុតិ ឯ សាមណោរោ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ ឯ សាម-
ណោវិ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ ឯ ឧទាសិកោ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ ឯ
ឧទាសិកា សង្ឃំ ភិក្ខុតិ អបិច កេនាយ ចរក្កមតិ ។
ភិក្ខុ ទោ ឧទាលី ចកតត្តោ សមាណសំវាសិកោ
សមាណសីហយំ បិវតោ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ ។

និយមន័យ ចុល្លវត្ថុ

ហៅថាសេចក្តីប្រេះឆានៃសង្ឃ បំបែកជាសង្ឃភេទ១១ ។ ម្នាលទេវាលី
ភិក្ខុប័កម្នាង ៤ រូប ភិក្ខុប័កម្នាង ៤ រូប ឯភិក្ខុជាតំរប់ ៧ សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់
ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញបិក្ខុម័ន៍ស្លាកនេះ
ចុះ ម្នាលទេវាលី ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រេះឆានៃសង្ឃ
ផង ហៅថាសង្ឃភេទផង ។ ម្នាលទេវាលី សេចក្តីប្រេះឆានៃសង្ឃនឹង
សង្ឃភេទ វេមន៍មានដល់ភិក្ខុ ៧ រូបក៏មាន ដល់ភិក្ខុច្រើនជាង ៧ រូបទៅក៏
មាន ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុនីមន៍ឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃទេ តែបានឈ្មោះ
ថា ព្យាមយាមដើម្បីបំបែក (សង្ឃ) សិក្ខុមានភិក្ខុនីមន៍ឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ
សាមណេរិកមន៍ឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ សាមណេរិកមន៍ឈ្មោះថា បំបែក
សង្ឃ ទេវាសកមន៍ឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ ទេវាសិកាមន៍ឈ្មោះថា
បំបែកសង្ឃ តែបានឈ្មោះថា ព្យាមយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។ ម្នាលទេវាលី
លុះតែភិក្ខុដែលមានខ្លួនជាប្រក្រតី(១) មានសំវាសស្មើគ្នា បិតនៅក្នុងសីមា
ជាមួយគ្នា ទើបឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ ។

១ ភិក្ខុដែលមានខ្លួនជាប្រក្រតី គឺភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ថុ ឬភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធ ឥត
មានត្រូវគុកាបត្តិណាមួយ ។

សង្ឃកេតុន្តរោ ខណ្ឌវត្តេវត្ត សង្ឃកេតោ

(៦៧) សង្ឃកេតោ សង្ឃកេតោតិ កន្តេ វុច្ចតិ
កត្តាវតា នុ ខោ កន្តេ សង្ឃោ ភិដ្ឋោ ហោតីតិ ។
សធិបាលី ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តំ ធម្មំ អធម្មោតិ
ទីបេន្តំ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេន្តំ វិនយំ អវិនយោតិ
ទីបេន្តំ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិ-
តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តំ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន
អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តំ អនាថិណ្ណំ
តថាគតេន អាថិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តំ អាថិណ្ណំ
តថាគតេន អនាថិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ
តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តំ បញ្ញត្តំ
តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តំ អនាថត្តំ
អាថត្តំ ទីបេន្តំ អាថត្តំ អនាថត្តំ ទីបេន្តំ លហុកំ
អាថត្តំ ករុកា អាថត្តំ ទីបេន្តំ ករុកំ អាថត្តំ

សង្ឃពេទ្យព្រះ រឿងព្រះឧបាសិកា និងសង្ឃពេទ្យ

(៦៧) ព្រះឧបាសិកាត្រូវគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ការបំបែកសង្ឃ ព្រះអង្គត្រាស់ថា សង្ឃកេខ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះសង្ឃ
ដែលបែកឆ្ងាយ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
តបថា ម្ចាស់ឧបាសិកា ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិន
មែនធម៌ជាធម៌ សំដែងធម៌ថាមិនមែនជាធម៌ សំដែងសភាពដែល
មិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ សំដែងវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ សំដែងធម៌
វិន័យដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលថា តថាគតបានសំដែង
បានពោល សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលថា
តថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ សំដែងវត្ថុដែលតថាគត
មិនបានសន្សំមកហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគតសន្សំមកហើយ សំដែង
វត្ថុដែលតថាគតបានសន្សំមកហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគតមិនបានសន្សំ
មកទេ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិថា តថាគតបាន
បញ្ញត្តិ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិហើយថា តថាគត
មិនបានបញ្ញត្តិទេ សំដែងអនាបត្តិ ថាជា ពបត្តិ សំដែង អបត្តិ
ថាជាអនាបត្តិ សំដែងលហុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ សំដែងគរុកាបត្តិ

វិនយបិដកេ បុស្សវគ្គោ

នហុកា អាថត្តតិ ធិបេន្តិ សារសេសំ អាថត្តិ អនវ-
សេសា អាថត្តតិ ធិបេន្តិ អនវសេសំ អាថត្តិ សារសេសា
អាថត្តតិ ធិបេន្តិ ទទ្យុន្តិ អាថត្តិ អទ្យុន្តិ អាថត្តតិ
ធិបេន្តិ អទ្យុន្តិ អាថត្តិ ទទ្យុន្តិ អាថត្តតិ ធិបេន្តិ តេ
សីមេហិ អដ្ឋាវសហិ វត្តហិ អបកស្សន្តិ^(១) អវេបកាសន្តិ
អាវេណីកំ ឧបោសថំ^(២) កកោន្តិ អាវេណីកំ បវាវណំ
កកោន្តិ អាវេណីកំ សជ្ឈកម្មំ កកោន្តិ ឃត្តាវតា ខោ
ឧបាលំ សឿន្តិ ភិប្បោ ហោត្តតិ ។

[៧០] សជ្ឈសាមគ្គិ សជ្ឈសាមគ្គតិ កន្លេ វត្តតិ
កត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ សឿន្តិ សមត្តោ ហោ-
ត្តតិ ។ សឿន្តិ ភិក្ខុ អធម្មំ អធម្មោតិ ធិបេន្តិ
ធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេន្តិ អវិនយំ អវិនយោតិ ធិបេន្តិ
វិនយំ វិនយោតិ ធិបេន្តិ អភាសិតំ អនវបិតំ តតាត-
តេន អភាសិតំ អនវបិតំ តតាតតេនាតិ ធិបេន្តិ

១ ឧ. អបកស្សន្តិ ។ ២ ឧ. អាវេណីឧបោសថំ ។ ម. អវេបកស្សន្តិ អាវេនី
ឧបោសថំ ។

និយមន័យ ពុល្លវត្ត

ថាជាលហុកាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ^(១) ថាជាអនវសេសាបត្តិ^(២)
សំដែងអនវសេសាបត្តិ ថាជាសាវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋលាបត្តិ ថា
ជាអទុដ្ឋលាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋលាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋលាបត្តិ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ទង់
ទាញគ្រឿតរ (បរិសទ្យ) ហើយធ្វើទេហាសថផ្សេងពីគ្នា ធ្វើបវរណាផ្សេង
ពីគ្នា ធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងពីគ្នា ដោយវត្ថុ ១៨ ប្រការនេះឯង ម្នាលទេបាលិ
សង្ឃដែលបែកប្លាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៧០] ព្រះទេបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃ ព្រះអង្គត្រាស់ថា សង្ឃសាមគ្គី
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នា ដោយហេតុប៉ុន្មាន
យ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទេបាលិ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌ សំដែង
ធម៌ ថាជាធម៌ សំដែងសភាពមិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ
សំដែងវិន័យ ថាជាវិន័យ សំដែងធម៌វិន័យ ដែលគេថាគតមិនបាន
សំដែង មិនបានពោល ថា គេថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលទេ

១ សំដៅយកអាបត្តិ ២ កង ពីសង្ឃទិសេស ១ បុល្លច្ច័យ ១ ធាបិត្តិយ ១ ធានីទេសនីយៈ ១
ទុក្ខដិ ១ ទុក្ខសីត ១ ។ ២ សំដៅយកបារាណីកាបត្តិ (អន្លិកថា) ។

សង្ឃកេរ្តិ៍នូវពេ ឧបាលីព្រះវត្ត សង្ឃសាមគ្គី

កាសីតំ លបិតំ តថាគុតេន កាសីតំ លបិតំ ត-
 ថាគុតេនាតំ ធិបេន្តំ អនាចំណ្ហំ តថាគុតេន អនាចំណ្ហំ
 តថាគុតេនាតំ ធិបេន្តំ អាចំណ្ហំ តថាគុតេន អាចំណ្ហំ
 តថាគុតេនាតំ ធិបេន្តំ អប្បញ្ញតំ តថាគុតេន អប្បញ្ញតំ
 តថាគុតេនាតំ ធិបេន្តំ បញ្ញតំ តថាគុតេន បញ្ញតំ តថា-
 គុតេនាតំ ធិបេន្តំ អនាថតំ អនាថតំ ធិបេន្តំ អាថតំ
 អាថតំ ធិបេន្តំ លហុកំ អាថតំ លហុកំ អាថតំ
 ធិបេន្តំ កុកំ អាថតំ កុកំ អាថតំ ធិបេន្តំ សាវ័សេសំ
 អាថតំ សាវ័សេសា អាថតំ ធិបេន្តំ អនវ័សេសំ អាថតំ
 អនវ័សេសា អាថតំ ធិបេន្តំ ទុដ្ឋល្អំ អាថតំ ទុដ្ឋល្អា
 អាថតំ ធិបេន្តំ អទុដ្ឋល្អំ អាថតំ អទុដ្ឋល្អា អាថតំ
 ធិបេន្តំ តេ ភមេហិ អជ្ឈាវសហិ វត្តហិ ន អបកស្សន្តំ
 ន អវគកាសន្តំ ន អាវេណិកំ ឧចោសមំ ករោន្តំ ន
 អាវេណិកំ បវិរណំ ករោន្តំ ន អាវេណិកំ សង្ឃកម្មំ
 ករោន្តំ ឃត្តាវតា ខោ ឧបាលី សង្ឃោ សមត្តោ
 ហោតីតំ ។

សង្ឃពោទកូន្ត្រ រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ នឹងសេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃ

សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលថា តថាគតបាន
សំដែង បានពោល សំដែងវត្តដែលតថាគតមិនធ្លាប់សន្សំមក ថាជាវត្ត
ដែលតថាគតមិនធ្លាប់សន្សំមកទេ សំដែងវត្ត ដែលតថាគតធ្លាប់សន្សំ
មក ថាជាវត្តដែលតថាគតធ្លាប់សន្សំមក សំដែងសិក្ខាបទដែលតថា-
គតមិនបានបញ្ញត្តិថា តថាគតមិនបានបញ្ញត្តិទេ សំដែងសិក្ខាបទដែល
តថាគតបានបញ្ញត្តិថា តថាគតបានបញ្ញត្តិ សំដែងអនាបត្តិ ថាជាអនា-
បត្តិ សំដែងអាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ សំដែងលហុកាបត្តិ ថាជាលហុកាបត្តិ
សំដែងគុកាបត្តិ ថាជាគុកាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ ថាជាសាវ-
សេសាបត្តិ សំដែងអនវសេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋ-
ល្លាបត្តិ (អាបត្តិបារាជិក ឬសង្ឃទិសេស) ថាជាទុដ្ឋល្លាបត្តិ សំដែង
អទុដ្ឋល្លាបត្តិ (អាបត្តិ ៥ កង) ថាជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ កិក្ខុទាំងនោះមិនទង់
ទាញ មិនគៀរគរយក (បរិសទ្យ) ហើយមិនធ្វើទេបុសថផ្សេងគ្នា មិន
ធ្វើបរិវារណាផ្សេងគ្នា មិនធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ដោយវត្តទាំង ១៨ នេះ
ម្នាលទុបាលី សង្ឃឈ្មោះថា ព្រមព្រៀងគ្នាដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

នៃយបដិពេ ចុល្លវត្តោ

[៧០] សមត្ថំ បន កន្លៃ សង្ឃំ កិដ្ឋិត្វា កី សោ
បសវត្ថិត ។ សមត្ថំ ខោ ឧបាលី សង្ឃំ កិដ្ឋិត្វា កប្បដ្ឋិ-
តកំ^(១) កត្តិសំ បសវត្ថិត កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចត្ថិត ។

[៧២] អាទាយិកោ នេរយិកោ
កប្បដ្ឋោ សង្ឃកេនិកោ
វត្តរតោ អធម្មដ្ឋោ
យោគក្រូមា បដំសតិ ។
សង្ឃំ សមត្ថំ កិដ្ឋិត្វា
កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចត្ថិត ។

[៧៣] កិដ្ឋំ បន កន្លៃ សង្ឃំ សមត្ថំ កត្វា កី សោ
បសវត្ថិត ។ កិដ្ឋំ ខោ ឧបាលី សង្ឃំ សមត្ថំ កត្វា ព្រហ្ម-
បញ្ចំ បសវត្ថិត កប្បំ សក្កម្ហិ មោធនត្ថិត ។

១ ឌ. ម. កប្បដ្ឋិតំ ។

និយមិដក បុល្លវត្ត

(៧១) ព្រះទេវបាលីត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ចុះភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុនោះរមែងបាននូវផលដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែល
កំពុងព្រមព្រៀងគ្នា រមែងបាននូវផលដ៏ខ្ពស់ផ្សា តាំងនៅអស់ ១ កប្ប
នេះនៅក្នុងនរកអស់ ១ កប្ប ។

(៧២) ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ ត្រេកអរក្នុងពួក មិនដកល់ខ្លួននៅ
ក្នុងធម៌ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក តាំងនៅ
អស់ ១ កប្ប រមែងឃ្លាតចាកធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ។
ភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា រមែងឆេះនៅក្នុងនរក
អស់ ១ កប្ប ។

(៧៣) ព្រះទេវបាលីត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ចុះភិក្ខុជាអ្នកសង្រួបសង្រួមសង្ឃដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រមព្រៀងគ្នា
ទៅវិញ រមែងបាននូវផលដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា
ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុអ្នកសង្រួបសង្រួមសង្ឃដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រម
ព្រៀងគ្នាទៅវិញ រមែងបាននូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ រីករាយក្នុងហានសួគ៌
អស់ ១ កប្ប ។

៨៧

សង្ឃកេតុទ្ធក្រម ឧបាសិកា វិញ្ញាណ វិនិច្ឆ័យ ព្រមទាំងកូនចៅ

[៧៤] សុខា សង្ឃសង្ឃ សាមណ្ឌ

សមត្ថានិកា ធម្មបទ

សមត្ថរតោ ធម្មដ្ឋោ

យោគក្រោម ធម្មសតិ ។

សង្ឃ សមត្ថ កត្តាន

កត្តិ សត្តម្ម មោទនីតិ ។

[៧៥] សិយា នុ ខោ កន្លេ សង្ឃកេតុកោ អាចា-
យិកោ នេយិកោ កត្តដ្ឋោ អនេតិច្ឆោតិ ។ សិយា
ឧចាលិ សង្ឃកេតុកោ អាចាយិកោ នេយិកោ កត្ត-
ដ្ឋោ អនេតិច្ឆោតិ ។ សិយា នុ ខោ បន កន្លេ សង្ឃកេ-
តុកោ ន អាចាយិកោ ន នេយិកោ ន កត្តដ្ឋោ
ន អនេតិច្ឆោតិ ។ សិយា ឧចាលិ សង្ឃកេតុកោ
ន អាចាយិកោ ន នេយិកោ ន កត្តដ្ឋោ ន

សង្ឃរោទុក្ខទុកៈ រឿងព្រះឧបាលិក្ខេរ នឹងសេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃដាងើម

(៧៤) សេចក្តីព្រមព្រៀងនៃពួក តែងនាំសេចក្តីសុខមក
ឲ្យ ភិក្ខុអ្នកអនុគ្រោះ ដល់បុគ្គលមានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា
ទាំងឡាយក្តី ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀងក្តី បាន
ដកល់ខ្លួនក្នុងធម៌ក្តី (ភិក្ខុនោះ) មិនយូរគេចាកធម៌ជាគ្រឿង
ក្សេមចាកយោគៈឡើយ ។ ភិក្ខុអ្នកសង្រួបសង្រួមសង្ឃឲ្យបាន
ព្រមព្រៀងគ្នា តែងរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ អស់ ១ កប្ប ។

(៧៥) ព្រះឧបាលិក្ខេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅ
អស់ ១ កប្ប កែខ្លួនលែងបាន មានឬទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃតែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក
បិតនៅអស់ ១ កប្ប កែខ្លួនលែងបាននោះមាន ។ ព្រះឧបាលិក្ខេរ
ទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ មិនទៅកើតក្នុង
អបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់ ១ កប្ប នៅកែខ្លួនបាន មាន
ដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ
មិនទៅកើតក្នុងអបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់ ១ កប្ប

វិន័យបិដកេ បុល្លវគ្គោ

អនេតតិច្ឆោតិ ។ តតទមោ បដ ពន្លេ សុឆ្ន័តេមកោ

អាចាយកោ នេរយកោ កប្បត្រោ អនេតតិច្ឆោតិ ។

នទុចាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ តស្មី អធម្មទិដ្ឋ

កេនេ អធម្មទិដ្ឋ វិនិជាយ ទិដ្ឋី វិនិជាយ ខន្តី វិនិជាយ

ក្រិច វិនិជាយ ភាវំ អនុស្សាវេតិ សលានំ តាហេតិ អយំ

ធម្មោ អយំ វិនយោ នំនំ សត្តសាសនំ ឥមំ កល្លាប ឥមំ

ពេចេថាតិ អយម្យំ ចោ ទុចាលិ សុឆ្ន័តេមកោ អាចា-

យកោ នេរយកោ កប្បត្រោ អនេតតិច្ឆោតិ ។ ចុន ចុបំ

ទុចាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ តស្មី អធម្មទិដ្ឋ

កេនេ ធម្មទិដ្ឋ វិនិជាយ ទិដ្ឋី វិនិជាយ ខន្តី វិនិជាយ ក្រិច

វិនិជាយ ភាវំ អនុស្សាវេតិ សលានំ តាហេតិ អយំ

ធម្មោ អយំ វិនយោ នំនំ សត្តសាសនំ ឥមំ កល្លាប

វិនយបិដក ចូលវគ្គ

នៅក្នុងខ្លួនបានក៏មានដែរ ។ ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ចុះភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក
បិតនៅអស់ ១ កប្ប លែងក្នុងខ្លួនបានដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
តបថា ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនជាធម៌
ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនជាធម៌ មាន
សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែក ថាមិនមែនជាធម៌ បិទបាំងទិដ្ឋិ បិទបាំង
សេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់
ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះ
ជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរ
ពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង តែង
កើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់ ១ កប្ប ក្នុងខ្លួនលែងបាន ។
ម្ចាស់ទេវបាលី ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងសភាពមិនមែនធម៌
ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនជាធម៌ មាន
សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកសង្ឃ ថាជាធម៌ បិទបាំងទិដ្ឋិ បិទបាំង
សេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិត
ត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ
នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ

សង្ឃកេតុទូកេ ឧបាយិកោវត្ថុ សង្ឃកេតោ រាហយិកោ

សមំ រោចេថាតិ អយម្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃកេតោ

អាហាយិកោ លោយិកោ កប្បុរោ អនេតិកោ ។

បុន ចបរំ ឧបាលិ កិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ តស្មី

អធម្មទិដ្ឋំ កេតោ វេមតិកោ វិនិយាយ ទិដ្ឋំ វិនិយាយ ខុដ្ឋំ

វិនិយាយ រុចិ វិនិយាយ ភារំ អនុស្សាវេតិ សលាតិ

តាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ វេទំ សត្តសាសនំ

សមំ តណ្ហាជ សមំ រោចេថាតិ អយម្បិ ខោ ឧបាលិ

សង្ឃកេតោ អាហាយិកោ លោយិកោ កប្បុរោ អនេ-

តិកោ ។ បុន ចបរំ ឧបាលិ កិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ

តស្មី ធម្មទិដ្ឋំ កេតោ អធម្មទិដ្ឋំ ។ បេ ។ តស្មី ធម្មទិដ្ឋំ

កេតោ វេមតិកោ ។ បេ ។ តស្មី វេមតិកោ កេតោ អធម្ម-

ទិដ្ឋំ តស្មី វេមតិកោ កេតោ ធម្មទិដ្ឋំ តស្មី វេមតិកោ

សង្ឃពេទ្ធចូន្តរៈ រឿងព្រះឧបាលិក្ខេរ កិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃទៅកើតក្នុងអាយ

ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាគនេះចុះ ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង
តែងទៅកើតក្នុងអាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់ ១ កប្ប កែខ្លួន
លែងបាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត កិក្ខុសំដែង
សភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិន
មែនជាធម៌ មានសេចក្តីសន្ស័យក្នុងការបំបែកហើយបិទបាំងទិដ្ឋិ បិទ
បាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តី
ពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះ
ជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកទាំងឡាយ
ចូរចាប់ស្វាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាគនេះចុះ ម្ចាស់ទុបាលិ កិក្ខុអ្នក
បំបែកសង្ឃនេះឯង តែងទៅកើតក្នុងអាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅ
អស់ ១ កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត
កិក្ខុសំដែងសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌
នោះ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងការបំបែកថាមិនមែនជាធម៌
។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីសន្ស័យក្នុងការ
បំបែក ។ បេ ។ មានសេចក្តីសន្ស័យក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីយល់ឃើញ
ក្នុងការបំបែកថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីសន្ស័យក្នុងធម៌នោះ មាន
សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ មានសេចក្តីសន្ស័យក្នុងធម៌នោះ

និទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

កេនេ វេមតិកោ វិនិទាយ ចិដ្ឋី វិនិទាយ ចុដ្ឋី វិនិទាយ
រុដ្ឋី វិនិទាយ កាវំ អនុស្សាវេតិ សលាកំ កាហោតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥនំ សត្តសាសនំ ឥមំ
តន្ត្រាថ ឥមំ កេចេវាតិ អយម្យំ ខោ ឧទាលិ សដ្ឋិ-
កេនកោ អាទាយិកោ នេវយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេ-
តិប្បោ ។ បុន ចប្បំឧទាលិ កិក្កុ ធម្មំ អធម្មោតិ ធិបេតិ
។ បេ ។ អវិនយំ វិនយោតិ ធិបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ
ធិបេតិ អភាសិតំ អនុបិតំ តតាតតេន ភាសិតំ លបិតំ
តតាតតេនាតិ ធិបេតិ ភាសិតំ លបិតំ តតាតតេន អភា-
សិតំ អនុបិតំ តតាតតេនាតិ ធិបេតិ អនាចិណ្ណំ តតាត-
តេន អាចិណ្ណំ តតាតតេនាតិ ធិបេតិ អាចិណ្ណំ តតាតតេន
អនាចិណ្ណំ តតាតតេនាតិ ធិបេតិ អប្បញ្ញត្តំ តតាត-
តេន បញ្ញត្តំ តតាតតេនាតិ ធិបេតិ បញ្ញត្តំ តតាតតេន

និយមបំណង បុណ្យវត្ត

មានសេចក្តីសង្ឃឹយ ក្នុងការបំបែក ហើយបិទបាំងទិដ្ឋិ បិទបាំងសេចក្តី
គាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយ
សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាក ដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជា
ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ
ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ នេះឯង
ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅរបស់ ១ កប្ប កែខ្លួន
លែងបាន ។ ម្នាលទបាលិ ពាក្យដទៃទៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែង
ធម៌ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ
សំដែងវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ សំដែងធម៌វិន័យដែលគថាគតមិនបាន
សំដែង មិនបានពោល ថា គថាគតបានសំដែង បានពោល សំដែងធម៌
វិន័យដែលគថាគតបានសំដែង បានពោល ថា គថាគតមិនបានសំដែង មិន
បានពោលទេ សំដែងវត្តដែលគថាគតមិនបានសន្សំមក ថាជាវត្តដែល
គថាគតបានសន្សំមក សំដែងវត្តដែលគថាគតបានសន្សំមក ថាជាវត្ត
ដែលគថាគតមិនបានសន្សំមកទេ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលគថាគតមិនបាន
បញ្ញត្ត ថាគថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទ ដែលគថាគតបានបញ្ញត្ត

៩៧

សង្ឃកេរ្តិ៍ព្រះ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ

អប្បញ្ញត្តិ តថាគតោនាគិ ធិបេតិ អនាថត្តិ អាថត្តិ

ធិបេតិ អាថត្តិ អនាថត្តិ ធិបេតិ លហុកំ អាថត្តិ

ត្រុកា អាថត្តិ ធិបេតិ ត្រុកំ អាថត្តិ លហុកា អា-

ថត្តិ ធិបេតិ សាវសេសំ អាថត្តិ អនវសេសា អាថត្តិ

ធិបេតិ អនវសេសំ អាថត្តិ សាវសេសា អាថត្តិ ធិបេតិ

ទទ្ធលំ អាថត្តិ អទ្ធលា អាថត្តិ ធិបេតិ អទ្ធលំ

អាថត្តិ ទទ្ធលា អាថត្តិ ធិបេតិ តស្មី អធម្មទ្ធលំ

កេនេ អធម្មទ្ធលំ តស្មី អធម្មទ្ធលំ កេនេ ធម្មទ្ធលំ

តស្មី អធម្មទ្ធលំ កេនេ វេមតកោ តស្មី ធម្មទ្ធលំ កេនេ

អធម្មទ្ធលំ តស្មី ធម្មទ្ធលំ កេនេ វេមតកោ តស្មី វេមត-

កោ កេនេ អធម្មទ្ធលំ តស្មី វេមតកោ កេនេ ធម្មទ្ធលំ

តស្មី វេមតកោ កេនេ វេមតកោ វិនិយាយ ទ្ធលំ

សង្ឃពេទ្យទូក្រុង រឿងព្រះឧបាសិកា ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃទៅកើតក្នុងអាយុ

ថាគឺថាគឺមិនបានបញ្ចក្ខន្ធនៃ សំដែងអនាបត្តិ ថាជាពាបត្តិ សំដែងពា-
បត្តិថាជាអនាបត្តិ សំដែងលហុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ សំដែងគរុកាបត្តិ
ថាលហុកាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ សំដែង
អនវសេសាបត្តិ ថាជា ហវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋលាបត្តិ ថាមិនមែន
ជាទុដ្ឋលាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋលាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋលាបត្តិ មានសេចក្តីយល់
ឃើញធម៌នោះ ថាមិនមែនធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែក
ថា មិនមែនធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនធម៌
មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែក ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញ
ក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនធម៌ មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងការបំបែក មាន
សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការ
បំបែកថា មិនមែនធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាជាធម៌ មាន
សេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងការបំបែក មានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងធម៌នោះ មាន
សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែក ថាមិនមែនធម៌ មានសេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ មានសេចក្តី
សង្ស័យក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងការបំបែក ហើយបិទបញ្ចប់ទិដ្ឋ

វិន័យបិដក បុណ្យវគ្គោ

វិនិច្ឆ័យ ខន្តិ វិនិច្ឆ័យ កុចិ វិនិច្ឆ័យ ភារំ អនុស្សាវេតិ
សលាភំ តាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ
សត្តសាសនំ ឥមំ កល្លាថ ឥមំ ពេចេថាតិ អយម្បិ
ខោ ឧបាលិ សឿគេនកោ អាចាយិកោ នេយិកោ
កប្បុរោ អតេតិក្ខោតិ ។

(៧៦) កតហោ បន កន្តេ សឿគេនកោ ន អាចា-
យិកោ ន នេយិកោ ន កប្បុរោ ន អតេតិក្ខោតិ ។
ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទិបេតិ តស្មី ធម្មទិដ្ឋិ
គេន ធម្មទិដ្ឋិ អវិនិច្ឆ័យ ទិដ្ឋិ អវិនិច្ឆ័យ ខន្តិ
អវិនិច្ឆ័យ កុចិ អវិនិច្ឆ័យ ភារំ អនុស្សាវេតិ សលាភំ
តាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ

និយមិណ បុណ្យវគ្គ

បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តី
ពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកិច្ចចាប់ស្នាក់ដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះ
ជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកទាំងឡាយ
ចូរចាប់ស្នាក់នេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្នាក់នេះចុះ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នក
បំបែកសង្ឃនេះឯង តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅ
អស់ ១ កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។

(៧៦) ព្រះទុបាលិត្រូវគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ចុះភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃមិនទៅកើតក្នុងអបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនបិត
នៅអស់ ១ កប្ប នៅកែខ្លួនបាននោះ ដូចម្តេចខ្លះ? ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តប
ថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថាជា
ធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញ
ក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ ហើយមិនបិទបាំងទិដ្ឋិ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់
ចិត្ត មិនបិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត មិនបិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយ
សូត្រឲ្យកិច្ចចាប់ស្នាក់ដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជា
ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកទាំងឡាយចូរចាប់ស្នាក់នេះចុះ

សង្ឃពេទ្យពូកែ ឧបាសិកា វិញ្ញាណ វិញ្ញាណ វិញ្ញាណ វិញ្ញាណ

កណ្តាល ឥមំ ពេចេថាតិ អយម្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃ-
កេនកោ ន អាចាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ
ន អនេតិក្តោ ។ បុន ចបរំ ឧបាលិ កិក្ខុ ធម្មំ អដម្ពោតិ
ទីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋន្តំ អាបត្តិ អទុដ្ឋន្តំ អាបត្តិ
ទីបេតិ តស្មិ ធម្មទិដ្ឋិ កេនេ ធម្មទិដ្ឋិ អវិនិចាយ ទិដ្ឋិ
អវិនិចាយ ខន្តិ អវិនិចាយ រុចិ អវិនិចាយ កាវំ អនុស្សា-
វេតិ សលាតំ តាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ
សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្តាល ឥមំ ពេចេថាតិ អយម្បិ
ខោ ឧបាលិ សង្ឃកេនកោ ន អាចាយិកោ ន នេ-
រយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អនេតិក្តោ ។

គតិយកាណារំ និទ្ធិតំ ។

សង្ឃពេទ្យពូកែ និទ្ធិតំ សត្តមំ ។

សង្ឃពេទ្ធទូន្តៈ រឿងព្រះឧបាសិកា ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃទៅព័ត្តក្នុងអាយ

ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្ចាស់ទបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង មិន
ទៅកើតក្នុងអបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់ ១ កប្ប គួរដល់
កិរិយារក្សាបាន ។ ម្ចាស់ទបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត ភិក្ខុ
សំដែងធម៌ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងទុដ្ឋល្លាបត្តិថាជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ
មានសេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងអធមិនោះថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់
ឃើញ ក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ ហើយមិនបិទបាំងទិដ្ឋិ មិនបិទបាំង
សេចក្តីតាប់ចិត្ត មិនបិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត មិនបិទបាំងសេចក្តីពិត
ត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជា
វិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកទាំងឡាយ ចូរ
ចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្ចាស់ទបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែក
សង្ឃនេះឯង មិនទៅកើតក្នុងអបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅ
អស់ ១ កប្ប ជាបុគ្គលនៅក្នុងខ្លួនបាន ។

ចប់ ភាណវិរៈ ទី ៣ ។

ចប់ សង្ឃពេទ្ធទូន្តៈ ទី ៧ តែប៉ុណ្ណោះ ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គោ

៦

តស្សុទ្ធានំ

[៧៧]

អនុបិយេ អភិញ្ញាតា

សុខមាលោ ន ឥច្ឆតិ

កសា វេនា អតិវិន្នេ

និទ្ធា លាវេ ច ទុត្តហេ

បុញ្ញមទ្ធិបលាលត្ត

កុសឌុដ្ឋននិហវេ^(១)

អាយតិបិ ន ខិយន្ត

បិតោ ច បិតាមហា

ភទ្ទិយោ អនុវុទ្ធា ច

អាណន្តោ ភត្តតិមិលោ

សក្យមាតោ វ កោសម្ពី^(២)

បរិហាយិ កក្កុយេន ច

បកាសេសិ បិតុនោ ច

១ ឧ. ភុសឌុបុននិហវេ ។ ម. ភុសឌុននិហវេ ។ ២ ម. សក្យមាតោ ច កោសម្ពី ។

និយមន័យ បុណ្យវគ្គ

ឱទ្ធាន

(បញ្ជីរឿងនៃសង្ឃកេតិកម្មក្នុង)

(៧៧) រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគង់កងអនុបិយនិគម ១ រឿង
ពួកសក្យកុមារមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ១ រឿងអនុរុទ្ធសក្យៈ
ជាសុខុមាលជាតិ មិនចង់ចេញសាងផ្នួស ១ រឿងមហានាម
ពន្យល់អនុរុទ្ធជាភារវេទីស្រៃ មុនដប្ប្រវត្តិក្នុងរាសី ១ រួចសាប
ព្រោះ ១ រួចបញ្ចូលទឹក ១ រួចជំរះស្មៅ ១ រួចច្រូត ១ រួចចងជា
កណ្តាប់ ១ រួចគរកណ្តាប់ជាគំនរ ១ រួចបញ្ជាន់ប្តូរថែនបោក ១
រួចដុះចំបើង ១ រួចដុះកំទេច ១ រួចរោយស្រូវ ១ រួចដេញ
មកទុក ទាំងពន្យល់ថា ស្រែត្រូវតែធ្វើយ៉ាងនេះរាល់ឆ្នាំតទៅ
ថាមាតាបិតានឹងដឹងជូនដីតាពោះបីអនិច្ចកម្មទៅអស់ ឯការងារ
កំនៅតែមិនបេះអស់ ១ រឿងកុទ្ទិយៈ អនុរុទ្ធ អាទន្ធ កក្ក ទឹក
កិមិលៈចេញប្លូស ១ រឿងពួកសក្យរាជកុមារបន្ទុយនូវមានៈ ១
រឿងព្រះអង្គគង់នៅ (ក្នុងយោសីតារាម) ទៀបក្រុងកោ -
សម្ពី ១ រឿងទៅទុតសាបសូន្យ (លាភសក្ការៈ) ១ រឿងកក្កដ -
ទៅបុត្ត ១ រឿងព្រះសារីបុត្តត្រូវប្រកាសនូវ (ទោសទៅ -
ទុត) ១ រឿងទៅទុតដឹកនាំអជាតសត្តកុមារឲ្យសម្លាប់បិតា ១

៩១

សង្ឃកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ឧទានតាវ៉ា

បុរិសេ សេលា នាឡាតិរី^(១)
តិកបញ្ច តុកោ ខោ
កិដ្ឋ ឥន្ទ្រច្ឆយេន ច
តយោ អដ្ឋ បុន តិលា
រាជីកេនា សិយោ នុ ខោតិ ។

១ ម. បុរិសេន នាឡាតិរី ។

សង្ឃកេរ្តិ៍ពុទ្ធកៈ ឧទានគារី

បញ្ជូនបុរសទាំងឡាយ ឲ្យទៅសម្លាប់ព្រះពុទ្ធអង្គ ១
ប្រម្រើលថ្ម ១ លែងដីវិនាស្យាតិ ១ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គអនញ្ញាត
តិកកោដន ១ រឿងទៅខត្តសូមវត្ថុ ៥ ប្រការ ១ រឿងព្រះពុទ្ធ-
អង្គសំដែងថា បុគ្គលដែលបំបែកសង្ឃមានទោសជាទម្ងន់ ១
រឿងទៅខត្តបំបែកសង្ឃ ១ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់បង្គាប់ឲ្យ
កេតានុវត្តកក្កុសំដែងថ្មល្ងាចយាបត្តិចេញ ១ រឿងព្រះពុទ្ធ
អង្គ ទ្រង់សំដែងពីកក្កុសំដែងគួរធ្វើទូតបាន លុះវត្តប្រកប
ដោយអង្គ៨ប្រការប៉ុលេក ១ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គ ទ្រង់សំដែង
អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការ ១ រឿងព្រះទ្រង់បាលិត្តទូលស្ត្រព្រះពុទ្ធអង្គ
ពីសេចក្តីប្រេះឆារនៃសង្ឃនឹងការបែកឆាយនៃសង្ឃ ១ ពីកក្កុ
អ្នកបំបែកសង្ឃដែលទៅកើតក្នុងអបាយមានឬទេ ១ ។

វិចិត្រកំណត់ ១១៧

(១៧) តេជ សមយេន តុដ្ឋោ ភគវា សារវត្ថុយ
វិហារតិ វេតវិលេ អនាថយិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បដេ សមយេន អាគន្ធកោ ភិក្ខុ សុទុចាហនាថ
អារាមេ បវិសន្តិ ធន្តបត្តហិតាថិ អារាមេ បវិសន្តិ ទុតុណ្ណិ-
តាថិ អារាមេ បវិសន្តិ សីសេបិ ចិវិវ កវិត្តា អារាមេ ប-
វិសន្តិ ហនិយេនេបិ ទានេ ឃោវន្តិ វុត្តុតេបិ អាវាសិកេ
ភិក្ខុ ន អភិវាទេន្តិ នបិ^(១) សេនាសនំ បុត្តន្តិ ។ អញ្ញ-
តេនេបិ អាគន្ធកោ ភិក្ខុ អនុជ្ឈាវត្ថំ វិហារំ យដិកំ
ទុត្សានេត្តា កវាដំ បណាមេត្តា សហសា ហាវិសំ ។
តស្ស ទុបវិច្ឆិទោ អហំ ខន្ធមេ បបតិ ។ សោ ភិក្ខោ
វិស្សាមកាសិ ។ ភិក្ខុ ទុបហាវិត្តា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុ
តិស្ស តំ អាវាសា វិស្សាមកាសីតិ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតបត្តំ អាពេចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ទុច្ឆាយន្តិ ជិយន្តិ វិហារេន្តិ កតំ ហិ នាម

១ ទ. ម. ឃោត្តពេស បិសទោ ន បព្ពាយតិ ។
១

វិចិត្តកិច្ចៈ
៦១៨

(៧៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង អាគន្ធកក្កុំទាំងឡាយពាក់ស្បែកដើងដើរចូលទៅកាន់អាពាមខ្លះ
បាំងត្រងើរចូលទៅកាន់អាពាមខ្លះ ទ្វេរក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាពាមខ្លះ
ទូលបីរលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាពាមខ្លះ លាងដើងដោយទឹកសម្រាប់
ដឹកខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំអាវសិកកក្កុំ^(១)ទាំងឡាយដែលចាស់ជាន់ខ្លះខ្លះ មិន
ស្អរកសេនាសនៈខ្លះ ។ មានអាគន្ធកក្កុំមួយរូបទៀត បើកគម្ពីរច្រាន
សន្ទុះព្យា ហើយចូលទៅកាន់វិហារដែលមិនមានអ្នកណានៅ ដោយ
ប្រញាប់ប្រញាល់ ។ មានពស់ធ្លាក់ពីខាងលើក្របព្យាមកត្រូវត្រង់ក
កក្កុំនោះ ។ កក្កុំនោះខ្លាច ក៏ស្រែកក្លាត់សម្លេង ។ កក្កុំទាំងឡាយ
ស្ទុះចូលទៅសួរកក្កុំនោះថា ម្ចាស់អាវសា ហេតុអ្វីបានជាលោក
ស្រែកក្លាត់សម្លេងម្ល៉េះ ។ លំដាប់នោះ កក្កុំនោះបានប្រាប់ដំណើរ
នោះដល់កក្កុំទាំងឡាយ ។ កក្កុំទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិប
។ បេ ។ កក្កុំទាំងនោះក៏ពាលៈទាស ភិរដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា មិនគួរបើ

១ កក្កុំអ្នកនៅក្នុងអាវាស ។

វត្តពុទ្ធកោ អាគន្ធកោ វត្តភ្នំ សុខុមារោចនី អាភម៌ បវិសិស្សន្ត

ឆត្តបត្តហិកាថិ អាភម៌ បវិសិស្សន្ត វិទុស្សាតាថិ អាភម៌
បវិសិស្សន្ត សីសេថិ ចីវរ កក្កតា អាភម៌ បវិសិស្សន្ត
ចានីយេនថិ ចានេ ឆោវិស្សន្ត វុឡុតវេថិ អាវាសិកេ ភិក្ខុ ន
អភិវាទេស្សន្ត នថិ សេនាសនំ បុច្ឆន្តិកា ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ កក្កតោ ឯតថន្តំ អាភេចេស្សំ ។ បេ ។
សច្ចំ កក្កតោ វត្តភ្នំ អាគន្ធកោ វត្តភ្នំ សុខុមារោចនី អាភ-
ម៌ បវិសិស្សន្ត ឆត្តបត្តហិកាថិ អាភម៌ បវិសិស្សន្ត វិទុស្សាតាថិ
អាភម៌ បវិសិស្សន្ត សីសេថិ ចីវរ កក្កតា អាភម៌ បវិសិស្សន្ត ចា-
នីយេនថិ ចានេ ឆោវិស្សន្ត វុឡុតវេថិ អាវាសិកេ ភិក្ខុ ន
អភិវាទេស្សន្ត នថិ សេនាសនំ បុច្ឆន្តិកា ។ សច្ចំ កក្កតា ។
វិករហិ ពុទ្ធា កក្កតា កក្កតា ហិ បាម ភិក្ខុវេ អាគន្ធកោ
ភិក្ខុ សុខុមារោចនី អាភម៌ បវិសិស្សន្ត ឆត្តបត្តហិ-
កាថិ អាភម៌ បវិសិស្សន្ត វិទុស្សាតាថិ អាភម៌ បវិសិស្សន្ត
សីសេថិ ចីវរ កក្កតា អាភម៌ បវិសិស្សន្ត ចានីយេនថិ
ចានេ ឆោវិស្សន្ត វុឡុតវេថិ អាវាសិកេ ភិក្ខុ ន អភិវា-

វត្តកូនពៅ រោគន្តកក្កុទ្ធានិ

រោគន្តកក្កុទ្ធានិ ឡាយពាក់ស្បែកដើរដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ ប៉ាន់ឆត្រ
ដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ ទទួរក្បាលដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ ទូលចីវរ
លើក្បាលដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ លាងដើរដោយទឹកសម្រាប់ជីកខ្លះ
មិនថ្វាយបង្គំ ពារាសិកកក្កុទ្ធានិ ឡាយដែលចាស់ជាន់ខ្លះខ្លះ មិនសួររកសេ-
នាសនៈខ្លះសោះ ។ គ្រានោះឯង កិក្កុទ្ធានិ នោះបានក្រាបបង្គំទូលដំណើរ
នុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កិក្កុទ្ធានិ ឡាយ បានពុំថា រោគន្តកក្កុទ្ធានិ ឡាយពាក់ស្បែកដើរ
ដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ ប៉ាន់ឆត្រដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ ទទួរ
ក្បាលដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ ទូលចីវរលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់ពារាម
ខ្លះ លាងដើរដោយទឹកសម្រាប់ជីកខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំ ពារាសិកកក្កុទ្ធានិ
ឡាយដែលចាស់ជាន់ខ្លះខ្លះ មិនសួររកសេនាសនៈខ្លះ ពិតមែនឬ ។
កិក្កុទ្ធានិ នោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធបានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្កុទ្ធានិ ឡាយ មិនសមបើ
រោគន្តកក្កុទ្ធានិ ឡាយ ហ៊ានពាក់ស្បែកដើរ ដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ
ប៉ាន់ឆត្រដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ ទទួរក្បាលដើរចូលទៅកាន់ពារាម
ខ្លះ ទូលចីវរលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់ពារាមខ្លះ លាងដើរដោយទឹក
សម្រាប់ជីកខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំ ពារាសិកកក្កុទ្ធានិ ឡាយដែលចាស់ជាន់ខ្លះខ្លះ

វិនយបិដកេ កុល្យវគ្គោ

នេស្សន្តំ នបិ សេនាសនំ បុច្ឆិស្សន្តំ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្ប-
សន្តានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិវាហិត្វា ធម្មិ កតំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កេនហិ ភិក្ខុវេ អាតន្តកានំ
ភិក្ខុនំ វត្តំ បញ្ញាបេស្សមិ យថា អាតន្តកេហិ
ភិក្ខុហិ សម្មា^(១) វត្តតត្ថំ ។

[៧៧] អាតន្តកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វេនានំ អាវាមំ
បរិសិស្សមីតិ ឧទាហនា វិមុត្តិត្វា ធម្មិ កត្វា បប្បោ-
ដេត្វា^(២) កហេត្វា ធម្មំ អបនាមេត្វា សីសំ វិវិត្វា
សីសេ^(៣) ចិវំ ខម្មេ កវិត្វា សាធុកំ អតរមាទេន
អាវាមោ បរិសិតតោ អាវាមំ បរិសន្តេន សន្ធុត្តេតត្ថំ
កត្វា អាវាសិកា ភិក្ខុ បដិក្កមន្តំ យត្ត អាវាសិកា
ភិក្ខុ បដិក្កមន្តំ ឧបដ្ឋានសាលាយំ វា បណ្ណាបេ វា
វត្តម្មលេ វា តត្តតត្វា ឯកមន្តំ បត្តោ ធម្មិ បិតតោ ឯ-
កមន្តំ ចិវំ ធម្មិ បិតតំ បដិវុបំ អាសនំ កហេត្វា ធម្មិ-
ធម្មំ ចានិយំ បុច្ឆិតតំ បរិកោជនិយំ បុច្ឆិតតំ កតតម៌
ចានិយំ កតតម៌ បរិកោជនិយន្តំ សថេ ចានិយេន អត្តោ

១ ខ. ម. យោគ្ហោសុ សម្មាតិ យាហិ សកលេ វត្តក្ខន្ធកេ ន ទិស្សតិ ។ ២ ខ. បប្បោបេត្វា ។ ៣ ខ. ម. យោគ្ហោសុ សីសេតិ យាហិ ន ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

មិនស្អប់ករសនាសនៈខ្លះ (ដូច្នោះ) ហោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រំពើ
នេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះ
ទ្រង់បន្ទោសហើយ ទើបទ្រង់ធ្វើធម្មកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ចក្ខត្តដល់ពាគនុកភិក្ខុទាំង
ឡាយ តាមទំនងដែលពាគនុកភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

(៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាគនុកភិក្ខុគិតថា ពាគាអញនឹង
ចូលទៅកាន់ពារាមក្នុងកាលឥឡូវនេះ ហើយត្រូវដោះស្រាយជើងធ្វើឲ្យទាប
ហើយគោះចេញ កាន់យកទៅ ហើយដេរម្លោះឆត្រ បើកក្បាល ដាក់បិរ
ពីលើក្បាលមកលើ-កវិញ ហើយត្រូវដើរសន្សឹម ។ ចូលទៅកាន់ពារាម
ដោយស្រួល កាលនឹងដើរចូលទៅកាន់ពារាម ត្រូវកំណត់ទុកក្នុងចិត្តថា
អាវសិកភិក្ខុទាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងទីណា (បើ) អាវសិកភិក្ខុទាំងឡាយ
ប្រជុំគ្នាក្នុងទីណា ត្រូវទៅក្នុងទីនោះ គឺក្នុងទីបង្គោលសាលាក្តី ក្នុងមណ្ឌប
ក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី ហើយទុកដាក់បាត្រក្នុងទីដ៏សមគួរ ទុកដាក់បិរក្នុង
ទីដ៏សមគួរ កាន់យកអាសនៈដ៏សមគួរ ហើយអង្គុយ គប្បីស្អប់រកទឹក
សម្រាប់ឆាន់ គប្បីស្អប់រកទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ថា ណាទឹកសម្រាប់ឆាន់
ណាទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើមានសេចក្តីត្រូវការដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់

វត្តព្រហ្ម អាគន្ធកវត្តប្បញ្ញត្តិ

ហោតិ ចារីយំ តហេត្វា ចាតតំ សុចេ បរិភោជនីយេន
អត្តោ ហោតិ បរិភោជនីយំ តហេត្វា ចាទា ជោវិត្តា
ចាទេ ជោវន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ឧទកំ អាសិញ្ចិតតំ ឯ-
កេន ហត្ថេន ចាទា ជោវិត្តា យេន ហត្ថេន ឧទកំ
អាសិញ្ចិតតំ ន តេនេវ ហត្ថេន ចាទា ជោវិត្តា^(១) ឧចា-
ហនប្បញ្ញនចោឡកំ បុច្ឆិត្វា ឧចាហនា ប្បញ្ញិត្តា ឧចា-
ហនា ប្បញ្ញន្តេន បឋមំ សុត្តេន ចោឡកេន ប្បញ្ញិត្តា
បញ្ញា អល្លេន ឧចាហនប្បញ្ញនចោឡកំ ជោវិត្វា បី-
ឡេត្វា^(២) ឯកមន្តំ វិស្សន្តេនតំ សុចេ អាវាសិកោ ភិក្ខុ
វុឡោ ហោតិ អភិវាទេត្វោ សុចេ នវកោ ហោតិ អភិ-
វាទាបេត្វោ សេនាសនំ បុច្ឆិតតំ កតមំ មេ សេនា-
សនំ^(៣) ចាបុណាតីតិ អដ្ឋវុត្តំ វា អនដ្ឋវុត្តំ វា បុច្ឆិតតំ
កោចរោ បុច្ឆិតតោ អកោចរោ បុច្ឆិតតោ សេត្ត-
សម្មតានិ កុលានិ បុច្ឆិតតានិ វត្តដ្ឋានំ បុច្ឆិតតំ

១ ឧ. ម. ន តេនេវ ហត្ថេន ឧទកំ អាសិញ្ចិតតំ ។ ន តេនេវ ហត្ថេន យា
តោគិញ្ចា ។ ២ ឧ. ម. ចោឡកេស បីឡេត្វាគិ យាហេ ន ទំស្សតិ ។ ៣ ម. កំ
សេនាសនំ ។

វត្តកូន្តកៈ ការទ្រង់បញ្ញត្តិអាគន្តកវត្ត

ត្រូវយកទឹកសម្រាប់ឆាន់ ហើយឆាន់ចុះ បើមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវយកទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់លាងជើងចុះ កាល
នឹងលាងជើង ត្រូវស្រោចទឹកដោយដៃម្ខាង លាងជើងដោយដៃម្ខាង បើ
ស្រោចទឹកដោយដៃណា មិនត្រូវលាងជើងដោយដៃនោះទេ ត្រូវសួរ
រកកំណត់សម្គាល់សម្រាប់ជូតស្បែកជើង រួចជូតស្បែកជើងទាំងឡាយចុះ
កាលដែលនឹងជូតស្បែកជើង (នោះ) មុនដម្បង ជូតដោយកំណត់សម្គាល់
ខាងក្រោយមក ត្រូវជូតដោយកំណត់សម្គាល់ទឹក ត្រូវលាងកំណត់សម្គាល់
សម្រាប់ជូតស្បែកជើង ហើយពូតហាលទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើអាវសិក-
ភិក្ខុចាស់វ័យស្បែកជើង អាគន្តកភិក្ខុត្រូវថ្វាយវង្សី បើខ្ញុំវ័យ អាគន្តក-
ភិក្ខុត្រូវឱ្យថ្វាយវង្សីខ្លួនវិញ អាគន្តកភិក្ខុត្រូវសួររកសេនាសនៈថា សេនា-
សនៈដូច ម្តេច សម្រាប់ខ្ញុំព្រះករុណា ត្រូវសួរអំពីសេនាសនៈដែលគេនៅ
ហើយថ្នាក់គ្មានគេនៅទេ ត្រូវសួររកគោចរត្រាម^(១) ត្រូវសួររកអគោចរ-
ត្រាម^(២) ត្រូវសួររកសេក្ខសម្ពតត្រកូល ត្រូវសួររកទឹកសម្រាប់បន្លាបង់វិច្ចៈ

១ អង្គិកថា ថា អាគន្តកភិក្ខុត្រូវសួររកទំកិញ្ចាចារយ៉ាងនេះថា គោចរត្រាមនោះនៅនីតឬនៅ
ឆ្ងាយ ត្រូវចេញទៅបិណ្ណបាតអំពីពេលព្រឹក ឬពេលថ្ងៃ ។ ២ អគោចរត្រាម បានដល់ភូមិ
ឬស្រុករបស់ពួកមិច្ឆាទិដ្ឋិ ឬទីដែលគេឈប់ដាក់បិណ្ណបាតហើយ ។

វិទ្យបិដកេ បុល្លវត្តោ

បស្ស្សវដ្ឋានំ បុត្តិតតំ ទានិយំ បុត្តិតតំ បរិភោជនិយំ
 បុត្តិតតំ កត្តនន្តោ បុត្តិតតោ សង្ឃស្ស កត្ត-
 កសណ្ណានំ បុត្តិតតំ កំ កាលំ បរិសិតតំ កំ កាលំ
 និក្ខមិតតំ សចេ វិហារេ អនុជ្ឈវត្តោ ហោតិ កវដំ
 អាគោដេត្តា មហន្តំ អាតមេត្តា យដិកំ ទុក្ខដេត្តា
 កវដំ បណមេត្តា តហិ បិតេន និល្លោកេតតោ
 សចេ វិហារេ ទុក្ខាចោ ហោតិ មញ្ចេ វា មញ្ចោ
 អាពេបិតោ ហោតិ បីមេ វា បីមំ អាពេបិតំ ហោតិ
 សេនាសនំ ទុបរិបុញ្ញកតំ^(១) ហោតិ សចេ ទុស្សហតិ
 សោដេតតោ វិហារំ សោដេន្តេន បឋមំ កុម្មត្តរណំ
 និហរិត្តា ឯកមន្តំ និក្ខមិតតំ មញ្ចបដិទានកា
 និហរិត្តា ឯកមន្តំ និក្ខមិតតំ ភិសិទ្ធិមោហានំ និហរិត្តា
 ឯកមន្តំ និក្ខមិតតំ និសីទនប្បច្ចត្តរណំ និហរិត្តា
 ឯកមន្តំ និក្ខមិតតំ មញ្ចោ និចំ កត្តា សាធុកំ
 អបរិយំសន្តេន អសង្ឃ្គន្តេន កវដបិដ្ឋំ និហរិត្តា
 ឯកមន្តំ និក្ខមិតតោ បីមំ និចំ កត្តា សាធុកំ
 អបរិយំសន្តេន អសង្ឃ្គន្តេន កវដបិដ្ឋំ និហរិត្តា

១ ឧបរិបុស្តកិច្ចបំ បាយោ វរិកិ ។ ខ. ម. ឧបរិបុញ្ញកំ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

ត្រូវស្នូរកទ័សម្រាប់បន្ទោបង់បស្សៈ ត្រូវស្នូរកទឹកសម្រាប់ឆាន់ ត្រូវ
ស្នូរកឈើប្រគ់ ត្រូវស្នូរករបៀបនៃកតិកា គឺសេចក្តីប្តេជ្ញារបស់សង្ឃថា
គួរចូលទៅក្នុងពេលណា គួរចេញមកវិញក្នុងពេលណា បើវិហារគ្មាន
ភិក្ខុណារនៅទេ អាគន្ធកិក្ខុត្រូវតែសន្ទនា ហើយរង់ចាំមួយស្របក់
ដកគន្លឹះហើយព្រានសន្ទនា ហើយឈរខាងក្រៅពិនិត្យឲ្យគ្រប់សព្វ
បើវិហារមានសម្រាមក្តី គេតម្រួតគ្រែលើគ្រែក្តី គេតម្រួតតាំងលើតាំងក្តី
គេបានតម្រួតសេនាសនៈគរទុកលើគ្រែក្តី បើអាគន្ធកិក្ខុអាច (ដើម្បីសំអាត
បាន) ត្រូវសំអាតចេញ កាលសំអាតវិហារ មុនដម្បង ត្រូវដេញស្រួល
ផ្ទាល់ផែនដីទៅទុកដាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវយកទ្រនាប់គ្រឿងឡាយ
ទៅទុកដាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវដេញយកពូកនឹងខ្នើយទៅទុកដាក់ក្នុងទី
ដ៏សមគួរ ត្រូវដេញយកកម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅទុកដាក់ក្នុងទីដ៏សម
គួរ អាគន្ធកិក្ខុត្រូវលើកគ្រែបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះនឹងសន្ទនា នឹង
ក្របទ្វារ ហើយដេញឲ្យស្រួលយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកតាំង
បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះនឹងសន្ទនានឹងក្របទ្វារ ហើយដេញឲ្យស្រួល

ត្រៃកូន្តរោ អាត្មន្តរវត្ថុប្បញ្ញត្តិ

ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតតំ ខេឡ្យមល្លកោ ជីហិវិត្វា ឯកមន្តំ
និក្ខិបិតតត្វា អបសេដ្ឋនដលកំ ជីហិវិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិ-
បិតតតំ សចេ វិហារេ សញ្ញនកំ ហោតិ ទុល្លោកា បឋមំ
ឡិហារេតតំ អាណោកសន្ធិកណ្ណកតា បឋជ្ជិតត្វា សចេ
កេរុកបរិកម្មកតា ភិក្ខុ កណ្ណកតា ហោតិ ចោឡ្យកំ
តេមេត្វា បីឡ្យត្វា បឋជ្ជិតត្វា សចេ កាឡ្យវណ្ណកតា
ភូមិ កណ្ណកតា ហោតិ ចោឡ្យកំ តេមេត្វា បីឡ្យត្វា
បឋជ្ជិតត្វា សចេ អកតា ហោតិ ភូមិ ទុទេកេន បរិច្ឆោ-
សិត្វា^(១) សម្មជ្ជិតត្វា មា វិហារេ រដេន ទុហញ្ញិតិ
សញ្ញិវិចិត្វា ឯកមន្តំ ធម្មេតតំ កុម្មត្តរណា ឡិតាមេត្វា
សោធបត្វា បប្បោធបត្វា^(២) អតិហិវិត្វា យថាបញ្ញត្តិ^(៣)
បញ្ញាមេតតំ មញ្ញបដិទានកា ឡិតាមេត្វា បឋជ្ជិត្វា
អតិហិវិត្វា យថាកាតំ^(៤) មេតេតញ្ញ មញ្ញោ ឡិតាមេត្វា
សោធបត្វា បប្បោធបត្វា ជីចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំ-
សន្តេន អសន្ទ័យន្តេន កតាដបិជ្ជំ អតិហិវិត្វា យថាកាតំ

១ ឧ. បរិប្បសិកា ។ ២ ឧ. បប្បោធិក្ខា ។ ម. បណ្ណោធិក្ខា ។ ៣ ឧ. យថាកាតំ ។
ប. យថាហិទេ ។ ៤ ម. យថាហិទេ ។

វត្តពុទ្ធក្នុង ហេតុនៃការទ្រង់បញ្ចត្តអាគន្ធកុរវត្ត

យកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្លែងសម្រាប់ស្ថានទឹកមាត់ទៅទុក
ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកផែនការសម្រាប់ផ្អែកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើ
គ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសំបុកកណ្តបន្លឺសរសៃពីងពាងជាដើម) មាននៅ
ក្នុងវិហារ អាគន្ធកកិត្តត្រូវបោសតាំងពីពិភានមកជាមុន ចំណែកជ្រុងស្តុនៈ
បង្អួច ត្រូវដូតសំអាត បើដញ្ជាំងដែលគេលាបដោយរង មានសៅហ្មង
ពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលកកំណាត់សម្អាតពូតហើយសឹមដូត បើផ្ទៃគេធ្វើ
ដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលកកំណាត់
សម្អាតពូតហើយសឹមដូត បើផ្ទៃគេមិនបានធ្វើទេ ត្រូវប្រសាវដោយទឹក
រួចហើយសឹមដូត ដោយគិតថា កុំឱ្យវិហាររាយខ្លាំងដោយធូលីឡើយ គប្បី
ប្រមូលសម្រាមយកទៅចោល ក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះហាលកម្រាលផ្ទាល់
ផែនដីហើយ ត្រូវបោសឱ្យស្អាត គោះឱ្យល្អរួចនាំយកមកក្រាលដូចដើមវិញ
លុះហាលទ្រនាប់គ្រៃហើយ ត្រូវបោសឱ្យស្អាតនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ
លុះហាលគ្រៃហើយ ត្រូវបោសឱ្យស្អាត គោះឱ្យល្អ លើកបន្ទាប់កុំឱ្យទន្ទឹម
កុំឱ្យប៉ះសន្ទុះទារនឹងក្របប្តារ ហើយនាំឱ្យស្រួល យកទៅទុកដូចដើមវិញ

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

បញ្ញាបេតព្វោ បីបំ ឌីតាបេត្វា សោធនេត្វា បប្បោដេត្វា
នីចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសន្ន្តិដ្ឋន្តេន
កវាដបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាកាតំ បញ្ញាបេតព្វំ ភិសិ-
តិម្ពោហំ ឌីតាបេត្វា សោធនេត្វា បប្បោដេត្វា អតិហរិត្វា
យថាកាតំ បញ្ញាបេតព្វំ និសីទនប្បច្ចុត្តរណំ ឌីតាបេត្វា
សោធនេត្វា បប្បោដេត្វា អតិហរិត្វា យថាកាតំ បញ្ញាបេ-
តព្វំ ខេន្យមន្តរិកោ ឌីតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា
យថាកាតំ វេយ្យេតព្វោ អបស្សេនដនកំ ឌីតាបេត្វា
បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាកាតំ វេយ្យេតព្វំ បត្តចីវរំ
និក្ខិបិតព្វំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហេត្តេន បត្តំ
កហេត្វា ឯកេន ហេត្តេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីបំ វា
បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្វោ ន ច អនន្តរហិតាយ
ភូមិយោ បត្តោ និក្ខិបិតព្វោ ចីវរំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន
ហេត្តេន ចីវរំ កហេត្វា ឯកេន ហេត្តេន ចីវរំសំ វា ចីវរដ្ឋំ
វា បមជ្ជិត្វា ចារតោ អន្តំ ឌីរតោ កោតំ កត្វា ចីវរំ
និក្ខិបិតព្វំ សចេ បុរត្តិមា សរជា វាតា វាយន្តិ បុរត្តិមា
វាតទាណា ថេកេតព្វា សចេ បច្ឆិមា សរជា វាតា វាយន្តិ

និយមបិដក ចុល្លត្ត

លុះហាលភាំងហើយ ត្រូវបោសឱ្យស្អាត គោះឱ្យល្អលើកបន្ទាបកុំឱ្យទង្គិច
កុំឱ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ ហើយនាំឱ្យស្រួលយកទៅទុកដូចដែលវិញ
លុះហាលពូកខ្លឹមហើយ ត្រូវបោសឱ្យស្អាត គោះឱ្យល្អរួចយកទៅរៀប
ចំទុកដូចដែលវិញ លុះហាលកម្រាលសម្រាប់អង្គុយហើយ ត្រូវបោសឱ្យ
ស្អាតគោះឱ្យល្អយកទៅក្រាលទុកដូចដើមវិញ លុះហាលកន្តារសម្រាប់
ស្តោះទឹកមាត់ហើយ ត្រូវដុតឱ្យស្អាតរួចយកទៅទុកដូចដែលវិញ លុះ
ហាលផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែកហើយ ត្រូវដុតឱ្យស្អាត រួចយកទៅទុក
ដូចដែលវិញ ត្រូវរៀបចំទុកដាក់បាត្រនឹងចំវែរ កាលនឹងទុកដាក់បាត្រ
ត្រូវកាន់បាត្រដៃម្ខាង ស្ទាបក្រោមគ្រែឬក្រោមភាំងដៃម្ខាង ហើយ
ទុកដាក់បាត្រចុះ តែមិនត្រូវទុកដាក់បាត្រ លើផ្ទៃដែលមិនស្អាតទេ
កាលនឹងទុកចំវែរ ត្រូវចាប់ចំវែរដៃម្ខាង ដុតស្អាតចំវែរឱ្យស្រៀវដៃម្ខាង
ធ្វើដោយខាងនាយឱ្យជាផ្នត់ មកខាងអាយហើយ ទុកចំវែរចុះ បើខ្យល់
ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងកើត អាត់ទុកភ្នំត្រូវបិទ
បង្អួចទិសខាងកើត បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងលិច

ត្រៃក្ខន្ធព អាគន្ធកវត្តប្បញ្ញត្តិ

បន្តិមា វាតទាណ បិកេតត្វា ស ច ឧត្តរា សរជា វាតា
វាយន្តិ ឧត្តរា វាតទាណ បិកេតត្វា ស ច ឧត្តិណា
សរជា វាតា វាយន្តិ ឧត្តិណា វាតទាណ បិកេតត្វា
ស ច សីតកាលោ ហោតិ ទិវា វាតទាណ វិវិតត្វា
វត្តិ បិកេតត្វា ស ច ឧល្លា កាលោ ហោតិ ទិវា វាតទាណ
បិកេតត្វា វត្តិ វិវិតត្វា ស ច បរិវេណំ ឧក្កាបំ ហោតិ
បរិវេណំ សមជ្ជិតតំ ស ច កោដ្ឋកោ ឧក្កាថោ ហោតិ
កោដ្ឋកោ សម្មជ្ជិតត្វា ស ច ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្កាថា
ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា សម្មជ្ជិតត្វា ស ច អត្តិសាលា
ឧក្កាថា ហោតិ អត្តិសាលា សម្មជ្ជិតត្វា ស ច វិច្ឆក្កដិ
ឧក្កាថា ហោតិ វិច្ឆក្កដិ សម្មជ្ជិតត្វា ស ច ទានិយំ
ន ហោតិ ទានិយំ ឧបដ្ឋាបេតតំ ស ច បរិកោដិយំ ន
ហោតិ បរិកោដិយំ ឧបដ្ឋាបេតតំ ស ច អាចមនក្កម្ពី-
យា ឧទកំ ន ហោតិ អាចមនក្កម្ពីយា ឧទកំ អាសិញ្ច-
តតំ វេទំ ខោ ភិក្ខុវេ អាត្តនិកានំ ភិក្ខុនំ វត្តំ យ ថា
អាត្តនិកេហិ ភិក្ខុហិ សម្មា វត្តិតត្វន្តិ ។

វត្តពុទ្ធកៈ ការទ្រង់បញ្ញត្តិអាគន្ធក្នុងត្រៃ

ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាង
ជើង ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងជើង បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពី
ទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ ត្រូវបិទបង្អួចកង
វេលាថ្ងៃ ត្រូវបិទបង្អួចកងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្អួចកងវេលា
ថ្ងៃ ត្រូវបើកកងវេលាយប់ បើបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណ
ចេញ បើបន្ទប់ទឹកមានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ទឹកចេញ បើទប់ផ្កា-
សាលា (រោងឆាន់) មានសម្រាម ត្រូវបោសទប់ផ្កាសាលាចេញ បើ
រោងភ្លើងមានសម្រាម ត្រូវបោសរោងភ្លើងចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម
ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើទឹកឆាន់មិនមាន ត្រូវដម្កល់ទឹកឆាន់ទុក បើទឹក
សម្រាប់ប្រើប្រាស់មិនមាន ត្រូវដម្កល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើ
ទឹកក្នុងឆ្នាំងសម្រាប់ដម្រះមិនមាន ត្រូវចាក់ទឹកដាក់ទៅក្នុងឆ្នាំងសម្រាប់
ដម្រះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវត្តរបស់អាគន្ធកភិក្ខុទាំងឡាយ ដែល
អាគន្ធកភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រវ័ត ។

វិនយបដិកេ ចុល្លវត្តោ

(៧០) តេន ចោ បន សមយេន អាវាសិកា ភិក្ខុ
អាតន្តកេ ភិក្ខុ ទិស្វា នេវ អាសនំ បញ្ញាបេន្នំ ន
ចានោទកំ ចានបិមំ ចានកថលីកំ ឧបនិក្ខិបន្នំ ន
បច្ចុតនា បត្តបិវំ បដិក្កហ្នាន្នំ ន ចានីយេន បុច្ឆន្នំ ន
បរិកោដនីយេន បុច្ឆន្នំ^(១) វុឌ្ឍតវេបិ អាតន្តកេ ភិក្ខុ ន
អភិវាទេន្នំ ន សេនាសនំ បញ្ញាបេន្នំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បប្នា ។ បេ ។ តេ ឧស្សាយន្នំ ជ័យន្នំ វិចារេន្នំ កថំ
ហិ នាម អាវាសិកា ភិក្ខុ អាតន្តកេ ភិក្ខុ ទិស្វា
នេវ អាសនំ បញ្ញាបេស្សន្នំ ន ចានោទកំ ចានបិមំ
ចានកថលីកំ ឧបនិក្ខិបិស្សន្នំ ន បច្ចុតនា បត្តបិវំ
បដិក្កហេស្សន្នំ ន ចានីយេន បុច្ឆិស្សន្នំ ន បរិកោដនី-
យេន បុច្ឆិស្សន្នំ វុឌ្ឍតវេបិ អាតន្តកេ ភិក្ខុ ន អភិវា-
ទេស្សន្នំ ន សេនាសនំ បញ្ញាបេស្សន្នំតិ ។ អថ ចោ តេ
ភិក្ខុ កតវតោ វ័នមត្តំ អាវាបេស្សំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ
ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ បេ ។ វិកវហិត្តា ធម្មិ
កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ

១ ឧ.ប.ប. ធាតុកេសុ ១ បរិកោដនីយេន បុច្ឆន្តិ បាលោ ១ ទិស្សតិវ

និយមបិដក បុល្លវត្ត

[៨១] សម័យនោះឯង ពួកអាវាសិកភិក្ខុ ឃើញពាគនុកភិក្ខុទាំង
ឡាយហើយ មិននាំគ្នាក្រាលអាសនៈ មិនបានដម្កល់ទឹកសម្រាប់លាងជើង
តាំងសម្រាប់គ្រាប់ជើងដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ដូតជើងដែល
មិនទាន់លាង មិនក្រោកទៅទទួលបាត្រនឹងចីវរ មិនសួរទឹកសម្រាប់
ដឹក មិនសួរទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្វាយបង្គំពួកពាគនុកភិក្ខុ
ដែលចាស់ជាងខ្លួន មិនរៀបចំសេនាសនៈ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
មិនគួរបើពួកអាវាសិកភិក្ខុ ឃើញពាគនុកភិក្ខុទាំងឡាយហើយ មិននាំគ្នា
ក្រាលអាសនៈទទួល មិនដម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងសម្រាប់គ្រាប់ជើង
ដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង មិន
ក្រោកទៅទទួលបាត្រនឹងចីវរ មិនសួរទឹកសម្រាប់ដឹក មិនសួរទឹក
សម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្វាយបង្គំពួកពាគនុកភិក្ខុ ដែលចាស់ជាងខ្លួនមិន
រៀបចំសេនាសនៈសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរ
+ ខ្លះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកដំណើរនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោស
ហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

រត្តន្តរោ រោសិកវត្តំ

អាវាសិកាវំ ភិក្ខុវំ វត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា អា-
វាសិកេហិ ភិក្ខុហិ សម្មា វត្តិតំ ។

[៨០] អាវាសិកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា អាគន្ធកំ
ភិក្ខុំ វុឌ្ឍនំ ធិស្វា អាសនំ បញ្ញាបេតតំ ចានោធកំ
ចានបីបំ ចានកថលីតំ ឧបដិក្ខិបិតតំ បច្ចុក្ខន្ធ បត្ត-
បិវំ បដិក្ខហិតតំ ចានីយេន បុច្ឆិតញា បរិភោជនីយេន
បុច្ឆិតញា^(១) សចេ ឧស្សហិត ឧចាហនា បុច្ឆិតញា ឧចា-
ហនា បុញ្ញន្តេន បឋមំ សុត្តេន ចោឡកេន បុញ្ញិតញា
បច្ឆា អល្លេន ឧចាហនបុញ្ញនចោឡកំ ដោវិត្វា បីឡេត្វា
ឯកមន្តំ វិស្សជ្ជេតតំ អាគន្ធកោ វុឌ្ឍ^(២) ភិក្ខុ អភិវា-
ទេតញោ សេនាសនំ បញ្ញាបេតតំ ឯតំ តុម្ភាតំ សេនា-
សនំ ចាបុណា តីតំ អដ្ឋវត្តំ វា អនដ្ឋវត្តំ វា អាចិក្ខិតតំ
តោចរោ អាចិក្ខិតតញោ អតោចរោ អាចិក្ខិតតញោ សេត្ត-
សម្មតានិ តតុណានិ អាចិក្ខិតតញានិ វុច្ឆន្ណានិ អាចិក្ខិតតំ

១ ឧ. ម. យោគ្ហេស្ស បរិភោជនីយេន បុច្ឆិតញោតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. យោគ្ហេ វុឌ្ឍតិ
យោ ឧ ទិស្សតិ ។ ម. រោគន្តរោ វិញ វុឌ្ឍតោ ។

វត្តពុទ្ធកៈ អាវាសិកវត្ត

បើដូច្នោះ គឺថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់ អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនង
ដែល អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រវ័ត ។

(៨១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាវាសិកភិក្ខុ ឃើញអាគន្ធកភិក្ខុ
ដែលចាស់ជាងខ្លួនហើយ ត្រូវក្រាលអាសនៈ ត្រូវដម្កល់ទុកនូវទឹកលាង
ជើង កាំងសម្រាប់ទ្រាប់ជើងដែលលាងហើយ ទ្រទាប់សម្រាប់ជូតជើង
ដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវក្រោកទៅទទួលយកបាត្រនឹងបីវរ ត្រូវសួរ
ទឹកសម្រាប់ផឹក ត្រូវសួរទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើអាវាសិក-
ភិក្ខុមានសេចក្តីទុក្ខហើយ ត្រូវជូតស្បែកជើង កាលនឹងជូតស្បែកជើង
មុនដម្កល់ ត្រូវជូតដោយសំពត់ស្អុត បន្ទាប់មក ត្រូវជូតដោយសម្ពត់ទ-
ទឹក ត្រូវលាងកំណាត់សម្ពត់សម្រាប់ជូតស្បែកជើង ហើយពូតហាលទុក
ក្នុងទីដ៏សប្បុរស (បើ) អាគន្ធកភិក្ខុចាស់វស្សាជាន់ អាវាសិកភិក្ខុត្រូវ
យ៉ាងបង្គំ ត្រូវរៀបចំសេនាសនៈដោយពាក្យថា សេនាសនៈនេះសម្រាប់
លោកម្ចាស់ ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមានគេនៅក្តី ឥតមានគេនៅ
ក្តី ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់អគោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់ត្រកូល
ទាំងឡាយដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទាបដំបូ.

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

បស្ស្ហវដ្ឋានំ អាចិត្តិតតំ ចានីយំ អាចិត្តិតតំ បរិភោ-
ជនីយំ អាចិត្តិតតំ កត្តរទណ្ណោ អាចិត្តិតព្វោ សង្ឃស្ស
កតិកសណ្ណានំ អាចិត្តិតតំ ឥមំ កាលំ បរិសិ-
តតំ ឥមំ កាលំ វិក្កមិតតុន្តំ សចេ ឈរោ ហោតិ
និសិទ្ធកេឈរោ អាចិត្តិតតំ អក្រ បត្តំ វិក្កិទាហិ អក្រ
បិវំ វិក្កិទាហិ ឥទំ អាសនំ វិសីទាហិតិ ចានីយំ
អាចិត្តិតតំ បរិភោជនីយំ អាចិត្តិតតំ ទទាហា-
នបុញ្ញនហោឡុកំ អាចិត្តិតតំ អាតន្តកោ ឈរោ (១)
ភិក្ខុ អភិវាទាបេតព្វោ សេនាសនំ អាចិត្តិតតំ ឯតន្ត
សេនាសនំ ចាបុណាតិកិ អជ្ឈាវត្តំ វា អជ្ឈាវត្តំ
វា អាចិត្តិតតំ កោចរោ អាចិត្តិតព្វោ អកោចរោ
អាចិត្តិតព្វោ សេត្តិសម្មតានិ កុលានិ អាចិត្តិតព្វានិ
វច្ឆដ្ឋានំ អាចិត្តិតតំ បស្ស្ហវដ្ឋានំ អាចិត្តិតតំ ចានីយំ
អាចិត្តិតតំ បរិភោជនីយំ អាចិត្តិតតំ កត្តរទណ្ណោ
អាចិត្តិតព្វោ សង្ឃស្ស កតិកសណ្ណានំ អាចិត្តិ-
តតំ ឥមំ កាលំ បរិសិតតតំ ឥមំ កាលំ វិក្កមិតតុន្តំ

ឧ. ម. យោត្តកេសុ នវិភោតិ បាហោ ន ទំស្សតិ ។

វិនយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ធាន់ ត្រូវ
ប្រាប់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវប្រាប់របៀបកតិការ
របស់សង្ឃថា លោកម្ចាស់ត្រូវចូលមកក្នុងពេលនេះ ត្រូវចេញទៅក្នុង
ពេលនេះ បើអាគន្ធកក្កិក្កខ្ចីវិស្សាជាន់ អាវសិកកក្កត្រូវអង្គុយប្រាប់វិញថា
ចូរលោកទុកបាត្រត្រង់ទីនេះ ចូរទុកចំវីត្រង់នេះចុះ ចូរអង្គុយលើអាសនៈ
នេះចុះ អាវសិកកក្កត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ធាន់ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវប្រាប់សម្ពត់សម្រាប់ដូតវិស្សកដើង បើអាគន្ធកក្កិក្កខ្ចីវិស្សាជាន់
អាវសិកកក្កត្រូវបង្គាប់ឱ្យយបង្គំខ្លួន ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈថា សេនាសនៈ
+
នុះសម្រាប់លោក ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមានគេនៅក្តី ឥតមានគេនៅ
ក្តី ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់អគោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់ត្រកូលទាំង
ឡាយ ដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់វិច្ឆៈ ត្រូវ
ប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ធាន់ ត្រូវប្រាប់
ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវប្រាប់របៀបកតិការរបស់
សង្ឃថា លោកត្រូវចូលមកក្នុងពេលនេះ ត្រូវចេញទៅវិញក្នុងពេលនេះ

វត្តពូជ្ជកេ គម្ពីរវត្ត

នំ ខោ ភិក្ខុវេ អាវាសិកានំ ភិក្ខុនំ វត្តំ យថា
អាវាសិកេហិ ភិក្ខុហិ សម្មា វត្តិតព្វំ ។

(៨២) តេន ខោ បន សមយេន គមីកា ភិក្ខុ ទារុ-
កណ្ណំ មត្តិកាកណ្ណំ អប្បដិសាមេត្តា ទ្វារវាតទានំ វិវិត្តា
សេនាសនំ អនាបុត្រា បក្កមន្តំ ។ ទារុកណ្ណំ មតិកា -
កណ្ណំ នស្សតិ ។ សេនាសនំ អនុត្តំ កវត្តិ^(១) ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិហារេន្តំ
កថំ ហិ នាម គមីកា ភិក្ខុ ទារុកណ្ណំ មត្តិកាកណ្ណំ អប្ប-
ដិសាមេត្តា ទ្វារវាតទានំ វិវិត្តា សេនាសនំ អនាបុត្រា
បក្កមស្សន្តំ ទារុកណ្ណំ មត្តិកាកណ្ណំ នស្សតិ សេនា -
សនំ អនុត្តំ កវត្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ
វតបត្តំ អាពោចេសំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
សច្ចំ កកវតំ ។ បេ ។ វិកវហិតា ធម្មំ កថំ កត្តា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ គមីកានំ ភិក្ខុនំ
វត្តំ បញ្ញាចេស្សមិ យថា គមីកេហិ ភិក្ខុហិ សម្មា
វត្តិតព្វំ ។

១ ឧ. ម. ហោតិ ។

វត្ថុតូចៗ: ធម៌វត្ថុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយជាវត្ថុរបស់អារាមិកភិក្ខុទាំងឡាយ តាម
បែបបទដែលអារាមិកភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

(៨២) សម័យនោះឯង ពួកធម៌ភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកដំណើរ) មិន
រៀបចំទុកដាក់គ្រឿងឈើ^(១) នឹងគ្រឿងដី^(២) បើកត្វានឹងបង្កចោល
មិនអើពើនឹងសេនាសនៈ ហើយចៀសចេញទៅ ។ គ្រឿងឈើ គ្រឿង
ដី ក៏វិនាសអស់ទៅ ។ ឯសេនាសនៈ ក៏រកអ្នកណាគ្រប់គ្រងគ្មាន ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក៏ពោលពោស គិះដៀល បន្ទះបង្គាប់ថា មិនគួរឃើញធម៌ភិក្ខុមិន
រៀបចំទុកដាក់គ្រឿងឈើ គ្រឿងដី បើកត្វានឹងបង្កចោល មិនអើពើ
នឹងសេនាសនៈ ហើយចៀសចេញទៅសោះ ឯគ្រឿងឈើ គ្រឿងដីក៏
វិនាសអស់ទៅ សេនាសនៈក៏រកអ្នកណាគ្រប់គ្រងគ្មាន ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ បានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនោះ រឿងនោះពិតមែន
ឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស ពិត
មែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម៌ថាត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះតថាគតនឹងបញ្ចត្តវត្ថុ
ដល់ពួកធម៌ភិក្ខុ តាមបែបបទដែលពួកធម៌ភិក្ខុត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

១ អង្គិកថា ថាគ្រឿងឈើបានទិលត្រែនឹងកាំងជាដើម ។ ២ គ្រឿងដីបានទិលកាំងនិង
សម្រាប់ទ្រិលកាំងដើម ។ ចូរមើលសេចក្តីពិស្តារក្នុងសេនាសនៈតូចៗ ។

វិធីបិណ្ឌពេ បុណ្យវត្តោ

(៨.៣) គមីកោន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា ទារុកណ្ណំ មត្តិ-
កាកណ្ណំ បដិសាមេត្តា ទ្វារវាតទានំ បិកេត្តា សេនា-
សនំ អាប្បច្ឆិតតំ^(១) សចេ ភិក្ខុ ន ហោតិ សាមណោរោ
អាប្បច្ឆិតញោ សចេ សាមណោរោ ន ហោតិ អារមិកោ
អាប្បច្ឆិតញោ សចេ អារមិកោ ន ហោតិ ឧទាសកោ
អាប្បច្ឆិតញោ សចេ ន ហោតិ ភិក្ខុ វា សាមណោរោ វា
អារមិកោ វា ឧទាសកោ វា^(២) ចត្វុស្សុ ទាសាលា-
កេសុ មញ្ញំ បញ្ញាបេត្តា មញ្ញោ មញ្ញំ អារោបេត្តា បិបេ
បិបំ អារោបេត្តា សេនាសនំ ឧបរិ បុញ្ញំ ករិត្តា ទារុ-
កណ្ណំ មត្តិកាកណ្ណំ បដិសាមេត្តា ទ្វារវាតទានំ បិកេត្តា
បក្កមិតតំ សចេ វិហារោ ឱវស្សតិ សចេ ឧស្សហតិ
នោទេតញោ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កត្តិ នុ ខោ វិហារោ
នោទិយេ ថាតិ ឃវញ្ញោ តំ លកេថ ឥច្ឆេតំ កុសលំ ពោ
ចេ លកេថ យោ ទេសោ អនោវស្សកោ ហោតិ តត្ត
ចត្វុស្សុ ទាសាលាកេសុ មញ្ញំ បញ្ញាបេត្តា មញ្ញោ មញ្ញំ
អារោបេត្តា បិបេ បិបំ អារោបេត្តា សេនាសនំ ឧបរិ
បុញ្ញំ ករិត្តា ទារុកណ្ណំ មត្តិកាកណ្ណំ បដិសាមេត្តា

១ ឧ. ម. អាប្បញ្ញ បក្កមិតតំ ។ ២ ឧ. ម. យេត្តកេសុ សចេ សាមណោរោ ន ហោតិ
អារមិកោ អាប្បច្ឆិតញោ សចេ ន ហោតិ ភិក្ខុ វា សាមណោរោ វា អារមិកោ វា វិ វៃនំ អាធិតំ ។

និយមន័យ ចុល្លវត្ថុ

(៨៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គមិកភិក្ខុ ត្រូវរៀបចំទុកដាក់គ្រឿង
ឈើ នឹងគ្រឿងដី ហើយចំទ្បារនឹងបង្កើត អើពើនឹងសេនាសនៈ^(១) បើមិន
មានភិក្ខុទេ ត្រូវលាសាមណេរ បើមិនមានសាមណេរ ត្រូវលាអារាមិកជន
បើមិនមានអារាមិកជន ត្រូវលាទុបាសក បើភិក្ខុក្តីសាមណេរក្តី អារាមិកជន
ក្តី ទុបាសកក្តី មិនមានទេ ត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្មភ្នំ ៤ ដុំ ហើយតម្រុតគ្រែ
លើគ្រែ តម្រុតតាំងលើតាំង ធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា ហើយរៀបចំទុក
ដាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដី ហើយចំទ្បារនឹងបង្កើតរួចដើរចេញទៅចុះ
ប្រសិនបើវិហារលេច បើគមិកភិក្ខុអាច (ប្រក់បាន) ក៏គប្បីប្រក់ ម្យ៉ាងទៀត
គប្បីធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា អាត្មាអញប្រក់វិហារដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎
បើគមិកភិក្ខុបានធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយយ៉ាងនេះ ការបានដូច្នោះនេះ ក៏ជាការ
តាប់ប្រវ័ត បើមិនបានទេ ទីណាជាទីមិនលេច គមិកភិក្ខុត្រូវរៀបចំគ្រែ
លើថ្មភ្នំ ៤ ដុំ ក្នុងប្រទេសនោះហើយតម្រុតគ្រែលើគ្រែ តម្រុតតាំងលើ
តាំងហើយធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា រៀបទុកដាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដី

១ សេនាសនៈ ដែលគេទើរលើខ្នងថ្មក្តី លើសសរថ្មក្តី ដែលពួកសត្វកណ្តៀរឡើងទៅចៀត
ចៀនមិនបាន ទុកដាក់ក្នុងមិនអើពើ ក៏មិនត្រូវអាបន្តឡើយ ។

វត្តពុទ្ធពោ គម្ពីរវត្ត រក្ខត្តេ អនុមោទនា

ឡារវត្តនាធំ ថ្មកេត្តា បក្កមិត្តំ សុចេ សញ្ញាវិហារោ
ឡីស្សតិ សុចេ ឧស្សហតិ សេនាសនំ តាមំ អតិហរិត្តំ
ឧស្សក្កំ វា កាតតំ កិណ្ឌិ ទុខោ សេនាសនំ តាមំ អតិ-
ហរិយេ ថាតិ ឯវញ្ចេ តំ លកេថេ ឥច្ឆេតំ កុសលំ លោ ចេ
លកេថេ អជ្ឈោកាសេ ចត្វុសុ ទាសាលាកេសុ មញ្ញំ
បញ្ញាបេត្តា មញ្ញេ មញ្ញំ អាវេបេត្តា បិមេ បិមំ អាវេ-
បេត្តា សេនាសនំ ឧបរិ បុញ្ញំ ករិត្តា ទារុកណ្ណំ មត្តកា-
កណ្ណំ បដិសាមេត្តា តិណោន វា បណ្ណោន វា បដិច្ឆាទេត្តា
បក្កមិត្តំ អប្បវ ធាម អត្តានិបិ សេសេយ្យន្តិ ឥទំ ខោ
កិក្ខុវេ តមិកានំ កិក្ខុនំ វត្តំ យថា តមិកេហិ កិក្ខុហិ
សម្មា វត្តិតត្ថន្តិ ។

(៨៤) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ កត្តក្កេ ន
អនុមោទន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ធីយន្តិ វិហារេន្តិ
កេថំ ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា កត្តក្កេ ន
អនុមោទិស្សន្តិតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ធីយន្តានំ វិហារេន្តានំ ។
អថខោ តេ កិក្ខុ កត្តវតោ ឯតមត្តំ អាវេបេសុំ ។

វត្តពូជ្ជៈ គម្ពីរវត្តនឹងការអនុមោទនាក្នុងរោងភក្ត

បិទទ្វារនឹងបង្អួច រួចដើរចេញទៅចុះ ប្រសិនបើវិហាររលេចគ្មានសល់ បើ
គម្ពីរភិក្ខុអាច (នាំយកទៅបាន) ត្រូវនាំយកសេនាសនៈទៅកាន់ស្រុក ឬ
ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា អាត្មាអញនឹងនាំយកសេនាសនៈទៅកាន់ស្រុក
ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគម្ពីរភិក្ខុ បានធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយយ៉ាងនេះ
ការបានដូច្នោះនេះជាការល្អ បើមិនបានទេ គម្ពីរភិក្ខុត្រូវរៀបចំគ្រែលើដីឬតូច
៤ ដុំក្នុងទីវាលហើយតម្រូវគ្រែលើគ្រែ តម្រូវតាំងលើតាំង ធ្វើសេនាសនៈ
ឲ្យគរលើគ្នា ហើយរៀបចំទុកដាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដី បិទបាំងដោយ
ស្មៅឬដោយស្លឹកឈើរូបសីមាដើរចេញទៅ ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា ធ្វើដូច
ម្តេចនឹងឲ្យអវយវៈ(របស់គ្រែនឹងតាំង) ទាំងឡាយសល់នៅបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហើយជាវត្តរបស់ពួកគម្ពីរភិក្ខុ តាមបែបបទដែលពួក
គម្ពីរភិក្ខុ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រវៃ ។

[៨៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនអនុមោទនាក្នុងរោងភក្ត ។
មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្កប់ថា ពួកសមណៈជា
សក្យបុត្តិយ មិនគួរឃើញមិនអនុមោទនាក្នុងរោងភក្តសោះ ។ កាលដែលមនុ-
ស្សទាំងឡាយកំពុងពោលទោស គំរងៀលបន្តបង្កប់ ពួកភិក្ខុក៏បានឮ ។
លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនឹងចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

និយមបិដក ចុល្លវត្តោ

អថខោ ភក្ខវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បក្ករណោ ធម្ម
កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កត្តត្រៃ អនុមោទិត្តំ ។

[៨៥] អថខោ ភិក្ខុនំ^(១) ឯតទិហោសិ កេន នុ ខោ
កត្តត្រៃ អនុមោទិត្តំ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ។
អថខោ ភក្ខវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បក្ករណោ ធម្ម
កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ យេវេន
ភិក្ខុនា កត្តត្រៃ អនុមោទិត្តំ ។

[៨៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញានស្ស ប្បតស្ស
សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ សង្ឃត្រៃហ
ហោតិ ។ ភិក្ខុ ភក្កវតា អនុញ្ញាតំ យេវេន ភិក្ខុនា កត្តត្រៃ
អនុមោទិត្តំ អាយស្មនំ សារីបុត្តំ ឯកកំ ឱហាយ
បក្កមីស្ស ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ តេ មនុស្ស
បដិសម្មោទិត្តា បច្ឆា ឯកកោ អគមាសិ ។ អទ្ធសា
ខោ ភក្ខវា អាយស្មនំ សារីបុត្តំ ទ្ធុរតោ វ ឯកកំ^(២)
អាតច្ឆនំ ទិស្វាន អាយស្មនំ សារីបុត្តំ ឯតទិវោច

១ ម. តេសំ ភិក្ខុនំ ។ ២ ឱ. ម. យេត្តកេសុ ឯកកន្តិ បិដកំ នត្ថិ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ត

ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុធ្វើអនុមោទនាក្នុងរោងភត្ត ។

(៨៥) លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ភិក្ខុដ៏ចម្រើន
ដែលគួរអនុមោទនាក្នុងរោងភត្តបាន ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាប
បង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
នេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈ
អនុមោទនាក្នុងរោងភត្ត ។

(៨៦) សម័យនោះឯង មានសង្ឃកត្តរបស់គណៈជនមួយពួក ។ ព្រះ
សារីបុត្តដ៏មានអាយុជាសង្ឃត្រូវ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាថា ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈអនុមោទនាក្នុងរោងភត្ត ហើយក៏ដើរចៀស
ចេញទៅចោលព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យគង់នៅតែមួយអង្គ ។ លំដាប់
នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ(និយាយ)សំណេះសំណាលនឹងមនុស្សទាំង
នោះហើយ ក៏បាននិមន្តទៅតែមួយអង្គ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់បានទតទៅឃើញព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ កំពុងតែដើរ
មកតែមួយអង្គអំពីចម្ងាយ លុះទ្រង់ទតឃើញហើយក៏ត្រាស់សួរសេចក្តីនេះ

ត្រៃក្ខន្ធពក ពត្តន្តវគ្គ

កត្តិ សារីបុត្ត កត្តំ ឥន្ទំ អហោសិតំ ។ ឥន្ទំ ខោ
កន្លៃ កត្តំ អហោសិ អបិច មំ កិក្ខុ ឯកកំ ឱហាយ
បក្កន្តាតំ ។ អថខោ កត្តវា ឯតស្មី ជំនានេ ឯតស្មី
បក្ករណោ ធម្មំ តតំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជាធាមិ
កិក្ខុវេ កត្តកេ ចត្តហិ បញ្ចហិ យេវនត្រេវេហិ កិក្ខុហិ
អាតមេត្តន្តំ ។

[៨៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតពេ យេវេ
កត្តកេ វច្ឆិតោ អាតមេត្តំ^(១) ។ សោ វច្ឆំ សន្នារេត្តោ^(២)
មច្ឆិតោ បបតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ អនុ-
ជាធាមិ កិក្ខុវេ សតិ កវណីយេ អនន្តរិកំ កិក្ខុំ អា-
បុច្ឆិត្តា កត្តន្តំ ។

[៨៨] តេន ខោ បន សមយេន ធម្មតិយា កិក្ខុ
ទត្តវត្តា ទុប្បុរតា អនាគប្បសម្បត្តា កត្តកំ កត្តន្តំ
វេក្កម្មមិ យេវនំ កិក្ខុនំ បុរតោ បុរតោ កត្តន្តំ
យេវេហិ កិក្ខុ អនុប្បឌន្តំ ជំសីទន្តំ នវេហិ កិក្ខុ អាសនេន
បដិពាហន្តំ សន្និប្បជម្បំ ឱត្តវត្តា អន្តរយេវ ជំសីទន្តំ ។

១ ទ. ប. អាតមេសិ ។ ២ ប. សន្នារេត្តំ អសក្កេត្តោ ។

ត្រកូន្ទកៈ វត្តដែលកំពុងត្រូវធ្វើក្នុងរោងកត្ត

នឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ចុះកត្តមានបរិបូណ៌ទេឬ ។
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កត្តមាន
បរិបូណ៌ទេ ប៉ុន្តែភិក្ខុទាំងឡាយ ដើរចោលខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យទៅតែម្នាក់ឯង ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម៌ក្នុងថា ហើយ
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈនឹងអនុត្តរជនប្រារូបនឹងចាំក្នុងរោងកត្ត ។

(៨៧) សម័យនោះ មានព្រះថេរៈមួយរូប ឈប់នៅបង្គំទូន្មានហើយ
នឹងចាំក្នុងរោងកត្ត កាលបើព្រះថេរៈនោះខំអត់ព្រំទូន្មាន លោកក៏ជ្រប់
ដួលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានកិច្ចការ
ធ្វើ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលាភិក្ខុ ដែលអង្គុយនៅលើអាសនៈ ជាលំដាប់
ហើយទៅបាន ។

(៨៨) សម័យនោះ ពួកធួត្តិយភិក្ខុស្ងៀកមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ
ប្រកបដោយមារយាមិនសមគួរ ដើរទៅកាន់រោងកត្ត ផែងទៅខាង
មុខ ។ នៃពួកភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ ចូលទៅអង្គុយជ្រៀតបៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ
យាត់ពួកភិក្ខុដោយ អាសនៈខ្លះ អង្គុយសង្កត់សង្ក្រាន់ក្នុងចន្លោះខ្លះ ។

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តិ
វិហារេន្តំ កតំ ហិ ធាម ធាតុយា ភិក្ខុ ទុដ្ឋវត្តា ទុប្បា-
រុតា អនាគប្បសម្មា កត្តកំ កច្ឆិស្សន្តំ វោក្កម្មបិ
យេវាធំ ភិក្ខុធំ បុរតោ បុរតោ កច្ឆិស្សន្តំ យេវេបិ ភិក្ខុ
អនុប្បឧជ្ឈំ និសីទិស្សន្តំ នវេបិ ភិក្ខុ អាសនេន បដិពា-
ហិស្សន្តំ សង្ឃាជិម្បំ ឡុត្តវត្តា អន្តរយវេ និសីទិស្សន្តិតំ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ បេ។
សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ធាតុយា ភិក្ខុ ទុដ្ឋវត្តា ទុប្បារុតា
អនាគប្បសម្មា កត្តកំ កច្ឆិ វោក្កម្មបិ យេវាធំ ភិក្ខុធំ
បុរតោ បុរតោ កច្ឆិ យេវេបិ ភិក្ខុ អនុប្បឧជ្ឈំ និសីទន្តំ
នវេបិ ភិក្ខុ អាសនេន បដិពាហន្តំ សង្ឃាជិម្បំ ឡុត្តវត្តា
អន្តរយវេ និសីទន្តិតំ ។ សច្ចំ កតវតំ ។ បេ ។ វិវាហិត្តា
ធម្មំ កតំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុធំ
កត្តកំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា ភិក្ខុហិ កត្តកំ សម្មា
វត្តិតំ ។

និយមបិណ្ឌ ចុល្លត្រៃ

ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទះបង្គាប់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ មិនគួរបើស្ងៀកមិន
ល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរ ដើរទៅកាន់រោងកត្ត
សោះ ឆព្វគ្លីយភិក្ខុទាំងនោះដើរដែនទៅខាងមុខ ។ នៃពួកភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ
ចូលទៅអង្គុយប្រៀតប្រៀតភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ យាត់ពួកភិក្ខុខ្លះដោយអាសនៈ
ខ្លះ អង្គុយសង្កត់សង្ស័យដ៏ក្នុងចន្លោះផ្ទះខ្លះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
បង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុស្ងៀកមិនល្អ ដណ្តប់
មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរ ដើរទៅកាន់រោងកត្ត ដើរ
ដែនទៅខាងមុខ ។ នៃពួកភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ អង្គុយប្រៀតប្រៀតភិក្ខុជាថេរៈ
ខ្លះ យាត់ពួកភិក្ខុខ្លះដោយអាសនៈខ្លះ អង្គុយសង្កត់សង្ស័យដ៏ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ ពិត
មែន ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគត
នឹងបញ្ញត្តវត្តកងរោងកត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយ
គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងរោងកត្ត ។

វត្តភ្នំពេ ពុទ្ធកិច្ច

(៨៧) សចេ អារមេ កាលោ អារោចិត្តោ ហោតិ
តិមណ្ឌលំ បដិច្ចាទេន្តេន បរិមណ្ឌលំ និវាសេត្តា កា-
យពន្ធនំ ពន្ធិត្តា សុត្តុណំ កត្តា សង្ឃដិច្ចន្តេន ហារិបិត្តា
កណ្ណិកំ បដិមុញ្ញិត្តា លោភិត្តា បត្តំ កហេត្តា សាទុកំ
អនាមាទេន តាមោ បរិស័តញោ ន វេក្កម្ម ថេរវនំ
កិក្ខុនំ បុរោ បុរោ កន្តតំ សុប្បដិច្ចន្តេន អន្តរយេ
កន្តតំ សុសុវតេន អន្តរយេ កន្តតំ ឡិក្ខិត្តចក្កុយ អន្តរ-
យេ កន្តតំ ន ឡិក្ខិត្តកាយ អន្តរយេ កន្តតំ ន
ឧជ្ឈត្តិកាយ អន្តរយេ កន្តតំ អប្បសន្នេន អន្តរយេ
កន្តតំ ន កាយប្បចារកំ អន្តរយេ កន្តតំ ន ពា-
ហុប្បចារកំ អន្តរយេ កន្តតំ ន សីសប្បចារកំ
អន្តរយេ កន្តតំ ន ឧម្ពកតេន អន្តរយេ កន្តតំ ន
ឡិក្ខិត្តតេន អន្តរយេ កន្តតំ ន ឡិក្ខិត្តកាយ អន្តរយេ
កន្តតំ សុប្បដិច្ចន្តេន អន្តរយេ និសីទិតតំ សុសុវ-
តេន អន្តរយេ និសីទិតតំ ឡិក្ខិត្តចក្កុយ អន្តរយេ
និសីទិតតំ ន ឡិក្ខិត្តកាយ អន្តរយេ និសីទិតតំ
ន ឧជ្ឈត្តិកាយ អន្តរយេ និសីទិតតំ អប្បសន្នេន

វត្ថុទូទាត្រូវធ្វើក្នុងពេលវត្ថុ

(៨៧) បើគេប្រាប់ភក្ខុកាល ក្នុងរាហបហើយ ភក្ខុត្រូវបិទបាំង មណ្ឌល ៣ គឺស្បែកឲ្យជាបរិមណ្ឌល ក្រវ៉ាត់សម្ពត់កាយពន្លឺ (វត្ថុ- ពន្លឺចង្កេះ) តម្រូវឲ្យក្នុងសង្កឹមនឹងសង្ឃរាជី ហើយឃុំពាក់កុំហើយដូតបាត្រ ឲ្យស្អាតហើយកាន់យកទៅ ដើរតាមសម្រួលបិទរលះរលាំងចូលទៅកាន់ ស្រុក មិនត្រូវដើរផែនទៅខាងមុខ ៗ ខែពួកភក្ខុជាថេរទេ ត្រូវបិទបាំង កាយដោយល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួបប្រយ័ត្នឲ្យល្អដើរទៅក្នុង ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រឡេកមើលប្រមាណមួយ ដួរនឹម ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចំរើរដើរចូលទៅក្នុងចន្លោះ ផ្ទះ មិនត្រូវសើចង្កាងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិច ដើរ ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវដើរគ្រវីលងកាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវ ហង្សាយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវងើកងើរកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះ ផ្ទះ មិនត្រូវស្តើមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវទទួរក្បាលដើរទៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវចំអើតដើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវបិទបាំងកាយ ឲ្យល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួបប្រយ័ត្នដោយល្អ អង្គុយនៅក្នុង ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រឡេកមើលប្រមាណមួយ ដួរនឹម អង្គុយនៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចំរើរអង្គុយនៅ ក្នុងចន្លោះ ផ្ទះ មិនត្រូវសើចង្កាងអង្គុយនៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិច

វិនយបិណ្ឌកេ ចុលវណ្ណេ

អន្តរយេវ និសីទិតតំ ន កាយប្បចារណកំ អន្តរយេវ
និសីទិតតំ ន ពាហុប្បចារណកំ អន្តរយេវ និសីទិតតំ ន
សីសប្បចារណកំ អន្តរយេវ និសីទិតតំ ន ខុស្តកេន
អន្តរយេវ និសីទិតតំ ន ឌីតុណ្ហិកេន អន្តរយេវ និសី-
ទិតតំ ន បល្លត្តិកាយ អន្តរយេវ និសីទិតតំ ន ខេវ
ភិក្ខុ អនុប្បឌ្ឋ និសីទិតតំ ន លវា ភិក្ខុ អាសនេន បដិ-
ពាហិតត្វា ន សង្ឃដី ឌីត្តវត្តា អន្តរយេវ និសីទិតតំ
ឧទកេ ធីយមារេ ឧកោហិ ហត្តេហិ បត្តំ បវត្តហិត្វា
ឧទកំ បដិត្តហេតតំ និចំ កត្វា សាដុកំ អបរិយំ-
សន្តេន បត្តោ ណារីតព្វោ សចេ ឧទកេប្បដិត្តហេតោ
ហោតំ និចំ កត្វា ឧទកេប្បដិត្តហេ ឧទកំ អាសិត្តិតតំ
មា ឧទកេប្បដិត្តហេតោ ឧទកេន ឌីសិត្តំ មា សាមន្តា
ភិក្ខុ ឧទកេន ឌីសិត្តំសុ មា សង្ឃដី ឧទកេន
ឌីសិត្តិត សចេ ឧទកេប្បដិត្តហេតោ ន ហោតំ និចំ
កត្វា នមាយំ ឧទកំ អាសិត្តិតតំ មា សាមន្តា ភិក្ខុ
ឧទកេន ឌីសិត្តំសុ មា សង្ឃដី ឧទកេន ឌីសិត្តិត
ឌីទេន ធីយមារេ ឧកោហិ ហត្តេហិ បត្តំ បវត្តហេត្វា

និយមបិដក បុល្លវត្ត

អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រវែលនឹងកាយអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិន
ត្រូវត្រាវែង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវលើកដើកក្បាល អង្គុយនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ដីមមឆេះអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវទទួរក្បាល
អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវត្រេបុមក្បាលដង្កឹងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
មិនត្រូវអង្គុយ ច្រៀតច្រៀតពួកក្នុងដាចេរៈ មិនត្រូវច្រៀតច្រៀនភិក្ខុទាំង
ឡាយ ដោយអាសនៈ មិនត្រូវអង្គុយសង្កត់សង្ស័យក្នុងចន្លោះផ្ទះ កាលបើ
ទាយកប្រគេនទឹក ត្រូវកាន់បាត្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលយកទឹក
ត្រូវបន្ទាបបាត្រឲ្យស្រួល កុំឲ្យទង្កឹម (អ្វីៗ) ឡើយ ហើយលាងឲ្យស្អាត
បើមានកន្លោះដាក់ទឹក ត្រូវធ្វើឲ្យទាបហើយចាក់ទឹកទៅក្នុងកន្លោះដាក់ទឹក
ដោយតាំងចិត្តថា កុំឲ្យកន្លោះដាក់ទឹកខ្ចាត់ខ្ចាយទឹកឡើយ កុំឲ្យភិក្ខុទាំង
ឡាយជិតខាងទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ស័យទឹកដោយទឹកឡើយ
បើគ្មានកន្លោះដាក់ទឹកទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើទឹក (នោះ) ឲ្យទាបហើយស្រោច
លើផែនដីដោយតាំងចិត្តថា កុំឲ្យភិក្ខុជិតខាងទាំងឡាយ ទឹកដោយ
ទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ស័យទឹកដោយទឹកឡើយ បើមានទាយកប្រគេន
បាយ ត្រូវកាន់បាត្រដោយដៃទាំងពីរហើយទទួលយកបាយ តែត្រូវធ្វើ

វគ្គទូលោក កត្តត្ថវគ្គ

ឡីទេវោ បដិគ្គហេតព្វោ សូបស្ស ឡីកាសោ កាតព្វោ
សចេ ហោតិ សឃ្យំ វា តេលំ វា ឧត្តរិកង្កំ វា បេវេន
វត្តព្វោ សព្វេសំ សមគំ សម្មាទេហិតិ សក្កច្ចំ បិណ្ណា-
ទាតោ បដិគ្គហេតព្វោ បត្តសញ្ញិយា បិណ្ណាទាតោ ប-
ដិគ្គហេតព្វោ សមសូបកោ បិណ្ណាទាតោ បដិគ្គហេតព្វោ
សមតិត្តិកោ បិណ្ណាទាតោ បដិគ្គហេតព្វោ ន ភាវ បេវេន
កុញ្ញិតតំ យាវ ន សព្វេសំ ឡីទេវោ សឃ្យត្តោ^(១) ហោតិ
សក្កច្ចំ បិណ្ណាទាតោ កុញ្ញិតព្វោ បត្តសញ្ញិយា បិណ្ណា-
ទាតោ កុញ្ញិតព្វោ សបទានំ^(២) បិណ្ណាទាតោ កុញ្ញិតព្វោ
សមសូបកោ បិណ្ណាទាតោ កុញ្ញិតព្វោ ន ថុបតោ^(៣)
ឡីមទ្គិត្តា បិណ្ណាទាតោ កុញ្ញិតព្វោ ន សូបំ វា ឲ្យញ្ជនំ
វា ឡីទេវេន បដិច្ឆានេតតំ ភិយ្យោកម្មតំ ឧទានាយ
ន សូបំ វា ឡីទេវំ វា អត្តិលានេន អត្តនោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញិតតំ ន ឧជ្ឈានសញ្ញិយា បវេសំ បត្តោ
ឡីលោកេតព្វោ នាតិមហន្តោ កតត្ថេ កាតព្វោ ប-
វិមណ្ណាលោ អាណាថោ កាតព្វោ ន អនាហដេ កតត្ថេ

១ ឧ. ប. សឃ្យត្តោ ។ ២ ឧ. សបទានោ ។ ៣ ប៊ុប៊ុកពោតិបិ បាយិ ទិស្សតិ ។
ម. ប៊ុប៊ុកពោ ។

វត្តពូន្មា: វត្តដែលភិក្ខុត្រូវប្រព្រឹត្តពង្សកេរ្តិ៍

ទី១ កាលឲ្យដាក់សម្មបាទផង បើមានទឹកដោះថ្នាំក្តី ប្រេងក្តី សម្មទុក្ខ-
វិភង្គក្តី ភិក្ខុជាថេរៈត្រូវពោលថា ចូរអ្នកចាត់ចែងដល់ភិក្ខុគ្រប់រូប ឲ្យបាន
ស្មើៗ គ្នា ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវមានសេចក្តីសំគាល់តែក្នុង
បាតទទួលបិណ្ឌបាត ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្មស្មើគ្នា ត្រូវទទួល
បិណ្ឌបាតឲ្យស្មើតែត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត ភិក្ខុគ្រប់រូបមិនទាន់បានបាយ
ទុកគ្រប់គ្រាន់ត្រឹមណា ភិក្ខុជាថេរៈមិនគប្បីឆាន់ត្រឹមនោះ ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់
បិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត សំគាល់តែក្នុងបាត
ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតវាចឲ្យស្មើ ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតមានសម្មស្មើគ្នា
មិនត្រូវប្រមថុះអំពីកំពូលបាយ ឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត មិនត្រូវកកាយ
បាយលុបសម្ម ឬម្ហូបក្រៀម ដើម្បីឲ្យបានច្រើនជាងគេ បើគ្មានដំបូ មិន
ត្រូវសូមសម្ម ឬបាយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ទេ មិន
ត្រូវសំឡើងវិលមើលបាតភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ដោយគិតនឹងលើកទោស
ទេ មិនត្រូវធ្វើពិន្ទុតបាយ ឲ្យធំហួសប្រមាណ ត្រូវធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យជា
បរិមណ្ឌល គឺធ្វើឲ្យមូល កាលបើពិន្ទុតបាយមិនទាន់ដល់មាត់ មិនត្រូវ

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

មុខឡាវ វិវិវតតំ ន កុញ្ញមានេន សព្វោ ហត្ថោ មុខ
បក្ខិបតព្វោ ន សកតទ្យេន មុខេន ព្យាហវិតតំ ន
បិណ្ណក្រូបកំ កុញ្ញតតំ ន កតទ្យាវច្ឆេនកំ កុញ្ញតតំ
ន អវតណ្ណការកំ កុញ្ញតតំ ន ហត្ថនិទ្ធុនកំ កុញ្ញតតំ
ន សិក្ខាវការកំ កុញ្ញតតំ ន ជិវ្ហនិច្ឆារកំ កុញ្ញតតំ
ន ចប្បបុការកំ កុញ្ញតតំ ន ស្សស្សការកំ កុញ្ញ-
តតំ ន ហត្ថនិល្វេហកំ កុញ្ញតតំ ន បត្តនិល្វេហកំ
កុញ្ញតតំ ន ឌីដ្ឋនិល្វេហកំ កុញ្ញតតំ ន សាមិសេន
ហត្ថេន ចានីយ បាលីកោ បដិក្កហេតព្វោ ន តាវ ថេវេន
ទុនកំ បដិក្កហេតតំ យាវ ន សព្វេវ កុត្តាវិលោ ហោន្តិ
ទុនកេ ធីយមានេ ទុកោហិ ហត្ថេហិ បត្តំ បរិក្កហេត្វា
ទុនកំ បដិក្កហេតតំ ដំបំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន
បត្តោ ធាវិតព្វោ សថេ ទុនកេប្បដិក្កហេតោ ហោតិ ដំបំ
កត្វា ទុនកេប្បដិក្កហេ ទុនកំ អាសិញ្ញតតំ មា ទុន-
កេប្បដិក្កហេតោ ទុនកេន ឌីសិញ្ញំ មា សាមន្តា វិក្កុ
ទុនកេន ឌីសិញ្ញំសុ មា សធឿដិ ទុនកេន ឌីសិញ្ញំតិ

វិនយបិណ្ឌ បុល្លវគ្គ

ហារមាត់ចាំឡើយ កាលនឹងឆាន់ មិនត្រូវញាត់ម្រាមដៃទាំងអស់ទៅក្នុង
មាត់ មិនត្រូវនិយាយទាំងពុទ្ធកថាយនៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវបោះដុំបាយ (ទៅ
ក្នុងមាត់) ហើយឆាន់ទេ មិនត្រូវឆាន់ខាំកាត់ពុទ្ធកថាយ (មួយកំណត់ម្តង)
មិនត្រូវឆាន់បៀមពុទ្ធកថាយឲ្យទទួលថ្កាស់ឡើង (ដូចជាស្នា) មិនត្រូវឆាន់
រលាស់ដៃបណ្តើរ មិនត្រូវឆាន់បាយឲ្យរោយរាយគ្រាប់បាយ មិនត្រូវឆាន់
លៀនអណ្តាតចេញមកខាងក្រៅ (ទទួលអាហារ) មិនត្រូវឆាន់ឲ្យពួផ្លុបៗ
មិនត្រូវឆាន់ឲ្យពួគ្រុកៗ មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធផ្តែង មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធបាត្រ
មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធបបូរមាត់ មិនត្រូវទទួលកាជន់ទឹកទាំងដៃប្រឡាក់អាមិសៈ
កិក្ខុទាំងពួងមិនទាន់ឆាន់ហើយត្រឹមណា កិក្ខុជាថេរៈមិនគប្បីទទួលយកទឹក
ត្រឹមនោះ កាលបើទាយកប្រគេនទឹក ត្រូវកាន់បាត្រដោយដៃទាំងពីរ
ហើយទទួលយកទឹក ត្រូវធ្វើបាត្រឲ្យចាប់កុំឲ្យទង្គិច (អ្វីៗ) ហើយលាង
ឲ្យស្អាត បើមានកន្ទោរទឹក ត្រូវធ្វើឲ្យចាប់ហើយចាក់ទឹកទៅក្នុងកន្ទោរ
ជាក់ទឹក ដោយតាំងចិត្តថា កុំឲ្យកន្ទោរជាក់ទឹកខ្ចាត់ខ្ចាយទឹកឡើយ កុំឲ្យ
ពួកកិក្ខុជិតខាងទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ស័យទឹកដោយទឹកឡើយ

ត្រៃវិដក កត្តា

សចេ ឧទកប្បជិត្តាហាកោ ន ហោតិ និចំ កត្តា ធមា-
យំ ឧទកំ អាសិត្តិតំ មា សាមញ្ញា ភិក្ខុ ឧទកេន
ឌីសិត្តិសុ មា សធម្មជំ ឧទកេន ឌីសិត្តិតំ ន សសិត្ត-
កំ បត្តិយោវំ អន្តរយេ ធម្មិតំ នវត្តន្តេន នវកេហិ
ភិក្ខុហិ បឋមតំ នវត្តិតំ បញ្ញា ថេរហិ សុប្បជិត្តន្តេន
អន្តរយេ កត្តិតំ សុសវតេន អន្តរយេ កត្តិតំ ឌីក្ខិត្ត-
ចក្កិតា អន្តរយេ កត្តិតំ ន ឌីក្ខិត្តកាយ អន្តរយេ
កត្តិតំ ន ឌីក្ខិត្តកាយ អន្តរយេ កត្តិតំ អប្បសន្តេន
អន្តរយេ កត្តិតំ ន កាយប្បចារកំ អន្តរយេ កត្តិតំ ន
ពាហុប្បចារកំ អន្តរយេ កត្តិតំ ន សីសប្បចារកំ
អន្តរយេ កត្តិតំ ន ឧមកតេន អន្តរយេ កត្តិតំ ន
ឌីក្ខិត្តិតេន អន្តរយេ កត្តិតំ ន ឌីក្ខិត្តិកាយ អន្តរយេ
កត្តិតំ នំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ កត្តិត្តិតំ យថា
ភិក្ខុហិ កត្តិតេ សម្មា វត្តិតិតំ ។

វត្តព្វទ្វារៈ វត្តដែលកំពុងត្រូវប្រព្រឹត្តក្នុងរោងពត្ត

បើមិនមានកន្លោះទឹកទេ ត្រូវធ្វើទឹកឱ្យចាបហើយចាក់លើផែនដី ដោយ
កាំងចិត្តថា កុំឱ្យពួកភិក្ខុជិតខាងទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឱ្យសន្សំដីទឹក
ដោយទឹកឡើយ មិនត្រូវចាក់ទឹកលាងបាតមានទាំងគ្រាប់បាយក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ កាលបើត្រឡប់វិញ ត្រូវត្រឡប់ឱ្យបានមុនពួកភិក្ខុខ្ចី ត្រូវបិទបាំង
កាយឱ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ក្រោយភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ត្រូវសង្រួម
ប្រយ័ត្នឱ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានក្លែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រ-
ឡៅមើលប្រមាណ ១ ជួរនឹម ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចំរើរដើរ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចម្ងាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡឹង
តិចៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវដើរត្រលែងកាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
មិនត្រូវបង្ហោយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវលើកដោកក្បាលដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទូមបង្កើនដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវទទួរក្បាលដើរ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវដើរចំអើតជើងទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះហើយជាវត្តរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយ
គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងរោងពត្ត ។

និយមន័យពេ ចុល្លវិញ្ញា

[៧០] តេជ ខោ បន សមយេន បិណ្ណាចារិកា
កិក្ខុ ទុដ្ឋវត្តា ទុប្បារុតា អនាគប្បសម្បជ្ជា បិណ្ណាយ
ចរន្តិ អសល្លក្ខេត្វាបិ និវេសនំ បវិសន្តិ អសល្លក្ខេត្វាបិ
និក្ខមន្តិ អតិសហសាបិ បវិសន្តិ អតិសហសាបិ
និក្ខមន្តិ អតិទ្ធិវេបិ វត្ថុន្តិ អប្បាសន្តេបិ វត្ថុន្តិ អតិចិវិបិ
វត្ថុន្តិ អតិលហុកំបិ វិវត្តន្តិ ។ អញ្ញតោ^(១) បិណ្ណា-
ចារិកា កិក្ខុ អសល្លក្ខេត្វា និវេសនំ ចារិសិ ។
សោ ច^(២) ទ្វារំ មញ្ញមាលោ អញ្ញតរំ ឡិវកំ ចារិសិ ។
តស្មិម្ប^(៣) ឡិវកេ វត្ថុន្តិ នត្តា ទុត្តានា និបជ្ជា ហោតិ។
អទ្ធិសា ខោ សោ កិក្ខុ វត្ថុន្តិ នត្តំ ទុត្តានំ និបជ្ជំ
ទិស្វាន នយំទំ ទ្វារំ ឡិវកំ វត្ថុន្តិ តម្ហា ឡិវកម្ហា
និក្ខមិ ។ អទ្ធិសា ខោ តស្មិ វត្ថុន្តិ យោ សាមិកោ
វត្ថុន្តិ នត្តំ ទុត្តានំ និបជ្ជំ ទិស្វាន វតិលា មេ កិក្ខុនា
បជាបតិ ទ្ធិសិភាតិ វត្ថុន្តិ កិក្ខុ កហេត្វា អាគោដេតិ ។
អថខោ សា វត្ថុន្តិ តេជ សទ្ធនេន បដិទុដ្ឋវត្តា វត្ថុ

១ ឧ. ម. អញ្ញតោបិ ។ ២ អយំ ចសទ្ធនោ ឧ. ម. ហោតុកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ៣ អយំ
បិសទ្ធនោ ឧ. ម. ហោតុកេសុ ន ទិស្សតិ ។

និយមន័យ ចុល្លវត្ថុ

(៧០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ស្ងៀមមិន
ល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរ គ្រាប់ទៅបិណ្ឌបាត
មិនបានសង្កេតហើយចូលទៅកាន់លំនៅ (ផ្ទះគេ) ខ្លះ មិនបានសង្កេត
ហើយចេញមកខ្លះ ចូលទៅដោយរហ័សពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័ស
ពេកខ្លះ ឈរក្នុងទីឆ្ងាយពេកខ្លះ ឈរក្នុងទីជិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ
ត្រឡប់មកវិញដោយរហ័សពេកខ្លះ ។ មានភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតមួយ
រូប មិនបានសង្កេតហើយដើរចូលទៅកាន់លំនៅ (គេ) ។ ភិក្ខុនោះកាល
សំគាល់នូវទ្វារដើរចូលទៅកាន់បន្ទប់តូចមួយ ។ ក្នុងបន្ទប់តូចនោះសោត
មានស្រីអាក្រាតដេកផ្សារ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានឃើញស្រីអាក្រាតដេកផ្សារ
នោះ លុះឃើញហើយគិតថា នេះមិនមែនជាទ្វារទេ នេះជាបន្ទប់តូចទេ
តើ ហើយក៏ចេញចាកបន្ទប់តូចនោះមក ។ ស្វាមីរបស់ស្រីនោះក៏បាន
ឃើញស្រីជាប្រពន្ធនោះអាក្រាតដេកផ្សារ លុះឃើញហើយក៏គិតថា ភិក្ខុ
នេះប្រទូស្តនឹងប្រពន្ធរបស់អញហើយតើ ហើយចាប់ទះតប់ភិក្ខុនោះ ។
លំដាប់នោះ ស្រីនោះក៏ភ្ញាក់ភ្ញើងដោយសារពុទ្ធសូរសន្លឹកនោះ ហើយបាន

វត្តក្ខន្ធពេ បីណ្ណចារិកវគ្គ

បុរិសំ ឯតទ្ធកោច កិស្សុ ត្វំ អយ្យ^(១) ឥមំ កិក្ខុ
អាគោដេសីតិ ។ ឥមំនាសិ ត្វំ កិក្ខុនា ទ្ធិសីតាតិ ។
នាហំ អយ្យ^(២) ឥមំនា កិក្ខុនា ទ្ធិសីតា អការកោ
សោ កិក្ខុតិ តំ កិក្ខុំ មុញ្ញាបេសិ ។ អថខោ សោ
កិក្ខុ អាមមំ កត្វា កិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។
យេ តេ កិក្ខុ អប្ប្នា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈយន្តិ ជ័យន្តិ
វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម បីណ្ណចារិកា កិក្ខុ ទ្ធិសីតា
ទ្ធិសីតា អនាកប្បសម្បន្នា បីណ្ណាយ ចរិស្សន្តិ អ-
សន្តត្តេត្តាបិ និវេសនំ ចរិសីស្សន្តិ អសន្តត្តេត្តាបិ
និក្ខមិស្សន្តិ អតិសហសាបិ ចរិសីស្សន្តិ អតិសហសាបិ
និក្ខមិស្សន្តិ អតិទ្ធិវេបិ តិដ្ឋិស្សន្តិ អប្តាសន្នេបិ តិដ្ឋិស្សន្តិ
អតិចរិម្បិ តិដ្ឋិស្សន្តិ អតិលហុកម្បិ និវត្តិស្សន្តិតិ ។
អថខោ តេ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ
កតវ កិក្ខុវេ ។ បេ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ បេ ។ វិកត-
ហិត្តា ធម្មំ កតំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ កិក្ខុវេ

១-២ ឧ. ម. អយ្យា ។

វត្តពុទ្ធកៈ វត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត

សូមបុរសនោះថា នៃអ្នក ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទះតប់ភិក្ខុនេះ ។ ស្វាមីឆ្លើយថា
ភិក្ខុនេះប្រទូស្តហង់ឯងហើយ ។ ប្រពន្ធប្រាប់ថា នៃអ្នក ភិក្ខុនេះមិនបាន
ប្រទូស្តខ្ញុំទេ ភិក្ខុនោះឥតបានធ្វើ (អំពើដូច្នោះទេ) ថាហើយក៏ឱ្យប្តីលែងភិក្ខុ
នោះទៅ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុនោះបានទៅកាន់អាពាហ៍ហើយប្រាប់ដំណើរ
នេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
ៗបេៗ ភិក្ខុទាំងនោះពាលពោស គំរងៀល បន្តិចបង្គាប់ថា ពួកភិក្ខុអ្នក
ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត មិនមែននឹងស្ងៀមមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយ
មារយាទមិនសមគួរត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត មិនបានសង្កេតហើយចូលទៅកាន់
លំនៅ (គេ) ខ្លះ មិនបានសង្កេតហើយចេញមកខ្លះ ចូលទៅដោយរហ័ស
ពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័សពេកខ្លះ ឈរក្នុងទីនាយពេកខ្លះ ឈរក្នុង
ទីជិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ ត្រឡប់មកដោយរហ័សពេកខ្លះ (ដូច្នោះ)
សោះ ។ ត្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ បានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ពួចារៀងនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់
ធ្វើធម្ម័តថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

បិណ្ឌាហារិកោនំ ភិក្ខុនំ វត្តំ បញ្ញាបេស្សមីយនោ បិណ្ឌា-
ហារិកេហិ ភិក្ខុវេ សម្មា វត្តំតង្គំ ។

(៧០) បិណ្ឌាហារិកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វេនោនំ តាថ
បវិសីស្សមីតំ វិមណ្ឌានំ បដិច្ចានន្តេន បវិមណ្ឌានំ
និវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា សតុណំ កត្វា សង្ឃា-
ដិយោ ហារិកេត្វា កណ្ឌីកំ បដិមុត្តត្វា ជោវិក្វា បត្តិ
កហេត្វា សាធុកំ អនាមារេន តាមោ បវិសីតោ
សុប្បដិច្ចន្តេន អន្តរយេវ កន្តតំ សុសំវុតេន អន្តរយេវ
កន្តតំ ឡិក្ខិត្តតត្តុនា អន្តរយេវ កន្តតំ ន ឡិក្ខិត្តកាយ
អន្តរយេវ កន្តតំ ន ឡដ្ឋត្តកាយ អន្តរយេវ កន្តតំ
អប្បសន្តេន អន្តរយេវ កន្តតំ ន កាយប្បហារកំ
អន្តរយេវ កន្តតំ ន ពាហុប្បហារកំ អន្តរយេវ កន្តតំ
ន សីសប្បហារកំ អន្តរយេវ កន្តតំ ន ឧម្ពកតេន
អន្តរយេវ កន្តតំ ន ឡិក្ខណ្ឌីកេន អន្តរយេវ កន្តតំ ន
ឡិក្ខិត្តកាយ អន្តរយេវ កន្តតំ ន វេសីនំ បវិសន្តេន

និយមបិដក បុល្លត្ត

គឺថាគិតនឹងបញ្ចក្ខណ៍ត្រូវដឹង បញ្ចក្ខណ៍ក្នុងអក្ខរក្រាបប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌ បាត តាមទំនងដែលពួក
ក្រុមអក្ខរក្រាបប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌ បាត គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃបាន ។

(៧១) ម្ចាស់ក្រុមទាំងឡាយ បិណ្ឌ ចារិកក្នុង (ក្រុមអក្ខរក្រាបប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌ -
បាត) គិតថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងកាលឥឡូវនេះ ហើយ
គប្បីបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺ ស្ងៀមឱ្យជាបរិមណ្ឌល ក្រវាត់សម្ពត់កាយពន្លឺន
(វត្តពន្លឺចង្កេះ) ហើយតម្រួតទុក្ខពសង្កៈនឹងសង្ឃដ៏ ពាក់កុំហើយឃ្នុំ ដូត
បាត្រឱ្យស្អាតកាន់ដើរចូលទៅកាន់ស្រុកដោយស្រួល មិនរលះរលាំង ត្រូវ
បិទបាំងកាយឱ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នឱ្យល្អ ដើរទៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោមដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវ
សើយចំរើដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចង្វាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ
មានសំឡឹងតិចៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រវែលងកាយដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវបង្ហើយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវលើកដោក
ក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ដីមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិន
ត្រូវទទួរក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវបំអើតដើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
កាលដែលនឹងចូលទៅកាន់លំនៅគេត្រូវកំណត់ថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅ

វត្តភ្នំពេញ បណ្ឌិតវិញ្ញាណ

សល្លក្លេតតំ ឆេយិណា បរិសិស្សាមិ ឆេយិណា ធិក្ខេមិស្សាមិ
 នាតិសហសា បរិសិតតំ ធាតិសហសា ធិក្ខេមិតំ
 នាតិទ្ធរេ ហតំ ធាត្វាសន្នេ ហតំ ធាតិចរំ ហតំ
 នាតិលហុកំ ធិវត្តិតំ មិតកេន សល្លក្លេតតំ កិក្ខុ
 នាតុកាមា វា អនាតុកាមា វាតិ សចេ កម្មំ វា
 ធិក្ខេមិតំ អាសនា វា វុដ្ឋាតិ កេនច្នំ វា បរាមសតិ
 កាជនំ វា បរាមសតិ មេចេតិ វា នាតុកាមិយាតិ^(១)
 ហតំ កិក្ខាយ ធិយមាណាយ វាមេន ហតេន សង្ឃដី
 ទុក្ខាវេត្វា ធិក្ខេលោន ហតេន បត្តិ បណាមេត្វា ទុកោហិ
 ហតេហិ បត្តិ បរិក្ខេហេត្វា កិក្ខាយ បដិក្ខេហេត្វា ន ច
 កិក្ខាយាយិកាយ មុខំ ធិលោកេតតំ^(២) សល្លក្លេតតំ
 ស្វបំ នាតុកាមា វា អនាតុកាមា វាតិ សចេ កេនច្នំ វា
 បរាមសតិ កាជនំ វា បរាមសតិ មេចេតិ វា នាតុកាមិ-
 យាតិ ហតំ កិក្ខាយ ធិដ្ឋាយ សង្ឃដីយា បត្តិ
 បដិក្ខេហេត្វា សាតុកំ អនាមាណេន ធិវត្តិតំ សុប្បដិច្ចន្នេ-
 ន អន្តរយេ តន្តំ សុសុវតេន អន្តរយេ តន្តំ

១ ឧ. ពាក្យកាមោ វិយាតិ ។ ប. ពាក្យកមាណ្យាតិ ។ ២ ឧ. ម. ធិលោកេតតំ ។

វត្តកូន្យកៈ វត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត

តាមផ្លូវនេះ នឹងចេញមកវិញតាមផ្លូវនេះ មិនត្រូវដើរចូលទៅដោយរហ័ស
ពេក មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក មិនត្រូវឈរក្នុងទីឆ្ងាយពេក
មិនត្រូវឈរក្នុងទីជិតពេក មិនត្រូវឈរយូរពេក មិនត្រូវត្រឡប់រហ័ស
ពេក ត្រូវឈរសន្តិកថា គេមានបំណងនឹងឲ្យចង្អាន់ ឬឥតមានបំណង
នឹងឲ្យទេ បើប្រសិនជាគេបញ្ឈប់ការងារ ឬគេក្រោកចាកសាលា ឬចាប់
វែក ឬចាប់ភាជន៍ ឬគេមានបំណងនឹងឲ្យហើយនិមន្តឲ្យរង់ចាំក្តី ដឹងដូច្នោះ
ហើយត្រូវឈររង់ចាំ កាលបើ គេប្រគេនចង្អាន់ បិណ្ឌចារិកភិក្ខុត្រូវវែក
សន្សំដីដោយដៃឆ្វេងបង្ហាន់បាតដោយដៃស្តាំ ហើយទ្របាតដោយដៃ
ទាំងពីរទទួលយកចង្អាន់ តែកុំសំឡឹងមើលមុខស្រីដែលប្រគេន^(១) ចង្អាន់
នោះឡើយ ត្រូវសន្តិកថា គេមានបំណងនឹងឲ្យសម្ប ឬមិនមានបំណង
នឹងឲ្យទេ បើប្រសិនជាគេចាប់វែកក្តី ចាប់ភាជន៍ក្តី ឬគេមានបំណងនឹង
ឲ្យហើយនិមន្តឲ្យរង់ចាំក្តី បិណ្ឌចារិកភិក្ខុដឹងដូច្នោះហើយ ត្រូវឈររង់ចាំ
កាលបើគេបានប្រគេនចង្អាន់ហើយ ត្រូវបិទបាំងបាតដោយសន្សំដី ដើរ
ត្រឡប់មកដោយស្រួល មិនរលះរលាំងត្រូវបិទបាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នដោយល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមាន

១ អង្គកថា ថា ប្រុសក្តី ស្រីក្តី បិណ្ឌចារិកភិក្ខុមិនគប្បីមើលមុខគេក្នុងខណៈ ដែលគេ
ប្រគេនចង្អាន់ ។

វិនយបិដក បុណ្ណវគ្គោ

ឡឺត្តិចត្តិណា អន្តរយវេ តន្តតំ ន ឡឺត្តិកាយ អន្តរ-
យវេ តន្តតំ ន ឡឺត្តិកាយ អន្តរយវេ តន្តតំ អប្បសន្នេន
អន្តរយវេ តន្តតំ ន កាយប្បចារកំ អន្តរយវេ តន្តតំ
ន ពាហុប្បចារកំ អន្តរយវេ តន្តតំ ន សីសប្បចារកំ
អន្តរយវេ តន្តតំ ន ខម្មកតេន អន្តរយវេ តន្តតំ ន
ឡឺត្តិកាយ អន្តរយវេ តន្តតំ ន ឡឺត្តិកាយ អន្តរយវេ
តន្តតំ យោ បឋមំ តាមតោ បិណ្ណាយ បក្កមតិ តេន
អាសនំ បញ្ញាបេតតំ ចានោទកំ ចានបីបំ ចានកថ-
លីកំ ឧបនិក្ខេបិតតំ អវក្ការចាដី ជោវិត្វា ឧបដ្ឋាបេតតំ
ចាដីយំ បរិកោដនីយំ ឧបដ្ឋាបេតតំ យោ បច្ឆា តាមតោ
បិណ្ណាយ បដិក្កមតិ សចេ ហោតិ កុត្តាវសេសោ
សចេ អាភត្ថិតិ កុត្តិតតំ លោ ចេ អាភត្ថិតិ អប-
ហវិតេ វា ធិន្ទតតំ អប្បណាយេ វា ឧទយេ ឡឺបិណ-
បេតតំ តេន អាសនំ ឧទ្ធវិតតំ ចានោទកំ ចានបីបំ
ចានកថលីកំ បដិសាមេតតំ អវក្ការចាដី ជោវិត្វា
បដិសាមេតតំ ចាដីយំ បរិកោដនីយំ បដិសាមេតតំ

និយមបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

ក្នុងសំឡេងចុះក្រោម ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចីវរ ដើរទៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិចៗ
ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រវែងកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវ
បង្ហោយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវងើកងោកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ មិនត្រូវស្គមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវទទួរក្បាលដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវចំអើតជើងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ភិក្ខុណាត្រឡប់មកពី
បិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកមុនគេ ភិក្ខុនោះត្រូវត្រាលអាសនៈ(ទុកហំ)ត្រូវដម្កល់ទុក
នូវទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់ច្រាប់ជើងដែលលាងហើយទ្រនាប់
សម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់លាង ត្រូវលាងកាដន់សម្រាប់ផ្អែរកាដន
ហើយដម្កល់ទុក ត្រូវដម្កល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់ធាន់ នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើ-
ប្រាស់ភិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកក្រោយគេ បើមានអាហារ
ដែលសល់អំពីបរិភោគ បើចង់ធាន់គប្បីធាន់ចុះ បើមិនចង់ធាន់ទេ ត្រូវយក
ទៅចោលក្នុងទីដែលគ្មានវត្ថុខៀវ (មានស្មៅជាដើម) បូយកទៅចាក់ក្នុង
ទឹកដែលគ្មានសត្វ ភិក្ខុនោះគប្បីសារអាសនៈទុក ត្រូវទុកដាក់នូវទឹកសម្រាប់
លាងជើង តាំងសម្រាប់ច្រាប់ជើងដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់
ដូតជើងដែលមិនទាន់លាង ត្រូវលាងកាដន់សម្រាប់ផ្អែរកាដន ហើយ
រៀបចំទុកដាក់ ត្រូវទុកដាក់ទឹកសម្រាប់ធាន់ នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់

ត្រៃត្រៃពេ បិណ្ឌចារិកវត្ថុ អាញាកវត្ថុ

កត្តកំ សម្មជ្ជិតំ យោ បស្សតិ ចានីយ យដំ វា
បរិភោជនីយ យដំ វា វច្ឆយដំ វា វត្ថុ តុច្ឆ តេន ឧបដ្ឋា-
បេតតំ សបស្ស យោតិ អវិសយំ ហត្ថវិការេន ទុតិយំ
អាមន្តេត្វា ហត្ថវិល ជ្ឈកេន ឧបដ្ឋាបេតតំ ន ច តប្បច្ច-
យា វាថា កិច្ចតត្វា ឥទំ ទោ កិក្ខវេ បិណ្ឌចារិកានំ
កិក្ខុនំ វត្ថុ យថា បិណ្ឌចារិកេហិ កិក្ខុហិ សម្មា
វត្ថុតត្វន្តិ ។

[៧២] តេន ទោ បន សមយេន សម្ពហ្មលា កិក្ខុ
អរញ្ញា វិហរន្តិ ។ តេ នេវ ចានីយំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ ន ប-
រិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ ន អត្ថិ ឧបដ្ឋាបេន្តិ ន អរណី-
សហិតំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ ន នក្ខត្តបទានំ ជានន្តិ ន ទិសា-
ភាតំ ជានន្តិ ។ យោព តត្ត តត្វិ តេ កិក្ខុ ឯតនវេច្ឆំ
អត្ថិ កន្លេ ចានីយន្តិ ។ នត្វាវិសោតិ ។ អត្ថិ កន្លេ បរិភោ-
ជនីយន្តិ ។ នត្វាវិសោតិ ។ អត្ថិ កន្លេ អត្ថិតិ ។
នត្វាវិសោតិ ។ អត្ថិ កន្លេ អរណីសហិតន្តិ ។

វត្តពុទ្ធកៈ ត្រូវរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតនឹងត្រូវរបស់ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ

ត្រូវបោសរោងភក្តី ភិក្ខុណា ឃើញក្រុមសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់ក្តី ក្រុម
សម្រាប់ដាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ក្រុមសម្រាប់ដាក់ទឹកលាងវិច្ចៈក្តី ដែលទទេ
គ្មានទឹក ភិក្ខុនោះត្រូវរកទឹកមកដម្កល់ទុក បើភិក្ខុនោះមិនអាចនឹងលើក
(ដោយដៃខ្លួន) ឬទេ ត្រូវហៅរកគេជាគំរប់ពីរនាក់ ដោយហត្ថវិការ
(បោយដៃ) ហើយឲ្យគេជួយលើកទៅដម្កល់ទុក តែកុំបញ្ចេញវា
ព្រោះហេតុតែកិច្ចបណ្តោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាវត្តរបស់
បិណ្ឌបាតភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលបិណ្ឌបាតភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវ
ប្រព្រឹត្តដោយច្រពៃ ។

(៧២) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបនៅក្នុងព្រៃ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះមិនដឹងទឹកសម្រាប់ឆាន់ទុក មិនដឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក មិន
បានដម្កល់ទុកនៅក្នុង មិនបានដម្កល់ទុកនៅព្រៃភិក្ខុ មិនដឹងផ្កាយនក្ខត្ត-
ប្បក្រ មិនដឹងចំណែកនៃទិស ។ មានពួកចោរទៅក្នុងទីនោះ បានសួរ
ភិក្ខុទាំងនោះថា មានទឹកដឹកឬទេ លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ថា
គ្មានទេ អាវុសា ។ ចោរសួរថា ចុះទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មានឬទេ
លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អាវុសា ។ ពួកចោរ
សួរថា ចុះភ្លើងមានឬទេ លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ
អាវុសា ។ ពួកចោរសួរថា ចុះឈើពិន្ទតភ្លើងមានឬទេ លោកម្ចាស់ ។

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

នត្តាវសោតិ ។ កេនជ្ជ កន្លេ យុត្តន្តិ ។ ន ខោ
មយំ អាវសោ ជាតាមាតិ ។ កតមាយំ កន្លេ
ទិសាតិ ។ ន ខោ មយំ អាវសោ ជាតាមាតិ ។ អថខោ
តេ ខោរា លេវមេសំ ចានិយំ អត្ថំ ន បរិកោជនិយំ អត្ថំ
ន អត្ថំ អត្ថំ ន អរណិសហិតំ អត្ថំ ន នក្ខត្តបទានិ
ជាជន្តិ ន ទិសាកាតំ ជាជន្តិ ខោរា វមេ នយមេ
ភិក្ខុតិ អាណោដេត្វា បក្កមីសុ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
អាណេចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណោ នម្មី កបំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ អាវញ្ញកានំ ភិក្ខុនំ វត្ថំ បញ្ញាបេស្សមិ យថា
អាវញ្ញកេហិ ភិក្ខុហិ សម្មា វត្ថិតតំ ។

[៧៣] អាវញ្ញកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុតា កាលស្សេវ
ឧដ្ឋាយ បត្តំ វេកាយ បក្ខិបិត្វា អសេ អាលត្តេត្វា
ចរំ ខន្ធ កវិត្វា ឧទាហរា អាណេហិត្វា ទារុកណ្ណំ

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អារុសោ ។ ពួកចោរសួរថា ចុះក្នុងថ្ងៃនេះ
ប្រកបដោយផ្កាយនក្ខត្តប្បក្សអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ថា ម្នាលអារុសោ
យើងទាំងឡាយមិនដឹងទេ ។ ពួកចោរសួរថា នេះហោងទិសអ្វី លោក
ម្ចាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ថា យើងទាំងឡាយមិនដឹងទេ អារុសោ ។
លំដាប់នោះ ចោរទាំងនោះនិយាយថា ទឹកសម្រាប់ផឹករបស់ភិក្ខុទាំងនេះ
ក៏គ្មាន ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក៏គ្មាន ភ្លើងក៏គ្មាន ឈើពិនិត្យភ្លើងក៏គ្មាន
ផ្កាយនក្ខត្តប្បក្សក៏មិនដឹង ចំណែកនៃទិសក៏មិនស្គាល់ ពួកនេះជាចោរទេតើ
ពួកនេះមិនមែនជាភិក្ខុឡើយ ថាហើយក៏នាំគ្នាវាយហើយដើរចេញទៅ ។
លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានប្រាប់ដំណើរនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានយកសេចក្តីនេះ ក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា
ក្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
ដូច្នោះគឺថាគតនឹងបញ្ចាត់វត្ថុដល់ការពាកភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុង
ព្រៃ)តាមទំនងដែលការពាកភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រព្រៃបាន។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ការពាកភិក្ខុ) ត្រូវក្រោកឡើង
អំពីព្រឹកព្រហាម ហើយប្រកបាត្រក្នុងស្នាក់ រួចស្វាយលើស្នា ធ្វើបិណ្ឌ
ឲ្យនៅលើ-ក ពាក់ស្បែកដើងហើយរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿង

វត្តពុទ្ធពោ អាណាចក្រ

មន្ត្រីកាកាណ្ណំ បដិសោមេត្តា ទ្វារវាតទាណិ ថកេត្តា សេ-
នាសនា ឌីតវិតតំ ឥនាជិ តាមំ បវិសិស្សាមីតិ ឧទា-
ហនា ឌីមុញ្ញត្តា ជីចំ កត្តា បប្បោដេត្តា បវិកាយ
បក្ខិមិត្តា អំសេ អាលក្កេត្តា តិមណ្ឌលំ បដិច្ឆាទេន្តន
បវិមណ្ឌលំ និវិសេត្តា កាយពន្ធនំ ពន្ធត្តា សុគុណំ
កត្តា សង្ឃដិយោ ហរិយិត្តា កណ្ណិកំ បដិមុញ្ញត្តា
ជោវិត្តា បត្តំ កហេត្តា សាធុកំ អនរមាទេន តាមោ
បវិសិកញោ សុប្បដិច្ឆន្តន អន្តរយរេ កន្តតំ សុសំវុតេន
អន្តរយរេ កន្តតំ ។ បេ ។ ន ឧក្កដិកាយ អន្តរយរេ
កន្តតំ និវេសនំ បវិសន្តេន សល្ហក្កេតតំ ឥមីនា បវិ-
សិស្សាមី ឥមីនា និក្ខមិស្សាមីតិ ធាតិសហសា បវិ-
សិតតំ ធាតិសហសា និក្ខមិតតំ ធាតិទ្វរេ ហិតតំ
ធាហ្មាសន្តេ ហិតតំ ធាតិចិរំ ហិតតំ ធាតិលហុកំ និវត្តិ-
តតំ បិកេកេន សល្ហក្កេតតំ ភិក្ខុំ ធាតុកាមា វា អនា-
តុកាមា វាតិ សចេ កម្មំ វា និក្ខិបតិ អាសនា វា វុដ្ឋាតិ
កេជ្ជំ វា បរាមសតិ កាជនំ វា បរាមសតិ មិបេតិ
វា ធាតុកាមិយានិ ហិតតំ ភិក្ខុយ ជីយមាណយ

វត្តពុទ្ធកៈ អារព្វាវត្ត

ដ៏បិទទ្វារនឹងបង្អួច រួចហើយចុះពីទីសេនាសនៈ ដោយគិតថា អាត្មាអញ
នឹងចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងកាលឥឡូវនេះ ត្រូវដោះស្រាយជើង ហើយ
បន្ទាបគោរពប្រកដាក់ក្នុងស្នាក់បាត្រហើយស្តាយលើស្នា បិទបាំងកាយឲ្យ
មានមណ្ឌលបី ស្ងៀមស្ងៀមឲ្យជាបរិមណ្ឌល ក្រវត់សម្អាតកាយពន្លឺ
តម្រួតទុក្ខពសន្តិៈនឹងសង្ស័យ ហើយយំពាក់ក្នុងហើយជួតបាត្រកាន់ដើរចូល
ទៅក្នុងស្រុកដោយស្រួល មិនរលះរលាំង អារព្វាកក្ខ ត្រូវបិទ
បាំងកាយឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នដោយល្អដើរ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ មិនត្រូវចំអិតជើង ដើរទៅក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ កាលបើនឹងចូលទៅកាន់លំនៅគេ ត្រូវកំណត់ទុកក្នុងចិត្តថា អាត្មា
អញនឹងចូលទៅ តាមផ្លូវនេះ នឹងចេញមកវិញ តាមផ្លូវនេះ មិនត្រូវ
ចូលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវចេញមកវិញ ដោយរហ័សពេក មិន
ត្រូវឈរ ក្នុងទីឆ្ងាយពេក មិនត្រូវឈរ ក្នុងទីជិតពេក មិនត្រូវឈរ
យូរពេក មិនត្រូវត្រឡប់មករហ័សពេក ត្រូវឈរសង្កេតមើលថា គេ
ចង់ឲ្យចង្អាន់ ឬមិនចង់ឲ្យទេ បើគេបញ្ឈប់ការងារក្តី ក្រោកអំពីអាសនៈ
ក្តី ចាប់កាន់វែកក្តី ចាប់កាន់កាជន់ក្តី គេចង់ប្រគេនចង្អាន់ហើយនិមន្ត
ឲ្យរើចាំក្តី ក៏ក្នុងដួងច្រើនហើយ គប្បីរើចាំ កាលបើគេប្រគេនចង្អាន់

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

វាមេន ហត្ថេន សង្ឃាដិ ទុច្ចារត្តា ទត្តិណោន ហត្ថេន
បត្តំ បណាមេត្តា ទកោហិ ហត្ថេហិ បត្តំ បរិគ្គហេត្តា
ភិក្ខុា បដិគ្គហេត្តា ន ច ភិក្ខុានាយិកាយ មុំ
ឌីណោកេតតំ សុល្លក្ខេតតំ សូមំ វា នាតុកាមា វា
អនាតុកាមា វាតិ សចេ កដច្ចំ វា បរាមសតិ ភាជនំ វា
បរាមសតិ មេតេ វា នាតុកាមិយោតិ មាតតំ ភិក្ខុាយ
ទិដ្ឋាយ សង្ឃាដិយោ បត្តំ បដិច្ឆាទេត្តា សាធុកំ អនរមា-
នេន វេត្តិតតំ សុប្បដិច្ឆន្តេន អន្តរយេវ កន្តតំ ។ បេ ។ ន
ទុក្ខដិកាយ អន្តរយេវ កន្តតំ តាមតោ និក្ខេមិត្តា បត្តំ
មរិកាយ បត្តិមិត្តា អសេ អាលក្ខេត្តា មរិកំ សំហរិត្តា
សសេ ករិត្តា ទុនាហនា អារោហិត្តា កន្តតំ អារញ្ញកេន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា នាជិយំ ទុបដ្ឋាបេតតំ បរិភោជនិយំ ទុ-
បដ្ឋាបេតតំ អត្ថំ ទុបដ្ឋាបេតតោ អរណិសហិតំ ទុបដ្ឋា-
បេតតំ កត្តននណ្ណោ ទុបដ្ឋាបេតតោ នក្ខត្តបនាជិ
ទុត្តហេត្តានិ សកលានិ វា ឯកនេសានិ វា ទិសា-
កុសលេន ករិតតំ តំ ទំ ទោ ភិក្ខុវេ អារញ្ញកានំ ភិក្ខុនំ
វត្តំ យថា អារញ្ញកេហិ ភិក្ខុហិ សម្មា វត្តិតត្ថនំ ។

និយមន័យ ចុលវត្ថុ

ត្រូវយកវែងធ្លុងវែកសង្ស័យ យកវែងស្តាំបង្កោនបាត្រហើយទ្របាត្រដោយ
វែងទាំងពីរទទួលយកចង្កាន់ តែកុំសំឡឹងមើលមុខស្រ្តីដែលប្រគេនចង្កាន់
ឡើយ ត្រូវសង្កេតពិនិត្យមើលថា គេចង់ប្រគេនសម្បូរមិនចង់ប្រគេនទេ
បើគេចាប់កាន់វែកក្តី ចាប់កាន់ភាជន៍ក្តី គេចង់ប្រគេនហើយនិមន្តឲ្យរង
ចាំក្តី ក៏កុំដឹងដូច្នោះហើយត្រូវរង់ចាំ កាលបើគេប្រគេនចង្កាន់ហើយត្រូវ
យកសង្ស័យបិទបាំងបាត្រ ហើយត្រឡប់ចេញមកដោយស្រួលមិនរលះ
រលាំង ត្រូវបិទបាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ មិនត្រូវចំ-
អើតជើងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ កាលបើត្រឡប់ចេញមកពីស្រុកវិញហើយ
ត្រូវប្រកបាត្រក្នុងស្នាក់ ហើយស្តាយលើស្នា ហើយប្រមូលចំពារទូល
លើក្បាលហើយពាក់ស្បែកជើងដើរទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការពាកភិក្ខុ
ត្រូវជងទឹកសម្រាប់ឆាន់ទុក ត្រូវជងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក ត្រូវដម្កល់
ទុកនូវភ្លើង ត្រូវដម្កល់ទុកនូវឈើពិន្ទុភ្លើង ត្រូវដម្កល់ទុកនូវឈើប្រគ
ត្រូវរៀននូវផ្កាយនក្ខត្តបូក្យទាំងអស់ឬដោយឯកទេស គួរជាអ្នកឃ្លាសវៃ
ក្នុងទិស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាវត្ថុរបស់ការពាកភិក្ខុទាំងឡាយ
តាមទំនងដែល ការពាកភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

វិញ្ញន្តកេ សេនាសនវត្ត

(៧៤) តេន ខោ បន សមយេន សមហុលា កិក្ខុ
អដ្ឋោកាសេ បិវកេម្ពំ កេវេន្តំ ។ ធាតុនិយា កិក្ខុ បដិ-
វាតេ បន្តំណោ^(១) សេនាសនំ បប្បោដេស្សំ^(២) ។ កិក្ខុ រវេន
ឡិកិរិយស្សំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋា-
យន្តំ ឡិយន្តំ វិនាចេន្តំ កេមំ ហិ ធាម ធាតុនិយា កិក្ខុ បដិ-
វាតេ បន្តំណោ សេនាសនំ បប្បោដេស្សន្តំ^(៣) កិក្ខុ រវេន
ឡិកិរិយស្សន្តំ^(៤) ។ អដខោ តេ កិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ
អាវេចេស្សំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខុវេ ធាតុនិយា កិក្ខុ
បដិវាតេ បន្តំណោ សេនាសនំ បប្បោដេន្តំ កិក្ខុ រវេន
ឡិកិរិយស្សតិ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ បេ ។ វិនវហិត្តា
ធម្មិ កេមំ កត្តា កិក្ខុ អាមនេសិ តេនហិ កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ
សេនាសនវត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា កិក្ខុហិ
សេនាសនេ សម្មា វត្តតតំ ។

១ ម. អង្គណោ ។ ២ ឧ. បប្បោបេស្សំ ។ ម. បប្បោដេស្សំ ។ ៣ ឧ. បប្បោបេស្សន្តំ ។
ម. បប្បោដេស្សន្តិ ។ ៤ ឧ. ម. ឡិកិរិយស្សតិ ។

វត្តក្នុងព្រះ សេនាសនវត្ត

(៧៤) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបធ្វើចម្រើនក្នុងទីវាល ។

ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគោះគ្រឿងសេនាសនៈ ក្នុងទីធ្លាដែលជាទីប្រាសឡល់ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយប្រឡាក់ដោយធូលី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តី

ប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា

ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងគោះគ្រឿងសេនាសនៈក្នុងទីធ្លាដែលជាទី

ប្រាសឡល់ ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រឡាក់ដោយធូលីសោះឡើយ ។ ភិក្ខុទាំង

ឡាយនោះ បានយកសេចក្តីនេះ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ

គោះគ្រឿងសេនាសនៈក្នុងទីធ្លាដែលជាទីប្រាសឡល់ ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ

ប្រឡាក់ដោយធូលី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា សូម

ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់

ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ

ដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសេនាសនវត្ត ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនង

ដែលភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

[៧៥] យស្មី វិហារេ វិហារតិ សចេ សោ វិហារេ
ឧក្កាចោ ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោធនតោ វិហារំ
សោធនន្តេន បឋមំ បត្តចីវរំ ជីហារត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ
និសីទនប្បច្ចត្តរណំ ជីហារត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ ភិសិ-
តិម្ពោហនំ ជីហារត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ មញ្ញោ ជិចំ កត្វា
សាធុកំ អបរិយំ សន្តេន អសង្ឃដ្ឋន្តេន កវាជបិដ្ឋំ ជីហា-
រត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតោ បីបំ ជិចំ កត្វា សាធុកំ អប-
រិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ឋន្តេន កវាជបិដ្ឋំ ជីហារត្វា ឯកមន្តំ
និក្ខិបិតតំ មញ្ញបដិចានកា ជីហារត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិ-
តត្វា ខេឡមល្លកោ ជីហារត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតោ អ-
បស្សេន ដលកំ ជីហារត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ កុម្មត្តរណំ
យ ជាបញ្ញត្តំ សល្លក្ខេត្តា ជីហារត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ
សចេ វិហារេ សន្តានកំ ហោតិ ឧល្លោកា^(១) បឋមំ
ឱហារេតតំ អាណោកសន្និកកណ្ណាកាតា បមជ្ជិតត្វា ស-
ចេ តេរុកបរិកម្មកតា ភិក្ខុ កណ្ណកតា ហោតិ ចោ-
ឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតត្វា សចេ កាល-
វណ្ណកតា ភូមិ កណ្ណកតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា

វិនយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

(៧៥) ភិក្ខុនៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម បើអាច
(សំអាតបាន)ក៏ត្រូវសំអាត កាលដែលនឹងសំអាតវិហារ ត្រូវយកបាត្រ
នឹងបីវែរទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរជាមុន ហើយត្រូវយកនិស័ទនេះនឹងកម្រាលទៅ
ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនឹងខ្នើយទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវ
លើកបន្ទាបគ្រឿងស្រួលកុំឲ្យទង្គិចទង្គុក កុំឲ្យប៉ះសន្ទុះទារនឹងក្របទារ នាំ
យកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកបន្ទាបតាំងឲ្យស្រួលកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យ
ប៉ះសន្ទុះទារនឹងក្របទារនាំយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកទ្រនាប់
ដើងគ្រែទៅទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ត្រាសម្រាប់ស្តោះទឹកមាត់
ទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់ប្លែកទៅទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ
ត្រូវកំណត់ទីដែលគេក្រាលកម្រាលផែនដីយ៉ាងណា ហើយនាំយកទៅ
ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើក្នុងវិហារស្មុកស្មាញ (មិនស្អាតដោយសារសត្វ
ពាងជាដើម) ភិក្ខុត្រូវបោសតាំងព័ត៌តានជាមុន ចំណែកជ្រុងសន្ទុះបង្អួច
ត្រូវជូតសំអាត បើជញ្ជាំងដែលគេលាបដោយថ្នាំ មានសៅហ្មងពណ៌
សម្បុរ ត្រូវជ្រលកកំណាត់សម្អាតពួកហើយសីមជ្ឈត បើទីផ្ទៃដែលគេធ្វើ
ដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលកកំណាត់

វត្តព្រហ្មទេវ សេនាសន៍

បីឡើត្រា បមជ្ជិតត្រា សចេ អតតា ហោតិ ភូមិ ទុទិ-
កេន បរិទ្ធាសិត្រា សម្មជ្ជិតត្រា មា វិហារោ រដេន
ឧបាសិកា សង្ការំ វិចិត្រា ឯកមន្តំ ធម្មតតំ ន ភិក្ខុ-
សាមណ្ឌ សេនាសនំ បច្ឆោជេតតំ ន វិហារសាមណ្ឌ
សេនាសនំ បច្ឆោជេតតំ ន ចានីយសាមណ្ឌ សេនា-
សនំ បច្ឆោជេតតំ ន បរិភោជនីយសាមណ្ឌ សេនា-
សនំ បច្ឆោជេតតំ ន បដិវតេ បដ្ឋុណេ^(១) សេនាស-
នំ បច្ឆោជេតតំ អនោវតេ សេនាសនំ បច្ឆោជេតតំ
កុម្មត្តរណំ ឯកមន្តំ ឱតាបេត្រា សោធមត្រា បច្ឆោជេត្រា
អតិហរិត្រា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតតំ មញ្ញបដិចានិកា
ឯកមន្តំ ឱតាបេត្រា បមជ្ជិត្រា អតិហរិត្រា យថាថានេ
បេតត្រា មញ្ញោ ឯកមន្តំ ឱតាបេត្រា សោធមត្រា
បច្ឆោជេត្រា និចំ កត្រា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន
អសង្ឃ្គន្តេន កវាជបដ្ឋំ អតិហរិត្រា យថាបញ្ញត្តំ
បញ្ញាបេតត្រា បីបំ ឯកមន្តំ ឱតាបេត្រា សោធមត្រា
បច្ឆោជេត្រា និចំ កត្រា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន

១ ឱ. ម. អង្គណេ ។

វត្តក្នុងព្រះ សេនាសនវត្ត

សម្ពត្តិព្រះសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធិ បើទីផ្ទះគេមិនធ្វើទេ ភិក្ខុត្រូវប្រសំដោយទឹកហើយ
សម្ពុទ្ធិដោយគិតថា កុំឱ្យវិហារប្រណែកដោយចូលឡើយ ត្រូវប្រមូល
សម្រាមទៅចោលក្នុងទីដ៏សមគួរ មិនត្រូវគោរពគ្រឿងសេនាសនៈដ៏តក់ក្អុ
ផងគ្នា មិនត្រូវគោរពគ្រឿងសេនាសនៈដ៏តវិហារ មិនត្រូវគោរពគ្រឿង
សេនាសនៈដ៏តទឹកសម្រាប់ឆាន់ មិនត្រូវគោរពគ្រឿងសេនាសនៈដ៏តទឹក
សម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនត្រូវគោរពគ្រឿងសេនាសនៈ ក្នុងឆ្នាំដែលជាទី
ប្រាសខ្យល់ ត្រូវគោរពគ្រឿងសេនាសនៈ ក្នុងទីក្រោមខ្យល់ ត្រូវហាល
កម្រាលផែនដីហើយដង្រៃគោរព ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចសារយកមកក្រាល
ដូចដើមវិញ ត្រូវហាលទ្រនាប់ដើងគ្រៃ ហើយដូតសំអាត ក្នុងទីដ៏
សមគួរ រួចនាំយកមកដម្កល់ទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលគ្រៃហើយ
ដង្រៃគោរពក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយលើកបន្ទាបឱ្យស្រួល កុំឱ្យទង្គិច កុំឱ្យប៉ះ
សន្ទះទារនឹងក្របទារ រួចនាំយកទៅទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលតាំង
ហើយដង្រៃគោរពក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយលើកបន្ទាបឱ្យស្រួល កុំឱ្យទង្គិច

វិនយបិដកេ ចុល្ហវគ្គោ

អសង្ឃដ្ឋន្តនៃន កកវាជបិដ្ឋំ អតិហារិត្វា យថាបញ្ញត្តំ
បញ្ញាបេតតំ ភិសិតិម្ពោហានំ ឯកមន្តំ ឌីតាបេត្វា សោ-
ដេត្វា បប្បោដេត្វា អតិហារិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតតំ
និសីទនប្បច្ចត្តវណំ ឯកមន្តំ ឌីតាបេត្វា សោដេត្វា
បប្បោដេត្វា អតិហារិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតតំ ខេ-
ន្យមល្ហកោ ឯកមន្តំ ឌីតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហា-
រិត្វា យថាហានេ វេបេតព្វោ អបស្សន្តនេនកំ ឯក-
មន្តំ ឌីតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហារិត្វា យថាហានេ វេបេ-
តតំ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតតំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន
បត្តំ កហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា
ហេដ្ឋាបិបំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្វោ ន ច
អនន្តវហិតាយ ក្រមិយា បត្តោ និក្ខិបិតព្វោ ចីវរំ និក្ខិ-
បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ កហេត្វា ឯកេន
ហត្ថេន ចីវរំសំ វា ចីវរជ្ជំ វា បមជ្ជិត្វា ទារតោ អន្តំ
ឌីវតោ កោកំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតតំ សចេ បុរត្តិមា
សរជា វាតា វាយន្តំ បុរត្តិមា វាតទាណា វេកេតព្វា
សចេ បច្ឆិមា សរជា វាតា វាយន្តំ បច្ឆិមា វាតទាណា

និយមបិណ ចុលវត្ត

កុំឲ្យប៉ះសន្ទុះទារនឹងក្របូទារ រួចនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលពួក
ឡើយ ហើយដប្រះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចនាំយកមករៀបចំទុកដូចដើម
វិញ ត្រូវហាលកម្រាលសម្រាប់អង្គុយ ហើយដប្រះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ
រួចសារយកមកក្រាលទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលកន្តោរសម្រាប់ស្តោះទឹក
មាត់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដូតរួចនាំយកមកទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាល
ផែនការសម្រាប់ផ្អែក ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដូតរួចនាំយកមកទុកដូច
ដែលវិញ ត្រូវទុកដាក់បាត្រនឹងចីវរ កាលដែលទុកដាក់បាត្រ ត្រូវកាន់
បាត្រដោយដៃម្ខាង ហើយស្តាប់ខាងក្រោមគ្រែ ឬខាងក្រោមភាំងដោយ
ដៃម្ខាងសិន សឹមទុកដាក់បាត្រចុះ តែថាមិនត្រូវទុកដាក់បាត្រក្នុងទីដែល
មិនស្អាតឡើយ កាលដែលនឹងទុកចីវរ ត្រូវកាន់ចីវរដោយដៃម្ខាង ហើយ
ដូតស្នូរចីវរ ឬខ្សែស្បៀងដោយដៃម្ខាង ហើយធ្វើដោយខាងនាយឲ្យ
ជាផ្នត់មកខាងពាយសិរ មិនទុកចីវរចុះ បើមានខ្យល់ប្រកបដោយធូលី
បក់មកពីទិសខាងកើត ភិក្ខុត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បើមានខ្យល់
ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងលិច ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច

វត្តព្រៃ លេខាសនវត្ត

បីកេតញ្ច ស្រេ ឧត្តរា សរជា វត្តា វាយន្ត ឧត្តរា
វត្តាណា បីកេតញ្ច ស្រេ ទិត្តិណា សរជា វត្តា វាយន្ត ទិត្តិណា វត្តាណា បីកេតញ្ច ស្រេ សីតកាលោ
ហោតិ ទិវា វត្តាណា វិវិតញ្ច វត្ត បីកេតញ្ច ស្រេ ឧត្ត
កាលោ ហោតិ ទិវា វត្តាណា បីកេតញ្ច វត្ត វិវិតញ្ច
ស្រេ បរិវេណំ ឧក្ខាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជិតតំ ស្រេ
កោដ្ឋកោ ឧក្ខាទោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មជ្ជិតញ្ច
ស្រេ ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្ខាទា ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា
សម្មជ្ជិតញ្ច ស្រេ អត្តសាលា ឧក្ខាទា ហោតិ អត្តសាលា
សម្មជ្ជិតញ្ច ស្រេ វច្ឆកុដិ ឧក្ខាទា ហោតិ វច្ឆកុដិ
សម្មជ្ជិតញ្ច ស្រេ ទានីយំ ន ហោតិ ទានីយំ ឧបដ្ឋាបេ
តតំ ស្រេ បរិភោជនីយំ ន ហោតិ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋា
បេតតំ ស្រេ អាចមនក្កម្មិយោ ឧទកំ ន ហោតិ
អាចមនក្កម្មិយោ ឧទកំ អាសិញ្ចតតំ ស្រេ វឿន
សន្ធិ ឯកវិហារេ វិហារតិ ន វឿន អនាប្បត្តា ឧទ្ទេសោ
នាតញ្ច ន បរិប្បត្តា នាតញ្ច ន សន្និយោ កាតញ្ច

វត្តពុទ្ធកៈ សេនាសនវត្ត

បើមានខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងជើង ត្រូវបិទបង្អួចទិស
ខាងជើង បើមានខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងត្បូង ត្រូវ
បិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើដូរត្រជាក់ ភិក្ខុត្រូវបើកបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បិទ
ក្នុងវេលាយប់ បើដូរក្តៅ ត្រូវបិទបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បើកបង្អួចក្នុងវេលា
យប់ បើបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់ទឹក
មានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ទឹកចេញ បើទប់ដួនសាលាមានសម្រាម
ត្រូវបោសទប់ដួនសាលាចេញ បើពេងកើងមានសម្រាម ត្រូវបោសពេង
កើងចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើមិនមានទឹក
សម្រាប់ឆាន់ ត្រូវជងទឹកសម្រាប់ឆាន់ទុក បើមិនមានទឹកសម្រាប់ប្រើ
ប្រាស ភិក្ខុត្រូវជងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាសទុក បើមិនមានទឹកក្នុង
ឆាំងសម្រាប់ដម្រះ ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងឆាំងសម្រាប់ដម្រះទុក បើភិក្ខុ
ខ្លីនៅក្នុងវិហារមួយជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ មិនទាន់បានអនុញ្ញាតពីភិក្ខុចាស់
ទេ មិនត្រូវបង្រៀនបាលី មិនត្រូវបង្រៀនអដ្ឋកថា មិនត្រូវធ្វើស្វាធារាយ

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ន ធម្មោ ភាសិតញោ ន បដិទោ កាតញោ ន
បដិទោ វិជ្ជាបេតញោ ន វាតទាណា វិវិតញោ ន វាតទា-
ណា ថកេតញោ សចេ វុឡោន សទ្ធិ ឯកចន្តមេ ចន្តមត៌
យេន វុឡោ តេន បវិត្តតត្ថំ ន ច វុឡោ សឡាដិ-
កណ្ណោន យដ្ឋេតញោ ឥទំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សេ-
នាសនវត្ថំ យថា ភិក្ខុហិ សេនាសនេ សម្មាវត្តតត្ថំ ។

[៧៦] តេន ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ
ជន្តាយវេ ថេវេហិ ភិក្ខុហិ និវរិយមាណា អនាទរិយំ
បដិច្ច បហុតំ កង្ខំ អាណេបេត្តា អត្ថំ ទត្តា ទ្វារំ ថកេត្តា
ទ្វារេ និសីទិស្សន្តំ ។ ថេរោ ច ^(១) ភិក្ខុ ឧណ្ណាភិក្ខុត្តា ទ្វារំ
អនវកមាណា មុច្ឆិតា បបតន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ ថេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិទាចេន្តំ កងំ ហិ ធម
ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ ជន្តាយវេ ថេវេហិ ភិក្ខុហិ និវរិយមាណា
អនាទរិយំ បដិច្ច បហុតំ កង្ខំ អាណេបេត្តា អត្ថំ ទត្តា
ទ្វារំ ថកេត្តា ទ្វារេ និសីទិស្សន្តំ ថេរោ ច ភិក្ខុ
ឧណ្ណាភិក្ខុត្តា ទ្វារំ អនវកមាណា មុច្ឆិតា បបតន្តំតិ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ ភកវត្ថោ ឯតបត្ថំ អាណេចេស្សំ ។ ថេ ។

១ ខ. ម. ធាតុកេសុ ថេរោ ចាតិ បទុយំ ន ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក បុល្លវត្ត

មិនត្រូវសំដែងធម៌ មិនត្រូវទដចង្រៀង មិនត្រូវលត់ចង្រៀង មិនត្រូវបើក
បង្ក មិនត្រូវបិទបង្កចង្រៀយ បើភិក្ខុខ្ញុំដើរច្រើនមកដ៏ច្រើនមួយជាមួយ
នឹងភិក្ខុចាស់ ភិក្ខុចាស់ច្រើនមកដរាបណា ភិក្ខុខ្ញុំត្រូវដើរចៀសពីផ្លូវនោះ
តែកុំឲ្យដោយសន្សំដ៏ប៉ះភិក្ខុចាស់ឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះ
ជាសេនាសន៍វត្តរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវ
ប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសេនាសន៍ ។

[៧៦] សម័យនោះឯង ពួកធូត្តិយភិក្ខុ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយ
ជាថេរៈហាមប្រាមក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ក៏នៅតែមិនអើពើ នាំគ្នាគរទស
ច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារអង្គុយនៅត្រង់ទ្វារ ។ ជួនជាភិក្ខុទាំង
ឡាយជាថេរៈ ត្រូវកំដៅចៀតចៀនខ្លាំងណាស់ ហើយរកទ្វារចេញមក
មិនបានក៏ជ្រប់ជួលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោស ភិះដៀល បន្តបង្កាត់ថា មិនសម
បើពួកធូត្តិយភិក្ខុ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈហាមយាត់ក្នុងផ្ទះជា
ទីរក្សាកាយក៏នៅតែមិនអើពើ នាំគ្នាគរទសជាច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយ
បិទទ្វារអង្គុយនៅត្រង់ទ្វារសោះ ជួនជាភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈត្រូវកំដៅខ្លាំង
ណាស់ហើយរកទ្វារចេញមកមិនបានក៏ជ្រប់ជួលទៅ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុ
ទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនោះបំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។

វត្តពូជ្ជពេ ជន្មាយវត្ត

សច្ចំ កិវ កិក្ខុវេ ធាតុក្កិយោ កិក្ខុ ជន្មាយវេ ថេវេហិ
កិក្ខុហិ ឯវិវិយមាណា អនាទិវយំ បដិច្ច បហុតំ កង្កំ
អាវេថេត្វា អត្ថំ ទត្វា ទ្វារំ ថកេត្វា ទ្វារេ ធិសីទិក្ខុ
កិក្ខុ ឧណ្ណា កិតត្វា ទ្វារំ អលកមាណា មច្ឆិតា បបតដ្ឋិតំ ។
សច្ចំ កតវតំ ។ ថេ ។ វិកវហិត្វា ធម្មំ កេមំ កេត្វា
កិក្ខុ អាមន្តេសិ ន កិក្ខុវេ ជន្មាយវេ ថេវេន កិក្ខុណា
ឯវិវិយមាណេន អនាទិវយំ បដិច្ច បហុតំ កង្កំ អាវេ-
ថេត្វា អត្ថំ នាតព្វោ យោ ទទេយ្យ អាមត្ថំ ទុក្កជស្ស
ន ច កិក្ខុវេ ទ្វារំ ថកេត្វា ទ្វារេ ធិសីទិក្ខុតំ យោ
ធិសីទេយ្យ អាមត្ថំ ទុក្កជស្ស តេនហិ កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ
ជន្មាយវត្តំ បញ្ញាថេស្សាមិ យថា កិក្ខុហិ ជន្មាយវេ
សម្មា វត្តិតំ ។

[៧៧] យោ បឋមំ ជន្មាយវំ កច្ឆិតំ សថេ ធាវិកា
ទុស្សន្តា ហោតិ ធាវិកា ធម្មេត្វា សថេ ជន្មាយវំ
ទុក្ខាបំ ហោតិ ជន្មាយវំ សម្មជ្ជិតំ សថេ បរិកណ្ណំ
ទុក្ខាបំ ហោតិ បរិកណ្ណំ សម្មជ្ជិតំ សថេ បរិវេណំ

វត្តពុទ្ធព្រះ ជិត្តិយវត្ត

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកឆ្មៃគ្រិយភិក្ខុ
កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈហាមឃាត់ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ក៏នៅតែ
មិនអើពើ នាំគ្នាមកគរទុសជាច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារអង្គុយនៅត្រង់
ទ្វារ ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈត្រូវកំដៅបៀតបៀនខ្លាំងណាស់ រកទ្វារចេញ
មកមិនបានក៏ជ្រប់ជ្រលទៅ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ)
ភិក្ខុជាថេរៈហាមឃាត់ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយហើយ មិនត្រូវនាំគ្នាគរទុសជា
ច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើទេ ភិក្ខុណាបង្កាត់ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវបិទទ្វារហើយ
អង្គុយនៅត្រង់ទ្វារឡើយ ភិក្ខុណាអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ចាតដនាយវត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាម
ទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។

(៧៧) ភិក្ខុណាទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយមុនគេ បើមានផេះនៅ
កកកុញ ភិក្ខុនោះត្រូវតែបិទផេះចោលចេញ បើផ្ទះជាទីរក្សាកាយមាន
សម្រាម ត្រូវបោសផ្ទះជាទីរក្សាកាយចេញ បើលានខាងក្រៅ (ផ្ទះជាទី
រក្សាកាយ) មានសម្រាម ត្រូវបោសលានខាងក្រៅចេញ បើបរិវេណ

វិនយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

ទុក្ខាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជិតតំ សចេ កោដ្ឋកោ
ទុក្ខាចោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មជ្ជិតតោ សចេ ជន្តា-
យរសាលា ទុក្ខាចា ហោតិ ជន្តាយរសាលា សម្មជ្ជិ-
តត្វា ចុល្លំ សន្នេតតំ មត្តិកា តេមេតត្វា ទុទកនោ-
ណីកាយ ទុទកំ អាសិញ្ចិតតំ ជន្តាយរំ បរិសន្នេន
មត្តិកាយ មុំ មក្ខេត្វា បុរោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ចា-
នេត្វា ជន្តាយរំ បរិសិតតំ ន យេវ ភិក្ខុ អនុប្បឌដ្ឋ
និសីទិតតំ ន នវំ ភិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិតត្វា
សចេ ទុស្សហតិ ជន្តាយរ យេវនំ ភិក្ខុនំ បរិកម្ម
កាតតំ ជន្តាយរា និក្ខមន្តេន ជន្តាយរិបំ អាទាយ
បុរោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ចានេត្វា ជន្តាយរា និក្ខមិតតំ
សចេ ទុស្សហតិ ទុទកេបិ យេវនំ ភិក្ខុនំ បរិកម្ម
កាតតំ ន យេវនំ ភិក្ខុនំ បុរោបិ^(១) នហាយិតតំ
ន ទុបរិសោតេបិ^(២) នហាយិតតំ នហានេន ទុត្តរន្តេន
ឡីតរន្តានំ មក្កោ នាតតោ យោ បច្ឆា ជន្តាយរា
និក្ខមតិ សចេ ជន្តាយរំ ចិក្ខុល្លំ ហោតិ នោវិតតំ

១ ឧ. ម. លោក្ខកេសុ ឥធ បិសុទ្ធោ នត្ថិ ។ ២ ឧ. ម. ឧបរិពោ ។

វិនយបិដក បុលវត្ត

មានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោស
បន្ទប់ចេញ បើពេងនៃផ្ទះជាទីរក្សាកាយមានសម្រាម ត្រូវបោសពេងនៃផ្ទះ
ជាទីរក្សាកាយចេញ ត្រូវសូនគ្រឿងលំអិតទុក ត្រូវលាយដីស្អិតទុក ត្រូវ
ចាក់ទឹកទុកក្នុងស្នូកទឹក កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាប
មុខដោយដីស្អិត ហើយបិទបាំងទាំងខាងមុខទាំងខាងក្រោយ ហើយសឹម
ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយច្រៀតច្រៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈ
មិនត្រូវហាមឃាត់ពួកភិក្ខុថ្មីដោយអាសនៈ បើអាច (ធ្វើបរិកម្មបាន) ត្រូវ
ធ្វើបរិកម្មដល់ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ កាលភិក្ខុនឹងចេញ
ពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយទៅ ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយហើយ
បិទបាំងទាំងខាងមុខទាំងខាងក្រោយ ហើយសឹមចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ
បើភិក្ខុអាច(ធ្វើបរិកម្មបាន)សូម្បីក្នុងទឹកត្រូវធ្វើបរិកម្ម ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ជាថេរៈបានដែរ មិនត្រូវងូតទឹកពីខាងមុខពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវងូតទឹកពី
ខាងលើខ្សែទឹក កាលភិក្ខុនឹងចេញហើយឡើងមកវិញ ត្រូវបើកផ្លូវឱ្យ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលកំពុងចុះទៅ ភិក្ខុណា ចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ
ខាងក្រោយគេ បើផ្ទះជាទីរក្សាកាយមានភក់ ភិក្ខុនោះត្រូវលាងចេញ

ត្រៃកូនពេ ច្រើនដ៏ត្រូវទាន

មន្តិកាទោណីតំ ដោវិត្វា ជន្លាយរមីបំ បដិសារមេត្វា
អត្តំ វិជ្ជាបេត្វា ទ្វារំ ថកេត្វា បក្កមិត្តំ ឥទំ ទោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ ជន្លាយវត្តំ យថា ភិក្ខុហិ ជន្លាយវេ
សម្មា វត្តិតត្វន្តិ ។

(៧៨) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតពេ ភិក្ខុ
ព្រាហ្មណជាតិកោ វច្ចំ កត្វា ន ឥច្ឆតិ អាចមេត្តំ កោ
ឥមំ វសនំ ទុក្ខន្ធ�ំ អាមសិស្សត្តិតិ ។ តស្ស វច្ចមក្ក
កិមិ សន្នាសិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ
អាពេចេសិ ។ កី បន ត្ថំ អាវុសោ វច្ចំ កត្វា ន អាចមេ-
សីតិ ។ ឯវហវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អញ្ញប្បា ។ បេ ។
តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ធិយន្តិ វិទាចេន្តិ កតំ ហិ នាម ភិក្ខុ
វច្ចំ កត្វា ន អាចមិស្សត្តិតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ ក-
តវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេសំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ត្ថំ
ភិក្ខុ វច្ចំ កត្វា ន អាចមេសីតិ ។ សច្ចំ កតវាតិ
។ បេ ។ វិករហិត្វា ធម្មំ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ

វត្តពុទ្ធកៈ និទាននៃវិញ្ញាណវិញ្ញាណ

ត្រូវលាងស្អុយសម្រាប់ដាក់ដីស្អុត ហើយរៀបចំទុកដាក់តាំងសម្រាប់ផ្ទះជា
ទីរក្សាកាយរួចលត់ភ្លើងហើយបិទទ្វារសឹមចេញមក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទាំងនេះជាជន្មាយវត្តរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។

(៧៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបជាតិជាព្រាហ្មណ៍បន្ទោបង់វិច្ឆៈហើយ
មិនប្រាថ្នាដើម្បីនឹងជម្រះចេញ ដោយគិតថា នរណានឹងហ៊ានប៉ះពាល់រូប
របស់អាក្រក់មានកូនស្អុយនេះ ។ ជនរឹកតាំងនៅក្នុងវិច្ឆមគ្គ របស់ភិក្ខុ
នោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
សួរថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោកបន្ទោបង់វិច្ឆៈហើយមិនជម្រះចេញ
ទេដឹង ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុបន្ទោបង់វិច្ឆៈ
ហើយមិនជម្រះចេញសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ បានឮថា អ្នកបន្ទោបង់វិច្ឆៈហើយមិនជម្រះចេញ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់តិះដៀលហើយធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ន ភិក្ខុវេ វច្ឆំ កត្វា សតិ ទុទតេ ន អាចមេតតំ យោ
នាចមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[៧៧] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ វច្ឆកុដិយោ

យ វាវច្ឆំ វច្ឆំ ករោន្តិ ។ នវកា ភិក្ខុ បឋមនំ អាគន្ធា

វច្ឆិតា អាគមេន្តិ ។ តេ វច្ឆំ សន្នារេន្តា មច្ឆិតា បឋមន្តិ ។

ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ វច្ឆកុដិយោ យ វាវច្ឆំ វច្ឆំ ករោន្តិ នវកា ភិក្ខុ ប-

ឋមនំ អាគន្ធា វច្ឆិតា អាគមេន្តិ តេ វច្ឆំ សន្នារេន្តា មច្ឆិ-

តា បឋមន្តិតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ វច្ឆកុ-

ដិយោ យ វាវច្ឆំ វច្ឆោ កាតព្វោ យោ ករេយ្យ អាបត្តិ

ទុក្កដស្ស អាណាមិ ភិក្ខុវេ អាគនេប្បដិទាដិយោ វច្ឆំ

កាតុន្តិ ។

នៃយបិដក ចល្លវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបន្ទោបង់វច្ឆៈហើយ បើទឹកមាន^(១) ភិក្ខុកុំគប្បីមិន
ដម្រះចេញ ភិក្ខុណាមិនដម្រះចេញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៧៧) សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបន្ទោបង់វច្ឆៈក្នុងវច្ឆកុដី តាម
លំដាប់ចាស់ខ្ចី ។ ភិក្ខុថ្មីទាំងឡាយដែលឈរវច្ឆៈមកដល់មុនហើយរង់ចាំ ។
ភិក្ខុទាំងនោះទំអត់ត្រូវវច្ឆៈ ក៏ជ្រប់ដួលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយបន្ទោបង់វច្ឆៈក្នុងវច្ឆកុដីតាម
លំដាប់ចាស់ខ្ចី ភិក្ខុថ្មីទាំងឡាយដែលឈរវច្ឆៈមកដល់មុនហើយ រង់ចាំ
ភិក្ខុទាំងនោះទំអត់ត្រូវវច្ឆៈ ក៏ជ្រប់ដួលទៅ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ឆៈក្នុងវច្ឆកុដីតាមលំដាប់ចាស់
ខ្ចីទេ ភិក្ខុណាបន្ទោបង់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបន្ទោបង់វច្ឆៈតាមលំដាប់ដែលមកដល់^(២) ។

១ អដ្ឋិកថា ថា បើមានទឹកតែគ្មានទឹកកាំង ភិក្ខុត្រូវជិងទឹកដោយកាន់និយកមកដម្រះ (ក្នុង
ទឹកកាំង) ។ បើគ្មានកាន់និយសម្រាប់ជិងទឹក ត្រូវជិងដោយបាត្រ ។ បើបាត្រក៏គ្មាន ទាំងត្រូវទៀត
ក៏គ្មាន ។ ភិក្ខុត្រូវកាំងចិត្តថា ទំនេះស្រឡះណាស់ ខាងមុខគង់មានទឹក លុះទៅរកទឹកមិនបាន
ក៏ដល់ពេលភិក្ខុចារ ភិក្ខុនោះនឹងផ្ទុកដោយឈើឬត្រីអ្វីមួយក៏បាន ។ ២ អដ្ឋិកថាថា វច្ឆកុដី ១
ទំបន្ទោបង់បេស្សៈ ១ កំពង់សម្រាប់ងូតទឹក ១ ទាំង ៣ កន្លែងនេះ គួរប្រកាន់តាមលំដាប់ភិក្ខុ
ដែលទៅដល់ (មុនក្រោយ) ។

វគ្គតូច វិញ្ញាណវគ្គនិទាន

[១០០០] តេជ ខោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
អតិសហសាបិ វច្ឆកុដី បវិស្សន្តិ ឧត្តដិត្តាបិ បវិស្សន្តិ និត្ត-
នន្តាបិ វច្ឆំ ករោន្តិ នន្តកដ្ឋំ ទានន្តាបិ វច្ឆំ ករោន្តិ ព-
ហិទ្ធាបិ វច្ឆនោណិកាយ វច្ឆំ ករោន្តិ ពហិទ្ធាបិ បស្ស-
វនោណិកាយ បស្សវំ ករោន្តិ បស្សវនោណិកាយបិ
ខេឡំ ករោន្តិ ដុសេនបិ ករោន្តិ អវលេខន្តិ អវលេខ-
នកដ្ឋម្យំ វច្ឆកុបម្ពំ ទានន្តិ អតិសហសាបិ និត្តមន្តិ
ឧត្តដិត្តាបិ និត្តមន្តិ ចប្បចប្បការកាបិ អាចមេន្តិ អាច-
មនសវកេបិ ឧទកំ សេសេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ឱយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ ធាម
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ អតិសហសាបិ វច្ឆកុដី បវិស្សន្តិ ឧត្ត-
ដិត្តាបិ បវិស្សន្តិ និត្តនន្តាបិ វច្ឆំ ករោន្តិ នន្តកដ្ឋំ
ទានន្តាបិ វច្ឆំ ករោន្តិ ពហិទ្ធាបិ វច្ឆនោណិកាយ វច្ឆំ
ករោន្តិ ពហិទ្ធាបិ បស្សវនោណិកាយ បស្សវំ
ករោន្តិ បស្សវនោណិកាយ ខេឡំ ករោន្តិ

វត្តក្ខន្ធកៈ និទាននៃវច្ឆកុដិវត្ត

[១០០] សម័យនោះ ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ចូលទៅកាន់វច្ឆកុដិដោយ
ហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចូលទៅខ្លះ បន្ទាបង់វច្ឆៈប្រឹងរមាត់ខ្លះ បន្ទា
បង់វច្ឆៈទាំងទំពារឈើស្គន់ខ្លះ បន្ទាបង់វច្ឆៈខាងក្រៅទៅវច្ឆៈខ្លះ បន្ទាបង់
បស្សវៈខាងក្រៅទេបស្សវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ក្នុងទេបស្សវៈខ្លះ ក៏តដោយ
ឈើដ៏គ្រោតគ្រោតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់ភិក្ខុក្នុងរណ្តៅវច្ឆខ្លះ ចេញមក
ដោយហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ ដម្រះធ្វើសំឡេងពួចបុ-
ចបុខ្លះ ទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងកាជន់សម្រាប់ដម្រះខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះ
ដៀល បង្កប់ថា មិនសមបើពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុនឹងចូលទៅកាន់វច្ឆកុដិ
ដោយហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចូលទៅកាន់ខ្លះ ខំប្រឹងរមាត់បន្ទាបង់វច្ឆៈ
ខ្លះ បន្ទាបង់វច្ឆៈទាំងទំពារឈើស្គន់ខ្លះ បន្ទាបង់វច្ឆៈខាងក្រៅទៅវច្ឆៈខ្លះ
បន្ទាបង់បស្សវៈខាងក្រៅទេបស្សវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ក្នុងទេបស្សវៈខ្លះ

និយមិទព បុល្លវត្តោ

ដរសេនបិ កង្កេន អវលេខិស្សន្តិ អវលេខនកដ្ឋបិ
វច្ឆក្កបមិ ទានេស្សន្តិ អតិសហសាបិ និក្ខមិស្សន្តិ
ទុត្តជិត្តាបិ និក្ខមិស្សន្តិ ចប្បចប្បការកាបិ^(១) អាច-
មេស្សន្តិ អាចមនសវវិកេបិ ទុទកំ សេសេស្សន្តិតិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវត្ថោ ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សច្ចំ ភកវត្ថំ ។ បេ ។
វិគវហិត្តា ធម្មំ កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេ-
នហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ វច្ឆក្កជីវត្តំ បញ្ញាបេស្សនិ យថា
ភិក្ខុហិ វច្ឆក្កជីយោ សម្មា វត្តិតតំ ។

[១០១] យោ វច្ឆក្កជី វច្ឆតិ តេន^(២) ពហិដ្ឋិតេន
ទុក្ខាសិតតំ អន្តោ និសិទ្ធនេបិ ទុក្ខាសិតតំ ចីវរវិសេ
វា ចីវរដ្ឋយា វា ចីវរំ និក្ខមិត្តា សាធុកំ អនរមារេន
វច្ឆក្កជី បវិសិតត្តា នាតិសហសា បវិសិតត្តា ន ទុត្ត-
ជិត្តា បវិសិតត្តា វច្ឆទាទុកាយ បិតេន ទុត្តជិតតំ ន
និក្ខនន្តេន វិប្បោ កាតញ្ចោ ន ទន្តកដ្ឋំ ទានន្តេន វិប្បោ
កាតញ្ចោ ន ពហិទ្ធា វច្ឆទោណិកាយ វិប្បោ កាតញ្ចោ

១ ឧ. ម. ចប្បចប្បការំបិ ។ ២ តេនសទ្ធា ឧ. ម. បោត្តកេសុ ន បញ្ញាយតិ ។

និយមបទ ចូលវគ្គ

ភិក្ខុដោយឈើដ៏គ្រោតគ្រោតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់ភិក្ខុក្នុងរណ្តៅវច្ឆៈខ្លះ
ចេញមកដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ ដម្រះធ្វើឲ្យពូ
សំឡេងចបុចបុខ្លះ ទុកទឹកឱ្យសល់នៅក្នុងភាជន៍សម្រាប់ដម្រះខ្លះ ដូច្នោះ
សោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះ
ពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ
។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលហើយធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ចាតនូវ
វច្ឆកុដីវត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីប្រព្រឹត្ត
ដោយប្រពៃ ក្នុងវច្ឆកុដីចុះ ។

(១០១) ភិក្ខុណា ទៅកាន់វច្ឆកុដី ភិក្ខុនោះត្រូវឈរខាងក្រៅ
ហើយគ្រវៃហម ទោះបីភិក្ខុដែលអង្គុយនៅខាងក្នុងក៏ត្រូវគ្រវៃហមតប ភិក្ខុ
នោះត្រូវពាក់ចំរើស្ករចំរើស្ករខ្លះស្បង់ រួចកុំប្រញាប់ប្រញាល់ ចូលទៅ
កាន់វច្ឆកុដីដោយស្រួល កុំចូលទៅដោយប្រញាប់ពេក មិនត្រូវសើយ
ស្បង់ចូលទៅ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់ដើងសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ឆៈហើយសឹម
សើយស្បង់ មិនត្រូវទំប្រើនូវមាត់បន្ទោបង់វច្ឆៈ មិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ឆៈទាំង
ទំពារឈើស្កន់ មិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ឆៈខាងក្រៅទីចុះ មិនត្រូវបន្ទោបង់

វត្តពុទ្ធកេ វិញ្ញាណវិញ្ញាណ

ន ពហិទ្ធា បស្សវនោណិកាយ បស្សវេ កាតព្វោ
ន បស្សវនោណិកាយ ខេទ្មោ កាតព្វោ ន ដុស្សេន
កដ្ឋេន អវលេខិតតំ ន អវលេខនកដ្ឋំ វច្ឆក្កបម្មិ ចានេ-
តតំ វច្ឆចានុកាយ បិទេន បដិច្ចាទេតតំ ធាតិសហសា
និក្ខមិតតំ ន ឧត្តជិតតំ និក្ខមិតតំ អាចមនចានុកាយ
បិទេន ឧត្តជិតតំ ន ចប្បប្បការកេន^(១) អាចមេតតំ
ន អាចមនសវកេ ឧទកំ សេសេតតំ អាចមនចា-
នុកាយ បិទេន បដិច្ចាទេតតំ សចេ វច្ឆក្កដី ឧហតា
ហោតិ ធាវតព្វា សចេ អវលេខនបិវេ បូរេ ហោតិ
អវលេខនកដ្ឋំ ធម្មតតំ សចេ វច្ឆក្កដី ឧក្កាចា ហោតិ
វច្ឆក្កដី សម្មជិតព្វា សចេ បរិកណ្ណំ ឧក្កាចំ ហោតិ
បរិកណ្ណំ សម្មជិតតំ សចេ បរិវេណំ ឧក្កាចំ ហោតិ
បរិវេណំ សម្មជិតតំ សចេ កោដ្ឋកោ ឧក្កាចោ ហោតិ
កោដ្ឋកោ សម្មជិតព្វោ សចេ អាចមនក្កម្មិយា ឧទកំ
ន ហោតិ អាចមនក្កម្មិយា ឧទកំ អាសិញ្ញិតតំ ឥទំ
ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ វច្ឆក្កដីវត្តំ យថា ភិក្ខុហិ វច្ឆក្កដីយា
សម្មា វត្តិតតំ ។

១ ឧ. ម. ចប្បប្បការកំ ។

វត្ថុពន្យារ: ការទ្រង់បញ្ញត្តិច្បាប់វិញ

បស្សៈខាងក្រៅទេស្សៈ មិនត្រូវស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទេស្សៈ មិនត្រូវ
ភិតដោយឈើគ្រាតគ្រាត មិនត្រូវចោលឈើសម្រាប់ភិតក្នុងរណ្តៅវិញ៖
ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់បន្តោបដំបូង៖ ហើយសឹមបិទបាំង (ស្បង់) មិន
ត្រូវចេញមកដោយរូសរាន់ពេក មិនត្រូវចេញមកទាំងសើយស្បង់ ត្រូវ
ឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ដម្រះហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវដម្រះធ្វើ
សំឡេងឲ្យឮចបុបុ មិនត្រូវទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងកាដន៍សម្រាប់ដម្រះ
ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ដម្រះហើយសឹមបិទបាំង បើវិញ្ញាណប្រឡាក់
ត្រូវលាងចេញ បើកញ្ជីសម្រាប់ដាក់ឈើសម្រាប់ភិតពេញ ត្រូវចាក់
ឈើសម្រាប់ភិតចោលចេញ បើវិញ្ញាណមានសម្រាម ត្រូវបោសវិញ្ញាណ
ចេញ បើលានវិញ្ញាណមានសម្រាម ត្រូវបោសលានវិញ្ញាណចេញ បើបរិ-
វេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវ
បោសបន្ទប់ចេញ បើទឹកក្នុងក្របសម្រាប់ដម្រះគ្មានទេ ត្រូវចាក់ទឹកដាក់
ក្នុងក្របសម្រាប់ដម្រះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាវិញ្ញាណវត្ថុរបស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ
ក្នុងវិញ្ញាណ ។

និយមន័យ បុណ្យវិញ្ញា

(១០២) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃិហារិកា

ឧបជ្ឈាយេសុន សម្មា វត្តន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវា

។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហិ

នាម សង្ឃិហារិកា ឧបជ្ឈាយេសុន សម្មា វត្តស្សន្តិតំ ។

អថខោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ បេ ។

សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ សង្ឃិហារិកា ឧបជ្ឈាយេសុន សម្មា

វត្តន្តិតំ ។ សច្ចំ ភគវតំ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា ភគវា កតំ

ហិ នាម ភិក្ខុវេ សង្ឃិហារិកា ឧបជ្ឈាយេសុន សម្មា

វត្តស្សន្តិតំ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសង្ហានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។

វិគរហិត្វា ធម្មំ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ

ភិក្ខុវេ សង្ឃិហារិកានំ ឧបជ្ឈាយេសុន វត្តំ បញ្ចាបេស្សាមិ

យថា សង្ឃិហារិកេហិ ឧបជ្ឈាយេសុន សម្មា វត្តិតតំ ។

វិទយបិដក បុល្លវគ្គ

[១០២] សម័យនោះឯង ពួកសុទ្ធិវិហារិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
ក្នុងទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រា-
ថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស ភិក្ខុដៀល បន្តបង្កប់ថា មិន
សមបើពួកសុទ្ធិវិហារិក មិនប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃក្នុងទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ
សោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្ខំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮថាពួកសុទ្ធិវិហារិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្ខំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើ
សុទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយមិន ប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ
សោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះ
ថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់ភិក្ខុដៀលហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
ដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ចាតនូវទបជ្ឈាយ៍វត្ត ដល់សុទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយ
តាមទំនងដែលសុទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុង
ទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ ។

វត្តពុទ្ធកេ ឧបជ្ឈាយត្តំ

[១០៣] សន្និវិហារិកេន ភិក្ខុវេ ឧបជ្ឈាយម្ហិ
សម្មា វត្តិតតំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា កាលស្សេវ
ឧដ្ឋាយ ឧបាហនា ឌីម្មត្តិវា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ
ករិត្តា ទន្ធកដ្ឋំ នាតតំ មុខោទកំ នាតតំ អាសនំ
បញ្ញាបេតតំ សចេ យោតុ ហោតិ ភាជនំ ជោវិត្តា
យោតុ ឧបនាមេតព្វា យោតុំ បីតស្ស ឧទកំ ទត្តា
ភាជនំ បដិក្កហេត្តា ដិចំ កត្តា សាធុកំ អប-
រិយំសន្តេន ជោវិត្តា បដិសាមេតតំ ឧបជ្ឈាយម្ហិ វុដ្ឋិតេ
អាសនំ ឧទ្ធពិតតំ សចេ សោ ទេសោ ឧក្កាទោ
ហោតិ សោ ទេសោ សម្មជ្ជិតព្វា សចេ ឧបជ្ឈាយោ
តាមំ បរិសិទ្ធកាមោ ហោតិ និវាសនំ នាតតំ បដិទិ-
វាសនំ បដិក្កហេតតំ កាយពន្ធនំ នាតតំ សតុណំ
កត្តា សម្មាជិយោ នាតព្វា ជោវិត្តា បត្តោ សឧទកោ
នាតព្វា សចេ ឧបជ្ឈាយោ បច្ឆាសមណំ អាកត្ត-
តិ តិមណ្ឌលំ បដិច្ឆាទេន្តេន បរិមណ្ឌលំ និវាសេត្តា

វត្តក្នុងនេះ ឧបជ្ឈាយវត្ត

(១០១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្និវិហារិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយ
ប្រវែង ក្នុងឧបជ្ឈាយវ ។ ឯសេចក្តីប្រព្រឹត្តដោយប្រវែងក្នុងឧបជ្ឈាយវនោះ
ដូច្នោះ សន្និវិហារិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹកហើយដោះវែស្បែកជើង រួចធ្វើសំពត់
ទុក្ខរាសន្តៈរៀងស្មាម្ខាង ហើយប្រគេនឈើស្តួន ប្រគេនទឹកសម្រាប់លុប
មុខ ក្រាលអាសនៈ បើមានបបរ សន្និវិហារិកត្រូវលាងភាជន៍ហើយបង្ហាន
បបរចូលទៅប្រគេន កាលបើឧបជ្ឈាយវហុតបបររួចហើយ សន្និវិហារិក
ត្រូវប្រគេនទឹក ហើយទទួលយកភាជន៍ លើកបន្ទាបឲ្យស្រួលកុំឲ្យទង្គិច
(អ្វីៗ) ហើយលាងឲ្យស្អាត រួចរៀបចំទុកដាក់ កាលបើឧបជ្ឈាយវក្រោក
ចេញហើយ សន្និវិហារិកត្រូវសារអាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមាន
សម្រាម សន្និវិហារិក ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើឧបជ្ឈាយវ
ចង់ចូលទៅកាន់ស្រុក សន្និវិហារិក ត្រូវប្រគេនស្បង់ហើយទទួលស្បង់
បន្ទាសមកវិញ ត្រូវប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ ត្រូវតម្រួតទុក្ខរាសន្តៈនឹងសង្ស័យ
ហើយប្រគេន ត្រូវដុតបាត្រដែលទទឹក រួចហើយសឹមប្រគេន បើ
ឧបជ្ឈាយវចង់បានសន្និវិហារិកជាបញ្ចសមណៈ (ភាមក្រោយឧបជ្ឈាយវ)
សន្និវិហារិក ត្រូវបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺ ស្បែកស្បង់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

កាយពន្ធនំ ពន្ធាត្ថា សតុណំ កត្វា សង្ឃាដិយោ ទារុបិ-
ត្វា កណ្ណិកំ បដិមុត្តាត្វា ជោវិត្វា បត្តំ គហេត្វា ឧបស្ស័-
យស្ស បញ្ញាសមណោ ន ហោតតំ ឆានិទ្ធិវេ កន្តតំ ឆាត្វា-
សន្នេ កន្តតំ បត្តបរិយោបន្នំ បដិក្កហេតតំ ន ឧបស្ស័-
យស្ស កណាមា នស្ស អន្តរន្តរា កថា ឌីតាតេតញ្ច
ឧបស្ស័យោ អាបត្តិសាមញ្ញា កណាមា ចោ និវាវេតញ្ច
និវត្តន្តេន បឋមតំ អាតត្តា អាសនំ បញ្ញាបេតតំ ចានោ-
នកំ ចានបិបំ ចានកថលីកំ ឧបនិក្ខិបិតតំ បច្ឆិកត្តា
បត្តចីវំ បដិក្កហេតតំ បដិនិវាសនំ ឆាតតំ និវាសនំ
បដិក្កហេតតំ សចេ ចីវំ សិទ្ធិ ហោតិ មុហុត្តំ ឧស្សោ
ឌីតាបេតតំ ន ច ឧស្សោ ចីវំ និទហិតតំ ចីវំ សំហារិ-
តំ^(១) ចីវំ សំហារន្តេន^(២) ចតុរង្គុលំ កណ្ណំ ឧស្សានេត្វា^(៣)
ចីវំ សំហារិតតំ មា មជ្ឈេ កន្តោ អហោសីតិ ឌីតោតេ
កាយពន្ធនំ កាតតំ សចេ បិណ្ឌាចារោ ហោតិ
ឧបស្ស័យោ ច កុត្តិត្តកាមោ ហោតិ ឧទកំ ទត្វា
បិណ្ឌាចារោ ឧបនាមេតញ្ច ឧបស្ស័យោ ចានិយេន
បច្ឆិកញ្ច កុត្តាវិស្ស ឧទកំ ទត្វា បត្តំ បដិក្កហេត្វា

១ ម. សង្ឃិតតំ ។ ២ ម. សង្ឃាន្តេន ។ ៣ ឌ. ប. ឧស្សាវេ ។

និយមបិណ្ឌ ចុល្យវត្ត

ត្រូវតែវត្តពន្ធចង្កើនហើយតម្រូវទុក្ខរាសន្តៈនឹងសង្ស័យហើយយុំពាក់កុំហើយ
ដូចជាត្រូវហើយកាន់យកទៅ ធ្វើជាបញ្ញាសមណៈ មិនត្រូវដើរឆ្ងាយពេក
មិនត្រូវដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលយកវត្ថុដែលគេដាក់ក្នុងបាត កាលបើទ-
បដ្ឋាយកំពុងនិយាយ សន្ទិវិហារិកមិនត្រូវនិយាយស្តាប់ក្នុងចន្លោះឡើយ
បើទបដ្ឋាយកំពុងនិយាយពាក្យដែលដិតនឹងត្រូវអាបត្តិ សន្ទិវិហារិកត្រូវ
យាត់ កាលវិលត្រឡប់មកវិញ សន្ទិវិហារិកត្រូវមកឲ្យបានមុន ហើយ
ក្រាលអាសនៈចាំ រួចដកលំទុកនូវទឹកសម្រាប់លាងជើង កាំងសម្រាប់រង
ជើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រទាប់សម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង
ហើយត្រូវក្រោកទៅទទួលបាតនឹងចីវរ ត្រូវប្រគេនស្បង់បន្ទាស់ ទទួល
យកស្បង់ដែលស្ងៀមកវិញ បើចីវរទទឹក សន្ទិវិហារិកត្រូវសំដីលក្នុងកំ-
ដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែមិនត្រូវទុកចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃ(ឲ្យយូរពេក)ត្រូវបត់ចីវរ
ទុក កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវលើកដោយឲ្យហួសពីគ្នាមានប្រមាណ ៤ ធ្នាប់
ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយគិតថា កុំឲ្យបាក់ផ្នត់ចីវរពាក់កណ្តាលឡើយ ត្រូវ
ដាក់វត្តពន្ធចង្កើនក្នុងផ្នត់ចីវរ បើមានអាហារបិណ្ឌបាត ហើយទបដ្ឋាយក
ចង់ឆាន់ សន្ទិវិហារិកត្រូវប្រគេនទឹកហើយបង្ហាញអាហារបិណ្ឌបាតចូល
ទៅប្រគេន ត្រូវសួរទបដ្ឋាយកដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ កាលបើទបដ្ឋាយក
ឆាន់រួចហើយ សន្ទិវិហារិកត្រូវប្រគេនទឹក រួចទទួលយកបាតត្រឡប់វិញ

វត្តក្បួនពេ ឧបដ្ឋាយវគ្គ

ដំបំ កត្តា សាធុកំ អបរិយំ សន្តោន ដោវត្តា វោទកំ
កត្តា ម្មហន្តំ ឡោណ ឌីតាបេតព្វោ ន ច ឡោណ
បត្តោ និទហិតព្វោ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតតំ បត្តំ និក្ខិបន្តោន
ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ កហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីបំ វា បរាមសិត្តា បត្តោ និក្ខិ-
បិតព្វោ ន ច អនន្តរហិតាយ ភូមិយា បត្តោ និក្ខិ-
បិតព្វោ ចីវរំ និក្ខិបន្តោន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ កហេ-
ត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំសំ វា ចីវរំជ្ជំ វា បមជ្ជិត្តា
ទារតោ អន្តំ ឌីរតោ កោតំ កត្តា ចីវរំ និក្ខិបិតតំ
ឧបដ្ឋាយម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ទន្ធវិតតំ ទាទោទកំ
ទាទបីបំ ទាទកថលីកំ បដិសាមេតតំ សចេ សោ
ទេសោ ឧក្កាទោ ហោតិ សោ ទេសោ សម្មជ្ជិតព្វោ
សចេ ឧបដ្ឋាយោ នហាយិតុកាមោ ហោតិ នហានំ
បដិយោទេតតំ សចេ សីតេន អត្តោ ហោតិ សីតំ
បដិយោទេតតំ សចេ ឡោណ អត្តោ ហោតិ ឡោណំ
បដិយោទេតតំ សចេ ឧបដ្ឋាយោ ជន្តាយរំ បរិសិតុ-
កាមោ ហោតិ ចុណ្ណំ សន្តេតតំ បត្តិកា តេមេតព្វា

វត្តចូន្ទ្រ: ឧបជ្ឈាយវត្ត

កាន់បន្ទាប់កុំឲ្យទង្គិច (អ្វី ៗ) លាងឲ្យស្អាត ជូតឲ្យស្អាតទឹកចេញ ហើយ
ហាលក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកបាត្រក្នុងកំដៅថ្ងៃ (យូរពេក)
សន្លឹកហារិកត្រូវទុកបាត្រនឹងចីវរ កាលដែលទុកបាត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាង
ចាប់បាត្រ ដៃម្ខាងស្តារបក្រោមគ្រែ ឬក្រោមតាំងសិន ហើយសឹមទុក
បាត្រ តែមិនត្រូវទុកក្នុងទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយក
ដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្នូលចីវរ ឬខ្សែស្បៀង រួចធ្វើដោយចីវរខាង
នាយ ឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយ ហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលបើទបជ្ឈាយ៍
ក្រោកចេញហើយ សន្លឹកហារិកត្រូវសារអាសនៈចេញ ត្រូវទុកជាក់ទឹក
សម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រទាប
សម្រាប់ជូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង បើប្រទេសនោះ មានសម្រាម
សន្លឹកហារិកត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើទបជ្ឈាយ៍ចង់ស្រង់ទឹក សន្លឹ-
កហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ស្រង់ប្រគេន បើទបជ្ឈាយ៍ត្រូវការទឹក
ត្រជាក់ សន្លឹកហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ប្រគេន បើទបជ្ឈាយ៍ត្រូវការ
ទឹកក្តៅ សន្លឹកហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅប្រគេន បើទបជ្ឈាយ៍ចង់ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ សន្លឹកហារិកត្រូវសូនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដីស្អិត

វិនយបិដកេ ចុស្សវត្តោ

ជន្លាយរឺបី អាទាយ ឧបជ្ឈាយស្ស បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ
កត្តា ជន្លាយរឺបី ទត្វា ចីវរំ បដិក្កហេត្វា ឯកមន្តំ
និក្ខមិត្តំ ចុស្សំ ទាតតំ មត្តិកា ទាតញ្ច សច
ឧស្សហតិ ជន្លាយរំ បរិសិតតំ ជន្លាយរំ បរិសន្តេន
មត្តិកាយ មុំ មត្តេត្វា បុរោ ច បច្ឆតោ ច
បដិច្ចាទេត្វា ជន្លាយរំ បរិសិតតំ ន យេវ ភិក្ខុ
អនុប្បឌ្ឋនិសីទិតតំ ន នវា ភិក្ខុ អាសនេន បដិ-
ពាហិតញ្ច ជន្លាយរេ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិកម្មំ កាតតំ
ជន្លាយវា និក្ខមន្តេន ជន្លាយរឺបី អាទាយ បុរោ ច
បច្ឆតោ ច បដិច្ចាទេត្វា ជន្លាយវា និក្ខមិត្តំ ឧទ-
កេបិ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិកម្មំ កាតតំ នហានេន បឋ-
មតរំ ឧត្តរិត្វា អត្តនោ កត្តំ វោទកំ កត្វា និវាសេត្វា
ឧបជ្ឈាយស្ស កត្តតោ ឧទកំ បមដ្ឋិតតំ និវាសនំ នា-
តតំ សង្ឃានិ ទាតញ្ច ជន្លាយរឺបី អាទាយ បឋមតរំ
អាតត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតតំ នានោទកំ នាទបីបី

និយមិទិក ចូលវត្ត

ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ហើយដើរតាមពីខាងក្រោយ ។
ទប់ជ្រាប ហើយប្រគេនតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ រួចទទួលបិវរ
មកទុកដាក់ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេនដី
ស្អិត បើសទ្ធិវិហារិកអាចចូលទៅបាន ក៏គប្បីចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សា
កាយ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខដោយដី
ស្អិត ហើយបិទបាំង (កាយ) ពីខាងមុខខាងក្រោយ រួចសឹមចូលទៅ
កាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយចុះ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតភក់ជាថេរៈទាំងឡាយ
មិនត្រូវហាមឃាត់ភក់ខ្លី ដោយអាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ទប់ជ្រាប
ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ កាលទប់ជ្រាប ដើរចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយទៅ
សទ្ធិវិហារិក ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ហើយបិទបាំង
(កាយ) ពីខាងមុខខាងក្រោយ រួចសឹមថយចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ
សូម្បីក្នុងទឹកសទ្ធិវិហារិក ក៏ត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់ទប់ជ្រាប លុះស្រង់ទឹក
រួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុន ហើយដូតកាយរបស់ខ្លួនឱ្យស្អិតទឹកចេញ
រួចស្ងៀកស្ងៀង ហើយត្រូវដូតទឹកពីកាយរបស់ទប់ជ្រាប ត្រូវប្រគេន
ស្ងៀង ប្រគេនសង្ឃ័នី (ទៅទប់ជ្រាប) សទ្ធិវិហារិក ត្រូវនាំយកតាំង
សម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយដើរចេញមកមុន ហើយរៀបចំអាសនៈចាំ ត្រូវ
ដកល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់លាងជើងដែលលាងហើយ

វត្តពុទ្ធពរ ឧបជ្ឈាយវត្ត

ចានកថលកំ ឧបនិក្ខិបិតតំ ឧបជ្ឈាយោ ចានិ-
យេន បុច្ឆិតោ សចេ ឧទ្ទិសាបេតុកាមោ ហោតិ
ឧទ្ទិសាបេតោ សចេ បរិបុច្ឆិតុកាមោ ហោតិ បរិបុច្ឆិ-
តោ យស្មី វិហារេ ឧបជ្ឈាយោ វិហារតិ សចេ សោ
វិហារោ ឧក្កាចោ ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោ-
ធនោ វិហារំ សោធនេន បឋមំ បត្តចីវរំ វិហារិត្វា
ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ និសីទនប្បច្ចត្តរណំ វិហារិត្វា ឯក-
មន្តំ និក្ខិបិតតំ ភិសីតិម្ពោហនំ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ
និក្ខិបិតតំ មញ្ញោ វិចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន
អសង្ឃន្តេន កវាជបិដ្ឋំ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតោ
បិបំ វិចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃន្តេន
កវាជបិដ្ឋំ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ មញ្ញប្បដិទា-
នកា វិហារិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតោ ខេឡមល្លកោ
វិហារិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតោ អបស្សេនដលកំ វិ-
ហារិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ កុម្មត្តរណំ យថាបញ្ញត្តំ
សល្លក្ខេត្វា វិហារិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ សចេ

វត្តក្ខន្ធកៈ ឧបដ្ឋាយវត្ត

នឹងទ្រទ្រង់សម្រាប់ជួតជើង ដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវសួរឧបដ្ឋាយ
ដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ បើស្ទើរហាក់ចង់រៀនបាលី គប្បីឱ្យឧបដ្ឋាយ
បង្រៀនចុះ បើស្ទើរហាក់ចង់រៀនអដ្ឋកថា គប្បីរៀនអដ្ឋកថា (នឹង ១ -
បដ្ឋាយ) ចុះ ឧបដ្ឋាយនៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម
បើស្ទើរហាក់អាច (នឹងបោសសំអាតបាន) ត្រូវបោសសំអាតចេញ
កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកបាត្រនឹងចីវរចេញមកមុន ទៅ
ដកលំទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅដកលំទុក
ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពូកនឹងខ្នើយទៅដកលំទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវ
លើកគ្រែបន្ទាប់កុំឱ្យទង្គិច កុំឱ្យប៉ះសន្ទុះទ្វារនឹងគ្រែបន្ទារ ហើយនាំយក
ដោយស្រួលទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកតាំងបន្ទាប់កុំឱ្យទង្គិច កុំឱ្យ
ប៉ះសន្ទុះទ្វារនឹងគ្រែបន្ទារ ហើយនាំយកឱ្យស្រួលទៅដកលំទុកក្នុងទីដ៏សម
គួរ ត្រូវនាំយកទ្រទ្រង់ជើងគ្រែទៅដកលំទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយក
កន្តារសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅទុកដាក់ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារ
សម្រាប់ដៃក្តៅទុកដាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវចំណាំទុកឡូកម្រាលផែនដី
ដែលគេក្រាលទុកនៅកន្លែងណា ហើយនាំយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើ

វិទយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

វិហារេ សន្តានកំ ហោតិ ឧល្លោកា បឋមំ វិហារេតតំ
អាណោកសន្និកណ្ណិកាតា បឋមជ្ឈិតញ្ចា សចេ តេរុក-
បរិកម្មតតា ភិក្ខុ កណ្ណិកតា ហោតិ ហោឡកំ
តេមេត្វា បីឡេត្វា បឋមជ្ឈិតញ្ចា សចេ កាឡវណ្ណិកតា
ភូមិ កណ្ណិកតា ហោតិ ហោឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា
បឋមជ្ឈិតញ្ចា សចេ អកតា ហោតិ ភូមិ ឧទកេន
បរិប្បោសិត្វា^(១) សម្មជ្ឈិតញ្ចា មា វិហារេ រជេន ឧ-
ហញ្ញិតំ សង្ការំ វិចិិត្វា ឯកមន្តំ ធម្មេតតំ ភិក្ខុត្រូវណំ
ឌីតាបេត្វា សោធនេត្វា បប្បោធនេត្វា អតិហរិត្វា យថា-
បញ្ញតំ បញ្ញាបេតតំ មញ្ញប្បដិទាធកា ឌីតាបេត្វា
បឋមជ្ឈិត្វា អតិហរិត្វា យថាហំនេ បបេតញ្ចា មញ្ញោ
ឌីតាបេត្វា សោធនេត្វា បប្បោធនេត្វា ដិចំ កត្វា សា-
ធុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ឋន្តេន កវំជបិដ្ឋំ
អតិហរិត្វា យថាបញ្ញតំ បញ្ញាបេតញ្ចា បីបំ ឌីតា-
បេត្វា សោធនេត្វា បប្បោធនេត្វា ដិចំ កត្វា សាធុកំ
អបរិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ឋន្តេន កវំជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា

១ ឌ. បរិប្បោសិត្វា ។

និយមបិដក បុល្លវត្ត

គ្រឿងសុកស្វាញ (មានសរសៃពឹងពារងជាដើម) មាននៅក្នុងវិហារ សុទ្ធិ-
វិហារិកត្រូវបោសចេញពីពិភានជាមុន ត្រូវបោសចំណែកជ្រុងសុទ្ធិកបង្កិច
បើដញ្ចាំងគេលាបដោយថ្នាំរួចហើយ ត្រូវរៀបជាមានប្រឡាក់ដោយគូលី
ជាដើម សុទ្ធិវិហារិកត្រូវជ្រលកកំណាត់សំពត់ពូតហើយសឹមដូត បើផ្ទៃ
(ផែនដី) ដែលគេបរិកម្មដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្លៅរួចហើយ ត្រូវរៀបជាមាន
ប្រឡាក់ សុទ្ធិវិហារិក ត្រូវជ្រលកកំណាត់សំពត់ពូតហើយសឹមដូត បើ
ផ្ទៃ (ផែនដី) គេមិនបានធ្វើបរិកម្មទេ សុទ្ធិវិហារិក ត្រូវប្រសំទឹករួចសឹមដូត
ដោយគិតថា វិហារកុំប្រឡាក់ដោយគូលីឡើយ ត្រូវប្រមូលសម្រាមយក
ទៅចាក់ចោល ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវហាលកម្រាលផែនដីរួចហើយបោក
ដម្រះគោះ (ដីចេញឲ្យស្អាត) រួចហើយសឹមនាំយកទៅក្រាលទុកដូច
ដែលវិញ ត្រូវហាលទ្រនាប់ដើងគ្រៃហើយដូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំ
យកទៅដកល់ទុកក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលត្រូវរួចហើយបោសដម្រះ
គោះ (ឲ្យស្អាត) រួចលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទុះទ្វារ នឹងក្រប
ទ្វារ នាំយកចេញដោយស្រួលហើយតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដីល
ហាលតាំងហើយបោសដម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយលើកបន្ទាប
កុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទុះទ្វារ នឹងក្របទ្វារ នាំយកដោយស្រួលហើយ

វត្តព្រហ្មទេវ ឧបដ្ឋាយវគ្គ

យ ជាបញ្ញត្តិ បញ្ញាបេតតំ ភិសិទ្ធិមោហនំ ឌីតាបេត្វា
សោដេត្វា បប្បោដេត្វា អតិហរិត្វា យ ជាបញ្ញត្តិបញ្ញាបេ-
តតំ និសីទនប្បច្ចត្តរណំ ឌីតាបេត្វា សោដេត្វា បប្បោដេ-
ត្វា អតិហរិត្វា យ ជាបញ្ញត្តិ បញ្ញាបេតតំ ខេឡមល្លកោ
ឌីតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យ ជា ហំ ឈេ ឋេបេតព្វោ
អបស្សនដលកំ ឌីតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យ ជា-
ហំ ឈេ ឋេបេតតំ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតតំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯ-
កេន ហត្ថេន បត្តំ តហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ
វា ហេដ្ឋាបិបំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្វោ ន ច
អនន្តរហិតាយ ភូមិយោ បត្តោ និក្ខិបិតព្វោ ចីវរំ និក្ខិ-
បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ តហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
ចីវរំសំ វា ចីវរជ្ជំ វា បមជ្ជិត្វា ចារតោ អន្តំ ឌីរតោ
កោតំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតតំ សចេ បុរត្តិមា សរជា វតា
វាយន្តិ បុរត្តិមា វតទាណា ថកេតព្វា សចេ បច្ឆិមា
សរជា វតា វាយន្តិ បច្ឆិមា វតទាណា ថកេតព្វា
សចេ ឧត្តរា សរជា វតា វាយន្តិ ឧត្តរា វតទាណា
ថកេតព្វា សចេ ឧត្តិណា សរជា វតា វាយន្តិ

វត្តពុទ្ធកៈ ឧបស្ស័យវត្ត

រៀបចំទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដៅលក្ខណៈនឹងឆ្នើយរួចហើយបោសគោរ (ឲ្យ
ស្អាត) រួចនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដៅលក្ខណៈសម្រាប់
ទ្រាប់អង្គុយហើយបោសដម្រះគោរ (ឲ្យស្អាត) រួចនាំយកទៅក្រាលទុក
ដូចដែលវិញ ត្រូវហាលកន្ថោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់រួចជូត (ឲ្យស្អាត)
ហើយនាំយកទៅដកល់ទុក ក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលក្តារសម្រាប់ផ្អែក
រួចជូតហើយនាំយកទៅទុក ក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវទុកបាត្រនឹងបីវា
(ឲ្យល្អ) កាលដែលនឹងទុកបាត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់បាត្រ ដៃម្ខាងស្តាប់
ក្រោមគ្រែ ឬក្រោមតាំងហើយសឹមទុកបាត្រ តែមិនត្រូវទុកបាត្រលើទី
ដែលមិនស្អាតឡើយ កាលដែលនឹងទុកបីវា ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់បីវា ដៃ
ម្ខាងជូតស្តាប់បីវា ឬខ្សែស្បៀង ហើយបត់ដោយខាងនាយ ឲ្យជាផ្គត់មក
ខាងអាយ រួចសឹមទុកបីវាចុះ បើខ្សែលំមានទាំងធ្នូលីបក់មកអំពីទិសខាង
កើត សន្ធិវិហារិកត្រូវបិទបង្គំចិសខាងកើត បើខ្សែលំមានទាំងធ្នូលីបក់
មកពីទិសខាងលិច សន្ធិវិហារិកត្រូវបិទបង្គំចិសខាងលិច បើខ្សែលំ
មានទាំងធ្នូលីបក់មកពីទិសខាងជើង សន្ធិវិហារិក ត្រូវបិទបង្គំចិសខាង
ជើង បើខ្សែលំមានទាំងធ្នូលីបក់មកពីទិសខាងត្បូង សន្ធិវិហារិក ត្រូវ

វិទយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

នក្ខណា វាតនាថា មកេតត្វា សថេ សីតកាលោ
ហោតិ ទិវា វាតនាថា វិវិតត្វា រត្តិ មកេតត្វា សថេ
ឧល្លាកាលោ ហោតិ ទិវា វាតនាថា មកេតត្វា រត្តិ
វិវិតត្វា សថេ បរិវេណំ ឧក្ខាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជិ-
តត្ថំ សថេ កោដ្ឋកោ ឧក្ខាថោ ហោតិ កោដ្ឋកោ
សម្មជ្ជិតត្វា សថេ ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្ខាថា ហោតិ
ឧបដ្ឋានសាលា សម្មជ្ជិតត្វា សថេ អត្តិសាលា ឧក្ខាថា
ហោតិ អត្តិសាលា សម្មជ្ជិតត្វា សថេ វិច្ឆុក្កដិ ឧក្ខាថា
ហោតិ វិច្ឆុក្កដិ សម្មជ្ជិតត្វា សថេ ទានីយំ ន ហោតិ
ទានីយំ ឧបដ្ឋាបេតត្ថំ សថេ បរិភោជនីយំ ន ហោតិ
បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតត្ថំ សថេ អាចមនក្កម្ពីយា
ឧទកំ ន ហោតិ អាចមនក្កម្ពីយំ ឧទកំ អាសិញ្ញិតត្ថំ
សថេ ឧបន្សាយស្ស អនកិរតិ ឧប្បន្នា ហោតិ សន្និវិ-
ហារិកេន វ្រុបកាសេតត្វោ វ្រុបកាសាបេតត្វោ ធម្មកថា
វាស្ស កាតត្វា សថេ ឧបន្សាយស្ស កុក្កុច្ឆំ ឧប្បន្នំ
ហោតិ សន្និវិហារិកេន វិទោទេតត្ថំ វិទោទាបេតត្ថំ
ធម្មកថា វាស្ស កាតត្វា សថេ ឧបន្សាយស្ស ទិដ្ឋិតតំ

និយមបិដក បុល្លវត្ត

បិទបង្គំចង់សង្ខារធាតុ បើរដូវត្រជាក់ សុទ្ធិវិហារិកត្រូវបើកបង្គំចង្កើត
លាវ័ថ្ងៃ បិទបង្គំចង្កើតវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ សុទ្ធិវិហារិកត្រូវបិទបង្គំចង្កើត
វេលាវ័ថ្ងៃ បើកបង្គំចង្កើតវេលាយប់ បើទីបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោស
បរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើរោងឆាន់
មានសម្រាម ត្រូវបោសរោងឆាន់ចេញ បើរោងភ្នំមានសម្រាម ត្រូវ
បោសរោងភ្នំចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើ
គ្មានទឹកសម្រាប់ឆាន់ទេ ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ឆាន់ទុក បើគ្មានទឹកសម្រាប់
ប្រើប្រាស់ទេ ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក បើទឹកក្នុងក្របីសម្រាប់
ដម្រះមិនមាន សុទ្ធិវិហារិក ត្រូវចាក់ទឹកទៅក្នុងក្របីសម្រាប់ដម្រះ បើ
សេចក្តីអង្សុកកើតឡើងដល់ទប់ដង្ហាយ សុទ្ធិវិហារិកត្រូវរម្ងាប់ដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវឲ្យគេជួយរម្ងាប់ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ទប់ដង្ហាយនោះ បើសេចក្តី
សង្ស័យកើតឡើងដល់ទប់ដង្ហាយ សុទ្ធិវិហារិកត្រូវបន្ទោបង្គំដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវរកគេឲ្យជួយបន្ទោបង្គំ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ទប់ដង្ហាយនោះ បើទីដ្ឋ

វត្តពុទ្ធកោ ឧបជ្ឈាយវត្ត

ឧប្បជ្ឈំ ហោតិ សន្និវហារិកេន វិវេចនតំ វិវេចាយេនតំ
ធម្មកថា វាស្ស កាតត្វា សេច ឧបជ្ឈាយោ កុរុធម្មំ អជ្ឈា-
បដ្ឋោ ហោតិ បរិវាសារហោ សន្និវហារិកេន ឧស្សុក្កំ
កាតត្វ កិច្ចំ នុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិវាសំ
នទេយ្យតិ សេច ឧបជ្ឈាយោ មូលាយ បដិកស្ស-
នារហោ ហោតិ សន្និវហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតត្វ កិច្ចំ
នុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយំ មូលាយ បដិកស្សេយ្យតិ
សេច ឧបជ្ឈាយោ មានត្តារហោ ហោតិ សន្និវហារិកេន
ឧស្សុក្កំ កាតត្វ កិច្ចំ នុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស
មានត្តំ នទេយ្យតិ សេច ឧបជ្ឈាយោ អញ្ញនារហោ
ហោតិ សន្និវហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតត្វ កិច្ចំ នុ ខោ
សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយំ អញ្ញេយ្យតិ សេច សង្ឃោ ឧបជ្ឈា-
យស្ស កម្មំ កត្តកាមោ ហោតិ តដ្ឋជីយំ វា និយស្សំ
វា បញ្ញជីយំ វា បដិសារណីយំ វា ទុក្ខេវជីយំ វា
សន្និវហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតត្វ កិច្ចំ នុ ខោ សង្ឃោ
ឧបជ្ឈាយស្ស កម្មំ ន ករេយ្យ លហុកាយ វា បរិណា :

វត្តពុទ្ធកៈ ឧបដ្ឋាយវត្ត

ពាក្រកំភើតឡើងដល់ទបដ្ឋាយ សន្និវិហារិក ត្រូវជួយដោះស្រាយ ដោយ
ខ្លួនឯង ឬត្រូវឱ្យគេជួយដោះស្រាយ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ទបដ្ឋាយនោះ
បើទបដ្ឋាយត្រូវគុកាបត្តិ គួរនឹងចូលបរិវាស សន្និវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តី
ខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគួរឱ្យបរិវាសដល់ទបដ្ឋាយ ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎⁺
បើទបដ្ឋាយ គួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈគឺទាញមកដាក់ ក្នុងមូលាបត្តិ
សន្និវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីទាញទបដ្ឋាយមកដាក់
ក្នុងមូលាបត្តិ ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើទបដ្ឋាយគួរដល់មានត្ត សន្និ-
វិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឱ្យមានត្ត ដល់ទបដ្ឋាយ
ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើទបដ្ឋាយគួរដល់អព្វានកម្ម សន្និវិហារិកត្រូវធ្វើ
សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឱ្យអព្វានកម្ម ដល់ទបដ្ឋាយដោយទុបាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃប្រាថ្នានឹងធ្វើកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី
បញ្ចានីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទុក្ខបនីយកម្មក្តី ដល់ទបដ្ឋាយ
សន្និវិហារិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃមិនគប្បីធ្វើកម្ម ឬ គប្បី
បង្កើនទៅដើម្បីកម្មស្រាល ដល់ទបដ្ឋាយ ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎⁺

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

មេយ្យានិ កតំ វា បទស្ស ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ
តន្ត្រីនិយំ វា និយស្សំ វា បព្វាជនិយំ វា បដិសារណីយំ
វា ឧក្កេបនិយំ វា សន្និវហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ
កំន្តំ នុ ខោ ឧបជ្ឈាយោ សម្មា វត្តេយ្យ លោមំ ចានេយ្យ
នេត្តារំ វត្តេយ្យ សង្ឃោ តំ កម្មំ បដិប្បស្សម្ពេយ្យានិ
សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ជោវិតតំ ហោតិ សន្និវហារិកេន
ជោវិតតំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កំន្តំ នុ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស
ចីវរំ ជោវិយេ ថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ កាតតំ
ហោតិ សន្និវហារិកេន កាតតំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ
កំន្តំ នុ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ករិយេ ថាតិ សចេ
ឧបជ្ឈាយស្ស រជនំ បចិតតំ^(១) ហោតិ សន្និវហារិកេន
បចិតតំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កំន្តំ នុ ខោ ឧបជ្ឈា-
យស្ស រជនំ បចិយេ ថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ
រជេតតំ^(២) ហោតិ សន្និវហារិកេន រជេតតំ ឧស្សុក្កំ
វា កាតតំ កំន្តំ នុ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ រជិយេ ថាតិ
ចីវរំ រជេន្តេន^(៣) សាធុកំ សម្បវរិត្តកំ សម្បវរិត្តកំ

១ សព្វត្ថ រជនា បចិតព្វាតិ ធាហិ បញ្ញាយតិ ។ ២ ម. រជិតតំ ។ ៣ ម. រជេន្តេន ។

និយមបិណ បុល្លវត្ត

ប្រសិនបើសង្ឃបុរាណធ្វើកម្ម គឺ គង្គនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បញ្ចជនីយ-
កម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទុក្ខបនីយកម្មក្តី ដល់ទប់ជ្ឈាយនោប្បចហើយ
សន្និហារិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ទប់ជ្ឈាយនគប្បីប្រព្រឹត្តដោយ
ប្រវ័ត គប្បីសម្មបរោម គប្បីប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ករិយារលាសខ្លួន ចេញ
ចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់កម្មនោះ ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចរិវរបស
ទប់ជ្ឈាយនគួរនឹងលាង សន្និហារិកត្រូវលាង ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា
គួរនឹងលាងចរិវរបស ទប់ជ្ឈាយន ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចរិវរបស
ទប់ជ្ឈាយនជាសំពត់គួរធ្វើ សន្និហារិកត្រូវធ្វើ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
ថា គួរនឹងធ្វើចរិវដល់ទប់ជ្ឈាយន ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក
របស់ទប់ជ្ឈាយនគួរស្ងោរ សន្និហារិក ត្រូវស្ងោរ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់
ខ្វាយថា នឹងគប្បីស្ងោរគ្រឿងជ្រលក របស់ទប់ជ្ឈាយន ដោយទុបាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើចរិវរបស ទប់ជ្ឈាយនគួរជ្រលក សន្និហារិកត្រូវ ជ្រលក
ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា នឹងគប្បីជ្រលកចរិវរបស ទប់ជ្ឈាយន ដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលកចរិវ ត្រូវជ្រលកប្រគ្រឿងប្រឡូសព្វល្អ

ត្រៃពូជពេ ឧបជ្ឈាយវត្ថុ

រវេតតំ ន ច អច្ឆិដ្ឋេ ថេវេ បក្កមិតតំ ន ឧបជ្ឈាយំ
 អនាច្ចុត្តា ឯកច្ចុស្សបត្តោ នាតតោ ន ឯកច្ចុស្សបត្តោ
 បដិគ្គហេតតោ ន ឯកច្ចុស្ស ចីវរំ នាតតំ ន ឯកច្ចុស្ស
 ចីវរំ បដិគ្គហេតតំ ន ឯកច្ចុស្ស បរិក្ខារោ នាតតោ
 ន ឯកច្ចុស្ស បរិក្ខារោ បដិគ្គហេតតោ ន ឯកច្ចុស្ស
 កេសា ធនេនតោ ន ឯកច្ចេន កេសា ធនាបេតតោ
 ន ឯកច្ចុស្ស បរិកម្មំ កាតតំ ន ឯកច្ចេន បរិកម្មំ
 កាវបេតតំ ន ឯកច្ចុស្ស វេយ្យាវច្ឆោ កាតតោ ន
 ឯកច្ចេន វេយ្យាវច្ឆោ កាវបេតតោ ន ឯកច្ចុស្ស
 បច្ឆាសមណោ ន ហោតតំ ន ឯកច្ចោ បច្ឆាសមណោ
 អាណាតតោ ន ឯកច្ចុស្ស បិណ្ឌាទាតោ ធិហរិតតោ ន
 ឯកច្ចេន បិណ្ឌាទាតោ ធិហរាបេតតោ ន ឧបជ្ឈាយំ
 អនាច្ចុត្តា តាមោ បរិសិតតោ ន សុសានំ តន្តតំ ន
 ទិសា បក្កមិតតោ សចេ ឧបជ្ឈាយោ តិលានោ ហោតិ
 យាវជីវំ ឧបជ្ឈាតតោ វុដ្ឋានស្ស អាតមេតតំ ឥដំ ទោ
 តិក្ខុវេ សទ្ធិវិហារិកានំ ឧបជ្ឈាយេសុ វត្ថុ យថា
 សទ្ធិវិហារិកេន ឧបជ្ឈាយេសុ សម្មា វត្ថុតត្ថំ ។

វត្ថុពន្ធកៈ ឧបដ្ឋាយវត្ថុ

បើដំណាក់ទឹកមិនទាន់ដាច់ទេ សន្និវិហារិក មិនត្រូវចៀសចេញទៅឡើយ
សន្និវិហារិកមិនទាន់ប្រាប់ទបដ្ឋាយ មិនត្រូវឲ្យបាត្រដល់ភិក្ខុណាមួយ មិន
ត្រូវទទួលយកបាត្ររបស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យចីវរ ដល់ភិក្ខុណាមួយ
មិនត្រូវទទួលចីវររបស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារ ដល់ភិក្ខុណា
មួយ មិនត្រូវទទួលបរិក្ខាររបស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវកោរសក់ ដល់ភិក្ខុ
ណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយកោរសក់ឲ្យ មិនត្រូវធ្វើបរិកម្ម ដល់ភិក្ខុ
ណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយធ្វើបរិកម្ម (ដល់ខ្លួន) មិនត្រូវធ្វើសេចក្តី
ខ្វល់ខ្វាយដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយ ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
(ដល់ខ្លួន) មិនត្រូវធ្វើជាបច្ចាសមណៈរបស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវយកភិក្ខុ
ណាមួយជាបច្ចាសមណៈ (របស់ខ្លួន) មិនត្រូវនាំចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅឲ្យ
ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយនាំបិណ្ឌបាតមកឲ្យ (ខ្លួន) សន្និវិហា-
រិកមិនបានលាទបដ្ឋាយ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវទៅកាន់ព្រៃ
ស្នូសាន មិនត្រូវចៀសចេញទៅកាន់ទិស បើទបដ្ឋាយមានដម្ហី សន្និវិហា-
រិកត្រូវនៅបម្រើអស់កាល ដែលលោកមានជីវិតរស់នៅ ត្រូវរង់ចាំលោក
ទាល់តែសះជាពេក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាទបដ្ឋាយវត្ថុ របស់
សន្និវិហារិកទាំងឡាយ តាមទំនងដែលសន្និវិហារិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយ
ប្រពៃ ក្នុងទបដ្ឋាយទាំងឡាយ ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

[១០៤] តេន ខោ បន សមយេន ឧបជ្ឈាយា
សន្និវិហារិកេសុ ន សម្មា វត្តន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិទាចេន្តំ កតំ
ហិ នាម ឧបជ្ឈាយា សន្និវិហារិកេសុ ន សម្មា
វត្តិស្សន្តិតំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អា-
រោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កេវ ភិក្ខុវេ ឧបជ្ឈាយា សន្និ-
វិហារិកេសុ ន សម្មា វត្តន្តិតំ ។ សច្ចំ កកវតំ ។ បេ ។
វិកវហិត្វា ធម្មិ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ ឧបជ្ឈាយានំ សន្និវិហារិកេសុ វត្តំ បញ្ញាបេស្សា-
មិ យថា ឧបជ្ឈាយេហិ សន្និវិហារិកេសុ សម្មា វត្តិតតំ ។

[១០៥] ឧបជ្ឈាយេន ភិក្ខុវេ សន្និវិហារិកម្មិ សម្មា
វត្តិតតំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា ឧបជ្ឈាយេន ភិក្ខុវេ
សន្និវិហារិកោ សន្តិហេតញោ អនុត្តហេតញោ ឧទ្ទេសេន
បរិប្បច្ឆាយ ឱវានេន អនុសាសនិយា សថេ ឧបជ្ឈា-
យស្ស បត្តោ ហោតិ សន្និវិហារិកស្ស បត្តោ ន ហោតិ

វិនយបិដក បុល្លត្ត

(១០៤) សម័យនោះឯង ទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ ពុំបានប្រព្រឹត្ត
ដោយប្រពៃ ក្នុងសុទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស ភិក្ខុដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា មិនសមបើទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ មិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
ក្នុងសុទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ បានឮថាទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ មិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងសុទ្ធិ-
វិហារិកទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន
ព្រះអង្គ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ គឺថាគតនឹងបញ្ចាត
សុទ្ធិវិហារិកវត្ត ដល់ទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ តាមទំនងដែលទបជ្ឈាយ៍ទាំង
ឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងពួកភិក្ខុជាសុទ្ធិវិហារិក ។

(១០៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
ក្នុងសុទ្ធិវិហារិក ។ ឯការដែលប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសុទ្ធិវិហារិកនោះ
ដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវសង្រ្គោះនឹងអនុគ្រោះសុទ្ធិវិហា-
រិក ដោយបុលី ដោយអង្គកថា ដោយដម្បន្ទាន ដោយការប្រៀន
ប្រដៅ បើទបជ្ឈាយ៍មានបាត្រ សុទ្ធិវិហារិកគ្មានបាត្រ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវ

វត្តពុទ្ធកេ ឧបជ្ឈាយវគ្គ

ឧបជ្ឈាយេន សន្និវិហារិកស្ស បត្តោ នាតព្វោ ឧស្សុក្កំ
វា កាតតំ កិណ្ឌំ ទុ ខោ សន្និវិហារិកស្ស បត្តោ
ឧប្បជ្ឈិយេថាតិ សថេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ហោតិ សន្និ-
វិហារិកស្ស ចីវរំ ន ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន សន្និវិហារិ-
កស្ស ចីវរំ នាតតំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កិណ្ឌំ ទុ ខោ
សន្និវិហារិកស្ស ចីវរំ ឧប្បជ្ឈិយេថាតិ សថេ ឧបជ្ឈា-
យស្ស បរិក្ខារោ ហោតិ សន្និវិហារិកស្ស បរិក្ខារោ ន
ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន សន្និវិហារិកស្ស បរិក្ខារោ នា-
តព្វោ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កិណ្ឌំ ទុ ខោ សន្និវិហារិ-
កស្ស បរិក្ខារោ ឧប្បជ្ឈិយេថាតិ សថេ សន្និវិហារិកោ
តិលាដោ ហោតិ កាណស្សេវ ឧដ្ឋាយ ទន្ធកដ្ឋំ នាតតំ
មុខោទកំ នាតតំ អាសនំ បញ្ញាបេតតំ សថេ យោគុ
ហោតិ ភាជនំ ជោវិត្វា យោគុ ឧបនាមេតព្វា យោគុ
បីតស្ស ឧទកំ ទត្វា ភាជនំ បដិគ្គហេត្វា នីចំ
កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន ជោវិត្វា បដិសាមេតតំ
សន្និវិហារិកម្មំ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ឧទ្ធរិតតំ សថេ សោ
ទេសោ ទុក្ខានោ ហោតិ សោ ទេសោ សម្មជ្ឈិតព្វោ

ត្រៃកូន្ត: ឧបដ្ឋាយត្រៃ

ឲ្យបាត្រទៅសុទ្ធិវិហារិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា បាត្រគប្បីកើតដល់
សុទ្ធិវិហារិក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើទុបដ្ឋាយមានចំរើរ សុទ្ធិវិហារិក
គ្មានចំរើរ ទុបដ្ឋាយត្រូវឲ្យចំរើរទៅសុទ្ធិវិហារិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
ថា ចំរើរគប្បីកើតដល់សុទ្ធិវិហារិក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើទុបដ្ឋាយ
មានគ្រឿងបរិក្ខារ សុទ្ធិវិហារិកគ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ ទុបដ្ឋាយត្រូវឲ្យគ្រឿង
បរិក្ខារទៅសុទ្ធិវិហារិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គ្រឿងបរិក្ខារគប្បី
កើតដល់សុទ្ធិវិហារិក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសុទ្ធិវិហារិកមានជម្ងឺ ទ -
បដ្ឋាយត្រូវគ្រែក្រែកឡើង ពីព្រឹកហើយឲ្យឈើស្តង់ ឲ្យទឹកលុបមុខ ក្រាល
អាសន បើមានបបរ ត្រូវទុបដ្ឋាយលាងកាដន់ ហើយបង្ហោនបបរទៅឲ្យ
កាលសុទ្ធិវិហារិកហុតបបររួចហើយ ទុបដ្ឋាយត្រូវឲ្យទឹក រួចទទួលកាដន់
យកមកវិញ កាន់បន្ទាប់កុំឲ្យទន្លិច (នឹងអ្វីៗ) លាងរួចហើយទុកដាក់ឲ្យ
ល្អ កាលបើសុទ្ធិវិហារិកគ្រែកចេញហើយ ទុបដ្ឋាយត្រូវសារអាសនៈ
ទុក បើប្រទេសនោះមានសម្រាម ទុបដ្ឋាយត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ

វិនយបិដកេ បុល្លវព្ពោ

ស ចេ ស ឌីវីហារិកោ តាមំ បវិសិទ្ធកាមោ ហោតិ និវ-
សនំ នាតតំ បដិទិវាសនំ បដិគ្គហោតតំ កាយពន្ធនំ
នាតតំ សតុណំ កត្វា សឿដិយោ នាតត្វា ជោវិត្វា
បត្តោ សឧទកោ នាតព្វោ ឃត្តាវតា និវត្តស្សនីតិ អា-
សនំ បញ្ញាបេតតំ ចានោទកំ ចានបិបំ ចានកដលីកំ
ឧបនិក្ខិបិតតំ បច្ចុគ្គត្វា បត្តបិវំ បដិគ្គហោតតំ បដិទិ-
វាសនំ នាតតំ និវាសនំ បដិគ្គហោតតំ ស ចេ បិវំ សន្នំ
ហោតិ មហុតំ ឧស្សោ ឌីតាបេតតំ ន ច ឧស្សោ បិវំ និទ-
ហិតតំ បិវំ សំហារិតតំ^(១) បិវំ សំហារន្តេន^(២) ចត្តរត្តនំ
កណ្តំ ឧស្សនេត្វា បិវំ សំហារិតតំ^(៣) ហា មជ្ឈេ កត្តោ
អហោសីតិ ឌីកោតេ កាយពន្ធនំ កាតតំ ស ចេ បិណ្ណ-
ចាតោ ហោតិ សឌីវីហារិកោ ច កុញ្ញិត្តកាមោ ហោតិ
ឧទកំ ទត្វា បិណ្ណចាតោ ឧបចាមេតព្វោ សឌីវីហារិកោ
ចានីយេន បុច្ឆិតព្វោ កុញ្ញាវិស្ស ឧទកំ ទត្វា បត្ត
បដិគ្គហោត្វា និចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន ជោវិត្វា

១ ម. សង្ឃរិតតំ ។ ២ សង្ឃរនេន ។ ៣ សង្ឃរិតតំ ។

វិនយបិដក បុល្លត្ត

បើសុទ្ធិវិហារិក មានប្រាថ្នានឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យស្សង់
សម្រាប់ស្យៀក ត្រូវទទួលយកស្សង់បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវឲ្យវត្តពន្ធចង្កេះ
ត្រូវជំរូតទុក្ខរាសន្តៈនឹងសន្សំដំហើយឲ្យ ត្រូវជូតបាត្រដែលទឹកហើយ
សឹមឲ្យ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវក្រាលអាសនៈទុកដោយគិតថា ពេលថ្មើរនេះ សុទ្ធ-
វិហារិកមុខជានឹងត្រឡប់មកវិញ ត្រូវដកលំទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំង
សម្រាប់ទ្រជើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតជើង ដែលមិន
ទាន់បានលាង ត្រូវក្រោកឡើងទៅទទួលបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវឲ្យស្សង់
បន្ទាស់ហើយទទួលយកស្សង់ ដែលស្ងៀកមកវិញ បើចីវរសឹមបូជាំជាម
(ដោយញ៉ែសក្កែល) ត្រូវសំដីលចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចីវរ
ក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យយូរពេក) ត្រូវបត់ចីវរ (យកមកទុក) កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវ
លើកដោយចីវរឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ធ្នាប់ ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយ
គិតថា កុំឲ្យបាក់ផ្គត់ពាក់កណ្តាលឡើយ ត្រូវធ្វើវត្តពន្ធចង្កេះក្នុងផ្នត់ចីវរ
បើមានអាហារបិណ្ឌបាត សុទ្ធិវិហារិកត្រូវការនឹងឆាន់ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវ
ឲ្យទឹក ហើយបង្កើនអាហារបិណ្ឌបាតចូលទៅឲ្យ ត្រូវសួរសុទ្ធិវិហារិក
ដោយទឹកឆាន់ លុះសុទ្ធិវិហារិកឆាន់រួចហើយ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យទឹកហើយ
ទទួលយកបាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យខ្លីប (នឹងអ្វីៗ) លាងឲ្យស្អាត

វត្តភ្នំពេញ ឧបស្ស័យវត្ត

វោទកំ កត្តា មហន្តំ ឡឆ្មោ ឡីតាបេតព្វោ ន ច ឡឆ្មោ
បត្តោ និទហិតព្វោ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតតំ បត្តំ និក្ខិ-
បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ កហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
ហេដ្ឋាមតំ វា ហេដ្ឋាបីមំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ
និក្ខិបិតព្វោ ន ច អនន្តរហិតាយ ក្រមិយោ បត្តោ
និក្ខិបិតព្វោ ចីវរំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ
កហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំសំ វា ចីវរដ្ឋំ វា បមជ្ជិត្វា
ចារតោ អន្តំ ឡីតោ កោតំ កត្តា ចីវរំ និក្ខិបិតតំ
សន្និវហារិកម្មំ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ឧទ្ធរិតតំ ចានោទកំ
ចានបីមំ ចានកថលីកំ បដិសាមេតតំ សចេ សោ
ទេសោ ឧក្កាទោ ហោតិ សោ ទេសោ សម្មជ្ជិតព្វោ
សចេ សន្និវហារិកោ នហាយតុកាមោ ហោតិ នហានំ
បដិយោទេតតំ សចេ សីតេន អត្តោ ហោតិ សីតំ
បដិយោទេតតំ សចេ ឡឆ្មោន អត្តោ ហោតិ ឡឆ្មាំ បដិ-
យោទេតតំសចេ សន្និវហារិកោ ដន្តាយរំ បរិសិតុកាមោ
ហោតិ ចឆ្មាំ សន្នេតតំ មត្តិកា តេមេតព្វោ ដន្តាយរ-
បីមំ អាទាយ កត្វា ដន្តាយរីមំ ទត្វា ចីវរំ បដិក្កហេត្វា

ត្រៃត្រៃនុត្តរៈ សុទ្ធិវិហារិកវត្ត

ហើយដូចគ្នាទឹកឲ្យស្អុត ហើយហាលថ្ងៃមួយស្របក់ តែមិនត្រូវទុកបាត្រក្នុង
កំដៅថ្ងៃ(ឲ្យយូរពេកឡើយ)ត្រូវទុកដាក់បាត្រនឹងចីវរ កាលនឹងរៀបចំទុក
ដាក់បាត្រ ដៃម្ខាងចាប់បាត្រ ដៃម្ខាងស្តាប់ក្រោមគ្រែ ឬក្រោមតាំងហើយ
សឹមទុកដាក់បាត្រ តែមិនត្រូវទុកដាក់បាត្រ លើទីដែលមិនស្អាតឡើយ
កាលនឹងរៀបចំទុកដាក់ចីវរ ដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងដូតស្រូវចីវរឲ្យ
ស្បើង ហើយធ្វើជាយខាងនាយ ឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយុចសឹមទុកដាក់
ចីវរ កាលសុទ្ធិវិហារិកក្រោកឡើង ទប់ជ្ឈាយ័ត្រូវសារសារនេះរៀបចំទុក
ដាក់ទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រជើងដែលលាងហើយនឹងទ្រ-
នាប់សម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង បើប្រទេសនោះមានសម្រាម
ទប់ជ្ឈាយ័ត្រូវបុសប្រទេសនោះចេញ បើសុទ្ធិវិហារិក ចង់ឆ្ងុតទឹក ទ-
ប់ជ្ឈាយ័ត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ឆ្ងុតឲ្យ បើសុទ្ធិវិហារិកត្រូវការទឹកត្រជាក់
ទប់ជ្ឈាយ័ត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ឲ្យ បើសុទ្ធិវិហារិកត្រូវការទឹកក្តៅ ទប់-
ជ្ឈាយ័ត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅឲ្យ បើសុទ្ធិវិហារិកចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សា
កាយ ទប់ជ្ឈាយ័ត្រូវសូនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដីស្អុត ត្រូវនាំយក
តាំងសម្រាប់ផ្ទះ ជាទីរក្សាកាយទៅ ហើយប្រគល់តាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទី
រក្សាកាយដល់ (សុទ្ធិវិហារិក) ហើយទទួលយកចីវរមកទុកដាក់ក្នុងទី

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ឯកមន្តំ និក្ខមិតំ ចុល្លា ទានតំ មត្តិកា ទានត្វា
សចេ ឧស្សហតិ ជញ្ញាយរំ បរិសិតំ ជញ្ញាយរំ បរិសន្តេន
មត្តិកាយ មុំ មត្តេត្វា បុរោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ចា-
ទេត្វា ជញ្ញាយរំ បរិសិតំ ន យេវ ភិក្ខុ អនុប្បឌដ្ឋ
និសីទិតំ ន នវា ភិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិត្វា
ជញ្ញាយរេ សន្និហារិកស្ស បរិកម្មំ កាតំ ជញ្ញាយរា
និក្ខមន្តេន ជញ្ញាយរិបំ អានាយ បុរោ ច បច្ឆតោ
ច បដិច្ចាទេត្វា ជញ្ញាយរា និក្ខមិតំ ឧទកេបិ
សន្និហារិកស្ស បរិកម្មំ កាតំ នហានេន បឋមតរំ
ឧត្តរិត្វា អត្តនោ តតំ វេទកំ កត្វា និវាសេត្វា សន្និ-
ហារិកស្ស តត្តតោ ឧទកំ បមជ្ជិតំ និវាសនំ ទានតំ
សម្ម័ដិ ទានត្វា ជញ្ញាយរិបំ អានាយ បឋមតរំ
អាត្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតំ ទានោទកំ ទានបិបំ
ទានកថេលីកំ ឧបនិក្ខមិតំ សន្និហារិកោ ទានីយេន
បុច្ឆិត្វោ យស្មី វិហារេ សន្និហារិកោ វិហារិតិ សចេ
សោ វិហារេ ឧត្តាទោ ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ

វិទយបិណ បុល្លវត្ត

ដ៏សមគួរ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យត្រឡឹងលំអិត ត្រូវឲ្យដ៏ស្អិតដល់ (សទ្ធិវិហារិក)
បើទបជ្ឈាយ៍ អាចនឹងចូលទៅកាន់ (ផ្ទះជាទីរក្សាកាយបាន) ត្រូវចូលទៅ
កាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយចុះ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវ
យកដ៏ស្អិតលាបមុខ រួចបិទបាំង (កាយ) ទាំងខាងមុខ ទាំងខាងក្រោយ
ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតពួក
កិត្តិយ៍ថេរៈ មិនត្រូវហាមពួកកិត្តិយ៍ដោយ អាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់សទ្ធិវិ-
ហារិកក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវនាំ
យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយចេញ ហើយបិទបាំង (កាយ) ទាំងខាង
មុខខាងក្រោយរួចសឹមចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹក ទបជ្ឈាយ៍
ក៏ត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់សទ្ធិវិហារិកដែរ ឆ្លុតរួចហើយ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវឡើង
មកមុន ដូតតាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្អិតទឹកហើយស្លៀកស្បង់ រួចត្រូវដូតទឹក
អំពីតាយរបស់សទ្ធិវិហារិក ហុចស្បង់សម្រាប់ស្លៀក ហុចសង្ស័យដ៏ទៅ
ឲ្យ (សទ្ធិវិហារិក) ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយចេញមកមុន
ហើយគ្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដឹកលំទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រ
ជើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង
ត្រូវសួរសទ្ធិវិហារិកដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ សទ្ធិវិហារិកនៅក្នុងវិហារណា
បើវិហារនោះមានសម្រាម បើទបជ្ឈាយ៍ អាចនឹង (បោសសំពែងបាន)

ព្រឹត្តិបត្រ សន្និសីទសិវ្វិហារីកវត្ត

សោធនតញ្ចេ វិហារី សោធនន្តោ បឋមំ បត្តិវិវំ ធីហារីត្វា
ឯកមន្តំ ធីត្តិបិតតំ ។ បេ ។ សេច អាចមនក្កម្ពិយា
ទុនកំ ន ហោតិ អាចមនក្កម្ពិយា ទុនកំ អាសិញ្ចិតតំ
សេច សន្និវិហារីកស្ស អនភិរតិ ទុប្បន្តា ហោតិ
ទុបជ្ឈាយេន វ្រុបកាសេតញ្ចេ វ្រុបកាសាបេតញ្ចេ ធម្ម-
កថា វាស្ស កាតញ្ចា សេច សន្និវិហារីកស្ស កុក្កុច្ឆំ
ទុប្បន្តំ ហោតិ ទុបជ្ឈាយេន វិវោទេតតំ វិវោទា-
បេតតំ ធម្មកថា វាស្ស កាតញ្ចា សេច សន្និវិហារី-
កស្ស ធីត្តិកតំ ទុប្បន្តំ ហោតិ ទុបជ្ឈាយេន វិវេចេតតំ
វិវេចាបេតតំ ធម្មកថា វាស្ស កាតញ្ចា សេច សន្និវិ-
ហារីកោ កុរុធម្មំ អជ្ឈាបន្តោ ហោតិ បរិវាសារហោ
ទុបជ្ឈាយេន ទុស្សក្កំ កាតតំ កិច្ចំ នុ ខោ សឿ្នោ
សន្និវិហារីកស្ស បរិវាសំ ទទេយ្យតិ សេច សន្និវិហារី-
កោ មូលាយ បដិកស្សយ្យាហោ ហោតិ ទុបជ្ឈាយេន
ទុស្សក្កំ កាតតំ កិច្ចំ នុ ខោ សឿ្នោ សន្និវិហា-
រិកំ មូលាយ បដិកស្សយ្យតិ សេច សន្និវិហារីកោ
មានត្តារហោ ហោតិ ទុបជ្ឈាយេន ទុស្សក្កំ កាតតំ

វត្តពុទ្ធក្នុង សុទ្ធិវិហារវត្ត

ត្រូវសំអាតចេញ កាលនឹងសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកបាត្រនឹងចំរើរចេញ
 ជាមុន ទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បេ ។ បើទឹកក្នុងក្អមសម្រាប់ដង្រេះគ្មាន
 ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវចាក់ទឹកទៅក្នុងក្អមសម្រាប់ដង្រេះ បើសេចក្តីអង្ស្យកកើតឡើង
 ដល់សុទ្ធិវិហារិក ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវរម្ងាប់ ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយ
 រម្ងាប់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់សុទ្ធិវិហារិកនោះ បើសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើងដល់
 សុទ្ធិវិហារិក ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវបន្ថោបង់ ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយបន្ថោបង់
 ឬធ្វើធម្មកថាដល់សុទ្ធិវិហារិកនោះ បើទិដ្ឋិ (អាក្រក់) កើតឡើងដល់
 សុទ្ធិវិហារិក ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវដោះស្រាយ ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយដោះ
 ស្រាយ ឬធ្វើធម្មកថាដល់សុទ្ធិវិហារិកនោះ បើសុទ្ធិវិហារិកត្រូវគុកាបត្តិក្នុង
 នឹងចូលបរិវេស ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃក្នុងឲ្យបរិវេស
 ដល់សុទ្ធិវិហារិកដោយទបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសុទ្ធិវិហារិកគួរដល់មូលាយ-
 បដិកស្រុះ គឺទាញមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
 ថា សង្ឃគប្បីទាញសុទ្ធិវិហារិកមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិដោយទបាយដូចម្តេច
 ហ្ន៎ បើសុទ្ធិវិហារិកគួរដល់មានត្តិ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

កិច្ចំ ធុ ខោ សឿន សឿនិហារិកស្ស មាណស្តំ ធម្មយ្យាតិ
សចេ សឿនិហារិកោ អញ្ញាណវហោ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន
ឧស្សុក្កំ កាតតំ កិច្ចំ ធុ ខោ សឿន សឿនិហារិកំ
អត្តយ្យាតិ សចេ សឿន សឿនិហារិកស្ស កម្មំ កត្ត-
កាមោ ហោតិ តត្ថដិយំ វា និយស្សំ វា បញ្ចជដិយំ វា
បដិសារណីយំ វា ឧត្តេបដិយំ វា ឧបជ្ឈាយេន ឧស្សុក្កំ
កាតតំ កិច្ចំ ធុ ខោ សឿន សឿនិហារិកស្ស កម្មំ ន
ករយ្យ លហុកាយ វា បរិណាមេយ្យាតិ កតំ វា
បទស្ស ហោតិ សឿន កម្មំ តត្ថដិយំ វា និយស្សំ វា
បញ្ចជដិយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧត្តេបដិយំ វា ឧបជ្ឈា-
យេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ កិច្ចំ ធុ ខោ សឿនិហារិកោ សម្មា
វត្តយ្យ លោមំ ចាកេយ្យ នត្តារំ វត្តយ្យ សឿន កម្មំ
បដិប្បស្សត្តេយ្យាតិ សចេ សឿនិហារិកស្ស ចីវរំ ធា-
រិតំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិត្តិតំ ឃីរំ ធាវេយ្យាសីតិ
ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កិច្ចំ ធុ ខោ សឿនិហារិកស្ស
ចីវរំ ធារិយេនាតិ សចេ សឿនិហារិកស្ស ចីវរំ កាតតំ
ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិត្តិតំ ឃីរំ ករយ្យាសីតិ

វិន័យបិដក ចុងក្រុង

សង្ឃគប្បីឲ្យមានគ្នាដល់សន្និវិហារិក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសន្និ-
វិហារិកគួរដល់អញ្ញានកម្ម ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃ
គប្បីឲ្យអញ្ញានកម្មដល់សន្និវិហារិក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃចង់
ធ្វើកម្ម គឺតជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្យកម្មក្តី បញ្ចាជនីយកម្មក្តី បដិសា-
រណីយកម្មក្តី ទក្ខេបនីយកម្មក្តី ដល់សន្និវិហារិក ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តី
ខ្វល់ខ្វាយថា សូមកុំឲ្យសង្ឃធ្វើកម្ម ចូរបង្គោនទៅ ដើម្បីកម្មស្រាលដល់
សន្និវិហារិកដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ម្យ៉ាងទៀត តជ្ជនីយកម្មក្តី និយ-
ស្យកម្មក្តី បញ្ចាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទក្ខេបនីយកម្មក្តី សង្ឃ
បានធ្វើដល់សន្និវិហារិកនោះចូរហើយ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
ថា សន្និវិហារិកគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ គប្បីសមូហរោម គប្បីប្រព្រឹត្ត
វត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ខ្លួន ចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់នូវកម្មនោះ
ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចំរើរបស់សន្និវិហារិកគួរនឹងលាង ទបជ្ឈាយ៍
ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីលាងយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចំរើ
របស់សន្និវិហារិកគួរនឹងលាង ដោយទុបាយ ដូចម្តេចហ្ន៎ បើចំរើរបស់
សន្និវិហារិកគួរនឹងធ្វើ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីធ្វើចំរើយ៉ាងនេះ

ត្រៃតួនុកោ សុទ្ធិវិហារិកត្តំ អាចរិយត្តំ

ទុស្សុក្កំ វា កាតត្ថំ តិរិទ្ធំ ទុ ខោ សុទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរិ
ករិយេ ជាតិ សថេ សុទ្ធិវិហារិកស្ស រជនំ បចិទត្ថំ ហោតិ
ទុបជ្ឈាយេន អាចិក្កតត្ថំ ឯវំ បថេយ្យាសីតិ ទុស្សុក្កំ វា
កាតត្ថំ តិរិទ្ធំ ទុ ខោ សុទ្ធិវិហារិកស្ស រជនំ បចិយេ ជាតិ
សថេ សុទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរិ រជេតត្ថំ ហោតិ ទុបជ្ឈាយេន
អាចិក្កតត្ថំ ឯវំ រជេយ្យាសីតិ ទុស្សុក្កំ វា កាតត្ថំ តិរិទ្ធំ ទុ
ខោ សុទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរិ រជិយេ ជាតិ ចីវរិ រជេន្ទេន
សាធុកំ សម្បវវត្តកំ សម្បវវត្តកំ រជេតត្ថំ ន ច អចិទ្កេ
ដេវេ បក្កមិតត្ថំ សថេ សុទ្ធិវិហារិកោ តិលាលោ ហោតិ
យាវជីវំ ទុបជ្ឈាតញ្ចេ^(១) វុដ្ឋានស្ស អាតមេតត្ថំ ឥទំ ខោ
ភិក្ខុវេ ទុបជ្ឈាយានំ សុទ្ធិវិហារិកេស្ស វត្តំ យថា ទុបជ្ឈា-
យេហិ សុទ្ធិវិហារិកេស្ស សម្មា វត្តិតត្ថន្តិ ។

ទុតិយភាណវិវំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៦] តេន ខោ បន សមយេន អន្តេវាសិកា
អាចរិយេស្ស ន សម្មា វត្តន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា

១ ម. ឧបជ្ឈាបេតញ្ចេ ។

វត្តកូនព្រះ សិទ្ធិហារិកវត្តនឹងអាចរិយវត្ត

ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចំរើរបស់សិទ្ធិហារិកគួរនឹងធ្វើដោយទុបាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់របស់សិទ្ធិហារិក គួរនឹងស្មារ ទបជ្ឈាយ៍
ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវស្មារយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គ្រឿង
ជ្រលក់របស់សិទ្ធិហារិកគួរនឹងស្មារដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចំរើរបស់
សិទ្ធិហារិកគួរនឹងជ្រលក់ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវជ្រលក់ចំរើយ៉ាង
នេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចំរើរបស់សិទ្ធិហារិក គួរនឹងជ្រលក់
ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចំរើ ត្រូវជ្រលក់ប្រគ្រឿងឲ្យ
សព្វស្មើស្ម បើដំណក់ទឹកស្រក់មិនទាន់អស់ ទបជ្ឈាយ៍កុំកាលដើរចេញ
បើសិទ្ធិហារិកមានជម្ងឺ ទបជ្ឈាយ៍ត្រូវថែទាំដរាបអស់កាលដែលមានជំងឺ
រស់នៅ ត្រូវរង់ចាំដរាបសិទ្ធិហារិកសះជាជម្ងឺ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង
នេះជាសិទ្ធិហារិកវត្ត របស់ទបជ្ឈាយ៍តាមទំនើងដែលទបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយ
គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសិទ្ធិហារិកទាំងឡាយ ។

ចប់ ភាណារិះធាតុរប់ពីរ ។

(១០៦) សម័យនោះឯង ពួកអន្តរាសិកមិនបានប្រព្រឹត្តដោយ
ប្រពៃក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

និយមន័យពេ បុណ្យវគ្គោ

។ បេ ។ តេ ឧប្បាយន្តំ ជ័យន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហិ នាម
អន្តោវាសិតា អាចរិយេសុ ន សម្មា វន្តិតំ ។
អថេចោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ វិតមភ្នំ អាពោចេសុ ។ បេ ។
សច្ចំ តេវ ភិក្ខុវេ អន្តោវាសិតា អាចរិយេសុ ន សម្មា
វន្តិតំ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ បេ ។ វិកេហិត្វា ធម្មំ កតំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ អន្តោវាសិតានំ
ភិក្ខុនំ អាចរិយេសុ វន្តំ បញ្ញាបេស្សមិ យថា អន្តោវា-
សិកេហិ ភិក្ខុហិ^(១) អាចរិយេសុ សម្មា វន្តិតំ ។

[១០៧] អន្តោវាសិកេន ភិក្ខុវេ អាចរិយម្មំ សម្មា
វន្តិតំ ។ តត្រាយំ សម្មាវន្តិតា កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ
ឧបាហនា ឌីមត្តិត្វា វិកំសំ ឧត្តវាសន្តំ កវិត្វា ទន្ត-
កដ្ឋំ នាតតំ មុចោទកំ នាតតំ អាសនំ បញ្ញាបេតតំ
សវេ យាតុ ហោតិ កាជនំ ឆោវិត្វា យាតុ ឧបនាមេតត្វា
យាតុ បីតស្ស ឧទេកំ ទត្វា កាជនំ បដិគ្គហេត្វា នីចំ

១ ម. ភិក្ខុហិតិ បាលេន បញ្ញាយតិ ។

និយមន័យ ចុះវត្ថុ

ៗ បេ ៗ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តិះបង្កាប់ថា មិនសម
បើពួកអន្តេវាសិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយសោះ ។
ត្រាពោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ៗ បេ ៗ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកអន្តេ-
វាសិក មិនបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ៗ បេ ៗ ទ្រង់បន្ទោស
ហើយ ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ចាតអាចារ្យវត្តដល់ពួកភិក្ខុជាអន្តេវាសិក
តាមទំនងដែលពួកភិក្ខុជាអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យ
ទាំងឡាយ ។

(១០៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្ត
ដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យ ។ ឯការប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យនោះ
ដូច្នោះ គឺអន្តេវាសិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹក ហើយដោះស្បែកជើង ធ្វើសំពត់
ទត្តកសង្កៀនស្នាម្នាង ហើយប្រគេនឈើស្នួន ប្រគេនទឹកសម្រាប់លាង
មុខ ត្រាលអាសនៈទុក បើបរមាន អន្តេវាសិកត្រូវលាងកាដន់ហើយ
បង្ហោនបបរទៅប្រគេន កាលបើអាចារ្យហុតបបររួចហើយ អន្តេវាសិកត្រូវ
ប្រគេនទឹក ហើយទទួលកាដន់មកវិញ កាន់បន្ទាប់កុំឲ្យទង្គិចនឹង (អ្វីៗ)

ត្រៃធួនពេ អាចរិយត្តំ

កត្តា សាធុតំ អថរិយំសន្តេន ជោវិត្តា បដិសាមេតតំ
អាចរិយម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ឧទ្ធករិតតំ សចេ សោ ទេសោ
ឧក្កាចោ ហោតិ សោ ទេសោ សមដ្ឋិតញោ សចេ អាចរិ-
យោ តាមំ បរិសិទ្ធកាមោ ហោតិ និវាសនំ នាតតំ បដិ-
និវាសនំ បដិគ្គហេតតំ កាយពន្ធនំ នាតតំ សគុណំ
កត្តា សដ្ឋាដិយោ នាតញោ ជោវិត្តា បត្តោ សឧទកោ
នាតញោ សចេ អាចរិយោ បច្ឆាសមណំ អាគម្ពតិ តិ-
មណ្ឌលំ បដិច្ឆាទេន្តេន បរិមណ្ឌលំ និវាសេត្តា កាយ-
ពន្ធនំ ពន្ធត្តា សគុណំ កត្តា សដ្ឋាដិយោ ទារុបិត្តា
កណ្ឌិកំ បដិមត្តិត្តា ជោវិត្តា បត្តិគហេត្តា អាចរិយស្ស
បច្ឆាសមណោន ហោតតំ ពាតិទ្ធកេ កន្តតំ ពាច្ឆាសន្តេ
កន្តតំ បត្តបរិយាបន្នំ បដិគ្គហេតតំ ន អាចរិយស្ស
កណាមាណស្ស អន្តរន្តរ កតា ឌីចានេតញោ អាចរិយោ
អាបត្តិសាមញ្ញ កណាមាណោ និវារេតញោ និវត្តន្តេន បឋ-
មតរំ អាគត្តា អាសនំ បញ្ញាមេតតំ ចានោនកំ
ចានបីបំ ចានកថលីកំ ឧបដិក្ខិបិតតំ បច្ឆកត្តា

វត្តពូជ្ជៈ អាចារ្យវត្ត

ហើយលាងឲ្យស្អាតរួចរៀបចំទុកដាក់ កាលបើអាចារ្យក្រោកចេញហើយ
អន្តេវសិកត្រូវសារពាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អន្តេវសិក
ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើអាចារ្យចង់ចូលទៅកាន់ស្រុក អន្តេវសិក
ត្រូវប្រគេនស្បង់សម្រាប់ស្ងៀក ហើយទទួលយកស្បង់បន្ទាស់មកវិញ
ត្រូវប្រគេនវត្តពូជ្ជៈនេះ តម្រួតទុកសង្កៈនឹងសង្ឃដំហើយប្រគេន ត្រូវ
ដូតបាត្រដែលទទឹកហើយសឹមប្រគេន បើអាចារ្យចង់បានភិក្ខុជាបច្ច័ស-
មណៈ អន្តេវសិកត្រូវបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺស្ងៀកស្បង់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល
ក្រវត់វត្តពូជ្ជៈនេះ ហើយតម្រួតទុកសង្កៈនឹងសង្ឃដំ ហើយយំពាក់ឡើង
កុំលាងបាត្រហើយកាន់យកទៅធ្វើជាបច្ច័សមណៈនៃអាចារ្យ កុំដើរឆ្ងាយ
ពេក កុំដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលយកវត្ថុដែលគេដាក់ចុះក្នុងបាត្រ កាល
បើអាចារ្យកំពុងនិយាយ អន្តេវសិកមិនត្រូវនិយាយស្តាប់ពាក្យក្នុងចន្លោះៗ
ឡើយ កាលបើអាចារ្យនិយាយពាក្យដែលជិតនឹងត្រូវអាបត្តិ អន្តេវសិក
ត្រូវឃាត់ កាលនឹងត្រឡប់មក អន្តេវសិកត្រូវស្រូតមកមុន ហើយក្រាល
ពាសនៈចាំ ត្រូវដកលំទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រដើងដែលលាង
ហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង រួចក្រោកទៅ

វិនយបិដក បុល្លវគ្គោ

បន្តិចីវំ បដិច្ចហោតតំ បដិវេកាសនេ ទាវតំ និវាសនំ
បដិច្ចហោតតំ សុច ចីវំ សង្ខំ ហោតិ មហុត្តំ ឧស្សា
ឡិកាបេតតំ ន ច ឧស្សា ចីវំ និទហិតតំ ចីវំ សហវិ-
តតំ ចីវំ សហវន្តេន ចត្តាផ្តលំ កស្មី ឧស្សាទេត្តា^(១)
ចីវំ សហវិតតំ ហា មជ្ឈេ កត្តោ អហោសីតិ ឡិកា-
កេ កាយពន្ធនំ កាតតំ សុច ចិស្សាទាតោ ហោតិ
អាចរិយោ ច កុញ្ញត្តកាហោ ហោតិ ទុទកំ ទត្តា ចិស្សា-
ទាតោ ឧបហាមេតតោ អាចរិយោ ចាដិយេន បុត្តិតតោ
កុញ្ញវិស្ស ទុទកំ ទត្តា បន្តំ បដិច្ចហោតា និច កត្តា សា-
ចកំ អបរិយំសន្តេន ហោវិត្តា វេទកំ កត្តា មហុត្តំ ឧស្សា
ឡិកាបេតតោ ន ច ឧស្សា បត្តោ និទហិតតោ បន្តិចីវំ
និច្ចិចីតតំ បន្តិ និច្ចិបន្តេន ឯកេន ហាន្តេន បន្តិ
កហត្តា ឯកេន ហាន្តេន ហេត្តាមញ្ញំ វ ហេត្តាចីវំ វ
ចរមសីតា បត្តោ និច្ចិចីតតោ ន ច អនន្តរហិតាយ
ក្ខមិយោ បត្តោ និច្ចិចីតតោ ចីវំ និច្ចិបន្តេន ឯកេន
ហាន្តេន ចីវំ កហត្តា ឯកេន ហាន្តេន ចីវំសំ វ
ចីវំវត្តំ វ បមជ្ឈិត្តា ទាវតោ អន្តំ ឡិកាតោ កោតិ កត្តា

១ ម. ឧស្សាពត្តា ។

ខែយបិដក ចុល្លវត្ត

ទទួលបាត្រនឹងចំវារ ប្រគេនស្បង់បន្ទាស់ ទទួលយកស្បង់ដែលស្បៀក
មកវិញ បើចំវារសើបចុងដាវាម (ដោយញើស) អន្តេវាសិកត្រូវសំដីល
ក្នុងទីមានកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចំវារក្នុងទីមានកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យយូរ
ពេក) ត្រូវបត់ចំវារទុក កាលនឹងបត់ចំវារត្រូវលើកដោយឲ្យហួសពីគ្នាប្រ-
មាណ ៤ ធ្លាប់ហើយសឹមបត់ចំវារដោយគិតថា កុំឲ្យចំវារបាក់ផ្គត់ត្រង់ពាក់
កណ្តាលឡើយ ត្រូវធ្វើវត្តពន្លឺចង្កេះក្នុងផ្គត់ចំវារ បើមានចង្កេះបំណុលបាត
ហើយអាចារ្យចង់ឆាន់ អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹក ហើយបង្ក្រាន់បំណុលបាត
ទៅប្រគេន ត្រូវសួរអាចារ្យដោយទឹកឆាន់ លុះអាចារ្យឆាន់រួចហើយ
អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹក ហើយទទួលយកបាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំ
ឲ្យទន្តិចទន្តិក (នឹងអ្វី ៗ) ហើយលាងឲ្យស្អាតដូចឲ្យស្អាតទឹក រួចហាល
ក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកបាត្រចោលក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យយូរពេក)
អន្តេវាសិកត្រូវទុកបាត្រនឹងចំវារ កាលនឹងទុកដាក់បាត្រ វែងម្ខាងចាប់បាត្រ
វែងម្ខាងស្អាបក្រោមគ្រែ ឬ ក្រោមដំរី ហើយសឹមទុកបាត្រ តែមិនត្រូវទុក
បាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលនឹងទុកចំវារ ត្រូវយកវែងម្ខាងចាប់ចំវារ
វែងម្ខាងដូតស្អាចំវារ ឬខ្សែស្បៀង ធ្វើដោយខាងនាយឲ្យជាផ្គត់មកខាងនាយ

ត្រៃត្រៃ អាចរិយត្រៃ

ចីវរំ និក្ខិបិតតំ អាចរិយម្ហិ វុដ្ឋិតោ អាសនំ ទុទ្ធវិតតំ
នាទោទតំ ទាទបីបំ ទាទកថលីតំ បដិសាមេតតំ
សច សោ នេសោ ទុក្ខាទោ ហោតិ សោ នេសោ
សមដ្ឋិតញោ សច អាចរិយោ នហាយិតុកាមោ ហោតិ
នហានំ បដិយានេតតំ សច សីតេន អត្តោ ហោតិ
សីតំ បដិយានេតតំ សច ទុល្លាន អត្តោ ហោតិ ទុល្លា
បដិយានេតតំ សច អាចរិយោ ជញ្ញាយរំ បរិសិតុកា-
មោ ហោតិ ចុល្លា សន្នេតតំ មត្តិកា តេមេតញោ ជញ្ញា-
យរិបីបំ អាទាយ អាចរិយស្ស បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ កត្តា
ជញ្ញាយរិបីបំ ទត្តា ចីវរំ បដិកុហេត្តា ឯកមន្តំ និក្ខិបិ-
តតំ ចុល្លា នាតតំ មត្តិកា នាតញោ សច ទុស្សហតិ
ជញ្ញាយរំ បរិសិតតំ ជញ្ញាយរំ បរិសន្នេន មត្តិកាយ មុទំ
មក្ខេត្តា បុរោ ច បច្ឆិតោ ច បដិច្ឆានេត្តា ជញ្ញាយរំ
បរិសិតតំ ន ថេរេ កិក្ខុ អនុប្បមន្តំ និសីទិតតំ ន

ត្រៃត្រៃព្រះ អាចរិយវត្ត

ហើយសឹមទុកចិវរចុះ កាលបើអាចារ្យគ្រោកចេញ អន្តេវសិក ត្រូវ
សារពាសនៈចេញ ត្រូវទុកដាក់ទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រ
ជើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង
បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អន្តេវសិកត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើ
អាចារ្យចង់ស្រង់ទឹក អន្តេវសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ស្រង់ប្រគេន បើ
អាចារ្យត្រូវការទឹកត្រជាក់ អន្តេវសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ប្រគេន បើ
អាចារ្យត្រូវការទឹកក្តៅ អន្តេវសិក ត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅប្រគេន បើ
អាចារ្យចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ អន្តេវសិកត្រូវស្ទូនគ្រឿងលំអិត
ត្រូវលាយដីស្អិត ហើយកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ដើរតាម
ក្រោយអាចារ្យ ហើយប្រគេនតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ រួចទទួល
យកចិវរមកទុកដាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេន
ដីស្អិត បើអន្តេវសិកអាច (នឹងចូលទៅបាន) គប្បីចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទី
រក្សាកាយ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខដោយដី
ស្អិត ហើយបិទបាំង (កាយ) ទាំងខាងមុខទាំងខាងក្រោយ រួចសឹមចូល
ទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតពួកកិកុដាថេរៈ មិន

វិទ្យបិណ្ឌពេ ចុល្លវត្តោ

នវា ភិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិតញ ជន្លាយវេ អាចរិយ-
ស្ស បរិកម្មំ កាតតំ ជន្លាយវា និក្ខមន្តេន ជន្លាយវិបំ
អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆានេត្វា ជន្លាយវា
និក្ខមិតតំ ទុនកេបិ អាចរិយស្ស បរិកម្មំ កាតតំ ន-
ហានេន បឋមតំ ឧត្តរិត្វា អត្តនោ តត្ថំ វោទកំ កត្វា
នវាសេត្វា អាចរិយស្ស តត្តតោ ទុនកំ បឋជិតតំ ន-
វាសនំ នាតតំ សង្ឃានំ នាតញ ជន្លាយវិបំ អាទាយ
បឋមតំ អាតត្តា អាសនំ បញ្ញាបេតតំ នានោទកំ
នាទវិបំ នាទកេបលីកំ ទុបនិក្ខមិតតំ អាចរិយោ នា-
និយេន បុច្ឆិតញ សចេ ទុទ្ធិសារេតុកាមោ ហោតិ
ទុទ្ធិសារេតញ សចេ បរិបុច្ឆិតុកាមោ ហោតិ បរិបុច្ឆិ-
តញ យស្មី វិហារេ អាចរិយោ វិហារតិ សចេ សោ
វិហារេ ឧក្កាចោ ហោតិ សចេ ទុស្សហតិ សោនេតញ
វិហារំ សោនេន្តេន បឋមំ បត្តចីវរំ នីហរិត្វា ឯកមន្តំ
និក្ខមិតតំ និសីទេនប្បុច្ឆិត្តរណំ នីហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខ-
មិតតំ ភិសិទ្ធិមោហនំ នីហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខមិតតំ

និយមបិណ្ឌ ចុល្លវត្ត

ត្រូវហាមឃាត់ពួកកុំខ្ចីដោយ អាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់អាចារ្យក្នុងផ្ទះជា
ទីរក្សាកាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ អន្តេវាសិកត្រូវកាន់យក
តាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ហើយបិទបាំង (កាយ) ទាំងខាងមុខទាំង
ខាងក្រោយ រួចសឹមចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹក អន្តេវាសិក
ក៏ត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់អាចារ្យដែរ កាលអន្តេវាសិកឃើញហើយ ត្រូវ
ឡើងមកមុន ហើយដូតកាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្អាតទឹក ស្ងៀកស្បង់រួចត្រូវដូត
ទឹកពីកាយរបស់អាចារ្យ ត្រូវប្រគេនស្បង់ ប្រគេនសង្ស័យ ត្រូវកាន់
យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយដើរចេញមកមុន ហើយក្រាលអាសនៈ
ចាំ ត្រូវដកល់ទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រជើងដែល លាង
ហើយនឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវសួរអាចារ្យ
ដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ បើអន្តេវាសិក ចង់ឲ្យអាចារ្យបង្រៀនបាលី ត្រូវ
ឲ្យលោកបង្រៀនចុះ បើអន្តេវាសិក ចង់រៀនអដ្ឋកថា គប្បីរៀនអដ្ឋក-
ថា (នឹងអាចារ្យចុះ) អាចារ្យនៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមាន
សម្រាម បើអន្តេវាសិកអាច (នឹងបោសសំអាតបាន) ត្រូវបោសសំអាត
ចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកបាត្រនឹងចម្រើចេញមុន
ទៅដកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅដកល់
ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពូកនឹងខ្លើយទៅដកល់ទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ

វត្តពុទ្ធពរ អាចារ្យវត្ត

មញ្ជា នឹង កត្តា សាធុកំ អបរិយំសន្តោន អសង្ឃ្គន្តន្តោ-
ន កវដបិដ្ឋំ និហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វា បិបំ
នឹង កត្តា សាធុកំ អបរិយំសន្តោន អសង្ឃ្គន្តន្តោន
កវដបិដ្ឋំ និហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ មញ្ជាប្បដិចា-
នកា និហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វា ខេឡមល្លកោ
និហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វា អបស្សនដលកំ និហ-
រិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ កុម្មត្តរណំ យថាបញ្ញត្តំ សល្ល-
ក្ខេត្តា និហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ សចេ វិហារេ
សន្តានកំ ហោតិ ឧល្លោកា បឋមំ ឱហារេតព្វំ អា-
លោកសន្តិកណ្ណិកតា បមជ្ជិតព្វា សចេ តេរុកបរិ-
កម្មតតា ភិក្ខុ កណ្ណិកតា ហោតិ ចោឡកំ តេ-
មេត្វា បិឡេត្វា បមជ្ជិតព្វា សចេ កាឡវណ្ណិកតា
ភូមិ កណ្ណិកតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា បិឡេត្វា
បមជ្ជិតព្វា សចេ អកតា ហោតិ ភូមិ ឧទកេន
បរិច្ឆោសេត្វា សមជ្ជិតព្វា មា វិហារេ រដេន ឧហញ្ញតិ
សង្ការំវិចិត្វា ឯកមន្តំ ធម្មតព្វំ កុម្មត្តរណំ ឱតាមេត្វា

វត្តពុទ្ធកៈ អាចរិយវត្ត

ត្រូវលើកគ្រែបន្ទាប់កុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក កុំឲ្យប៉ះសន្ទុះទារនឹងគ្រែបន្ទាប់ នាំយក
ឲ្យស្រួលទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកបន្ទាប់តាំងកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក
កុំឲ្យប៉ះសន្ទុះទារ នឹងគ្រែបន្ទាប់ នាំយកឲ្យស្រួលទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ
ត្រូវនាំយកទ្រទាប់ជើងគ្រែទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្តារ
សម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់
ផ្អែកទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវកំណត់ចាំទុកនូវកម្រាលផែនដីដែល
គេក្រាលទុកនៅកន្លែងណា ហើយនាំយកទៅទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ បើ
ក្នុងវិហារមានគ្រឿងស្តុកស្នាញ (មានសរសៃពីងពាងជាដើម) អន្ត-
រាសិក ត្រូវបោសពិពាធចុះមកជាមុន ត្រូវជូតចំណែកជ្រុងសន្លឹកបង្អួច
បើដង្ហែងដែលគេបរិកម្មដោយថ្នាំរួចហើយ ត្រឡប់ជាមានប្រឡាក់ អន្ត-
រាសិក ត្រូវជ្រលកកំណាត់សំពត់ ពូតហើយសឹមជូត បើផ្ទៃផែនដី ដែល
គេបរិកម្មដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅរួចហើយ ត្រឡប់ជាមានប្រឡាក់ អន្ត-
រាសិក ត្រូវជ្រលកកំណាត់សំពត់ពូតចេញរួចហើយសឹមជូត បើផ្ទៃគេមិន
បានបរិកម្មទេ អន្តរាសិក ត្រូវប្រសំដោយទឹករួចសឹមជូត ដោយគិតថា
វិហារកុំប្រឡាក់ដោយធូលីឡើយ ត្រូវប្រមូលសម្រាមយកទៅចាក់ចោល
ក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះអន្តរាសិក ហាលកម្រាលផែនដី ហើយដម្រះភានៈ

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

(១)

សោធនត្វា បប្បោដេត្វា អតិហារិត្វា យ ថាបញ្ញត្តំ បញ្ញា-
បេតតំ មញ្ញប្បដិទានកា ឌីតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហារិត្វា
យ ថា ថានេ ឋបេតញ្ចា មញ្ញោ ឌីតាបេត្វា សោធនត្វា
បប្បោដេត្វា ដិចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន
អសង្ឃ្គន្តេន កវាជបិដ្ឋំ អតិហារិត្វា យ ថាបញ្ញត្តំ
បញ្ញាបេតញ្ចា បីបំ ឌីតាបេត្វា សោធនត្វា បប្បោដេត្វា
ដិចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃ្គន្តេន
កវាជបិដ្ឋំ អតិហារិត្វា យ ថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតតំ ភិសិ-
តិម្ពោ ហានំ ឌីតាបេត្វា សោធនត្វា បប្បោដេត្វា អតិហារិត្វា
យ ថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតតំ និសីទនប្បច្ឆន្តរណំ ឌីតាបេត្វា
សោធនត្វា បប្បោដេត្វា អតិហារិត្វា យ ថាបញ្ញត្តំ បញ្ញា-
បេតតំ ខេឡមន្តរកោ ឌីតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហារិត្វា
យ ថា ថានេ ឋបេតញ្ចា អបស្សនដលកំ ឌីតាបេត្វា
បមជ្ជិត្វា អតិហារិត្វា យ ថា ថានេ ឋបេតតំ បត្តចីរិ
និក្ខិបិតតំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ
តហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមត្តំ វា ហេដ្ឋាបីបំ
វា បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតញ្ចោ ន ច អនន្តរហិតាយ

១ ប. បញ្ញេដេត្វា ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

(ដំបូងឲ្យស្អាត) រួចហើយសឹមនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវ
ហាលទ្រនាប់ដើងត្រូវរួចហើយដូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅដកល់
ទុកក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលត្រូវរួចហើយដម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត)
រួចលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយកទៅ
ដោយស្រួល ហើយតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលតាំងរួចហើយត្រូវ
ដម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះ
ទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយកទៅដោយស្រួលតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាល
ត្នូកនឹងឡើយ ហើយដម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំទៅរៀបចំទុក
ដាក់ដូចដែលវិញ ត្រូវសំដីលកម្រាលសម្រាប់គ្រាប់អង្កុយ ហើយដម្រះ
គោះ (ឲ្យស្អាត) រួចនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលកន្ទោរ
សម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ រួចហើយដូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅដកល់
ទុកក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលផែនការសម្រាប់ផ្អែក រួចដូត (ឲ្យស្អាត)
ហើយនាំយកទៅដកល់ទុកក្នុងទីដូចដែលវិញ អន្តរវាសិក ត្រូវទុកដាក់
បាត្រនឹងចីវរ កាលនឹងទុកបាត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់បាត្រ ដៃម្ខាង
ស្ទាបក្រោមគ្រែ ឬក្រោមតាំងរួចហើយសឹមទុកដាក់បាត្រ តែមិនត្រូវ

ត្រៃក្ខន្ធកេ អាចរិយវត្ថុ

ភូមិយោ បន្តោ ជិត្តិបិតញោ ចីវរំ ជិត្តិបន្តោ ន ឯកេន
 ហានុន ចីវរំ តហេត្វា ឯកេន ហានុន ចីវរំសំ វា
 ចីវរំជ្ជំ វា បមជ្ជិត្វា ចារតោ អន្តំ ឱរតោ កោតំ កត្វា
 ចីវរំ ជិត្តិបិតតំ សចេ បុរត្តិមា សរជា វតា វាយន្តំ
 បុរត្តិមា វតទានា ថកេតញ្ច សចេ បច្ឆិមា សរជា
 វតា វាយន្តំ បច្ឆិមា វតទានា ថកេតញ្ច សចេ ឧត្តរា
 សរជា វតា វាយន្តំ ឧត្តរា វតទានា ថកេតញ្ច សចេ
 ទត្តិណា សរជា វតា វាយន្តំ ទត្តិណា វតទានា
 ថកេតញ្ច សចេ សីតកាលោ ហោតិ ទិវា វតទានា
 វិវិតញ្ច រត្តិ ថកេតញ្ច សចេ ឧណ្ហកាលោ ហោតិ
 ទិវា វតទានា ថកេតញ្ច រត្តិ វិវិតញ្ច សចេ បរិវេណំ
 ឧក្កាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជិតតំ សចេ កោដ្ឋកោ
 ឧក្កាថោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មជ្ជិតញ្ច សចេ
 ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្កាថា ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា
 សម្មជ្ជិតញ្ច សចេ អត្តិសាលា ឧក្កាថា ហោតិ
 អត្តិសាលា សម្មជ្ជិតញ្ច សចេ វច្ឆក្កដំ ឧក្កាថា ហោតិ

ត្រៃកូនព្រះ អាចរិយវត្ថុ

ទុកបាត្រលើទីដែលមិនស្អាតឡើយ អន្តេវាសិកកាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយក
ដៃម្ខាង ចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្នូចីវរ ឬខ្សែស្បៀង ហើយធ្វើដោយខាងនាយ
ឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយ ហើយសឹមទុកចីវរ បើមានខ្យល់ទាំងធូលីបក់មកពី
ទិសខាងកើត អន្តេវាសិក ត្រូវបិទបង្គំចិសខាងកើត បើខ្យល់មានទាំង
ធូលីបក់មកពីទិសខាងលិច អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្គំចិសខាងលិច បើខ្យល់
មានទាំងធូលីបក់មកពីទិសខាងជើង អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្គំចិសខាងជើង
បើខ្យល់មានទាំងធូលីបក់មកពីទិសខាងត្បូង អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្គំចិស
ខាងត្បូង បើដូរគ្រែជាក់ អន្តេវាសិក ត្រូវបើកបង្គំចក្កនីវេលាថ្ងៃ បើកក្នុង
វេលាយប់ បើដូរក្តៅ អន្តេវាសិក ត្រូវបិទបង្គំចក្កនីវេលាថ្ងៃ បើកក្នុង
វេលាយប់ បើទីបរិវេណមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសបរិវេណចេញ
បើបន្ទប់មានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើរោងធាន់មាន
សម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសរោងធាន់ចេញ បើរោងភ្នំមានសម្រាម
អន្តេវាសិកត្រូវបោសរោងភ្នំចេញ បើវត្តក្នុងមានសម្រាម អន្តេវាសិក

វិនយបិដក ចុល្លវគ្គោ

វិច្ឆុត្តុដី សម្មាសម្ពុទ្ធា សុចេ ចារីយំ ន មោក្ខិតិ ចារីយំ
ទុបដ្ឋាបេតតំ សុចេ បរិកោដរីយំ ន មោក្ខិតិ បរិកោដរីយំ
ទុបដ្ឋាបេតតំ សុចេ អាចម៌ឃក្កុម្មិយោ ទុទកំ ន មោក្ខិតិ
អាចម៌ឃក្កុម្មិយោ ទុទកំ អាសិញ្ញាតតំ សុចេ អាចរិយស្ស
អនេកំភតិ ទុប្បដ្ឋា មោក្ខិតិ អន្តេវាសិកេន ន វុបកាសេតតោ
វុបកាសាបេតតោ ធម្មកថា វាស្ស កាតត្វា សុចេ
អាចរិយស្ស កុក្កុច្ចំ ទុប្បដ្ឋំ មោក្ខិតិ អន្តេវាសិកេន
វិដោទេតតំ វិដោទាបេតតំ ធម្មកថា វាស្ស កាតត្វា
សុចេ អាចរិយស្ស វិជ្ជិតតំ ទុប្បដ្ឋំ មោក្ខិតិ អន្តេវាសិ-
កេន វិវេចតតំ វិវេចាបេតតំ ធម្មកថា វាស្ស កាតត្វា
សុចេ អាចរិយោ តុរធម្មំ អដ្ឋបដ្ឋោ មោក្ខិតិ បរិវាសា-
រមោ អន្តេវាសិកេន ទុស្សុត្តំ កាតតំ កិដ្ឋំ ធុ ទោ
សដ្ឋោ អាចរិយស្ស បរិវាសំ មទេយ្យតិ សុចេ អាច-
រិយោ មូលាយ បដិកស្សយ្យាមោ មោក្ខិតិ អន្តេវាសិកេន
ទុស្សុត្តំ កាតតំ កិដ្ឋំ ធុ ទោ សដ្ឋោ អាចរិយំ
មូលាយ បដិកស្សយ្យតិ សុចេ អាចរិយោ មាទត្តា-

និយមបិដក ច្បាប់វត្ត

ត្រូវបោសវិញ្ញាណចេញ បើគ្មានទឹកសម្រាប់ឆាន់ អន្តេវាសិក ត្រូវដឹកល់
ទឹកសម្រាប់ឆាន់ទុក បើគ្មានទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ អន្តេវាសិក ត្រូវដឹកល់
ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើទឹកក្នុងក្រុមសម្រាប់ជម្រះគ្នា អន្តេវាសិក ត្រូវ
ចាក់ទឹកក្នុងក្រុមសម្រាប់ជម្រះ បើសេចក្តីអធិប្បដិសន្ធិ កើតឡើងដល់អាចារ្យ
អន្តេវាសិកត្រូវបំបាត់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយបំបាត់ ឬធ្វើធម្មកថា
ដល់អាចារ្យនោះ បើសេចក្តីសង្ស័យ កើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិក
ត្រូវបន្ទាបនឹងដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយបន្ទាបនឹង ឬធ្វើធម្មកថាដល់
អាចារ្យនោះ បើទិដ្ឋិ(សេចក្តីយល់ខុស) កើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិក
ត្រូវដោះស្រាយដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយដោះស្រាយ ឬធ្វើធម្មកថា
ដល់អាចារ្យនោះ បើអាចារ្យត្រូវគុកាបត្តិក្នុងដល់បរិវាសកម្ម អន្តេវាសិក
ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យបរិវាសកម្ម ដល់អាចារ្យដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ(ពាញមកដាក់ក្នុង
មូលាបត្តិ) អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីពាញអាចារ្យ
មកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់មានត្ត

វត្តក្នុងពេ អាចរិយវត្ត

រយោ យោតិ អន្តោវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ កិដ្ឋិ
នុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស មាណតំ ទិទេយ្យាតិ សចេ
អាចរិយោ អញ្ញាធារយោ យោតិ អន្តោវាសិកេន ឧស្សុក្កំ
កាតតំ កិដ្ឋិ នុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយំ អន្តេយ្យាតិ
សចេ សង្ឃោ អាចរិយស្ស កម្មំ កត្តកាមោ យោតិ
តជ្ឈីជ័យំ វា និយស្សំ វា បញ្ចជ័យំ វា បដិសារណីយំ
វា ឧក្កេបជ័យំ វា អន្តោវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ
កិដ្ឋិ នុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស កម្មំ ន ករេយ្យ
លហុកាយ វា បរិណាមេយ្យាតិ កតំ វា បនស្ស
យោតិ សង្ឃោ កម្មំ តជ្ឈីជ័យំ វា និយស្សំ វា
បញ្ចជ័យំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្កេបជ័យំ វា
អន្តោវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ កិដ្ឋិ នុ ទោ អាចរិ-
យោ សម្មា វត្តេយ្យ លោមំ ទាតេយ្យ នេត្តារំ វត្តេយ្យ
សង្ឃោ តំ កម្មំ បដិប្បស្សម្តេយ្យាតិ សចេ អាចរិយស្ស
ចីវរំ ជោវិតតំ យោតិ អន្តោវាសិកេន ជោវិតតំ ឧស្សុក្កំ
វា កាតតំ កិដ្ឋិ នុ ទោ អាចរិយស្ស ចីវរំ ជោវិយេ វាតិ

វត្តពុទ្ធកៈ អាចរិយវត្ត

អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យមានក្នុងដល់អាចារ្យ
 ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់អញ្ញានកម្ម អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើ
 សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីធ្វើអញ្ញានកម្មដល់អាចារ្យដោយទុបាយដូច
 ម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃមានប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកម្ម គឺ គជ្ឈនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី
 បញ្ចជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទក្ខេបនីយកម្មក្តី ដល់អាចារ្យហើយ
 អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់អាចារ្យ
 ឬសង្ឃបង្គោនទៅដើម្បីកម្មដ៏ស្រាលដល់អាចារ្យ ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎
 មួយវិញទៀត បើកម្ម គឺ គជ្ឈនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បញ្ចជនីយកម្មក្តី
 បដិសារណីយកម្មក្តី ទក្ខេបនីយកម្មក្តី ដែលសង្ឃបានធ្វើដល់អាចារ្យ
 រួចហើយ អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា អាចារ្យគប្បីប្រព្រឹត្ត
 ដោយប្រពៃ គប្បីសម្មបរោម គប្បីប្រព្រឹត្តវត្តក្នុងដល់កិរិយារលាស់ខ្លួន
 ចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់នូវកម្មនោះ ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើ
 ចំរើរបស់អាចារ្យគួរនឹងលាង អន្តេវាសិក ត្រូវលាងប្រគេន ឬត្រូវធ្វើ
 សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចំរើរបស់អាចារ្យគួរនឹងលាងដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ កាតតំ ហោតិ អន្តោវាសិកេន
កាតតំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កិដ្ឋំ នុ ខោ អាចរិយស្ស
ចីវរំ ករិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស រជនំ បចិតតំ^(១)
ហោតិ អន្តោវាសិកេន បចិតតំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ
កិដ្ឋំ នុ ខោ អាចរិយស្ស រជនំ បចិយេថាតិ សចេ
អាចរិយស្ស ចីវរំ រជេតតំ ហោតិ អន្តោវាសិកេន រជេតតំ
ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កិដ្ឋំ នុ ខោ អាចរិយស្ស ចីវរំ
រជិយេថាតិ ចីវរំ រជេន្តេន^(២) សាធុកំ សម្បវរិត្តកំ
សម្បវរិត្តកំ រជេតតំ ន ច អច្ឆន្នេ ថេវេ បក្កមិតតំ
ន អាចរិយំ អនាបុត្តា ឯកច្ចុស្ស បត្តោ នាតព្វោ ន
ឯកច្ចុស្ស បត្តោ បដិគ្គហោតព្វោ ន ឯកច្ចុស្ស ចីវរំ
នាតតំ ន ឯកច្ចុស្ស ចីវរំ បដិគ្គហោតតំ ន ឯកច្ចុស្ស
បរិក្ខារោ នាតព្វោ ន ឯកច្ចុស្ស បរិក្ខារោ បដិគ្គហោតព្វោ
ន ឯកច្ចុស្ស កេសា ធលេនេតព្វោ ន ឯកច្ចុន កេសា
ធលេនាបេតព្វោ ន ឯកច្ចុស្ស បរិកម្មំ កាតតំ ន ឯក-
ច្ចុន បរិកម្មំ កាតពេបេតតំ ន ឯកច្ចុស្ស វេយ្យាវត្តោ

១ សព្វត្ថ រជនា បចិតព្វាតិ ធាលោ បញ្ញាយតិ ។ ២ ម. រជេន្តេន ។

និយមនិក បុណ្យត្ថ

បើចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងធ្វើ អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើប្រគេន ឬត្រូវធ្វើសេចក្តី
ខ្យល់ខ្យាយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងធ្វើ ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើ
គ្រឿងជ្រលក់របស់អាចារ្យគួរនឹងស្សោរ អន្តេវាសិកត្រូវស្សោរប្រគេន ឬធ្វើ
សេចក្តីខ្យល់ខ្យាយថា គ្រឿងជ្រលក់របស់អាចារ្យគួរនឹងស្សោរដោយទុបាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អាចារ្យ គួរនឹងជ្រលក់ អន្តេវាសិក ត្រូវជ្រលក់
ប្រគេន ឬធ្វើសេចក្តីខ្យល់ខ្យាយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងជ្រលក់ដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ អន្តេវាសិកកាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់
ឲ្យសព្វល្អ មួយទៀត កាលបើដំណក់ទឹកស្រក់ពុំទាន់អស់ អន្តេវាសិកកុំ
កាលចៀសចេញទៅឡើយ អន្តេវាសិក មិនទាន់ប្រាប់អាចារ្យ មិនត្រូវ
ឲ្យបាត្រ ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបាត្ររបស់ភិក្ខុណាមួយ មិន
ត្រូវឲ្យចីវរ ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលយកចីវរបស់ភិក្ខុណាមួយ
មិនត្រូវឲ្យបរិក្ខារដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបរិក្ខាររបស់ភិក្ខុណាមួយ
មិនត្រូវការសក់ឲ្យភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យអ្នកណាមួយមកការសក់ខ្លួន
ឡើយ មិនត្រូវធ្វើបរិកម្ម (គក់ច្របាច់) ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវ
ឲ្យអ្នកណាមួយធ្វើបរិកម្មដល់ខ្លួន មិនត្រូវធ្វើវាយ្យាវច្នោះ ដល់ភិក្ខុណាមួយ

វត្តពុទ្ធពោ អាចរិយវត្ត អន្លេវាសិកវត្តនិទានំ

កាតព្វោ ន ឯកច្ឆេន វេយ្យាវច្ឆោ កាវបេតព្វោ
ន ឯកច្ឆស្ស បច្ឆាសមណោ ន ហោតត្ថំ ន ឯកច្ឆោ
បច្ឆាសមណោ អាណាតព្វោ ន ឯកច្ឆស្ស បិណ្ណាណតោ
និហរិតព្វោ ន ឯកច្ឆេន បិណ្ណាណតោ និហវបេតព្វោ
ន អាចរិយំ អនាបុច្ឆា តាមោ បរិសិតព្វោ ន សុសានំ
តន្តត្ថំ ន ទិសា បក្កមិតព្វោ សចេ អាចរិយោ តិលាចោ
ហោតិ យោវជីវំ ឧបដ្ឋាតព្វោ វុដ្ឋានស្ស អាតមេតត្ថំ ឥទំ
ខោ ភិក្ខុវេ អន្លេវាសិកានំ អាចរិយេសុ វត្តំ យថា អន្លេ-
វាសិកេហិ អាចរិយេសុ សម្មា វត្តិតព្វន្តំ ។

[១០៨] តេន ខោ បន សមយេន អាចរិយោ
អន្លេវាសិកេសុ ន សម្មា វត្តន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈយន្តំ ជ័យន្តំ វិនាចេន្តំ
កមំ ហិ ឆាម អាចរិយោ អន្លេវាសិកេសុ ន សម្មា
វត្តិស្សន្តិតំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាណេចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បកវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទានាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បថ

វត្តទូទ្រកៈ អាចរិយវត្ត នឹងនិទាននៃអន្តេវាសិកវត្ត

មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយ ធ្វើវ័យៗវ័យៗដល់ខ្លួន មិនត្រូវធ្វើជាបញ្ចសមណៈ
របស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវកាន់យកភិក្ខុណាមួយ(ធ្វើជា)បញ្ចសមណៈរបស់
ខ្លួន មិនត្រូវនាំបណ្ឌិតទៅឲ្យភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយ នាំ
បណ្ឌិតបាតមកឲ្យខ្លួន អន្តេវាសិកមិនទាន់លាអាចារ្យ មិនត្រូវចូលទៅកាន់
ស្រុក មិនត្រូវទៅកាន់ព្រៃសួសាន មិនត្រូវចៀសទៅកាន់ទិស បើអាចារ្យ
មានជម្ងឺ អន្តេវាសិកត្រូវថែទាំអស់កាលដែលលោករស់នៅ អន្តេវាសិក
ត្រូវរង់ចាំត្រាតែអាចារ្យសះជាជម្ងឺ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាអាច-
រិយវត្តរបស់អន្តេវាសិកទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្ត
ដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ។

(១០៨) សម័យនោះឯង ពួកអាចារ្យពុំបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
ក្នុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
ៗលៗ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កប់ថា មិនសម
បើពួកអាចារ្យមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយសោះ ។
ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងពេលនោះថា

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ អាចរិយោ អន្តោវាសិកេសុ ន
សម្មា វត្តន្តិតំ ។ សច្ចំ ភគវាតំ ។ បេ ។ វិករហិត្វា
ធម្មំ កេតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ
អាចរិយោនំ អន្តោវាសិកេសុ វត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា
អាចរិយេហិ អន្តោវាសិកេសុ សម្មា វត្តនតំ ។

[១០៧] អាចរិយេន ភិក្ខុវេ អន្តោវាសិកេធម្មំ សម្មា
វត្តនតំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា អាចរិយេន ភិក្ខុវេ
អន្តោវាសិកោ សន្តិហេតព្វោ អនុត្តហេតព្វោ ឧទ្ទេសេន
បរិបុត្តាយ ឱវាទេន អនុសាសនិយោ សចេ អាចរិ-
យស្ស បត្តោ ហោតិ អន្តោវាសិកេស្ស បត្តោ ន
ហោតិ អាចរិយេន អន្តោវាសិកេស្ស បត្តោ នាតព្វោ
ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កិច្ចំ នុ ខោ អន្តោវាសិកេស្ស
បត្តោ ឧប្បជ្ឈិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ ហោតិ
អន្តោវាសិកេស្ស ចីវរំ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តោវា-
សិកេស្ស ចីវរំ នាតតំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កិច្ចំ នុ
ខោ អន្តោវាសិកេស្ស ចីវរំ ឧប្បជ្ឈិយេថាតិ សចេ
អាចរិយស្ស បរិក្ការោ ហោតិ អន្តោវាសិកេស្ស

វិនយបិដក បុល្លត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកអាការៈពុំបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្ត-
រាសិកទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន
ព្រះអង្គ ។ បេ។ ព្រះសព្វញ្ញជាម្ចាស់ ទ្រង់បន្ទោស ហើយធ្វើធម្មិកថា
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថា-
គតនឹងបញ្ញត្តអន្តរាសិកវត្តដល់អាចារ្យទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអាចារ្យ
ទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តរាសិកទាំងឡាយ ។

(១០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ
ក្នុងអន្តរាសិក ។ ការដែលប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងអន្តរាសិកនោះដូច្នោះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវសង្គ្រោះ ត្រូវអនុគ្រោះអន្តរាសិកដោយ
បាលី ដោយអដ្ឋកថា ដោយដម្បន្ទាន ដោយការប្រៀនប្រដៅ បើអាចារ្យ
មានបាត្រ អន្តរាសិកគ្មានបាត្រ ត្រូវអាចារ្យឲ្យបាត្រទៅអន្តរាសិកឬត្រូវ
ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា បាត្រគប្បីកើតឡើងដល់អន្តរាសិកដោយ។ បាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យមានបិវរ អន្តរាសិកគ្មានបិវរ ត្រូវអាចារ្យឲ្យបិវរ
ទៅអន្តរាសិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា បិវរគប្បីកើតឡើងដល់អន្ត-
រាសិកដោយ។ បាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យមានគ្រឿងបរិទូកា អន្តរាសិក

វត្តពុទ្ធពោ អន្លេវាសិកវត្ត

បរិក្ខារោ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្លេវាសិកស្ស ប-
រិក្ខារោ នាគព្វោ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កំន្នំ នុ ខោ
អន្លេវាសិកស្ស បរិក្ខារោ ឧប្បជ្ឈិយេពាតិ សចេ អន្លេ-
វាសិកោ តិលានោ ហោតិ កាលស្មេវ ឧដ្ឋាយ ទន្ល-
កដ្ឋំ នាគតំ មុខោទកំ នាគតំ អាសនំ បញ្ញាបេតតំ
សចេ យោតុ ហោតិ ភាជនំ ជោវិត្វា យោតុ ឧបនា-
មេតញ្ច យោតុ បិតស្ស ឧទកំ ទត្វា ភាជនំ បដិគ្គហេ-
ត្វា ដំបំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្លេន ជោវិត្វា
បដិសាមេតតំ អន្លេវាសិកម្ម វុដ្ឋិនោ អាសនំ ឧទ្ធវិតតំ
សចេ សោ ទេសោ ឧក្ការោ ហោតិ សោ ទេសោ
សម្មជ្ឈិតព្វោ សចេ អន្លេវាសិកោ តាមំ បរិសិទ្ធកា-
មោ ហោតិ និវាសនំ នាគតំ បដិនិវាសនំ បដិគ្គហេ-
តតំ កាយពន្ធនំ នាគតំ សតុលំ កត្វា សង្ឃ-
ដិយោ នាគព្វោ ជោវិត្វា បត្តោ សឧទកោ នាគព្វោ
ឧត្តារតា ជិវត្តស្សុតិភិ អាសនំ បញ្ញាបេតតំ នាទោទកំ
នាទបីបំ នាទកថលីកំ ឧបនិក្ខិបិតតំ បដិគ្គត្វា

វត្តពុទ្ធកៈ អន្តេវាសិកវត្ត

គ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ ត្រូវអាចារ្យឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារទៅអន្តេវាសិក ឬត្រូវធ្វើ
សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គ្រឿងបរិក្ខារគប្បីកើតឡើង ដល់អន្តេវាសិកដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកមានជម្ងឺ អាចារ្យត្រូវក្រោកពីព្រឹកហើយ
ឲ្យឈើស្គួន ឲ្យទឹកសម្រាប់លាងមុខ ក្រាលអាសនៈ បើមានបបរ អា-
ចារ្យត្រូវលាងកាដន់ហើយបង្កានបបរឲ្យទៅ កាលអន្តេវាសិក ហុតបបរ
រួចហើយ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹក រួចទទួលយកកាដន់មកវិញ កាន់បន្ទាប់កុំ
ឲ្យទង្គិចទង្គឹក (អ៊ី) ហើយរៀបចំទុកជាក់ឲ្យល្អ កាលបើអន្តេវាសិកក្រោក
ចេញហើយ អាចារ្យត្រូវសារអាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាម
អាចារ្យត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើអន្តេវាសិកមានប្រាថ្នា ដើម្បី
នឹងចូលទៅកាន់ស្រុក អាចារ្យត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ស្ងៀកហើយទទួលយក
ស្បង់បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវឲ្យវត្តពុទ្ធចង្កេះ ត្រូវតម្រុតទុក្ខពសង្កៈនឹងសង្ស្រាដ
ហើយឲ្យ ត្រូវដូតបាត្រដែលទទឹកហើយសឹមឲ្យ អាចារ្យត្រូវក្រាល
អាសនៈទុក ដោយគិតថា អន្តេវាសិកមុខជានឹងត្រឡប់មកវិញ ក្នុងវេ-
លានេះ ត្រូវដកលំទឹកលាងជើង តាំងសម្រាប់លាងជើងដែលលាងហើយ
នឹងទ្រទាបសម្រាប់ដូតជើងដែលមិនបានលាង ត្រូវក្រោកទៅទទួល

វិនយបិដកេ ចុល្យវគ្គោ

បត្តចីវរំ បដិក្កហោតតំ បដិវេវាសនំ ទានតំ វេវាសនំ
បដិក្កហោតតំ សចេ ចីវរំ សិទ្ធិ ហោតិ មហាតំ
ឧឈ្មោ ឌីតាបេតតំ ន ច ឧឈ្មោ ចីវរំ និទហិតតំ ចីវរំ
សំហារិតតំ ចីវរំ សំហារន្តេន ចតុរ្យុតំ កណ្ណំ
ឧស្សនេត្វា ចីវរំ សំហារិតតំ មា មជ្ឈេ កង្កោ អហោ-
សីតិ ឌីកោតេ កាយពន្ធនំ កាតតំ សចេ បិណ្ណាទាតោ
ហោតិ អន្តេវាសិកោ ច កុញ្ញតុកាមោ ហោតិ ឧទកំ
ទត្វា បិណ្ណាទាតោ ឧបទាមេតព្វោ អន្តេវាសិកោ
ទានិយេន បុត្តិតព្វោ កុត្តារិស្សំ ឧទកំ ទត្វា បត្តំ ប-
ដិក្កហោត្វា និចំ កត្វា សាជុកំ អបរិយំសន្តេន
ជោវិត្វា វេទកំ កត្វា មហាតំ ឧឈ្មោ ឌីតាបេតព្វោ
ន ច ឧឈ្មោ បត្តោ និទហិតព្វោ បត្តចីវរំ និក្ខិ-
បិតតំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ។ បេ ។ ចីវរំ និក្ខិបន្តេន ។ បេ ។
ទារតោ អន្តំ ឌីរតោ កោតំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតតំ
អន្តេវាសិកម្មំ វុដ្ឋិនោ អាសនំ ឧទ្ធករិតតំ ទាទោទកំ
ទានបីមំ ទានកថលីកំ បដិសាមេតតំ សចេ សោ
ទេសោ ឧក្កាទោ ហោតិ សោ ទេសោ សម្មជ្ជិតព្វោ

និយមិណ ចុល្យវត្ថុ

បាត្រនឹងចីវរ ត្រូវឲ្យស្បង់បន្ទាស់ហើយទទួលយកស្បង់ដែលស្ងៀកមក
វិញ បើចីវរសើមឬដាំដាម (ដោយញើសក្អែល) ត្រូវសំដីលចីវរក្នុងកំដៅ
ថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យយូរពេក) អាចារ្យត្រូវបត់
ចីវរ កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវលើកដោយចីវរឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ធ្នាប់
ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយគិតថា កុំឲ្យបាក់ផ្គត់ពាក់កណ្តាលឡើយ ត្រូវ
ធ្វើវត្ថុពន្ធចង្កេះក្នុងផ្នត់ចីវរ បើអាហារបិណ្ឌបាតមាន ហើយអន្តេវាសិក
ត្រូវការចង់ឆាន់ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹកហើយបង្ហាន់អាហារបិណ្ឌបាតចូលទៅ
អាចារ្យត្រូវសួរអន្តេវាសិកដោយទឹកឆាន់ លុះអន្តេវាសិក ឆាន់រួចហើយ
អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹកហើយទទួលយកបាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក
ហើយលាងឲ្យស្អាត ដុតឲ្យស្ងួតទឹកចេញ ហើយហាលថ្ងៃមួយស្របក់
តែមិនត្រូវទុកបាតក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យយូរពេក) អាចារ្យត្រូវទុកបាត្រនឹង
ចីវរ កាលដែលរៀបចំទុកជាក់បាត្រ ។ បេ ។ កាលដែលរៀបចំទុកចីវរ
។ បេ ។ ត្រូវបត់ដោយចីវរខាងនាយឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយ ហើយសឹម
ទុកចីវរចុះ កាលអន្តេវាសិក ក្រោកចេញហើយ អាចារ្យត្រូវសារ
អាសនៈចេញ ត្រូវរៀបចំទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងជើង កាំងសម្រាប់លាង
ជើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដុតជើង ដែលមិនទាន់បាន
លាង បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អាចារ្យត្រូវវាបាសប្រទេសនោះចេញ

វិញ្ញន្តរោ អន្លោវាសិកាវត្ថុ

សុច អន្លោវាសិកោ នហាយិតុកាមោ ហោតិ នហានំ
បដិយោទេតតំ សុច សីតេន អត្តោ ហោតិ សីតំ
បដិយោទេតតំ សុច ឧណ្ណោន អត្តោ ហោតិ ឧណ្ណំ
បដិយោទេតតំ សុច អន្លោវាសិកោ ជន្ហាយំ បរិសិ-
តុកាមោ ហោតិ ចណ្ណំ សន្នេតតំ មត្តកា តេមេ-
តត្វា ជន្ហាយរិបំ អាទាយ តត្វា ជន្ហាយរិបំ ទត្វា
ចិរំ បដិក្កហេត្វា ឯកមន្តំ និក្ខមិតតំ ចណ្ណំ នាតតំ
មត្តកា នាតត្វា សុច ឧស្សហតិ ជន្ហាយំ បរិសិ-
តតំ ជន្ហាយំ បរិសន្តេន មត្តកាយ មុំ មក្ខេត្វា
បុរតោ ច ចច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ជន្ហាយំ បរិសិ-
តតំ ន យេវ ភិក្ខុ អនុប្បឧជ្ជំ និសីទិតតំ ន នវ ភិក្ខុ
អាសនេន បដិពាហិតត្វា ជន្ហាយេ អន្លោវាសិកស្ស
បរិកម្មំ កាតតំ ជន្ហាយវ និក្ខមន្តេន ជន្ហាយរិបំ
អាទាយ បុរតោ ច ចច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ជន្ហាយ-
វ និក្ខមិតតំ ឧទកេបិ អន្លោវាសិកស្ស បរិកម្មំ
កាតតំ នហោតេន បឋមតរំ ឧត្តរិត្វា អត្តនោ តត្តំ
វោទកំ តត្វា និវសេត្វា អន្លោវាសិកស្ស តត្តតោ

ត្រៃកូន្មកៈ អន្តោវាសិកត្ត

បើអន្តោវាសិកចង់ដឹងផ្នែកទឹក អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ដឹងត្រូវ បើអន្តោវា-
សិកត្រូវការដោយទឹកត្រជាក់ អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ឲ្យ បើអន្តោ-
វាសិកត្រូវការដោយទឹកក្តៅ អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅឲ្យ បើអន្តោវាសិក
ចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សា កាយ អាចារ្យត្រូវសូនគ្រឿងលំអិត ត្រូវឈាម
ដីស្អិត ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សា កាយហើយទៅ ឲ្យតាំង
សម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សា កាយ រួចហើយទទួលយកចំរើមកទុកដាក់ក្នុងទីដីសម-
គួរ ត្រូវឲ្យគ្រឿងលំអិត ត្រូវឲ្យដីស្អិត បើអាចារ្យអាច (នឹងចូលទៅបាន)
ត្រូវចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សា កាយចុះ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សា
កាយ ត្រូវយកដីស្អិតលាបមុខហើយបិទបាំង ទាំងខាងមុខទាំងខាងក្រោយ
ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សា កាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតពួក
ភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់ពួកភិក្ខុខ្លះដោយអាសនៈ អាចារ្យត្រូវធ្វើបរិកម្ម
ដល់អន្តោវាសិកក្នុងផ្ទះជាទីរក្សា កាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះជាទីរក្សា កាយ
ត្រូវយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សា កាយ ហើយបិទបាំងទាំងខាងមុខ ទាំង
ខាងក្រោយ ហើយសឹមចេញពីផ្ទះជាទីរក្សា កាយ សូម្បីក្នុងទឹក អាចារ្យក៏
ត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់អន្តោវាសិកដែរ លុះអាចារ្យដឹងផ្នែកទឹករួចហើយ ត្រូវឡើង
មកមុន ហើយដួតខ្លួនឲ្យស្អិតទឹករួចស្លៀកស្បង់ ហើយដួតទឹកអំពីខ្លួន

វិទ្យបរិទេព បុណ្យវគ្គោ

ទុទតំ បឋជ្ជិតតំ និវាសនំ នាតតំ សង្ឃដិ នាតញ្ច
ជញ្ញាយរឋបំ អាទាយ បឋមតំ អាតញ្ច អាសនំ បញ្ញា-
បេតតំ នាទោទតំ នាទឋបំ នាទកថលីកំ ទុបនិក្ខិប-
តតំ អន្តេវាសិកោ នាជិយេន បុច្ឆិតញ្ច យស្មី វិហារេ
អន្តេវាសិកោ វិហារតិ សចេ សោ វិហារេ ទុក្កាទោ
ហោតិ សចេ ទុស្សហតិសោធនញ្ច វិហារំ សោធនន្តេន
បឋមំ បត្តចីរំ ជិហរិត្តា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតតំ ។ បេ ។
សចេ អាចមនក្កម្ភិយា ទុទតំ ន ហោតិ អាចមនក្កម្ភិ-
យា ទុទតំ អាសិត្តិតតំ សចេ អន្តេវាសិកស្ស អនភិវតិ
ទុប្បញ្ញា ហោតិ អាចរិយេន វ្យុបកាសេតញ្ច វ្យុបកា-
សាបេតញ្ច ធម្មកថា វាស្ស កាតញ្ច សចេ អន្តេវា-
សិកស្ស កុក្កិច្ចំ ទុប្បន្នំ ហោតិ អាចរិយេន វិនោទេ-
តតំ វិនោទាបេតតំ ធម្មកថា វាស្ស កាតញ្ច សចេ
អន្តេវាសិកស្ស ទិដ្ឋិតតំ ទុប្បន្នំ ហោតិ អាចរិយេន
វិវេចតតំ វិវេទាបេតតំ ធម្មកថា វាស្ស កាតញ្ច
សចេ អន្តេវាសិកោ កុរុធម្មំ អន្តរាប្បញ្ញោ ហោតិ

និយមបិដក បុល្លត្ត

របស់អន្តេវាសិក ត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ស្បៀក ត្រូវឲ្យសង្ស័យ ត្រូវនាំយកតាំង
សម្រាប់ផ្ទះដាំទឹកក្បាលយមកមុន ហើយក្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដកលំទឹក
សម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់
សម្រាប់ជូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវស្អូរអន្តេវាសិក ដោយទឹក
សម្រាប់ឆាន់ អន្តេវាសិកនៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម
បើអាចារ្យអាច (នឹងសំអាតបាន) ត្រូវសំអាត កាលនឹងសំអាតវិហារ
ត្រូវនាំយកបាតនឹងចីវរចេញមុន ទៅទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បេ ។ បើ
គ្មានទឹកក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះ អាចារ្យត្រូវចាក់ទឹកទៅក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះ
បើសេចក្តីអង្ស្រកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវម្សប់ដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវឲ្យគេជួយម្សប់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើសេចក្តីសង្ស័យ
កើតឡើងដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេ
ជួយបន្ទោបង់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើទិដ្ឋិ (អាក្រក់) កើតឡើង
ដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវដោះស្រាយដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយ
ដោះស្រាយ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើអន្តេវាសិកត្រូវគុកតាបត្តិ

វត្តពុទ្ធកេ អន្លេវាសិកវត្ត

បរិវាសារហោ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ កិច្ចំ ធុ
ខោ សង្ឃោ អន្លេវាសិកស្ស បរិវាសំ ឧទេយ្យាតិ
សចេ អន្លេវាសិកោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោ-
តិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ កិច្ចំ ធុ ខោ សង្ឃោ
អន្លេវាសិកំ មូលាយ បដិកស្សយ្យាតិ សចេ អន្លេ-
វាសិកោ មានន្តារហោ ហោតិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ
កាតតំ កិច្ចំ ធុ ខោ សង្ឃោ អន្លេវាសិកស្ស
មានន្តំ ឧទេយ្យាតិ សចេ អន្លេវាសិកោ អញ្ញនារហោ
ហោតិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ កិច្ចំ ធុ ខោ
សង្ឃោ អន្លេវាសិកំ អញ្ញយ្យាតិ សចេ សង្ឃោ អន្លេ-
វាសិកស្ស កម្មំ កត្តកាមោ ហោតិ វជ្ជដ៏យំ វា
និយស្សំ វា បញ្ចជន៏យំ វា បដិសារណីយំ វា ទេត្តុ-
បដ៏យំ វា អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ កិច្ចំ ធុ ធុ
ខោ សង្ឃោ អន្លេវាសិកស្ស កម្មំ ន កវយ្យ ល-
ហុកាយ វា បរិណាមេយ្យាតិ កតំ វា បនស្ស
ហោតិ សង្ឃោ កម្មំ វជ្ជដ៏យំ វា និយស្សំ វា

ត្រៃធួន្តរៈ អន្តោវសិកវត្ថុ

គួរដល់បរិវាសកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ជល់ខ្ជាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យបរិវាស
ដល់អន្តោវសិក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តោវសិកគួរដល់មូលាយ-
បដិកស្សនៈ (ទាញមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ) អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ជល់
ខ្ជាយថា សង្ឃគប្បីទាញអន្តោវសិកមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិដោយទុបាយដូច
ម្តេចហ្ន៎ បើអន្តោវសិកគួរដល់មានត្ត អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ជល់ខ្ជាយថា
សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់អន្តោវសិកដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តោវសិក
គួរដល់អព្ភានកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ជល់ខ្ជាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យអព្ភាន-
កម្ម ដល់អន្តោវសិក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃប្រាថ្នានឹងធ្វើកម្ម គឺ
តជ្ជន័យកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បញ្ចជន័យកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទេក្ខ-
បន័យកម្មក្តី ដល់អន្តោវសិក អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ជល់ខ្ជាយថា សង្ឃក្តី
គប្បីធ្វើកម្ម ឬគប្បីបង្ហាន់ទៅ ដើម្បីកម្មស្រាល ដល់អន្តោវសិក ដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ម្យ៉ាងទៀត បើកម្ម គឺ តជ្ជន័យកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី

វិនយបិដកេ ពុល្លវត្តោ

បញ្ញវេទីយំ វា បដិសារសីយំ វា ឧត្តេសវេទីយំ វា អាចរិ-
យេន ឧស្សុក្កំ កាតតំ តិវ្ណំ ធុ ចោ អន្តេវាសិកោ
សម្មា វត្តេយ្យ លោមំ ហោតេយ្យ វេត្តារំ វត្តេយ្យ
សង្ឃោ តំ កត្តំ បដិច្ចស្សម្រេយ្យតំ សវេ អន្តេវា-
សិកស្ស ចីវរំ ជោវិតតំ ហោតិ អាចរិយេន អាចិត្តិតតំ
ឃរំ ជោវេយ្យសីតិ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ តិវ្ណំ ធុ ចោ
អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ជោវិយេថាតិ សវេ អន្តេវាសិ-
កស្ស ចីវរំ កាតតំ ហោតិ អាចរិយេន អាចិត្តិតតំ
ឃរំ កវេយ្យសីតិ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ តិវ្ណំ ធុ ចោ
អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ កវិយេថាតិ សវេ អន្តេវាសិ-
កស្ស វជនំ បចិតតំ ហោតិ អាចរិយេន អាចិត្តិតតំ
ឃរំ បវេយ្យសីតិ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ តិវ្ណំ ធុ ចោ
អន្តេវាសិកស្ស វជនំ បចិយេថាតិ សវេ អន្តេ-
វាសិកស្ស ចីវរំ វជិតតំ ហោតិ អាចរិយេន អា-
ចិត្តិតតំ ឃរំ វជេយ្យសីតិ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ តិវ្ណំ
ធុ ចោ អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ វជិយេថាតិ ចីវរំ
វជន្តេន សាជុតំ សម្បវិត្តតំ សម្បវិត្តតំ វជិតតំ

និយមបិដក ចុល្លវត្ត

បញ្ចវគ្គនិយមកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទុក្ខបន្ថយកម្មក្តី សង្ឃបុរាណធ្វើដល់
អន្តវាសិកនាម្បូចទៅហើយ អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា អន្តវា-
សិកគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រវៃ គប្បីសមូហមេម គប្បីប្រព្រឹត្តវត្តក្នុងដល់កិរិយា
រលាស់ខ្លួនចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់កម្មនោះ ដោយទុបាយដូចម្តេច
ហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តវាសិកគួរនឹងលាង អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវលាង
យ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់អន្តវាសិក គួរនឹង
លាង ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តវាសិកគួរនឹងធ្វើ អាចារ្យ
ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរ
របស់អន្តវាសិក គួរនឹងធ្វើដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់
របស់អន្តវាសិក គួរនឹងស្ងោរ អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវស្ងោរ
យ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គ្រឿងជ្រលក់របស់អន្តវា-
សិក គួរនឹងស្ងោរដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តវាសិក គួរ
នឹងជ្រលក់ អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវជ្រលក់ចីវរយ៉ាងនេះ ឬត្រូវ
ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់អន្តវាសិក គួរនឹងជ្រលក់ដោយទុបាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ ឲ្យសព្វល្អ

វត្តក្នុងពេ ឧទានតាថា

ន ច អច្ឆិទ្ធ យេវេ បត្តិមិត្តំ សចេ អន្លេវាសិកោ
តិលាណោ ហោតិ យោវជីវំ ឧបជ្ជាតព្វោ វុជ្ជានស្ស
អាតមេតតំ វនំ ទោ ភិក្ខុវេ អាចរិយោនំ អន្លេ-
វាសិកេសុ វត្តំ យថា អាចរិយេហិ អន្លេវាសិកេសុ
សម្មា វត្តិតត្ថន្តំ ។

វត្តក្នុងពេ និដ្ឋិតំ អដ្ឋិមំ ។

ធម្មម្ហិ ទន្ធពេ វន្ត ឯកុនវិសេតិ(១)វត្តោ បត្តទុស(២) ។

តស្សន្តោនំ

(១១០) សទ្ធាបាលនិគ្គោ ច

ឡិកុណ្ណិ សីស ទានិយំ

នាភិវាទេ ន បុច្ឆន្តិ

អហិ ឧជ្ឈវន្តិ បេសលា ។

ឡិមញ្ញំ នត្តំ ទន្ធពេ ច

១ ឧ. បញ្ចាស ។ ម. បញ្ចបណ្ណាស ។ ២ ឧ. ម. វត្តិ បុទុស ។

វត្តពុទ្ធកៈ ឧទានតាថា

បើដំណក់ទឹកស្រក់ពុំទាន់អស់ អាចារ្យកុំកាលចៀសចេញទៅ បើអន្ត-
រាសិកមានជម្ងឺ អាចារ្យត្រូវថែទាំ អស់កាលដែលអន្តរាសិកមានជីវិតរស់
នៅ ត្រូវរង់ចាំគ្រាវតសៈជាជម្ងឺ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាអន្តរា-
សិកវត្ត របស់អាចារ្យ តាមទំនងដែលពួកអាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយ
ប្រពៃ ក្នុងអន្តរាសិកទាំងឡាយ ។

ចប់ វត្តពុទ្ធកៈ ជាតំរប់ ៨ ។

ក្នុងខន្ធកៈ នេះ មានរឿង ១៩ មានវត្ត ១៤ ។

ទូទាននៃវត្តកុន្តកៈនោះ

(១១០) រឿងអាគន្ធកកិក្ខុពាក់ស្បែកជើង បាំងឆត្រ ទទួរ
ក្បាល ដាក់ថ្មីវល័ក្បាល លាងជើងដោយទឹកឆាន់ មិនសំ-
ពះអាវាសិកកិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន នឹងមិនស្អរកទីសេនាសនៈ
រឿងពស់ធ្លាក់លើកិក្ខុ កិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់
កំពោលទោស (ក្នុងរឿងអម្បាលនេះ) ។ រឿងព្រះអង្គ
ច្រើនអនុញ្ញាតថា អាគន្ធកកិក្ខុត្រូវដោះស្បែកជើង ដំឡោះ
ឆត្រ ដាក់ថ្មីវល័ក្ខុស្មោះហើយសន្សឹម ។ ចូលទៅកាន់អាវាម

និយមន័យពេ ពុល្លវត្តោ

អត្តវត្ត បដិក្កមំ

បត្តចំវំ ដិក្កិទា

បដិវបញ្ច បុច្ឆិតា

អាសិញ្ច ដោវិតេន ច^(១)

សុត្តេនល្វេនុទាហនា

វុឡោ ធរកោ បុច្ឆេយ្យ

អជ្ឈវត្តញ្ច តោចរា

សេក្ខា វុទ្ធា ទានិ បរិ

កត្តំ កតិកដ្ឋតំ^(២)

កាលំ មហុតំ ទុក្ខាទោ

ភុម្ភត្ថរណា នីហរេ^(៣)

បដិទានោ ភិសិ តិទ្លោ

១ ឧ. ម. អាសិញ្ចេយ្យ ដោវិតេន ។ ២ ឧ. ម. កតិកត្ថកោ ។ ៣ ឧ. កាលមហុត្តឧក្ខា-
បោ ភុម្ភត្ថរណា នីហរេ ។ ម. កាលមហុត្តំ ឧក្ខាបោ ហោតិ ភុម្ភត្ថរណា នីហរេ ។

និយមន័យ ចូលវគ្គ

អាគន្ធកក្កត្រូវចូលទៅកាន់ទីដែល អាវសិកកក្កត្រូវជុំគ្នា ត្រូវ
ទុកបាត្រនឹងបីវក្កន៍ទីសមគួរ ត្រូវកាន់យកអាសនៈដ៏សមគួរមក
អង្គុយ ត្រូវសួររកទឹកឆាន់នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាក់
ទឹកដោយដៃម្ខាង លាងជើងដោយដៃម្ខាង ត្រូវជូតស្បែកជើង
ដោយសំពត់ស្នូតមុន រួចសឹមជូតដោយសំពត់ទឹកជាង
ក្រោយ អាវសិកកក្កត្រូវចាស់ជាង អាគន្ធកក្កត្រូវសំពះ បើក្មេង
ជាង អាគន្ធកក្កត្រូវឱ្យអាវសិកកក្កត្រូវសំពះវិញ អាគន្ធកក្កត្រូវ
សួររកសេនាសនៈ ត្រូវសួររកសេនាសនៈដែលមានគេនៅបួនគត
គេនៅ ត្រូវសួររកគោចរគ្រាមនឹងអគោចរគ្រាម ត្រូវសួររក
សេត្តត្រកូលដែលសង្ឃសន្មត ត្រូវសួររកទីសម្រាប់បន្ទោបង់
វច្ឆៈនឹងបស្សៈ ត្រូវសួររកទឹកសម្រាប់ឆាន់ទឹកសម្រាប់ប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវសួររកឈើច្រត់ ត្រូវសួររកអំពីរបៀបនៃកតិការបស់
សង្ឃ បើវិហារគ្មានគេនៅ ត្រូវគោរពសន្ទុះទ្វារ រួចឈររង់ចាំ
មួយស្របក់សិន បើវិហារមានសម្រាម ត្រូវបោសដម្រះចេញ
ត្រូវជញ្ជូនយកកម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ជើងគ្រែ ពួក ខ្នើយ

១៧៧

វត្តពូជ្ឈកេ ទូទាតតាថា

មញ្ច បីបញ្ច មល្លកំ

អបស្សេនុល្លោក កណ្ណា

តេរុកា កាឡុកាតតា

សង្ការំ កុម្មត្តរណំ

បដិបាទក មញ្ចកំ

បីបំ ភិសិ និសីទនំ

មល្លកំ អបស្សេនកំ^(១)

បត្តបីវំ ក្រមិ ច

ចារន្តំ ឡិរកោតតោ

បុរត្តមា បច្ឆមា ច

ទុត្តរា អថ ទត្តិណា

សីតុល្លោ ច ទិវារត្តិ

១ ឧ. ម. សង្ការញ្ច កុម្មត្តរណំ បដិបាទកំ មញ្ចបីបំ ។ ភិសិ និសីទនំ មល្លកំ អបស្សេន ច ។

វត្តពូជ្ជព្រះ ឧទាននាហិ

ត្រៃ តាំង កន្លោះ នឹងផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែក ទៅទុកក្នុងទីដ៏សម-
គួរ បើវិហារមានគ្រឿងស្រុកស្នាញ ភិក្ខុត្រូវបោសអំពីពិភាន
ចុះមកជាមុន ត្រូវជូតចំណែកជ្រុងបង្អួច បើដញ្ជាំងគេបរិកម្ម
ដោយថ្នាំមានសម្បុរសៅហ្មង បើផ្ទៃផែនដី ដែលគេបរិកម្ម
ដោយពណ៌ខ្មៅ ភិក្ខុត្រូវជ្រលក់សំពត់ រួចពូតចេញហើយ
សឹមជូត បើផ្ទៃដែលគេមិនបានធ្វើបរិកម្ម ភិក្ខុត្រូវប្រសំហើយ
សឹមជូត ត្រូវដេញសម្រាមទៅចាក់ចោល ក្នុងទីដ៏សមគួរ
ត្រូវដេញយកកម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ជើងត្រៃ ត្រៃ តាំង
ពួក ខ្នើយ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្លោះ នឹងក្តារសម្រាប់
ផ្អែក ទៅទុកក្នុងទីដ៏ដែលវិញ ត្រូវទុកដាក់បាត្រនឹងចីវរ
មិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាត ត្រូវបត់ចីវរធ្វើជាយ ខាង
នាយឲ្យមានផ្គត់មកខាង អាយ បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលីបក់
មកពីទិសខាងកើត ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បក់មកពីទិស
ខាងលិច ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច បក់មកពីទិសខាងជើង
ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងជើង បក់មកពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទ
បង្អួចទិសខាងត្បូង បើវដ្តវត្រដាក់ ត្រូវបើកបង្អួចវេលាថ្ងៃ បិទ
វេលាយប់ បើវដ្តវត្ត ត្រូវបិទបង្អួចវេលាថ្ងៃ បើកវេលាយប់

វិទ្យាបិដកេ បុលវគ្គោ

បរិវេណាញ កោដ្ឋកោ

ឧបដ្ឋានត្ថសាលា ច

វត្ថុ វច្ឆក្កដិស្ស ច

នាទិ បរិកោដនិកា

ក្កម្ម អាចមនេស្ស ច

អនោបមេន បញ្ញត្តិ

វត្ថុ អាគន្ធកេហិមេ ។

នេវាសនំ ន ឧទកំ

ន បច្ឆ ន ច នាទិយំ

នាភវានេ ន បញ្ញាបេ

ឧដ្ឋាយន្តិ ច មេសលា ។

វត្ថុ សនញ្ច ឧទកំ

បច្ឆត្ថា ច នាទិយំ

ឧទាហានេ ឯកមន្តិ

វិទ្យាបិដក ចុះល្អិត

បរិវេណ បន្ទប់ ពេងឆាន់ ពេងភ្លើង វច្ឆក្កដិ (បើមានសម្រាប់
ភិក្ខុត្រូវបោសចេញ) ត្រូវដកលំទឹកសម្រាប់ឆាន់ ទឹក
សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងក្របសម្រាប់ដម្រះ ព្រះ
តថាគតមិនមានបុគ្គលប្រៀបដ៏ម បានទ្រង់បញ្ញត្តិថា ដែល
អាគន្ធកភិក្ខុទាំងឡាយ(ត្រូវប្រព្រឹត្ត) ។ រឿងភិក្ខុម្ចាស់អាវស
មិនក្រាលអាសនៈទទួលអាគន្ធកភិក្ខុ មិនដកលំទឹកទុក មិនក្រោក
ទទួលបាត្រនឹងបីវរ មិនសួរដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ ទឹក
សម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្វាយបង្គំអាគន្ធកភិក្ខុដែលមានវស្សា
ចាស់ជាង មិនរៀបចំសេនាសនៈឲ្យអាគន្ធកភិក្ខុ ភិក្ខុទាំង
ឡាយមានសីល ជាទីស្រឡាញ់ កំពោលទោសឡើង (ក្នុង
រឿងនោះ) ។ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិថា) អាវសិកភិក្ខុ
ត្រូវក្រាលអាសនៈដល់អាគន្ធកភិក្ខុដែលចាស់ជាង ត្រូវដកលំ
ទឹកសម្រាប់លាងជើង ត្រូវក្រោកទៅទទួល (បាត្រនឹងបីវរ)
ត្រូវសួរ រកទឹកសម្រាប់ឆាន់ នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវជូតស្បែកជើងដោយសំពត់ស្នូតមុន រួចជូត
ដោយសំពត់ទឹកជាខាងក្រោយ ត្រូវលាងកំណាត់សំពត់
សម្រាប់ជូតស្បែកជើង ពួតហើយ ហាលទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ

វត្តពុទ្ធពោ ខ្ពង្សតាប៉ា

អភិវាទេ ច បព្វាបេ
ប្ប

វត្តំ កោចរ សេក្ខោ ច

ថា នំ ទានីយ កោជនំ

កត្តំ កតិកំ កាលំ

នវកស្ស ជិសិដ្ឋកេ

អភិវាទយេ អាចិកេ

យថា ហោជ្ជា តថា នយេ ។

និទ្ទិដ្ឋំ សត្តវាហោន

វត្តំ អាវាសិកេហិមេ ។

តមិកា នារុមត្តិកា

វិវិត្តា ន បុញ្ញយ (១)

នស្សន្ទំ ច អត្តត្តព្វា

ឧជ្ឈាយន្ទំ ច បេសលា ។

១ ឧ. ប. គមិកា ពុទ្ធភិក្ខុ ច វិវិត្តា ន បុញ្ញយ ។

ត្រៃកូន្តរា: ឧទានតាហិ

ត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុអាគន្ធកៈដែលចាស់ជាង ត្រូវចាត់ចែងសេនា-
សនៈឲ្យភិក្ខុអាគន្ធកៈ ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមានភិក្ខុនៅ
ហើយ ឬមិនមានភិក្ខុនៅ ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាមនឹងអគោចរ-
គ្រាម ត្រូវប្រាប់សេក្ខត្រកូលដែលសង្ឃសន្មត ត្រូវប្រាប់ទី
សម្រាប់បន្ទោបង់ទុព្វារនឹងបស្សវៈ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់
ឆាននឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវ
ប្រាប់ភតិកា របស់សង្ឃថា កាលនេះត្រូវចូល កាលនេះ
ត្រូវចេញ បើភិក្ខុអាគន្ធកៈខ្លីស្សាជាង អាវាសិកភិក្ខុគ្រាន់តែ
អង្គុយប្រាប់កំបុន ត្រូវឲ្យថ្វាយបង្គំ ត្រូវប្រាប់សេនា-
សនៈ (តអំពីនេះទៅ) បណ្ឌិតគប្បីដឹងតាមន័យដែលបាន
ពោលរួចមកហើយចុះ ។ ព្រះតថាគតជានាយកនៃពពួក
សត្វ បានសំដែងវត្ថុដែលអាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយ (ត្រូវ
ប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ) ។ រឿងភិក្ខុជាអ្នកដំណើរមិនរៀបចំទុក
ដាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដី បើកត្តានឹងបង្កចំបងហាល
មិនអើពើនឹងសេនាសនៈហើយចៀសចេញទៅ ឯគ្រឿង
ឈើគ្រឿងដីក៏រួចខាតអស់ទៅ សេនាសនៈក៏គ្មានអ្នករក្សា
ទើបភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ក៏ពោលពោសឡើង ។

វិទ្យបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

បដិសាមេត្វា បិកេត្វា ច
អាប្បច្ឆិត្វា ច បក្កមេ^(១) ។
កិក្ខុ វា សាមណោ វា
អាវាមិកោ ឧបាសកោ
បាសាលាកេសុ ច បុញ្ញំ
បដិសាមេ បិកេយ្យ ច
សចេ ឧស្សហិ ឧស្សក្កិ
អនោវស្សេ តថេ^(២) ច
សចេ^(៣) ឡិស្សតិ តាមំ
អន្លោកោសេ តថេ ច
អច្យេវុត្តានិ សេសេយ្យំ
វត្តំ តមិកកិក្ខុណា ។
នាធុមោ មន្តិ ថេវេន
ឡិហាយ ចតុប្បញ្ញហិ

១ ឧ. ម. បដិសាមេត្វា បិកេត្វា អាប្បច្ឆិត្វា វិ បក្កមេ ។ ២ ឧ. ម. ឧស្សហតិ
ឧស្សក្កំ វា អនោវស្សេ តថេ ច ។ ៣ ឧ. ម. សចេ ។

និយមបិដក បុល្លវត្ត

រឿងភិក្ខុអ្នកដំណើរត្រូវរៀបចំទុកដាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿង
ដីហើយបិទទ្វារ បង្អួច អើពើនឹងសេនាសនៈរួចហើយ សឹម
ចៀសចេញទៅ ។ បើគ្មានភិក្ខុ ឬសាមណេរ ឬអ្នករក្សាវត្ត
ឬទុបាសកទេ ភិក្ខុអ្នកដំណើរ ត្រូវរៀបចំគ្រែ លើថ្ម ៤ ដុំ
ហើយធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា រួចសឹមទុកដាក់គ្រឿងឈើ
នឹងគ្រឿងដី បិទទ្វារបង្អួចរួចហើយសឹមចៀសចេញទៅ បើ
វិហារលេច អាគន្ធកក្ខុអាចនឹងប្រក់បាន ត្រូវប្រក់ ឬធ្វើ
សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ទំណារភ្ញៀវមិនលេចអាគន្ធកក្ខុរៀបចំគ្រែ
លើថ្ម ៤ ដុំ ដូចន័យមុន បើវិហារភ្ញៀវលេចគ្មានសល់ ត្រូវ
នាំយកគ្រឿងសេនាសនៈទៅធ្វើនឹងមនុស្សអ្នកស្រុក បើមិន
ដូច្នោះត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្ម ៤ ដុំក្នុង វាល ហើយត្រូវប្រតិបត្តិ
ដូចន័យមុន ហើយចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា ធ្វើដូច
ម្តេចហ្ន៎ ចំណែកផ្សេង ៗ នៃគ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដីគប្បីសល់
នៅខ្លះ នេះជាវត្ថុដែលភិក្ខុអ្នកដំណើរ (ត្រូវប្រព្រឹត្ត) ។ រឿង
ភិក្ខុមិនអនុមោទនា ក្នុងរោងកត្ត ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
ភិក្ខុជាថេរៈធ្វើអនុមោទនា រឿងភិក្ខុទាំងឡាយលះបង់ព្រះសា-
វ័បត្ត ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈបួនប្រាំបួនចំក្នុងរោងកត្ត

ត្រៃកូនពេ ឧទានតាប៉ា

វ័ច្ឆិតោ ម្មច្ឆិតោ អាសី
 វត្តានុមោទនេសុមេ ។
 ធាតុយោ ទុដ្ឋវត្តា
 អនោបិ ច ទុប្បវត្តា
 អនាគតប្បា ច វោក្កម្ម
 ថេវេ អនុប្បឧដ្ឋនំ^(១)
 នវេ ភិក្ខុ ច សង្ឃដិ
 ទុដ្ឋាយន្តិ ច បេសលា ។
 តិមណ្ឌលំ និវាសេត្វា
 កាយសកុណាភណ្ឌិកា
 ន វោក្កម្ម បដិច្ចនំ
 សុសំវុតោ ក្ខិក្ខុចក្ខុនា^(២)
 ទុក្ខិតោជ្ជត្សិកា សទ្ធោ
 តយោ ថេវេ បចាលនា
 ខន្តោតុណ្ណិ ទុក្ខដិកា
 បដិច្ចនំ សុសំវុតោ

១ ឧ. ថេវេ ច អនុប្បឧដ្ឋនេ ។ ម. វោក្កម្មា ថេវេ ច អនុប្បឧដ្ឋនេ ។ ២ ឧ.
 ម. សុសំវុតោក្ខិក្ខុចក្ខុ ។

ត្រៃកូន្យៈ ឧទានតាម

រឿងព្រះថេរៈមួយរូបឈឺ បន្ទាបង់វច្ចៈទំអត់ទាំទាល់តែជ្រប់
ដួលទៅ នេះជាវត្ថុដែលព្រះតថាគត បានអនុញ្ញាតទុកក្នុង
អនុមាទនារីធី ។ រឿងពួកឆតុគ្គិយភិក្ខុស្យកមិនល្អ ដណ្តប់
មិនល្អ មានមារយាទមិនសមគួរ ហើយដើរទៅខាងមុខ
ភិក្ខុជាថេរៈ អង្គុយជ្រៀតបៀតភិក្ខុជាថេរៈ ហាមយាត់ភិក្ខុថ្មី
ដោយភាសនៈ អង្គុយសង្កត់លើសង្ឃដឹកនាំចន្លោះផ្ទះ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់កំពោលទោសឡើង ។
(រឿងព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាភិក្ខុក្នុងរោងភត្តថា) ភិក្ខុត្រូវបិទបាំង
មណ្ឌលបី គឺស្យកឱ្យជាបរិមណ្ឌល ក្រវត់វត្តាន្តចង្កេះ
ហើយតំរូវតុកសង្កៈនឹងសង្ឃដំ ហើយយំពាក់កុំហើយសឹម
ដើរចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវដើរទៅអំពីខាងមុខភិក្ខុជាថេរៈ
ត្រូវបិទបាំងកាយដោយល្អ ត្រូវសង្រួមដោយប្រពៃ ត្រូវមាន
ភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវស្វែងរក មិនត្រូវសើចង្អុល
ខ្លាំង ត្រូវមានសំឡឹងតិច ។ ការកំរើក ព យ៉ាង គឺ (ឃ្លាន
កាយ បង្ហោយ ងើកងោកក្បាល) មិនត្រូវស្តីមចង្កេះ មិន
ត្រូវទទួរក្បាល មិនត្រូវចំអិតជើង ភិក្ខុត្រូវបិទបាំងកាយ
ដោយល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ

វិនយបិដកេ បុលវត្តោ

ឡីត្តិ ត្តិ ត្តិ ត្តា ឡ ជ្ជត្ស

អប្បសន្តា តយោ ចលា

ខត្តោ ឡីត្តុណ្ណិ បល្លត្តិ^(១)

អនុប្បឡជ្ជ ជាសនេ

ឡីត្តិ ត្តា ច ឡ ទនកេ

ដំបំ កត្តា ច សិញ្ញុយា^(២) ។

បដិ សាមន្ត សង្ឃដិ^(៣)

ឡីទនេ ច បដិក្កហោ

ស្វបំ ឡត្តិកង្កេន

សព្វេសំ សមកង្កេន ច

សក្កច្ឆំ បត្តសញ្ញំ ច

សមស្វបញ្ច តិត្តិកា

ន តាវ ថេរេ កុញ្ញោយ្យ

អសម្បត្តេ ច ឡីទនេ

១ ឡ. ម. ខត្តុណ្ណិ បល្លត្តិ ច ។ ២ ឡ. ម. - ឡត្តិញ ឡទេ ឥបិ
កញ្ញន សិញ្ញុយា ។ ៣ ឡ. ម. បដិ សាមន្តេ សង្ឃដិ ។

និយមបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

ត្រូវមានវត្តកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវសើយចីវរ មិនត្រូវ
សើចខ្លាំង ត្រូវមានសំឡើងតិចៗ ការកំរើកៗ យ៉ាងគឺ(ឃ្នោង
កាយ បង្ហើយ ងេកងោកក្បាល) មិនត្រូវស្អប់មេត្តះ មិន
ត្រូវទទួរក្បាល មិនត្រូវគ្របោមក្បាលជង្គង់ មិនត្រូវអង្គុយ
ជ្រៀតបៀតក្នុងជ្រាវៈ មិនត្រូវហាមយាត់ក្នុងជ្រាវដោយអា-
សនៈ មិនត្រូវអង្គុយសង្កត់សង្ស័យ បើទាយកប្រគេនទឹក
ត្រូវទ្របាត្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលទឹក ត្រូវធ្វើឲ្យទាប
ហើយលាងបាត្រឲ្យស្អាត ត្រូវចាក់ទៅក្នុងកន្លោះទឹក ដោយ
គិតថា អ្នកជិតខាង កុំទឹកដោយទឹកឡើយ សង្ស័យ កុំ
ទឹកដោយទឹកឡើយ ។ បើទាយកប្រគេនបាយ ក៏ត្រូវ
ទ្របាត្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលយកបាយ ត្រូវទុក
ទុកសដល់សម្ល បើមានសម្លទុកក្នុងដំបូល ព្រះថេរៈត្រូវ
ប្រាប់ទាយកថា អ្នកចូរចាត់ចែងដល់ក៏គ្រប់រូបឲ្យស្មើៗ គ្នា
ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំគាល់តែ
ក្នុងបាត ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្លសមគួរដល់បាយ
ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត បើបាយ
មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ ព្រះថេរៈកុំភាលឆាន់មុន ត្រូវឆាន់

វិញ្ញាណកម្ម ឧបាសិកា

សក្កចំ បត្តសញ្ញា ច

សបទានំ ច ស្វបតំ

ន ម្ហិបតោ បដិច្ចានេ

វិញ្ញាណកម្មន សញ្ញា

មហន្ត មណ្ឌល ទ្វារំ

សត្វហត្ថោ ន វេហារ

ទុក្ខោ ធនេនា កណ្ណំ

ច្នៃនំ សិក្ខាវិការកំ

ជីវិត្តិច្ឆារកំ ចេវ

ចប្បចប្ប សុវសុវ

ហត្ថបត្តោដ្ឋនិល្លេហំ

សាមិសេន បដិគ្គហោ

ន តាវ យោវ ន សត្វ

ត្រៃពុទ្ធព្រះ ឧទានពាហិ

បិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវមានសេចក្តីសំគាល់តែក្នុងបាត
ត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតវចន្យស្មី ត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្ប
ន៍ម្ហូបស្មីគា មិនត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតច្រមចុះពីកំពូលបាយ
មិនត្រូវកកាយបាយលុបសម្ប ឬម្ហូបដើម្បីឲ្យបានច្រើនជាង
គេ ភិក្ខុមិនឈឺមិនត្រូវសូមសម្ប ឬម្ហូប ឬបាយដើម្បីខ្លួន មិន
ត្រូវសំគាល់ក្នុងបាតភិក្ខុដទៃ ដើម្បីលើកទោស មិនត្រូវធ្វើ
ពិន្ទុតបាយឲ្យធំហួសប្រមាណ ត្រូវធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យជាប់រ-
មណ្ឌល កាលពិន្ទុតបាយនៅមិនទាន់ដល់មាត់ កុំហាមាត់ចាំ
កុំឆាន់ញាត់ម្រាមដៃទាំងអស់ទៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវនិយាយទាំង
បាយនៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវឆាន់បោះដុំបាយទៅក្នុងមាត់ មិន
ត្រូវឆាន់ទាំកាត់ពិន្ទុតបាយមួយកំណាត់ម្តង មិនត្រូវឆាន់បៀម
ពិន្ទុតបាយទុលថ្កាស់ឡើង មិនត្រូវឆាន់រលាស់ដៃបណ្តើរ
មិនត្រូវឆាន់ឲ្យជ្រុះគ្រាប់បាយ មិនត្រូវឆាន់លៀនអណ្តាត
មិនត្រូវឆាន់ឲ្យពូជ្ជប់ៗ មិនត្រូវឆាន់ឲ្យពូជ្ជក្រកៗ មិនត្រូវឆាន់
លិទ្ធផ្តែង លិទ្ធពាត្រ លិទ្ធបង្ហូរមាត់ មិនត្រូវយកដៃប្រឡាក់
អាមិសៈទទួលចាប់កាន់កាដន់ទឹក ភិក្ខុទាំងពួងឆាន់មិនទាន់រួច

និយមិជពេ ពុល្លវត្តោ

នីចំ កត្តា ច សិញ្ញិយំ^(១)

បដិ សាមន្ត សង្ឃាដិ

នីចំ កត្តា ធមាយ ច

សស្ត្រកំ និវត្តន្ត

សុប្បដិច្ចន្ត ឧត្តដិ

ធម្មរាជេន បញ្ញត្តិ

នីចំ កត្តក្កវត្តនំ ។

ទុដ្ឋវត្តា អនាកប្បា

អសល្លក្ខេត្តា សហសា^(២)

ធូរេ អច្ចុ ចិរំ នវហំ

តថេវ បិណ្ណាចារិកោ

បដិច្ចន្តោ វ តច្ឆយ្យ

សុវត្តោត្តិក្កចក្កនា^(៣)

១ ឧ. ម. យាវី សព្វេ ឧទកេ នីចំ កត្តា ន សិញ្ញិយំ ។ ២ ឧ. អសល្លក្ខេ ច សហសា ។
ម. អសល្លក្ខេត្តា ច សហសា ។ ៣ ឧ. ម. បដិច្ចន្តោ តច្ឆយ្យ សុវត្តោត្តិក្កចក្ក ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

ព្រះថេរៈកុំពាលទទួលទឹក បើគេប្រគេនទឹក ត្រូវទទួលទឹកធ្វើ
ឲ្យទាបកុំឲ្យទន្តិចទន្តិកអ្វី ហើយលាងបាត្រឲ្យស្អាត ត្រូវចាក់
ទឹកទៅក្នុងកន្លោះទឹក ដោយគិតថា ភិក្ខុជិតខាងកុំទឹកដោយ
ទឹកឡើយ សង្ឃដ៏កុំទឹកដោយទឹកឡើយ បើកន្លោះទឹកមិន
មាន ត្រូវបន្ទាបកាដន់ទឹកឲ្យទាប ហើយសឹមចាក់ទៅលើផែនដី
មិនត្រូវចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ភិក្ខុ
ប្តីត្រូវត្រឡប់ស្រែតមកមុន ដើរក្នុងចន្លោះផ្ទះត្រូវបិទបាំងកាយ
ដោយល្អ មិនត្រូវចំអើតជើងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ កត្តគវត្ត
នេះព្រះគម្ពីរគិតជាធម្មរាជបានបញ្ញត្តទុកហើយ ។ រឿងបិណ្ណ-
ចារិកភិក្ខុស្យកមិនល្អ មានកិរិយាមិនសមគួរគ្រាប់ទៅបិណ្ណ
បាត មិនបានពិនិត្យ ហើយចូលទៅកាន់ទីលំនៅគេខ្លះ ចេញ
មកខ្លះ ចូលដោយរហ័សពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័ស
ពេកខ្លះ ឈរឆ្ងាយពេកខ្លះ ឈរជិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ
ត្រឡប់មករហ័សពេកខ្លះ រឿងបិណ្ណចារិកភិក្ខុ ១ រូបទៀតបាន
ប្រព្រឹត្តដូច្នោះដែរ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) បិណ្ណចារិក-
ភិក្ខុត្រូវបិទបាំងកាយដោយល្អ ហើយសឹមដើរទៅក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម

វត្តពុទ្ធពោ ឧទ្ទានពាហី

ឧត្តិត្តោជ្ជក្សតិកា សុទ្ធោ

តយោ ចេវ បហាលនា

ឧមោតុណ្ណិ ឧត្តិដិកា

សល្លក្ខេត្តា ច សាហសា

ទ្វិរ អច្ច ចិរំ លហំ

អាសនកំ កដច្ឆកា

កាជនំ វា វេសិ ច

ឧប្បារត្តា បណាមកា^(១)

បដិគ្គហោ ន ឱលោកេ

ស្វេសុបិ តយេវ តំ

ភិក្ខុ សង្ឃាដិយា ធានេ

បដិច្ចន្ទេវ កច្ឆិយំ

សុវតោត្តិក្ខត្តិក្ខ ច

ឧត្តិត្តោជ្ជក្សតិកាយ ច

អប្បសុទ្ធោ តយោ ហាលា

១ ឧ. ម. បណមេត្តា ។

វត្តពុទ្ធកៈ ឧទ្ទានតាថា

មិនត្រូវសើយបីវេ មិនត្រូវសើចខ្លាំង ត្រូវមានសំឡេង
តិច ។ ការកម្រើក ៣ យ៉ាង (គឺគ្រវីលងកាយ បង្ហើយ
លើកលើកក្បាល) មិនត្រូវស្អប់ចង្អុល មិនត្រូវទទួរក្បាល
មិនត្រូវដើរចំអីតជើង ត្រូវកំណត់ផ្លូវចេញផ្លូវចូល មិនត្រូវ
ចូលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក
មិនត្រូវឈរឆ្ងាយពេក ជិតពេក យូរពេក ឆាប់ពេក មិន
ត្រូវត្រឡប់រហ័សពេក ត្រូវកំណត់អាគាររបស់ទាយក ដែល
គេប្រគេនបាយ បើគេបញ្ឈប់ការងារក្តី ក្រោកចាកអាសនៈក្តី
ចាប់វែកក្តី ចាប់កាជន៍ក្តី និងមន្ត្រីរង់ចាំក្តី កាលគេប្រគេន
បាយ ត្រូវវែកសង្ឃដីដោយដៃឆ្វេង បង្គោនបាត្រដោយដៃ
ស្តាំហើយទទួលយកបាយ មិនត្រូវមើលមុខទាយក ទុកជា
សម្បជ្ជម្ហូបក្រៀម ក៏ត្រូវកំណត់អាគាររបស់ទាយកដូចគ្នាដែរ
ក៏ត្រូវបិទបាំងបាត្រដោយសង្ឃដី ត្រូវបិទបាំងកាយដោយ
ល្អហើយសីមដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ ត្រូវ
មានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវសើយបីវេ មិនត្រូវ
សើចខ្លាំង ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ការកម្រើក ៣ យ៉ាង

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

ខណ្ឌេ កុណ្ឌិកា ទុក្ខិនំ

បឋមាស នវក្ការំ

ចានីយំ បរិភោជនំ

បច្ឆា កត្តិត កុញ្ញយ្យ

ទុបិណមេយ្យ ទុដ្ឋវេ

បដិសាមេយ្យ សម្មជ្ជេ

វត្តំ វុត្តំ ទុបដ្ឋបេ

ហត្ថវិការេ ន ភិទ្ទេយ្យ

វត្តិនំ បិណ្ឌុចាតិកេ^(១)។

ចានិ ច បរិ អត្ថំ វណិ

នក្ខត្តំ មិស ចោរកា^(២)

សត្វំ នត្តិត កោដេត្វា

១ ឧ. ហត្ថវិការេ ភិទ្ទេយ្យ វត្តំ ច បិណ្ឌុចាតិកេ ។ ម. ហត្ថវិការេ ភិទ្ទេយ្យ វត្តិទំ
បិណ្ឌុចាតិកេ ។ ២ ឧ. ម. យានិ បរិ អត្ថំ វណិ នក្ខត្ត ទិស ចោរ ច ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

(គឺត្រូវលែងតាយ បង្ហើយ លើកន្លែងកក្សាល) មិនត្រូវស្នឹម
ចង្កេះ មិនត្រូវទូទូរក្សាល មិនត្រូវបំអើតជើង ភិក្ខុណាដែល
ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតមុនគេ ភិក្ខុនោះត្រូវក្រាល អាសនៈ ត្រូវ
លាងបាតសម្រាប់ផ្ទេរកោដនហើយដកលំទុក ត្រូវដកលំ
ទឹកសម្រាប់ឆាន់ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភិក្ខុដែលត្រឡប់ពី
បិណ្ឌបាតក្រោយគេ បើមានកោដនសល់នៅត្រូវការនឹងឆាន់
ក៏តប្បឆាន់ចុះ បើមិនត្រូវការឆាន់ទេ ត្រូវយកទៅចាក់ចោល
ក្នុងទីដែលគ្មានវត្ថុខៀវស្រស់ឬក្នុងទីដែលគ្មានសត្វ ត្រូវសារ
អាសនៈចេញ ត្រូវរៀបចំទុកដាក់ទឹកសម្រាប់លាងជើងជាដើម
ត្រូវបោសប្រាសរោងភក្ត បើឃើញក្អមទឹកសម្រាប់ឆាន់ក្តី
ក្អមទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្តី ក្អមវិច្ឆ័ក្តី គ្មានទឹកទេ ត្រូវជង
ដកលំទុក ត្រូវបោយដៃហៅគ្នា ឲ្យមកជួយលើកទឹកទៅ
ដកលំទុក តែមិនត្រូវបញ្ចេញវាចា នេះជាបិណ្ឌបាតកវត្ត ។
រឿងភិក្ខុនៅព្រៃ មិនដកលំទុកនូវទឹកសម្រាប់ឆាន់ ទឹកសម្រាប់
ប្រើប្រាស់ ភ្លើង ពិន្ទុភ្លើង មិនស្គាល់ផ្កាយនក្ខត្តឬក្បូរ
មិនស្គាល់ទិស ចោរទាំងឡាយ ក៏ទះតប្បនូវភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលនៅព្រៃ ព្រោះឆ្លើយថា មិនមានរបស់ទាំងអម្បាលនេះ

វត្តពុទ្ធកេ ឧទានតាបិ

បត្តសេ បីវំ តតោ

ននាជំ អំសេ លត្តត្វា

តមណ្ណលំ បរមណ្ណលំ

យថា បណ្ណាចារវត្តំ

នយេ អារញ្ញាកេសុបិ

បត្តសេ បីវំ សីសេ

អាពោហេត្វា ច ទានិយំ

បរិភោជនិកា អត្តិ

អរណិ ចាបិ កត្តវំ

នត្តត្តំ សព្វទេសំ វា

ទិសាបិ កុសលោ ភវេ ។

សត្តត្តមេន បញ្ញត្តំ

វត្តំ អារញ្ញាកេសុមេ

អរិយោកាសេ ឌីកេវីសុ

ឌីយាយន្តំ ច បេសលា ។

វត្តពុទ្ធកៈ ខ្នាតតាហា

(ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) ភិក្ខុនៅព្រៃត្រូវក្រោកពីព្រឹកច្រក
បាត្រក្នុងស្នោករួចស្តាយ ពាក់ចំវារលើស្នា ពាក់ស្បែកដើង ទុក
ដាក់គ្រឿងឈើគ្រឿងដី បិទទ្វារបង្អួចហើយចុះពីសេនាសនៈ
ទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ក្នុងកាល
ឥឡូវនេះ ត្រូវដោះស្បែកដើង ហើយច្រកក្នុងថង់ ស្តាយ
ហើយបិទបាំងមណ្ឌលបី ស្ងៀកដណ្តប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ក្នុង
អារព្វាកវត្តនេះ បណ្ឌិតគប្បីដឹងសេចក្តី ដូចជាបិណ្ឌូបារិកវត្ត
ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ លុះចេញពីស្រុកហើយ ត្រូវច្រក
បាត្រក្នុងស្នោក ហើយស្តាយ បត់ចំវារដាក់លើក្បាល ពាក់
ស្បែកដើងហើយទើបដើរចេញទៅ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃត្រូវដកល់
ទឹកសម្រាប់ឆាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភ្លើង ឈើពំនូត
ភ្លើង ឈើច្រត់ ត្រូវរៀនផ្កាយនក្ខត្តបូក្យទាំងអស់ ឬដោយ
ឯកទេស ត្រូវឃ្លាសក្នុងទិស ។ អារព្វាកវត្តព្រះគម្ពីរគតជា
បុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ជាងសត្វ បានបញ្ញត្តទុកហើយ រឿងភិក្ខុច្រើន
រូបធ្វើចំវារក្នុងទីវាល ពួកឆព្វគ្រិយភិក្ខុ គោះសេនាសនៈក្នុងទីធ្លា
ជាទីប្រាសខ្យល់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ប្រឡាក់ដោយធូលី ភិក្ខុ
ទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់ក៏ពោលទោសឡើង ។

និយមិទេ បុល្លវត្តោ

សថេ វិហារោ ឧក្កាទោ

បឋមំ បត្តបិវំ

ភិសិទ្ធិមោហនំ មញ្ញំ

បីបំ ច ខេឡមល្លកំ

អបស្សេនាលោ កកស្លា

តេរុកំ កាឡ មាកតំ

សង្ការំ ភិក្ខុសាមន្តា

សេនា វិហារនានិយំ

បរិភោជនីយសាមន្តា

បដិវត្តេ ច អង្គលោ

អនោវត្តេ អន្តរណំ

បដិទានកមញ្ញកំ^(១)

បីបំ ភិសិ ទិសិទនំ

មល្លកំ អបស្សេនកំ^(២)

បត្តបិវំ ភូមិ ច

ចារន្តំ ឡិរកោតតោ

១ ឧ. ម. បដិទានកមញ្ញោ ច ។ ២ ឧ. ម. អបស្សេន ច ។

នៃយបិដក បុល្លវគ្គ

(ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) បើវិហារមានសម្រាម ភិក្ខុត្រូវ
បោសជម្រះចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវជញ្ជូន
យកបាត្រនឹងចីវរចេញជាមុន ទៅទុកជាក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវ
នាំយកពួក ខ្នើយ គ្រៃ តាំង កន្តោរសម្រាប់ស្តោះទឹកមាត់
ការបង្អែក (ទៅដកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ) ត្រូវបោសអំពីពិធាន
ជាមុនហើយសឹមបោសជ្រុងបង្អួច បើជញ្ជាំងដែលគេបរិកម្ម
ដោយថ្នាំមានពណ៌សម្បុរសៅហ្មង បើផ្ទៃដែលគេធ្វើដោយ
វត្ថុមានពណ៌ខ្មៅសៅហ្មង ត្រូវជ្រលកកំណាត់សំពត់ហើយ
សឹមជូត បើផ្ទៃគេមិនបានធ្វើទេ ត្រូវប្រសំហើយសឹមជូត ត្រូវ
ប្រមូលសម្រាមទៅចាក់ចោល មិនត្រូវគោះសេនាសនៈជិត
ភិក្ខុ ជិតវិហារ ជិតទឹកសម្រាប់ធាន ជិតទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់
ក្នុងទីធ្លាជាទីប្រាសខ្យល់ ត្រូវគោះសេនាសនៈក្នុងទីក្រោម
ខ្យល់ កម្រាលផែនដី ទ្រទាប់ជើងគ្រៃ គ្រៃ តាំង ពួក ខ្នើយ
កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្តោរសម្រាប់ស្តោះទឹកមាត់ នឹងការ
បង្អែក (បើហាលរួចហើយត្រូវជញ្ជូនយកទៅទុកក្នុងទីដែល
វិញ) ត្រូវទុកជាកបាត្រចីវរ តែមិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងទីដែល
មិនស្អាត ត្រូវបត់ចីវរធ្វើដោយខាងនាយឱ្យជាដុតមកខាងនាយ

វត្តកុទ្ធកេ ឧទ្ទានពាហិ

បុរត្តិមា បច្ឆិមា ច

ទុត្តរា អថ ទុត្តិណា

សំនុណ្ណោ ច និវា វិវិ

បរិវេណញ្ច កោដ្ឋកោ

ឧបដ្ឋានត្តិសាលា ច

វត្តកុដី ច ទានិយំ

អាចមកមី វិវិ ច

ទុទ្ទេស បរិបុច្ឆនា

សដ្ឋា ធម្មោ បទីបញ្ច

ន វិវេ ន ច បិកេ (១)

យេន វិវិ បរិវត្តិ

កណ្តោនិ ធម្មយេ

បញ្ចបេសិ មហាវិវេ

វត្តំ សេនាសនេសុ តំ ។

និវាយមាណ ទ្វារំ

១ ឧ. ប. សដ្ឋិធម្មោ បទីបញ្ច វិជ្ជាបេស វិវេ ន បិ បិកេ ។

វត្តពូន្នកៈ ឧទានតាថា

បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលីបក់មកពីទិសខាងកើត ពីទិសខាង
លិច ពីទិសខាងជើង ពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្អួចការ
ពារខ្យល់ បើរដូវត្រជាក់ត្រូវបើកបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បិទក្នុង
វេលាយប់ បើរដូវក្ដៅត្រូវបិទបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បើកក្នុងវេ-
លាយប់ បើបរិវេណ បន្ទប់ រោងឆាន់ រោងភ្នំ បង្គន់
(មានសម្រាមត្រូវបោសចេញ) ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ឆាន់
នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងក្របីសម្រាប់ជម្រះ
បើនៅជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ជាង មិនទាន់ប្រាប់លោកជាមុន កុំ
បង្រៀនបាលី កុំបង្រៀនអដ្ឋកថា កុំស្វាធាយធម៌ កុំសំដែង
ធម៌ កុំអុជប្រទីប កុំលត់ប្រទីប កុំបើកបង្អួច កុំបិទបង្អួច បើ
ចង្រ្កមជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ ភិក្ខុចាស់ចង្រ្កមក្នុងទីណា ភិក្ខុត្រូវ
ផ្លាស់ទីចង្រ្កមកុំឱ្យប៉ះដោយសង្ឃដ៏ភិក្ខុចាស់ឡើយ ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធមានព្យាយាមធំ បានបញ្ញត្តិគ្រានោះ ក្នុងសេនាសនៈ
ទាំងឡាយ (យ៉ាងនេះ) ។ រឿងធម្មតិក្ខុទាំងឡាយគរទេស
ជាច្រើនក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ដុតហើយអង្គុយរំលឹកមាត់ព្រា

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

មុច្ឆិក្ខ័យ្យន្តិ បេសលា ។

ធាវកំ ធម្មយេ ជន្តា

បរិកណ្ណំ តថេវ ច

បរិវេណកោដ្ឋកា សាលា

ចុណ្ណមត្តិកនោណិកា

មុខ បុរោ ន ថេវេ

នវេ ឧស្សហតិ សចេ^(១)

បុរោ ឧបរិ មត្តោ

ចិក្ខុល្លំ មត្តិ បីវកំ

វិជ្ជាបេត្តា បកេត្តា ច^(២)

វត្តំ ជន្តា យវេសុមេ ។

១ ឧ. ម. ន នវេ ឧស្សហតិ សចេ ។ ២ ឧ. វិជ្ជាបេត្តា ច បក្កមេ ។

និយមបិដក បុណ្យវគ្គ

ព្រះថេរៈទាំងឡាយត្រូវកំរៅទាំងណាស់ មិនបានទារចេញ
មក ក៏ជ្រប់ជួលទៅ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់
កំពោលពោសឡើង ។ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) បើផ្ទះ
កកកុញច្រើន ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ភិក្ខុត្រូវចាក់ផេះពោល
បើផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ទីលានខាងក្រៅបរិវេណ បន្ទប់ មីង
រោងនៃផ្ទះជាទីរក្សាកាយ (មានសម្រាម ត្រូវបោសចេញ)
ត្រូវសូនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដីស្អិត ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងស្លក
ត្រូវលាបមុខដោយដីស្អិត ហើយបិទបាំងពីមុខពីក្រោយ
ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀត
បៀតព្រះថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់ភិក្ខុដោយ អាសនៈ បើ
អាចធ្វើបរិកម្មបាន ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ព្រះថេរៈ មិនត្រូវឆ្អិន
ទឹកពីខាងមុខព្រះថេរៈ មិនត្រូវឆ្អិនទឹកពីលើខ្សែទឹក ត្រូវប៉ក
ផ្លូវឲ្យភិក្ខុដែលចុះទៅឆ្អិនទឹក ត្រូវលាងផ្ទះជាទីរក្សាកាយដែល
ប្រឡាក់ដោយកក ត្រូវលាងស្លកសម្រាប់ជាក់ដីស្អិត ហើយ
ទុកជាក់ទាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ លត់ភ្លើង បិទទារ
ហើយសឹមដើរចៀសចេញទៅ នេះជាវគ្គដែលព្រះគម្ពីរថាគត
បានបញ្ញត្តទុកហើយ ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយទាំងឡាយ ។

វត្តក្នុងពេ ឧទ្ទានតាថា

នា ចមេត យ ថាវុត្តិ

បដិទានី ច សាហសា

ឧត្តជំ និគ្គោនោ កដ្ឋំ

វច្ឆំ បស្សាវ ទេឡ្យកំ

ដុស្សា ក្រប សហសា

ឧត្តជំ ចច្ចុ សេសេកំ^(១)

តហំ អន្តោ ច ឧត្តាសេ

វដ្ឋំ អតរមាណកោ^(២)

សហសា ឧត្តជំ បិទេ

និគ្គោនោ កដ្ឋវច្ឆកំ^(៣)

១ ឧ. សេធន ។ ម. សេសេន ។ ២ ឧ. ម. អតរមាណញ ។ ៣ ឧ. សហសា
ឧត្តជំ ឧត្តនេ កដ្ឋ វច្ឆញ សហសា ឧត្តជំ បិទេ ឧត្តនេ កដ្ឋ វច្ឆញ ។

វត្តកូនព្រះ ឧទ្ទានតាប៉ា

រឿងភិក្ខុបន្ទោបង់ទុព្វារៈហើយមិនជម្រះចេញ រឿងភិក្ខុបន្ទោ
បង់ទុព្វារៈតាមលំដាប់ចាស់ខ្លី ទើបព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
បន្ទោបង់ទុព្វារៈតាមលំដាប់ដែលមកដល់ រឿងធម្មតិយភិក្ខុចូល
ទៅកាន់វិច្ឆុកុដិដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចូលទៅខ្លះ
បន្ទោបង់ទុព្វារៈរមាត់ខ្លះ ទិពារឈើស្ទន់បន្ទោបង់ទុព្វារៈខ្លះ បន្ទោ
បង់ទុព្វារៈខាងក្រៅទុព្វារៈខ្លះ បន្ទោបង់បស្សវៈខាងក្រៅទ
បស្សវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ក្នុងទបស្សវៈខ្លះ កិតដោយឈើ
គគ្រាតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់កិតក្នុងរណ្តៅទុព្វារៈខ្លះ ចេញ
ពីវិច្ឆុកុដិ ដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ
ជម្រះឲ្យពួចបុចបុខ្លះ ឲ្យសល់ទឹកនៅក្នុងបំពង់សម្រាប់ជម្រះខ្លះ
(ទើបព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាថា) ភិក្ខុណាទៅកាន់វិច្ឆុកុដិ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវឈរគ្រវីហាមពីខាងក្រៅ ឯភិក្ខុដែលអង្គុយនៅខាងក្នុង
ត្រូវគ្រវីហាមតប រឿងពាក់ចំរើស្ទន់ចំរើស ឬខ្សែស្បង់ចំរើស
ហើយសឹមចូលទៅដោយសន្សឹម ៗ មិនត្រូវចូលទៅដោយ
រហ័សពេក មិនត្រូវសើយស្បង់ចូលទៅ ត្រូវឈររលើទ្រនាប់
សម្រាប់បន្ទោបង់ទុព្វារៈហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវប្រឹង
រមាត់បន្ទោបង់ទុព្វារៈ មិនត្រូវទិពារឈើស្ទន់បន្ទោបង់ទុព្វារៈ

វិនយបិដកេ ពុល្លវគ្គោ

បស្ស្ចវខេ ឡឝឝសា

ក្កបំ ច វច្ឆនាទុកេ

នាតិសហសា ឡត្តជំ

នាទុកាយ ចប្បចប្ប

ន សេសយេ បដិច្ចានេ

ឧបាណា បិវេន ច

វច្ឆក្កជំ បរិកណ្ណំ

បរិវេណាញ កោដ្ឋកោ

អាចមនេ ច ឡទកំ

វតំ វច្ឆក្កជំ សុមេ ។

ឧបាហាណា ទន្តក្កជំ

និយមបទ ចូលវត្ត

មិនត្រូវបន្ទោបង់ទុច្ចារៈខាងក្រៅទេ មិនត្រូវបន្ទោបង់បស្សៈ
 ខាងក្រៅទេបស្សៈ មិនត្រូវស្តោះទឹកមាត់ក្នុងទេបស្សៈ មិន
 ត្រូវកិតដោយឈើគគ្រាត មិនត្រូវចោលឈើសម្រាប់កិតក្នុង
 រណ្តៅទុច្ចារៈ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់ទុច្ចារៈ រួច
 សឹមបិទបាំងស្បង់ មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក មិន
 ត្រូវសើយស្បង់ចេញមក ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះ
 ហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវជម្រះឲ្យឮចុបចុប មិនត្រូវ
 ទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងបំពង់សម្រាប់ជម្រះ ត្រូវឈរលើទ្រ
 នាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមបិទបាំង ត្រូវលាងវច្ចុក្កដិដែល
 ប្រឡាក់ បើកញ្ជើសម្រាប់ដាក់ឈើសម្រាប់កិតពេញហើយ
 ត្រូវនាំយកទៅចាក់ចោល បើវច្ចុក្កដិ លានវច្ចុក្កដិ បរវណ្ណនីដ
 បន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសសំអាតចេញ ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងក្រប
 សម្រាប់ជម្រះ (នេះ) ជាវត្ថុដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តិ
 ក្នុងវច្ចុក្កដិទាំងឡាយ ។ (រឿងព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិទុបដ្ឋាយវត្ត
 ថា) សទ្ធិវិហារិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹកហើយដោះវស្សៈកដើងធ្វើ
 សំពត់ទុក្ខពសន្តៈរៀងស្នាម្នាងហើយប្រគេនឈើស្នូន ប្រគេន

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជាបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវៀវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។
១៧៧

វិញ្ញទ្ធុពេ ឧទានតាប៉ា

មុខោ ធីតកញ្ច អាសនំ

យោគុ ឧទកា ជោវិត្តា^(១)

ឧទ្ធារុក្កា បតាមកំ^(២)

និវាសនា កាយពត្តា

សគុណំ បត្តសោធីកំ

បច្ឆា តិមណ្ឌលោ ចេវ

បរិមណ្ឌល ពន្ធនំ

សគុណំ ជោវិត្តា បច្ឆា

បាតិទ្ធិវេ បដិគ្គហេ

កណាមា នស្ស អាបត្តិ

បឋមា កត្តាន អាសនំ

ឧទកំ បឋ កថលី

បតិគ្គត្តា និវាសនំ

១ ឧ. ម. យោគុ ឧទកំ ជោវិត្តា ។ ២ ឧ. ម. ឧទ្ធារុក្កបតាមច ។

វិញ្ញន្តរៈ ទូទានតាហិ

ទឹកលាងមុខ ក្រាលអាសនៈ ប្រគេនបបរ ប្រគេនទឹក ហើយ
ទទួលយកកាដន់ហើយលាងទុកដាក់ ត្រូវសារអាសនៈចេញ
បើទីនោះមានសម្រាម ត្រូវបោសចេញ បើទបដ្ឋាយ៍ចង់ចូល
ទៅកាន់ស្រុក សន្ធិវិហារក៏ត្រូវប្រគេនស្បង់ទៅលោក ត្រូវ
ប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ តម្រតទុក្ខវាសន្តៈនឹងសង្ឃដ៏ប្រគេន ត្រូវ
ដូតបាត្រដែលទឹក រួចហើយសឹមប្រគេន បើទបដ្ឋាយ៍ចង់
បុរេជាបច្ចុសមណៈត្រូវបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺស្បៀកឲ្យជាបរិ-
មណ្ឌល ត្រូវតែវត្តពន្ធចង្កេះ ឃុំតម្រតទុក្ខវាសន្តៈនឹងសង្ឃដ៏
ពាក់កំលាំងបាត្រហើយកាន់យកទៅធ្វើជាបច្ចុសមណៈចុះ មិន
ត្រូវដើរឆ្ងាយពេក មិនត្រូវដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលរបស់ដែល
គេដាក់ក្នុងបាត្ររបស់ទបដ្ឋាយ៍ បើទបដ្ឋាយ៍កំពុងនិយាយ
មិនត្រូវនិយាយស្តាប់ បើទបដ្ឋាយ៍និយាយពាក្យដែលជិតនឹង
ត្រូវអាបត្តិ ត្រូវហាម ត្រូវត្រឡប់ស្រូតមកមុន ហើយក្រាល
អាសនៈចាំ ត្រូវដកលំទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងរងជើងដែល
លាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដូតជើង ដែលមិនទាន់បាន
លាង ត្រូវក្រោកទទួលបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវប្រគេនស្បង់បន្ទាស់

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ទ្វីតាបេ និទហា កង្កោ

ទ្វីកោតេ កុញ្ញត្ថំ នមេ

ហានិយំ ទុនកំ និចំ

មហាន្តំ ន ច និទហោ

បត្តចីវរំ កម្មំ ច

ពារន្តំ ឡីកោតតោ

ទុទ្ធវេ បដិសាមេ ច

ទុក្កាទោ ច នហាយត្ថំ

សីតំ ទុណំ វេន្តាយរំ

ចុណំ មត្តកថដ្ឋតោ

បិមំ ច ចីវរំ ចុណំ

មត្តកុស្សហតំ មុំ

និយមបិដក ចុល្លវគ្គ

ហើយទទួលយកស្បង់ដែលស្ងៀមមកវិញ ត្រូវសំដីលថ្វីវ
ក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់តែកុំទុកថ្វីវយូរពេក ត្រូវបត់ថ្វីវកុំឱ្យ
បាក់ពាក់កណ្តាល ធ្វើវត្ថុពន្ធក្នុងផ្នត់ថ្វីវ បើទបជ្ឈាយ៍ចង់
ឆាន់ ត្រូវបង្កើនបិណ្ឌបាតចូលទៅប្រគេន ត្រូវស្អុយទឹកឆាន់
ត្រូវប្រគេនទឹកហើយទទួលបាត្រ កាន់ឱ្យទាបស្រួល លាន់
ហើយហាលក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកយូរពេក ត្រូវ
ទុកដាក់បាត្រនឹងថ្វីវ មិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងទីមិនស្អាត ត្រូវធ្វើ
ដោយថ្វីវខាងនាយឱ្យជាផ្នត់មកខាងអាយ ហើយសឹមទុកដាក់
កាលទបជ្ឈាយ៍ក្រោកឡើងហើយ ត្រូវសារអាសនៈចេញ
ហើយរៀបទុកដាក់ទឹកត្រជាក់ទឹកកៅ បើទបជ្ឈាយ៍ចង់ស្រង់
ទឹក ត្រូវចាត់ចែងទឹកស្រង់ បើទបជ្ឈាយ៍ចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះ
ជាទីរក្សាកាយ ត្រូវសូនគ្រឿងលំអិតទុក ត្រូវលាយដីស្អិត
ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ដើរទៅពីខាង
ក្រោយទបជ្ឈាយ៍ ប្រគេនតាំងហើយ ទទួលយកថ្វីវមកដាក់ក្នុង
ទីសមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេនដីស្អិត បើសទ្ធិ-
វិហារិកអាចនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខ

វត្តក្បួនពេ ឧទានតាថា

បុរតោ យេវេ នវេ ន ច^(១)

បរិកម្មញ្ច ធិក្ខមេ

បុរតោ ឧទកេ ញតោ

និវាសេត្តបដ្ឋាយ ច

និវាសនញ្ច សង្ឃជិ

បីបំ វា អាសនេន ច^(២)

នាទោ បីបំ កថលញ្ច

នាវិយុទ្ឋេសបុច្ឆនា

ឧក្ខាបុស្សហំ សោធមយ្យ^(៣)

បឋមំ បត្តចីវរំ

និសំននប្បច្ចត្តវណំ

កិសំតិម្ភោហាននិ ច

មញ្ញោ បីបំ បដិទានំ

មល្លកំ អបស្សនកំ

១ ឧ. ម. បេវេ ។ ម. នវេ ច ។ ២ ឧ. ម. បីបំកំ អាសនេន ច ។ ៣ ឧ. ម. ឧក្ខាបំ សុសោធមយ្យ

វត្តពុទ្ធកៈ ឧទានតាថា

ដោយដ៏ស្អិត ហើយបិទបាំងពីមុខពីក្រោយហើយសមិច្ចល
ទៅ មិនត្រូវអង្គុយច្រៀតច្រៀតក្នុងដាថេរៈ មិនត្រូវហាម
ឃាត់ក្នុងដោយអាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ទប់ជ្ឈាយ័ក្នុងផ្ទះ
ជាទីរក្សាតាយ កាលនឹងចេញមកវិញ ត្រូវបិទបាំងពីមុខពី
ក្រោយរួចសមិច្ចលមកពីផ្ទះជាទីរក្សាតាយ សូម្បីក្នុងទឹកក៏ត្រូវ
ធ្វើបរិកម្មដល់ទប់ជ្ឈាយ័ កាលសន្ធិវិហារក្នុងត្រូវហើយត្រូវ
ឡើងមកមុន ដូតខ្លួនឲ្យស្អិតទឹកហើយស្លៀកស្បង់រួចសមិច្ចល
ទឹកអំពីខ្លួនរបស់ទប់ជ្ឈាយ័ ត្រូវប្រគេនស្បង់សម្រាប់ស្លៀក
ត្រូវប្រគេនសង្ឃដី ត្រូវនាំយកតាំងមកមុនហើយក្រាលអា-
សនៈ ត្រូវដកលំទឹកលាងជើង តាំងរងជើងដែលលាងហើយ
នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង សន្ធិវិ-
ហារក៏ត្រូវសួរទប់ជ្ឈាយ័ ដោយទឹកឆាន់ ត្រូវឲ្យទប់ជ្ឈាយ័
បង្រៀនបាលី ត្រូវឲ្យទប់ជ្ឈាយ័បង្រៀនអង្គកថា បើវិហារ
មានសម្រាមត្រូវបោសសម្រាមចេញ កាលនឹងសំអាតវិហារ
ត្រូវនាំយកបាត្រនឹងចំរុះចេញជាមុន ទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ
កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ ពួកនឹងខ្លើយ គ្រែ តាំង ទ្រនាប់
ជើងគ្រែ តន្ត្រារសម្រាប់ស្តោះទឹកមាត់ ការសម្រាប់ផ្អែក

និយមន័យពេ ចុល្លវត្តោ

កុម្មសុត្តានិកាយោនិ

តេតុតិ កាយ្យកាតតា

កុម្មត្តរណបដិបាទា

មញ្ញោ បិបំ តិម្លោហនំ

និសីទនត្តរណំ ខេឡំ

អថស្សេ បត្តចីវំ

បុរុត្តិមា បច្ឆិមា ច^(១)

ទុត្តិវា អថ ទុត្តិណា

សីតុល្លោ ច ទិវា វត្តិ

បរិវេណញ្ច កោដ្ឋកោ

ទុបដ្ឋានត្តិសាលា ច

វច្ឆ ទានិយ កោជនិ

១ ឧ. ម. បុរុត្តិ បច្ឆិមា ចេវ ។

និយមិណ ចុល្លវិញ្ញាណ

កម្រាលផែនដី សុទ្ធិវិហារិក ត្រូវនាំយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ
បើវិហារមានគ្រឿងស្មុកស្មាញ មានសរសៃសំព័ន្ធក៏ជាដើម
ត្រូវបោសអំពីពិការមកមុន ត្រូវជួតជ្រុងបង្អួច បើដំណឹងដែល
គេបរិកម្មដោយថ្នាំរួចហើយ ត្រូវទ្របជាមានសៅហ្មង ត្រូវ
ជ្រលកកំណាត់សំពត់ពួតហើយសឹមជួត ត្រូវជួតផ្ទៃដែលគេ
ធ្វើដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ បើផ្ទៃដែលគេមិនបានធ្វើត្រូវប្រស
ទឹកហើយសឹមជួត កម្រាលផែនដី ទ្រទាប់ជើងគ្រៃ គ្រៃ
កាំង ពួកខ្លើយ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្តារសម្រាប់
ស្តោះទឹកមាត់ នឹងក្តារសម្រាប់ផ្អែក លុះសុទ្ធិវិហារិកហាល
រួចហើយត្រូវនាំយកទៅទុកក្នុងទីដ៏ដែលវិញ ត្រូវទុកដាក់
បាត្រនឹងចីវរ បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាង
កើត ពីទិសខាងលិច ពីទិសខាងជើង ពីទិសខាងត្បូង (ត្រូវ
បិទបង្អួចការពារខ្យល់) បើរដូវគ្រជាក់ ត្រូវបើកបង្អួចក្នុងវេលា
ថ្ងៃ បិទក្នុងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ
បើកក្នុងវេលាយប់ បរិវេណ បន្ទប់ រោងឆាន់ រោងភ្លើង នឹង
វត្ថុក្នុង បើមានសម្រាម សុទ្ធិវិហារិកត្រូវបោសសម្រាមចេញ
ត្រូវដកលំទឹកសម្រាប់ឆាន់ ដកលំទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់

វិញ្ញាណកថា ទ្វាសនាថា

អាចម៍អនកិរតិ

កក្កុច្ចំ ទិដ្ឋិកា កក្កុ^(១)

មូលមាណត្តអញ្ញំ

តដ្ឋនីយំ និយស្សកិ

បព្វជ្ជា បដិសារណី

ឧត្តបញ្ច កតំ យទិ

នោវេ កាតព្វជនំ^(២)

រជេ សម្មវវត្តកំ

បត្តញ្ច ចីវរញ្ចាបិ

បរិក្ការញ្ច នេននំ

បរិកម្មំ វេយ្យវច្ចំ

បច្ឆា បិណ្ណា បរិសេនា^(៣)

ន សុសនំ ទិសា ចេវ

យាវដីវំ ឧបដ្ឋហោ

សទ្ធិវិហារិកេនេតំ

វត្តបដ្ឋាយិកានិមេ^(៤) ។

១ ឧ. ម. អាចម៍ អនកិរតិ កក្កុច្ចំ ទិដ្ឋិ ច គរ ។ ២ ឧ. កាតព្វជន្យ ។ ម. កាតព្វ
ជន្យ ។ ៣ ឧ. ម. បិណ្ណំ បរិសេនំ ។ ៤ ឧ. ម. គុបដ្ឋាយិកេនិមេ ។

ត្រៃត្រូវ: ឧទានតាថា

ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងក្របសម្រាប់ដង្រះ បើទុបដ្ឋាយកើតសេចក្តី
អង្សុក ត្រូវជួយរម្ងាប់សេចក្តីអង្សុករបស់ទុបដ្ឋាយក ត្រូវ
ជួយបន្ទោបង់សេចក្តីសង្ស័យរបស់ទុបដ្ឋាយក ត្រូវជួយដោះ
ទិដ្ឋិរបស់ទុបដ្ឋាយក ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដល់ទុបដ្ឋាយក
ដែលត្រូវគ្រុកាបត្តិ ដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ដែល
គួរដល់មានក្ត ដែលគួរដល់អញ្ញា បើសង្ឃធ្វើ ភដ្ឋនីយកម្ម
ក្តី និយស្សក្រមក្តី បញ្ចាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី
ទេវបនីយកម្មក្តី សន្និហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ត្រូវ
លាងចីវរបស់ទុបដ្ឋាយក ត្រូវធ្វើចីវរបស់ទុបដ្ឋាយក ត្រូវ
ស្មោរគ្រឿងជ្រលក់ ត្រូវជ្រលក់ចីវរ ប្រែត្រឡប់ឲ្យសព្វល្អ
មិនត្រូវទទួលបាត្រ ចីវរ បរិក្ខារ កោរសក់ ធ្មេបរិកម្ម ធ្មេ
វេយ្យាវច្ចៈ ធ្មេជាបច្ចុសមណៈរបស់ភិក្ខុឯទៀត មិនត្រូវឲ្យ
ចំណុ បាតដល់ភិក្ខុណានីមួយឡើយ មិនទាន់លាទុបដ្ឋាយក
មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវចូលទៅកាន់ព្រៃស្នូ-
សាន មិនត្រូវចៀសចេញទៅកាន់ទិស បើទុបដ្ឋាយកអា-
ពាធ ត្រូវបម្រើតាតែអស់ជីវិត នេះជាទុបដ្ឋាយកវត្តដែល
ព្រះគម្ពីរបានបញ្ញត្តិទុក ចំពោះសន្និហារិកទាំងឡាយ ។

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ឌីវា និសាសនទ្ធីសា
បុត្តា បត្តញ្ច ចីវរំ
បរិក្ការំ តិលាបោ ច
ន បុត្តាសមណោ កថេ
ឧបជ្ឈាយេស្ស យាវតា^(១)
ឯវំ អាចរិយេស្សិ
សទ្ធិវិហារិកេ វត្តា
តថេវ អន្តេវាសិកេ
អាគន្ធកេស្ស យាវតា
បុន អាវាសិកេស្ស ច ឬ
តមិកានុមោទនិកា
កត្តក្កេ បិណ្ឌុចាតិកេ
អារញ្ញកេស្ស យំ វត្តំ
យំ ច សេនាសនេស្សិ
ជន្តាយេវ វច្ឆក្កដិ
ឧបជ្ឈា សទ្ធិវិហារិកេ

និយមបិដក បុណ្យត្រៃ

(រឿងព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិសុទ្ធិវិហារិកវត្តថា) ទេវជ្ឈាយ័ត្រូវ

សង្គ្រោះអនុគ្រោះសុទ្ធិវិហារិក ដោយដម្បន្ទាន ដោយពាក្យ

ប្រដៅ ដោយបាលី ដោយអង្គកថា ត្រូវឲ្យបាត្រ ឲ្យចំរើរ ឲ្យ

ហិក្ខុរ បើសុទ្ធិវិហារិកមានដម្ប ទេវជ្ឈាយ័ត្រូវថែទាំ ទេវជ្ឈាយ័

មិនត្រូវធ្វើជាបញ្ចសមណៈរបស់សុទ្ធិវិហារិក ក្នុងទេវជ្ឈាយ័ត្រ

សុទ្ធិវិហារិកត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា សូម្បីក្នុងអាចរិយវត្ត អន្ត-

វាសិកក៏ត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងនោះដែរ សុទ្ធិវិហារិកវត្ត ទេវជ្ឈាយ័

ត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា អន្តវាសិកវត្ត អាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាង

នោះដែរ ។ ក្នុងខន្ធកៈនេះមានរឿង ១៧ មានវត្ត ១៤ គឺ

អាគន្ធកវត្ត ១ អាវាសិកវត្ត ១ គមិកវត្ត ១ អនុមោទនាវត្ត ១

ភត្តកវត្ត ១ បណ្ឌបាតិកវត្ត ១ អារញ្ញកវត្ត ១ សេនាសនវត្ត ១

ជន្មាយវត្ត ១ វច្ឆកវត្ត ១ ទេវជ្ឈាយវត្ត ១ សុទ្ធិវិហារិកវត្ត ១

វព្វក្ខន្ធព ឧទ្ទានពាយ

អាចរិយេស្ម យំ វត្ថុ
តថេវ អន្តោវាសិកេ
ឯក្កន្ធវិសតវត
វត្តា ចោទស^(១) ឧទ្ធកេ
វត្ថុ អបរិប្បន្តោ^(២)
ន សីលំ បរិប្បតិ
អស្មុទ្ធសីលោ ឧប្បញ្ញោ
ចិត្តកក្កំ ន វិន្ទតិ
វិក្ខិត្តចិត្តោនេកត្តោ
សម្មា ធម្មំ ន បស្សតិ
អបស្សមាទោ សទ្ធម្មំ
ទុក្ខា ន បរិមុច្ចតិ ។
យំ វត្ថុ បរិប្បន្តោ
សីលម្បិ បរិប្បតិ
វិស្មុទ្ធសីលោ សប្បញ្ញោ
ចិត្តកក្កម្បិ វិន្ទតិ

១ ឧ. លោឡស ។ ២ ឧ. អបរិប្បន្តោ ។

វត្តព្រះនាមៈ ឧទានតាប៉ា

អាចរយវត្ត ១ អនេវសិកវត្ត ១ ភិក្ខុណាមិនញ៉ាំងវត្ត

ឲ្យពេញបរិបូណ៌ទេ សីលរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏មិនពេញ

បរិបូណ៌ដែរ ភិក្ខុណាមានសីលមិនបរិសុទ្ធ ខ្សត់ប្រាជ្ញា

ភិក្ខុនោះក៏មិនបាននូវឯកគុត្តតាចិត្តឡើយ ភិក្ខុណាមានចិត្តរើ

វោយ មានការម្នាក់រាយមាយ ភិក្ខុនោះនឹងមិនបានឃើញ

ព្រះសុទ្ធម្មដោយប្រព័ន្ធ កាលបើភិក្ខុណា មិនបានឃើញ

ព្រះសុទ្ធម្មហើយ ភិក្ខុនោះនឹងមិនបានរួបរួមផ្គត់ផ្គង់ ។

ភិក្ខុណា បានញ៉ាំងវត្តណានីមួយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ហើយ

សីលរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏ពេញបរិបូណ៌ ភិក្ខុណា មានសីល

បរិសុទ្ធ ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ភិក្ខុនោះ រើមន្តបានឯកគុត្តតាចិត្ត

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អវិក្ខត្តចិត្តោ ឯកតោ

សម្មា ធម្មំ វិបស្សតិ

សម្មស្សមាណោ សទ្ធម្មំ

ទុក្ខា សោ បរមមុច្ចតិ ។

តស្មា ហិ វត្តំ ប្បវេយ្យ

ដំនបុត្តោ វិបត្តុណោ

ឡុវាទំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស

តតោ និព្វានមេហិតិ ។

និយមិទិត បុល្លវត្ត

ភិក្ខុណា មានចិត្តមិនរើរវាយ មានការម្នាក់តែមួយ ភិក្ខុ
នោះនឹងបានឃើញច្បាស់នូវធម៌ដោយប្រពៃ កាលបើឃើញ
ច្បាស់នូវព្រះសទ្ធម្ម (ដោយប្រពៃហើយ) ភិក្ខុនោះនឹងបាន
ផុតចាកសេចក្តីទុក្ខ ។ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុដែលជាបុគ្គលនៃ
ព្រះជិនស្រី ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាជាពិចារណាឃើញច្បាស់នូវធម៌ទ
នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ គប្បីបំពេញវត្តឱ្យពេញលេញ នឹងបាន
សម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ក្នុងលំដាប់នោះឯង ។

បារតិហោក្កដិបនក្កនិក្ក

[១០១] តេជ សមយេន តុន្តោ កកវា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ បុព្វារមេ មិការមាតុ ទាសារេ ។ តេជ ទោ
 បន សមយេន កកវា តទហ្មទោសមេ បណ្ណារសេ
 កិក្កុស ផ្សំបវ្តោ និសិដ្ឋោ ហោតិ ។ អមេទោ អាយស្មា
 អានន្តោ អកិក្កនាយ វត្តយោ និក្កន្តេ បឋមេ យាមេ
 ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្វា យេន កកវា
 តេជញ្ញលំម្បណាមេត្វា កកវន្តំ ឯតទរោច អកិក្កនា
 កន្តេ វត្តំ និក្កន្តោ បឋមោ យាមោ ចិរនិសិដ្ឋោ កិក្កុ-
 សន្តោ ឧទ្ទិសតុ កន្តេ កកវា កិក្កនំ ទាតិមោក្កន្តំ ។
 ឯវំ វុត្តេ កកវា តុណ្ហំ អហោសំ ។ ទតិយម្បំ ទោ
 អាយស្មា អានន្តោ អកិក្កនាយ វត្តយោ និក្កន្តេ មជ្ឈិមេ
 យាមេ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្វា យេន
 កកវា តេជញ្ញលំម្បណាមេត្វា កកវន្តំ ឯតទរោច អកិ-
 ក្កនា កន្តេ វត្តំ និក្កន្តោ មជ្ឈិមោ យាមោ ចិរនិសិដ្ឋោ

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ

(១១១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងប្រាសាទ
មិគិលេសាក្នុងបុព្វរាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង នាថ្ងៃបណ្ណា-
សីទេវោសថនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ (ក្នុងរោងទេវោសថ) មាន
ភិក្ខុសង្ឃចោមរោម ។ លុះវេលារាត្រីបឋមយាមកនូវទៅហើយ ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈធ្វើទុត្តរាសន្តៈធៀងស្មាម្លាង លើកអញ្ជូល
ប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីទុះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វេលារាត្រីបឋមយាម កនូវ
ទៅហើយ ភិក្ខុសង្ឃអង្គុយចាំយូរហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដែល
ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគក៏
គង់ស្ងៀម ។ កាលបើវេលារាត្រីមជ្ឈមយាមកនូវទៅហើយ ព្រះអានន្ទដ៏
មានអាយុ ក្រោកចាកអាសនៈធ្វើទុត្តរាសន្តៈធៀងស្មាម្លាង លើកអញ្ជូល
ប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីទុះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ អស់វារៈដាគំរប័ព័រដងទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន វេលារាត្រីមជ្ឈមយាមកនូវទៅហើយ ភិក្ខុសង្ឃអង្គុយចាំយូរហើយ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

កិក្ខុសង្ឃោ ឧទ្ទិសតុ កន្លេ កកវា កិក្ខុនំ ចាតិមោ-
ត្តន្តំ ។ ទុតិយម្បំ ខោ កកវា តុណ្ហំ អហោសិ ។ តតិ-
យម្បំ ខោ អាយស្មា អាណន្តោ អភិក្កត្តាយ រត្តិយា
និក្ខន្តេ បច្ឆិមេ យោមេ ឧទ្ធស្តំ^(១) អរុណំ នន្ទម្បិយោ
រត្តិយា ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្តា យេន
កកវា តេនញ្ញុលំម្បណាមេត្តា កកវន្តំ ឯតនេវេច
អភិក្កត្តា កន្លេ រតិ និក្ខន្តោ បច្ឆិមោ យោមោ ឧទ្ធស្តំ
អរុណំ នន្ទម្បិ រតិ ចិរិនិសិន្នោ កិក្ខុសង្ឃោ ឧទ្ទិសតុ
កន្លេ កកវា កិក្ខុនំ ចាតិមោត្តន្តំ ។ អបរិសុទ្ធា
អាណន្ត បរិសាតិ ។

[១១២] អថខោ អាយស្មតោ មហាមោត្តល្លានស្ស
ឯតនេហោសិ តំ នុ ខោ កកវា បុត្តលំ សន្ធាយ ឯវ-
មាហ អបរិសុទ្ធា អាណន្ត បរិសាតិ ។ អថខោ អាយស្មា
មហាមោត្តល្លានោ សញ្ញាវន្តំ កិក្ខុសង្ឃំ ចេតសា ចេតោ

១ ឧ ឧទ្ធស្តំ ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ស្ងៀម អស់វារៈជាគំរប់ពីរ
ដង ។ លុះវេលាពត្រីបច្ឆិមយាមកន្ទង់ទៅហើយ ពត្រីក៏ប្រាកដដូចជាមាន
មុខស្រស់ (ចំព្រង) ក្នុងពេលដែលអរុណរះឡើង ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ
ក៏ត្រោកចាកអាសនៈ ហើយធ្វើទត្តកសន្តិៈធៀងស្នាម្នាម លើកអញ្ជាលី
ប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់បីដងទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ
ពត្រីបច្ឆិមយាមកន្ទង់ទៅហើយ អរុណក៏រះហើយ ពត្រីក៏ប្រាកដដូចជា
មានមុខស្រស់ហើយ ភិក្ខុសង្ឃក៏អង្គុយចាំយូរហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មានន្ទ បរិសឡមិនបរិសុទ្ធទេ ។

(១១២) ត្រាពោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុមានសេចក្តីគ្រិះ
រិះដូច្នោះថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងកបុគ្គលណាហ្ន៎ បានជាទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់មានន្ទ បរិសឡមិនបរិសុទ្ធទេយ្យនេះ ។ ត្រាពោះ ព្រះ
មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ស្ទង់មើលចិត្ត (របស់សង្ឃ) ដោយចិត្ត

បាតិមោក្ខន្តិបនក្ខន្ធកេ មហាមោក្ខល្លានវគ្គ

បរិច្ច មនសា កាសិ ។ អន្តសា ទោ អាយស្មា មហា-
មោក្ខល្លានោ តំ បុគ្គលំ ទុស្សីលំ ចាបធម្មំ អសុចិស័ដ្ឋ-
ស្សរសមាចារំ បដិច្ចន្តកម្មន្តំ អស្សមណំ សមណប្បដិញ្ញំ
អព្រហ្មចារិ ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញំ អន្តោប្បតិ អវស្សតំ កសម្ព-
កជាតំ មជ្ឈេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ជិសិទ្ធិ ទិស្វាន យេន
សោ បុគ្គលោ តេនុបស័ដ្ឋមិ ឧបស័ដ្ឋមិត្វា តំ បុគ្គលំ
ឯតទភោច ឧដ្ឋេហិ អារុសោ ទិដ្ឋោសិ កកវតា នត្ថំ តេ
កិក្ខុហិ សទ្ធិ សំវាសោតិ ។ ឯវំ វុត្តេបិ សោ បុគ្គលោ
តុណ្ណិ អហោសិ ។ ទុតិយម្យំ ទោ អាយស្មា មហាមោក្ខ-
ល្លានោ តំ បុគ្គលំ ឯតទភោច ឧដ្ឋេហិ អារុសោ ទិដ្ឋោសិ
កកវតា នត្ថំ តេ កិក្ខុហិ សទ្ធិ សំវាសោតិ ។ ទុតិយម្យំ
ទោ សោ បុគ្គលោ តុណ្ណិ អហោសិ ។ តតិយម្យំ ទោ
អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តំ បុគ្គលំ ឯតទភោច

ធាតុមហានិក្ខេបនិក្ខេបៈ រឿងព្រះមហាមោគ្គល្លាន

(របស់លោក) ហើយធ្វើទុកក្នុងចិត្តចំពោះភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់នោះ ។ ព្រះ
មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានឃើញបុគ្គលទ្រុស្តសីលនោះ មានធម៌
លាមក មានមារយាទមិនល្អ គួរឱ្យគេរង្រៀស មានអំពើអាក្រក់បី៥ទាំងទុក
មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាថាខ្លួនជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ
តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ស្វយក្នុង មានចិត្តដាក់ដោយ
រាគៈ កខ្វក់ដូចសម្រាម អង្គុយនៅក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ លុះឃើញ
ហើយ ក៏ចូលទៅរកបុគ្គលនោះ លុះចូលទៅជិតហើយ ក៏ពោល
ពាក្យនេះចំពោះបុគ្គលនោះថា នៃអារុសោ អ្នកចូរក្រោកចេញ ដ្បិត
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានឃើញអ្នកឯងច្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាន
នៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ កាលដែលព្រះមហាមោគ្គ-
ល្លានពោលយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះក៏នៅស្ងៀម ។ ព្រះមហាមោគ្គ-
ល្លានដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុគ្គលនោះជាគំរប់ពីរដងទៀត
ថា នៃអារុសោ អ្នកចូរក្រោកចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បាន
ឃើញអ្នកច្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅរួម ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
ហើយ ។ បុគ្គលនោះក៏នៅស្ងៀមអស់រវៈពីរដងទៀត ។ ព្រះមហាមោគ្គ-
ល្លានដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុគ្គលនោះជាគំរប់បីដងទៀត

វិទយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ឧដ្ឋេហំ អារុសោ ទិដ្ឋាសិ ភគវតោ នត្ថំ តេ ភិក្ខុហិ
សទ្ធិំ សំវាសោតិ ។ តតិយម្បិ ខោ សោ បុគ្គលោ តុណ្ណិ
អហោសិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាមោគ្គលោ
តំ បុគ្គលំ ពាហាយំ តហេត្វា ពហិទ្ធារកោដ្ឋកា (១)

និក្ខាមេត្វា សូចិយដិកំ ទត្វា យេន ភគវា តេ-
នុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទេវេច និក្ខា-
មិតោ សោ ភន្តេ បុគ្គលោ មយោ បរិសុទ្ធា បរិសា
ឧទ្ទិសតុ ភន្តេ ភគវា ភិក្ខុនំ បាតិមោក្ខន្តិ ។ អច្ឆរិយំ (២)
មោគ្គលាន អត្តតំ មោគ្គលាន យាវ ពាហាតហណាបិ
ធាម សោ មោយបុរិសោ អាតមិស្សតីតិ ។

[១១៣] អថខោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អដ្ឋិមេ
ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្តេ អច្ឆរិយោ អត្តតា ធម្មា យេ ទិស្វា
ទិស្វា អសុវា មហាសមុទ្តេ អភិរមន្តិ ។ កតមេ អដ្ឋ ។
មហាសមុទ្តោ ភិក្ខុវេ អនុបុត្វនិដ្ឋោ អនុបុត្វខោណោ

១ យាវ ពហិទ្ធារកោដ្ឋកាតិ កត្តចិ យោគ្គកេ ទិស្សតិ ។ ២ អច្ឆរិយំ ខេតិ កត្តចិ
យោគ្គកេ ទិស្សតិ ។

វិទេយបិដក ចុល្លវត្ត

ថា នៃអារុហោ អ្នកចូរស្រាកចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បាន
ឃើញអ្នកឯងច្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
ហើយ ។ ឯបុគ្គលនោះក៏ទៅស្ងៀម អស់វារៈជាគំរប់បីដងទៀត ។ តពីនោះ
មក ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ចាប់ដៃបុគ្គលនោះទាញចេញទៅ
ខាងក្រៅស៊ីទារ ហើយសិក្ខាខាស់គន្លឹះនឹងទុកទារ រួចចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានស្រាប់បង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គល (ទ្រុស្តសីល) នោះ
ខ្ញុំព្រះអង្គបានបណ្តេញឲ្យដើរចេញទៅហើយ ឥឡូវនេះបរិសទ្យបរិសុទ្ធ
ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន (ហេតុនេះ)
អស្ចារ្យណាស់ មិនធ្លាប់កើតមានទេ ម្ចាស់មោគ្គល្លាន មោឃបុរសនោះមិន
សមបើនឹងមកដរាបតែគេចាប់ទាញដៃ (បណ្តេញចេញដូច្នោះ) សោះ ។

(១១៣) ត្រាតោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងមហាសមុទ្រមានធម្មតាមិនដែលកើត
គួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាងនេះ ដែលពួកអសុរឃើញហើយតែងរីករាយក្នុងមហា-
សមុទ្រ ។ ធម្មតាគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មហាសមុទ្រ មានទំនាប ដោយលំដាប់ មានទីដម្រាល ដោយលំដាប់

បាតិមោក្ខន្តិបនក្ខន្តិកេ មហាសមុទ្រេ អន្តិច្ឆរិយក្កតធម្មា

អនុប្បត្តិបញ្ញារោ ន អាយតតេកេនេវ បទាតោ យម្យិ ភិក្ខុវេ
មហាសមុទ្រោ អនុប្បត្តិនិទ្រោ អនុប្បត្តិទោណោ អនុប្បត្តិ-
បញ្ញារោ ន អាយតតេកេនេវ បទាតោ អយំ ភិក្ខុវេ
មហាសមុទ្រេ បឋមោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ
ទិស្វា ទិស្វា អស្សរា មហាសមុទ្រេ អភិវមន្តិ ។

[១១៤] បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ បិទធម្មោ
វេលំ ធាតវត្តតិ យម្យិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ បិទធម្មោ
វេលំ ធាតវត្តតិ អយម្យិ^(១) ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រេ ទុតិយោ
អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អស្សរា មហា-
សមុទ្រេ អភិវមន្តិ ។

[១១៥] បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ន មនេន
ក្យណាបេន សំវសតិ យំ ហោតិ មហាសមុទ្រេ មតំ
ក្យណាបំ តំ ខិច្ចញ្ញោវ តិវំ វាហោតិ វេលំ ទុស្សាទេតិ^(២)

១ អយ្យិសទ្ធា ខ. ប. វ. ឃោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ២ ខ. ប. ទុស្សាវេតិ ។

ធាតុមេត្តាបន្តទូក្លោះ ធម្មតាមិនដែលកើតធូរអស្សារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងមហាសមុទ្រ

មានទីទេរទៅដោយលំដាប់ មិនមែនចោតជ្រៅទៅតែម្តងដូចជាអណ្តូងទេ
ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមហាសមុទ្រដែលមានទំនាបដោយលំដាប់ មានទី
ជម្រាលដោយលំដាប់ មានទីទេរទៅដោយលំដាប់ មិនមែនចោតជ្រៅទៅ
តែម្តងដូចជាអណ្តូងទេ ដោយធម្មតាណា ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
ធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្សារ្យទី ១ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរឃើញ
ហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(១១៤) ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត មហា-
សមុទ្រមានទឹកតាំងនៅនឹងជាធម្មតា មិនដែលឡើងឬដោះហួសច្រាំងទៅ
បានទេ ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រតែងមានទឹកតាំងនៅនឹងជាធម្មតា
មិនដែលឡើងឬដោះហួសច្រាំងបានឡើយ ដោយធម្មតាណា ម្កាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើតមាន គួរអស្សារ្យទី ២ ក្នុងមហា-
សមុទ្រ ដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(១១៥) ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត មហា-
សមុទ្រមិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបានទេ បើសាកសពស្លាប់ណា
មានក្នុងមហាសមុទ្រ រលកតែងបន្សាត់សាកសពស្លាប់នោះទៅរកច្រាំង
ផាត់ឡើងទៅលើគោកមួយរំពេច ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមហាសមុទ្រ
មិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបាន បើសាកសពណា មានក្នុង

វិន័យបទិកា ចុល្លវគ្គោ

យម្បី ភិក្ខុវេ មហាសម្មទ្កោ ន មតេន កុណាបេន
សំសតិ យំ ហោតិ មហាសម្មទ្កេ មតំ កុណាបំ តំ
ខិប្បញ្ញាវ តំ វាហោតិ ថេនំ ឧស្សាទេតិ អយម្បី ភិក្ខុវេ
មហាសម្មទ្កេ តតិយោ អចារិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា
ទិស្វា អសុរា មហាសម្មទ្កេ អភិវមន្តិ ។

[១១៦] បុន ចប្បំ ភិក្ខុវេ យោ កាចិ មហានទិយោ
សេយ្យនីទំ តត្ថា យមុនា អចារិតំ សរក្ខ មហី តា
មហាសម្មទ្កំ បត្តា ជហន្តិ បុរិមាទំ នាមតោត្តានិ មហា-
សម្មទ្កោត្រូវ សង្ឃំ^(១) តច្ឆន្តិ យម្បី ភិក្ខុវេ យោ កាចិ
មហានទិយោ សេយ្យនីទំ តត្ថា យមុនា អចារិតំ សរក្ខ
មហី តា មហាសម្មទ្កំ បត្តា ជហន្តិ បុរិមាទំ នាម-
តោត្តានិ មហាសម្មទ្កោត្រូវ សង្ឃំ តច្ឆន្តិ អយម្បី ភិក្ខុវេ
មហាសម្មទ្កេ ចតុត្តោ អចារិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា
ទិស្វា អសុរា មហាសម្មទ្កេ អភិវមន្តិ ។

[១១៧] បុន ចប្បំ ភិក្ខុវេ យោកាចិ លោកេ ស-
វន្តិយោ^(២) មហាសម្មទ្កំ អប្បន្តិ យោ ច អន្តរក្ខា ជារា

១ ឧ. ម. សង្ឃំ ។ ២ ឧ. ម. យោ ច លោកេ សវន្តិយោ ។

និយមន័យ ចុល្លវិញ្ញាណ

មហាសមុទ្រ រលកតែងបន្ទាត់សាកសពស្លាប់នោះទៅក្រឡាំង ផាត់
ឡើងទៅលើគោកមួយរំពេច ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៣ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែល
ពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(១១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានគេទៅទៀត ទន្ទេ
ធំ ៗ ទាំងឡាយណានីមួយ ដូចជាទន្ទេគង្គា យមុនា អចរិតី សរក្ខ មហី
ទន្ទេទាំងនោះ កាលបើហូរទៅដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាម
នឹងគោត្រដើម(របស់ខ្លួន)ហើយដល់នូវកិរិយាពប់បញ្ចូលថា មហាសមុទ្រ
តែម្យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេធំទាំងឡាយណានីមួយ ដូចជា
ទន្ទេគង្គា យមុនា អចរិតី សរក្ខ មហី ទន្ទេទាំងនោះកាលបើហូរទៅដល់
មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម(របស់ខ្លួន)ហើយដល់
នូវកិរិយាពប់បញ្ចូលថា មហាសមុទ្រតែម្យ៉ាង ដោយធម្មតាណា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតា មិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៤ ក្នុង
មហាសមុទ្រដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(១១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានគេទៅទៀត
ទឹកទន្ទេទាំងឡាយណានីមួយ ក្នុងលោក ដែលហូរស្រោចទៅកមហា-
សមុទ្រក្តី ទឹកភ្លៀងទាំងឡាយណា ដែលហូរធ្លាក់ចុះមកពីពិភាសក្តី

បាតិមោក្ខន្តិបទពុទ្ធកេ មហាសមុទ្រ អដ្ឋប្បវិយព្ពកធម្មា

បឋតន្តិ ន តេន មហាសមុទ្រស្ស ខានត្ថំ វា ប្បត្ថំ វា
បញ្ញាយតិ យម្បី ភិក្ខុវេ យោ កាចិ លោកេ សវន្តិយោ
មហាសមុទ្រំ អប្បន្តិ យោ ច អន្តលក្ខណា ជាវា បឋតន្តិ
ន តេន មហាសមុទ្រស្ស ខានត្ថំ វា ប្បត្ថំ វា បញ្ញាយតិ
អយម្បី ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រេ បញ្ចមោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ
ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អសុវា មហាសមុទ្រេ អភិវមន្តិ ។

(១១៨) បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ឯករសោ
លោណរសោ យម្បី ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ឯករសោ
លោណរសោ អយម្បី ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រេ ធម្មោ អច្ឆ-
រិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អសុវា មហា-
សមុទ្រេ អភិវមន្តិ ។

(១១៩) បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ពហុរតនោ
អនេករតនោ តត្រិមាណិ រតនាណិ សេយ្យមីទំ មុត្តា មណី
វេទ្យរិយោ សម្លោ សិលា បវាទ្យំ រជតំ ជាត្រុបំ លោ
ហិតម្លោ មសារតល្យំ យម្បី ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ

ពាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ សភាពមិនដែលកើតក្នុងអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងធម៌វិន័យ

មហាសមុទ្រក៏មិនប្រាកដជាស្រក ឬពេញដោយទឹកទន្លេនឹងទ ទឹកភ្លៀង
នោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកទន្លេទាំងឡាយណាមួយក្នុង
លោក ដែលហូរទៅរកមហាសមុទ្រក្តី ទ-ទឹកភ្លៀងទាំងឡាយណា
ដែលហូរធ្លាក់ចុះមកពីអាកាសក្តី មហាសមុទ្រក៏មិនប្រាកដជាស្រកឬពេញ
ដោយទឹកទន្លេនឹងទ ទឹកភ្លៀងទាំងនោះ ដោយធម្មតាណា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៥ ក្នុងមហាសមុទ្រ
ដែលពួកអស្ករឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១១៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត មហា-
សមុទ្រមានរសតែមួយ គឺរសប្រៃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រ
តែងមានរសតែមួយ គឺរសប្រៃ ដោយធម្មតាណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៦ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួក
អស្ករឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១១៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត មហា-
សមុទ្រមានរតនៈ (ទ្រព្យជាគ្រឿងពេញចិត្ត) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែ
រតនៈម្យ៉ាងទេ ឯរតនៈទាំងនេះដែលមានក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ កែវមុត្តា
កែវមណី កែវពិទ្ធុរ្យ ស័ន្ទ សិលា កែវប្រពាឡ ប្រាក់ មាស កែវ
ក្រហម (ភ្លឺទង្គិម) និងកែវមរកត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រ

វិទយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមាណំ រតនាណំ សេយ្យដីទំ
មុត្តា មណី វេន្យុរិយោ សង្ខោ សិលា បវាឡំ រជតំ
ជាន្ទ្របំ លោហិតង្គោ មសារតល្លំ អយម្យំ ភិក្ខុវេ មហា-
សមុទ្ទេ សត្តមោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា
ទិស្វា អស្សរា មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

[១២០] ចុន ចបរំ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទោ មហតំ
ក្ខតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ក្ខតា តិមិ តិមិដ្ឋលោ តិមិតិ
មិដ្ឋលោ មហាតិមិដ្ឋលោ^(១) អស្សរា ធាតា តទ្ធិញ្ញា សន្តិ
មហាសមុទ្ទេ យោជនសតិកាបិ អត្តកាវា ទ្វិយោជន-
សតិកាបិ អត្តកាវា តិយោជនសតិកាបិ អត្តកាវា ច-
តុយោជនសតិកាបិ អត្តកាវា បញ្ចយោជនសតិកាបិ
អត្តកាវា យម្យំ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទោ មហតំ ក្ខតានំ
អាវាសោ តត្រិមេ ក្ខតា តិមិ តិមិដ្ឋលោ តិមិតិ-
មិដ្ឋលោ មហាតិមិដ្ឋលោ អស្សរា ធាតា តទ្ធិញ្ញា សន្តិ

១ ខ. ម. ពោត្តកេសុ មហាតិមិដ្ឋលោតិ ពាហិ ន ទិស្សតិ ។

វិនយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

មានភនៈច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែភនៈម្យ៉ាងទេ ឯភនៈទាំងនេះ ដែល
មាននៅក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺកែ មុត្តា ក្រមណី កែវពិទ្យ រស្មី សិលា
កែវប្រពាទ្យ ប្រាក់ មាស កែវក្រហម និងកែវមរកត ដោយធម្មតាណា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៧ ក្នុង
មហាសមុទ្រដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត
មហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកសត្វធំៗ ជាច្រើន ពួកសត្វធំៗទាំង
នេះ (តែងនៅ) ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺត្រីឈ្លោះភិមិ ឈ្លោះភិមិដ្ឋល
ឈ្លោះភិមិភិមិដ្ឋល ឈ្លោះមហាភិមិដ្ឋល និងពួកអសុរ នាគ គន្ធព្វ ដែល
មានអត្តភាព ១ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ២ រយយោជន៍ខ្លះ មាន
អត្តភាព ៣ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៤ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្ត-
ភាព ៥ រយយោជន៍ខ្លះ តែងនៅក្នុងមហាសមុទ្រ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកសត្វធំៗ ជាច្រើន ពួកសត្វធំៗ ទាំង
នេះ ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ ត្រីឈ្លោះភិមិ ឈ្លោះភិមិដ្ឋល ឈ្លោះ
ភិមិភិមិដ្ឋល ឈ្លោះមហាភិមិដ្ឋល និងពួកអសុរ នាគ គន្ធព្វ ដែលមាន

ធាតុដោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធពេ ធម្មវិនយេ អដ្ឋិច្ឆិយព្ពកធម្មា

មហាសម្មទ្តេ យោជនសតិកាយិ អត្តភារាវ ។ បេ ។
បញ្ចយោជនសតិកាយិ អត្តភារាវ អយម្យំ ភិក្ខុវេ
មហាសម្មទ្តេ អដ្ឋមោ អច្ឆិរិយោ អត្តតោ ធម្មា យំ
ទិស្វា ទិស្វា អស្សវា មហាសម្មទ្តេ អភិវមន្តិ ឥមេ ទោ
ភិក្ខុវេ មហាសម្មទ្តេ អដ្ឋ អច្ឆិរិយោ អត្តតោ ធម្មា យេ
ទិស្វា ទិស្វា អស្សវា មហាសម្មទ្តេ អភិវមន្តិ ។

[១២១] ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ អដ្ឋ
អច្ឆិរិយោ អត្តតោ ធម្មា យេ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ ឥមស្មី
ធម្មវិនយេ អភិវមន្តិ ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យថាបិ
ភិក្ខុវេ មហាសម្មទ្តោ អនុប្បត្តិមន្តោ អនុប្បត្តិទោលោ អ-
នុប្បត្តិបញ្ចារេ ន អាយតកេនេវ បហាតោ ឯវមេវ ទោ
ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ អនុប្បត្តិសិក្ខា អនុប្បត្តិកិរិយោ
អនុប្បត្តិប្បជីវនា ន អាយតកេនេវ អញ្ញាបជីវេនោ យម្យំ
ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ អនុប្បត្តិសិក្ខា អនុប្បត្តិកិរិយោ
អនុប្បត្តិប្បជីវនា ន អាយតកេនេវ អញ្ញាបជីវេនោ អយំ
ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ បឋមោ អច្ឆិរិយោ អត្តតោ ធម្មា
យំ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ អភិវមន្តិ ។

ធាតុមេត្តាបន្តិក្ខន្តៈ សភាពមិនដែលកើតត្រូវអស្សារ្យ ៨ យាង ក្នុងធម៌វិន័យ

អត្តភាព ១ រយយោជន៍ខ្លះ ។ បេ ។ មានអត្តភាព ៥ រយយោជន៍ខ្លះ តែង
នៅក្នុងមហាសមុទ្រ ដោយធម្មភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
ធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្សារ្យ ទី ៨ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួក
អសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ មានសភាពមិន
ដែលកើត គួរអស្សារ្យ ៨ ប្រការ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ តែង
ត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដូចមហាសមុទ្រដែរ ។ សភាពគួរអស្សារ្យ
៨ ប្រការនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ មាន
ការសិក្សាដោយលំដាប់ មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើដោយលំដាប់ មានសេចក្តី
ប្រតិបត្តិដោយលំដាប់ មិនមែនបានគ្រាន់ដឹងព្រះអរហត្តផលតែម្តងទេ
ដូចមហាសមុទ្រ ដែលមានទំនាបដោយលំដាប់ មានទីជម្រាលដោយ
លំដាប់ មានទីទេរដោយលំដាប់ មិនមែនចោតជ្រៅទៅតែម្តងដូចអណ្តូងទេ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ តែងមានការសិក្សាដោយលំដាប់
មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើដោយលំដាប់ មានសេចក្តីប្រតិបត្តិដោយលំដាប់ មិន
មែនបានគ្រាន់ដឹងព្រះអរហត្តផលតែម្តង ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្សារ្យ ទី ១ ក្នុងធម៌
វិន័យនេះដែលភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ តែងត្រេកអរក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

នៃយបិដក ចុល្លវត្តោ

(១២២) សេយ្យតាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ពោ បិត-
តម្ពោ វេលំ ធាតវត្តតិ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យំ មយា សា-
វកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ
ធាតិក្កមន្តិ យម្បិ ភិក្ខុវេ យំ មយា សាវកានំ សិក្ខា
បទំ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ ធាតិក្កមន្តិ
អយម្បិ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ ទុតិយោ អច្ឆវិយោ
អព្ពតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
អភិវមន្តិ ។

(១២៣) សេយ្យតាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ពោ ន ម-
តេន កុណាបេន សំវសតិ យំ ហោតិ មហាសមុទ្ពោ
មតំ កុណាបំ តំ ទិប្បញ្ញោវ តិវំ វាហោតិ បេលំ ទុស្សា-
នេតិ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យោ សោ បុត្តលោ ទុស្សី-
លោ ពាបធម្មោ អស្មចិសន្តស្សសមាចារោ បដិច្ចន្ទ-
កម្មត្តោ អស្សមលោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី
ព្រហ្មចារីប្បដិញ្ញោ អន្តោប្បតិអវស្សតោ កសម្មកជាតោ
ន តេន សង្ឃោ សំវសតិ ទិប្បញ្ញោវ នំ សន្និបតិត្វា

និយមន័យ ចុល្លត្ត

(១២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតបាន
បញ្ញត្តិដល់សាវ័កទាំងឡាយហើយ ពួកសាវ័កនៃតថាគត សូម្បីមានហេតុ
ដល់ជីវិត ក៏មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទនោះឡើយ ដូចមហាសមុទ្រ
ដែលមានទឹកកាំងនៅនឹងជាធម្មតា មិនដែលឡើង ឬដាវហួសច្រាំង
ទៅបាន ដូច្នោះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទណាដែលតថាគតបាន
បញ្ញត្តិដល់សាវ័កទាំងឡាយហើយ ពួកសាវ័កនៃតថាគត សូម្បីមានហេតុ
ដល់ជីវិត ក៏មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទនោះ ដោយសភាពណា
នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ២ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែល
ពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

(១២៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជាអ្នកទ្រុស្តសីល
មានធម៌ពាក្យ មានមារយាទមិនល្អគួរឲ្យគេរឿងស មានអំពើពាក្យកំប៉ិច
បាំងទុក មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថា ជាសមណៈ មិនមែនជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថា ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ សុយក្នុង
មានចិត្តជោកដោយរាគៈ កខ្វក់ដូចសម្រាម សង្ឃនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គល
នោះមិនបាន សង្ឃប្រជុំគ្នា នាំយកបុគ្គលនោះចេញមួយរំពេច បុគ្គលនោះ

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធពេ ធម្មវិនយេ អដ្ឋិច្ឆិយពុតធម្ម

ឧត្តិបតិ កិញ្ចាបិ ខោ សោ ហោតិ មជ្ឈេ កិញ្ចុសង្ឃស្ស
និសិដ្ឋោ អថខោ សោ អារតា វ សង្ឃម្ហា សង្ឃោ ច
តេន យម្បិ កិញ្ចវេ យោ សោ បុត្តលោ ទុស្សីលោ
នាមធម្មោ អស្មចិសង្កស្សរសមាថារោ បដិច្ចន្តកម្មត្តោ
អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រាហ្មចារី ព្រាហ្មចារិ-
ប្បដិញ្ញោ អន្តោបូតិ អវស្សតោ កសម្ភកជាតោ ន តេន
សង្ឃោ សំវសតិ ទិប្បញ្ញាវ នំ សង្កិបតិតា ឧត្តិបតិ
កិញ្ចាបិ ខោ សោ ហោតិ មជ្ឈេ កិញ្ចុសង្ឃស្ស និសិ-
ដ្ឋោ អថខោ អារតា វ សង្ឃម្ហា សង្ឃោ ច តេន
អយម្បិ កិញ្ចវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វតិយោ អច្ឆវិយោ
អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា កិញ្ចុ ឥមស្មី ធម្ម-
វិនយេ អភិវមន្តិ ។

ធាតុខោត្តដ្ឋបនព្វន្តរៈ សភាពមិនដែលកើតត្រូវអស្ចារ្យ ៧ យាង ក្នុងធម៌វិន័យ

បើទុកជាអង្គីយនៅក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃពិតមែន បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថា
នៅឆ្ងាយអំពីសង្ឃ ចំណែកខាងសង្ឃ ក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីបុគ្គលនោះ
ដូចមហាសមុទ្រ មិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបាន បើសាកសព
ស្លាប់ណានីមួយដែលមាន ក្នុងមហាសមុទ្រ មហាសមុទ្រតែងបន្ទាត់
សាកសពនោះទៅរកប្រាំង ផាត់ឡើងទៅលើគោកមួយរំពេច ដូច្នោះឯង
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ មាន
មារយាទមិនល្អ គួរឱ្យគេរឿស បិទបាំងអំពីអាក្រក់ទុក មិនមែនជា
សមណៈ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរតែ
ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ស្អុយក្នុង មានចិត្តដាក់ដោយរាគៈ
ក្រខ្វក់ដូចសម្រាម សង្ឃនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលនោះមិនបាន សង្ឃតែង
ប្រជុំគ្នា នាំយកបុគ្គលនោះចេញមួយរំពេច បុគ្គលនោះបើទុកជាអង្គីយនៅ
ក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ ដោយពិត បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីសង្ឃ
ចំណែកខាងសង្ឃក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីបុគ្គលនោះ ដោយសភាពណា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៣ ក្នុង
ធម៌វិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុយេញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

(១២៤) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា កាចិ មហានទិ-
យោ សេយ្យដីទំ កង្កា យមុនា អចិវតី សរក្ខ មហិ
តា មហាសមុទ្ធំ បត្តា ជហន្តិ បុរិមានិ ធាមតោត្តានិ
មហាសមុទ្រោត្រូវ សង្ឃ្គំ^(១) កច្ឆន្តិ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
ចត្តារោមេ វណ្ណា ខត្តិយោ ព្រាហ្មណា វេស្សា សុទ្ធា តេ
តថាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អភារស្មា អនតារិយំ បព្វ-
ជិត្វា ជហន្តិ បុរិមានិ ធាមតោត្តានិ សមណា សក្យ-
បុត្តិយោត្រូវ សង្ឃ្គំ^(១) កច្ឆន្តិ យម្យំ ភិក្ខុវេ ចត្តារោ
វណ្ណា ខត្តិយោ ព្រាហ្មណា វេស្សា សុទ្ធា តេ តថាត-
តតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អភារស្មា អនតារិយំ បព្វជិត្វា
ជហន្តិ បុរិមានិ ធាមតោត្តានិ សមណា សក្យបុត្តិយោ-
ត្រូវ សង្ឃ្គំ^(១) កច្ឆន្តិ អយម្យំ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
ចតុត្តោ អច្ឆិវិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា
ភិក្ខុ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ អភិវមន្តិ ។

១ - ឧ. ម. សង្ឃ ។

វិទយបិដក ចុល្យវគ្គ

(១២៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វណ្ណៈ ៤ ពួកនេះ គឺ ខត្តិយៈ ១

ព្រាហ្មណ៍ ១ វេស្សៈ ១ សុទ្ធៈ ១ វណ្ណៈទាំងនោះចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុង
ធម៌វិន័យ ដែលតថាគតសំដែងហើយ រមែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម
(របស់ខ្លួន)ហើយដល់នូវកិរិយារាប់បញ្ចូល ថាជាសមណសក្យបុគ្គល្យតៃ
ម្យ៉ាង ដូចទន្លេធំៗ ទាំងឡាយ គឺទន្លេ គង្គា យមុនា អចិវតី សកេ មហិ
ទន្លេទាំងនោះ កាលបើហូរទៅដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាមនឹង
គោត្រដើម (របស់ខ្លួន) ហើយដល់នូវកិរិយារាប់ថាជាមហាសមុទ្រតៃម្យ៉ាង
ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វណ្ណៈទាំង ៤ ពួកនេះ គឺ ខត្តិយៈ ១ ព្រាហ្ម-
ណ៍ ១ វេស្សៈ ១ សុទ្ធៈ ១ វណ្ណៈទាំងនោះចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងធម៌វិន័យ
ដែលតថាគតសំដែងហើយ ក៏រមែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម (របស់ខ្លួន)
ហើយដល់នូវកិរិយារាប់បញ្ចូល ថាជាសមណសក្យបុគ្គល្យតៃម្យ៉ាង ដោយ
សភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ
ទី ២ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ រមែងត្រេកអរ ក្នុង
ធម៌វិន័យនេះ ។

បាតិមោក្ខន្ធបទពុទ្ធព ធម្មវិនយេ អន្តិច្ឆិយពុតធម្មា

(១២៥) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យោ កាចិ លោកេ
សវន្តិយោ មហាសមុទ្ធំ អប្បន្តិ យោ ច អន្តរិក្ខា ជាវា
បបតន្តិ ន តេន មហាសមុទ្ធស្ស ខានត្ថំ វា បូរត្ថំ វា
បញ្ញាយតិ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ពហូ ចេបិ ភិក្ខុ អនុចា-
ទិសេសាយ និព្វាននាតុយោ បរិនិព្វាយន្តិ ន តេន និព្វា-
ននាតុយា ខានត្ថំ វា បូរត្ថំ វា បញ្ញាយតិ យម្បិ ភិក្ខុវេ
ពហូ ចេបិ ភិក្ខុ អនុចាទិសេសាយ និព្វាននាតុយោ
បរិនិព្វាយន្តិ ន តេន និព្វាននាតុយោ ខានត្ថំ វា បូរត្ថំ
វា បញ្ញាយតិ អយម្បិ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ បញ្ច-
មោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ
ឥមស្មី ធម្មវិនយេ អភិវមន្តិ ។

(១២៦) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ឯករ-
សោ លោណារសោ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ អយំ ធម្មវិនយោ
ឯករសោ វិមុត្តិរសោ យម្បិ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ វិមុត្តិរសោ
អយម្បិ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ ធម្មោ អច្ឆរិយោ
អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ ឥមស្មី
ធម្មវិនយេ អភិវមន្តិ ។

បាតិមោក្ខដ្ឋបនព្វន្តរៈ សភាពមិនដែលកើតគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងធម៌វិន័យ

(១២៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោះបីពួកភិក្ខុច្រើនរូប បរិនិព្វាន
ដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ និព្វានធាតុក៏មិនប្រាកដថា ខ្លះឬពេញ
ដោយភិក្ខុទាំងនោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកទន្លេទាំងឡាយ
ណានីមួយក្នុងលោក ដែលហូរស្រោចចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រក្តី ទ-ទឹក
ភ្លៀងទាំងឡាយណា ដែលហូរចុះមកពីអាគាសក្តី មហាសមុទ្រក៏មិន
ប្រាកដថាស្រកឬពេញដោយទឹកនោះ ដូច្នោះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទុកជាពួកភិក្ខុច្រើនរូប បរិនិព្វាន ដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ និព្វាន-
ធាតុក៏មិនប្រាកដថាខ្លះឬពេញ ដោយភិក្ខុទាំងនោះ ដោយសភាពណា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី៥ ក្នុង
ធម៌វិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

(១២៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះមានរសតែមួយ គឺ
វិមុត្តិរស ដូចមហាសមុទ្រដែលមានរសតែមួយ គឺរសប្រដូច្នោះឯង ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ គឺវិមុត្តិរស ដោយសភាពណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៦ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ
ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

វិទ្យបំណិព បុល្លវត្តោ

[១២៧] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ធោ ពហុរត-
នោ អនេករតនោ ត្រ្យតិមាណិ រតនាណិ សេយ្យដីទំ មុត្តា
មណី វេឡារិយោ សង្ខោ សិលា បរាឡំ រជតំ ជាត្រូបំ
លាហិតង្គោ មសារកល្លំ វរមេវ ខោ ភិក្ខុវេ អយំ ធម្មវិ-
នយោ ពហុរតនោ អនេករតនោ ត្រ្យតិមាណិ រតនាណិ
សេយ្យដីទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មប្បធានា
ចត្តារោ ឥន្ទ្រិមាណា បញ្ច្រ្និយាណិ បញ្ច ពលាណិ សត្ត
តោជ្ឈង្គោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ យម្យំ ភិក្ខុវេ អយំ
ធម្មវិនយោ ពហុរតនោ អនេករតនោ ត្រ្យតិមាណិ រតនាណិ
សេយ្យដីទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ។ បេ ។ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អយម្យំ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ
សត្តមោ អច្ឆរិយោ អន្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ
ឥមស្មី ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ ។

និយមន័យ ចុល្លវត្ថុ

(១២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ មានរតនៈ (ធម៌ជាទី

រីករាយ) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានត្រឹមតែមួយប៉ុណ្ណោះទេ រតនៈនេះ

ក្នុងធម៌វិន័យនោះ គឺ សតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥

ពាលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ នឹងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលជាផ្លូវដ៏ប្រសើរ

ដូចមហាសមុទ្រ មានរតនៈ (ទ្រព្យជាគ្រឿងរីករាយ) ច្រើនយ៉ាង មិនមែន

មានតែមួយទេ រតនៈទាំងនេះក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ កែវមុត្តា កែវមណី

កែវពិទ្យ រស្មី សិលា កែវប្រពាទ្យ ប្រាក់ មាស កែវក្រហម (ត្បូង

ទទឹម) នឹងកែវមរកត ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ មាន

រតនៈច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានត្រឹមតែមួយទេ រតនៈទាំងនេះក្នុងធម៌វិន័យ

នោះ គឺ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ៗ បេ ៗ នឹងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលជាផ្លូវ

ដ៏ប្រសើរដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែល

កើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៧ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ

តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

បាតិមោក្ខន្តិបទពុទ្ធកេ ធម្មវិនយេ អន្តិច្ឆរិយពុកធម្មា

(១២៨) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ពោ មហានំ
ក្ខតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ក្ខតា តិមិ ។ បេ ។ អសុវា លាតា
តទ្ធា ភិក្ខុ មហាសមុទ្ពោ យោជនសតិកាបិ អត្តកា
វា ធូរយោជនសតិកាបិ អត្តកាវា តិយោជនសតិកាបិ
អត្តកាវា ចតុយោជនសតិកាបិ អត្តកាវា បញ្ចយោជ-
នសតិកាបិ អត្តកាវា ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ អយំ ធម្មវិ-
នយោ មហានំ ក្ខតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ក្ខតា សោ-
តាបន្នោ សោតាបន្តិដលសច្ចិកិរិយោយ បដិបន្នោ ស-
កិណតាមិ^(១) សកិណតាមិដលសច្ចិកិរិយោយ បដិបន្នោ
អណតាមិ អណតាមិដលសច្ចិកិរិយោយ បដិបន្នោ អរ-
ហា អរហត្តាយ បដិបន្នោ យម្បិ ភិក្ខុវេ អយំ ធម្មវិ-
នយោ មហានំ ក្ខតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ក្ខតា សោ-
តាបន្នោ ។ បេ ។ អរហត្តាយ បដិបន្នោ អយម្បិ ភិក្ខុវេ
នមស្មី ធម្មវិនយេ អដ្ឋមោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មា
យំ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ នមស្មី ធម្មវិនយេ អភិវមន្តិ

១ ឱ. ម. សកទតាមិ ។

ធាតុមោក្ខដ្ឋបទពុទ្ធកៈ សភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងធម៌នៃយ

(១២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួក
បុគ្គលធំៗ ជាច្រើន បុគ្គលទាំងនេះក្នុងធម៌វិន័យនោះ គឺ សោតាបន្តបុគ្គល
នឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបន្តផល
សកិទាតាមបុគ្គលនឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
សកិទាតាមផល អនាតាមបុគ្គលនឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវអនាតាមផល អរហន្តនឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បី (ធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់) នូវអរហត្តផល ដូចមហាសមុទ្រ ដែលជាទីនៅអា-
ស្រ័យនៃពួកសត្វធំៗ ជាច្រើន ឯពួកសត្វទាំងនេះ ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ
ត្រីឈ្មោះភិមិ ។ បេ ។ នឹងពួកអសុរ នាគ គន្ធា ដែលមានអត្តភាព
១ រយយោជន្ទៈ មានអត្តភាព ២ រយយោជន្ទៈ មានអត្តភាព ៣ រយ
យោជន្ទៈ មានអត្តភាព ៤ រយយោជន្ទៈ មានអត្តភាព ៥ រយយោជន្ទៈ
ដែលមាននៅក្នុងមហាសមុទ្រដ៏បោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ
ជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកបុគ្គលធំៗ ជាច្រើន ពួកបុគ្គលទាំងនេះ ក្នុង
ធម៌វិន័យនោះ គឺ សោតាបន្តបុគ្គល ។ បេ ។ នឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ
ដើម្បី(ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់)នូវអរហត្តផលដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៨ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែល
ពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរក្នុងធម៌វិន័យនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

និយមិទ្ធិពោ ចុល្លវត្តោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ អដ្ឋ អច្ឆរិយា អត្តតា
ធម្មា យេ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
អភិវមន្តិតិ ។

(១២៧) អធិខោ ភគវា ឯតមត្តំ វិទិត្វា តាយំ
វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

ធន្ឋមតិវស្សតិ^(១) វិវដំ ធាតិវស្សតិ
តស្មា ធន្ឋំ វិវេដ ឯវន្តំ ធាតិវស្សតិ ។

(១៣០) អធិខោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ននា-
ធាហំ ភិក្ខុវេ ឥតោ បរំ ឧទោសេ កវិស្សមិ ចាតិ-
មោក្ខំ ឧទ្ទិសិស្សមិ តុម្ភេ វនាទិ ភិក្ខុវេ ឥតោ បរំ
ឧទោសេ កវេយ្យេ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យេ អដ្ឋា
នមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ តថាតតោ អបរិសុទ្ធាយ
បរិសាយ ឧទោសេ កវេយ្យ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យ

១ ម. សុទ្ធមតិវស្សតិ ។

និយមិណ ចុលវត្ត

នេះឯងហើយដែលហៅថាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ៨ប្រការក្នុងធម៌
វិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

[១២៩] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់សេចក្តីនេះ
ហើយ ទ្រង់បន្ទូលទូទាត់ពានោះ ក្នុងវេលានោះថា

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយបិទបាំងអាបត្តិទុក រវែងត្រូវអាបត្តិដ៏ដៃ
ទៀត ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ បើកអាបត្តិ មិនត្រូវអាបត្តិដៃ
ទៀតទេ ព្រោះហេតុនោះ កាលបើភិក្ខុ(ណាមួយ)ត្រូវអាបត្តិ
ហើយបិទបាំងអាបត្តិទុក ភិក្ខុ (នោះ) ត្រូវបើកអាបត្តិចេញ
ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបមិនត្រូវអាបត្តិនោះទៀតឡើយ ។

[១៣០] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ តាំងអំពីថ្ងៃនេះ
តទៅមុខ គឺថាគតនឹងមិនធ្វើទេបោសថ មិនសំដែងបាតិមាភូទេ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅមុខ ចូរ
អ្នកទាំងឡាយ វាងធ្វើទេបោសថ សំដែងបាតិមាភូចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺថាគតនឹងធ្វើទេបោសថ សំដែងបាតិមាភូជាមួយនឹងបរិស័ទ្យ
មិនបរិស័ទ្យដោយហេតុណា ហេតុនេះមិនមែនជាទីតាំង មិនមែនជាឧកាស

ធាតុអេក្កុដ្ឋបនក្កុដ្ឋកេ ធម្មតិយភិក្ខុក្កុ

ន ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា^(១) សាបត្តិកោន ទានិមោក្ខំ សោតតំ
យោ សុណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
យោ សាបត្តិកោ ទានិមោក្ខំ សុណាតិ តស្ស ទានិ
មោក្ខំ វេបេតំ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ វេបេតតំ ។ តទហ្ម
ទោសវេ ចាតុទ្កសេ វា បណ្ណាវសេ វា តស្ស បុគ្គលេ
សម្មទ័ក្កតេ សង្ឃមជ្ឈេ ទុទាហារិតតំ សុណាតុ មេ កន្ថេ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ បុគ្គលោ សាបត្តិកោ តស្ស ទានិ-
មោក្ខំ វេបេមិ ន តស្ស សម្មទ័ក្កតេ ទានិមោក្ខំ ទុទ្កសិ
តព្វន្តំ ។ វេបេតំ ហោតិ ទានិមោក្ខន្តំ ។

[១៣០] តេន ទោ បន សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ
នាម្ម កោចិ ជាធាតុតិ សាបត្តិកា វ ទានិមោក្ខំ សុ-
ណាន្តំ ។ យេវ ភិក្ខុ បវេត្តិវេទ្កោ ភិក្ខុនំ អាណេចេន្ត
ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច អាវសោ ធម្មតិយា ភិក្ខុ
នាម្ម កោចិ ជាធាតុតិ សាបត្តិកា វ ទានិមោក្ខំ សុ-
ណាន្តិតំ ។ អស្សោសុំ ទោ ធម្មតិយា ភិក្ខុ យេវ កិ

១ ឧ. ម. បេត្តកេសុ ភិក្ខុនាភិ វិចនំ ន បញ្ញាយតិ ។

ធាតុមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ រឿងធញត្តិយវិក្កុ

(ល្មមនឹងធ្វើបាទទេ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុដែលមាន
អាបត្តិ មិនត្រូវស្តាប់បាតិមោក្ខទេ ភិក្ខុណាស្តាប់ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុដែលមានអាបត្តិ
ហើយមកស្តាប់បាតិមោក្ខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវបញ្ឈប់ (បាតិ-
មោក្ខ) យ៉ាងនេះឯង ។ ក្នុងវិថុបាតត្ថុទ្ធសីប្តបណ្ណសីទេបាសថនោះ កាលបើ
មានបុគ្គល គឺ ភិក្ខុនោះមក ក្នុងទីចំពោះមុខ ភិក្ខុគប្បីប្រកាសកណ្តាលដំនុ
សង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតបុគ្គលឈ្មោះនេះ
ជាអ្នកមានអាបត្តិ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គល
នោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនគួរសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ សង្ឃ
ឈ្មោះថា បញ្ឈប់បាតិមោក្ខហើយ ។

(១៣១) ក្នុងសម័យនោះ ពួកធញត្តិយវិក្កុ សុទ្ធតែជាអ្នកមាន
អាបត្តិ នាំគ្នាមកស្តាប់បាតិមោក្ខ ដោយគិតថា មិនមាននរណាស្គាល់ពួក
យើងទេ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈដែលជ្រាបច្បាស់នូវវារៈចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ក៏ប្រាប់
ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ធញត្តិយវិក្កុឈ្មោះនេះមួយ
ឈ្មោះនេះមួយ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្តិ ហើយនាំគ្នាមកស្តាប់បាតិមោក្ខ
ដោយគិតថា មិនមាននរណាស្គាល់ពួកយើងទេ ។ ពួកធញត្តិយវិក្កុបានឮ

វិសយបិដកេ បុល្លវត្តោ

កិក្ខុ បរចិត្តវិដុនោ អម្មោ កិក្ខុនំ អាហោចេន្តំ ស័ត្តន្តោមោ ច
ស័ត្តន្តោមោ ច អាវុសោ ធិត្ថយា កិក្ខុ ធាម្មោ កោចិ ជា-
នាតិកា សាបត្តិកាវ ចានិមោក្ខំ សុណានិក្ខំ ។ តេ បរមា-
កំ បេសលា កិក្ខុ ចានិមោក្ខំ ឋបេន្តិកំ បដិកច្ចេវ
សុទ្ធានំ កិក្ខុនំ អនាបត្តិកានំ អវុត្តស្មី អការណោ ចា-
និមោក្ខំ ឋបេន្តិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តំ វិយន្តំ វិហោចេន្តំ កថំ ហិ នាម ធិត្ថយា
កិក្ខុ សុទ្ធានំ កិក្ខុនំ អនាបត្តិកានំ អវុត្តស្មី អការណោ
ចានិមោក្ខំ ឋបេស្សន្តិកំ ។ អថេចោ តេ កិក្ខុ កតវតោ
ឧតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កេវ កិក្ខុវេ ធិត្ថយា
កិក្ខុ សុទ្ធានំ កិក្ខុនំ អនាបត្តិកានំ អវុត្តស្មី អការណោ
ចានិមោក្ខំ ឋបេន្តិកំ ។ សច្ចំ កតវត ។ បេ ។

វិនយបិដក ចុលវគ្គ

ដំណឹងថា ពួកភិក្ខុជាថេរវៈដែលលោកជ្រាបច្បាស់នូវវារៈចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ
ប្រាប់ (រឿង) យើងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈ្មោះនេះមួយ ឈ្មោះនេះមួយ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្តិហើយ
នាំគ្នាមកស្តាប់បុតិមោក្ខ ដោយគិតថា មិនមាននរណា ស្គាល់ពួកយើង
ទេ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះគិតគ្នាថា កាលពីមុនភិក្ខុទាំងឡាយ ដែល
មានសីលជាទីស្រឡាញ់ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខចំពោះពួកយើង ហើយប្រញាប់
បញ្ឈប់បុតិមោក្ខដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយ
ឥតមានរឿងឥតមានហេតុ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិន
សមបើដឹងបញ្ឈប់បុតិមោក្ខដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ
ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុសោះឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរ⁺នេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាពួកឆព្វគ្គិយបញ្ឈប់បុតិមោក្ខដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុ ពិតមែនឬ។
ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកេ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានំ

វិភវហិត្វា ធម្មិ កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ
សុទ្ធានំ ភិក្ខុនំ អនាបត្តិកានំ អវត្តស្មី អការាលោ
ទានិមោក្ខំ វបេនតំ យោ វបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១៣២] ឯកំ ភិក្ខុវេ អធម្មិកំ ទានិមោក្ខដ្ឋ
បនំ^(១) ឯកំ ធម្មិកំ ។ ទ្វេ អធម្មិកានិ ទានិមោក្ខដ្ឋ-
បនានិ ទ្វេ ធម្មិកានិ ។ តិណិ អធម្មិកានិ ទានិ-
មោក្ខដ្ឋបនានិ តិណិ ធម្មិកានិ ។ ចត្តារិ អធម្មិកានិ
ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ ចត្តារិ ធម្មិកានិ ។ បញ្ច អធម្មិ-
កានិ ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ បញ្ច ធម្មិកានិ ។ ធ អ-
ធម្មិកានិ ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ ធ ធម្មិកានិ ។ សត្ត
អធម្មិកានិ ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ សត្ត ធម្មិកានិ ។
អដ្ឋ អធម្មិកានិ ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ អដ្ឋ ធម្មិកានិ ។
នវ អធម្មិកានិ ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ នវ ធម្មិកានិ ។
ទស អធម្មិកានិ ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ ទស ធម្មិកានិ ។

១ ឧ. ម. បាតិមោក្ខបឋនំ ។

បាតិមោក្ខន្តិបនព្វន្តរៈ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ហើយទ្រង់ធ្វើធម៌ក្នុងថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់
ពួកភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿង ឥតមានហេតុទេ
ភិក្ខុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[១៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកប
ដោយធម៌ ១ ប្រកបដោយធម៌ ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ២ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកប
ដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ
មិនប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់
បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ។
ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៦
យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ប្រកប
ដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង
ប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌
៩ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៩ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកប
ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ។

វិន័យបិដកេ បុល្លវត្តោ

[១៣៣] កតមំ ឯកំ អធម្មីកំ ទាតិមោក្ខដ្ឋ-
បដំ ។ អម្បុរិកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ វេបេតិ
នំ ឯកំ អធម្មីកំ ទាតិមោក្ខដ្ឋបដំ ។

[១៣៤] កតមំ ឯកំ ធម្មីកំ ទាតិមោក្ខដ្ឋបដំ ។
សម្បុរិកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ វេបេតិ នំ
ឯកំ ធម្មីកំ ទាតិមោក្ខដ្ឋបដំ ។

[១៣៥] កតមាជំ ទ្វេ អធម្មីកាជំ ទាតិមោក្ខដ្ឋ-
បដាជំ ។ អម្បុរិកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ វេបេតិ
អម្បុរិកាយ អាចារិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ វេបេតិ នមាជំ
ទ្វេ អធម្មីកាជំ ទាតិមោក្ខដ្ឋបដាជំ ។

[១៣៦] កតមាជំ ទ្វេ ធម្មីកាជំ ទាតិមោក្ខដ្ឋប-
ដាជំ ។ សម្បុរិកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ វេបេតិ
សម្បុរិកាយ អាចារិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ វេបេតិ
នមាជំ ទ្វេ ធម្មីកាជំ ទាតិមោក្ខដ្ឋបដាជំ ។

នៃយបិដក តុល្យវិគ្គ

(១៣៣) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រប្រកបដោយ
ធម៌ ១ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល នេះ
ហៅថា ការបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រប្រកបដោយធម៌ ១ យ៉ាង ។

(១៣៤) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រប្រកបដោយធម៌
១ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល នេះហៅថា
ការបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រប្រកបដោយធម៌ ១ យ៉ាង ។

(១៣៥) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រប្រកបដោយ
ធម៌ ២ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ១
បញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រ ព្រោះភាពវិបត្តិមិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការ
បញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាង ។

(១៣៦) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រប្រកបដោយធម៌
២ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់
បុគ្គលិកមាត្រ ព្រោះភាពវិបត្តិមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់
បុគ្គលិកមាត្រប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាង ។

បាតិមោក្ខន្តិបទក្នុងពេ តីណិ ចត្តារិ បាតិមោក្ខន្តិបទានិ

[១៣៧] កតមាណិ តីណិ អធម្មិកាណិ ទាតិមោក្ខន្តិ-
បទានិ ។ អម្បុលីកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ
ឋបេតិ អម្បុលីកាយ អាចារិវត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋ-
បេតិ អម្បុលីកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ
សមាណិ តីណិ អធម្មិកាណិ ទាតិមោក្ខន្តិបទានិ ។

[១៣៨] កតមាណិ តីណិ ធម្មិកាណិ ទាតិមោក្ខន្តិ-
បទានិ ។ សម្បុលីកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ
ឋបេតិ សម្បុលីកាយ អាចារិវត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋ-
បេតិ សម្បុលីកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ
សមាណិ តីណិ ធម្មិកាណិ ទាតិមោក្ខន្តិបទានិ ។

[១៣៩] កតមាណិ ចត្តារិ អធម្មិកាណិ ទាតិមោក្ខ-
ន្តិបទានិ ។ អម្បុលីកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ
ឋបេតិ អម្បុលីកាយ អាចារិវត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ
អម្បុលីកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ អម្បុលី-
កាយ អាជីវិវត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សមាណិ ចត្តារិ
អធម្មិកាណិ ទាតិមោក្ខន្តិបទានិ ។

ធាតិមោត្តន្តបនត្តន្តរៈ ការបញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ៣-៤ យ៉ាង

(១៣៧) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោត្តមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោត្ត ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ១
បញ្ឈប់បុតិមោត្ត ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោត្ត
ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោត្តមិនប្រកប
ដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ។

(១៣៨) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោត្តប្រកបដោយធម៌
៣ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោត្ត ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់
បុតិមោត្ត ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោត្ត ព្រោះទិដ្ឋិ-
វិបត្តិមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោត្ត ប្រកបដោយធម៌
៣ យ៉ាង ។

(១៣៩) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោត្តមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៤ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោត្ត ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមាន
មូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោត្ត ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុ-
តិមោត្ត ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោត្ត ព្រោះអាជីវិ-
វិបត្តិមិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោត្ត មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៤ យ៉ាង ។

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

[១៤០] កតមាណំ ចត្តារិ ធម្មិកាណំ ចាតិមោក្ខត្ថ-
បដានំ ។ សម្មុល្លិកាយ សីលវិបត្តិយោ ចាតិមោក្ខំ
វិបេតិ សម្មុល្លិកាយ អាចារិវត្តិយោ ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ
សម្មុល្លិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ សម្មុល្លិ-
កាយ អាជីវិវត្តិយោ ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ វេទនាណំ ចត្តារិ
ធម្មិកាណំ ចាតិមោក្ខត្ថបដានំ ។

[១៤១] កតមាណំ ចព្វ អធម្មិកាណំ ចាតិមោក្ខ-
ត្ថបដានំ ។ អម្មុល្លិកេន ចារាជិកេន ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ
អម្មុល្លិកេន សង្ឃានិសេសេន ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ
អម្មុល្លិកេន ចាចិត្តិយេន ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ អម្មុល្លិ-
កេន ចាជិទេសនីយេន ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ អម្មុល្លិកេន
ទុក្ខិយេន ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ វេទនាណំ ចព្វ អធម្មិកាណំ
ចាតិមោក្ខត្ថបដានំ ។

[១៤២] កតមាណំ ចព្វ ធម្មិកាណំ ចាតិមោក្ខត្ថ-
បដានំ ។ សម្មុល្លិកេន ចារាជិកេន ចាតិមោក្ខំ វិបេតិ

វិន័យបិដក បុល្លវគ្គ

[១៤០] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌
៤ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះសំលវិបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់
បុតិមោក្ខ ព្រោះរាចារវិបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិ-
បត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះរាជីវិបត្តិមានមូល ១ នេះហៅ
ថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ។

[១៤១] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៥ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះបុរាជសាបត្តិ មិនមាន
មូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះសង្ឃទិសេសាបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់
បុតិមោក្ខ ព្រោះបុច្ឆិត្តិយាបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះ
បុជិទេសនីយាបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះទុក្ខជាបត្តិ
មិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌
៥ យ៉ាង ។

[១៤២] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ប្រកបដោយ
ធម៌ ៥ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះបុរាជសាបត្តិមានមូល ១

បាតិមោក្ខន្តិបនក្ខន្ធកេ ឆ បាតិមោក្ខន្តិបនានិ

សម្មុល្លកេន ន សង្ឃាទិសេសេន មាតិមោក្ខំ វេយេតិ សម្មុ-
ល្លកេន មាតិមោក្ខំ វេយេតិ សម្មុល្លកេន
មាតិមោក្ខំ វេយេតិ សម្មុល្លកេន
ទុក្ខិយេន មាតិមោក្ខំ វេយេតិ ឥមាទិ បញ្ច ធម្មិកានិ
មាតិមោក្ខន្តិបនានិ ។

[១២៣] កតមាទិ ឆ អធម្មិកានិ មាតិមោក្ខន្តិប-
នានិ ។ អម្មុល្លកាយ សីលវិបត្តិយា មាតិមោក្ខំ វេយេតិ
អកតាយ អម្មុល្លកាយ សីលវិបត្តិយា មាតិមោក្ខំ
វេយេតិ កតាយ អម្មុល្លកាយ អាចារិវត្តិយា មាតិ-
មោក្ខំ វេយេតិ អកតាយ អម្មុល្លកាយ អាចារិវត្តិយា
មាតិមោក្ខំ វេយេតិ កតាយ អម្មុល្លកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា
មាតិមោក្ខំ វេយេតិ អកតាយ អម្មុល្លកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិ-
យា មាតិមោក្ខំ វេយេតិ កតាយ ឥមាទិ ឆ អធម្មិកានិ
មាតិមោក្ខន្តិបនានិ ។

[១២៤] កតមាទិ ឆ ធម្មិកានិ មាតិមោក្ខន្តិប-
នានិ ។ សម្មុល្លកាយ សីលវិបត្តិយា មាតិមោក្ខំ

ធាតិមោត្តជ្ជបនក្ខន្ធកៈ ការបញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ៦ យ៉ាង

បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះសង្ឃទិសសាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត
ព្រោះបាចិត្តិយាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះបាដិទេសនីយា -
បត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះទុក្ខវាបត្តិមានមូល ១ នេះហៅ
ថា ការបញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ។

(១៤៣) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ធាតិមោត្ត មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៦ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូលដែល
ភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូលដែល
ភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះភាពារវិបត្តិមិនមានមូលដែល
ភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះភាពារវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុ
ធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុមិនបាន
ធ្វើ ១ បញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១
នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ធាតិមោត្ត មិនប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ។

(១៤៤) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ប្រកបដោយធម៌
៦ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ធាតិមោត្ត ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូលដែលភិក្ខុមិន

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ឋេយ្យេតិ អកតតាយ សម្មលំកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិ-
មោក្ខំ ឋេយ្យេតិ កតតាយ សម្មលំកាយ អាចារិវិបត្តិយោ
ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ អកតតាយ សម្មលំកាយ អាចារិ-
បត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ កតតាយ សម្មលំកាយ
ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ អកតតាយ សម្មលំ-
កាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ កតតាយ វេហនិ
ធិ ធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខំ ជួបបានិ ។

[១២៥] កតតមានិ សត្ត អធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខំ-
ជួបបានិ ។ អម្មលំកេន ចារាជិកេន ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ
អម្មលំកេន សន្និដ្ឋនិសេសេន ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ អម្ម-
លំកេន វិល្លច្ចយេន ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ អម្មលំកេន
ចាចិវិបត្តិយេន ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ អម្មលំកេន ចាដិទេ-
សនិយេន ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ អម្មលំកេន ទុក្ខដេន
ទាតិមោក្ខំ ឋេយ្យេតិ អម្មលំកេន ទុក្ខសិវេន ទាតិមោក្ខំ
ឋេយ្យេតិ វេហនិ សត្ត អធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខំ ជួបបានិ ។

វិទ្យុយោជន កុល្យត្ត

បានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូលដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១
បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមានមូលដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់
បុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមានមូលដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុតិ
មោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូលដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ
ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូលដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិ-
មោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ។

(១៤៥) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៧ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះបាណដិកាបត្តិមិនមានមូល ១
បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះសង្ឃទិសសាបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិ-
មោក្ខ ព្រោះថ្មល្ងួចយាបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះបា-
ចិត្តិយាបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះបាដិទេសនីយាបត្តិ
មិនមានមូល ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះទុក្ខដាបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ឈប់
បុតិមោក្ខ ព្រោះទុក្ខសិក្ខាបត្តិមិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់
បុតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ។

បាតិមោក្ខន្តិបនក្ខន្ធកេ សត្ត អន្តិ បាតិមោក្ខន្តិបនានំ

(១៤៦) កតមាណិ សត្ត ធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខន្តិ-
បនានិ ។ សម្បុរកេន ទាវាជិកេន ទាតិមោក្ខំ វេយតិ
សម្បុរកេន សន្និទ្ធិសេសេន ទាតិមោក្ខំ វេយតិ ស-
ម្បុរកេន ធុល្លច្ចយេន ទាតិមោក្ខំ វេយតិ សម្បុរកេន
ទាចិត្តិយេន ទាតិមោក្ខំ វេយតិ សម្បុរកេន ទាជិទេ-
សនិយេន ទាតិមោក្ខំ វេយតិ សម្បុរកេន ទុក្កជេន
ទាតិមោក្ខំ វេយតិ សម្បុរកេន ទុក្ខាសិកេន ទាតិ-
មោក្ខំ វេយតិ ឥមាណិ សត្ត ធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខន្តិ-
បនានិ ។

(១៤៧) កតមាណិ អដ្ឋ អធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខន្តិប-
នានិ ។ អម្បុរកាយ សីលវិបត្តិយា ទាតិមោក្ខំ វេយតិ
អកតាយ អម្បុរកាយ សីលវិបត្តិយា ទាតិមោក្ខំ វេ-
យតិ កតាយ អម្បុរកាយ អាចារិវត្តិយា ទាតិមោក្ខំ
វេយតិ អកតាយ អម្បុរកាយ អាចារិវត្តិយា ទាតិ-
មោក្ខំ វេយតិ កតាយ អម្បុរកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ទាតិ-
មោក្ខំ វេយតិ អកតាយ អម្បុរកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា
ទាតិមោក្ខំ វេយតិ កតាយ អម្បុរកាយ អាជីវិបត្តិយា

ធាតុមោក្ខដ្ឋបនកូន្ណកៈ ការបញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ៣-៧ យ៉ាង

(១២៦) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌
៧ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះបុរាជីតាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់
ធាតុមោក្ខ ព្រោះសង្ឃទិសេសាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ
ព្រោះថ្មល្ងង់យាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះបុប្ផិយាបត្តិ
មានមូល ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះបុរាជីទេសនីយាបត្តិមានមូល ១
បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះទុក្ខជាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះ
ទុក្ខសីតាបត្តិមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ប្រកបដោយ
ធម៌ ៧ យ៉ាង ។

(១២៧) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៨ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែល
ភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុ
ធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុ
មិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុ
ធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិន
បានធ្វើ ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ
ហើយ ១ បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ ព្រោះអាជីវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិន

វិទេយបិណ្ឌពេ ចុល្លវង្កោ

ចាតិមោក្ខំ វេយេតិ អកតាយ អម្មលំកាយ អាជីវិបត្តិ-
យា ចាតិមោក្ខំ វេយេតិ កតាយ ឥមាណិ អដ្ឋ អធិកាយ
ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាណិ ។

[១២៨] កតមាណិ អដ្ឋ ធិកាយ ចាតិមោក្ខដ្ឋប-
នាណិ ។ សម្មលំកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ
វេយេតិ អកតាយ សម្មលំកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតិ-
មោក្ខំ វេយេតិ កតាយ សម្មលំកាយ អាចារិវិបត្តិយា
ចាតិមោក្ខំ វេយេតិ អកតាយ សម្មលំកាយ អាចារិ-
បត្តិយា ចាតិមោក្ខំ វេយេតិ កតាយ សម្មលំកាយ
ធិដ្ឋវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ វេយេតិ អកតាយ សម្មលំ-
កាយ ធិដ្ឋវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ វេយេតិ កតាយ ស-
ម្មលំកាយ អាជីវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ វេយេតិ អកតា-
យ សម្មលំកាយ អាជីវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ វេយេតិ
កតាយ ឥមាណិ អដ្ឋ ធិកាយ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាណិ ។

[១២៩] កតមាណិ ធាវ អធិកាយ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
បនាណិ ។ អម្មលំកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ
វេយេតិ អកតាយ អម្មលំកាយ សីលវិបត្តិយា

នៃយបិដក បុល្លវត្ត

បានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះអាជីវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ
ហើយ ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង ។

(១៤៨) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌
៨ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិន
បានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ
ហើយ ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបាន
ធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១
បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់
បុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុតិ-
មោក្ខ ព្រោះអាជីវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ
ព្រោះអាជីវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ នេះ ហៅថា ការបញ្ឈប់
បុតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង ។

(១៤៩) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៩ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល
ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកេ នវ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានំ

បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ កតតាយ អម្បុលកាយ សីលវិបត្តិយា
បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ កតតាយ អម្បុលកាយ អា-
បារវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ អតតាយ អម្បុលកាយ
អាបារវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ កតតាយ អម្បុល-
កាយ អាបារវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ កតតា-
តាយ អម្បុលកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ
អតតាយ អម្បុលកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ ឋ-
បេតិ កតតាយ អម្បុលកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ
ឋបេតិ កតតាយ អម្បុលកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ
ឋបេតិ កតតាយ អម្បុលកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា បាតិ-
មោក្ខដ្ឋបនានំ ។

[១៥០] កតតាយ នវ ធម្មកានំ បាតិមោក្ខដ្ឋប-
នានំ ។ សម្បុលកាយ សីលវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ
ឋបេតិ អតតាយ សម្បុលកាយ សីលវិបត្តិយា បា-
តិមោក្ខំ ឋបេតិ កតតាយ សម្បុលកាយ សីលវិបត្តិ-
យា បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ កតតាយ សម្បុលកាយ
អាបារវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ អតតាយ
សម្បុលកាយ អាបារវិបត្តិយា បាតិមោក្ខំ ឋបេតិ

ធាតិមោក្ខដ្ឋបនព្វន្តរៈ ការបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខ ៩ យ៉ាង

ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល
ដែលភិក្ខុធ្វើហើយនឹងមិនធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិ
មិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិ
មិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិ
មិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយនឹងមិនធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ
ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ
ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ
ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយនឹងមិនធ្វើហើយ ១ នេះ
ហៅថា ការបញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ៩ យ៉ាង ។

(១៥០) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខប្រកបដោយធម៌
៩ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែល
ភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុ
ធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ
ហើយនឹងមិនធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមានមូល
ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បុគ្គលមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមានមូល

វិនយបិដក ចុល្លវត្ត

ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារីវិបត្តិមានមូល ដែល
ភិក្ខុធ្វើហើយនឹងមិនធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល
ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែល
ភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ
ហើយនឹងមិនធ្វើហើយ ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ប្រកប
ដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ។

(១៥១) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌
១០ យ៉ាង ។ មិនមានភិក្ខុត្រូវបាពជិកអង្គយក្នុងបរិសទ្យនោះ ១ មិនមាន
ពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុត្រូវបាពជិក ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ មិនមាន
ភិក្ខុអ្នកកោលលាសិក្ខាអង្គយក្នុងបរិសទ្យនោះ ១ មិនមានពាក្យពណ៌នាអំពី
ភិក្ខុអ្នកកោលលាសិក្ខា ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ ភិក្ខុចូលមកព្រម
ព្រៀងគ្នាប្រកបដោយធម៌ ១ ភិក្ខុមិនត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងដែល
ប្រកបដោយធម៌ ១ មានពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រម
ព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដែលសង្ឃធ្វើស្រេចហើយ ១ មិនមានភិក្ខុដែល
សង្ឃឃើញ ឮ ឬរង្សៀសដោយសីលវិបត្តិ ១ មិនមានភិក្ខុដែលសង្ឃឃើញ
ឮ ឬរង្សៀសដោយអាចារីវិបត្តិ ១ មិនមានភិក្ខុដែលសង្ឃឃើញ ឮ ឬ
រង្សៀសដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ មិនប្រកប
ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ។

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកេ ទស បាតិមោក្ខដ្ឋបនានំ

[១៥២] កតមាជិ ទស ធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខដ្ឋ-
បនានិ ។ ទារាជិកោ តស្សំ បរិសាយំ និសិដ្ឋោ ហោតិ
ទារាជិកកតា វិប្បកតា ហោតិ សិក្ខំ បច្ចុក្ខាតកោ
តស្សំ បរិសាយំ និសិដ្ឋោ ហោតិ សិក្ខំ បច្ចុក្ខាតក-
តា វិប្បកតា ហោតិ ធម្មិកំ សាមគ្គំ ន ទុបេតិ ធម្មិកំ
សាមគ្គិ បច្ចាទិយតិ ធម្មិកាយ សាមគ្គិយា បច្ចាទាទ-
កតា ហោតិ សីលវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោ ហោតិ
វិប្បកតា អាចារិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោ ហោតិ
ទិដ្ឋវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោ ហោតិ ឥមាជិ ទស
ធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។

[១៥៣] កថំ ទារាជិកោ តស្សំ បរិសាយំ និសិដ្ឋោ
ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ^(១) យេហិ អាតារេហិ យេហិ លីទ្កេ-
ហិ យេហិ និមិត្តេហិ ទារាជិកស្ស ធម្មស្ស អដ្ឋាបតិ
ហោតិ តេហិ អាតារេហិ តេហិ លីទ្កេហិ តេហិ និមិត្តេ-
ហិ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ទារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋនំ ន
ហោវោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ទារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋនំ

១ ម. ឯត្ថនេវ ភិក្ខុតិ បាយោ បញ្ហាយតិ ។

បាតិមោក្ខបទពុទ្ធព្រះ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ១០ យ៉ាង

(១៥២) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌
១០ យ៉ាង ។ មានភិក្ខុត្រូវបារាជិកអង្គុយក្នុងបរិស្សនោះ ១ មានពាក្យ
ពណិនាអំពីភិក្ខុត្រូវបារាជិក ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ មានភិក្ខុអក
ពោលលាសិក្ខាអង្គុយនៅក្នុងបរិស្ស ១ មានពាក្យពណិនាអំពីភិក្ខុអក
ពោលលាសិក្ខា ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ ភិក្ខុមិនចូលមកព្រម
ព្រៀងគ្នាប្រកបដោយធម៌ ១ ភិក្ខុត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងដែល
ប្រកបដោយធម៌ ១ មានពាក្យពណិនាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រម
ព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដែលសង្ឃបានធ្វើស្រេចហើយ ១ មានភិក្ខុដែល
សង្ឃឃើញ ឮ ឬរង្វៀសដោយសីលវិបត្តិ ១ មានភិក្ខុដែលសង្ឃឃើញ
ឮ ឬរង្វៀសដោយភាពវិបត្តិ ១ មានភិក្ខុដែលសង្ឃឃើញ ឮ ឬ
រង្វៀសដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយ
ធម៌ ១០ យ៉ាង ។

(១៥៣) ដូចម្តេចហៅថា ភិក្ខុត្រូវបារាជិកអង្គុយក្នុងបរិស្សនោះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ វែមងមានការត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ដោយអាការណា ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ឯភិក្ខុវែមងឃើញ
ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយ
និមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនបានឃើញភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក (នោះ) ទេ

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

អបិច អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាណេចេតិ ឥត្តន្តាយោ អាវុ-
សោ ភិក្ខុ ទារាជីតំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ^(១) ន ហេវ ចោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុ បស្សតិ ទារាជីតំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នំ ន ច
អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាណេចេតិ ឥត្តន្តាយោ អាវុសោ ភិក្ខុ
ទារាជីតំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ^(២) អបិច សោ វ ភិក្ខុ
ភិក្ខុស្ស អាណេចេតិ អហំ អាវុសោ ទារាជីតំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បន្នោតិ^(៣) អាត្ម្នំហោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តេន ទិដ្ឋេន តេន
សុតេន តាយ បរិសង្កាយ តទហុទោសថេ ចាតុទ្ធសេ វា
បណ្ណាសេ វា វស្មី បុត្តេន សម្មុទ្ធិក្ខតេ សន្មមជ្ឈេ ទ-
នាហវេយ្យ សុណាតុ មេ ភន្តេ សន្មេ ឥត្តន្តាយោ បុត្ត-
លោ ទារាជីតំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ តស្ស ចាតិហោត្ថំ
វេបេមិ ន វស្មី សម្មុទ្ធិក្ខតេ ចាតិហោត្ថំ ទុទ្ធិសិតត្វន្តំ ។
ធម្មំតំ ចាតិហោត្ថជ្ជបនំ ។

[១៥៤] ភិក្ខុស្ស ចាតិហោត្ថ វេបេតេ បរិសា
វុដ្ឋាតិ ទសន្តំ អន្តរាយានំ អញ្ញាតវេន អន្តរាយេន^(៤)
វាជន្តរាយេន វា ចោវន្តរាយេន វា អគ្យន្តរាយេន វា

១-២ អដ្ឋាបនោ ហោតិ កត្តបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ៣ អដ្ឋាបនោម្ហិតិ កត្តបិ បោត្តកេ
ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ. ម. បោត្តកេសុ អន្តរាយេនាតិ ធាហោ ន ទិស្សតិ ។

និយោជិត ចូលរំឭក

ក៏គង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះ
នេះត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ប្រសិនបើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកនោះទេ ទាំងភិក្ខុឯទៀត ក៏មិនបានប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់
អាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយដូចេនទេ ក៏ភិក្ខុនោះ
ឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
ដូច្នោះ (មិនខាន) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមានប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុង
កណ្តាលសង្ឃចំពោះបុគ្គលភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ដែលនៅក្នុងចំពោះ
មុខនោះ ក្នុង ឬចាកទូស័ប្បបណ្ណវសិទ្ធិបោសថនោះ ដោយការឃើញនោះ
ដោយការឮនោះ ដោយការផ្សំសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏បំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតបុគ្គលឈ្មោះនេះត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ឥឡូវនេះខ្ញុំ
នឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះមកនៅក្នុងទី
ចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខនេះ
ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

[១៥២] កាលបើសង្ឃបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុហើយ ហ៊ុនឡ
ត្រាកឡើង ព្រោះបណ្ណាអន្តរាយទាំង ១០ យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ ទោះបី
អន្តរាយអំពីព្រះរាជក្តី អន្តរាយអំពីចារក្តី អន្តរាយអំពីភ្លើងក្តី អន្តរាយ

បាតិមោក្ខន្តិបទព្វកោ ធម្មិកំ បាតិមោក្ខន្តិបទំ

ឧទកន្តន្តរាយេន វា មនុស្សន្តរាយេន វា អមនុស្សន្ត-
 រាយេន វា វិជ្ជន្តរាយេន វា សិរីសបន្តរាយេន វា ជីវិតន្ត-
 រាយេន វា ព្រហ្មចរិយន្តរាយេន វា អាកត្តមាទោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ តស្មី អារាសេ អញ្ញតរស្មី វា អារាសេ តស្មី
 បុត្តលេ សម្មទ័ក្ខតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរយ្យ សុណានុ
 មេ កន្តេ សង្ឃេ ឥត្តន្តាមស្ស បុត្តលស្ស ទារាជិកកថា
 វិប្បកតា តំ វត្ថុំ អវិនិច្ឆ័តំ យទំ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ
 សង្ឃេ តំ វត្ថុំ វិនិច្ឆ័នយ្យតិ ។ ឃរោ តំ លកេម ឥច្ឆេតំ
 កុសលំ ទោ ចេ លកេម តទហុទោសយេ ចានុស្ថេ
 វា បណ្ណារសេ វា តស្មី បុត្តលេ សម្មទ័ក្ខតេ សង្ឃមជ្ឈេ
 ឧទាហរិតតំ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃេ ឥត្តន្តាមស្ស
 បុត្តលស្ស ទារាជិកកថា វិប្បកតា តំ វត្ថុំ អវិនិច្ឆ័តំ
 តស្ស ទានិមោក្ខំ ឋបេមិ ន តស្មី សម្មទ័ក្ខតេ
 ទានិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតត្ថន្តំ ។ ធម្មិកំ ទានិមោក្ខន្តិបទំ ។

ធាតុមោក្ខន្តិបនក្ខន្ធកៈ ការបញ្ចប់ធាតុមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌

អំពីទឹកក្តី អន្តរាយអំពីមនុស្សក្តី អន្តរាយអំពីអមនុស្សក្តី អន្តរាយអំពីសត្វ
សាហាវក្តី អន្តរាយអំពីសត្វពស់តូចនឹងពស់ធំក្តី អន្តរាយជីវិតក្តី អន្តរាយ
ព្រហ្មចារិយធម៌ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុង
កណ្តាលដំនុំសង្ឃចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងអាវាស
នោះ ឬក្នុងអាវាសណាមួយបានថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃ
ស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីបារាជិករបស់បុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្វើមិនទាន់
ស្រេចនៅឡើយទេ(ព្រោះ)រឿងនោះ សង្ឃមិនទាន់វិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេច បើ
កម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីវិនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ ។ បើសង្ឃ
បានវិនិច្ឆ័យរឿងនោះដាច់ស្រេច នេះជាការល្អ បើបែរជាវិនិច្ឆ័យមិនបាន
វិញ ភិក្ខុសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះ
មុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទុស្តិ៍បុណ្ណសីទេបោសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏
ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីបារាជិករបស់បុគ្គលឈ្មោះនេះ
សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះ សង្ឃមិនទាន់វិនិច្ឆ័យ
ដាច់ស្រេច ឥឡូវខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គល
នោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ចប់
បាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

និយមន័យ ចូលរំលង

(១៥៥) កង់ សិក្ខុំ បច្ចុក្ខាតតោ តស្សំ បរិសាយំ
 និសិដ្ឋោ ហោតិ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុណា^(១) យេហិ
 អាតារេហិ យេហិ លីដ្ឋេហិ យេហិ និមិត្តេហិ សិក្ខា
 បច្ចុក្ខាតា ហោតិ តេហិ អាតារេហិ តេហិ លីដ្ឋេហិ តេហិ
 និមិត្តេហិ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សិត សិក្ខុំ បច្ចុក្ខន្តំ ន ហោវ
 ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សិត សិក្ខុំ បច្ចុក្ខន្តំ អបិច អញ្ញោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហេចេតិ ឥត្តញ្ញមេន អាវុសោ ភិក្ខុណា
 សិក្ខា បច្ចុក្ខាតាតិ ន ហោវ ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សិត
 សិក្ខុំ បច្ចុក្ខន្តំ ន បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហេចេតិ
 ឥត្តញ្ញមេន អាវុសោ ភិក្ខុណា សិក្ខា បច្ចុក្ខាតាតិ អបិច
 សោវ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហេចេតិ មយា អាវុសោ សិក្ខា
 បច្ចុក្ខាតាតិ អាតត្ថំមាណោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តេន និដ្ឋេន
 តេន សុតេន តាយ បរិសង្កាយ តទហុចោសថេ
 ចានុទ្ទសេ វា បណ្ណារសេ វា តស្មី បុត្តលេ សម្មទ័ក្ខតេ
 សង្ឃមជ្ឈេ ទុទាហវេយ្យ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ

១ ឧ. ម. ពោត្តរក្ស ភិក្ខុភិក្ខុ វែនី ន ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បុណ្យវគ្គ

[១៥៥] ភិក្ខុអ្នកពោលលាសិទ្ធិ អង្គុយនៅក្នុងបរិសេទ្យនោះតែដូច

ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកពោលលា

សិទ្ធិ ដោយអាការណា ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុឃើញ

ភិក្ខុកំពុងពោលលាសិទ្ធិ ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយ

និមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនបានឃើញភិក្ខុកំពុងពោលលាសិទ្ធិ (នោះ) ទេ គង់

មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះពោល

លាសិទ្ធិហើយ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុកំពុងពោលលាសិទ្ធិ ទាំងភិក្ខុឯទៀត

ក៏មិនប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះពោលលាសិទ្ធិ

ហើយដូច្នោះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ

ខ្ញុំពោលលាសិទ្ធិហើយដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា ក៏

គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក្នុង

ថ្ងៃពាក្យសីហ្មបណ្ណសីទេហោសថនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮ

នោះ ដោយការឆ្លើយនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

បាតិមោក្ខន្តិបទព្វទ្វេ ធម្មិកំ បាតិមោក្ខន្តិបទំ

ឥត្តន្តាមេន បុត្តនេន សិក្ខា បច្ចុក្ខាតា តស្ស ទាតិ-
មោក្ខំ បឋមំ ន តស្សី សម្មាសម្ពុទ្ធិក្រេត ទាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិ-
សិតព្វន្តំ ។ ធម្មិកំ ទាតិមោក្ខន្តិបទំ ។

[១៥៦] ភិក្ខុស្ស ទាតិមោក្ខ បឋមក្រេត បរិសា វុដ្ឋាតិ
ទសន្តំ អន្តរាយាទំ អញ្ញាតវេន អន្តរាយេន វាជន្តរាយេន
វា ។ បេ ។ ព្រហ្មចរិយន្តរាយេន វា អាកត្តមាទោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តស្សី អារាសេ អញ្ញាតវស្សី វា អារាសេ តស្សី
បុត្តនេន សម្មាសម្ពុទ្ធិក្រេត សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរយ្យ សុណានុ
មេ កន្លៃ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមស្ស បុត្តនស្ស សិក្ខំ បច្ចុ-
ក្ខាតកថា វិប្បកតា តំ វត្ថុំ អវិនិច្ឆ័តំ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ សង្ឃោ តំ វត្ថុំ វិនិច្ឆ័នេយ្យាតិ ។ ឃវោ តំ
លកេម ឥច្ឆេតំ កុសលំ ទោ ចេ លកេម តទហុទោ-
សមេ ទានុទសេ វា បណ្ណាវសេ វា តស្សី បុត្តនេន សម្មា-
សម្ពុទ្ធិក្រេត សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរិតំ សុណានុ មេ កន្លៃ
សង្ឃោ ឥត្តន្តាមស្ស បុត្តនស្ស សិក្ខំ បច្ចុក្ខាតកថា

ធាតិមោក្ខដ្ឋបនកូន្តកៈ ការបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌

បុគ្គលឈ្មោះនេះពាលលាសិក្ខាហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខដល់បុគ្គល
នោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបុត្តិ-
មោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

[១៥៦] កាលបើសង្ឃបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុហើយ បរិសេស
ក្រោកឡើង ព្រោះអន្តរាយទាំង ១០ យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ ទោះបី
អន្តរាយអំពីព្រះរាជាក្តី ។ បេ ។ អន្តរាយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះ
បុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងអារាមនោះ ឬក្នុងអារាមណា
មួយថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុ
អ្នកពោលលាសិក្ខានៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេចទេ (ព្រោះ)
រឿងនោះ សង្ឃកាត់សេចក្តីមិនទាន់ដាច់ស្រេចនៅឡើយ បើកម្មមានកាល
គួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីវិនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ ។ បើសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យ
រឿងនោះដាច់ស្រេច នេះជាការល្អ បើបែរជាវិនិច្ឆ័យមិនបានវិញ ភិក្ខុត្រូវ
សូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ
ក្នុងវិថីចាតុទិសប្តីបណ្ណរសីទេវោសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុអ្នកពោលលាសិក្ខា នៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ

វិនយបដិកេ បុល្លវត្តោ

វិប្បកតា តំ វត្តំ អវិនិច្ឆ័តំ តស្ស ទានិមោក្ខំ ឋបេមិ ន
តស្សី សម្មាសម្ពុទ្ធិក្រតេ ទានិមោក្ខំ ទុទ្ធិសិតត្វន្តិ ។ ធម្មិកំ
ទានិមោក្ខដ្ឋបនំ ។

(១៥៧) កថំ ធម្មិកំ សាមគ្គី ន ឧបេតិ ។ ឥធម
បន ភិក្ខុវេ យេហិ អាការេហិ យេហិ លីន្តេហិ យេហិ
និមិត្តេហិ ធម្មិកាយ សាមគ្គីយា អនុបតមនំ^(១) ហោតិ
តេហិ អាការេហិ តេហិ លីន្តេហិ តេហិ និមិត្តេហិ ភិក្ខុ
ភិក្ខុំ បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី ន ឧបេន្តំ ន ហោវ ទោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុំ បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី ន ឧបេន្តំ អបិច អញ្ញោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាវោចេតិ ឥត្តញ្ញាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ
ធម្មិកំ សាមគ្គី ន ឧបេតិតិ ន ហោវ ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី ន ឧបេន្តំ ន បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុស្ស អាវោចេតិ ឥត្តញ្ញាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ ធម្មិកំ
សាមគ្គី ន ឧបេតិតិ អបិច សោ វ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
អាវោចេតិ អហំ អាវុសោ ធម្មិកំ សាមគ្គី ន ឧបេមិតិ

១ ម. ឧបតមនំ ។

និយមន័យ ចុះវត្ត

សង្ឃវ័ន្តមិនទាន់សម្រេចទេ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃកាត់សេចក្តីមិនទាន់
ដាច់ស្រេចនៅឡើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បុគ្គលនោះ កាលបើ
បុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបុគ្គលនោះ ។ ការ
បញ្ឈប់បុគ្គល (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(១៥៧) ភិក្ខុមិនបានចូលមកព្រមព្រៀងគ្នាប្រកបដោយធម៌ (នោះ)

តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មានកិរិយាមិនដល់
សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដោយអាសារណា ដោយភេទណា
ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុឃើញភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកប
ដោយធម៌ ដោយអាសារនោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិន
ឃើញភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌(នោះ)ទេ គង់
មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលភិក្ខុសា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មិន
ដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ ប្រសិនបើភិក្ខុក៏មិនបានឃើញ
ភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ទាំងភិក្ខុឯទៀតក៏មិន
បានប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលភិក្ខុសា ភិក្ខុឈ្មោះនេះមិនដល់សេចក្តី
ព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ដូច្នោះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុផង
គ្នាថា ម្នាលភិក្ខុសា ខ្ញុំមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ទេ

បាតិមោក្ខដ្ឋបនពុទ្ធកេ ធម្មិកំ បាតិមោក្ខដ្ឋបនំ

អាភត្ថមាថោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តេន ទិដ្ឋេន តេន សុតេន
តាយ បរិសង្កាយ វទិហុ ទោសថេ ហិវុទ្ធសេ វា បណ្ណា-
រសេ វា តស្មី បុគ្គលេ សម្មុទ្ធិក្ខតេ សម្ម័មជ្ឈេ ទុទា-
ហារយ្ហុ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃេ ឥត្តញ្ញាមោ បុគ្គលា
ធម្មិកំ សាមគ្គី ន ទុបេត តស្ស បាតិមោក្ខំ វេបេមិ
ន តស្មី សម្មុទ្ធិក្ខតេ បាតិមោក្ខំ ទុទ្ធិសិវត្ថន្តំ ។ ធម្មិកំ
បាតិមោក្ខដ្ឋបនំ ។

[១៥៨] កថំ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ឆាទិយតិ ។ ឥធម

បន ភិក្ខុវេ យេហិ អាភារេហិ យេហិ លិទ្តេហិ យេហិ
និមិត្តេហិ ធម្មិកាយ សាមគ្គីយោ បច្ឆាទានំ ហោតិ តេហិ
អាភារេហិ តេហិ លិទ្តេហិ តេហិ និមិត្តេហិ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ឆាទិយន្តំ ន ហោ ទោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុ បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ឆាទិយន្តំ
អថិថ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហេបេតិ ឥត្តញ្ញាមោ
អាវុសោ ភិក្ខុ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ឆាទិយតិ ធម ហោ
ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ឆាទិយន្តំ

ធាតុមោក្ខដ្ឋបនព្វន្ឋកៈ ការបញ្ឈប់ធាតុមោក្ខប្រកបដោយធម៌

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា ក៏គប្បីស្ម័គ្រក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ចំពោះបុគ្គល ដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក៏ដូច្នោះតុល្យសម្ពុណ្ណសី
ទេហសថនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរឿស
នោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះ មិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ ឥឡូវខ្ញុំនឹង
បញ្ឈប់ធាតុមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ
សង្ឃមិនត្រូវសំដែងធាតុមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ធាតុមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះ
ថា ប្រកបដោយធម៌ ។

(១៥៨) ភិក្ខុត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌(នោះ)
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រមែងមានការ
ត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាសារណា
ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុឃើញភិក្ខុ ដែលត្រឡប់សើរើ
សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដោយអាសារនោះ ដោយភេទនោះ
ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុ ដែលត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រម
ព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ គង់មានភិក្ខុដទៃៗប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាល
រេវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌
ហើយ ប្រសិនបើ ភិក្ខុក៏មិនឃើញភិក្ខុ ដែលត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រម

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ន បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្សី អាហារោចនំ ឥត្តន្តារមោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ចាទិយតិ អបិច
 សោ វ ភិក្ខុ^(១) ភិក្ខុស្សី អាហារោចនំ អហំ អាវុសោ ធម្មិ-
 កំ សាមគ្គី បច្ចាទិយាមិ តិ អាភក្ខមាថោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 តេន ទិដ្ឋេន តេន សុតេន តាយ បរិសង្កាយ តទហុតោ-
 សថ ពាតុទ្ធសេ វា បណ្ណារសេ វា តស្មី បុត្តលេ
 សម្មទ័ក្ខតេ សង្ឃមជ្ឈេ ទុទាហារយ្យ សុណាតុ មេ
 កន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្តារមោ បុត្តលោ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ចា-
 ទិយតិ តស្មី ទាតិមោក្ខំ វេបេមិ ន តស្មី សម្មទ័ក្ខតេ
 ទាតិមោក្ខំ ទុទ្ទិសិតព្វន្តំ ។ ធម្មិកំ ទាតិមោក្ខដ្ឋបនំ ។

(១៥៧) ភិក្ខុស្សី ទាតិមោក្ខំ វេបេតេ បរិសា

វុដ្ឋានំ ទសន្តំ អន្តរាយានំ អញ្ញតវេន អន្តរាយេន
 វា វ ។ បេ ។ ព្រហ្មចរិយន្តរាយេន វា
 អាភក្ខមាថោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តស្មី អាវុសេ អញ្ញតវស្មី

១ ឧ. ម. អយំ ភិក្ខុស្សោ ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិណ្ឌ ចូលវត្ត

ព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ទាំងភិក្ខុឯទៀតក៏មិនបានប្រាប់ដល់ភិក្ខុផង គ្នាថា
ម្ចាស់ អារាមសា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកប
ដោយធម៌ហើយដូច្នោះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះប្រាប់ភិក្ខុផង គ្នាថា ម្ចាស់ អារាម-
សា ខ្ញុំត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះ
បុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទិស ឬបណ្តារសីទេ បោសថ
នោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការឆ្លើយ
នោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលឈ្មោះនេះ
ត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់
បាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃ
មិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថា
ប្រកបដោយធម៌ ។

(១៥៧) កាលបើសង្ឃបានបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុនោះហើយ
បរិសទ្យក៏ត្រាកចេញ ព្រោះបណ្តាអន្តរាយទាំង ១០ យ៉ាង អន្តរាយណា
មួយ ទោះបីអន្តរាយអំពីព្រះរាជាក្តី ។ បេ ។ អន្តរាយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ
ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុង អារាមនោះ ឬក្នុង អារាម

បាតិមោក្ខដ្ឋបនព្វនូវកេ ធម្មិកំ បាតិមោក្ខដ្ឋបនំ

វា អាវាសេ វស្មី បុត្តលេ សម្មាសម្ពុទ្ធិក្រូតេ សង្ឃមជ្ឈេ
ឧទាហរេយ្យ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទា-
មស្ស បុត្តលស្ស ធម្មិកាយ សាមគ្គិយា បច្ចុទាន-
កថា វិប្បកតា តំ វត្ថុំ អវិជ្ជិតំ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ សង្ឃោ តំ វត្ថុំ វិជ្ជិតេយ្យតំ ។ ឯវោ តំ ល-
កេន ឥច្ឆេតំ កុសលំ ទោ ចេ លកេន តទហុទោសថេ
ចាតុទ្ធសេ វា បណ្ណារសេ វា វស្មី បុត្តលេ សម្មាស-
ម្ពុទ្ធិក្រូតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរិតំ សុណាតុ មេ កន្លេ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស បុត្តលស្ស ធម្មិកាយ សាមគ្គិ-
យា បច្ចុទានកថា វិប្បកតា តំ វត្ថុំ អវិជ្ជិតំ វស្ស
ចាតិមោក្ខំ វេយមំ ន វស្មី សម្មាសម្ពុទ្ធិក្រូតេ ចាតិមោក្ខំ
ឧទ្ទិសិតព្វំ ។ ធម្មិកំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនំ ។

[១៦០] កតំ សីលវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតថវិសង្កតោ
ហោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេហិ អាណា-
វេហិ យេហិ លីន្តេហិ យេហិ ជិមិត្តេហិ សីលវិបត្តិយា
ទិដ្ឋសុតថវិសង្កតោ ហោតិ តេហិ អាណាវេហិ តេហិ
លីន្តេហិ តេហិ ជិមិត្តេហិ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ

ធាតិមោក្ខន្តបន្ទូនព្រះ ការបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌

ណាមួយថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណិនា
អំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌នៃបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃវិនិច្ឆ័យ
មិនទាន់ដាច់ស្រេច បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បវិនិច្ឆ័យ
រឿងនោះចុះ ។ បើសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យរឿងនោះដាច់ស្រេច នេះក៏ជាការប្រពៃ
បើបែរជាវិនិច្ឆ័យមិនបានវិញ ក្នុងថ្ងៃពាក្យសម្តីបណ្តារសីទេ បាសថនោះ
ភិក្ខុត្រូវសូត្រក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅ ក្នុងទីចំពោះ
មុខនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណិនា
អំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌នៃបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយទេ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃវិនិច្ឆ័យ
មិនទាន់ដាច់ស្រេច ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ដល់បុគ្គលនោះ កាលបើ
បុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ ការ
បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(១៦០) ភិក្ខុដែលគេបានឃើញ ឮ រឿងសដោយសីលវិបត្តិ តើ
ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដែលគេបានឃើញ
ឮ រឿងសដោយសីលវិបត្តិ ដោយភាគរណ ដោយភេទណ
ដោយនិមិត្តណ ភិក្ខុក៏ឃើញភិក្ខុដែលគេបានឃើញ ឮ រឿងស ដោយ

វិទយបិណ្ឌ បុណ្យវិញ្ញា

សីលវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតំ ន ហោវ ខោ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុ បស្សតិ សីលវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតំ អបិច
 អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហោចេតិ ឥត្តន្ទាមោ អាវុសោ
 ភិក្ខុ សីលវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោតំ ន ហោវ ខោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុ បស្សតិ សីលវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតំ ន
 បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហោចេតិ ឥត្តន្ទាមោ អាវុសោ
 ភិក្ខុ សីលវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោតំ អបិច សោ
 វ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហោចេតិ អហំ អាវុសោ សីល-
 វិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោតំ^(១) អាគត្តមាបោ ភិក្ខុ-
 វេ ភិក្ខុ តេន ទិដ្ឋេន តេន សុតេន តាយ បរិសុទ្ធិយ
 តទហ្មោសេយេ ចាត្តន្ទសេ វា បណ្ណិវសេ វា តស្មី
 បុគ្គលេ សម្មទ្ធិក្ខតេ សង្ឃមជ្ឈេ ទុណាហរយ្យ សុ-
 ណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមោ បុគ្គលោ សីល-
 វិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោ តស្ស ចាតិមោក្ខំ វេបេ-
 មិ ន តស្មី សម្មទ្ធិក្ខតេ ចាតិមោក្ខំ ទុទ្ធិសិក្ខត្ថំ ។
 ជម្ពីកំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនំ ។

១ ឧ. ម. ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិញ្ញាតិ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

សីលវិបត្តិ ដោយ អាការនោះ ដោយ ភេទនោះ ដោយ និមិត្តនោះ បើកិក្ខុមិន
ឃើញកិក្ខុដែលគេឃើញ ឮ រង្វៀសដោយសីលវិបត្តិនោះទេ គង់មានកិក្ខុ
ឯទៀតប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ កិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេ
ឃើញ ឮ រង្វៀសដោយសីលវិបត្តិ (ប្រសិនបើ) កិក្ខុមិនឃើញកិក្ខុដែល
មានគេឃើញ ឮ រង្វៀសដោយសីលវិបត្តិ ទាំងកិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់
កិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ កិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ រង្វៀស
ដោយសីលវិបត្តិដូច្នោះទេ ក៏គង់កិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់
អាវុសោ ខ្លួនខ្ញុំមានគេឃើញ ឮ ឬរង្វៀសដោយសីលវិបត្តិដូច្នោះ (មិន
លែង) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកិក្ខុមានប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុង
កណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការ
ឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្វៀសនោះ ក្នុងថ្ងៃព្រហ្មស័ក
ឬ បណ្ណរសីទេពាសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
(ដ្បិត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឬរង្វៀសដោយសីលវិបត្តិ
ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បុគ្គលនោះ ចំពោះបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុង
ទីចំពោះមុខសង្ឃ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបុគ្គលនោះឡើយ ។ ការបញ្ឈប់
បុគ្គលនោះ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

ធាតុអោត្តជ្ជបនពុទ្ធកេ ធម្មិត ធាតុអោត្តជ្ជបន

[១៦០] កថំ អាចារីបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោ
ហោតិ ។ ឥធម បន^(១) កិក្ខុវេ កិក្ខុ យេហិ អាតារេហិ
យេហិ លីដ្ឋេហិ យេហិ ធិមត្តេហិ អាចារីបត្តិយា ទិដ្ឋ-
សុតបរិសុទ្ធិតោ ហោតិ តេហិ អាតារេហិ តេហិ លីដ្ឋេ-
ហិ តេហិ ធិមត្តេហិ កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សតិ អាចារីបត្តិយា
ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតំ ន ហោវ ទោ កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សតិ អា-
ចារីបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតំ អបិច អញ្ញោ កិក្ខុ កិក្ខុ-
ស្ស អាពោចេតិ ឥត្តញ្ញាមោ អាវុសោ កិក្ខុ អាចារីបត្តិយា
ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោតិ ន ហោវ ទោ កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សតិ
អាចារីបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតំ ន បិ អញ្ញោ កិក្ខុ
កិក្ខុស្ស អាពោចេតិ ឥត្តញ្ញាមោ អាវុសោ កិក្ខុ អាចារី-
បត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសុទ្ធិតោតិ អបិច សោវ កិក្ខុ កិក្ខុស្ស
អាពោចេតិ អហំ អាវុសោ អាចារីបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិ-
សុទ្ធិតោតិ អាត្តជ្ជមាណោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តេន ទិដ្ឋេន តេន
សុតេន តាយ បរិសុទ្ធិយ តទហុចោសថេ ចានុទ្ធិសេ
វា បណ្ណារសេ វា តស្មី បុត្តលេ សម្មាសុតេ សង្ឃមជ្ឈេ
ទុទាហរយ្យ សុណាតុ មេ កន្លៃ សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមោ

១ ឧ. ម. អយំ បនសព្វោ នត្ថិ ។

ធាតុអេកូឡូស៊ីបន្តទ្វេភាពៈ ការបញ្ឈប់ធាតុអេកូប្រកបដោយធម៌

(១៦១) ក៏ក្នុងដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្វៀសហើយ ដោយអា-
ចារវិបត្តិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលក៏ក្នុងទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ រមែង
មានគេឃើញ ឮ ឬរង្វៀស ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយអាការណា ដោយ
ភេទណា ដោយនិមិត្តណា ក៏ក្នុងឃើញក៏ក្នុង ដែលមានគេឃើញ ឮ
ឬរង្វៀសហើយ ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ
ដោយនិមិត្តនោះដែរ បើក៏ក្នុងមិនបានឃើញក៏ក្នុងដែលមានគេឃើញ ឮ ឬ
រង្វៀស ដោយអាចារវិបត្តិនោះទេ គង់មានក៏ក្នុងទៀតប្រាប់ដល់ក៏ក្នុងផងគ្នា
ថា ម្នាលអារុសោ ក៏ក្នុងឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឬរង្វៀស ដោយ
អាចារវិបត្តិដូច្នោះដែរ (បសិនបើ) ក៏ក្នុងមិនបានឃើញក៏ក្នុងដែលមានគេ
ឃើញ ឮ ឬរង្វៀស ដោយអាចារវិបត្តិទេ ទាំងក៏ក្នុងទៀតក៏មិនបាន
ប្រាប់ដល់ក៏ក្នុងផងគ្នាថា ម្នាលអារុសោ ក៏ក្នុងឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឬ
រង្វៀសដោយអាចារវិបត្តិដូច្នោះទេ ក៏គង់ក៏ក្នុងនោះឯងប្រាប់ដល់ក៏ក្នុងផងគ្នាថា
ម្នាលអារុសោ ខ្លួនខ្ញុំមានគេឃើញ ឮ ឬរង្វៀសដោយអាចារវិបត្តិហើយ
ម្នាលក៏ក្នុងទាំងឡាយ ក៏ក្នុងកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយ
ការឮនោះ ដោយការរង្វៀសនោះ ក្នុងថ្ងៃចាកខ្លួនប្តីប្តីបណ្តាសីទេបោសថ
នោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ជ្រូត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

បុត្តលោ អាចារ្យបតិយោ ទិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តោ តស្ស
ចាតិមោក្ខំ វេយមំ ន តស្សី សម្មុទ្ធិកុតេ ចាតិមោក្ខំ
ទុទ្ធិសិតព្វន្តំ ។ ធម្មិកំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនំ ។

[១២២] កថំ ទិដ្ឋវិបតិយោ ទិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តោ

ហោតិ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេហិ អាតារេហិ យេហិ
និរុទ្តេហិ យេហិ ធមិត្តេហិ ទិដ្ឋវិបតិយោ ទិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តោ
ហោតិ តេហិ អាតារេហិ តេហិ និរុទ្តេហិ តេហិ
ធមិត្តេហិ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ទិដ្ឋវិបតិយោ ទិដ្ឋសុត-
បរិសង្ក័តំ ន ហោវ ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ទិដ្ឋវិបតិយោ
ទិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តំ អបិច អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាពោ-
ចេតិ ឥត្តញ្ញាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋវិបតិយោ ទិដ្ឋសុតបរិ-
សង្ក័តោតិ ន ហោវ ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ទិដ្ឋវិបតិយោ
ទិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តំ ន បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាពោចេតិ
ឥត្តញ្ញាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋវិបតិយោ ទិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តោតិ
អបិច សោ វ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាពោចេតិ អហំ

និយមន័យ ចុល្លត្រៃ

មានគេឃើញ ឮ ឬរង្ស៊ីស ដោយអាចារិបត្តិហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិ-
មោក្ខចំពោះបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅ ក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃ
មិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខឡើយ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ(នេះ)ឈ្មោះថា
ប្រកបដោយធម៌ ។

(១៦២) ភិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្ស៊ីស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ
ភើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងមានគេ
ឃើញ ឮ ឬរង្ស៊ីស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាការណា ដោយភេទ
ណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុផងគ្នាក៏ឃើញភិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬ
រង្ស៊ីស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្ត
នោះដែរ បើភិក្ខុផងគ្នាមិនឃើញភិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្ស៊ីស
ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិទេ គង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុ-
សោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានគេឃើញ ឮ ឬរង្ស៊ីស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិដូច្នោះដែរ
(ប្រសិនបើ) ភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្ស៊ីស
ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិទេ ទាំងភិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុ-
សោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានគេឃើញ ឮ ឬរង្ស៊ីសហើយ ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ
ដូច្នោះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំ

បាតិមោក្ខដ្ឋបទពុទ្ធកេ ឧបាសិកា អញ្ជាតំ

អាវុសោ ទិដ្ឋវិបត្តិយោ ទិដ្ឋសុតបរិសង្កតោតិ អាតត្ថ-
មាវោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តេន ទិដ្ឋេន តេន សុតេន តាយ
បរិសង្កាយ តទហា ចាសថេ ចាតុទ្ធសេ វា បណ្ណារិសេ វា
តស្មី បុគ្គលេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកុតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបាសិកាយ្យ សុ-
ណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋវិបត្តិ-
យោ ទិដ្ឋសុតបរិសង្កតោ តស្មី ចាតិមោក្ខំ វេ បេមិ ន
តស្មី សម្មាសម្ពុទ្ធិកុតេ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ធិសិតត្ថន្តំ ។ ធម្មិកំ
ចាតិមោក្ខដ្ឋបទំ ។ ឥមាជំ ទស ធម្មិកាជំ ចាតិ-
មោក្ខដ្ឋបទានីតិ ។

បរិមោ កណវាពេ ។

(១៦៣) អថ ខោ អាយស្មា ឧបាលិ យេន កតវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តោ ខោ អាយស្មា ឧបាលិ
កតវន្តំ ឯកទេវេថ អត្តានាជំ អាណាតុកាមេន កន្លេ

ធាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្តៈ ព្រះឧបាលិទ្ធវលស្ស ការកាន់យក នូវអត្តាទាន

មានគេឃើញ ពួកប្តូរភ្លៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងទឹកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែល
នៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយ
ការរឿសនោះ ក្នុងវិថូចាតុទុស្តិ៍ប្តូរបណ្ណសីទេវាសថថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចំរើន សូមសង្ឃហ្លាប់ខ្ញុំ (ជឿត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ពួក
ប្តូរភ្លៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខចំពោះបុគ្គលនោះ
កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។
(នេះ) ឈ្មោះថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ។ ទាំង ១០
នេះឈ្មោះថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ។

កាលវារៈ ជាបឋម ។

[១៦៣] គ្រានោះឯង ព្រះទេវាលីដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួច
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះទេវាលីដ៏មានអាយុ លុះអង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុដែលមានប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន^(១)

១ អធិកថា ពន្យល់ថា ភិក្ខុមានប្រាថ្នានឹងជម្រះទូរសាសនា ហើយកាន់យកអធិករណ៍ណា
ដោយខ្លួនឯង អធិករណ៍នោះហៅថា អត្តាទាន គឺជាឈ្មោះនៃអធិករណ៍ម្យ៉ាង ដែលមានភិក្ខុ
រ៉ាប់រងដោយខ្លួនឯង ។

និយម័នីព ចុល្លវត្តោ

ភិក្ខុនា កតម្ពន្តសមម្ពាតតំ អត្តានាមំ អាណាតត្ថន្តំ ។
អត្តានាមំ អាណាតុកាមេន ឧបាលី ភិក្ខុនា បញ្ចន្ត-
សមម្ពាតតំ អត្តានាមំ អាណាតត្ថំ អត្តានាមំ អាណាតុ-
កាមេន ឧបាលី ភិក្ខុនា ឃី បច្ចុវេក្ខិតត្ថំ យំ ខោ អហំ
សមំ អត្តានាមំ អាណាតុកាមោ កាលោ នុ ខោ សមំ
អត្តានាមំ អាណាតុំ ឧបាហុ លោតិ ។ សចេ ឧបាលី
ភិក្ខុ បច្ចុវេក្ខមាលោ ឃី ជាលាតិ អកាលោ សមំ អត្តា-
នាមំ អាណាតុំ លោ កាលោតិ ន តំ ឧបាលី អត្តានាមំ
អាណាតត្ថំ ។ សចេ បនុបាលី ភិក្ខុ បច្ចុវេក្ខមាលោ
ឃី ជាលាតិ កាលោ សមំ អត្តានាមំ អាណាតុំ លោ អកា-
លោតិ តេនុបាលី ភិក្ខុនា ឧត្តរី បច្ចុវេក្ខិតត្ថំ យំ ខោ
អហំ សមំ អត្តានាមំ អាណាតុកាមោ ភ្នតំ នុ ខោ សនំ
អត្តានាមំ ឧបាហុ លោតិ ។ សចេ ឧបាលី ភិក្ខុ បច្ចុវេ-
ក្ខមាលោ ឃី ជាលាតិ អភ្នតំ សនំ អត្តានាមំ លោ ភ្នតន្តំ
ន តំ ឧបាលី អត្តានាមំ អាណាតត្ថំ ។ សចេ បនុបាលី ភិក្ខុ
បច្ចុវេក្ខមាលោ ឃី ជាលាតិ ភ្នតំ សនំ អត្តានាមំ លោ

និយមន័យ ចូលរួម

(ការទទួលរ៉ាប់រងអធិការណ៍ដោយខ្លួនឯង) តើត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាន
ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ (បើ)
ភិក្ខុមានសេចក្តីប៉ិនប៉ងនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន ត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាន
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ម្ចាស់ទុបាលិ ឯភិក្ខុដែលមានសេចក្តីប៉ិនប៉ង
នឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន (នោះ) ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
មានបំណងនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ចុះកាលនេះ ជា កាលគួរនឹង
កាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ឬមិនគួរទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ប្រសិនបើភិក្ខុពិ-
ចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលនេះជាកាលមិនគួរ ជា កាលមិនទំនង
នឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះទេ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តា-
ទាននោះឡើយ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាង
នេះថា កាលនេះជាកាលគួរ មិនមែនជាកាលមិនគួរនឹងកាន់យកនូវអត្តា
ទាននេះ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញ
មានបំណងនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ តើអត្តាទាននេះពិតឬទេ ។ ម្ចាស់
ទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាទៅដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះមិនពិត មិនប្រា-
កដទេ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្ចាស់
ទុបាលិ ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះ

បាតិមោក្ខន្តិបទពុទ្ធកេ ឧបាលវុទ្ធា បោ១នា

អភិក្កន្តិ តេជុបាលវ ភិក្កុនា ឧត្តរ បច្ចុវេក្ខិតតំ យំ ទោ
អហំ ឥមំ អត្តានាមំ អាទានុកាមោ អត្តសញ្ញាតំ ធុ ទោ
ឥទំ អត្តានាមំ ឧទាហុ លោតិ ។ សចេ ឧបាលវ ភិក្កុ
បច្ចុវេក្ខមាលោ ឃំវំ ជាលាតិ អនត្តសញ្ញាតំ ឥទំ អត្តា-
នាមំ លោ អត្តសញ្ញាតន្តិ នតំ ឧបាលវ អត្តានាមំ អាទា-
តតំ ។ សចេ បធុបាលវ ភិក្កុ បច្ចុវេក្ខមាលោ ឃំវំ ជាលាតិ
អត្តសញ្ញាតំ ឥទំ អត្តានាមំ លោ អនត្តសញ្ញាតន្តិ តេជុ-
បាលវ ភិក្កុនា ឧត្តរ បច្ចុវេក្ខិតតំ ឥមំ ទោ អហំ អត្តានាមំ
អាទិយមាលោ លភិស្សាមិ សង្ក្ខេដ្ឋេ សម្បត្តេ ភិក្កុ ធម្មតោ
វិនយតោ បក្ខេ ឧទាហុ លោតិ ។ សចេ ឧបាលវ ភិក្កុ
បច្ចុវេក្ខមាលោ ឃំវំ ជាលាតិ ឥមំ ទោ អហំ អត្តានាមំ
អាទិយមាលោ ន លភិស្សាមិ សង្ក្ខេដ្ឋេ សម្បត្តេ ភិក្កុ
ធម្មតោវិនយតោ បក្ខេន ឥទំ ឧបាលវ អត្តានាមំ អាទា-
តតំ ។ សចេ បធុបាលវ ភិក្កុ បច្ចុវេក្ខមាលោ ឃំវំ ជាលាតិ

ចតិហោត្តដ្ឋបនកូន្តកៈ ព្រះឧបាលីទ្ធវលស្សរ ការបោះ

ពិតប្រាកដហើយ មិនមែនមិនពិតទេ ម្នាលទុបាលី ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណា
ណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញ មានបំណងនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ
អត្តាទាននេះ តើប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឬមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍
ទេ ។ ម្នាលទុបាលី ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាទៅ បានដឹងយ៉ាងនេះថា
អត្តាទាននេះ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ជាអំពើឥតប្រយោជន៍ទេ
ម្នាលទុបាលី ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលទុបាលី
ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ មិនមែនជាអំពើឥតប្រយោជន៍ទេ ម្នាលទុបាលី ភិក្ខុ
នោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាន
នេះទៅ តើនឹងបានពួកភិក្ខុជាមិត្តសម្លាញ់គ្រាន់តែជួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្លាញ់
តែងនៅរួមជាមួយគ្នា ជាពួកខាងធម៌ខាងវិន័យ ឬមិនបានទេ ។ ម្នាលទុបាលី
ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញ
កាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅហើយ នឹងមិនបានពួកភិក្ខុជាមិត្តសម្លាញ់
គ្រាន់តែជួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្លាញ់ តែងនៅរួមជាមួយគ្នា ជាពួកខាងធម៌
ខាងវិន័យ(ទាំងនោះទេ)ម្នាលទុបាលី ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះ
ឡើយ ។ ម្នាលទុបាលី ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា

និយមន័យ ចុល្លវណ្ណ

ឥមំ ខោ អហំ អត្តានាមំ អាទិយមាដោ លកិស្សមិ ស-
ដ្ឋិដ្ឋេ សម្ពុត្តេ កិក្ខុ ធម្មតោ វិនយតោ បក្ខេតិ តេនុចាលិ
កិក្ខុនា ឧត្តរំ បច្ចុវេក្ខុតតំ ឥមំ ខោ មេ អត្តានាមំ អាទិ-
យតោ កវិស្សតិ សដ្ឋិស្ស តតោនិទានំ កណ្ណានំ កល-
ហោ វិក្កហោ វិវាទោ សដ្ឋកេនោ សដ្ឋរាជិ សដ្ឋវវត្តានំ
សដ្ឋនាណករណំ ឧទាហុ លោតិ ។ សចេ ឧចាលិ កិក្ខុ
បច្ចុវេក្ខុមាដោ ឃំវំ ជាណតិ ឥមំ ខោ មេ អត្តានាមំ
អាទិយតោ កវិស្សតិ សដ្ឋិស្ស តតោនិទានំ កណ្ណានំ
កលហោ វិក្កហោ វិវាទោ សដ្ឋកេនោ សដ្ឋរាជិ សដ្ឋវ-
វត្តានំ សដ្ឋនាណករណំ ឆ្លំ ឆ្លំ ឧចាលិ អត្តានាមំ អាទា-
តតំ ។ សចេ បណ្ណាលិ កិក្ខុ បច្ចុវេក្ខុមាដោ ឃំវំ ជាណតិ
ឥមំ ខោ មេ អត្តានាមំ អាទិយតោ ន កវិស្សតិ សដ្ឋិស្ស
តតោនិទានំ កណ្ណានំ កលហោ វិក្កហោ វិវាទោ
សដ្ឋកេនោ សដ្ឋរាជិ សដ្ឋវវត្តានំ សដ្ឋនាណករណំ ឆ្លំ

និយមបិណ ចុល្លវត្ត

កាលបើអាត្មាអញ កាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅ នឹងបានពួកភិក្ខុ ជាមិត្ត
សម្លាញ់គ្រាន់តែជួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្លាញ់តែឯនៅរួមជាមួយគ្នា ដែលជា
ពួកខាងធម៌ខាងវិន័យ ម្នាលទេបាលី ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា
កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅ ក្រែងមានការប្រកួតប្រ-
កាន់ ការឈ្នះ ការប្រកាន់ខ្ពស់ ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ
ការប្រែប្រួលនៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សេងនៃសង្ឃ ការធ្វើផ្សេងៗ នៃសង្ឃ
នឹងកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាទាននោះ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាល
ទេបាលី បើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់
យកនូវអត្តាទានទៅហើយ ការប្រកួតប្រកាន់ ការឈ្នះ ការប្រកាន់ខ្ពស់
ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រែប្រួលនៃសង្ឃ ការកំណត់
ផ្សេងនៃសង្ឃ ការធ្វើផ្សេងៗ នៃសង្ឃ នឹងកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុ
នៃអត្តាទាននោះ (ជាប្រាកដ) ម្នាលទេបាលី ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវ
អត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលទេបាលី បើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាង
នេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅ ការប្រកួតប្រកាន់
ការឈ្នះ ការប្រកាន់ខ្ពស់ ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការ
ប្រែប្រួលនៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សេងនៃសង្ឃ នឹងការធ្វើផ្សេងៗ នៃសង្ឃ
មិនកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាទាននោះឡើយ ម្នាលទេបាលី

ធាតុអេក្ខន្ធិបទព្វទូកេ ឧបាល័យបុត្តា បោទនា

អាណាតតំ តំ ឧបាលី អត្តានាមំ ឃី បញ្ចុដ្ឋសមណ្ឌា-
តតំ ខោ ឧបាលី អត្តានាមំ អាទិដ្ឋំ បច្ឆាបិ អវិប្បដិ
សារកំ កវិស្សត្តិតំ ។

(១៦៤) ហោទគេន កន្តេ កិក្កុណា បរិ ហោទេតុកាមេន
កតំ ធម្មេ អជ្ឈតំ បច្ឆវេក្ខិត្តា បរោ ហោទេតព្វោតំ ។
ហោទគេនុបាលី កិក្កុណា បរិ ហោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ
អជ្ឈតំ បច្ឆវេក្ខិត្តា បរោ ហោទេតព្វោ ហោទគេនុបាលី
កិក្កុណា បរិ ហោទេតុកាមេន ឃី បច្ឆវេក្ខិតតំ បរិសុទ្ធ-
កាយសមាចារោ នុ ខោម្ហិ បរិសុទ្ធនម្ហិ កាយសមា-
ចារោន សមណ្ឌតតោ អច្ឆិទ្កេន អប្បដិមំសេន សំវិជ្ជតំ
នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ លោតំ ។ លោ ចេ
ឧបាលី កិក្កុ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតំ បរិសុទ្ធន
កាយសមាចារោន សមណ្ឌតតោ អច្ឆិទ្កេន អប្បដិមំសេន
តស្ស កវន្តំ វត្តារោ វត្តំ តាវ អាយស្ស កាយិកំ សិក្ខ
ស្សតិ វតិស្ស កវន្តំ វត្តារោ ។

ធាតុមោក្ខន្តបទពុទ្ធកៈ ព្រះទោលំទ្ធវលស្សរ ការបោះ

ភិក្ខុត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះចុះ ម្នាលទោលំ អត្តាទានប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ប្រការ ដូចបានសំដែងមកនេះឯង កាលបើភិក្ខុកាន់យកហើយ
នឹងមិនធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្តក្នុងកាលជា ខាងក្រោយឡើយ ។

(១៦៤) ព្រះទោលំក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើនៃ

ភិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ តើត្រូវពិចារណាធម៌ចំពោះ ខ្លួន
ឯង មានប៉ុន្មានសិន ទើបគួរនឹងចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

ម្នាលទោលំ ឯភិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណា

ធម៌ ៥ ប្រការចំពោះខ្លួនឯងសិន រួចសឹមចោទភិក្ខុដទៃ ម្នាលទោលំ ភិក្ខុ

អ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មា

អញមា កាយសមាចារ បរិសុទ្ធ ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញជាអ្នកប្រកបដោយ

កាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនធ្លុះធ្លាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌

នេះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទោលំ បើភិក្ខុមាន

កាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធទេ (តែហាក់ដូច) ជាអ្នកប្រកបដោយ កាយសមា

ចារបរិសុទ្ធ មិនធ្លុះធ្លាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ភិក្ខុនោះឯង

គង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿនថា នៃលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកសិក្សា

នូវសមាចារផ្លូវកាយជាមុនសិន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿន

ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

វិនយបំណិពេ ចុល្លវត្តោ

[១៦៥] បុន ចបរំ ទុណាលំ ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ
ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចុវេក្ខិតតំ បរិសុទ្ធវិចីសមាចារេ
នុ ទោម្ហិ បរិសុទ្ធនម្ហិ វិចីសមាចារេន សមម្ហាតតោ
អច្ឆិទ្កេន អប្បដិមំសេន សំវិជ្ជិតំ នុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ
ទុនាហុ លោតិ ។ លោ ចេ ទុណាលំ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវិចីស-
មាចារេ ហោតិ បរិសុទ្ធនវិចីសមាចារេន សមម្ហាតតោ
អច្ឆិទ្កេន អប្បដិមំសេន តស្ស កវ័ន្តំ វត្តារោ ឥឡ្ហ តាវ
អាយស្មា វាចសិកំ សិក្ខុស្ស្គិតំ ឥតិស្ស កវ័ន្តំ វត្តារោ ។

[១៦៦] បុន ចបរំ ទុណាលំ ចោទកេន ភិក្ខុនា
បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចុវេក្ខិតតំ មេត្តំ នុ ទោ
មេ ចិត្តំ បច្ចុបដ្ឋិតំ សព្វហ្មចារីសុ អនាយាតំ សំវិជ្ជិតំ
នុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ លោតិ ។ លោ ចេ
ទុណាលំ ភិក្ខុនោ មេត្តំ ចិត្តំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្វហ្មចា-
រីសុ អនាយាតំ តស្ស កវ័ន្តំ វត្តារោ ឥឡ្ហ តាវ អាយ-
ស្មា សព្វហ្មចារីសុ មេត្តំ ចិត្តំ ទុបដ្ឋាបេហិតំ ឥតិស្ស
កវ័ន្តំ វត្តារោ ។

វិនយបិដក បុល្លវត្ត

(១៦៥) ម្ចាស់ទុបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទ
មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមាន
វិធីសមាចារបរិសុទ្ធឬហ្ន៎ អាត្មាអញប្រកបដោយវិធីសមាចារបរិសុទ្ធ មិន
ធ្លុះធ្លាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់
អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ បើភិក្ខុមានវិធីសមាចារមិនបរិសុទ្ធ
ទេ (តែហាក់ដូច) ជាអ្នកប្រកបដោយវិធីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនធ្លុះធ្លាយ
មិនមានទំនង គួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផង ស្តីជាស្រី
ភឿនថា វិនលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកសិក្សានូវសមាចារផ្លូវវាចាជាមុន
សិន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីជាស្រីភឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

(១៦៦) ម្ចាស់ទុបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត ភិក្ខុអ្នក
ចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់
អាត្មាអញមានមេត្តាតាំងមាំ ទាំងមិនចង្អៀតចង្អល់ក្នុងសព្វហ្មធារិយបុគ្គលទេ
ឬហ្ន៎ ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
បើភិក្ខុមិនមានមេត្តាចិត្តតាំងមាំ មានចិត្តចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងសព្វហ្មធារិ-
យបុគ្គល ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីជាស្រីភឿនថា វិនលោកដ៏មានអាយុ
ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្តឲ្យ (មាំ)ក្នុងសព្វហ្មធារិយបុគ្គលចុះ ភិក្ខុនោះគង់មាន
អ្នកផងស្តីជាស្រីភឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

បាតិមោក្ខន្ធបន្តទូកេ ឧបាលិប្បញ្ញ បោទនា

(១៦៧) បុន ចបរំ ឧបាលិ ហោនកេន ភិក្ខុនា
បរំ ហោនេតុកាមេន ឯវំ បច្ឆវេក្ខិតតំ ពហុស្សុតោ ន
ខោម្ហិ សុតដរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អា-
និកល្យណា មជ្ឈេកល្យណា បរិយោសានកល្យ-
ណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
ព្រហ្មចរិយំ អភិវន្តំ តតារុចា មេ ធម្មា ពហុស្សុតោ
ហោន្តំ ធាតា^(១) វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិ-
យា សុប្បដិវទ្ធា សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ
ឧទាហុ មោតិ មោ បេ ឧបាលិ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ
ហោតិ សុតដរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អា-
និក-
ល្យណា មជ្ឈេកល្យណា បរិយោសានកល្យណា
សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ
អភិវន្តំ តតារុចាស្ស ធម្មា ន ពហុស្សុតោ ហោន្តំ
ធាតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា
សុប្បដិវទ្ធា តស្ស ភវន្តំ វត្តារោ ឥឡ្ហ តាវ អាយ ឥហ
អាតមំ បរិយាបុណស្សតិ ឥតិស្ស ភវន្តំ វត្តារោ ។

១ ម. ធារា ។

ធាតុមេត្តាបន្តទូទាត់ ព្រះឧបាសិកាស្វាមីការបោទ

(១៦៧) ម្ចាស់ទុបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត កិក្ខុអ្នក
ចោទ មានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញជាពហុស្ស្វត ទ្រទ្រង់ព្រះសូត្រ សន្សំព្រះសូត្រឬហ្ន៎ (មួយទៀត)
ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទ
ចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញ
បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌ទាំងនោះ ជាធម៌ដែលអាត្មាអញបានស្តាប់
ច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានសន្សំដោយពាក្យ បានពិចារណា(មុតមាំ)ហើយ
ក្នុងចិត្ត បានយល់ត្រឹមត្រូវហើយដោយទិដ្ឋិ ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់
អាត្មាអញ ឬមិនទាន់មានទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ប្រសិនបើកិក្ខុមិនមែនជា
ពហុស្ស្វត មិនទ្រទ្រង់ព្រះសូត្រ មិនសន្សំព្រះសូត្រសោះទេ បើធម៌ទាំង
ឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រ-
កាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំង
អស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ គឺកិក្ខុនោះមិនបានចេះដឹងច្រើន មិន
បានទ្រទ្រង់ មិនបានសន្សំដោយពាក្យ មិនបានពិចារណា(មុតមាំ)ក្នុងចិត្ត
មិនបានយល់ត្រឹមត្រូវដោយទិដ្ឋិទេ កិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំ
ភ្លើងថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ សូមមិនន្តលោករៀនព្រះបរិយក្ខិដិមិ
សិនទៅ កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើង ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

[១៦៨] បុន ចបរំ ឧបាលំ ហោទគេន កិក្កុណ
 បរំ ហោទេតុកាមេន ឃរំ បច្ចុវេក្ខិតតំ ឧកយានិ នុ^(១)
 ខោ មេ ចាតិមោក្ខានិ វិត្តារេន ស្វាតតានិ ហោន្តិ^(២)
 សុវិកត្តានិ សុប្បវត្តិនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុ-
 ព្យញ្ញនសោ សុវិជ្ជិតិនិ នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ
 លោតិ ។ ខោ ចេ ឧបាលំ កិក្កុណោ ឧកយានិ ចាតិ-
 មោក្ខានិ វិត្តារេន ស្វាតតានិ ហោន្តិ សុវិកត្តានិ សុប្ប-
 វត្តិនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ញនសោ ឥទំ ប-
 ហុសោ កត្ត វត្តំ កតវតាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ ន សម្មាទេ-
 តិ^(៣) តស្ស កវន្តំ វត្តារោ ឥឡ្យ តាវ អាយស្មា វិនយំ
 បរិយោបុណស្ស្កិ ឥតិស្ស កវន្តំ វត្តារោ ហោទគេនុបា-
 លំ កិក្កុណោ បរំ ហោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្ម
 អដ្ឋតំ បច្ចុវេក្ខិតតា បរោ ហោទេតុញ្ញតិ ។

១ ម. អយំ នុសតោ នតិ ។ ២ ឧ. អយំ ហោន្តិសតោ ន បញ្ចាយតិ ។ ៣ ម. សម្មាទយតិ ។

និយមន័យ ចូលរុក្ខ

(១៦៨) ម្ចាស់ទុបាលី ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត ភិក្ខុអ្នក

ចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា បាតិមោក្ខ
ទាំងពីរ អញ្ចក្កចេះចាំ ដោយសេចក្តីពិស្តារ ចែកចេញបានដោយប្រពៃ
ចាំស្តាត់រត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អ តាមសូត្រ គឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ
តាមអនុញ្ញាតៈដែរឬ ធម៌នុ៎ះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់ពាក្យអញ្ញា ឬមិនមានទេ ។
ម្ចាស់ទុបាលី ប្រសិនបើបាតិមោក្ខទាំងពីរ ភិក្ខុមិនបានចេះចាំដោយសេច-
ក្តីពិស្តារ មិនបានចែកចេញដោយប្រពៃ មិនបានចាំស្តាត់រត់មាត់ មិន
បានកាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុញ្ញាតៈទេ ភិក្ខុនោះឯង
បើមានគេសួរថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ចុះសិក្ខាបទនេះ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងក្នុងនគរណា ភិក្ខុនោះមុខជាឆ្លើយប្រាប់ទៅវិញមិន
រួច ភិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំគៀនថា ម្ចាស់លោកដ៏មាន
អាយុ សូមនិមន្តលោកទៀនវិន័យសិនទៅ ភិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នក
ផងស្តីជាសំគៀន ដូចសំដែងមកនេះឯង ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុអ្នកចោទ
មានប្រាជ្ញានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ ប្រការនេះ ក្នុងខ្លួនឯង
សិន ហើយសឹមចោទភិក្ខុដទៃ ។

ធាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកេ ឧបាលីបុព្វ ចោទកវិប្បជីសារោ

[១៦៧] ចោទកេន កន្លែ ភិក្ខុនោ បរិ ចោទេតុ-
កាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈតំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោ-
ទេតព្វេតិ ។ ចោទកេនុចារិ ភិក្ខុនោ បរិ ចោទេ-
តុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈតំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ
ចោទេតព្វេ កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន ក្ខតេន
វក្ខាមិ នោ អក្ខតេន សឿនេន វក្ខាមិ នោ ជុសេន
អត្តសញ្ញតេន វក្ខាមិ នោ អនត្តសញ្ញតេន មេត្តចិត្តោ
វក្ខាមិ នោ នោសន្តរេតិ ចោទកេនុចារិ ភិក្ខុនោ
បរិ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈតំ ឧបដ្ឋា-
បេត្វា បរោ ចោទេតព្វេតិ ។

[១៧០] អធម្មចោទកស្ស កន្លែ ភិក្ខុនោ កតិហា-
កាវេហិ វិប្បជីសារោ ឧបទហាតព្វេតិ ។ អធម្មចោទ-
កស្ស ឧចារិ ភិក្ខុនោ បញ្ចហាកាវេហិ វិប្បជីសារោ

ធាតុមោក្ខន្តិបនក្ខន្ធកៈ ព្រះឧបាលីទូលសួរហេតុវិប្បដិសារៈចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទ

(១៦៧) ព្រះឧបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
បើភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ តើត្រូវតាំងធម៌បុណ្ណាប្រការ
ក្នុងខ្លួនឯង ហើយទើបគួរចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ឧបាលី ភិក្ខុអ្នកចោទ បើមានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ លុះវត្តតាំង
ធម៌ ៥ ប្រការក្នុងខ្លួនឯង ទើបគួរចោទភិក្ខុដទៃបាន(ធម៌ ៥ ប្រការនោះគឺ)
អាត្មាអញនឹងនិយាយត្រូវតាមកាលគួរ មិននិយាយខុសកាល ១ អាត្មា
អញនឹងនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិនពិត ១ អាត្មាអញនឹង
និយាយពាក្យផ្អែមល្អម មិននិយាយពាក្យអាត្រក់ ១ អាត្មាអញនឹង
និយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១
អាត្មាអញនឹងតាំងមេត្តាចិត្តហើយសីមនិយាយ មិននិយាយទាំងទោស-
ចិត្ត ១ ម្ចាស់ឧបាលី ភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវ
តាំងធម៌ ៥ ប្រការទុកក្នុងខ្លួនឯងហើយ សឹមចោទភិក្ខុដទៃ ។

(១៧០) ព្រះឧបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បដិសារៈ (សេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយ) ទុក
ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការបុណ្ណាយ៉ាង ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ឧបាលី សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បដិសារៈទុក
ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងដូច្នោះថា

នៃយបិដក ចុល្លវត្តោ

ឧបទហាតញ្ចេ អកាលេនាយស្នា ចោទេសំ ឆោ កា-
លេន អលន្តេ វិប្បជិសារាយ អក្ខតេនាយស្នា ចោទេសំ
ឆោ ក្ខតេន អលន្តេ វិប្បជិសារាយ ដុសេនាយស្នា
ចោទេសំ ឆោ សន្តោន អលន្តេ វិប្បជិសារាយ អនត្ត-
សញ្ញតេនាយស្នា ចោទេសំ ឆោ អត្តសញ្ញតេន អលន្តេ
វិប្បជិសារាយ នោសន្តរោ អាយស្នា ចោទេសំ ឆោ
មេត្តចិត្តោ អលន្តេ វិប្បជិសារាយាតិ អធម្មចោទកស្ស
ឧទាលិ ភិក្ខុនោ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ វិប្បជិសារោ
ឧបទហាតញ្ចេ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ យថា ន អញ្ញាបិ
ភិក្ខុ អក្ខតេន ចោទេតត្ថំ មញ្ញយ្យាតិ ។

(១៧០) អធម្មចុទិកស្ស បន កន្តេ ភិក្ខុនោ កត្តិ-
ហាការេហិ អវិប្បជិសារោ ឧបទហាតញ្ចេតិ ។ អធម្ម-
ចុទិកស្ស ឧទាលិ ភិក្ខុនោ បញ្ចហាការេហិ អវិប្ប-
ជិសារោ ឧបទហាតញ្ចេ អកាលេនាយស្នា ចុទិតោ

និយមន័យ ពុល្លវត្ត

នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទខុសកាល មិនមែនចោទត្រូវតាមកាលទេ
លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទដោយ
ពាក្យមិនពិត មិនមែនចោទដោយពាក្យពិតទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈ
ហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទដោយពាក្យអាក្រក់ មិនមែន
ចោទដោយពាក្យព័រោះទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នៃលោកដ៏
មានអាយុ លោកចោទប្រកបដោយកម្មវត្ថុប្រយោជន៍ មិនមែនចោទប្រកប
ដោយកម្មមានប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នៃលោក
ដ៏មានអាយុ លោកជាអ្នកចោទ (គេ) ទាំងពេលចិត្ត មិនមែនចោទដោយ
មេត្តាចិត្តទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ ម្ចាស់ទុបាលិ សង្ឃគប្បី
តាំងវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយ
អាការៈ៥យ៉ាងនេះឯង ។ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថាភិក្ខុដទៃ មិន
ត្រូវសំគាល់ភិក្ខុផ្ទៃគ្នា ដែលត្រូវគេចោទដោយពាក្យមិនពិត(នោះទេ) ។

[១៧១] ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះ
សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈ(សេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយ)ទុក ចំពោះភិក្ខុដែល
គេចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការៈប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ទុបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទ
មិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការៈ៥ យ៉ាងដូច្នោះថា នៃលោកដ៏មានអាយុ

បាតិមោក្ខន្តបន្ទុក្ខពេ ឧបាសិកា ពោទកាប្បជីសារោ

នោ កាលេនន អលន្តេ អវិប្បជីសារាយ អក្ខតោ-
យស្មា ចុទិតោ នោ ក្ខតោន អលន្តេ អវិប្បជីសារាយ
នុសេនាយស្មា ចុទិតោ នោ សន្តោន អលន្តេ
អវិប្បជីសារាយ អនត្តសញ្ញតោនាយស្មា ចុទិតោ នោ
អត្តសញ្ញតោន អលន្តេ អវិប្បជីសារាយ នោសន្តវេនា-
យស្មា ចុទិតោ នោ មេត្តចិត្តោន អលន្តេ អវិប្បជីសា-
រាយាតិ អធម្មចុទិតស្ស ឧបាលំ ភិក្ខុនោ ឥមេហិ
បញ្ចហា កាលេហិ អវិប្បជីសារោ ឧបទហាតព្វេតិ ។

(១៧២) ធម្មចោទកស្ស កន្តេ ភិក្ខុនោ កតិហា-
កាលេហិ អវិប្បជីសារោ ឧបទហាតព្វេតិ ។ ធម្មចោទ-
កស្ស ឧបាលំ ភិក្ខុនោ បញ្ចហា កាលេហិ អវិប្បជីសា-
រោ ឧបទហាតព្វេ កាលេនាយស្មា ចោទេសិ នោ
អកាលេនន អលន្តេ អវិប្បជីសារាយ ក្ខតោនាយស្មា

ធាតុមោក្ខន្តបន្តទុក្ខៈ ព្រះខេត្តបិទុលស្សរោតុអវិប្បជីសារៈចំពោះកិច្ចអ្នកចោទ

គេចោទលោកខុសកាល មិនមែនត្រូវតាមកាលទេ លោកគួរដល់អវិប្ប-
ជីសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យមិនពិត មិន
មែនតាមពិតទេ លោកគួរដល់អវិប្បជីសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេ
ចោទលោកដោយពាក្យអាក្រក់ មិនមែនដោយពាក្យព័រោះទេ លោកគួរ
ដល់អវិប្បជីសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យ
មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍
ទេ លោកគួរដល់អវិប្បជីសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោក
ដោយពោសចិត្ត មិនមែនដោយមេត្តាចិត្តទេ លោកគួរដល់អវិប្បជីសារៈ ១
ម្ចាស់ទុបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បជីសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទមិន
ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៧២] ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃ
គប្បីតាំងអវិប្បជីសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ដោយ
អាការៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ សង្ឃគប្បីតាំង
អវិប្បជីសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការៈ
យ៉ាងដូច្នោះថា នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទគេត្រូវតាមកាលគួរហើយ
មិនមែនចោទខុសកាលទេ លោកគួរដល់អវិប្បជីសារៈ ១ នៃលោក

វិនយបិដក បុល្លវត្តោ

ចោទេសិ ឆោ អក្ខតេន អលន្តេ អវិប្បជិសារាយ សឡោ-
 នាយស្មា ចោទេសិ ឆោ ជរុសេន អលន្តេ អវិប្បជិសា-
 រាយ អត្តសញ្ញិតេនាយស្មា ចោទេសិ ឆោ អនត្តសញ្ញា-
 តេន អលន្តេ អវិប្បជិសារាយ មេត្តចិត្តោ អាយស្មា
 ចោទេសិ ឆោ ទោសន្តរោ^(១) អលន្តេ អវិប្បជិសារា-
 យាតិ ធម្មចោទកស្ស ឧបាលិ ភិក្ខុឆោ ឥមេហិ
 បញ្ចហាការេហិ វិប្បជិសារោ ឧបទហានតោ ។ តំ
 កស្ស ហេតុ ។ យថា អញ្ញោចិ ភិក្ខុ ក្ខតេន ចោ-
 ទេតតំ មញ្ញោយ្យតិ ។

[១៧៣] ធម្មចុទិតស្ស បន កន្លេ ភិក្ខុឆោ កតិ-
 ហាការេហិ វិប្បជិសារោ ឧបទហានតោតិ ។ ធម្មចុ-
 ទិតស្ស ឧបាលិ ភិក្ខុឆោ បញ្ចហាការេហិ វិប្បជិសា-
 រោ ឧបទហានតោ កាលេនាយស្មា ចុទិតោ ឆោ
 អកាលេន អលន្តេ វិប្បជិសារាយ ក្ខតេនាយស្មា

១ មេត្តចិត្តោយស្មា ចោទេសិ ឆោ ទោសន្តរោតិ កត្តចិ យេត្តេន ទិស្សតិ ។

និយមបំណិក ចុល្លវត្ត

ដ៏មានអាយុ លោកចោទគេដោយពាក្យពិតហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យ
មិនពិតទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទ
គេដោយពាក្យពិតហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យអាក្រក់ទេ លោក
គួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទគេដោយពាក្យ
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនចោទដោយពាក្យ មិនប្រកបដោយប្រ-
យោជន៍ទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកជា
អ្នកតាំងមេត្តាចិត្តហើយទើបចោទ មិនមែនចោទទាំងទោសចិត្តទេ លោក
គួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ ម្ចាស់ទុបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះ
ភិក្ខុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។
សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា ភិក្ខុដទៃ គប្បីសំគាល់ភិក្ខុផងគ្នា
ដែលគេចោទដោយពាក្យពិត ។

(១៧៣) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទ ប្រកបដោយធម៌
ដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ សង្ឃ
គប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទប្រកបដោយធម៌ ដោយ
អាការ ៥ យ៉ាងដូច្នោះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកត្រូវតាម
កាលហើយ មិនមែនចោទដោយខុសកាលទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ
ហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យពិតហើយ

ធាតុមេត្តាបទពុទ្ធកេ ឧបាលីបុត្តា ចោទករិយ្យសារោ

ចុំទិគោ លោ អក្ខតេន អលន្តេ វិប្បជិសារាយ សល្លោ-
នាយស្មា ចុំទិគោ លោ ដុសេន អលន្តេ វិប្បជិសា-
រាយ អត្តសញ្ញិតេនាយស្មា ចុំទិគោ លោ អត្តសញ្ញិតេន
អលន្តេ វិប្បជិសារាយ មេត្តចិត្តេនាយស្មា ចុំទិគោ
លោ នោសន្តវេន អលន្តេ វិប្បជិសារាយាតិ ធម្មចុំទិ-
តស្ស ឧបាលិ ភិក្ខុលោ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ វិប្ប-
ជិសារោ ឧបទហាតញ្ចតិ ។

(១៧៤) ចោទកេន កន្តេ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេ-
តុកាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈតំ មនសិករិត្តា បរោ
ចោទេតញ្ចតិ ។ ចោទកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរំ ចោ-
ទេតុកាមេន បញ្ចធម្មេ អជ្ឈតំ មនសិករិត្តា បរោ
ចោទេតញ្ច កាវុញ្ញតា ហិតេសិតា អនុកម្មតា^(១)

១ ឧ. ម. អនុញ្ញា ។

ចាត់មោច្ឆដ្ឋបនពូកែ: ព្រះទោលទូលសួរហេតុវិប្បដិសារៈចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទ

មិនមែនចោទដោយពាក្យមិនពិតទេ លោកគ្រូដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ ម្ចាស់
លោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យពិរោះហើយ មិនមែនចោទ
ដោយពាក្យអាក្រក់ទេ លោកគ្រូដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ ម្ចាស់លោកដ៏មាន
អាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ហើយ មិនមែន
ចោទដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ លោកគ្រូដល់វិប្បដិសារៈ
ហើយ ១ ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយមេត្តាចិត្តហើយ
មិនមែនចោទដោយពោសចិត្តទេ លោកគ្រូដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ ម្ចាស់
ទោលិ សង្ឃតប្បីតាំងវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទប្រកបដោយ
ធម៌ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៧៤) ព្រះទោលិក្របបន្តិទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌មាន
ប៉ុន្មានក្នុងខ្លួនឯងហើយ ទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គត្រាស់តបថា
ម្ចាស់ទោលិ ភិក្ខុអ្នកចោទមានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
នូវធម៌ ៥ យ៉ាង ក្នុងខ្លួនឯងសិន ទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន (ធម៌ ៥ យ៉ាង
នោះគឺ) ជាអ្នកមានចិត្តករុណា ១ អ្នកស្វែងរកប្រយោជន៍ ១ អ្នកទំនុកបម្រុង

និយមន័យ បុណ្យវគ្គ

អាបត្តិវិជ្ជា នតា វិនយ បុរេក្ខារតាតិ ហោទេតេនុទាលិ

ភិក្ខុនា បរិ ហោទេតុកា.មន សមេ បញ្ច ធម្មេ

អដ្ឋតំ មនសិករិត្តា បរោ ហោទេតញ្ចតិ ។

(១៧៥) ចុទ្ធិតេន បន ភន្លេ ភិក្ខុនា កតិសុ

ធម្មេសុ បតិដ្ឋាតត្វន្តិ ។ ចុទ្ធិតេនុទាលិ ភិក្ខុនា ធម្មេសុ

ធម្មេសុ បតិដ្ឋាតត្វំ សច្ចេ ប អកុប្បេ ហតិ ។

ធាតិហោត្តបន្តន្តំ និធិតិ នរិមេ ។

ធម្មិ ខន្តពេ ត្រៃ តិស ។

កាណារិក ទ្វេ ។

វិនយបិណ្ឌ ចុល្លវត្ត

(ដោយប្រយោជន៍នោះ) ១ អ្នកប័ង្សភិក្ខុដទៃចេញកអាបត្តិ ១ យកវិន័យ

ជាប្រធាន ១ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាជ្ញានឹងចោទភិក្ខុដទៃ

ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ក្នុងខ្លួនឯងសិន ទើបចោទភិក្ខុ

ដទៃបាន ។

[១៧៥] ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ចុះភិក្ខុដែលគេចោទវិញ ត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គ

ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលគេចោទត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ ២ យ៉ាង

គឺ សេចក្តីពិតត្រង់ ១ សេចក្តីមិនក្រោធ ១ ។

ចប់ ធាតិមោក្ខន្តបន្តនូវៈ ទី ៩ ។

ក្នុងខន្តៈនេះ មានរឿង ៣ ។

ចប់ ភាណារិវៈ ២ ប្រការ ។

បាតិមោក្ខន្តិបទនុទ្ធពោ ឧទ្ធានជាថា

តស្សីនោនំ

[១៧៦] ឧទោសថេ យាវតិកំ

នាបភិក្កុ ន និក្កមិ^(១)

មោត្តល្លានេន និវត្តោ^(២)

អច្ឆរំ ជិនសាសនេ

និទ្ទោនុប្បត្តសិក្ខា ច

បិទដម្មោ នតិក្កម

កុណាប្បក្កិបតិ សង្ឃោ

សវន្តិយោ ជហន្តិ ច

សវន្តិ បវនិព្វន្តិ

ឯកវស វិមុត្តិ ច

ពហុ ធម្មវិនយោបិ

ក្ខតជ្ជាវយ បុគ្គលា

១ ឧ. និក្ខមតិ ។ ២ ឧ. និក្ខតោ ។ ម. និក្ខតោ ។

បាតិមោក្ខន្តិបនក្ខន្តកៈ ឧទ្ទានពាហ៍

ទូទាននៃបាតិមោក្ខន្តិបនក្ខន្តកៈនោះ ដូច្នោះ

(១៧៦) រឿងព្រះមានព្រះភាគ គង់ក្នុងពេលទេវោសថ ១
រឿងព្រះមានន្ទក្រាបបង្គំទូលអស់វារៈ ៣ ដង ១ រឿងភិក្ខុបាប
មិនចេញពីពេលទេវោសថ ១ រឿងព្រះមោគ្គល្លានបណ្តេញ
ភិក្ខុបាបចេញ ១ រឿងក្នុងសាសនារបស់ព្រះជិនស្រី មាន
អច្ឆរិយពួកធម៌ (៨ យ៉ាងគឺ) មានសិក្ខាជាលំដាប់ ដូចមហា
សមុទ្រមានទំនាប់ជាលំដាប់ ពួកសាវ័ក មិនប្រព្រឹត្តកន្លង
សិក្ខាបទ ដូចមហាសមុទ្រ មានទឹកតាំងនៅនឹងជាធម្មតា
សង្ស័យមែនលើកបុគ្គលអាក្រក់ចេញ ដូចរលកសមុទ្រដែល
ផាត់សាកសពស្លាប់ទៅលើគោក (វណ្ណៈ ៤ ពួក) ដែលចេញ
បួសហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម ដូចទន្លេធំ ៗ តែង
លះបង់នាមនឹងគោត្រដើម ពួកភិក្ខុដែលបរិនិព្វាន ព្រះនិព្វានក៏
មិនប្រាកដជាខ្វះបូពេញ ព្រះធម៌វិន័យមានរសតែមួយ គឺវិមុត្តិ-
រស ដូចមហាសមុទ្រមានរសតែមួយគឺរសប្រៃ ព្រះធម៌វិន័យ
មានគុណសម្បត្តិជាគ្រឿងគ្រែកអប្រែន ដូចមហាសមុទ្រ
មានរតនៈប្រើនយ៉ាង ព្រះធម៌វិន័យជាទីអាស្រ័យនៅនៃព្រះ
អរិយបុគ្គល ៨ ពួក ដូចមហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃសត្វ

វិនយបិដកេ បុល្លត្តោ

សម្មំ ឧបមំ កត្តា

វាចេសិ សាសនេ គុណំ^(១) ។

ឧទោសយេ ពាតិមោក្ខំ

ន អម្មេ កោចិ ជាពាតិ

បដិកត្តេ ឧជ្ឈន្តិ

ឯកោ ទ្វេ តិណិ ចាតុរោ^(២)

បញ្ច ឆ សត្ត អដ្ឋានិ

ណំ^(៣) ច ទសមានិ ច ។

សីល អាចារ ទិដ្ឋិ ច

អាជីវញ្ញុកាតិកេ^(៤) ។

ពារាជិកញ្ច សដ្ឋានិ

ពាចិត្តំ ពាជិទេសនិ

ទុក្ខំ បញ្ចកាតេសុ

សីលាចារវិបត្តិ ច

អកតាយ កតាយ ច

ឆញ្ញាតេសុ យថាវិជិ^(៥) ។

១ ឧ. ម. វាចេសិ សាសនេ គុណំ ។ ២ ឧ. ម. បញ្ញវិ ។ ៣ ឧ. នវិ ។ ៤ ឧ. អាជីវិ
ចកុសារោ ។ ៥ ឧ. ម. យថា បិគិ ។

និយមប័ណ្ណ បុណ្យវគ្គ

ឆ ១ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគធ្វើសេចក្តីប្រៀបផ្ទឹមនឹងមហា
សមុទ្រ ហើយទ្រង់តម្កល់គុណទុកក្នុងសាសនា ១ ២ រឿង
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យសំដែងបាតិមោក្ខ ក្នុងថ្ងៃ
ទុបោសថ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យបញ្ឈប់
បាតិមោក្ខ ១ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ ចូលទៅស្តាប់
បាតិមោក្ខដោយប្តេជ្ញាខ្លួនថា គ្មាននរណាមួយ ស្គាល់យើង
ឡើយ ១ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ដោយប្រញាប់
ប្រញាល់ ១ រឿងពួកភិក្ខុពោលទោស (ព្រោះបញ្ឈប់បាតិ-
មោក្ខ) ១ រឿងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌នឹងប្រកប
ដោយធម៌មាន ១ - ២ - ៣ - ៤ - ៥ - ៦ - ៧ - ៨ - ៩ - ១០
យ៉ាងក៏មាន ១ ២ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមាន
ចំណែក ៤ ប្រការគឺ សីលវិបត្តិ អាចារ្យវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ អាជីវិ-
វិបត្តិ ១ ២ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក
៥ ប្រការគឺ បាវជិតាបត្តិ សង្ឃទិសេសាបត្តិ បាចិត្តិយាបត្តិ
បាជិតេសនីយាបត្តិ ទុក្ខជាបត្តិ ១ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះ
វិបត្តិមានចំណែក ៦ ប្រការគឺ សីលវិបត្តិ អាចារ្យវិបត្តិ (ទិដ្ឋិ-
វិបត្តិ) ក្នុងមួយ ១ ថ្ងៃក៏ជាពីរ គឺថ្ងៃក៏ជាពីរភិក្ខុមិនធ្វើនឹងធ្វើ ១ ២

បាតិមោក្ខន្តិបនក្ខន្ធព ឧទានតាថា

នាវាជីកំ ច សឡ្ហនិ

ឥល្ហនាចិត្តិយេន ច

នាជិទេសជីយេព្យាវ

ទុក្ខិយេព្យា ទុក្ខាសិតំ

សីលាចារិបត្តិ ច

អាជីវេព្យា វិបត្តិយា

អដ្ឋាកតាយ កតេន

សីលាចារិ ច ទិដ្ឋិយា (១)

អកតាយ កតាយាបិ

កតាកតាយមេវ ច

ឃរំ នវវិចា វុត្តា

យថាក្ខតេន ញាយតោ ។

នាវាជីកោ វិប្បកតា (២)

បច្ចុក្ខាតោ តថេវ ច

ឧបេតិ បច្ចាទិយតិ

បច្ចាទានកតាយ ច (៣)

១ ឧ. ម. សីលាចារិបត្តិ ច ទិដ្ឋិអាជីវិបត្តិ យា ច អដ្ឋា ពពកតេ តេនេកា សីលា-
ចារិទិដ្ឋិយា ។ ២ ឧ. ម. វិប្បកតោ ។ ៣ ឧ. ម. បច្ចាទានកថា ច យា ។

យាតិមោក្ខដ្ឋបនព្វនូវៈ ឧទានតាថា

រឿងភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះអាបត្តិ (មានចំណែក ៧
យ៉ាង) គឺបារាជិកាបត្តិ សង្ឃទិសេសាបត្តិ បុល្លចយាបត្តិ
បាចិត្តិយាបត្តិ បាដិទេសនីយាបត្តិ ទុក្ខជាបត្តិ ទុក្ខាសិកាបត្តិ ១
រឿងភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក ៨ យ៉ាង គឺ
សីលវិបត្តិ អាចារិបត្តិ(ទិដ្ឋិវិបត្តិ)អាជីវិបត្តិ (ក្នុងមួយៗ ចែកជា
២ គឺចែកជា) ភិក្ខុមិនធ្វើនឹងធ្វើ ១ រឿងភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ
ព្រោះវិបត្តិ ៨ យ៉ាង ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបពិត
ហើយ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា សីលវិបត្តិ អាចារិបត្តិ ទិដ្ឋិ
វិបត្តិ (ក្នុងមួយៗ ចែកជា ៣ ៗ គឺ ចែកជា) ភិក្ខុមិនធ្វើនឹង
ធ្វើ ទាំងធ្វើនឹងមិនធ្វើ ១ ៗ រឿងអ្នកប្រាជ្ញត្រូវដឹងថា ការ
បញ្ចប់បាតិមោក្ខនោះ ដោយហេតុ ១០ យ៉ាង គឺ មានភិក្ខុត្រូវ
បារាជិក (អង្គុយក្នុងបរិសទ្យនោះ) បារាជិកកថា សង្ឃធ្វើមិន
ទាន់ស្រេច ភិក្ខុពោលលាសិក្ខា អង្គុយក្នុងបរិសទ្យនោះ
បច្ចុក្ខាតកថា សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុ
ត្រូវទប់ស្កើតសេចក្តីព្រមព្រៀងវិញ បច្ចុក្ខានកថា សង្ឃធ្វើ

និយមនិពេ បុស្សវត្តោ

សីលា ចារវិបត្តិ ច

តថា^(១) ទិដ្ឋវិបត្តិយោ

ទិដ្ឋសុតបវិសង្កិត្ត^(២)

ទសនា តំ វិជាននេ ។

ភិក្ខុ វិបស្សតិ ភិក្ខុ

អញ្ញោ ចារោចយោ តំ តំ

សុទ្ធេ វ តស្ស អក្កាតិ

បាតិមោក្ខំ វិបេសិ សោ ។

វុដ្ឋាតិ អន្តរាយេន

វាជា ចោរអត្ថនកំ

មនុស្សមនុស្ស វាឡ

សិវិសទា ច ជីវិតំ

ព្រាហ្មចារិ ច ទសន្តំ

តស្មី អញ្ញាតវេសុ វា^(៣)

ធម្មិកា ធម្មិកា ចេវ

យ ថាមត្តេន ជាននេ ។

១ ឧ. ម. យថា ។ ២ ឧ.ម. ទិដ្ឋសុតបវិសង្កិត្ត ។ ៣ ឧ. ម. ភិក្ខុ វិបស្សតិ ភិក្ខុ វិបស្សញ្ញោ
ចារោចតិ តំ សុទ្ធេ វ តស្ស អក្កាតិ បាតិមោក្ខំ វិបេសិ សោ ។ វុដ្ឋាតិ អន្តរាយេន វាជិចោ-
រត្ថុទក ច មនុស្សមនុស្ស ច វាឡសិវិសទានិ ព្រហ្ម ទសន្តញ្ញាតវេសុ វា ។

វិទ្យាបិដក បុណ្យវគ្គ

មិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុមានគេឃើញ ឮ ឬរន្លឺសដោយសីល-
វិបត្តិ ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ ។ រឿង (ភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិបាពជក អង្គុយក្នុងបរិសទ្យ) ថានឹងមានភិក្ខុផងគ្នា
ឃើញភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជក (នោះ) បើមិនដូច្នោះគង់មានភិក្ខុ
ឯទៀតប្រាប់ដំណើរនោះដល់ភិក្ខុផងគ្នា ឬភិក្ខុនោះប្រាប់ដល់
ភិក្ខុបរិសុទ្ធដោយខ្លួនឯង ១ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខចំពោះ
ភិក្ខុនោះ ១ ។ រឿងបរិសទ្យក្រោកដើរចេញ ព្រោះអន្តរាយ
១០យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ គឺអន្តរាយអំពីព្រះរាជា ចោរ ភ្លើង
ទឹក មនុស្ស អមនុស្ស សត្វសាហាវ ពស់រូបធំ ដីវិភ ទឹក
ព្រហ្មចរិយ. ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ នឹងមិន
ប្រកបដោយធម៌(នេះ)ភិក្ខុគប្បីដឹងតាមសមគួរដល់ទុបាយចុះ ។

ពាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធពោ ឧទ្ទានតាវា

កាលក្កតត្ថសញ្ញាតំ

លក្ខិស្ស្នមី កវិស្សតំ

កាយវាចសិកា មេត្តា

ពាហុសច្ឆកយានី តុ^(១) ។

កាលក្កតត្ថសញ្ញាតំ

អត្ថមេត្តន ហោធិយេ

វិប្បដិសារី អធិម្មន

១ ឧ. ម. ពាហុសច្ឆកយានី ។

ធាតុមោក្ខន្តបទពុទ្ធកៈ ឧទានជាថា

រឿង (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា បើមានភិក្ខុបី
នឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន ត្រូវកាន់យកអត្តាទានដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ប្រការ) គឺ កាលគួរ អធិករណ៍ពិតប្រាកដ
អធិករណ៍ប្រកបដោយប្រយោជន៍ បានភិក្ខុដែលជាបែកខាង
ធម៌វិន័យមកជាមិត្តសម្លាញ់ មិនមានហេតុមានសេចក្តីប្រកាន់
ជាដើម ១ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុ
អ្នកចោទ ប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាង
ចំពោះខ្លួនឯងជាមុន) ថា អាត្មាអញមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ
ដែរឬទេ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធដែរឬទេ មានមេត្តាចិត្តតាំង
មាំដែរឬទេ ដាច់ហុស្សតដែរឬទេ ជាអ្នកស្អាតដំនាញក្នុង
បុតិមោក្ខទាំងពីរដែរឬទេ ១ ២ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវ
តាំងខ្លួនឲ្យមាំក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង គឺ ជាអ្នកនិយាយត្រូវតាមកាល
គួរ និយាយពាក្យពិត និយាយពាក្យព័រោះ និយាយពាក្យ
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចោទដោយមេត្តាចិត្ត) ១ រឿង
(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុគួរតាំងនូវវិប្បដិសារៈ
ទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ១

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

តទេវាថំ វិនោទយេ^(១)

ធម្មចោទចុទិតស្ស

វិនោទេ វិប្បជិស្សរេ ។

ករុណា ហិតានុកម្មា

វុដ្ឋានម្បំ បុរក្ខិតា^(២) ។

ចោទកស្ស បដិបត្តិ

សម្មទ្ទេន បកាសិតា^(៣)

សច្ចេ ចេវ អកុប្បេ ច

ចុទិតស្សេស^(៤) ធម្មតាតិ ។

១ ឧ. ម. វិប្បជិសាវាធម្មេន តថា វិចារីនោទយេ ។ ២ ឧ. ម. ធម្មចោទចុទិតស្ស វិនោ-
ទេតិ វិប្បជិសាវោ ករុណា ហិតានុកម្មិ វុដ្ឋាន បុរក្ខារោ ។ ៣ ឧ. ម. បកាសិតំ ។
៤ ឧ. ម. ចុទិតស្សេវ ។

និយមន័យ ចុះល្អវត្ត

រឿងសង្ឃគួររូបនាមនិវិប្បដិសារៈចំពោះភិក្ខុដែលចោទប្រកប

ដោយធម៌ ៥ យ៉ាងដូចគ្នា ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំ-

ដែងថា ភិក្ខុគួរតាំងអវិប្បដិសារៈចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទប្រកប

ដោយធម៌ ដោយពាក្យ ៥ យ៉ាង ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគ

ទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវ

តាំងធម៌ ៥ យ៉ាង ទុកក្នុងចិត្ត គឺ ជាអ្នកមានសេចក្តីកុណា

ស្វែងរកប្រយោជន៍ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ (ដោយប្រយោជន៍

នោះ) ប៉ុនប៉ងឲ្យភិក្ខុដទៃចោកអាបត្តិ យកវិន័យជា

ប្រធាន ១ រឿងព្រះសម្មទ្ធត្រង់សំដែងសេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់

ភិក្ខុអ្នកត្រូវចោទ តាំងខ្លួនក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង គឺ ពាក្យពិតត្រង់

នឹងសេចក្តីមិនក្រោធ ១ នេះជាធម្មតា របស់ភិក្ខុដែលត្រូវគេ

ចោទ ។

វិក្កនីខនិក្ក

[១៧៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កតវា សន្តេសុ

វិហារតិ កតិលវត្ថុស្មី ធិត្រេតាជារមេ ។ អថទោ មហា-

បជាបតី តោតមី យេន កតវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-

មិត្តា កតវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ

បិតា ទោ មហាបជាបតី តោតមី កតវន្តំ ឯតទរោច

សាធុ កន្លៃ លកេយ្យ មាតុតាមោ តថាគតប្បវេទិតេ

ធម្មវិទយេ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ ។ អលំ តោតមី

មា តេ វច្ឆិ មាតុតាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ

អតារស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ ។ ទុតិយម្បិ ទោ ។ បេ ។

តតិយម្បិ ទោ មហាបជាបតី តោតមី កតវន្តំ ឯតទរោច

សាធុ កន្លៃ លកេយ្យ មាតុតាមោ តថាគតប្បវេទិតេ

ធម្មវិទយេ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ ។ អលំ តោតមី

ពិភព្វីខ្លួនក្តី

(១៧៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងនិគ្រោ-
ណារាម ក្បែរក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាង
មហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិទនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បិទនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាប
បង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើន ខ្ញុំម្ចាស់
សូមអង្វរ មាតុត្រាមគួរនឹងបានចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ
ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់
យាត់ថា កុំឡើយ ព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងកុំគាប់ព្រះទ័យឲ្យមាតុត្រាម
ចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់
ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានក្រាប
បង្គំទូលសូម អស់វារៈជាគំរប់ពីរជង្គង់ ។ បេ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតី
គោតមី បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ អស់វារៈជាគំរប់ពីរជង្គង់
យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ មាតុត្រាមគួរនឹង
បានចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់
ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់យាត់ថា កុំឡើយ ព្រះនាង

វិនយបំណិពេ បុល្លវត្តោ

មា តេ រុច្ចិ មាតុតាមស្ស តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
អតារស្មា អនតារយំ បព្វជ្ជាតិ ។ អថទោ មហាបជាបតី
តោតមី ន ភគវា អនុជាតាតិ មាតុតាមស្ស តថាភ-
តប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អតារស្មា អនតារយំ បព្វជ្ជន្តិ ទុក្ខិ
ទុម្មតា អស្សម្បិ រុទមាតា ភគវន្តិ អភិវាទេត្វា បទក្ខិលំ
កត្វា បក្កាមិ ។

[១៧៨] អថទោ ភគវា កបិលវត្តស្មី យថាភិវន្តិ
វិហារិត្វា យេន វេសាលី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
ចារិកញ្ជរមាតោ យេន វេសាលី តទវសវិ ។ ត្រត សុទំ
ភគវា វេសាលីយំ វិហារិតិ មហាវនេ ក្សជាតារសាលាយំ ។
អថទោ មហាបជាបតី តោតមី កេសេ វេនាបេត្វា
កាសាយានិ វត្តានិ អន្តាទេត្វា សម្ពហុលាហិ សាភិ-
យានីហិ សន្និ យេន វេសាលី តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន
យេន វេសាលី មហាវនំ ក្សជាតារសាលា តេនុបសន្តិមិ ។
អថទោ មហាបជាបតី តោតមី សុនេហិ ទាទេហិ

និយមបទ ចូលវត្ត

គោតមី ព្រះនាងកុំគាប់ព្រះទ័យឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់
ផ្ទះក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។
លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បាន (ជ្រាបថា) ព្រះ
មានព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះ
ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ (ដូច្នោះ) ក៏ជា
ទុក្ខ ភូមិព្រះទ័យ ស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ទ្រង់ព្រះកន្សែង ហើយក្រាប
ថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេក្សិណរួចចៀសចេញទៅ ។

(១៧៨) លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លង់ក្រុង
កបិលព័ស្តុ តាមគួរដល់ពុទ្ធអធិប្បវេណី ហើយយាងចេញទៅកាន់ចារិក
នគរវេសាលី លុះយាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានទៅដល់នគរ
វេសាលីនោះឯង ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
គន្លង់ក្នុងក្រុងគារសាលា នាព្រៃមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។ លំ-
ដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ឲ្យគេការព្រះកេសាហើយ
ស្ងៀកសំពត់ជ្រលក់ដោយទឹកអម្ពត់ ក៏ទ្រង់យាងសំដៅទៅនគរវេសាលី
ចូលទៅកាន់ក្នុងគារសាលា នាព្រៃមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះតាម
លំដាប់ ជាមួយនឹងពួកនាងសាកិយានីជាច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង
ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានព្រះបាទទាំងពីរពុទ្ធវរាណ មានព្រះអង្គ

កិច្ចនិទន្ធពោ មហាបដិបត្តិគោតមីវត្ត

រដៅក៏ឆ្លោន គត្តន ទុក្ខំ ទុម្ពនា អស្សុម្ពំ រុទមាណ
ពហិទ្ធារកោដ្ឋកេ អដ្ឋាសិ ។ អទ្ធសា ខោ អាយ ស្សា
អានោ មហាបដិបត្តិ គោតមី សុនេហិ ទានេហិ រដៅ
ក៏ឆ្លោន គត្តន ទុក្ខំ ទុម្ពនំ អស្សុម្ពំ រុទមាណំ ពហិទ្ធា-
រកោដ្ឋកេ បិទំ ទិស្វាន មហាបដិបត្តិ គោតមី ឯត
ទេវេច កស្សុត្ថំ គោតមី សុនេហិ ទានេហិ រដៅក៏ឆ្លោន
គត្តន ទុក្ខំ ទុម្ពនា អស្សុម្ពំ រុទមាណ ពហិទ្ធារ-
កោដ្ឋកេ បិទាតិ ។ តថា ហិ បទ កន្លៃ អានន្ត ន កតវា
អនុជាធាតិ មាតុតាមស្ស តថាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្នំ ។ តេនេហិ គោតមី
មហាត្ថំ ត្ថំ វេជវតាវ ហោហិ យោវាហំ កតវន្នំ យោចាមិ
មាតុតាមស្ស តថាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អការស្មា
អនការិយំ បព្វជន្នំ ។

កិច្ចសន្យា: រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី

ប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខភូមិព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រង់ព្រះ
កន្សែងទៀបក្បាលព្រះនាងក្រៅ ។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុបានឃើញព្រះ
នាងមហាបជាបតីគោតមី មានព្រះបាទទាំងគូពុរពាង មានព្រះអង្គប្រឡាក់
ដោយធូលី ជាទុក្ខភូមិព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ កំពុងតែឈរទ្រង់
ព្រះកន្សែងទៀបក្បាលព្រះនាងក្រៅ លុះបានឃើញហើយ ក៏ពោលពាក្យ
នេះនឹងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី ហេតុអ្វី
បានជាព្រះនាងមានព្រះបាទទាំងគូពុរពាង មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី
ជាទុក្ខភូមិព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រង់ព្រះកន្សែង ទៀបក្បាល
ព្រះនាងក្រៅដូច្នោះ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីឆ្លើយតបថា បពិត្រ
ព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន បានជាដូច្នោះ ព្រោះតែព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់
អនុញ្ញាតឱ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្ទះស្នាក់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយផងសោះ ។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ
មានវាចាថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើដូច្នោះ សូមព្រះនាងទ្រង់ចាំអាត្មា
ភាពក្នុងទីនេះមួយរំពេចសិនចុះ ទម្រាំអាត្មាភាពទៅក្រាបបង្គំទូលសុំព្រះ
មានព្រះភាគ ឱ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះស្នាក់ធម្មវិ-
ន័យ ដែលព្រះគង់គិតជ្រាបច្បាស់ហើយ ។

នៃយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

(១៧៧) អថទោ អាយស្មា អានន្តោ យេន កកវា
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អកវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសីទន្តោ ទោ អាយស្មា អានន្តោ កកវន្តំ
ឯតទរោច ឯសា កន្តេ មហាបជាបតី តោតមី សុនេហិ
ទានេហិ រជេតិល្លោន កន្តេន ទុក្ខំ ទុម្ពនា អស្សុម្មំ
រុទមាណា ពហិទ្ធារកោដ្ឋកេ បីតា ន កកវា អនុជាណតិ
មាតុត្តាមស្ស តថាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អការស្មា
អនការិយំ បព្វជន្តំ សាធុ កន្តេ នរកេយ្យ មាតុត្តាមោ
តថាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អការស្មា អនការិយំ បព្វ-
ជន្តំ ។ អនំ អានន្ត មា តេ រុច្ចិ មាតុត្តាមស្ស តថាតត-
ប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាតិ ។
ទុតិយម្យំ ទោ អាយស្មា អានន្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច
សាធុ កន្តេ នរកេយ្យ មាតុត្តាមោ តថាតតប្ប-
វេទិតេ ធម្មវិទយេ អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តំ ។

វិន័យបិដក ចុល្លវគ្គ

(១៧៩) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះ មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយ ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចំរើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនេះ មានព្រះបាទទាំងភ្នំពុរពាង មាន ព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខ ភូមិព្រះទ័យ ស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រង់ព្រះកន្សែងទៀបក្បាលព្រះខាងក្រៅ (ព្រោះជ្រាបថា) ព្រះមាន ព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមក កាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយផង ។ ព្រះ សម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់យាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំចូលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាម ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូល ពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់ពីរផងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមក កាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយផងចុះ ។

កំព្រួនៗនូវកេ មហាបដិបត្តិកោតមីត្ត

អលំ អាណន្ត មា តេ រុច្ចិ មាតុត្តាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ
ធម្មវិនយេ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាតិ ។ តតិយម្ប
ទោ អាយស្មា អាណន្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច សាទុ កន្ត
លកេយ្យ មាតុត្តាមោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អ-
តារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជន្តិ ។ អលំ អាណន្ត មា តេ រុច្ចិ
មាតុត្តាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អតារស្មា
អនតារិយំ បព្វជ្ជាតិ ។ អថទោ អាយស្មា អាណន្តោ ន កកវ
អនុជាតាតិ មាតុត្តាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជំ យន្ធជាហំ អញ្ញានមិ
បរិយាយេន កកវន្តំ យោចេយ្យំ មាតុត្តាមស្ស តថាគត-
ប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជន្តិ ។
អថទោ អាយស្មា អាណន្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច កញ្ចេ ន
ទោ កន្ត មាតុត្តាមោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជិតា សោតាបត្តិដលំ វា

វិច្ឆន្ទន្តកៈ រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់យាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំចូលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាម
ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ
(នោះ)ឡើយ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹង
ព្រះមានព្រះភាគជាគំរប់បីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមត្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោសឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ
ដែលព្រះតថាគតត្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយផងចុះ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់
យាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំចូលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមក
កាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុគ្រិះរិះថា ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះ
ភាគមិនត្រង់អនុញ្ញាតឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្ម-
វិន័យដែលព្រះតថាគតត្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយទេ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញ
ក្រាបបង្គំទូលសូមព្រះមានព្រះភាគ ដោយបរិយាយផ្សេងៗ ទៀត ដើម្បី
ឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
ត្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានក្រាប
បង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (បើ)
មាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
ត្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ តើអាចដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោត្តបត្តិផលខ្លះ

វិនយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

សក្កិនាតាមិដលំ វា អនាតាមិដលំ វា អរហត្តដលំ វា
សច្ចិកាតុន្តិ ។ កញ្ចោ អាណន្ត មាតុត្តាមោ តថាគតប្ប-
វេទិតេ ធម្មវិទយេ អការស្មា អនការិយំ បព្វជិត្តា
សោតាបត្តិដលំបិ សក្កិនាតាមិដលំបិ អនាតាមិដលំបិ
អរហត្តដលំបិ សច្ចិកាតុន្តិ ។ សចេ កន្លេ កញ្ចោ មាតុ-
ត្តាមោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អការស្មា អនការិយំ
បព្វជិត្តា សោតាបត្តិដលំបិ សក្កិនាតាមិដលំបិ អនា-
តាមិដលំបិ អរហត្តដលំបិ សច្ចិកាតុ ពហូបកាវា កន្លេ
មហាបជាបតី តោតមី ភកវតោ មាតុត្តា អាណិកា ហោ-
សិកា វិស្សនាយិកា ភកវន្តំ ជនេត្តិយា កាលកតាយ
ថញ្ញំ ទាយេសិ សាជុ កន្លេ លកេយ្យ មាតុត្តាមោ តថាគ-
តប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អការស្មា អនការិយំ បព្វជិត្តិ ។

[១៨០] សចេ អាណន្ត មហាបជាបតី តោតមី អដ្ឋ
កុធម្មេ បដិក្កញ្ញាតិ សា វិស្ស ហោតុ ឧបសម្មទា

នៃយបិដក ចល្លវត្ត

សកិទាតាមិផលខ្លះ អនាតាមិផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះ បានដែរឬទេ ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ (បើ) មាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះ
ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ ក៏អាច
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោត្តបត្តិផលខ្លះ សកិទាតាមិផលខ្លះ អនាតាមិ-
ផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះបាន ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
អង្គជំបំរើន បើមាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យដែល
ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ អាចដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោត្តបត្តិ-
ផលខ្លះ សកិទាតាមិផលខ្លះ អនាតាមិផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះ បានដែរ
បពិត្រព្រះអង្គជំបំរើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានទុបការៈច្រើន
ជាព្រះមាតុច្ចាតនៃព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាងបានព្រំទ្រព័រក្សាថ្វាយទឹក
ក្សិរ កាលព្រះមាតាទ្រង់ទិវង្គតទៅ ព្រះនាងបានបំបៅព្រះអង្គ(តរៀងមក)
បពិត្រព្រះអង្គជំបំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុត្រាមបាន
ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាប
ច្បាស់ហើយផងចុះ ។

(១៨០) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ បើព្រះនាងម-
ហាបជាបតីគោតមី ទទួលប្រតិបត្តិតាមគុណមិទាំង ៨ បាន ទុបសម្បទា
នោះ ចូរសម្រេចដល់ព្រះនាងចុះ (ឯគុណមិ ៨ នោះ) គឺ កិក្ខុន៍សូម្បី

វិញ្ញាណទុក្ខកេ អដ្ឋ ពុទ្ធសាសនា

វស្សសតុបសម្បណ្ណាយ ភិក្ខុនិយោ តទហុបសម្បណ្ណស្ស
ភិក្ខុនោ អភិវាទនំ បច្ឆដ្ឋានំ អញ្ញាលិកម្មំ សាមីចិកម្មំ
កាតតំ អយំ ធម្មោ សក្កត្វា កុកត្វា មារេត្វា
បូជេត្វា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ន ភិក្ខុនិយោ អភិក្ខុ-
កេ អាវាសេ វស្សំ វសិតតំ អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្វា កុ-
កត្វា មារេត្វា បូជេត្វា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ អនុឡ្ហ-
មាសំ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុសង្ឃតោ ទ្វេ ធម្មា បច្ឆាសីសិតត្វា
ឧទោសថបុច្ឆកត្វា ឱវាទុបសង្កមនត្វា អយម្បិ ធម្មោ
សក្កត្វា កុកត្វា មារេត្វា បូជេត្វា យាវជីវំ អនតិក្ក-
មនីយោ វស្សំ វដ្ឋាយ ភិក្ខុនិយោ ឧកតោសង្ឃេ តិហិ
ហារេហិ បវារេតតំ ទិដ្ឋន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា
អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្វា កុកត្វា មារេត្វា បូជេត្វា យាវ-
ជីវំ អនតិក្កមនីយោ កុកត្វា អដ្ឋបណ្ណាយ ភិក្ខុនិយោ
ឧកតោសង្ឃេ បក្ខមាទត្តំ ចរិតតំ អយម្បិ ធម្មោ
សក្កត្វា កុកត្វា មារេត្វា បូជេត្វា យាវជីវំ អនតិក្ក-
មនីយោ ទ្វេ វស្សានិ ធនុ សុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ
សិក្ខមាណាយ ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្បទា បរិយេសិតត្វា

ព្រះវិញ្ញាណៈ ធម៌ ៨

ទេសម្បតា បានមួយរយវស្សាហើយ ក៏ត្រូវតែថ្វាយបង្គំ គ្រោកទទួល
ធ្វើអញ្ជូលកម្ម សាមិចិកម្ម ចំពោះភិក្ខុដែលទើបនឹងបានទេសម្បតា ក្នុង
ថ្ងៃនោះ ធម៌នេះភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្ត
កន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានភិក្ខុ
ឡើយ ធម៌នេះភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លង
ដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុត្រូវប្រាថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺ សួរទេវោសថ ចូលទៅ
ស្តាប់ឧបទេ អំពីសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃរាល់កន្លះខែ ធម៌នេះភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ
គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនៅចាំ
វស្សារួចហើយត្រូវបរវណាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ដោយស្មាន
ទាំង ៣ គឺ យេញក្តី ពួកក្តី រង្ស៊ីសក្តី ធម៌នេះភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ
គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុត្រូវគរុកាបត្តិ
ហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្ត ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ធម៌នេះ
ភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១
ភិក្ខុត្រូវជួយស្វែងរកទេសម្បតា ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ដល់
សិក្ខុមានវាដែលបានសិក្សាសិក្ខា ក្នុងធម៌ទាំង ៦ ប្រការគ្រប់ ៦ ឆ្នាំហើយ

នៃយបិដកេ ចុល្លវព្រោ

អយម្យំ ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា មាណេត្តា បូជេត្តា
យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ន កិក្ខុនីយោ កេនចិ បរិយោ-
យេន កិក្ខុ អក្កោសិតញោ បរិកាសិតញោ អយម្យំ
ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា មាណេត្តា បូជេត្តា យាវជីវំ អន-
តិក្កមនីយោ អន្តតត្តេ ឡិវដោ កិក្ខុនីយំ កិក្ខុសុ វចនប-
ថោ អនោវដោ កិក្ខុនំ កិក្ខុនីសុ វចនបថោ អយម្យំ
ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា មាណេត្តា បូជេត្តា យាវជីវំ អ-
នតិក្កមនីយោ សចេ បណានន្ទ មហាបជាបតី កោតមី
តមេ អដ្ឋ កុកធម្មេ បដិក្កណ្ណានិ សា វស្សា ហោតុ
ឧបសម្បទានតិ ។

[១៧០] អថទោ អាយស្មា អានន្តោ កកវតោ
សន្តិកេ អដ្ឋ កុកធម្មេ ឧត្តហេត្វា យេន មហាបជាបតី
កោតមី តេនុបសន្តិមី ឧបសន្តិមិត្តា មហាបជាបតី កោ-
តមី ឯតនកោច សចេ ទោ ត្វំ កោតមី អដ្ឋ កុកធម្មេ បដិ-
ក្កណ្ណាយ្យសិ សា វតេ កវស្សានិ ឧបសម្បទា វស្សាស-
តុបសម្បទាយ កិក្ខុនីយោ តនហុបសម្បទន្តស្ស កិក្ខុនោ
អភិវាទនំ បច្ឆិដ្ឋានំ អញ្ញាវកម្មំ សាមីចិកម្មំ កាតត្វំ

វិន័យបិដក បុណ្ណវគ្គ

ធម៌នេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬដា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនឹងដរាបអស់
ជីវិត ១ ភិក្ខុនីមិនត្រូវដេរ មិនត្រូវប្រទេចភិក្ខុ ដោយបរិយាយណាមួយ
ឡើយ ធម៌នេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬដា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនឹង
ដរាបអស់ជីវិត ១ តាំងពីថ្ងៃ (ដែលបានទបសម្បទានេះទៅ) ភិក្ខុនីត្រូវ
តែស្តាប់បង្គាប់ភិក្ខុ ឯភិក្ខុមិនត្រូវស្តាប់បង្គាប់ភិក្ខុនីវិញទេ ធម៌នេះភិក្ខុនី
ត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬដា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនឹងដរាបអស់ជីវិត ១
ម្ចាស់អានន្ទ បើព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌
ទាំង ៨ នេះបាន ទបសម្បទានោះ ចូរសម្រេច ដល់ព្រះនាងចុះ ។

[១៨១] លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានរៀនគរុធម៌
ទាំង ៨ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ (ចាំស្នាត់ហើយ) ក៏ចូលទៅរក
ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះចូលទៅដល់ហើយ ពោលពាក្យនេះ
នឹងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើព្រះនាង
ទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌ទាំង ៨ បាន ទបសម្បទានោះ ទើបបានសម្រេច
ដល់ព្រះនាង (ឯគរុធម៌ទាំង ៨ នោះគឺ) ភិក្ខុនីសូម្បីបានទបសម្បទា
មួយរយវស្សាហើយ ក៏ត្រូវតែថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ធ្វើអញ្ជូលកម្ម
សាមិចកម្ម ចំពោះភិក្ខុដែលទើបនឹងបួសក្នុងថ្ងៃនោះ ធម៌នេះ ភិក្ខុនីត្រូវ

កិច្ចសិទ្ធិពេ អង្គ គុណ្ណ

អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា មាណេត្តា បូជេត្តា
យោវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ន កិក្កនិយា អកិក្កកេ អាវា-
សេ វស្សំ វសិតតំ អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា
មាណេត្តា បូជេត្តា យោវជីវំ អនតិក្កមនីយោ អន្ធក្កមាសំ
កិក្កនិយា កិក្កសង្ឃតោ ទ្វេ ធម្មា បច្ចាសីសិតតា
ទុកោសថបុច្ឆកត្តា ឱវាទុបសង្កមនត្តា អយម្បិ ធម្មោ
សក្កត្តា កុកត្តា មាណេត្តា បូជេត្តា យោវជីវំ អនតិក្ក-
មនីយោ វស្សំ វស្សាយ កិក្កនិយា ទុកតោសង្ឃេ តិហិ
មាណេហិ បវាវេតតំ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ
វា អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា មាណេត្តា បូជេត្តា
យោវជីវំ អនតិក្កមនីយោ កុកត្តំ អជ្ឈបដ្ឋាយ កិក្កនិ-
យោ ទុកតោសង្ឃេ បក្កមាណតំ ចរិតតំ អយម្បិ ធម្មោ
សក្កត្តា កុកត្តា មាណេត្តា បូជេត្តា យោវជីវំ អនតិក្ក-
មនីយោ ទ្វេ វស្សានិ ធម្មសុ ធម្មសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ
សិក្ខមាណាយ ទុកតោសង្ឃេ ទុបសម្បទា បរិយេសិ-
តត្តា អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា មាណេត្តា
បូជេត្តា យោវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ន កិក្កនិយា

ព័ត៌មានទូក្រាម: គុណ្ណ ៨

ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនឹងដរាបអស់ជីវិត ១
ភិក្ខុនិមន្តត្រូវនៅចាំវិស្សាភ័យសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ដោយស្មារតីទាំង ៣ គឺឃើញភ្នំ
សក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនឹងដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនិ
ត្រូវប្រាថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺ ស្នេហាភិក្ខុ ចូលទៅស្តាប់ទ្រង់ អំពីសំ-
ណាក់ភិក្ខុសង្ឃរាល់កន្លះខែ ធម៌នេះភិក្ខុនិត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន
បូជា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនឹងដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនិនៅចាំវិស្សាភ័យសំណាក់សង្ឃ
បរវារណាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ដោយស្មារតីទាំង ៣ គឺឃើញភ្នំ
ពួក រឿងសក្ការៈ ធម៌នេះភិក្ខុនិត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រ-
ព្រឹត្តកម្មនឹងដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនិត្រូវគ្រប់គ្រងហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តបក្ខ-
មានភ័យសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ធម៌នេះភិក្ខុនិត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព
រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនឹងដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនិត្រូវជួយស្វែង
រកទេសសម្បទា ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ដល់សិក្ខុមាណាដែលបាន
សិក្សាសិក្ខាភ័យធម៌ទាំង ៦ ប្រការគ្រប់ ៦ ឆ្នាំហើយ ធម៌នេះភិក្ខុនិត្រូវធ្វើ
សក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនឹងដរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនិមន្ត

វិទយបិដកេ បុល្លតោ

កេនចិ បរិយាយេន ភិក្ខុ អក្កោសិតោ បរិភាសិតោ
អយម្បិ ធម្មោ សក្កតា កុកតា មារេតា បូជេតា
យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ អជ្ជតក្ក ឱវដោ ភិក្ខុនំ
ភិក្ខុសុ វចនបថោ អនោវដោ ភិក្កុនំ ភិក្កុនីសុ វចនប-
ថោ អយម្បិ ធម្មោ សក្កតា កុកតា មារេតា បូជេតា
យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ សច ខោ ត្ថំ តោតមិ ឥមេ
អដ្ឋ កុដម្មេ បដិក្កុណ្ណាយ្យាសំ សាវ តេ កវិស្សតិ
ឧបសម្បទាតិ ។ សេយ្យតាបិ កន្តេ អាណន្ត ឥត្ថំ វា
បុរិសោ វា នហារោ យុវា មណ្ឌានជាតិកោ សីសំ នហារោ
ឧប្បនរមាលំ វា វស្សិកមាលំ វា អធិមត្តកមាលំ វា^(១)
នរិកតា ឧកោហិ ហត្ថហិ បដិក្កុហេតា ឧត្តមន្តំ សិរសិ
បតិដ្ឋាបេយ្យ វរមេវ ខោ អហំ កន្តេ អាណន្ត ឥមេ អដ្ឋ
កុដម្មេ បដិក្កុណ្ណាមិ យាវជីវំ អនតិក្កមនីយេតិ ។

(១៨២) អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ យេន

កតវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្ថា កតវន្តំ អភិវិនេត្ថា

១ ឧ. ម. អតិមុត្តកមាលំ វា ។

និយមន័យ ពុល្យត្ត

ត្រូវដែរ មិនត្រូវប្រទេចកិក្ខុដោយបរិយាយណាមួយឡើយ ធម៌នេះកិក្ខុនី
ត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ តាំង
ពីថ្ងៃ (ដែលបានទេសសម្បទាននេះទៅ) កិក្ខុនីត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុ ឯកិក្ខុមិន
ត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុនីវិញទេ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន
ឬជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើព្រះ
នាងទទួលប្រព្រឹត្តកុរុធម៌ទាំង ៨ នេះបាន ទេសសម្បទានោះ នឹងសម្រេច
ដល់ព្រះនាងមិនខាន ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីធ្វើយតបថា បពិត្រ
ព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ស្រីបុប្ផសនៅក្រមុំកំឡោះ តែងចូលចិត្តស្និតស្នាងខ្លួន
សិតសក់ស្អាតឃើយ បានកម្រងផ្កាឧប្បលក្ខី ផ្កាម្លិះក្លី ផ្កាដែលមានកូន
ក្រអូបណាស់ក្លី ហើយទទួលយកដោយដៃទាំងពីរ តម្កល់ទុកលើអវយវៈ
ដ៏ទុក្ខម គឺ ភ្នែក យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនឹងទទួល
ប្រតិបត្តិតាមគុរុធម៌ទាំង ៨ នេះ (ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត) ហើយមិន
ប្រព្រឹត្តកន្លង ដរាបអស់ជីវិត ដូច្នោះដែរ ។

[១៨២] លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះ

មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ

ភិក្ខុនិទ្ទក់ ព្រហ្មចរិយំ អចិរដ្ឋិតិកំ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ អាយស្មា
អាណន្តោ កកវន្តំ ឯតទិវោច បដិក្កហិតា កន្តោ មហាប-
ជាបតិយា តោតមិយា អដ្ឋ កុវធម្មា ឧបសម្មន្តា កក-
វតោ មាតុត្តាតិ^(១) ។ សវេ បលានន្ត^(២) ណាលភិស្ស
មាតុត្តាមោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អតារស្មា
អនការិយំ បព្វជំ ចិរដ្ឋិតិកំ អាណន្ត ព្រហ្មចរិយំ អក-
វិស្ស វស្សសហស្សំ សទ្ធិម្មោ តិដ្ឋេយ្យ យតោ ច ខោ
អាណន្ត មាតុត្តាមោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អតា-
រស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ ននានិ អាណន្ត ព្រហ្មចរិយំ
ចិរដ្ឋិតិកំ ភវិស្សតិ^(៣) បញ្ចវនានិ អាណន្ត វស្សសតានិ
សទ្ធិម្មោ វស្សតិ សេយ្យថាចិ អាណន្ត យានិ កានិចិ
កុលានិ ពហុសត្តិកានិ^(៤) អប្បបុរិសកានិ តានិ សុប្ប-
និសិយានិ ហោន្តិ ចោវេហិ កុម្មុយេនកេហិ ឯវមេវ
ខោ អាណន្ត យស្មី ធម្មវិទយេ លកតិ មាតុត្តាមោ អតា-
រស្មា អនការិយំ បព្វជំ ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ

១ មាតុត្តាយាតិ កត្តចិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២. ខ. ម. សពេ អាណន្ត ។ ៣ ឯត្តន្តវេ
នទានិ អាណន្ត វស្សសហស្សានិ សទ្ធិម្មោ តិដ្ឋេយ្យតិ កត្តចិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។
៤ ខ. ម. ពហុតិកានិ ។

ភិក្ខុនិទ្ទកៈ ព្រហ្មចារ្យមិនបានតាំងនៅយូរអង្វែង

ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះអានន្តមានអាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន គរុធម៌ទាំង ៤ យ៉ាង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានទទួល
ហើយ ព្រះមាតុបាវនៃព្រះមានព្រះភាគ បានឧបសម្បទារួចហើយ ។ ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ត បើប្រសិនណាជាមាតុត្រាម មិនបាន
ចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់
ហើយទេ ម្ចាស់អានន្ត ព្រហ្មចារ្យនឹងបានតាំងនៅជាអង្វែង ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគឺ
អរហត្តផល ក៏នឹងបានតាំងនៅអស់ ១ ពាន់ឆ្នាំ ម្ចាស់អានន្ត តែកាលណា
មាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាប
ច្បាស់ហើយ ម្ចាស់អានន្ត ឥឡូវនេះ ព្រហ្មចារ្យមិនបានតាំងនៅយូរអង្វែង
ទេ ម្ចាស់អានន្ត ឥឡូវនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងបិតនៅបានត្រឹមតែប្រាំរយឆ្នាំ
វិញ ម្ចាស់អានន្ត មាតុត្រាមបានចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិ-
ន័យគឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្មចារ្យនោះ មិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្ចាស់
អានន្ត ប្រៀបដូចត្រកូលទាំងឡាយណាមួយ ដែលមានស្រ្តីច្រើនមាន
ប្រុសតិច ត្រកូលទាំងនោះ ពួកចោរលួចក្តមឆ្នាំង ក៏អាចចូលមកបំផ្លាញ
បានដោយងាយ ម្ចាស់អានន្ត មាតុត្រាមបានចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស
ក្នុងធម្មវិន័យ គឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្មចារ្យនោះ មិនតាំងនៅយូរអង្វែងទេ

វិនយបិដកេ បុល្លវិញ្ញោ

ហោតិ សេយ្យថាបិ អាណន្ត សម្បទ្ធន្នេ សាលិក្ខេត្តេ
សេតដ្ឋិកា នាម រោគជាតិ និបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ សាលិក្ខេត្តេ
ន ចិវដ្ឋិតិកំ ហោតិ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ
នយេ លកតិ មាតុត្តាមោ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជ
ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ ហោតិ សេយ្យថាបិ អាណន្ត
សម្បទ្ធន្នេ ទុច្ចក្ខេត្តេ មញ្ញេដ្ឋិកា នាម រោគជាតិ និប-
តតិ ឯបតតិ ទុច្ចក្ខេត្តេ ន ចិវដ្ឋិតិកំ ហោតិ ឯបតតិ ឯបតតិ
អាណន្ត យស្មី ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ
អនការិយំ បព្វជ្ជ ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ ហោតិ
សេយ្យថាបិ អាណន្ត ចុរិសោ មហាតោ តទ្ធិកស្ស ប-
ដិកត្តេ វាទ្ធិ(១) តទ្ធិយ្យ យាវទេវ ទុទកស្ស អន-
តិក្ខមនាយ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ ឯបតតិ
ភិក្ខុនំ អដ្ឋ គុរុធម្មា បញ្ញត្តា យាវជីវំ អនតិក្ខម-
និយាតិ ។

ភិក្ខុនំ អដ្ឋ គុរុធម្មា និដ្ឋិតា ។

១ ឧ. ម. អាវ្មី ។

វិទយបិដក បុល្លវិគ្គ

ម្នាលអាណន្ត ប្រៀបដូចជាកេតជាតិ ឈ្មោះសេតដ្ឋីកា (ក្រាវ) ធ្លាក់ចុះ
ក្នុងស្រែស្រូវណា ដែលកំពុងតែលូតលាស់ល្អ ស្រែស្រូវនោះ មិនបាន
តាំងនៅយូរអង្វែង ដោយប្រការដូច្នោះ ម្នាលអាណន្ត មាតុគ្រាម បាន
ចេញហាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះ ក្នុងធម្មវិន័យ គឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្ម-
ចារ្យនោះ មិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្នាលអាណន្ត ប្រៀបដូចកេតជាតិ
ឈ្មោះមេញដ្ឋីកា (ដង្កូវក្រាវ) ធ្លាក់ចុះ ក្នុងច្បារអំពៅណា ដែលកំពុងតែ
លូតលាស់ល្អ ច្បារអំពៅនោះ មិនបានតាំងនៅអង្វែង ដោយប្រការដូច្នោះ
ម្នាលអាណន្ត គរុធម៌ ៨ ប្រការ ដែលតថាគតបានបញ្ជាក់ហើយ ចំពោះ
ភិក្ខុនីជាតម្បង ដើម្បីមិនឱ្យ(ភិក្ខុនី)ប្រព្រឹត្តកម្មនឹងដកបដល់អស់ជីវិត ម្នាល
អាណន្ត ប្រៀបដូចជាចុរសប្រញាប់លើកទំនប់ទប់ទឹកស្រះដ៏ធំ ដើម្បីនឹង
ទប់ទឹកមិនឱ្យហូរចេញទៅជាដកប ។

ឈប់ គរុធម៌ទាំង ៨ របស់ពួកភិក្ខុនី ។

ភិក្ខុនិទន្តរំ មហាបជាបតំពោតមីវត្ត វិយាបសា

[១៨៣] អថខោ មហាបជាបតី តោតមី យេន

កកវា តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ មីតា ខោ មហាបជាបតី
តោតមី កកវន្តំ ឯតទលោច កថាហំ កន្លេ ឥមាសុ សា-
កិយានីសុ បដិបដ្ឋាមីតិ ។ អថខោ កកវា មហាប-
ជាបតី តោតមី ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សីសិ ស-
មាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្មហំសេសិ ។ អថខោ
មហាបជាបតី តោតមី កកវតា ធម្មិយា កថាយ
សន្នុស្សីតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្មហំសិតា
កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។
អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណេ
ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិយោ ឧបសម្មាទេត្តន្តំ ។

[១៨៤] អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ មហាបជាបតី

តោតមី ឯតទលោចំ អយ្យ អនុបសម្មន្ទា មយញ្ញា^(១)
ឧបសម្មន្ទា ឯវំ ហិ កកវតា បញ្ញតំ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិយោ

១ ១. មយញ្ញ ។

ភិក្ខុនិទានៈ រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី និងការសូមពរ

(១៨៣) លំដាប់នោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
ភាគ រួចក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី គង់ក្នុង
ទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិដូចម្តេច ក្នុងនាងសាកិយា-
នីទាំងនេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះនាងមហា-
បជាបតីគោតមីឲ្យឃើញតាម ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ
ដោយធម្មិកថា ។ ឯព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ដែលព្រះមានព្រះភាគ
បានពន្យល់ ឲ្យឃើញតាម ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ
ដោយធម្មិកថារួច ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ
ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាគ្រាសំហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ពួកភិក្ខុនីបាន ។

(១៨៤) លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីទាំងនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្បទា (មិន
បានឧបសម្បទាទេ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ទើបជាឧបសម្បទា (បានឧប-
សម្បទា) ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ជាដូច្នោះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិនយបិដក បុល្លវត្តោ

ឧបសម្ព័ន្ធនេតញ្ចតិ ។ អថខោ មហាបជាបតី តោតមី
 យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ វិវា ខោ មហាបជាបតី តោតមី អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ ឯកទរោច ឥមា មំ កន្លេ អាណន្តំ ភិក្ខុនិយោ
 វវមាហំសុ អយ្យា អនុបសម្ព័ន្ធា មយញ្ចុញ្ញា ឧប-
 សម្ព័ន្ធា វវំ ហិ កកវតា បញ្ញតំ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិយោ
 ឧបសម្ព័ន្ធនេតញ្ចតិ ។ អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីន្តោ ខោ អាយស្មា
 អាណន្តោ កកវន្តំ ឯកទរោច មហាបជាបតី កន្លេ តោតមី
 វវមាហា ឥមា មំ កន្លេ អាណន្តំ ភិក្ខុនិយោ វវមាហំសុ
 អយ្យា អនុបសម្ព័ន្ធា មយញ្ចុញ្ញា ឧបសម្ព័ន្ធា វវំ ហិ ក-
 កវតា បញ្ញតំ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិយោ ឧបសម្ព័ន្ធនេតញ្ចតិ ។

វិនយចំណក បុណ្យវគ្គ

ត្រូវឲ្យឧបសម្ព័ន្ធទាដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជា-
បតីគោតមី ចូលទៅរកព្រះអានន្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយ
បង្គំព្រះអានន្តមានអាយុ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាប-
ជាបតីគោតមី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះ
អានន្តមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនីទាំងនេះ នាំគ្នាមក
និយាយនឹងខ្ញុំ យ៉ាងនេះថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្ព័ន្ធនា យើងខ្ញុំ
ទាំងឡាយ ទើបជាឧបសម្ព័ន្ធនា ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ បានទ្រង់បញ្ញត្តិ
ដូច្នោះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យឧបសម្ព័ន្ធទាដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ព្រះអានន្ត
មានអាយុ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះអានន្តមានអាយុ
លុះគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានមក
និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនីទាំង
នេះ មកនិយាយនឹងខ្ញុំថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្ព័ន្ធនា យើង
ខ្ញុំទាំងឡាយ ទើបជាឧបសម្ព័ន្ធនា ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បាន
បញ្ញត្តិដូច្នោះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យឧបសម្ព័ន្ធទា ដល់ពួកភិក្ខុនី ។

ភិក្ខុនិទន្តកំ មហាបដាបតិគោតមីវត្ត វិយោចនា

យនក្កេន អាណន្ត មហាបដាបតិយា កោតមិយា អដ្ឋ
ក្សុជម្មា បដិក្កហិតា តនេវស្សា ឧបសម្មនាតិ ។

[១៨៥] អថខោ មហាបដាបតិ កោតមី យេនាយស្មា

អាណន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ

អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ វិតា ខោ

មហាបដាបតិ កោតមី អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតនេវេច

ឯកាហំ កន្តេ អាណន្ត កកវន្តំ វំ យាចាមិ សាធុ កន្តេ

កកវំ អនុជាធម្យ ភិក្ខុនព្វា ភិក្ខុនីនព្វា យថាវុឡំ

អភិវននំ បច្ឆដ្ឋានំ អញ្ចាលកម្មំ សាមិច្ឆិកម្មន្តំ ។ អថខោ

អាយស្មា អាណន្តោ យេន កកវំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-

មិត្វា កកវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ

និសីន្តោ ខោ អាយស្មា អាណន្តោ កកវន្តំ ឯតនេវេច

មហាបដាបតិ កន្តេ កោតមី ឯវមាហា ឯកាហំ កន្តេ

ភិក្ខុនិទ្ទកៈ រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី និងការសូមពរ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណន្ត គរុធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង ដែលព្រះ
នាងមហាបជាបតីគោតមីបានទទួលហើយ ដោយចំណែកណា ចំណែក
នោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនោះ ។

(១៨៥) គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅរកព្រះ
អាណន្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអាណន្តមាន
អាយុ ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះ
គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះអាណន្តមានអាយុថា
បពិត្រព្រះអាណន្តដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់តែម្នាក់ឯង នឹងសូមពរព្រះមានព្រះភាគ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ សូមព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់
អនុញ្ញាតការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជូននិងសាមិចិកម្ម ដល់
ពួកភិក្ខុផង ដល់ពួកភិក្ខុនីផង តាមលំដាប់ស្យាបាស់ខ្លី ។ លំដាប់នោះ
ព្រះអាណន្តមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
ព្រះអាណន្តមានអាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យ
នេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាងមហាបជា-
បតីគោតមី ពោល(នឹងខ្ញុំព្រះអង្គ) យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអាណន្តដ៏ចម្រើន

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អាណន្ទ ភក្កវង្គំ វិ យា ទាមិ សាធុ កន្ថេ ភក្កវា អនុជាធម្មយ្យ
 ភិក្កុនញ្ច ភិក្កុនិញ្ច យថាវុឡ្យំ អភិវាទនំ បច្ឆដ្ឋានំ
 អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មនិ ។ អដ្ឋានមេតំ អាណន្ទ អន-
 វកាសោ យំ តថាគតោ អនុជាធម្មយ្យ មាតុត្តាមស្ស
 អភិវាទនំ បច្ឆដ្ឋានំ អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មំ ឥមេ ហិ
 ធាម អាណន្ទ អញ្ញតិវិយា ទុរក្ខាតធម្មា មាតុត្តាមស្ស
 អភិវាទនំ បច្ឆដ្ឋានំ អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មំ ន ក-
 រិស្សនិ កិមជំ បន តថាគតោ អនុជាធម្មិវិ មាតុត្តា-
 មស្ស អភិវាទនំ បច្ឆដ្ឋានំ អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មនិ ។
 អថខោ ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្ម
 កនំ កត្តា ភិក្កុ អាមន្តេសិ ន ភិក្កុវេ មាតុត្តាមស្ស
 អភិវាទនំ បច្ឆដ្ឋានំ អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មំ កាតតំ
 យោ ករេយ្យ អាបតិ ទុក្កជស្សាតិ ។

(១៨៦) អថខោ មហាបជាបតិ កោតមិ យេន

ភក្កវា តេនបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភក្កវង្គំ អភិវាទេត្តា

វិន័យបិដក បុណ្យវគ្គ

ខ្ញុំម្ចាស់តែម្នាក់ឯង នឹងសូមពរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ
ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជាញ និងសាមីចិកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុផង ដល់
ពួកភិក្ខុនីផង តាមលំដាប់វស្សាចាស់ខ្ចី ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់អាណន្ត ការសូមនេះ មិនមែនជាហេតុជាបច្ច័យទេ ត្រង់ពាក្យដែល
ថា ឲ្យគថាគតអនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជាញ
និងសាមីចិកម្ម ដល់មាតុគ្រាម (នោះ) ម្ចាស់អាណន្ត អម្បាលដូចជាពួក
ភិក្ខុយដទៃអស់នេះ ដែលជាអ្នកពោលធម៌ក្រក់ ម្តេចគង់តែមិនធ្វើ នូវ
ការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជាញ និងសាមីចិកម្ម ចំពោះមា-
តុគ្រាមដែរ ចំណង់ចើងថាគត នឹងអនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោក
ទទួល ការធ្វើអញ្ជាញ និងសាមីចិកម្ម ដល់មាតុគ្រាម ដូចម្តេចបាន ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើ នូវ
ការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជាញ និងសាមីចិកម្ម ចំពោះ
មាតុគ្រាមឡើយ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៨៦] ត្រា នោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំ រួចគង់ក្នុងទី

ភិក្ខុទ្ធី១នាក់ មហាបដិបត្តិគោតមីវត្ត វិយាបតា

ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតា ខោ មហាបដិបត្តិ
គោតមី កកវន្តំ ឯតទរោច យានិ តានិ កន្លេ ភិក្ខុនីនំ
សិក្ខាបទានិ ភិក្ខុហិ សាធារណានិ កងំ មយំ កន្លេ
តេសុ សិក្ខាបទេសុ បដិបដ្ឋាមាតិ ។ យានិ តានិ
គោតមី ភិក្ខុនីនំ សិក្ខាបទានិ ភិក្ខុហិ សាធារណានិ
យថា ភិក្ខុ សិក្ខុន្តំ តថា តេសុ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខុ-
ជាតិ ។ យានិ បទ តានិ កន្លេ ភិក្ខុនីនំ សិក្ខាបទានិ
ភិក្ខុហិ អសាធារណានិ កងំ មយំ កន្លេ តេសុ សិក្ខា-
បទេសុ បដិបដ្ឋាមាតិ ។ យានិ តានិ គោតមី ភិក្ខុនីនំ
សិក្ខាបទានិ ភិក្ខុហិ អសាធារណានិ យថាបញ្ញត្តេសុ
សិក្ខាបទេសុ សិក្ខុជាតិ ។

[១៨៧] អដខោ មហាបដិបត្តិ គោតមី យេន

កកវា តេនបស្កន្តិ ឧបស្កន្តិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា

វិក្កុនីទុក្ខៈ រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី និងការសូមពរ

ដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ទើបក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏-
ចម្រើន សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ជារបស់ពួកភិក្ខុនី ដែលទ្ទេទៅដល់ពួក
ភិក្ខុផង តើខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រះនាងគោតមី សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ជារបស់
ពួកភិក្ខុនី ដែលទ្ទេទៅដល់ពួកភិក្ខុផង ពួកភិក្ខុសិក្សាយ៉ាងណា ពួកភិក្ខុនី
ក៏ត្រូវសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះនាងមហាបជា-
បតីគោតមី ក្រាបបង្គំទូលសួរទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយវិញ
ទៀត សិក្ខាបទទាំងឡាយណា សម្រាប់ពួកភិក្ខុនី មិនទ្ទេទៅដល់ពួកភិក្ខុ
ផង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ដូច
ម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រះនាងគោតមី សិក្ខាបទទាំងឡាយ
ណា សម្រាប់ភិក្ខុនី មិនទ្ទេទៅដល់ពួកភិក្ខុផង ពួកភិក្ខុនីត្រូវសិក្សាក្នុងសិក្ខា-
បទទាំងឡាយ ដូចគេថាគតបានបញ្ញត្តិទុកមកហើយចុះ ។

(១៨៧) គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមាន

វិនយបិដក បុល្លវត្តោ

ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ វិហារ ខោ មហាបជា-

បតី តោតមី កកវន្តំ ឯតទលោច សាធុ កន្លៃ កកវ

សន្តិភ្នែង ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ កកវតោ ធម្មំ សុត្តា

ឯកា^(១) វ្យុបកដ្ឋា អប្បមត្តា អាតាបិដិ បហិតត្តា វិហា-

វេយ្យន្តំ ។ យេ ខោ តំ តោតមី ធម្មេ ជាធម្មេសិ

តមេ ធម្មា សវតាយ សំវត្តន្តំ នោ វិវតាយ សញ្ញា-

តាយ សំវត្តន្តំ នោ វិសញ្ញាតាយ អាចយាយ សំវត្តន្តំ

នោ អបចយាយ មហិត្តតាយ សំវត្តន្តំ នោ អប្បិត្តតាយ

អសន្តិដ្ឋិយា សំវត្តន្តំ នោ សន្តិដ្ឋិយា សន្តិណិកាយ

សំវត្តន្តំ នោ បរិវេកាយ កោសដ្ឋាយ សំវត្តន្តំ នោ

១ ឃ. ឯកាតិ សព្វោ ឥតិ ។

វិទយបិដក បុណ្យវគ្គ

ព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះ
គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ ខ្ញុំព្រះអង្គតែម្នាក់ឯង ចៀស
ចេញអំពីពួក (ហើយទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់) មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានតែ
សេចក្តីព្យាយាមករម្លូវកិលេស(ឲ្យរឹងស្អាត) មានចិត្តបញ្ជូនទៅក្នុងកម្មដ្ឋាន
ព្រោះស្តាប់ធម៌ណារបស់ព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
សម្តែងធម៌ (នោះ) ដោយសង្ខេប (ដល់ខ្ញុំម្ចាស់) ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បីដឹងនូវធម៌ទាំងឡាយណាថា ធម៌
ទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបដោយតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ការប្រាសចាកតម្រេក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបក្នុងវដ្តៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីការប្រាសចាកការប្រកបក្នុងវដ្តៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការសន្សំកិលេស-
វដ្តៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកការសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេចក្តីមិនសន្តោស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសន្តោស ប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីការច្រឡំច្រឡំដោយពួក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការស្ងប់ស្ងាត់
ចាកពួក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធ

កិច្ចសិទ្ធិ ធម្មវិន័យវិនិច្ឆ័យលក្ខណ៍

វិវិយារម្តាយ ទុត្តរតាយ សំវត្តន្តិ នោ សុក្ករតាយ ឯកំ-
 សេន តោតមិ ជារយ្យសិ នេសោ ធម្មោ នេសោ វិន-
 យោ នេតំ សត្តសាសនន្តិ យេ ច ខោ តំ តោតមិ
 ធម្មោ ជានេយ្យសិ ឥមេ ធម្មោ វិវាតាយ សំវត្តន្តិ នោ
 សវតាយ វិសញ្ញោតាយ សំវត្តន្តិ នោ សញ្ញោតាយ
 អបចយាយ សំវត្តន្តិ នោ អាចយាយ អប្បិច្ឆតាយ
 សំវត្តន្តិ នោ មហិច្ឆតាយ សន្តិដ្ឋយា សំវត្តន្តិ នោ អ-
 សន្តិដ្ឋយា បរិវេកាយ សំវត្តន្តិ នោ សន្តិណិកាយ វិវិ-
 យារម្តាយ សំវត្តន្តិ នោ កោសជ្ជាយ សុក្ករតាយ សំ-
 វត្តន្តិ នោ ទុត្តរតាយ ឯកំសេន តោតមិ ជារយ្យសិ
 ឯសោ ធម្មោ ឯសោ វិនយោ ឯតំ សត្តសាសនន្តិ ។

ភិក្ខុនិទ្ទេសៈ លក្ខណៈនៃការវិនិច្ឆ័យធម្មវិន័យ

សេចក្តីព្យាយាម ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយក្រ មិនប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយងាយ ម្នាលព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បី
ចាំទុកដោយចំណែកមួយថា នេះមិនមែនជាធម៌ នេះមិនមែនជាវិន័យ នេះ
មិនមែនជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាទេ ម្នាលព្រះនាងគោតមី មួយវិញ
ទៀត ព្រះនាងគប្បីដឹងនូវធម៌ណា ថា ធម៌ទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ
ប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបដោយតម្រេក ប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីការប្រាសចាកការប្រកបក្នុងវដ្តៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកប
ក្នុងវដ្តៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការមិនសន្យុកិលេសវដ្តៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ការសន្យុកិលេសវដ្តៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាភិច មិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសន្តោស មិនប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសន្តោស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការស្ងប់ស្ងាត់ចាកពួក មិន
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការច្រឡកច្រឡំដោយពួក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រារព្ធ
សេចក្តីព្យាយាម មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយងាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបាន
ដោយក្រ ម្នាលព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បីចាំទុក ដោយចំណែកមួយ
ថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាហើយ ។

វិនយបិដក ចូលវត្តោ

[១៨៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនីនំ
 មាតិមោក្ខំ ន ឧទ្ទិសន្តិ^(១) ។ បេ ។ តេ ភិក្ខុ កតវតោ
 ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជាមាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
 នីនំ មាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិត្តំ ។ អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតម-
 ហោសិ កេន នុ ខោ ភិក្ខុនីនំ មាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិ-
 តព្វន្តំ ។ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ បេ ។
 អនុជាមាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនីនំ មាតិមោក្ខំ
 ឧទ្ទិសិត្តំ ។

[១៨៩] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនុ-
 បស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា ភិក្ខុនីនំ មាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។
 មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ឱយន្តិ វិហារេន្តិ ជាយោយោ ឥមា
 ឥមេសំ ជារិយោ ឥមា ឥមេសំ ឥនានិ ឥមេ ឥមាហិ សន្តិ
 អភិវមិស្សន្តិកំ ។ អស្សេសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
 ឧជ្ឈាយន្តានំ ឱយន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
 កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ
 ភិក្ខុនីនំ មាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិត្តំ យោ ឧទ្ទិសេ យេ

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនីនំ មាតិមោក្ខំ ន ឧទ្ទិសិត្តំ វិហារេន្តំ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

(១៨៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានសម្រែងចិត្តមេត្តា
ដល់ពួកភិក្ខុនី ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសម្រែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ត្រានោះ ភិក្ខុទាំង
ឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរសម្រែងបាតិមោក្ខដល់
ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយសម្រែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។

(១៨៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់លំនៅរបស់
ភិក្ខុនី ហើយសម្រែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ភិក្ខុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុទាំង
នេះ ភិក្ខុនីទាំងនេះជាសហាយរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុទាំងនេះ
មុខជានឹងត្រកអរជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងនេះ(ទៀត) ។ កាលដែលមនុស្ស
ទាំងនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួច ភិក្ខុទាំងនោះក៏បាន
ឮច្បាស់ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកភិក្ខុមិនត្រូវសម្រែងបាតិមោក្ខ ដល់ពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុណាសម្រែង

កិច្ចនិទន្តរោ អាបត្តិប្បដិគ្គហណំ

អាបត្តិ ទុក្ខក្កដស្ស អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុនិហិ កិក្ខុនិទំ
នាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិត្យន្តិ ។ កិក្ខុនិយោ ន ជានន្តិ ឃំ^(១)
នាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិត្យន្តិ ។ បេ ។ តេ កិក្ខុ ភតវតោ
ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ
កិក្ខុនិទំ អាចិត្តត្តំ ឃំ នាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យាថាតិ ។

(១៧០) តេន ទោ បន សមយេន កិក្ខុនិយោ
អាបត្តិ ន បដិកោណ្ឌំ ។ បេ ។ តេ កិក្ខុ ភតវតោ ឯ-
តមត្តំ អាវោចេសុំ ។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ កិក្ខុនិយោ អាបត្តិ
ន បដិកាតញ្ចា យោ ន បដិកេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខក្កដស្ស-
តិ ។ កិក្ខុនិយោ ន ជានន្តិ ឃំថេ អាបត្តិ បដិកាតញ្ចាតិ
។ បេ ។ តេ កិក្ខុ ភតវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ បេ ។
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ កិក្ខុនិទំ អាចិត្តត្តំ ឃំ
អាបត្តិ បដិកេយ្យាថាតិ ។ អថទោ កិក្ខុនំ ឯតទ-
ហោសិ កេន នុ ទោ កិក្ខុនិទំ អាបត្តិ បដិក្កហេតញ្ចាតិ ។
តេ កិក្ខុ ភតវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ បេ ។ អនុ-
ជាធាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ កិក្ខុនិទំ អាបត្តិ បដិក្កហេត្យន្តិ ។

១ ឧ. ឯវិបិ ។

កិច្ចនិទន្ត្រៈ ការទទួលអាបត្តិ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនិស្ស័យ
បាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុនឹងផងនាចុះ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវ
ស្ស័យបាតិមោក្ខយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រាប់ដល់ភិក្ខុនីថា នាងទាំងឡាយត្រូវ
ស្ស័យបាតិមោក្ខយ៉ាងនេះ ។

[១៧០] ក្នុងសម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនបានស្ស័យអាបត្តិ
ចេញ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនមែនមិន
ត្រូវស្ស័យអាបត្តិចេញទេ ភិក្ខុនិណាមិនស្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ ។ ភិក្ខុនិ
ទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវស្ស័យអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ
ប្រាប់ដល់ភិក្ខុនីថា នាងទាំងឡាយត្រូវស្ស័យអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់
នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរនឹងទទួល
អាបត្តិ របស់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទទួលអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី ។

វិនយបិដកេ ពុល្លវត្តោ

[១៧១] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ វនិ-
 យាយថ វិយ្យហេថ សិដ្ឋាដកេថ ភិក្ខុ បស្សត្វា បន្ត
 ភូមិយំ និក្ខិបត្វា ឯកំសំ ទុត្តរាសន្តំ ករិត្វា ទុក្ខដកំ
 និសិទិត្វា អញ្ញាលី បត្តហេត្វា អាបត្តិ បដិករោន្តំ ។
 មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ ជាយាយោ ឥមា
 ឥមេសំ ជារិយោ ឥមា ឥមេសំ រត្តិ វិហារេត្វា ឥនានិ
 ខមារេន្តិតំ ។ បេ ។ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេ-
 សុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិមំ អាបត្តិ បដិក្ខ
 ហេតព្វាយោ បដិក្ខណ្ណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អនុជា-
 នាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិហិ ភិក្ខុនិមំ អាបត្តិ បដិក្ខហេតុន្តំ ។
 ភិក្ខុនិយោ ន ជានន្តំ ឯវិបិ អាបត្តិ បដិក្ខហេតព្វាតិ ។
 ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិមំ អាបត្តិតុំ ឯវិ អាបត្តិ បដិក្ខណ្ណោយ្យ-
 ថាតិ ។

[១៧២] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុហិ^(១) ភិក្ខុ-
 និមំ កម្មំ ន ករិយតិ ។ បេ ។ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ
 ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ

១ ឧ. ម. ពោត្តរកស្ស វិក្ខុហិកិ សទ្ធា ន បញ្ញាយតិ ។

និយមប័ណ្ណ បុណ្យវត្ត

[១៧១] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឃើញភិក្ខុ (ភិក្ខុដើរ)
ក្នុងប្រករហូតខ្លះ ក្នុងប្រករពាល់ខ្លះ ក្នុងផ្លូវបែកជា បី ខ្លះ ក៏ដាក់បាត្រ
លើផែនដីហើយធ្វើចំពារត្រៀងស្នាម្នាម អង្គុយប្រហោងផងអញ្ចូលសម្តែង
អាបត្តិ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុ
ទាំងនេះជាកិរិយារបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ភិក្ខុទាំងនេះជាសហយារបស់ភិក្ខុទាំង
នេះ ក្នុងវេលាយប់ប្រទ្ធីស្នាម គឺរមងំណែកជាមួយគ្នា ឥឡូវនេះមកខ្លះមា-
ទោសនឹងគ្នា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
មិនត្រូវទទួលអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនិទេ ភិក្ខុណាទទួល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យតែភិក្ខុនិទទួលអាបត្តិរបស់ពួកភិក្ខុផង
គ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនិទទួលអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រាប់
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា នាងទាំងឡាយត្រូវទទួលអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។

[១៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានធ្វើកម្ម(មានតជ្ជនីយ-
កម្មជាដើម)ដល់ភិក្ខុនិ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិក្កុន៍ទន្ធកេ វិក្កុន៍នំ ពយ្យករណំ

វិក្កុន៍នំ កម្មំ កាតព្វំ ។ អថខោ វិក្កុន៍ ឯតទយោសិ
កេន នុ ខោ វិក្កុន៍នំ កម្មំ កាតព្វំ ។ តេ វិក្កុ
កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាតាមិ វិក្កុវេ
វិក្កុហិ វិក្កុន៍នំ កម្មំ កាតព្វំ ។

(១៧៣) តេន ខោ បន សមយេន កតកម្មា វិក្កុន៍-
យោ វេយាយិ វិយ្យហេយិ សិដ្ឋិជកេយិ វិក្កុំ បស្សិត្វា
បត្តំ ក្រមិយំ និក្ខិបិត្វា ឯកំសំ ទុត្តរាសង្កំ កវិត្វា ទុក្ក-
ដិកំ និសីទិត្វា អញ្ញនី បត្តហេត្វា មហាចេន្តិ ឯវិ បុន^(១)
ន កាតព្វំ មត្វាមាតា ។ មនុស្ស តថេវ ទុដ្ឋិយន្តិ
ខ័យន្តិវិហាចេន្តិ ជាយាយោ ឥមា ឥមេសំ ជាវិយោ ឥមា
ឥមេសំ វត្តិ វិហានេត្វា ឥនានិ មហាចេន្តិតិ ។ តេ វិក្កុ
កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ ន វិក្កុវេ វិក្កុហិ
វិក្កុន៍នំ កម្មំ កាតព្វំ យោ កវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស
អនុជាតាមិ វិក្កុវេ វិក្កុន៍ហិ វិក្កុន៍នំ កម្មំ កា-
តព្វំ ។ វិក្កុន៍យោ ន ជានន្តិ ឯវិ កម្មំ កាតព្វំ ។

១១. ១១ ។ ម. ១១ ។

ភក្ខុនិទានៈ ការធ្វើកម្មដល់ពួកភក្ខុនិ

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើកម្មដល់ភក្ខុនិទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ ភក្ខុនិទាំង
ឡាយក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរនឹងធ្វើកម្មដល់ភក្ខុនិ ។
ភក្ខុនិទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភក្ខុនិទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភក្ខុនិធ្វើកម្មដល់
ពួកភក្ខុនិ ។

(១៧៧) សម័យនោះឯង ពួកភក្ខុនិដែលភក្ខុបានធ្វើកម្មចូរហើយ
លុះឃើញភក្ខុ(កំពុងដើរ)ក្នុងច្រកវាយត្បូងខ្លះ ក្នុងច្រកទាល់ខ្លះ ក្នុងផ្លូវបែក
ជាបីខ្លះ ក៏ដាក់បាត្រលើផែនដី ហើយធ្វើចីពារធៀងស្នាម្លាម្លាអង្គុយច្រហោង
ផ្គង់អញ្ចាល់មានទោសថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សំគាល់ថា យើង
លែងធ្វើយ៉ាងនេះទៀតហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ (បានឃើញ) ដូច្នោះ
ក៏ពោលទោស គិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភក្ខុនិទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់ភក្ខុ
ទាំងនេះ ភក្ខុនិទាំងនេះជាសហយរបស់ភក្ខុទាំងនេះ ក្នុងពេលយប់ប្រទូស្ត
គ្នា គឺរួមដំណេកជាមួយគ្នា ឥឡូវនេះមកមានទោសនឹងគ្នា ។ ភក្ខុនិទាំងនោះ
គ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភក្ខុនិទាំងឡាយ ភក្ខុមិនត្រូវធ្វើកម្មដល់ភក្ខុនិឡើយ ភក្ខុណាធ្វើ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភក្ខុនិទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភក្ខុនិធ្វើកម្មដល់ភក្ខុ-
និផងគ្នា ។ ភក្ខុនិទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភក្ខុនិត្រូវធ្វើកម្មយ៉ាងនេះ ។

វិនយបិដក ចុល្លវគ្គោ

តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិទំ អាចិត្តិត្តំ ឯវំ កម្មំ
ករេយ្យជាតិ ។

[១៧២] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ សង្ឃ-
មជ្ឈេ កណ្ណានជាតា កលហជាតា វិវាទាបញ្ញា អញ្ញមញ្ញ
មុខសត្តិហិ វតុទន្តា វិហារន្តំ ន សក្កោន្តំ តំ^(១) អធិការ-
ណំ វ្យបសមេត្តំ ។ បេ ។ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
ពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិទំ អធិ-
ការណំ វ្យបសមេត្តន្តំ ។

[១៧៥] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិទំ
អធិការណំ វ្យបសមេត្តំ ។ តថ្មី ខោ បន អធិការណោ
វិនិច្ឆ័យមារេ ទិស្សនិ ភិក្ខុនិយោ កម្មប្បត្តាយេ ថ
អាចិត្តិតាមិទិយោមិ ។ ភិក្ខុនិយោ ឯវិមាហំសុ សាទុ
កន្តេ អយ្យា វ ភិក្ខុនិទំ កម្មំ ករោន្តុ អយ្យា វ ភិក្ខុនិទំ
អាចិត្តិ បដិគ្គណ្ណាន ឯវំ ហិ ភកវតោ បញ្ញត្តំ ភិក្ខុហិ
ភិក្ខុនិទំ អធិការណំ វ្យបសមេត្តន្តំ ។ តេ ភិក្ខុ ភក-
វតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

១ ម. ពិមំ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រាប់ដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយថា នាងទាំងឡាយត្រូវធ្វើកម្មយ៉ាងនេះ ។

(១៧៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុឈ្មោះ
ទាស់ទែងដដែលកត្តាកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ពោលចាក់ដោតគ្នាដោយលំពៃនគី
មាត់ មិនមានអ្នកណាអាចរម្ងាប់នូវអធិករណ៍នោះបានឡើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរម្ងាប់អធិករណ៍
របស់ពួកភិក្ខុ ។

(១៧៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ តែងរម្ងាប់អធិករណ៍
របស់ពួកភិក្ខុ ។ កាលបើភិក្ខុបានវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះហើយ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយគួរដល់កម្មខ្លះ គួរដល់អាបន្តខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
មេត្តាធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុចុះ សូមលោកម្ចាស់ទទួលអាបន្តរបស់ភិក្ខុចុះ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍របស់
ពួកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

ភក្កុន្តទន្ធពោ អាបត្តិប្បដិធពោណំ ឧប្បលវណ្ណាយ អន្តោវាសិនីវត្ត

ភក្កុន្តហំ ភក្កុន្តនំ កម្មំ អាពោចេត្វា ភក្កុន្តនំ និយ្យទេត្តុ
ភក្កុន្តហំ ភក្កុន្តនំ កម្មំ កាតុំ ភក្កុន្តហំ ភក្កុន្តនំ
អាបត្តិ អាពោចេត្វា ភក្កុន្តនំ និយ្យទេត្តុ ភក្កុន្តហំ
ភក្កុន្តនំ អាបត្តិ បដិគ្គហេតុន្តំ ។

[១៧៦] តេន ទោ បន សមយេន ឧប្បលវណ្ណាយ

ភក្កុន្តិយា អន្តោវាសិនី ភក្កុន្ត សត្ត វស្សានិ កកវន្តំ អ-
នុតន្តា ហោតិ វិនយំ បរិយាប្បណន្តំ ។ តស្សា មុដ្ឋស្ស្ន-
តិនិយា គហិតោ គហិតោ មុស្សតិ ។ អស្សាសិ ទោ
សា ភក្កុន្តិ កកវា កិវ សាវត្តិ គន្តកាមោតិ ។ អថទោ
តស្សា ភក្កុន្តិយា ឯតនិហោសិ អហំ ទោ សត្ត វស្សានិ
កកវន្តំ អនុតន្តិ^(១) វិនយំ បរិយាប្បណន្តំ តស្សា មេ
មុដ្ឋស្ស្នតិនិយា គហិតោ គហិតោ មុស្សតិ ទុក្កិវ ទោ
បន មាតុតាមេន យាវជីវំ សត្តាវ អនុតន្តិត្តំ កតំ នុ ទោ
មយា បដិបដ្ឋិតត្វន្តំ ។ អថទោ សា ភក្កុន្តិ ភក្កុន្តិ
ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។ ភក្កុន្តិយោ ភក្កុន្តិ ឯតមត្តំ

១ ឧ. អនុតន្តា ។ ម. អនុតន្តា ។

កិច្ចនិទ្ទេសៈ ការទទួលអាបត្តិ នឹងរឿងកិច្ចនិទានសិស្សរបស់ឧប្បលវណ្ណ

ឲ្យភិក្ខុលើកកម្មរបស់ពួកភិក្ខុនី ហើយប្រគល់ឲ្យភិក្ខុនី ឲ្យភិក្ខុនីធ្វើកម្មដល់
ភិក្ខុនីផងគ្នា ឲ្យភិក្ខុលើកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រគល់ឲ្យភិក្ខុនីទទួល
អាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។

(១៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនី

ទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ រៀនវិន័យអស់ ៧ ឆ្នាំ ។ ភិក្ខុនីនោះច្រើនក្លែង
ស្មារតី វិន័យដែលបានរៀនមកហើយ ក៏ចេះតែក្លែងទៅវិញ ។ ភិក្ខុនីនោះ
ពូជំណើងថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានបំណងនឹងស្តេចទៅ កាន់នគរ
សាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះក៏មានសេចក្តីគ្រោះវះដូច្នោះថា អាត្មាអញ
នេះបានទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ រៀនវិន័យអស់ ៧ ឆ្នាំហើយ អាត្មាអញ
នេះជាមនុស្សក្លែងច្រើន វិន័យដែលបានរៀនហើយ ចេះតែក្លែងទៅវិញ
ធម្មតាមតុគ្រាមនឹងដើរតាមព្រះសាស្តាអស់មួយជីវិត ក៏លំបាកពេកណាស់
បើដូច្នោះ អាត្មាអញនឹងប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះ
ប្រាប់រឿងនេះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយដំណាលរឿងនេះ

វិនយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

អាណេចេស្សំ ។ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេស្សំ
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិមំ វិនយ
វាចេត្តន្តំ ។

បឋមភាណវិ ។

(១៧៧) អថទោ ភក្ខវា វេសាលិយំ យថាភិវន្តំ វិហា-
វិត្យ យេន សាវត្តំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុត្រេន
ចារិកំ ចរមាណោ យេន សាវត្តំ តទវសវិ ។ តត្រុ សុទំ
ភក្ខវា សាវត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រមេ ។ តេន ទោ បន សមយេន ធិត្តិយោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ
យោ កទ្កមោទកេន ឌីសិញ្ចន្តំ អប្បវនាម អម្មេសុ សា-
រដ្ឋេយ្យន្តំ ។ បេ ។ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេស្សំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិយោ កទ្កមោទកេន ឌីសិញ្ច
តព្វា យោ ឌីសិញ្ចេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុលោ ទណ្ឌកម្មំ កាត្តន្តំ ។ អថទោ
ភិក្ខុនំ ឯតមយោសិ កិច្ចំ ទោ ទណ្ឌកម្មំ កាតព្វន្តំ ។

និយមបិដក បុល្លវត្ត

ប្រាប់ពួកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុបង្ហាញវិន័យដល់ពួកភិក្ខុនីបាន ។

ភាណវារៈ ទី ១ ។

(១៧៧) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុង
វេសាលី គួរតាមពុទ្ធអធារ្យស្រយមហើយ ក៏ស្តេចទៅកាន់ចារិកនគរសាវត្ថី
កាលត្រាច់ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ទ្រង់ឆ្ពោះទៅកាន់នគរសាវត្ថីនោះ ។
មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងវត្តជេតពនរបស់
អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបនគរសាវត្ថីនោះ ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគុយ-
ភិក្ខុសាចក្តីនឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុនី ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹង
បានពួកភិក្ខុនីត្រេកអរក្នុងពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវសាចក្តីនឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុនី
ទេ ភិក្ខុណាសាច ត្រូវតាមដំណើរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គរសនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុសាវត្ថី) ធ្វើទណ្ឌកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក៏មានសេចក្តីទ្រង់រង់ចាំថា ភិក្ខុសាវត្ថីត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។

កិច្ចនិទន្ធកេ កាយទិទេសនា ទណ្ឌកម្ម អវិន្ធិយោ

តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អវិន្ធិយោ
សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសង្ស័ន កាតព្វានិ ។

[១៧៨] តេន ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ
កាយំ វិវិត្តា ភិក្ខុនិមំ ទស្សន្តិ ឡុំ វិវិត្តា ភិក្ខុនិមំ
ទស្សន្តិ អង្គជាតំ វិវិត្តា ភិក្ខុនិមំ ទស្សន្តិ ភិក្ខុនិយោ
ឌីកាសេន្តិ ភិក្ខុនិហិ សទ្ធិ សម្មយោជេន្តិ អប្បវនាម
អម្មេសុ សារវន្តយ្យន្តិ ។ បេ ។ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហោ-
ចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា កាយោ វិវិត្តា ភិក្ខុនិមំ
ទស្សន្តិ ធម្មាន ឡុំ វិវិត្តា ភិក្ខុនិមំ ទស្សន្តិ ធម្មាន អង្គ-
ជាតំ វិវិត្តា ភិក្ខុនិមំ ទស្សន្តិ ន ភិក្ខុនិយោ ឌីកាសិ-
តព្វាន ន ភិក្ខុនិហិ សទ្ធិ សម្មយោជេន្តិ យោ សម្ម-
យោជេយ្យ អាបត្តិ ទណ្ឌកម្ម អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តស្ស
ភិក្ខុនោ ទណ្ឌកម្ម កាតព្វានិ ។ អថទោ ភិក្ខុនំ ឯតទ-
ហោសិ កិច្ច ទោ ទណ្ឌកម្ម កាតព្វានិ ។ តេ ភិក្ខុ
ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អវិន្ធិយោ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសង្ស័ន កាតព្វានិ ។

កិច្ចនិទ្ទេសៈ ការបង្ហាញកាយជាដើម ទណ្ឌកម្ម និង អវិជ្ជាយបុគ្គល

ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិសង្ស័យធ្វើភិក្ខុនោះឲ្យ
ជាអវិជ្ជាយបុគ្គល (បុគ្គល ដែលមិនគួរឲ្យភិក្ខុនិសំពះ) ។

(១៧៨) សម័យនោះ ពួកឆតុគ្គិយភិក្ខុបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុនិ
លាត់ភ្នៅបង្ហាញពួកភិក្ខុនិ បើកអង្គជាតបង្ហាញពួកភិក្ខុនិ ចំអកចំអន់ពួក
ភិក្ខុនិ (ដោយអសទ្ធម្ម) ផ្សំផ្គុំ (ពួកបុរសលេង) ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនិដោយ
គិតថា ធ្វើដូចហ្នឹង នឹងបានពួកភិក្ខុនិគ្រេកអរក្នុងពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះ

អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបើកកាយបង្ហាញ
ពួកភិក្ខុនិ មិនត្រូវលាត់ភ្នៅបង្ហាញពួកភិក្ខុនិ មិនត្រូវបើកអង្គជាតបង្ហាញ
ពួកភិក្ខុនិ មិនត្រូវចំអកចំអន់ពួកភិក្ខុនិ (ដោយអសទ្ធម្ម) មិនត្រូវផ្សំផ្គុំ
(ពួកបុរសលេង) ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនិទេ ភិក្ខុណាផ្សំផ្គុំលេង ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុសង្ស័យ) ធ្វើទណ្ឌកម្មដល់ភិក្ខុ
នោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ភិក្ខុសង្ស័យ
ត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មដូចម្តេចហ្នឹង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិ-
សង្ស័យធ្វើភិក្ខុនោះឲ្យជាអវិជ្ជាយបុគ្គល ។

វិនយបិដកេ បុល្លត្តោ

(១៧៧) តេនទោ បន សមយេន ធិត្តិយា ភិក្ខុ-
 និយោ ភិក្ខុ កន្ថោមោទកេន ឌីសិញ្ចន្តិ អប្បវេនម
 អម្មេស្ម សារវន្តេយ្យន្តិ ។ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពេ-
 ចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុ កន្ថោមោទកេន
 ឌីសិញ្ចតញ្ច យោ ឌីសិញ្ចេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជា-
 យមិ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនិយោ ទណ្ឌកម្មំ កាតុន្តិ ។
 អថទោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កន្ថោ ទោ ទណ្ឌកម្មំ កា-
 តត្ថន្តិ ។ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ អនុជា-
 យមិ ភិក្ខុវេ អាវរណំ កាតុន្តិ ។ អាវរណោ កតេ ន
 អាទិយន្តិ ។ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។
 អនុជាយមិ ភិក្ខុវេ ឌីវាទំ វេបេតុន្តិ ។

(២០០) តេនទោ បន សមយេន ធិត្តិយា ភិក្ខុ-
 និយោ កាយំ វិវិត្តា ភិក្ខុនំ ទស្សន្តិ បនំ វិវិត្តា ភិក្ខុនំ
 ទស្សន្តិ ឡុំ វិវិត្តា ភិក្ខុនំ ទស្សន្តិ អន្តិជាតំ វិវិត្តា

វិនយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

(១៧៧) សម័យនោះឯង ឆតុត្ថយាកិក្ខុនីសាចកកនឹងទឹកទៅលើ ពួកកិក្ខុ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងបានពួកកិក្ខុក្រែកអរមករក ពួកយើង ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវ សាចកកនឹងទឹកទៅលើពួកកិក្ខុទេ កិក្ខុនីណាសាច ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ម្ចាស់ កិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិក្ខុនីសង្ឃ) ធ្វើទណ្ឌកម្មដល់កិក្ខុនី នោះ ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រង់វង្សច្នៃថា កិក្ខុនីសង្ឃ ត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិក្ខុនីសង្ឃ) ធ្វើការវណ្ណកម្ម គឺ ហាមប្រាម ។ លុះហាមប្រាមហើយ កិក្ខុនីទាំងឡាយមិនទទួលយកដោយស្រុះស្រួល ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិក្ខុនី សង្ឃ) បញ្ឈប់ទុវាទ ។

(២០០) សម័យនោះឯង ឆតុត្ថយាកិក្ខុនី បើកកាយបង្ហាញពួក កិក្ខុ បើកដោះបង្ហាញពួកកិក្ខុ បើកភ្លៅបង្ហាញពួកកិក្ខុ បើកអង្គជាតបង្ហាញ

កិច្ចនិទ្ទេស កាយាទិទេសនា ទណ្ឌកម្មំ ឧវាទដ្ឋបនំ

កិច្ចនំ ទស្សនំ កិច្ច ឡិកាសេនំ កិច្ចហិ សន្និ សម្ម-
យោដេនំ អប្បវេណី អម្មេស្ក សារវេយ្យនំ ។ បេ ។ តេ
កិច្ច ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសំ ។ បេ ។ ន កិច្ចវេ
កិច្ចនិយា កាយោ វិវិកា កិច្ចនំ ទស្សតញ្ចេ ន បនំ
វិវិកា កិច្ចនំ ទស្សតតំ ន ឡុ វិវិកា កិច្ចនំ ទស្ស-
តញ្ចេ^(១) ន អន្តជានំ វិវិកា កិច្ចនំ ទស្សតតំ ន កិច្ច
ឡិកាសតញ្ចេ ន កិច្ចហិ សន្និ សម្មយោដេតតំ យោ
សម្មយោដេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស អនុជាណមិ កិច្ចវេ
តស្ស កិច្ចនិយា ទណ្ឌកម្មំ កាតុនំ ។ អថទោ កិច្ចនំ
ឯតទហោសិ កំណុំ ទោ ទណ្ឌកម្មំ កាតតុនំ ។ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាវោចេសំ ។ បេ ។ អនុជាណមិ កិច្ចវេ អាវរណំ
កាតុនំ ។ អាវរណោ កតេ ន អាទិយន្តំ ។ បេ ។ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាវោចេសំ ។ បេ ។ អនុជាណមិ កិច្ចវេ
ឡិវាទំ បេតុនំ ។

១ ម. ន បីតោ វិវិកា កិច្ចនំ ទស្សតញ្ចេ ន ឡុ វិវិកា កិច្ចនំ ទស្សតតំ ។

កិច្ចនិទានៈ ការបង្ហាញកាយជាដើម ទណ្ឌកម្ម និង ការបញ្ចប់ទិវា

ពួកភិក្ខុ ចំអកចំអន់ពួកភិក្ខុ (ដោយអសទ្ធម្ម) ផ្សំផ្គុំ (ពួកភិក្ខុនីលេង) ជា
មួយនឹងពួកភិក្ខុដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងបានពួកភិក្ខុគ្រែកអមករក
ពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន
ត្រូវបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុ មិនត្រូវបើកដោះបង្ហាញពួកភិក្ខុ មិនត្រូវបើក
កៅបង្ហាញពួកភិក្ខុ មិនត្រូវបើកអង្គជាតបង្ហាញពួកភិក្ខុ មិនត្រូវចំអកចំអន់
ពួកភិក្ខុ (ដោយអសទ្ធម្ម) មិនត្រូវផ្សំផ្គុំ (ពួកភិក្ខុនីលេង) ជាមួយនឹងពួក
ភិក្ខុទេ ភិក្ខុនីណាផ្សំផ្គុំលេង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថា-
គតអនុញ្ញាតឱ្យ (ភិក្ខុនីសង្ឃ) ធ្វើទណ្ឌកម្មដល់ភិក្ខុនីនោះ ។ ត្រាពោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មដូច
ម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ
(ភិក្ខុនីសង្ឃ) ធ្វើអាវរណកម្ម (ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ) ។ លុះធ្វើអាវរណ-
កម្មហើយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ក៏មិនទទួលដោយស្រុះស្រួល ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ (ភិក្ខុនី
សង្ឃ) បញ្ចប់ទិវាទេ ។

វិន័យប័ណ្ណិក ពុល្យវត្តោ

[២០០] អថ ខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កប្បតិ នុ
ខោ ឡំវាទដ្ឋបិតាយ ភិក្ខុនិយោ សទ្ធិ ឧបោសថំ កាតុ
ន នុ ខោ កប្បតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុ
។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឡំវាទដ្ឋបិតាយ ភិក្ខុនិយោ សទ្ធិ
ឧបោសថោ កាតព្វោ យាវ ន តំ អធិការណាំ វុបសម្ម-
តតិ^(១) ។

[២០២] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ
ឡំវាទំ វេបេត្វា ចារិកំ បក្កាមិ ។ ភិក្ខុនិយោ ឧដ្ឋា-
យន្តិ ខ័យន្តិ វិហោចេន្តិ កថំ ហិ ធាម អយ្យោ ឧទាយិ
ឡំវាទំ វេបេត្វា ចារិកំ បក្កាមិស្សតិ ។ បេ ។ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសុ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឡំវាទំ វេបេត្វា
ចារិកំ បក្កាមិតត្ថំ^(២) យោ បក្កមេយ្យ អាបតិ ទត្ត-
ដស្សាតិ ។

១ ឧ. ម. វុបសន្តិ ហោតិ ។ ២ ឧ. ចារិកា បក្កមិត្តា ។

វិនយបិដក បុល្លវត្ត

(២០១) លំដាប់នោះភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ការធ្វើ

ទេវបាសថកម្មជាមួយនឹងភិក្ខុនី ដែលភិក្ខុនីសង្ស័យបញ្ឈប់ឧវាទហើយ គួរដែរ

ឬមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ

ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីសង្ស័យ

មិនត្រូវធ្វើទេវបាសថកម្មជាមួយនឹងភិក្ខុនី ដែលភិក្ខុនីសង្ស័យបញ្ឈប់ឧវាទទេ

ដ្បិតអធិករណ៍នោះមិនទាន់ម្យ៉ាងនៅឡើយ ។

(២០២) សម័យនោះ ទទាយដ៏មានអាយុបញ្ឈប់ឧវាទហើយចេញ

ទៅកាន់ទីពារិក ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់

ថា លោកម្ចាស់ទទាយមិនសមបើនឹងបញ្ឈប់ឧវាទ ហើយចេញទៅកាន់ទី

ពារិកសោះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះ

មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

មិនត្រូវបញ្ឈប់ឧវាទ ហើយចេញទៅកាន់ទីពារិកទេ ភិក្ខុណាចៀសចេញ

ទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

កិច្ចនិទាន ពាលានំ ឡិវាទំបនាទិ

[២០៣] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ^(១) ពាលា
អព្យត្តា ឡិវាទំ វេយ្យា ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាពោចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ពាលេន អព្យត្តេន ឡិវានោ
វេយ្យា យោ វេយ្យា អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២០៤] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អវតុស្មី
អការណោ ឡិវាទំ វេយ្យា ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាពោចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ អវតុស្មី អការណោ ឡិវានោ
វេយ្យា យោ វេយ្យា អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២០៥] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឡិវាទំ វេយ្យា
វិនិច្ឆយំ ន ទេន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។
ន ភិក្ខុវេ ឡិវាទំ វេយ្យា វិនិច្ឆយោ ន ទានពោ យោ
ន ទេយ្យា អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២០៦] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ ឡិវាទំ
ន តច្ឆន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនិយោ ឡិវានោ ន តច្ឆន្តោ យា ន តច្ឆេយ្យ យ ពាជម្មោ
ការេតពោតិ ។

១ ឧ. ម. យេន្តេសុ ភិក្ខុភិ សទ្ធា ន ទិស្សតិ ។

កិច្ចនិទន្តរៈ ការបញ្ឈប់ឧវាទរបស់ពួកភិក្ខុល្ងង់ដានីម

(២០៣) សម័យនោះ មានពួកភិក្ខុល្ងង់ មិនឈ្លាសបញ្ឈប់ឧវាទ ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុល្ងង់មិនឈ្លាស មិនត្រូវ
បញ្ឈប់ឧវាទទេ ភិក្ខុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២០៤) សម័យនោះ ពួកភិក្ខុបញ្ឈប់ឧវាទ ក្នុងទីដែលមិនមាន
រឿង មិនមានហេតុ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់ឧវាទ ក្នុងទីដែលឥតរឿងឥតហេតុទេ ភិក្ខុណាបញ្ឈប់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២០៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយបញ្ឈប់ឧវាទហើយមិនឱ្យ
វិនិច្ឆ័យ(មិនជំនុំជម្រះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
បញ្ឈប់ឧវាទ ហើយមិនឱ្យវិនិច្ឆ័យទេ ភិក្ខុណាមិនឱ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២០៦) សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនទៅទទួលឧវាទ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមិនទៅទទួលឧវាទទេ
ភិក្ខុនិណាមិនទៅទទួល វិន័យធម៌ត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

[២០៧] តេន ខោ បន សមយេន សញ្ញោ ភិក្ខុនិ-
សង្ឃោ ឡំវាទំ កច្ឆន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ
វិហារេន្តិ ជាយាយោ ឥមា ឥមេសំ ជារិយោ ឥមា ឥ-
មេសំ ឥនាទិ ឥមេ ឥមាហិ សុទ្ធិ អភិវមិស្សន្តិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ សញ្ញោ
ភិក្ខុនិសង្ឃោ ឡំវាទោ កន្តោ កច្ឆយ្យ ចេ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ចត្វហិ បញ្ចហិ ភិក្ខុ-
និហិ ឡំវាទំ កន្តិ ។

[២០៨] តេន ខោ បន សមយេន ចតស្សោ បញ្ច
ភិក្ខុនិយោ ឡំវាទំ កច្ឆន្តិ ។ មនុស្សា តថេវ ឧជ្ឈាយន្តិ
ខ័យន្តិ វិហារេន្តិ ជាយាយោ ឥមា ឥមេសំ ជារិយោ
ឥមា ឥមេសំ ឥនាទិ ឥមេ ឥមាហិ សុទ្ធិ អភិវមិស្សន្តិ-
តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ចត្វ-
ហិ បញ្ចហិ ភិក្ខុនិហិ ឡំវាទោ កន្តោ កច្ឆយ្យ ចេ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ទ្ធិហិ តិហិ
ភិក្ខុនិហិ^(១) ឡំវាទំ កន្តិ ។ ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្តា

១ ឧ. ម. ទ្រេ តិស្សោ ភិក្ខុនិយោ ។

និយមបំណិក បុណ្យវគ្គ

(២០៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីសង្ឃទាំងអស់ នាំគ្នាទៅទទួលឧវាទ ។

មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីទាំង
នេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ភិក្ខុនីទាំងនេះ ជាសហាយរបស់ភិក្ខុទាំង
នេះ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុទាំងនេះនឹងត្រេកត្រអាល ជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងនេះ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីសង្ឃមិនត្រូវទៅទទួលឧវាទ
(ព្រមគ្នា) ទាំងអស់ទេ បើទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី បួនប្រាំរូប ទៅទទួលឧវាទ (ម្តងៗបាន) ។

(២០៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីបួនប្រាំរូបនាំគ្នាទៅទទួលឧវាទ ។

មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ដូច្នោះទៀតថា
ភិក្ខុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ភិក្ខុនីទាំងនេះ ជាសហាយរបស់
ភិក្ខុទាំងនេះ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុទាំងនេះមកត្រេកត្រអាល ជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំង
ឡាយនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីបួនប្រាំរូបមិនត្រូវ
ទៅទទួលឧវាទទេ បើទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីពីរបីរូបទៅទទួលឧវាទ ។ ភិក្ខុនីសង្ឃ ត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុ

កិច្ចនិទាន្តពេ កិច្ចនោវាទកសម្មតិ

ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្វា ទានេ វជ្ជិត្វា ឧត្តរិកំ
និសិទ្ធិត្វា អញ្ញុលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនិយោ កិក្ខុដិ-
សង្ឃោ អយ្យ កិក្ខុសង្ឃស្ស ទានេ វជ្ជិតិ ឡិវាទុប-
សង្កមនញ្ច យោចតិ លកតុ កវិ អយ្យ កិក្ខុដិសង្ឃោ
ឡិវាទុបសង្កមនន្តិ ។ តេន កិក្ខុនា ទានិមោក្ខន្តេ-
សកោ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមស្ស វចនិយោ កិក្ខុដិសង្ឃោ
កន្តេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ទានេ វជ្ជិតិ ឡិវាទុបសង្កមនញ្ច
យោចតិ លកតុ កវិ កន្តេ កិក្ខុដិសង្ឃោ ឡិវាទុបសង្ក-
មនន្តិ ។ ទានិមោក្ខន្តេសកេន ^(១) វត្តព្វោ អត្ត កោចិ
កិក្ខុ កិក្ខុនោវាទកោ សម្មតោតិ ។ សចេ ហោតិ
កោចិ កិក្ខុ កិក្ខុនោវាទកោ សម្មតោ ទានិមោក្ខន្តេ-
សកេន វត្តព្វោ ឥត្តន្តាមោ កិក្ខុ កិក្ខុនោវាទកោ
សម្មតោ តំ កិក្ខុដិសង្ឃោ ឧបសង្កមិត្វតិ ។ សចេ ន
ហោតិ កោចិ កិក្ខុ កិក្ខុនោវាទកោ សម្មតោ ទានិ-
មោក្ខន្តេសកេន វត្តព្វោ កោ អាយស្មា ឧស្សហតិ
កិក្ខុដិយោ ឡិវជិត្តំ ។ សចេ កោចិ ឧស្សហតិ
កិក្ខុដិយោ ឡិវជិត្តំ សោ ច ហោតិ អដ្ឋហន្តេហិ

១ បាតិមោក្ខន្តេសកេន កិក្ខុនាតិ កត្តចិ ហោត្តពេ ទិស្សតិ ។

កិច្ចសន្យា: ការសន្មតិកិច្ចឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់កិច្ចសន្យា

ខ្ញុំប្រែ ធ្វើទុក្ខវិសង្គៈ រៀនសូត្រម្តងក្រាបថ្វាយបង្គំ បាទ ហើយអង្គុយច្រហោង
ផ្តងអញ្ជូលឡើង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនិសង្ស
ថ្វាយបង្គំ បាទនៃភិក្ខុសង្សផង សូមចូលមកទទួលយកឧវាទផង បពិត្រ
លោកម្ចាស់ ឮថាភិក្ខុនិសង្សត្រូវបានចូលមកទទួលយកឧវាទ ។ ភិក្ខុនោះ
គប្បីចូលទៅរកភិក្ខុអ្នកសម្តែងបាតិមោក្ខ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ ភិក្ខុនិសង្សថ្វាយបង្គំ បាទនៃភិក្ខុសង្សផង ចូលមកទទួលឧវាទ
ផង បពិត្រលោកម្ចាស់ ឮថាភិក្ខុនិសង្សត្រូវបានចូលមកទទួលឧវាទ ។
ភិក្ខុសម្តែងបាតិមោក្ខគប្បីពោលថា មានភិក្ខុណាមួយ ដែលសង្ស
បានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់ភិក្ខុដែរឬ ។ បើមានភិក្ខុណាមួយ ដែល
សង្សបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់ភិក្ខុនិ ត្រូវភិក្ខុអ្នកសម្តែងបាតិមោក្ខ
និយាយថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលសង្សបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់
ភិក្ខុនិ ភិក្ខុនិសង្សចូលទៅរកភិក្ខុនោះចុះ ។ បើមិនមានភិក្ខុណាមួយ
ដែលសង្សបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទ ដល់ភិក្ខុនិទេ ត្រូវភិក្ខុអ្នកសម្តែង
បាតិមោក្ខនិយាយថា លោកដ៏មានអាយុអង្គណាអាចទទួលភិក្ខុនិបាន ។
បើភិក្ខុណាមួយអាចទទួលភិក្ខុនិបាន ទាំងភិក្ខុនោះ ក៏ប្រកបដោយអង្គ ៨

វិនយបិដកេ បុល្លត្តោ

សមម្ពាតតោ សម្មុទ្ធីត្វា វត្តព្វោ វត្តព្វោ មោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
លោវាទកោ សម្មតោ តំ ភិក្ខុនិសង្សោ ឧបសង្កម្ភតិ ។
សថ ន កោចិ ឧស្សហតិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិតុំ មាតិ-
មោក្ខុទ្ធសកេន វត្តព្វោ នត្ត កោចិ ភិក្ខុ ភិក្ខុលោវា-
ទកោ សម្មតោ មាសាទិកេន ភិក្ខុនិសង្សោ សម្មា-
ទេត្តតិ ។

(២០៧) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឱវទំ ន
កណ្ណានិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមតំ អាពេចេសុំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ ឱវទោ ន កហេតព្វោ យោ ន កណ្ណាយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

(២០០) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
ពាលោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុនិយោ ឧបសង្កម្ភតិ ឯត-
ទរោចំ ឱវទំ អយ្យ កណ្ណាហិតិ ។ អហម្មិ^(១) ភកិដ
ពាលោ កតាហំ ឱវទំ កណ្ណាមិតិ ។ កណ្ណាហយ្យ
ឱវទំ ឯវំ ហិ ភកវតោ បញ្ញតំ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិសង្សោ ឱវទោ
កហេតព្វោតិ ។ ភកវតោ ឯតមតំ អាពេចេសុំ ។

១ ឧ. ម. អហម្មិ ។

វិទយបិដក បុណ្យវគ្គ

ប្រការផង ដែលសង្ឃបានសន្មតថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មត
ឲ្យជាអ្នកឲ្យឡវ់ទេដល់ភិក្ខុនីហើយ ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុនោះចុះ ។
បើមិនមានភិក្ខុណាមួយ អាចនឹងទទួលភិក្ខុនីបានទេ ភិក្ខុអ្នកសម្តែងបាត
មោក្ខគប្បីប្រាប់ថា ភិក្ខុណាមួយដែលសង្ឃសន្មត ឲ្យជាអ្នកទទួលភិក្ខុនី
នោះមិនមានទេ ចូរភិក្ខុនីសង្ឃសម្រេចប្រយោជន៍ ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាចុះ ។

(២០៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនព្រមទទួលឲ្យឡវ់ទេ
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រកែកមិន
ព្រមទទួលឲ្យឡវ់ទេ ភិក្ខុណាមិនព្រមទទួល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២១០) សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបល្អ ។ ភិក្ខុនីទាំង
ឡាយនាំគ្នាចូលទៅរកភិក្ខុនោះហើយ ពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលឲ្យឡវ់ចុះ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់
នាង យើងជាមនុស្សល្អ យើងទទួលឲ្យឡវ់ទេដូចម្តេចបាន ។ ពួក
ភិក្ខុនីពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទទួលឲ្យឡវ់ចុះ ដ្បិត
ហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាថា ត្រូវភិក្ខុទទួលឲ្យឡវ់ទេដល់
ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

កិច្ចនិទន្ធពោ កិច្ចនំ ឧបាសិកា

អនុជាណមិ កិច្ចវេ វេយ្យោ ពាលំ អវសេសេហិ
ឡិវាទំ តហេតុនំ ។

(២០០) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ កិច្ច
តិលាណោ ហោតិ ។ តំ កិច្ចនិយោ ឧបសង្កមិត្តា ឯ-
តនោវេច្ចំ ឡិវាទំ អយ្យ តណ្ហាហិតិ ។ អហម្ហិ កតិដិ
តិលាណោ កថាហំ ឡិវាទំ តណ្ហាមិតិ ។ តណ្ហាហយ្យ
ឡិវាទំ វវំ ហិ កតវតោ បញ្ញត្តំ វេយ្យោ ពាលំ អវសេ-
សេហិ ឡិវាទោ តហេតពោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អា-
រោចេសុំ ។ អនុជាណមិ កិច្ចវេ វេយ្យោ ពាលំ វេយ្យោ
តិលានំ អវសេសេហិ ឡិវាទំ តហេតុនំ ។

(២០២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ កិច្ច
តមិកោ ហោតិ ។ តំ កិច្ចនិយោ ឧបសង្កមិត្តា ឯ-
តនោវេច្ចំ ឡិវាទំ អយ្យ តណ្ហាហិតិ ។ អហម្ហិ កតិដិ

កិច្ចនិទន្ត្រា: ការទទួលទ្រព្យវិទនៃកិច្ចទាំងឡាយ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ គង់ជាគតិអនុញ្ញាតទ្របញ្ជាប្រកប
កិច្ចល្ងង់ ទ្រកិច្ចក្រៅពីនេះទទួលទ្រព្យវិទបាន ។

(២១២) សម័យនោះឯង មានកិច្ចទទួលមានជម្ងឺ ។ កិច្ចនិទន្ត្រាទាំងឡាយ

នាំគ្នាចូលទៅរកកិច្ចនោះហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់
សូមលោកម្ចាស់ទទួលទ្រព្យវិទ ។ កិច្ចនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់នាង យើងជា
មនុស្សមានជម្ងឺ យើងទទួលទ្រព្យវិទដូចម្តេចបាន ។ កិច្ចនិទន្ត្រាទាំងឡាយ
និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលទ្រព្យវិទ ដ្បិត
ហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតថា ទ្របញ្ជាប្រកបកិច្ចល្ងង់ ទ្រ
កិច្ចក្រៅពីនេះទទួលទ្រព្យវិទបាន ។ កិច្ចទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេច-
ក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំង
ឡាយ គង់ជាគតិអនុញ្ញាតទ្របញ្ជាប្រកបកិច្ចល្ងង់ នឹងកិច្ចល្ងង់ ទ្រកិច្ចក្រៅពី
នេះ ទទួលទ្រព្យវិទបាន ។

(២១២) សម័យនោះឯង មានកិច្ច ១ រូបជាអ្នកដំណើរ ។ កិច្ចនិ

ទាំងឡាយចូលទៅរកកិច្ចនោះ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលទ្រព្យវិទ ។ កិច្ចនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់នាង យើង

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

គមីកោ កតាហំ ឱវាទំ កណ្ណាមីតិ ។ កណ្ណាហយ្យ
ឱវាទំ ឃំ ហិ កកវតា បញ្ញត្តំ ឋេត្យា ពាលំ ឋេត្យា
តិលានំ អវសេសេហិ ឱវាទោ គហេតព្វេតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ មេ ។ អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ ឋេត្យា
ពាលំ ឋេត្យា តិលានំ ឋេត្យា គមីកំ អវសេសេហិ
ឱវាទំ គហេតុន្តំ ។

[២០៣] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតពេ ភិក្ខុ
អវញ្ញេ វិហារតិ ។ តំ ភិក្ខុនិយោ ឧបសង្កមិត្យា ឯតនវេតុំ
ឱវាទំ អយ្យ កណ្ណាមីតិ ។ អហំ ហិ កតិដិ អវញ្ញេ វិហា-
រាមិ កតាហំ ឱវាទំ កណ្ណាមីតិ ។ កណ្ណាហយ្យ ឱវាទំ
ឃំ ហិ កកវតា បញ្ញត្តំ ឋេត្យា ពាលំ ឋេត្យា តិលានំ
ឋេត្យា គមីកំ អវសេសេហិ ឱវាទោ គហេតព្វេតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ

និយមន័យ ចូលរំលង

ជាអ្នកដំណើរ យើងទទួលទ្រព្យទុវត្ថម្ភចម្រើន ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលទ្រព្យទុវត្ថម្ភ ដ្បិតហេតុនេះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា លើកលែងតែភិក្ខុល្ងង់ លើកលែងតែ
ភិក្ខុយីចេញ ត្រូវទ្រព្យភិក្ខុក្រៅពីនេះទទួលទ្រព្យទុវត្ថម្ភ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលើកលែងភិក្ខុល្ងង់
លើកលែងភិក្ខុយី និងភិក្ខុអ្នកដំណើរ ទ្រព្យភិក្ខុដែលក្រៅពីនេះទទួលទ្រព្យ
ទុវត្ថម្ភ ។

[២១៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ រូបជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ។

ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលទ្រព្យទុវត្ថម្ភ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់នាង
ដ្បិតយើងជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ យើងនឹងទទួលទ្រព្យទុវត្ថម្ភចម្រើន ។ ភិក្ខុ
នីទាំងឡាយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលទ្រព្យទុវត្ថម្ភ
ដ្បិតហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តឲ្យលើកលែងតែភិក្ខុល្ងង់
លើកលែងតែភិក្ខុយី និងលើកលែងតែភិក្ខុអ្នកដំណើរចេញ ទ្រព្យភិក្ខុក្រៅ
ពីនេះទទួលទ្រព្យទុវត្ថម្ភ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

កិច្ចខ្ជិលពេ ឡាវ ពពេញ អនាហេតតាវ

អារញ្ញកេន ភិក្ខុនា ឡាវនំ តហេតុំ សង្កេតញ្ច កាតុំ
អត្រ បដិហាវស្សាមីតិ ។

[២០៤] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឡាវនំ ត-
ហេតុន ន អារាហេចន្តិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អារាហេចេសុំ
។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឡាវនោ ន អារាហេតតេញ្ច យោ ន
អារាហេចេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

[២០៥] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឡាវនំ
តហេតុន ន បច្ចាហាវន្តិ ។ បេ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អារ-
រាហេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ឡាវនោ ន បច្ចាហាវតតេញ្ច យោ
ន បច្ចាហាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

[២០៦] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
សង្កេតំ ន កច្ឆន្តិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អារាហេចេសុំ ។
ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ សង្កេតំ ន កច្ឆតំ យោ ន តច្ឆេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

កិច្ចនិទន្ទៈ ការទទួលឱ្យឧវាទហើយមិនមកប្រាប់ជាដើម

គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ទទួលឱ្យឧវាទផង ឱ្យធ្វើសន្លេត
(សេចក្តីកំណត់) ផង ថា អាត្មាអញនឹងផ្លាស់ទៅក្នុងទីនោះ ។

[២១៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលឱ្យឧវាទ ហើយមិន
បានប្រាប់ដល់ (ភិក្ខុអ្នកសំដែងបាតិមោក្ខ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុមិនប្រាប់ឧវាទ (ដល់ភិក្ខុនី) ទេ ភិក្ខុណាមិន
ប្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលឱ្យឧវាទហើយ មិន
ផ្លាស់ទី (តាមសន្លេត) ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមិនផ្លាស់ទី (តាមសន្លេត) ទេ ភិក្ខុណាមិនផ្លាស់ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនទៅកាន់ទីដែល
សង្ឃកំណត់ហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន
ត្រូវខានទៅកាន់ទីដែលសង្ឃកំណត់ហើយទេ ភិក្ខុនីណាមិនទៅ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

វិនយបិដក បុល្លវត្តោ

[២០៧] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
 ទីយានិ កាយពន្ធនានិ ជារេន្តិ តេហោវ ដាសុកេ^(១)
 នមេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជីយន្តិ វិហារេន្តិ ។ បេ។
 សេយ្យតាថ តិហិតាមកោតិយោតិ ។ កកវតោ
 ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ជីយំ
 កាយពន្ធនិ ជារេតតំ យោ ជារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ឯតបរិយាយកត្ត^(២)
 កាយពន្ធនំ ន ច តេជ ដាសុកា^(៣) នមេតព្វា យោ
 នមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។

[២០៨] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ វិលវេន
 បដ្ឋេន ដាសុកេ នមេន្តិ ចម្មបដ្ឋេន ដាសុកេ នមេន្តិ
 ទុស្សបដ្ឋេន ដាសុកេ នមេន្តិ ទុស្សវេណិយោ ដាសុកេ
 នមេន្តិ ទុស្សវន្តិយោ ដាសុកេ នមេន្តិ ចោឡបដ្ឋេន
 ដាសុកេ នមេន្តិ ចោឡវេណិយោ ដាសុកេ នមេន្តិ ចោ-
 ឡវន្តិយោ ដាសុកេ នមេន្តិ សុត្តវេណិយោ ដាសុកេ
 នមេន្តិ សុត្តវន្តិយោ ដាសុកេ នមេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-

១ ឧ. បាសុកេ ។ ២ ឧ. ម. ឯកបរិយាកតិ ។ ៣ ឧ. បាសុកេ ។ ៣ ម. ជិញ្ជនំ ។

វិនយបិណ្ឌ បុល្លត្ត

(២១៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទីតាំងឡាយទ្រទ្រង់វត្តពន្ធចង្កេះវែងៗ
ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយវត្តពន្ធចង្កេះនោះ^(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស
គំរងៀល បន្តបង្ហាបថា ។ បេ ។ ដូចពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមន្តត្រូវទ្រទ្រង់វត្តពន្ធចង្កេះ
វែងទេ ភិក្ខុនិណ្ឌទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតវត្តពន្ធចង្កេះល្មមទ្វេតែ១ ដុំបាន មិនត្រូវចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយវត្ត-
ពន្ធចង្កេះនោះទេ ភិក្ខុនិណ្ឌចង់រឹត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២១៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទីតាំងឡាយ ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយ
ផ្កាដែលធ្វើអំពីបន្ទះបូស្ស៍ ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយផ្កាស្បែក ចង់រឹត
ឆ្អឹងជំនីរដោយផ្កាសំពត់ស ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយសំណុំសំពត់ស ចង់
រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយខ្នាញ់សំពត់ស ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរ ដោយផ្កាសំពត់មាន
ពណ៌ ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយសំណុំសំពត់មានពណ៌ ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយ
ខ្នាញ់សំពត់មានពណ៌ ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរដោយសំណុំសំពត់សូត្រ ចង់រឹត
ឆ្អឹងជំនីរដោយខ្នាញ់សំពត់សូត្រ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស

១ អង្គិកថា ពន្យល់ថា ចង់រឹតឆ្អឹងជំនីរឲ្យទន់ដោយវត្តពន្ធចង្កេះ ហាក់ដូចជាទាង់ពារិកា
ជាគ្រហស្ថរដោយសំពត់ចោមពុង គឺ សំពត់បិទដោះ ។

កិច្ចនិទានកេ អង្គិល្លេន ជ័យនំ យំសាបនាទំ

យន្តិ ធើយន្តិ វិទាចេន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យតាបិ តិហិតា-
មកោតិទិយោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយា វិលីវេន បដ្ឋេន ជាសុកា នមេតព្វា ន
ចម្មបដ្ឋេន ជាសុកា នមេតព្វា ន ទុស្សបដ្ឋេន ជាសុកា
នមេតព្វា ន ទុស្សវេលីយា ជាសុកា នមេតព្វា ន
ទុស្សវដ្ឋិយា ជាសុកា នមេតព្វា ន ចោឡបដ្ឋេន
ជាសុកា នមេតព្វា ន ចោឡវេលីយា ជាសុកា នមេ-
តព្វា ន ចោឡវដ្ឋិយា ជាសុកា នមេតព្វា ន សុត្តវេ-
លីយា ជាសុកា នមេតព្វា ន សុត្តវដ្ឋិយា ជាសុកា
នមេតព្វា យា នមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(២០៧) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ អង្គិ-
ល្លេន ជ័យនំ^(១) យំសាបេន្តិ កោហនុកេន ជ័យនំ
កោដ្ឋាបេន្តិ ហត្តំ កោដ្ឋាបេន្តិ ហត្តកោដ្ឋំ កោដ្ឋាបេន្តិ
នាទំ កោដ្ឋាបេន្តិ នាទកោដ្ឋំ កោដ្ឋាបេន្តិ ឡុំ កោដ្ឋា-
បេន្តិ មុំ កោដ្ឋាបេន្តិ ទន្ធមំសំ កោដ្ឋាបេន្តិ ។ មទុស្សា
ឡដ្ឋយន្តិ ធើយន្តិ វិទាចេន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យតាបិ តិហិតា-
កាមកោតិទិយោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។

១ ម. ជិដ្ឋនំ ។

កិច្ចនិទន្ទៈ ការឲ្យធំត្រឡាតដោយឈើមានសណ្ឋានដូចផ្កាតោជាដើម

តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប៉ម ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវចងរឹតឆ្អឹងជំនីរដោយផ្ទាំង
ដែលធ្វើពីបន្ទះបូស្ស៍ មិនត្រូវចងរឹតឆ្អឹងជំនីរដោយផ្ទាំងស្បែក មិនត្រូវ
ចងរឹតឆ្អឹងជំនីរដោយផ្ទាំងសំពត់ស មិនត្រូវចងរឹតឆ្អឹងជំនីរដោយសំណុំសំ-
ពត់ស មិនត្រូវចងរឹតឆ្អឹងជំនីរដោយខ្នាញ់សំពត់ស មិនត្រូវចងរឹតឆ្អឹងជំនីរ
ដោយផ្ទាំងសំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងរឹតឆ្អឹងជំនីរដោយសំណុំសំពត់មាន
ពណ៌ មិនត្រូវចងរឹតឆ្អឹងជំនីរដោយខ្នាញ់សំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងរឹត
ឆ្អឹងជំនីរដោយសំណុំសំពត់សូត្រទេ ភិក្ខុនីណាចងរឹត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[២១៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេធំត្រឡាតដោយឈើ

មានសណ្ឋានដូចផ្កាស្នងតោ ឲ្យគេធំត្រឡាត ឲ្យគេដំរែដ ឲ្យគេដំខ្នងដៃ ឲ្យ
គេដំជើង ឲ្យគេដំខ្នងជើង ឲ្យគេដំក្បា ឲ្យគេដំមុខ ឲ្យគេដំសាច់ជើងធ្មេញ
ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចផ្កាតោ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ពោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប៉ម ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគ
កាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

វិនយបិដក បុល្លវត្តោ

ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ អដ្ឋិល្វេន ជយនំ យំសាបេតតំ ន
កោហនុកេន ជយនំ កោដ្ឋាបេតតំ ន ហត្ថោ កោដ្ឋា-
បេតព្វោ ន ហត្ថកោច្ឆោ កោដ្ឋាបេតព្វោ ន មាណោ
កោដ្ឋាបេតព្វោ ន មាណកោច្ឆោ កោដ្ឋាបេតព្វោ ន ឡ
កោដ្ឋាបេតព្វោ ន មុំ កោដ្ឋាបេតតំ ន ទន្ធម័សំ កោ-
ដ្ឋាបេតតំ យោ កោដ្ឋាបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សានិ ។

[២២០] តេន ខោ បន សមយេន ឆត្តិយោ ភិក្ខុ-
និយោ មុំ អាលិម្បន្តិ មុំ ទុម្មទ្កេនិ មុំ ចុល្លានិ
មនោសិលីកាយ មុំ លព្វេនិ អន្តរាតំ កកោនិ មុំ មរាតំ
កកោនិ អន្តរាតមុំ មរាតំ កកោនិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ
ជ័យន្តិ វិហារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិតាមកោតិ-
និយោតិ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនិយោ មុំ អាលិម្បតតំ ន មុំ ទុម្មទ្កេតតំ ន មុំ
ចុល្លាតតំ ន មនោសិលីកាយ មុំ លព្វេតតំ ន
អន្តរកោ កាតព្វោ ន មុំ មរកោ កាតព្វោ ន អន្តរាត-
មុំ មរកោ កាតព្វោ យោ កកោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សានិ ។

វិទ្យបទិក បុល្លវត្ត

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឱ្យគេដំត្រតាក
ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចផ្កីងស្នងគោ មិនត្រូវឱ្យគេដំត្រតាក មិនត្រូវ
ឱ្យគេដំដៃ មិនត្រូវឱ្យគេដំខ្នងដៃ មិនត្រូវឱ្យគេដំជើង មិនត្រូវឱ្យគេដំខ្នង
ជើង មិនត្រូវឱ្យគេដំក្បាល មិនត្រូវឱ្យគេដំមុខ មិនត្រូវឱ្យគេដំសាច់ជើង
ធ្មេញ ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចផ្កីងចង្កាគោទេ ភិក្ខុនីណាឱ្យគេដំ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[២២០] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី លាបមុខ ប្រស់មុខ
ខាត់មុខ ចឹមមុខ ស្រឡាបខ្លួន ស្រឡាបមុខ ស្រឡាបទាំងខ្លួន ទាំង
មុខ ដោយគ្រឿងលាបលាយដោយមនោសិលា (ម្សៅលាប) ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រី
គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនីមិនត្រូវលាបមុខ មិនត្រូវប្រស់មុខ មិនត្រូវខាត់មុខ មិនត្រូវចឹមមុខ
មិនត្រូវស្រឡាបខ្លួន មិនត្រូវស្រឡាបមុខ មិនត្រូវស្រឡាបទាំងខ្លួនទាំង
មុខ ដោយគ្រឿងលាបលាយដោយមនោសិលាទេ ភិក្ខុនីណាធ្វើ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។

កិច្ចនិទ្ទេស អវង្គ័យោ

[២២០] តេន ទោ បន សមយេន នព្វត្ថិយោ កិក្កុ-
និយោ អវង្គ័ ករោន្តិ វិសេសតំ ករោន្តិ ឡិលោកន-
កេន ឡិលោកេន្តិ សាលោកេ តិដ្ឋន្តិ សនច្ចំ^(១) កា-
រាបេន្តិ វេសី វុដ្ឋាបេន្តិ ទាណតារំ វេបេន្តិ ស្វនំ វេបេន្តិ
អាបណំ បសាវេន្តិ វុឡិ បយោដេន្តិ វណិដ្ឋំ បយោដេន្តិ
នាសំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ នាសី ឧបដ្ឋាបេន្តិ កម្មករំ ឧបដ្ឋា-
បេន្តិ កម្មករំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ តិវច្ឆានតតំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ
ហរិតកបត្តិកំ^(២) បកិណាន្តិ នមតតំ ជារេន្តិ ។ ម-
នុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ឡិយន្តិ វិទាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យ-
តាបិ តិហិកាមភោតិនិយោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អា-
រោចេសុំ ។ ន កិក្កុវេ កិក្កុនិយោ អវង្គ័ កាតតំ ន
វិសេសតំ កាតតំ ន ឡិលោកនកេន ឡិលោកេតតំ ន
សាលោកេ ហិតតំ^(៣) ន សនច្ចំ កាវាបេតតំ ន វេសី
វុដ្ឋាបេតតំ ន ទាណតារំ វេបេតតំ ន ស្វនំ វេបេតតំ^(៤)
ន អាបណោ បសាវេតតំ ន វុឡិ បយោដេតតំ ន
វណិដ្ឋា បយោដេតតំ ន ទាសោ ឧបដ្ឋាបេតតំ

១ ម. អាណេពេ កិដ្ឋន្តិ នច្ចំ ។ ២ ឧ. ហរិតកបណ្ឌិតំ ។ ម. ហរិតកបណ្ឌិយំ ។
៣ ឧ. ម. តិដ្ឋិតតំ ។ ៤ ឧ. សូតា វេបេតតំ ។ ម. សូតោ វេបេតតំ ។

ភិក្ខុនីខន្តរៈ ការធ្វើតំនូសខាងក្រោមមាត់ជាដើម

(២២១) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយាភិក្ខុនី ធ្វើតំនូសខាង
ក្រោមមាត់^(១) ធ្វើតំនូសប្លែកៗ ត្រង់ថ្ពាល់ ក្រឡេកមើលតាមបង្អួច ឈរ
ត្រង់ទ្វារបង្ហាញកាយពាក់កណ្តាល ប្រើឲ្យគេលេងមហោស្រព បំបួសស្រី
ផ្កាមាស តាំងរោងសុរា តាំងរោងលក់សាច់ បើករានផ្សារ ដំឡើងថ្លៃ
(ទំនិញ) ប្រកបជំនួញ ឲ្យខ្ញុំប្រុសបំរើ ឲ្យខ្ញុំស្រីបំរើ ឲ្យកូនឈ្នួលប្រុស
បំរើ ឲ្យកូនឈ្នួលស្រីបំរើ ឲ្យសត្វតិរច្ឆានបំរើ លក់វត្ថុខ្លីនឹងវត្ថុធំ (តាំងរាន
ផ្សារលក់ដូររបស់វាយរង) ទ្រទ្រង់កំរាលស្មាច់ដោយរោមចៀម ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយកំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួក
ស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនិ្ទ្ទ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនីមិនត្រូវធ្វើតំនូសក្រោមមាត់ មិនត្រូវធ្វើតំនូសប្លែកៗ ត្រង់ថ្ពាល់ មិន
ត្រូវក្រឡេកមើលតាមបង្អួច មិនត្រូវឈរត្រង់មាត់ទ្វារ បង្ហាញកាយពាក់
កណ្តាល មិនត្រូវប្រើគេឲ្យលេងមហោស្រព មិនត្រូវបំបួសស្រីផ្កាមាស
មិនត្រូវតាំងរោងសុរា មិនត្រូវតាំងរោងលក់សាច់ មិនត្រូវបើករានផ្សារ
មិនត្រូវដំឡើងថ្លៃ (ទំនិញ) មិនត្រូវប្រកបជំនួញ មិនត្រូវឲ្យខ្ញុំប្រុសបំរើ

១ អង្គិកថា ពន្យល់ថា ពួកភិក្ខុនីយកថ្នាំបន្តក់ភ្នែកទៅធ្វើតំនូសខាងក្រោមមាត់ត្រង់កន្លែង
ណាដែលរៀប ។ ឬ ខ្វង ។ ។

វិទយបិណ្ឌព បុល្លវត្តោ

ន ទាសី ឧបដ្ឋាបេតញ្ច ន កម្មករោ ឧបដ្ឋាបេតញ្ច
ន កម្មករី ឧបដ្ឋាបេតញ្ច ន តិវច្ឆានតតោ ឧបដ្ឋា-
បេតញ្ច ន ហរិតកបត្តកំ បតិណិតតំ ន នមតកំ
ជារេតតំ យា ជារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[២២២] តេន ខោ បន សមយេន នព្វត្តិយោ ភិក្ខុនិ-
យោ សព្វនីលកានិ បីវរនិ ជារេន្តិ សព្វប័តកានិ បីវរនិ
ជារេន្តិ សព្វលោហិតកានិ បីវរនិ ជារេន្តិ សព្វមញ្ជេ-
ដ្ឋកានិ បីវរនិ ជារេន្តិ សព្វកណ្ណានិ បីវរនិ ជារេន្តិ
សព្វមហារត្តិវត្តានិ បីវរនិ ជារេន្តិ សព្វមហាមាថវត្តានិ
បីវរនិ ជារេន្តិ អច្ឆិទ្ធទិសានិ បីវរនិ ជារេន្តិ ទីយទិ-
សានិ បីវរនិ ជារេន្តិ បុប្ផទិសានិ បីវរនិ ជារេន្តិ ដល-
ទិសានិ បីវរនិ ជារេន្តិ កញ្ចកំ ជារេន្តិ តិវដំ^(១) ជា-
រេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិទាចេន្តិ ។ បេ ។
សេយ្យថាបិ តិហិតាមកោតិនិយោតិ ។ ភតវតោ ឯត-
មត្តំ អាវេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ សព្វនីល-
កានិ បីវរនិ ជារេតត្វានិ ន សព្វប័តកានិ បីវរនិ

១ ឧ. តិវីដំ ។ ម. តិវីដំ ។

និយមបទ បុណ្យវត្ត

មិនត្រូវឲ្យខ្ញុំស្រីបំរើ មិនត្រូវឲ្យកូនឈ្មួលប្រុសបំរើ មិនត្រូវឲ្យកូន
ឈ្មួលស្រីបំរើ មិនត្រូវឲ្យសត្វគិរបានបំរើ មិនត្រូវលក់វត្ថុខ្លីនឹងវត្ថុខ្លី

(តាំងពនស្សរាលក់ដូររបស់រាយរង) មិនត្រូវទ្រទ្រង់កំរាលស្នាច់ដោយ
ពេមាចៀមទេ ភិក្ខុនីណាទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបភ្នំទុកដ ។

(២២២) សម័យនោះឯង ពួកឆ្មោត្តិយភិក្ខុនី ទ្រទ្រង់ពីវារៀវសុទ្ធ
ទ្រទ្រង់ពីវាលៀងខ្ចីសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ពីវាក្រហមសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ពីវាហង្សប្រទេ
សុទ្ធ ទ្រទ្រង់ពីវារខ្មៅសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ពីវាក្រហមក្រមៅសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ពីវា
លៀងទុំសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ពីវាមានដោយមិនបានកាត់ដាច់ ទ្រទ្រង់ពីវាមាន
ដោយវែង ទ្រទ្រង់ពីវាមានដោយវិចិត្រដោយផ្កាឈើ ទ្រទ្រង់ពីវាមានដោយ
វិចិត្រដោយផ្លែឈើ ទ្រទ្រង់ការបំពង់វែង ទ្រទ្រង់ម្នូក ។ មនុស្សទាំង
ឡាយ ពោលទោស គិរដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា ។ លេ ។ ដូចជាពួក
ស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវទ្រទ្រង់ពីវារៀវសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ពីវាលៀងខ្ចីសុទ្ធ

វិក្កុន្តទុកេ អញ្ញកាយ វិក្កុនិយា កាលកិរិយា

ជានេតញ្ចានិ ន សត្វលោហិតកានិ ចីវរានិ ជានេតញ្ចានិ ន
សត្វមញ្ញេដ្ឋកានិ ចីវរានិ ជានេតញ្ចានិ ន សត្វកណ្ណានិ
ចីវរានិ ជានេតញ្ចានិ ន សត្វមហារត្តរត្តានិ ចីវរានិ ជានេតញ្ចានិ ន
សត្វមហានាមរត្តានិ ចីវរានិ ជានេតញ្ចានិ ន
អច្ឆិន្ទនសានិ ចីវរានិ ជានេតញ្ចានិ ន ទីយនសានិ ចីវរានិ
ជានេតញ្ចានិ ន បុប្ផនសានិ ចីវរានិ ជានេតញ្ចានិ ន ដលនសានិ
ចីវរានិ ជានេតញ្ចានិ ន កញ្ចកំ ជានេតញ្ចានិ ន តវីដំ
ជានេតញ្ចានិ យា ជានេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតំ ។

[២២៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវា វិក្កុនិ
កាលំ ករោន្តិ ឃីវរាហា មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិក្ខារោ
សង្ឃស្ស ហោត្តតំ ។ តត្ថ វិក្កុ ច វិក្កុនិយោ ច
វិវេទន្តិ អម្បាតំ ហោតិ អម្បាតំ ហោត្តតំ ។ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ វិក្កុនិ ចេ វិក្កុវេ
កាលំ ករោន្តិ ឃីវ វេនេយ្យ មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិក្ខារោ
សង្ឃស្ស ហោត្តតំ អនិស្សរោ តត្ថ វិក្កុសង្ឃោ វិក្កុ-
និសង្ឃស្សវេតំ^(១) ។ សិក្ខុមាថា ចេ វិក្កុវេ ។ បេ ។

១ ឧ. ម. វិក្កុនិសង្ឃស្សវេតំ ។

កិច្ចនីទ្ធានៈ កាលកិរិយារបស់កិច្ចនី ១ រូប

មិនត្រូវទ្រទ្រង់បីវាក្រហមសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់បីវាហង្សប្រាទសុទ្ធ មិន
ត្រូវទ្រទ្រង់បីវាខ្នុរសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់បីវាក្រហមក្រមៅសុទ្ធ មិនត្រូវ
ទ្រទ្រង់បីវាលៀងទុំសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់បីវា មានជាយមិនបានកាត់ដាច់
មិនត្រូវទ្រទ្រង់បីវា មានជាយវែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់បីវា មានជាយវិចិត្រ
ដោយផ្កាយ មិនត្រូវទ្រទ្រង់បីវា មានជាយវិចិត្រដោយផ្លែឈើ មិនត្រូវ
ទ្រទ្រង់អាវបំពង់វែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ម្នាក់ទេ ភិក្ខុនីណាទ្រទ្រង់ ត្រូវ
អាបភិក្ខុក្នុង ។

(២២៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូប កាលដែលទៀបនឹង
ធ្វើមរណកាល បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខាររបស់ខ្ញុំ ចូរ
បានទៅជារបស់សង្ឃចុះ ។ ភិក្ខុនីភិក្ខុនីទាំងឡាយ ក្នុងទីនោះដដែលកត្តាថា
បរិក្ខារនេះត្រូវបានយើង បរិក្ខារនេះត្រូវបានយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនី កាលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាល
បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខាររបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់
សង្ឃចុះដូច្នោះ ភិក្ខុសង្ឃមិនជាឥស្សរៈលើបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវ
បានជារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើសិក្ខាមាណា ។ បេ ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

សាមណេវំ ចេ ភិក្ខុវេ កាលំ ករោន្តិ វរំ វទេយ្យ
 មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិក្ខារោ សង្ឃស្ស ហោត្តតិ អនិស្សរោ
 តត្ថ ភិក្ខុសង្ឃោ ភិក្ខុនិសង្ឃស្សេវេតំ ។ ភិក្ខុ ចេ ភិក្ខុវេ
 កាលំ ករោន្តោ វរំវទេយ្យ មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិក្ខារោ
 សង្ឃស្ស ហោត្តតិ អនិស្សរោ តត្ថ ភិក្ខុនិសង្ឃោ ភិក្ខុ-
 សង្ឃស្សេវេតំ ។ សាមណេវោ ចេ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
 ឧបាសិកោ ចេ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ ឧបាសិកា ចេ ភិក្ខុវេ
 ។ បេ ។ អញ្ញោ ចេ ភិក្ខុវេកោចិ កាលំ ករោន្តោ វរំ
 វទេយ្យ មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិក្ខារោ សង្ឃស្ស ហោត្តតិ
 អនិស្សរោ តត្ថ ភិក្ខុនិសង្ឃោ ភិក្ខុសង្ឃស្សេវេតន្តិ ។

(២២៤) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា វត្តំ^(១)

បុរាណមន្ត្រី ភិក្ខុនិស្ស បព្វជិតា ហោតិ ។ សា វចិកាយ
 ទុព្វលកំ ភិក្ខុំ បស្សិតា អំសក្កុជេន បហារំ ទត្តា
 បវុត្តេសិ ។ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ

១ ឧ. ម. ឈេត្តពេសុ វិនិស្សោ ន បញ្ញាយតិ ។

នៃយបិដក ចូលវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសាមណេរី កាលដែលទៀបនឹងមរណកាល
បានផ្ដាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខាររបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់
សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុសង្ឃមិនជាជំកង់បរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបាន
ជារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ កាលដែលទៀបនឹង
មរណកាលហើយ បានផ្ដាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខាររបស់ខ្ញុំ
ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃមិនជាធំលើបរិក្ខារនោះ
ទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសាម-
ណេរី ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទបាសក ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើទបាសិកា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមរណា ។ ដទៃ
កាលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាលហើយ បានផ្ដាំយ៉ាងនេះថា អំណើះ
អំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខាររបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនី-
សង្ឃមិនជាធំលើបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុសង្ឃ ។

(២២២) សម័យនោះឯង មានស្រ្តីម្នាក់ជាភរិយាចាស់របស់ស្តេច

មល្លៈចូលមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនី (បួសថ្មី) នោះបានឃើញ
ភិក្ខុ ខ្សឹប មានកម្លាំងថយដើរទៅតាមច្រក ប៉ះដោយចង្អុលយស្នា ភិក្ខុនោះ
ក៏ដួលចុះទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលទោស គិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា

កិច្ចនិទ្ទេស បន្តេន ធាតុនិហារណំ

កតំ ហិ ធាម កិក្កនី កិក្កស្ស បហារំ ទស្សត្ថិតិ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសំ ។ ន កិក្កវេ កិក្កនិយា
កិក្កស្ស បហារោ នាតតោ យា ទទេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស អនុជាធាមិ កិក្កវេ កិក្កនិយោ កិក្កំ
បស្សិត្វា ទូរតោ វ ឌីក្កមិត្វា មត្តំ នាតុនិ ។

(២២៥) តេនទោ បន សមយេន អញ្ញតវេ ឥត្តិ បុត្ត-
បតិកា ជាវេន ឥត្តិនិហោតិ។ សា ឥត្តំ ចានេត្វា កុរុ-
បកី កិក្កនី ឯតទវោច ហន្តយេ ឥមំ ឥត្តំ បន្តេន
និហារតិ ។ អថទោ សា កិក្កនី តំ ឥត្តំ បន្តេ បត្តិបិត្វា
សឡ្ហជិយា បដិច្ឆាទេត្វា អតមាសិ ។ តេនទោ បន ស-
មយេន អញ្ញតវេន បិណ្ឌចារិកេន កិក្កនា សមាទានំ
កតំ ហោតិ យំ យាហំ^(១) បឋមំ កិក្កំ លកិស្សមិ ន
តំ^(២) អទត្វា កិក្កស្ស វ កិក្កនិយោ វ ចរិកុញ្ញិស្ស-
មិតិ ។ អថទោ សោ កិក្ក តំ កិក្កនី បស្សិត្វា ឯតទ-
វោច ហន្ត កតិនិ កិក្កំ បដិច្ឆុណ្ហាតិ ។ អលំ អយ្យាតិ ។
ទុតិយម្បិ ទោ សោ កិក្ក តំ កិក្កនី ឯតទវោច ហន្ត

១ ឧ.ម. យាហំ ។ ២ តិស្សោ ឧ.ម. យេត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

ភិក្ខុនិទន្ទព្រះ ការពិព្រះភិក្ខុនិទន្ទក្នុងបាត្រនាំទៅ

មិនសមបើភិក្ខុនិទន្ទដើរទៅប៉ះភិក្ខុទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបន្តិទ្ធលសេចក្តី
+ នុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនិមន្តត្រូវឲ្យប៉ះភិក្ខុឡើយ ភិក្ខុនិណាឲ្យប៉ះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនិដែលឃើញភិក្ខុហើយ ត្រូវ
ចៀសចេញអំពីចម្ងាយ បើកផ្លូវឲ្យ ។

[២២៥] សម័យនោះ មានស្រ្តីម្នាក់ជាស្រ្តីប្តីលែងហើយ មានផ្ទះ

ដោយសហាយ ។ ស្រ្តីនោះរំលូតកូនចេញហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ
នឹងភិក្ខុនិជាកុលុបក្ក^(១) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់សូមជាកូន
ខ្ញុំនេះក្នុងបាត្រយកទៅចុះ ។ ភិក្ខុនិនោះជាកូនខ្ញុំនោះក្នុងបាត្រ ហើយ
បិទបាំងនឹងសង្ឃដីដើរទៅ ។ សម័យនោះឯង មានបណ្ឌិតរកភិក្ខុ ១ រូប
សមាទានថា បើអាត្មាអញបានចង្អាន់ជាដម្បងណា ហើយមិនទាន់បាន
ឲ្យចង្អាន់នោះដល់ភិក្ខុភិក្ខុនិភិក្ខុ អាត្មាអញក៏មិនបរិភោគ ។ លំដាប់
នោះ ភិក្ខុនោះបានឃើញភិក្ខុនិនោះហើយ និយាយពាក្យនេះថា ហ៍នាង
នាងទទួលយកចង្អាន់ចុះ ។ ភិក្ខុនិឆ្លើយថា ឈ្លើយ លោកម្ចាស់ ។
ភិក្ខុនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនិនោះអស់វារៈពីរជើងថា ហ៍នាង ចូរនាង

និយមបំណង ចុះស្តី

ទទួលយកចម្លងទៅចុះ ។ ភិក្ខុនីឆ្លើយថា ណ្ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុ
នោះនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារៈបីដងថា ហ៊ាន ឬហ៊ានទទួល
យកចម្លងទៅចុះ ។ ភិក្ខុនីឆ្លើយថា ណ្ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុ
ប្រាប់ថា ម្ចាស់នាង យើងបានសមាទានថា (ថេ) អាត្មាអញបាន
ចម្លងណាជាដម្បង ហើយមិនទាន់បានឲ្យចម្លងនោះ ដល់ភិក្ខុក្តី ដល់
ភិក្ខុនីក្តី អាត្មាអញក៏មិនទាន់ចម្លងនោះទេ ម្ចាស់នាង ហ៊ីចូរនាងទទួល
យកចម្លងនេះទៅចុះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីនោះ កាលបើភិក្ខុនោះបន្លំ
(ឲ្យទទួល) ក៏បញ្ជាបាត្រថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមើល
កូនខ្ញុំក៏បាត្រ (តែ) សូមលោកម្ចាស់កុំប្រាប់នរណាឡើយ ។ លំដាប់
នោះ ភិក្ខុនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា មិនសមបើ
ភិក្ខុនីដាក់កូនខ្ញុំក៏បាត្រលោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះប្រាប់រឿងនេះ ដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុនីដាក់កូនខ្ញុំក៏បាត្រ
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបន្តិទទួលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវដាក់
កូនខ្ញុំក៏បាត្រទេ ភិក្ខុនីណាដាក់យកទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីយើញភិក្ខុហើយត្រូវបើកបាត្របង្ហាញ ។

កិច្ចនិទ្ទេហ បុរិសព្យញ្ជនឧបនិដ្ឋានំ

[២២៦] តេន ទោ បន សមយេន ធិត្ថក្កិយា កិក្ក-
 និយោ កិក្កំ បស្សិត្តា បរិវត្តត្តា បត្តម្ភលំ នស្សន្តិ ។
 តេ^(១) កិក្ក ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិទាចេន្តិ កេមំ ហិ ឆាម
 ធិត្ថក្កិយា កិក្កនិយោ កិក្កំ បស្សិត្តា បរិវត្តត្តា បត្តម្ភលំ
 នស្សស្សន្តិ ។ អថទោ តេ ភកវត្ថោ ឯតមត្តំ អាវោ-
 ចេសុំ ។ បេ ។ ន កិក្កវេ កិក្កនិយោ កិក្កំ បស្សិត្តា
 បរិវត្តត្តា បត្តម្ភលំ នស្សតតំ យោ នស្សយ្យ អាបត្ត
 ទុក្កដស្ស អនុជាឆាម កិក្កវេ កិក្កនិយោ កិក្កំ បស្សិត្តា
 ទុក្កដិត្តា បត្តំ នស្សតុំ យញ្ច បត្ត អាមសំ ហោតិ
 តេន ច កិក្ក និមន្តេតញ្ចតិ ។

[២២៧] តេន ទោ បន សមយេន សាវត្តិយា^(២)
 រថិកាយ បុរិសព្យញ្ជនំ ធិត្ថកំ ហោតិ ។ តំ កិក្កនិយោ
 សក្កត្តំ ឧបនិដ្ឋាយសុ ។ មនុស្សា ទុក្កដិមកំសុ ។
 តា កិក្កនិយោ មជ្ឈ អហេសុំ ។ អថទោ តា កិក្កនិ-
 យោ ឧបស្សយំ កត្តា កិក្កនិមំ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។
 យោ តា កិក្កនិយោ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តា ឧដ្ឋាយន្តិ
 ជ័យន្តិ វិទាចេន្តិ កេមំ ហិ ឆាម កិក្កនិយោ បុរិស-

១ ឧ. ម. ឆោត្តរោសុ តេសុទ្ធោ ន បញ្ចាយតិ ។ ២ ឧ. ម. សាវត្តិយំ ។

ពិភ្នំទទួត: ការធម្មតននិមិត្តរបស់បុរស

(២២៦) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនិ បានឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវ

បាត្រប្រាប់ថ្ងៃបាត្រ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស គិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់
ថា មិនសមបើពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនិ ឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវបាត្រ រួចប្រាប់ថ្ងៃ
បាត្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិន
ត្រូវឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវបាត្រ រួចប្រាប់ថ្ងៃបាត្រទេ ភិក្ខុនិណាប្រាប់ថ្ងៃ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុនិឃើញភិក្ខុ
ហើយបើកបាត្របង្ហាញ ប្រសិនបើមានអាមិសៈណានៅក្នុងបាត្រ ត្រូវ
និមន្តភិក្ខុ ដោយអាមិសៈនោះចុះ ។

(២២៧) សម័យនោះឯង មាននិមិត្តរបស់បុរសដែលគេចោលក្នុង

ប្រកក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ចូលទៅគយគន់និមិត្តនោះដោយ
ផ្ចិតផ្ចង់ ។ មនុស្សទាំងឡាយធ្វើសម្លេងហោរី ។ ភិក្ខុនិទាំងនោះក៏មានសេចក្តី
អៀនខ្មាស ។ ទើបភិក្ខុនិទាំងអម្បាលនោះ ចូលទៅកាន់លំនៅ(ភិក្ខុនិ)ប្រាប់
សេចក្តីនុះដល់ភិក្ខុនិផងគ្នា ។ ភិក្ខុនិណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុនិទាំងនោះក៏ពោលទោស គិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុនិ

និយមន័យ បុណ្យត្រៃ

ឲ្យញ៉មំ ឧបនិជ្ឈាយស្សន្តិកំ ។ អថទោ តោ ភិក្ខុនិ-
យោ ភិក្ខុនំ ឯតមន្តំ អាហោចេសំ ។ បេ ។ ភកវតោ
ឯតមន្តំ អាហោចេសំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ បុរិស-
ឲ្យញ៉មំ ឧបនិជ្ឈាយតត្ថំ យោ ឧបនិជ្ឈាយេយ្យ អាចត្ត
ទុក្កជស្សនិ ។

(២២៨) តេន ទោ បន សមយេន មនុស្សា ភិក្ខុនំ
អាមិសំ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ^(១) ភិក្ខុនំនំ ទេន្តិ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិវិហាចេន្តិ តាមំ ហិ ឆាម ភទន្តោ អត្តោ
បរិភោគត្ថាយ ទិន្តិ អញ្ញោសំ ទស្សនិ ន មយម្បិ
ជាឆាម^(២) នានំ នាត្ថន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសំ។
ន ភិក្ខុវេ អត្តោ បរិភោគត្ថាយ ទិន្តិ អញ្ញោសំ នាតត្ថំ
យោ ទទេយ្យ អាចត្ត ទុក្កជស្សនិ ។

(២២៩) តេន ទោ សមយេន ភិក្ខុនំ អាមិសំ
ទស្សន្តិ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសំ ។

១ ភិក្ខុ បាតិ កត្តបិ ញោត្តកេ ទស្សនិ ។ ២ ម. មយម្បិ ន ពិណម ។

និយមបិណ ចូលវត្ត

ទាំងឡាយ ចូលទៅគយគន់និមិត្ត របស់បុរសសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏
ប្រាប់រឿងនុះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ លេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវគយគន់មើលនិមិត្តរបស់បុរស ភិក្ខុនីណាចូល
ទៅគយគន់មើល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២២៨) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយឲ្យអាមិសៈដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ឲ្យអាមិសៈ (នោះ) ទៅពួកភិក្ខុនី ។ មនុស្សទាំងឡាយ
នាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្កាប់ថា មិនសមបើលោកម្ចាស់
ទាំងនេះឲ្យ (អាមិសៈ) ដែលគេឲ្យសម្រាប់ធានាខ្លួនឯងទៅអ្នកដទៃគេ
យើងទាំងឡាយមិនចេះឲ្យទានឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យ (អាមិសៈ) ដែលគេឲ្យសម្រាប់ធានាទៅអ្នកដទៃគេ
ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២២៩) សម័យនោះឯង អាមិសៈរបស់ពួកភិក្ខុ ក៏សម្បូណិច្រើន
ឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

កិច្ចនិទ្ទេស សន្និធិប្បនិព្វហាបទាទិកំ

អនុជាតាម ភិក្ខុវេ សង្ឃសង្ឃ នានុន្តិ ។ ពាណ្យាភារំ ឧស្សន្នំ
ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ អនុជាតាម
ភិក្ខុវេ បុគ្គលំកំបិ នានុន្តិ ។

[២៣០] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ សន្និធិ-
កតំ អាមិសំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណេ-
ចេសុំ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សន្និធិ ភិក្ខុនិហិ
ភិក្ខុហិ បដិគ្គហាបេត្វា បរិកុញ្ញត្តិ ។

[២៣១] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា
ភិក្ខុនិទំ អាមិសំ នេន្តិ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ នេន្តិ ។
មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិនាចេន្តិ កតំ ហិ នាម
ភិក្ខុនិយោ អត្តោ បរិភោគត្ថាយ និទ្ធិ អញ្ញេសំ នស្សន្តិ
ន មយម្បិជាតាម នានំ នានុន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អា-
ណេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ អត្តោ បរិភោគត្ថាយ
និទ្ធិ អញ្ញេសំ នាតតំយោ ននេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខេន ស្សតិ ។

ភិក្ខុនីខន្តុកៈ ការឲ្យទទួលការសន្សំ(របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ)ជាដើម

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។
(អាមិសៈ) ដល់សង្ឃ ។ អាមិសៈក៏កាន់តែសម្បូណិ៍ច្រើនណាស់ទៅទៀត ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ អាមិសៈ
ទៅជារបស់បុគ្គលក៏បាន ។

(២៣០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើការសន្សំអាមិសៈជាច្រើន ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ឬភិក្ខុ
ឲ្យគេទទួលការសន្សំរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយបរិភោគចុះ ។

(២៣១) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយឲ្យអាមិសៈដល់ពួក
ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យ (អាមិសៈ) នោះដល់ពួកភិក្ខុ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស ភិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុនីទាំង
ឡាយ ឲ្យអាមិសៈដែលគេឲ្យសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯងដល់ភិក្ខុឯទៀតសោះ
យើងរាល់គ្នាមិនចេះឲ្យទានឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី
មិនត្រូវឲ្យអាមិសៈ ដែលគេឲ្យសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯង ដល់ភិក្ខុឯទៀតទេ
ភិក្ខុនីណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វិនយបដិពេ ចុល្លវត្តោ

[២៣២] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិទំ
អាមិសំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេ-
សុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សង្ឃស្ស ទានុនិ ។ ពាឡ-
តវំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោ-
ចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បុត្តលីកំបិ ទានុនិ ។

[២៣៣] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិទំ សន្និធិ-
កតំ អាមិសំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
ពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិទំ សន្និធិ ភិក្ខុហិ
ភិក្ខុនិហិ បដិគ្គហាបេត្វា បរិភុត្តានុនិ ។

[២៣៤] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ សេនា
សនំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ភិក្ខុនិទំ សេនាសនំ^(១) ន
ហោតិ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទូតំ ទាហេសុំ
សាទុ កន្តេ អយ្យា អម្ពាតំ សេនាសនំ ទេន្ត តាវកា-
លីកន្តិ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិទំ សេនាសនំ ទានុ តាវកាលីកន្តិ ។

១ ម. ញេត្តកេសុ សេនាសនន្តិ វៃនំ ន ទិស្សតិ ។

និយមិទិត បុណ្យត្រៃ

[២៣២] សម័យនោះឯង អាមិសៈរបស់ភិក្ខុនីសម្បូណិច្រើនឡើង
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនី) ឲ្យ
អាមិសៈដល់សង្ឃ (អាមិសៈ) ក៏កាន់តែសម្បូណិច្រើនឡើងទៀត ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ អាមិសៈទៅ
ជារបស់បុគ្គលក៏បាន ។

[២៣៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីធ្វើការសន្សំអាមិសៈដល់កាន់
តែសម្បូណិច្រើន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុឬភិក្ខុនី ឲ្យទទួលការសន្សំរបស់ភិក្ខុនីបរិភោគចុះ ។

[២៣៤] សម័យនោះឯងសេនាសនៈសម្បូណិច្រើនដល់ពួកភិក្ខុ ។
សេនាសនៈមិនកើតឡើងដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏បញ្ជូនទូតទៅ
កាន់សំណាក់ពួកភិក្ខុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់ឲ្យ
សេនាសនៈដល់យើងឲ្យជារបស់ខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យនូវសេនាសនៈដល់ពួកភិក្ខុនីជារបស់ខ្ញុំបាន ។

កិច្ចសិទ្ធិពេ អាស៊ែប៊ីរីកទិកានុជាននំ

[២៣៥] តេន ខោ បន សមយេន ឧត្តនិយោ ភិក្ខុ-

និយោ ឌីនទ្ធមត្តំ ឌីនទ្ធម័បំ អភិទិស្តិទិដ្ឋិ អភិទិបដ្ឋ-

ទិដ្ឋិ ។ សេនាសនំ លោហិតេន មក្ខិយតិ ។ កត-

វតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ឌីនទ្ធម-

ត្តំ ឌីនទ្ធម័បំ អភិទិស្តិទិដ្ឋិ អភិទិបដ្ឋិទិដ្ឋិ យា អភិ-

ទិស្តិទេយ្យ វា អភិទិបដ្ឋេយ្យ វា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អនុ-

ជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាវសេបិវន្តិ ។ អាវសេបិវំ លោហិ-

តេន មក្ខិយតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុ-

ជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាណិចោឡកន្តិ ។ ចោឡកំ និប-

តតិ^(១) ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាតាមិ

ភិក្ខុវេ សុត្តកេន ពន្លិត្តា ឡាយា ពន្លិត្តនិ ។ សុត្តកំ ជិដ្ឋ-

តិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ

សវេល្លយំ កតិសុត្តកន្តិ ។

១ ខ. និប្បជិតិ ។

កិច្ចនិទន្ទៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវចីវរក្នុងរោងទានជាដើម

(២៣៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានរដូវ អង្គុយសង្កត់

ខ្លះ ដេកសង្កត់ខ្លះ នូវគ្រែដែលគេញាត់ភ្ជាប់នឹងតាំងដែលគេញាត់ភ្ជាប់ ។
សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់ដោយឈាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយសង្កត់ ដេកសង្កត់ នូវគ្រែដែលគេញាត់ភ្ជាប់ នូវតាំង
ដែលគេញាត់ភ្ជាប់ទេ ភិក្ខុនិណ្ឌអង្គុយសង្កត់ក្តី ដេកសង្កត់ក្តី ត្រូវពាបត្តិ
ទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតនូវចីវរក្នុងរោងទាន ។ ចីវរ
ក្នុងរោងទានក៏ប្រឡាក់ដោយឈាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គថាគតអនុញ្ញាតនូវសំពត់ទ្រនាប់ ។ សំពត់ទ្រនាប់ក៏រហូតចុះ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបង (សំពត់ទ្រនាប់)
ដោយសរសៃអំបោះហើយចងភ្ជាប់នឹងភ្នែកចុះ ។ សរសៃអំបោះក៏ដាច់
ទៅ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រវ៉ាត់សម្រាប់
ចងឆកក្បួន ។

វិន័យបិដក បុស្សវគ្គោ

[២៣៦] តេន ទោ បន សមយេន ធិត្តិយោ ភិក្ខុនិ-
យោ សព្វកាលំ កដិសុត្តកំ ជារេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-
យន្តិ ធីយន្តិ វិហារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ ភិហិតាម-
កោភិណិយោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេចសុំ ។ ន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ សព្វកាលំ កដិសុត្តកំ ជារេតត្ថំ
យោ ជារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ
ឧត្តនិយោ កដិសុត្តកន្តិ ។

ទុតិយភណ្ឌិកំ ។

[២៣៧] តេន ទោ បន សមយេន ឧបសម្មាណ្ណោ
និស្សន្តិ អនិមិត្តាបិ និមិត្តមិត្តាបិ អលោហិតាបិ ធុវលោ-
ហិតាបិ ធុវហោឡាបិ បត្សរន្តិបិ សិខរណីបិ^(១) ឥត្តិ-
បណ្ណាកាបិ^(២) វេបុរិសិកាបិ សម្មិណ្ណាបិ ឧកតោព្យញ្ញន-
កាបិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេចសុំ ។ អនុ-
ជាជាមិ ភិក្ខុវេ ឧបសម្មានេន្តិយោ ចតុរិសតិ អន្តរាយិកេ
ធម្មេ បុច្ឆិតំ ។ ឯវត្ថា បន ភិក្ខុវេ បុច្ឆិតត្ថា

១ ម. សិខរណីបិ ។ ២. ឥត្តិបណ្ឌិកបិ ។

និយមន័យ បុណ្យវង្ស

(២៣៦) សម័យនោះឯង ឆត្យត្តិយាភិក្ខុនី ទ្រទ្រង់ខ្សែក្រវាត់សព្វ
កាល ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស ភិនដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា ។ បេ ។
ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវប្រើខ្សែក្រវាត់សព្វកាលទេ ភិក្ខុនីណាប្រើ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតខ្សែក្រវាត់ដល់ភិក្ខុនី
ដែលមានរដូវ ។

ចប់ ពាណិវៈ ទី ២ ។

(២៣៧) សម័យនោះឯង ទបសម្បត្តិភិក្ខុនីទាំងឡាយគ្មាននិមិត្ត
ខ្លះ មានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្តខ្លះ មិនមានឈាមរដូវខ្លះ មានឈាមរដូវជា
និច្ចខ្លះ មានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចខ្លះ មានឈាមរដូវហូរខ្លះ ជាសិខិណី
ខ្លះ ជាស្រីខ្លើយខ្លះ មានរូបដូចប្រុសខ្លះ ទ្វារមគ្គ (ទាំង ២) រលាយ
ចូលគ្នាខ្លះ ជាទតភាព្យញ្ញនកាខ្លះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
រឿងនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនី)សួរនូវអន្តរាយកធម៌ ២២ ប្រការចំពោះ
ស្រីដែលមកសូមទបសម្បត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុសួរភិក្ខុនី

កិច្ចសន្យា ចក្ខុវិស័យយុទ្ធសាស្ត្រ

នសិ អនិមិត្តា នសិ និមិត្តមិត្តា នសិ អលោហិតា នសិ
ធុរ្យលោហិតា នសិ ធុរ្យចោធុរ្យ នសិ បត្យុរន្តិ នសិ
សិទ្ធិវណ្ណំ នសិ ឥត្តិបណ្ណិកា នសិ វេប្បវិសិកា នសិ
សម្ព័ន្ធា នសិ ទុកតោព្យញ្ញនកា^(១) សន្តិ តេ ឯវុទ្ធា
អាពាជា កុដ្ឋំ កណ្ណោ កិលាសោ សោសោ អបមារោ
មនុស្សសិ ឥត្តិសិ កុដិស្សសិ អនណាសិ នសិ
រាជកដិ អនុញ្ញាតាសិ មាតាបិត្តាហិ សាមិកេន បរិបុណ្ណា-
វិសិទ្ធិស្សសិ បរិបុណ្ណាន្តេ បត្តិបិវិ កិញ្ញាមាសិ កាណាមា
តេ បរិវត្តិវិ ។

[២៣៨] តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ កិក្ខុវិទំ
អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆន្តិ ។ ឧបសម្បទាបេត្តាយោ
វិស្ណាយន្តិ មត្តិ ហោន្តិ ន សកោន្តិ វិស្សវ្រ្មតំ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុជាណាមិ កិក្ខុវេ

១ ឧ. ឧកោយញ្ញា ។ ម. ឧកោយញ្ញា ។

វត្ថុទី១១៣៖ អន្តរាយិកធម៌ ២៤

យ៉ាងនេះថា នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេ បើ នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជា
និមិត្តទេ នាងមិនមែនមិនមានឈាមទេ ឬ នាងមិនមានឈាមជានិច្ចទេ
នាងមិនមែនមានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចទេ នាងមិនមែនមានឈាមរដូវ
ហូរជានិច្ចទេ នាងមិនមែនជាសិខរិណីទេ នាងមិនមែនជាស្រ្តីខ្ចើយ
ទេ នាងមិនមែនជាស្រ្តីមានរូបដូចប្រុសទេ នាងឥតមានទារមគ្គរលាយ
ចូលគ្នាទេ នាងមិនមែនជាទក្ខតាព្យញ្ញនកាទេ (ម្យ៉ាងទៀត) អាពាធ
យ៉ាងនេះ គឺ យូង ពក ស្រែង ស្រក់អណ្តែង ធ្លុកជ្រូក នាងមានប្តី
ទេ នាងជាមនុស្សប្រុស នាងជាស្រ្តីប្តី នាងជាអ្នកជាប្តី នាងមិនមានជំពាក់
បំណុលគេទេ នាងមិនមែនជាអ្នកបំរើព្រះរាជាទេ មាតាបិតានឹងប្តី
(របស់នាង) បានអនុញ្ញាតហើយ បើ នាងមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយ បើ
នាងមានបាត្រនឹងបំរើគ្រប់គ្រាន់ហើយ បើ នាងឈ្មោះអ្វី បរវត្តនី (ទេវជ្ឈាយ័)
របស់នាងឈ្មោះអ្វី ។

(២៣៨) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយសួរអន្តរាយិកធម៌ចំពោះ
ពួកកិក្ខុនី ។ ទេវសម្បទាបេត្តាទាំងឡាយអៀនខ្មាសមានមុខទុនចុះ មិន
អាចនឹងឆ្ងើយប្រាប់បាន ។ ពួកកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ឯកតោ ឧបសម្មន្តាយ ភិក្ខុនិសង្ខេ វិសុទ្ធាយ ភិក្ខុ-
សង្ខេ ឧបសម្មនេត្តន្តិ^(១) ។

[២៣៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ អន-
នុសិដ្ឋាយោ^(២) ឧបសម្មនាបេក្ខាយោ អន្តរាយិកេ
ធម្មេ បុច្ឆន្តិ ។ ឧបសម្មនាបេក្ខាយោ វិត្តាយន្តិ មជ្ឈ-
ហោន្តិ ន សក្កោន្តិ វិស្សជ្ជេតុំ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ
អាពេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បឋមំ អនុសាសិ-
ត្វា បច្ឆា អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆន្តិ ។ តត្តវេ សង្ឃ-
មជ្ឈេ អនុសាសន្តិ ។ ឧបសម្មនាបេក្ខាយោ តថេវ
វិត្តាយន្តិ មជ្ឈ ហោន្តិ ន សក្កោន្តិ វិស្សជ្ជេតុំ ។
ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ឯតមត្តំ អនុសាសិត្វា សង្ឃមជ្ឈេ អន្តរាយិកេ ធម្មេ
បុច្ឆន្តិ ។ ឯវត្តោ បន ភិក្ខុវេ អនុសាសិត្វា ។ បឋមំ
ឧបជ្ឈំ តាហាបេត្វា ឧបជ្ឈំ តាហាបេត្វា បត្តចិវំ អា-
ចិក្ខុតតំ អយន្តេ បត្តោ អយំ សង្ឃជិ អយំ
ឧត្តរសង្កោ អយំ អន្តរសកោ វេនំ សង្កចិក្កំ^(៣)

១ ឧ. ឧបសម្មន្តិ ។ ២ ឧ. ម. អនុនុសិដ្ឋា ។ ៣ ម. សង្កចិក្កំ ។

វិទ្យាបិដក ចុល្លវគ្គ

ដើម្បីឲ្យទេវសម្បទាក្នុងសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃ ដល់ភិក្ខុនីដែលបានទេវសម្បទា
ដោយចំណែកមានដំបូរសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃរួច (ម្តង) ហើយ ។

(២៣៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនី មិនបានប្រៀនប្រដៅទេវ-
សម្បទាបេត្តាសោះទេ គ្រាន់តែសាស្ត្រអន្តរាយកធម៌ ។ ទេវសម្បទា-
បេត្តាក៏អៀនខ្មាសមានមុខទុនចុះ មិនអាចនឹងឆ្លើយប្រាប់បាន ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអន្តរាយ ឲ្យប្រៀនប្រដៅជា
មុនសិន ហើយសីមស្ត្រអន្តរាយកធម៌ជាក្រោយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ប្រៀន
ប្រដៅ (ទេវសម្បទាបេត្តា) ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃនោះ ។ ទេវ-
សម្បទាបេត្តានៅតែអៀនខ្មាសមានមុខទុនចុះ មិនអាចឆ្លើយប្រាប់បាន
ដូច្នោះទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអន្តរាយឲ្យ
ប្រៀនប្រដៅក្នុងទ័ដ៍សមគួរ ហើយសីមស្ត្រអន្តរាយកធម៌ ក្នុងកណ្តាល
ជំនុំសង្ឃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុនី) ត្រូវប្រៀនប្រដៅទេវសម្បទា-
បេត្តាយ៉ាងនេះ ។ មុនដំបូងត្រូវភិក្ខុនីឲ្យទេវសម្បទាបេត្តា កាន់យកទេ-
វសម្បទា លុះឲ្យកាន់យកទេវសម្បទាហើយ គប្បីប្រាប់បុត្រនឹងបីវរថា នេះ
ជាបុត្រ នេះជាសង្ឃដី នេះជាបីពរ នេះជាស្បៀង នេះជាសំពត់ត្បង់^(១)

១ ព្រះវិទ្យាបិដក ព្រះប្រដៅ អៀម ។

ភិក្ខុវិទូន្តរោ អត្ថសម្មតិ បរសម្មតិ

អយំ ឧទកសាសិកោ កច្ច អម្បប្បំ ឌីកោសេ តិដ្ឋាហិតំ ។

ពាលា អព្យត្តា អនុសាសន្តំ ។ ទុរទុសិដ្ឋា^(១) ឧបសម្ប-

នាបេត្តាយោ វិត្តាយន្តំ បដ្ឋក្ខំ ហោន្តំ នសក្កោន្តំ វិស្ស-

ជ្ជេនំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសំ ។ ន ភិក្ខុវេ

ពាលាយ អព្យត្តាយ អនុសាសិតញ យោ អនុសាសេយ្យ

អាបត្តំ ទុក្ខដស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ព្យត្តាយ

ភិក្ខុនិយោ បដិពាលាយ អនុសាសិត្តំ ។ អសម្មតា អ-

នុសាសន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសំ ។ ន ភិក្ខុវេ

អសម្មតាយ អនុសាសិតញ យោ អនុសាសេយ្យ អាបត្តំ

ទុក្ខដស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សម្មតាយ អនុសា-

សិតំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ សម្មន្តិតញ ។ អត្តនា វ

អត្តនំ សម្មន្តិតញ បរាយ វា បរា សម្មន្តិតញ ។

១ ឧ. ម. អនុសិដ្ឋិ ។

កិច្ចនីទ្ធករៈ ការសន្មតិខ្លួនឯងនឹងការសន្មតិកិច្ចនីទ័រ

នេះជាសំព័ត៌ត្ថវិទីករបស់នាង នាងចូរទៅឈរ ក្នុងទីទុក្ខសង្ខារនោះ ។
(វេលានោះ) កិច្ចនីល្ងង់មិនឆ្ងាសទៅប្រដៅ ។ ទបសម្បទាបេត្តាទាំងឡាយ
ដែលកិច្ចនីមិនឆ្ងាសប្រដៅមិនស្រួល ក៏នៅតែរឹងខ្លួនអៀនខ្មាស មិនអាច
នឹងឆ្លើយប្រាប់បាន ។ កិច្ចទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចនីដែល
ល្ងង់មិនឆ្ងាសមិនត្រូវប្រដៅទបសម្បទាបេត្តាទេ កិច្ចនីណាប្រដៅ ត្រូវអា-
បត្តិទុកដ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិច្ចនីដែលឆ្ងាសប្រតិ-
ពលប្រដៅ (ទបសម្បទាបេត្តា) បាន ។ កិច្ចនីដែលសង្ឃមិនបានសន្មត
ក៏នៅប្រៀនប្រដៅ ។ កិច្ចទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចនីដែល
សង្ឃមិនបានសន្មត មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅទបសម្បទាបេត្តាទេ កិច្ចនីណា
ប្រៀនប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យកិច្ចនី ដែលសង្ឃសន្មតហើយ (នោះ) ប្រៀនប្រដៅបាន ។ ម្ចាស់
កិច្ចទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ខ្លួនឯងគប្បីសន្មតខ្លួនឯងក៏
បាន កិច្ចនីដទៃគប្បីសន្មតកិច្ចនីដទៃក៏បាន ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

[២៤០] កថញ្ច អត្តនា វ អត្តានំ សម្មន្តិកតំ ។
ព្យត្តាយ កិក្ខុនិយា បដិពលាយ សង្ឃោ ញាបេតព្វោ
សុណានុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមាយ អយ្យាយ
ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ
ឥត្តន្តាមំ អនុសាសេយ្យន្តិ ។ ឯវំ អត្តនា វ^(១) អត្តានំ
សម្មន្តិកតំ ។

[២៤១] កថញ្ច បរាយ^(២) បរា សម្មន្តិកតា ។
ព្យត្តាយ កិក្ខុនិយា បដិពលាយ សង្ឃោ ញាបេតព្វោ
សុណានុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមាយ
អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ
ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមំ អនុសាសេយ្យានុ ។ ឯវំ បរាយ
បរា សម្មន្តិកតា ។

[២៤២] តាយ សម្មតាយ កិក្ខុនិយា ឧបសម្បទា-
បេក្ខា ឧបសម្ព័ត្តិតា ឯវមស្ស វចនិយា សុណាសិ
ឥត្តន្តាមេ អយន្តេ សច្ចកាលោ ក្ខតកាលោ យំ ជានំ កំ
សង្ឃមជ្ឈេ បច្ឆន្តេ សន្តំ អត្តិតំ វត្តតំ អសន្តំ ធាត្តិតំ

១ ឧ. ម. វិ ។ ២ ឧ. ម. បរាយ វិ ។

វិនយបិដក ចុល្លវគ្គ

(២៤០) ខ្លួនឯងគប្បីសន្មតខ្លួនឯង យ៉ាងណា ។ ភិក្ខុនីដែលស្វាស
ប្រតិពាលត្រូវប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃ
ស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) ទបសម្បទាបេត្តា (ជាសិស្ស) របស់នាងជាម្ចាស់
ឈ្មោះនេះ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំម្ចាស់គប្បីប្រៀន
ប្រដៅ ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ ។ ខ្លួនឯងគប្បីសន្មតខ្លួនឯង
យ៉ាងនេះ ។

(២៤១) ភិក្ខុនីដទៃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីដទៃ យ៉ាងណា ។ ភិក្ខុនីដែល
ស្វាសប្រតិពាលគប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូម
ព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាទបសម្បទាបេត្តា របស់ភិក្ខុនី
ឈ្មោះនេះ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ
គប្បីប្រៀនប្រដៅទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុនីដទៃគប្បីសន្មត
ភិក្ខុនីដទៃ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

(២៤២) ភិក្ខុនីដែលសង្ឃសន្មតហើយនោះ គប្បីចូលទៅរក
ទបសម្បទាបេត្តា ហើយពោលយ៉ាងនេះថា នៃនាងឈ្មោះនេះ នាង
ស្តាប់ហ្ន៎ កាលនេះជាកាលពិត ជាកាលមែនរបស់នាងហើយ របស់ណា
ដែលកើតហើយ ខ្ញុំសូមរបស់នោះចំពោះនាងក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហេតុ
ដែលមាន នាងត្រូវនិយាយថាមាន ហេតុដែលមិនមាន នាងត្រូវនិយាយ

កិច្ចនិទានុកេ ញត្តិចក្កកម្មឧបសម្ព័ន្ធ

វត្តតំ មា ខោ វិត្តាសិ មា ខោ មង្គ្គ អហោសិ ឃវន្តំ បុត្តិ-
ស្សន្តំ ធនិ អនិមិត្តា ធនិ ធនិមិត្តមិត្តា ធនិ អលោ-
ហិតា ធនិ ធម្មលោហិតា ធនិ ធម្មចោឡា ធនិ បត្ត-
វន្តំ ធនិ សិខរិណិ ធនិ ឥត្តិបណ្ឌិតា ធនិ វេបុរិសិកា
ធនិ សម្មិត្តា ធនិ ទុកតោឡាញនកា សន្តិ តេ ឃវន្តា
អាពាធា កុដ្ឋំ តណ្ហា កិលាសោ សោសោ អបមារោ
មនុស្សាសិ ឥត្តិសិ កុដិស្សាសិ អនណាសិ ធនិ រាជ-
កដិ អនុញ្ញាតាសិ មាតាបិតុហិ សាមិកេន បរិបុណ្ណា-
សតវស្សាសិ បរិបុណ្ណន្តេ បត្តចិវិ កិញ្ញាមាសិ កាណាមា
តេ បវត្តនិគិ ។ ឯកតោ អាតច្ឆន្តិ ។ បេ ។ ន ឯកតោ
អាតច្ឆន្តំ ។ អនុសាសិកាយ បឋមតវ អាតច្ឆា សឿ្ន
ញាបេតញោ សុណានុ មេ អយ្យេ សឿ្ន ឥត្តញ្ញាមា ឥត្ត-
ញ្ញាយ អយ្យាយ ទុបសម្មទាបេក្ខា អនុសិដ្ឋា សា
មយោ ។ យទិ សឿ្នស្ស បត្តកល្លំ ឥត្តញ្ញាមា

កិច្ចនិទន្តកៈ ញត្តិចក្កកម្មឧបសម្ព័ន្ធ

ថាមិនមាន នាងកុំរើងខ្លួនឡើយ កុំអៀនខ្មាសឡើយ ខ្ញុំនឹងសួរនាងយ៉ាង
នេះថា នាងមិនមែនឥតនិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្ត
ទេឬ នាងមិនមែនឥតឈាមទេឬ នាងមិនមានឈាមជានិច្ចទេឬ នាង
មិនមែនមានសំពត់ទ្រទាប់ជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានឈាមរដូវហូរជា
និច្ចទេឬ នាងមិនមែនជាសិខិណីទេឬ នាងមិនមែនជាស្រ្តីខ្ចើយទេឬ
នាងមិនមែនមានរូបដូចប្រុសទេឬ នាងមិនមានទារមគ្គរលាយចូលគ្នាទេឬ
នាងមិនមែនជាទករោព្យញ្ញនកាទេឬ នាងមានអាពាធយ៉ាងនេះ គឺ យូង
ពក ស្រែង រឹងវៃ ឆ្នកជ្រូកដែរឬ នាងជាមនុស្សឬ នាងជាស្រ្តីឬ នាង
ជាអ្នកជាឬ នាងជាស្រ្តីឥតបំណុលគេទេឬ នាងមិនមែនជាអ្នកបំរើ
ព្រះរាជាទេឬ មាតាបិតានឹងប្តីរបស់នាងបានអនុញ្ញាតហើយឬ នាងមាន
អាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយឬ នាងមានបាត្រនឹងចិញ្ចឹម គ្រប់គ្រាន់ហើយឬ
នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តន៍របស់នាងឈ្មោះអ្វី ។ ភិក្ខុនីជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ នឹង
ទបសម្បទាបេត្តាមកជាមួយគ្នា ។ បេ ។ មិនគប្បីមកជាមួយគ្នាទេ ។ ភិក្ខុនី
ជាអ្នកប្រៀនប្រដៅគប្បីមកមុនបង្អស់ ហើយផ្ញើសង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រ
ព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងសិក្ខាមានឈ្មោះនេះជា
ទបសម្បទាបេត្តារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ខ្ញុំម្ចាស់បានប្រៀនប្រដៅ
ហើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ

និយមន័យ ពុល្យវេណ

អាតច្ចយ្យតិ ។ អាតច្ចា ហិតិ វត្តញ ។ ឯកំសំ ឧត្តរា សង្កំ
កាវា បេត្យា កិក្កុនិយំ ទាទេ វជ្ជា បេត្យា ឧត្តុដិកំ និសីទា-
បេត្យា អញ្ញុលី បត្តុញ្ញា បេត្យា ឧបសម្បទំ យាចា បេតត្យា
សង្កំ អយ្យេ ឧបសម្បទំ យាចាមិ ឧល្កុម្បតុ មំ អយ្យេ
សង្កំ អនុកម្មំ ឧទាទាយ តតិយម្មំ អយ្យេ សង្កំ
ឧបសម្បទំ យាចាមិ ឧល្កុម្បតុ មំ អយ្យេ សង្កំ អនុ-
កម្មំ ឧទាទាយ តតិយម្មំ អយ្យេ សង្កំ ឧបសម្បទំ
យាចាមិ ឧល្កុម្បតុ មំ អយ្យេ សង្កំ អនុកម្មំ ឧទាទា-
យាតិ ។ ព្យត្តាយ កិក្កុនិយា បដិពលាយ សង្កំ ញា-
បេតញោ សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្កំ អយំ ឥត្តន្ទាមា
ឥត្តន្ទាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទា បេត្យាយ និ សង្កំស្ស
បត្តុកល្យំ អហំ ឥត្តន្ទាមំ អន្តរាយកេ ធម្មេ បុច្ឆយ្យន្តិ ។
សុណាសិ ឥត្តន្ទាមេ អយន្តេ សច្ចកាលោ ភូតកាលោ
យំ ជាតំ តំ បុត្តាមិ សង្កំ អត្តតិ វត្តញំ អសង្កំ

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

គប្បីមក ។ កិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅគប្បីពោលថា នាងចូរមក ។ ត្រូវ
កិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅឲ្យទុបសម្បទាបេក្ខានោះ ធ្វើចំពារឆៀងស្មាម្ខាង ឲ្យ
ថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យអង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ជាលឿងហើយ
ឲ្យសូមទុបសម្បទាថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមទុបសម្បទា
នឹងសង្ឃ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ
ស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមទុបសម្បទានឹង
សង្ឃ អស់វារៈពីរដងផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យ
សេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូម
ទុបសម្បទានឹងសង្ឃ អស់វារៈបីដងផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃ
អាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ កិក្ខុនីដែលត្រាសប្រតិពល
គប្បីផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះ នេះជាទុបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគួរសួរអន្តរាយកិច្ចមិននឹងទុបសម្បទា -
បេក្ខាឈ្មោះនេះ ។ នៃនាងឈ្មោះនេះ នាងស្តាប់ហ្ន៎ កាលនេះជា
កាលពិត ជាកាលមែនរបស់នាងហើយ ហេតុណាដែលកើតហើយ ខ្ញុំសួរ
ចំពោះហេតុនោះ ហេតុដែលមាន នាងគប្បីឆ្លើយថាមាន ហេតុដែលគ្មាន

កំពុងខន្ធកេ ញតិចតុត្តកម្មឧបសម្ព័ន្ធ

នត្តិភិ វត្តំ នសិ អនិមិត្តា នសិ និមិត្តមិត្តា ។ ចេ ។
កិញ្ញាមាសិ កាណាមា តេ បវត្តិជិតិ ។ ព្យត្តាយ កិក្កនិយោ
បដិសាលាយ សង្ឃោ ញាបេតតោ សុណានុ មេ អយ្យ
សង្ឃោ អយំ ឥត្តញ្ញាមា ឥត្តញ្ញាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្ម-
នាបេក្ខា បរិសុទ្ធា អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិបុណ្ណា-
ស្សា បត្តចីវរំ ។ ឥត្តញ្ញាមា សង្ឃំ ឧបសម្មទំ យោចតិ
ឯត្តញ្ញាមាយ អយ្យាយ បវត្តិជិតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមំ ឧបសម្មានេយ្យ ឥត្តញ្ញាមា-
យ អយ្យាយ បវត្តិជិតិ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណានុ
មេ អយ្យ សង្ឃោ អយំ ឥត្តញ្ញាមា ឥត្តញ្ញាមាយ អយ្យាយ
ឧបសម្មនាបេក្ខា បរិសុទ្ធា អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។
បរិបុណ្ណាស្សា បត្តចីវរំ ។ ឥត្តញ្ញាមា សង្ឃំ ឧបសម្មទំ
យោចតិ ឥត្តញ្ញាមាយ អយ្យាយ បវត្តិជិតិ ។
សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមំ ឧបសម្មានេតិ ឥត្តញ្ញាមាយ អយ្យាយ
បវត្តិជិតិ ។ យស្សា អយ្យាយ មតិ ឥត្តញ្ញាមា-
យ ឧបសម្មនា ឥត្តញ្ញាមាយ អយ្យាយ បវត្តិជិតិ

វិញ្ញាណទុក្ខៈ ញត្តិបញ្ចក្កតម្មឧបសម្បត

នាងគប្បីឆ្លើយថា គ្មាន នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមានហេតុ
គ្រាន់តែជានិមិត្តទេឬ ។ បេ ។ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនីរបស់នាង
ឈ្មោះអ្វី ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពលគប្បីផ្លៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រ
នាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះនេះ ជាទប-
សម្បទាបេក្ខា របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយកិធម៌
ទាំងឡាយហើយ ។ បុត្រនឹងបីវរបស់នាងនេះមានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។
ឥឡូវ ទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី
មកសូមទបសម្បទានឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃគប្បីញ៉ាំងទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
ជាបវត្តិនីឲ្យបានទបសម្បទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រនាងជាម្ចាស់
សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះនេះ ជាទបសម្បទាបេក្ខា របស់
នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយកិធម៌ទាំងឡាយហើយ ។
បុត្រនឹងបីវរបស់នាងនេះមានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវទបសម្បទា-
បេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមទបសម្បទា
នឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃញ៉ាំងទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាង
ជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានទបសម្បទា ។ ទបសម្បទារបស់ទប-
សម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់

វិនយបិដកេ ពុល្លវព្ពោ

សា តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សា កាសេយ្យ ។
ទុតិយម្បី ឯតមត្តំ វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បី ឯតមត្តំ
វនាមិ សុណានុ មេ អយ្យេ សឿ្នោ អយំ ឥត្តន្តាមា
ឥត្តន្តាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេត្តា បរិសុទ្ធា
អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិបុណ្ណាស្ស បត្តចរិ ។
ឥត្តន្តាមា សឿ្នំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្តន្តាមាយ
អយ្យាយ បរិវត្តនិយា ។ សឿ្នោ ឯត្តន្តាមំ ឧបសម្បទេតិ
ឥត្តន្តាមាយ អយ្យាយ បរិវត្តនិយា ។ យស្ស អយ្យាយ
ឧមតិ ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទា ឥត្តន្តាមាយ អយ្យាយ
បរិវត្តនិយា សា តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សា
កាសេយ្យ ។ ឧបសម្បទា សឿ្នេន ឥត្តន្តាមា ឥត្ត-
ន្តាមាយ អយ្យាយ បរិវត្តនិយា ។ ឧមតិ សឿ្នស្ស
តស្មា តុណ្ហិ ។ ឯវមេតំ ជារយាមិតិ ។

វិនយបិដក បុល្លវត្ត

នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់នាងជា
ម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តី
នេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផងថា
បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នាងឈ្មោះនេះនេះ ជាទប-
សម្បទាបេក្ខា របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធថាកអន្តរាយកធម៌
ទាំងឡាយហើយ ។ បាត្រនឹងចិញ្ចឹមរបស់នាងនេះ មានគ្រប់គ្រាន់
ហើយ ។ ឥឡូវទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
ជាបរិក្ខន្ធ មកសូមទបសម្បទានឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃញ្ញាំងទបសម្បទា-
បេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាបរិក្ខន្ធឱ្យបានទប-
សម្បទា ។ ទបសម្បទារបស់ទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់
ឈ្មោះនេះជាបរិក្ខន្ធ គួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនេះ
គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បី
ឆ្លើយមក ។ ទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
ជាបរិក្ខន្ធ សង្ឃបានឱ្យទបសម្បទាហើយ ។ ការឱ្យទបសម្បទានេះ គួរ
ដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំម្ចាស់សូមចាំទុកនូវ
សេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

វិញ្ញាណទុក្ខក្រ បុរិសិ ញត្តិចក្កកម្មឧបសម្ព័ន្ធ

[២៤៣] តាវទេវ តំ^(១) អាណាយ ភិក្ខុស ធឿ ឧបសម្ព័ន្ធ-
មិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាស ធឿ កាវាបេត្តា ភិក្ខុនំ ទាទេ វដ្ឋា-
បេត្តា ឧត្តរាស ធឿ និសីទាបេត្តា អញ្ញលី បត្តណ្ណាបេត្តា
ឧបសម្ព័ន្ធ យាទាបេត្តា អហំ អយ្យា ឥត្តណ្ណាមា ឥត្តណ្ណា-
មាយ អយ្យាយ ឧបសម្ព័ន្ធាបេត្តា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធា
ភិក្ខុនិសធឿ វិសុទ្ធា សធឿ អយ្យា ឧបសម្ព័ន្ធ យាទាមិ
ឧល្ហុម្បត្ត មំ អយ្យា សធឿ អនុកម្មំ ឧទានាយ ។
អហំ អយ្យា ឥត្តណ្ណាមា ឥត្តណ្ណាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្ព័ន្ធ-
ទាបេត្តា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធា ភិក្ខុនិសធឿ វិសុទ្ធា
នុតិយម្បិ អយ្យា សធឿ ឧបសម្ព័ន្ធ យាទាមិ ឧល្ហុម្បត្ត
មំ អយ្យា សធឿ អនុកម្មំ ឧទានាយ ។ អហំ
អយ្យា ឥត្តណ្ណាមា ឥត្តណ្ណាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្ព័ន្ធា-
បេត្តា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធា ភិក្ខុនិសធឿ វិសុទ្ធា

១ ឧ. ម. តំសទ្ធា ឥត្តិ ។

ភិក្ខុនិទ្ទកៈ ញត្តិចត្តកម្មឧបសម្បទានិទ្ទេស

(២៤៣) ភិក្ខុនិទ្ទកប្រៀនប្រដៅ គប្បីនាំយកទបសម្បទាបេត្តានោះ
ចូលទៅរកភិក្ខុសង្ឃ ឲ្យធ្វើចំពារឆៀងស្មាម្ខាង ឲ្យក្រាបបង្គំបាទភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឲ្យអង្គុយច្របោងផ្គងអញ្ជូលឡើង ហើយឲ្យសូមទបសម្បទា
ក្នុងខណៈនោះថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជា
ទបសម្បទាបេត្តារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទាដោយចំ-
ណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិទ្ទកហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង
ឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមទបសម្បទានឹងភិក្ខុសង្ឃ(ម្តងទៀត) បពិត្រលោក
ម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះហើយស្រោចស្រង់
ខ្ញុំផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាទប-
សម្បទាបេត្តារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទាដោយចំណែក
ម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិទ្ទកហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមទបសម្បទានឹងភិក្ខុសង្ឃ (ម្តងទៀត) អស់វារៈពីរដងផង
បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ
ស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
ជាទបសម្បទាបេត្តារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទាដោយ
ចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិទ្ទកហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

តតិយម្បី អយ្យា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចាមិ ទុល្លម្បត្ត
មំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្បំ ទុនាទាយាតិ ។

[២២២] ព្យត្តន កិក្ខុនា បដិសេនន សង្ឃោ ញា-
បេតតេន សុណានុមេ កន្លេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមា ឥត្ត-
ន្ទាមាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្បន្ទា កិក្ខុ-
និសង្ឃំវិសុទ្ធា ឥត្តន្ទាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្ត-
ន្ទាមាយ បវត្តនិយា ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ
ឥត្តន្ទាមំ ឧបសម្បទេយ្យ ឥត្តន្ទាមាយ បវត្តនិយា ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណានុមេ កន្លេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមា
ឥត្តន្ទាមាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្បន្ទា
កិក្ខុនិសង្ឃំវិសុទ្ធា ឥត្តន្ទាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យា-
ចតិ ឥត្តន្ទាមាយ បវត្តនិយា ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ
ឧបសម្បទេតិ ឥត្តន្ទាមាយ បវត្តនិយា ។ យស្សា-
យស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមាយ ឧបសម្បទា ឥត្តន្ទាមាយ

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមទបសម្បទានឹងភិក្ខុសង្ឃ (ម្តងទៀត) អស់
វារៈបីដងផង បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តី
អនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។

[២២២] ភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពាល គប្បីប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ(ដ្បិត) ទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ ជា
ទបសម្បទាបេក្ខារបស់ភិក្ខុនិឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង
ហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិសង្ឃហើយ ឥឡូវទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមាន
ភិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី (ទបដ្ឋាយ) មកសូមទបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តង
ទៀត) ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងទបសម្ប-
ទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានទបសម្បទា ។ នេះ
ជាញឹក ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ទបសម្បទាបេក្ខា
ឈ្មោះនេះនេះ ជាទបសម្បទាបេក្ខារបស់ភិក្ខុនិឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទា
ដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិសង្ឃហើយ ឥឡូវទបសម្បទា-
បេក្ខាឈ្មោះនេះមានភិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមទបសម្បទានឹងសង្ឃ
(ម្តងទៀត) ។ សង្ឃញ៉ាំងទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនិឈ្មោះនេះ
ជាបវត្តិនីឲ្យបានទបសម្បទា ។ ទបសម្បទារបស់ទបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះ
នេះ មានភិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

កិច្ចខំទូកេ បុសបិ ញត្តិចក្កកម្មឧបសម្បទា

បវត្តនិយា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បី ឯតមត្តំវនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បី
ឯតមត្តំវនាមិ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្តា-
មា ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្បន្តា
កិក្ខុនិសង្ឃោ វិសុទ្ធា ឥត្តន្តាមា សង្ឃំ ឧបសម្បន្តំ
យាចតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយា ។ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមំ ឧប-
សម្បទេតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយា ។ យស្សយស្សតោ
ឧមតិ ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទា ឥត្តន្តាមាយ បវត្ត-
និយា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
ឧបសម្បន្តា សង្ឃនិ ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិ-
យា ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ
នារយាមតិ ។

វិញ្ញាណទុក្ខៈ ញាតិបុត្រកុម្មុធបសម្បទានដែលទៀត

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គ
ណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ
អស់វារៈពីរដងផង ។ បេ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតទបសម្បទារបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ
ជាទបសម្បទារបេក្ខារបស់ភិក្ខុនិឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទាដោយចំណែក
ម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិសង្ឃហើយ ឥឡូវទបសម្បទារបេក្ខាឈ្មោះនេះ
មានភិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបរិក្ខុនី មកសូមទបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។
សង្ឃញ្ញាំងទបសម្បទារបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបរិក្ខុនី ឲ្យ
បានទបសម្បទា ។ ទបសម្បទារបស់ទបសម្បទារបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាន
ភិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបរិក្ខុនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏
មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ទបសម្បទារបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុ-
និឈ្មោះនេះជាបរិក្ខុនី សង្ឃបានឲ្យទបសម្បទាហើយ ។ កម្មនេះសមគួរ
ដល់សង្ឃហើយ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំសេចក្តីនេះ
ទុក ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

[២២៥] តាវទេវេ ឆាយា មេតព្វា ឧត្តប្បមាលា
អាចិត្តិតតំ ទិវសកាតោ អាចិត្តិតព្វោ សន្តិភិ អាចិត្តិ-
តព្វា ភិក្ខុនិយោ វត្តព្វា ឥមិស្សា តយោ ច និស្សយេ
អដ្ឋ ច អករណីយានិ អាចិត្តេយ្យា ពាតិ ។

[២២៦] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
កត្តត្ថោ អាសនំ សង្ហាយន្តិយោ កាលំ វិតិជាមេសុំ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋន្តំ
ភិក្ខុនីនំ យពាវុឡំ អវសេសានំ យពាតតិកន្តិ ។

[២២៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
កតវតោ អនុញាតំ អដ្ឋន្តំ ភិក្ខុនីនំ យពាវុឡំ អវសេ
សានំ យពាតតិកន្តិ សព្វត្ថ អដ្ឋេ^(១) ភិក្ខុនិយោ យពា-
វុឡំ បដិញាហន្តិ អវសេសាយោ យពាតតិកំ ។

១ ឧ. ម. អដ្ឋិ វ ។

និយមិក ចល្លវគ្គ

(២៤៥) ទបដ្ឋាយ៍ គប្បីវេស្សសោល គប្បីប្រាប់ប្រមាណនៃរដូវ
គប្បីប្រាប់ចំណែកថ្ងៃ គប្បីប្រាប់សន្តិភិ គប្បីប្រាប់ពួកភិក្ខុនិថា នាង
ទាំងឡាយ ចូរប្រាប់និស្ស័យ ពា យ៉ាងផង ប្រាប់អករណីយភិច្ចដ យ៉ាងផង
ដល់ភិក្ខុនិថ្មីនេះ ។

(២៤៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយ រវល់រៀបចំអាសនៈ^(១)
ក្នុងរោងភក្ត ធ្វើភក្តកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាតលំដាប់ទីចាស់ខ្លីដល់ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ៨ រូប
នឹងទីសមគួរតាមដំណើរមុនក្រោយ ដល់ភិក្ខុនិទាំងឡាយក្រៅពីនោះ ។

(២៤៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយដឹងថា ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតលំដាប់ទីចាស់ខ្លី ដល់ភិក្ខុនិ ៨ រូប នឹងទីសម-
គួរតាមដំណើរមុនក្រោយ ដល់ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ក្រៅពីនោះដូច្នោះ
ហើយ ក៏យាត់លំដាប់ទីចាស់ខ្លីចំពោះភិក្ខុនិ ៨ រូប យាត់នូវទីសមគួរ
តាមដំណើរមុនក្រោយ ចំពោះភិក្ខុនិទាំងឡាយក្រៅពីនោះគ្រប់កន្លែង ។

១ ក្នុងអង្គិកថាប្រាប់សេចក្តីថា រវល់រៀបចំអាសនៈ ត្រូវប្រាប់ឲ្យភិក្ខុនិដទៃក្រោកចេញ
ហើយឲ្យភិក្ខុនិទៅតអង្គុយ ត្រង់កន្លែងនោះយ៉ាងនេះ ទាល់តែហួសពេលឆាន់ ។

ពិព្វន៍ទូកេ យថាវុឌ្ឍិប្បនិពហនា អប្បវាណ

ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាវោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ភត្តត្ថេ អដ្ឋង្គំ ភិក្ខុនិមំ យថាវុឌ្ឍំ អវសេសានំ យថា-
តតិកំ អញ្ញត្ថំ^(១) យថាវុឌ្ឍំ ន បដិពាហិតតំ យា
បដិពាហេយ្យ អាបត្ថំ ទុក្កជស្សានំ ។

[២៤៨] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
ន បវាវេន្តំ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាវោចេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនិយោ ន បវាវេតតំ យា ន បវាវេយ្យ យថាធម្មោ
កាវេតព្វោតិ ។

[២៤៩] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
អត្តនា បវាវេត្តា ភិក្ខុសង្ឃំ^(២) ន បវាវេន្តំ ។ ភក្កវតោ
ឯតមត្ថំ អាវោចេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ អត្តនា
បវាវេត្តា ភិក្ខុសង្ឃោ ន បវាវេតព្វោ^(៣) យា ន បវា-
វេយ្យ យថាធម្មោ កាវេតព្វោតិ ។

[២៥០] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
ភិក្ខុហិ សន្និ ឯកតោ បវាវេន្តិយោ កោលាហលំ
អកំសុ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាវោចេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ

១ និពោ បរិ សព្វព្វាតិ បាយោ ឧ. ម. ធម្មកេសុ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ពិព្វសង្ឃេ ។
៣ ឧ. ពិព្វសង្ឃេ ន បវាវេតតំ ។

វិក្កន្តទន្ធកៈ ការហាមឃាត់ទីតាមលំដាប់ចាស់ៗ នឹងការមិនបវរណា

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវលំដាប់ទីចាស់
ខ្លះចំពោះភិក្ខុនី ៨ រូប នឹងទីតាមលំដាប់មុនក្រោយ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ក្រៅពីនោះក្នុងពេលឆាន់ កន្លែងដទៃទៀត ភិក្ខុនីមិនត្រូវយាត់លំដាប់ទី
ចាស់ខ្លះទេ ភិក្ខុនីណាយាត់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៤៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនីមិនបានបវរណា ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវមិនបវរណាទេ ភិក្ខុនីណា
មិនបវរណា វិន័យធរ ត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(២៤៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បវរណាដោយខ្លួនឯង
មិនបវរណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី
មិនត្រូវបវរណាដោយខ្លួនឯង មិនត្រូវមិនបវរណានឹងភិក្ខុសង្ឃទេ ភិក្ខុនី
ណាមិនបវរណា វិន័យធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(២៥០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយបវរណា ក្នុងទីមួយជា
មួយនឹងពួកភិក្ខុហើយធ្វើកោលាហល ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិនយបិដកេ បុល្លត្តោ

ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ ឯកតោ បវរេតតំ យោ
បវរេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តិយស្សតិ ។

[២៥០] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
បុរេកតំ បវរេន្តិយោ កាលំ វិនិទាមេសុំ ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ
បច្ឆាកតំ បវរេតតំ ។ បច្ឆាកតំ បវរេន្តិយោបិ^(១) វិកា-
លេ អហេសុំ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ អជ្ជិតនា ភិក្ខុនិសង្ឃំ បវរេត្តា^(២) អប-
រជ្ជំ ភិក្ខុសង្ឃំ បវរេតតំ ។

[២៥២] តេន ទោ បន សមយេន សញ្ញោ ភិក្ខុនិ-
សង្ឃោ បវរេត្តោ កោលាហាលំ អកាសិ ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឯកំ ភិក្ខុនិ-
ព្យតំ បដិទាលំ សម្មន្តិកំ ភិក្ខុនិសង្ឃស្ស អត្តាយ ភិក្ខុ-
សង្ឃំ បវរេតតំ ។ ឯវេត្តា បន ភិក្ខុវេ សម្មន្តិតព្វា បឋមំ
ភិក្ខុនិ យោចិតព្វា យោចិត្តា ព្យត្តាយ ភិក្ខុនិយោ បដិ-
ទាលាយ សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណានុ មេ អយ្យេ

១. ទ. ម. ញេត្តកេ បិសុទ្ធា ន ទិស្សតិ ។ ២. ទ. អជ្ជិតនា បវរេត្តា ។

និយមបទ ចូលវត្ត

ភិក្ខុនិមន្តត្រូវបវរណា ក្នុងទីមួយជាមួយនឹងពួកភិក្ខុទេ ភិក្ខុនិណាបវរណា
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[២៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយ បវរណាមុនភិក្ខុ ធ្វើ
ភិក្ខុកាលទៀតក្នុងហួសទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតទៀតភិក្ខុនិបវរណាក្រោយភិក្ខុវិញ ។ ភិក្ខុនិក៏បវរណា
ក្រោយភិក្ខុក្នុងវេលាវិកាល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតទៀតភិក្ខុនិបវរណានឹងភិក្ខុនិសង្ឃក្នុងថ្ងៃនេះ ហើយបវរ-
ណានឹងភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃស្អែកទៀត ។

[២៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងអស់ នាំគ្នាបវរណាហើយ
ធ្វើឲ្យរក្សាភាពលាហល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុនិ ១រូប ដែលឆ្ងាសប្រតិពល ឲ្យបវរណានឹងភិក្ខុ-
សង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនិសង្ឃ (ជំនួសភិក្ខុនិសង្ឃ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុនិត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ គប្បីសូមភិក្ខុនិជាមុន លុះសូមរួចហើយ
ត្រូវភិក្ខុនិដែលឆ្ងាសប្រតិពល ប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់

កិច្ចនិទ្ទេហេ កិច្ចនិសង្ឃស្ស បរិវារណា

សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ
កិក្ខុនិ សម្មន្ទេយ្យ កិក្ខុនិសង្ឃស្ស អត្តាយ កិក្ខុសង្ឃំ
បរិវេត្តំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណានុមេ អយ្យេ សង្ឃោ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ កិក្ខុនិ សម្មន្ទតិ កិក្ខុនិសង្ឃស្ស អត្តា-
យ កិក្ខុសង្ឃំ បរិវេត្តំ ។ យស្ស អយ្យាយ ខមតិ
ឥត្តន្ទាមាយ កិក្ខុនិយា សម្មតិ កិក្ខុនិសង្ឃស្ស អត្តាយ
កិក្ខុសង្ឃំ បរិវេត្តំ សា តុល្លាស្ស យស្ស ធក្ខមតិ សា
កាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមា កិក្ខុនិ
កិក្ខុនិសង្ឃស្ស អត្តាយ កិក្ខុសង្ឃំ បរិវេត្តំ ។ ខមតិ
សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវេមតំ ជារយាមីតិ ។

[២៥៣] តាយ សម្មតាយ កិក្ខុនិយា កិក្ខុនិសង្ឃំ
អាទាយ កិក្ខុសង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ
ករិត្តា កិក្ខុនិ បាទេ វជិត្តា^(១) ឧត្តនិកំ ឯសិទិត្តា
អញ្ញុលី បត្តហេត្តា ឯវេមស្ស វេចនិយោ កិក្ខុនិសង្ឃោ
អយ្យា កិក្ខុសង្ឃំ បរិវេតិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិ-
សង្កាយ វា វេតតុ^(២) អយ្យា កិក្ខុសង្ឃោ កិក្ខុនិសង្ឃំ

• វគ្គបញ្ចតិ កត្តបិ យេត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២ ម. វេតតុ មំ ។

កិច្ចនិទានៈ ការបរិវារណារបស់កិច្ចនិសង្ស

សូមសង្ស្សាប្រាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ស្សាហើយ សង្ស្សាគប្បីសន្មត
កិច្ចនិសង្ស្សានេះ ឲ្យជាអ្នកបរិវារណានឹងកិច្ចសង្ស្សា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
កិច្ចនិសង្ស្សា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ស្សាប្រាប់ខ្ញុំ
សង្ស្សានឹងសន្មតកិច្ចនិសង្ស្សានេះ ឲ្យជាអ្នកបរិវារណានឹងកិច្ចសង្ស្សា ដើម្បីប្រ
យោជន៍ដល់កិច្ចនិសង្ស្សា ។ ការសន្មតកិច្ចនិសង្ស្សានេះ ឲ្យជាអ្នកបរិវារណា
នឹងកិច្ចសង្ស្សាដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិច្ចនិសង្ស្សា សមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គ
ណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា
នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីឆ្ងាយមក ។ កិច្ចនិសង្ស្សានេះ សង្ស្សាបានសន្មតឲ្យ
ជាអ្នកបរិវារណានឹងកិច្ចសង្ស្សាដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិច្ចនិសង្ស្សាហើយ ។ ការ
សន្មតសមគួរដល់សង្ស្សា ព្រោះហេតុនោះបានសង្ស្សាស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំ
ទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៥៣) កិច្ចនិសង្ស្សានឹងសន្មតហើយនោះ គប្បីនាំកិច្ចនិ-
សង្ស្សាចូលទៅរកកិច្ចសង្ស្សា ធ្វើចំពោះឲ្យនឹងស្នាម្នាម ថ្វាយបង្គំបាទានៃ
កិច្ចទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជូលឡើង ពោល
យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ឥឡូវនេះកិច្ចនិសង្ស្សា
បរិវារណានឹងកិច្ចសង្ស្សាដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយរង្សៀសក្តី
បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមកិច្ចសង្ស្សាអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អនុកម្មំ ឧទានាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សតិ ។ ទុតិ-
យម្បិ អយ្យា ។ មេ ។ តតិយម្បិ អយ្យា ភិក្ខុនិសង្ឃោ
ភិក្ខុសង្ឃំ បវារេតិ ទិដ្ឋន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ
វា វទនុ អយ្យា ភិក្ខុសង្ឃោ ភិក្ខុនិសង្ឃំ អនុកម្មំ
ឧទានាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សតិ ។

[២៥២] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
ភិក្ខុនំ ឧទោសបំ វេយ្យេន្តំ បវារណំ វេយ្យេន្តំ សវចនីយំ
ករោន្តំ អនុវាទំ បដ្ឋបេន្តំ ឌីកាសំ កាវេន្តំ ចោទេន្តំ
សារេន្តំ ។ មេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ មេ ។
ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុស្ស ឧទោសថោ វេយ្យេតោ
វេយ្យេតោ អដ្ឋវេតោ វេយ្យេន្តិយោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ន
បវារណា វេយ្យេតោ វេយ្យេតោ អដ្ឋវេតោ វេយ្យេន្តិយោ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ន សវចនីយំ កាតតំ កតម្បិ
អតតំ ករោន្តិយោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ន អនុវាទោ
បដ្ឋវេតោ បដ្ឋវេតោ អប្បដ្ឋវេតោ បដ្ឋវេន្តិយោ

និយមន័យ ចុះវត្ត

ពោលជាសំភៀនភិក្ខុនិសង្ស កាលបើឃើញច្បាស់ហើយ នឹងសម្តែង
ចេញ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង
ឡាយ ភិក្ខុនិសង្សសូមបរាណានឹងភិក្ខុសង្សដោយឃើញក្តី ដោយពួក
ដោយរង្សៀសក្តី បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមភិក្ខុសង្សអាស្រ័យ
សេចក្តីអនុគ្រោះ ពោលជាសំភៀនភិក្ខុនិសង្ស កាលបើឃើញច្បាស់
ហើយ នឹងសម្តែងចេញ ។

[២៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយ យាត់ទេវបុរសថ យាត់
បរាណារបស់ពួកភិក្ខុ ធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) ផ្តើម
អនុវត្តទានិករណ៍ ឲ្យភិក្ខុធ្វើធុកាស (ដើម្បីចោទ) ចោទ (ភិក្ខុ) រំលឹក
(ភិក្ខុ) ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិ
មិនត្រូវយាត់ទេវបុរសរបស់ភិក្ខុ សូម្បីយាត់ហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបាន
យាត់ឡើយ កាលបើយាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុនិមិនត្រូវយាត់បរាណា
សូម្បីយាត់ហើយក៏ឈ្មោះថាមិនបានយាត់ កាលបើយាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
ភិក្ខុនិមិនត្រូវធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) សូម្បីធ្វើហើយ
ក៏ឈ្មោះថាមិនបានធ្វើ កាលបើធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុនិមិនត្រូវផ្តើមអនុ-
វត្តទានិករណ៍ សូម្បីផ្តើមហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានផ្តើម កាលបើផ្តើម

កិច្ចនិទ្ទេស ឧបោសថាទិដ្ឋិបនំ

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ន ឡិកាសោ កាវេតញោ ការិ-
តោបិ អការិតោ កាវេន្តិយា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ន
ចោទេតញោ ចោទិតោបិ អចោទិតោ ចោទេន្តិយា អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ន សាវេតញោ សារិតោបិ អស្សារិតោ^(១)
សាវេន្តិយា អាបត្តិ ទុក្ខជស្សានិ ។

[២៥៥] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិទំ
ឧបោសថំ វេយ្យោ បវាណំ វេយ្យោ សវចនិយំ ករោន្តិ
អនុវាទំ បដ្ឋវេយ្យោ ឡិកាសំ កាវេន្តិ ចោទេន្តិ សាវេន្តិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុណា ភិក្ខុនិយា ឧបោសថំ វេយ្យោ វេយ្យោ វេយ្យោ
សុដ្ឋបិតោ វេយ្យោស្ស អនាបត្តិ បវាណំ វេយ្យោ
វេយ្យោ វេយ្យោ វេយ្យោស្ស អនាបត្តិ សវចនិ-
យំ កាតុំ កតិបំ សុកតំ ករោន្តិស្ស អនាបត្តិ
អនុវាទំ បដ្ឋវេយ្យោ បដ្ឋវេយ្យោ សុប្បដ្ឋបិតោ^(២) បដ្ឋវេ-
ន្តិស្ស អនាបត្តិ ឡិកាសំ កាវេតុំ ការិតោបិ សុការិ-

១ ឧ. ម. អសារិតោ ។ ២ ឧ. ម. សុប្បដ្ឋបិតោ ។

ពិភ្នំទន្ធកៈ ការឃាត់ទេវាសថិណ្ឌដើម

ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុនិមន្តត្រូវឲ្យគេធ្វើឧកាស(ដើម្បីចោទ)បើទុកជាឲ្យគេធ្វើ
ហើយកំណ្លោះថាមិនបានឲ្យធ្វើ កាលបើឲ្យធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុនិមន្ត
ត្រូវចោទភិក្ខុទេ បើទុកជាចោទហើយ កំណ្លោះថាមិនបានចោទ កាល
បើចោទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុនិមន្តត្រូវរំលឹកពួកភិក្ខុទេ ទោះបីរំលឹកហើយ
កំណ្លោះថាមិនបានរំលឹក កាលបើរំលឹក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៥៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ឃាត់ទេវាសថ ឃាត់បរា-
រណារបស់ពួកភិក្ខុនិ ធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ(ក្នុងអធិករណ៍)ផ្ដើមអនុវត្ត
ធិករណ៍ ឲ្យភិក្ខុនិធ្វើឧកាស (ដើម្បីចោទ)ចោទ (ភិក្ខុនិ) រំលឹក (ភិក្ខុនិ) ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្ដីនិះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឃាត់ទេវា-
សថដល់ភិក្ខុនិ ទេវាសថដែលឃាត់ហើយ កំណ្លោះថាឃាត់ដោយប្រវ័ត
ភិក្ខុដែលឃាត់មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុឃាត់បរាណា បរាណាដែលឃាត់
ហើយកំណ្លោះថាឃាត់ដោយប្រវ័ត ភិក្ខុដែលឃាត់មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យ
ភិក្ខុធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) ទោះបីភិក្ខុធ្វើហើយ កំណ្លោះ
ថាធ្វើដោយប្រវ័ត ភិក្ខុដែលធ្វើ មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុផ្ដើមអនុវត្តធិករណ៍
ទោះបីភិក្ខុផ្ដើមហើយ កំណ្លោះថាផ្ដើមឡើងដោយប្រវ័ត ភិក្ខុដែលផ្ដើម
មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុបើកឧកាស (ដើម្បីចោទ) ទោះបីភិក្ខុបើកហើយ

និយម័ទិពេ បុល្លវត្តោ

តោ កាវេន្តស្ស អនាបត្តិ ហោទេតុំ ហោទិតាបិ សុហោ-
ទិតា ហោទេន្តស្ស អនាបត្តិ សាវេតុំ សាវិតាបិ សុស្សា-
វិតា សាវេន្តស្ស អនាបត្តិតិ ។

[២៥៦] តេន ទោ បន សមយេន ធិត្តិយា ភិក្ខុ-
និយោ យានេន យាយន្តិ ឥត្តិយុត្តេនបិ បុរិសន្តវេន
បុរិសយុត្តេនបិ ឥត្តន្តវេន ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ទិ-
យន្តិ វិទាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យជាបិ កត្តាមហិកាយា-
តិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
និយោ យានេន យាយិតត្ថំ យា យាយេយ្យ យតា-
ធម្មោ កាវេន្តោតិ ។

[២៥៧] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតវា
ភិក្ខុនិ តិលាណា ហោតិ ន សក្កោតិ បទសា កន្តំ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនិយោ តិលាណាយ យានេន យាយិត្តន្តិ^(១) ។
អថទោ ភិក្ខុនិ ឯ ឯតទហោសិ ឥត្តិយុត្តំ នុ ទោ

១ ឧ. ម. អនុធានាមិ វិក្កវេ តិលាណាយ យាយនិ ។

វិទយបិដក ចុល្លវគ្គ

ក៏ឈ្មោះថាបើកដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលបើក មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុពោទ
(ភិក្ខុនី) ទោះបីភិក្ខុពោទហើយ ក៏ឈ្មោះថាពោទដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែល
ពោទ មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុរំលឹក (ភិក្ខុនី) ទោះបីភិក្ខុរំលឹកហើយ ក៏ឈ្មោះ
ថារំលឹកដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលរំលឹក មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៥៦] សម័យនោះឯង ធាតុយាភិក្ខុនីទៅដោយយានដែលទឹម
គោញ្យមានប្រុសជាអ្នកបរខ្លះ ដែលទឹមគោឈ្មោល មានស្រីជាអ្នកបរខ្លះ។
មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស គំនងៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូច
ជាស្រីអ្នកលេងទឹកក្នុងទន្លេគង្គានឹងទន្លេមហិ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវទៅដោយយានទេ ភិក្ខុនីណាទៅ វិន័យធរ
ត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

[២៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបមានជម្ងឺមិនអាចនឹងដើរទៅ
ដោយជើងបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុនីដែលមានជម្ងឺទៅដោយយានបាន ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីទាំង
ឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់អនុញ្ញាតយាន)

កិច្ចនិទ្ទេស សិរិកិច្ចនិទ្ទេស

ប្តីសយ្យត្តំ នុ ខោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាហោ-
ចេស្មំ ។ អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ ស្តីយ្យត្តំ ប្តីសយ្យត្តំ
ហត្ថវដ្ឋកន្តិ ។

[២៥៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្សា ភិក្ខុ-
និយា យានុត្សរតេន ពាឡិកា អដាស្កកំ អហោសិ ។
ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ
សិវកំ វាជនីនិ ។

[២៥៩] តេន ខោ បន សមយេន អឡុកាសិ
កណិកា ភិក្ខុនីសុ បព្វជិតា ហោតិ ។ សា ច^(១)
សាវត្តំ កន្តកាមា ហោតិ ភក្កវតោ សន្តិកេ ឧប-
សម្បជ្ជិស្សាមិតិ ។ អស្សេស្ស ខោ ជុត្តា អឡុកា-
សិ កិវ កណិកា សាវត្តំ កន្តកាមាតិ ។ តេ មត្តេ
បរិយ្យជ្ជិសុ ។ អស្សេសិ ខោ អឡុកាសិ កណិកា
ជុត្តា កិវ មត្តេ បរិយ្យជ្ជិតាតិ ភក្កវតោ សន្តិកេ ទ្ធតំ
វាហោសិ អហំ ហិ ឧបសម្បជ្ជិតុកាមា កងំ នុ ខោ
មយា បដិបដ្ឋិតព្វន្តិ ។ អថខោ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ និទានេ

១ ឧ. ម. យេនពេសុ ចសទ្ធា ន បញ្ញាយតិ ។

កិច្ចនិទន្ទៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតក្រែស្មែងដាងើម

ដែលទើមគោញី ឬយានដែលទើមគោឈ្មោលហ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយានដែលទើមគោញី ដែល
ទើមគោឈ្មោលនឹងយានដែលអូសដោយដៃ (មានស្រី ឬប្រុស ជាអ្នក
អូស) ។

[២៥៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូប កើតសេចក្តីមិនសប្បាយ
ជាខ្លាំងដោយសារទេះទង្គិច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតក្រែស្មែង នឹងអង្រឹងស្មែង ។

[២៥៩] សម័យនោះឯង មានស្រីផ្កាមាសឈ្មោះអឌ្ឍកាសី មក
បួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុនី ។ នាងអឌ្ឍកាសីនោះ ចង់ទៅនគរសាវត្ថី
ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបានទេសម្យទា ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ពួកអ្នកលេងបានឮដំណឹងថា នាងអឌ្ឍកាសីស្រីផ្កាមាសចង់ទៅ
នគរសាវត្ថី ។ ពួកអ្នកលេងទាំងនោះ ក៏ចាំស្តាប់ត្រង់កណ្តាលផ្លូវ ។ នាង
អឌ្ឍកាសីស្រីផ្កាមាសបានឮដំណឹងថា ពួកអ្នកលេងចាំស្តាប់ត្រង់កណ្តាល
ផ្លូវដូច្នោះ ក៏បញ្ជូនទូតទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា ដ្បិតខ្ញុំម្ចាស់
ចង់ទេសម្យទា តើខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ។ ព្រោះនិទាននេះ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ឯតស្មី បករណោ ធម្មី កងំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេស្ម
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ ទ្ធានេនបិ ឧបសម្មាទេនុន្តំ ។ កិក្ខុ-
ទ្ធានេន ឧបសម្មាទេន្តំ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេ-
សំ ។ ន កិក្ខុវេ កិក្ខុទ្ធានេន ឧបសម្មាទេតព្វា យោ
ឧបសម្មាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតំ ។ សិក្ខុមាធាទ្ធា-
នេន ឧបសម្មាទេន្តំ ។ បេ ។ សាមណោរទ្ធានេន ឧប-
សម្មាទេន្តំ ។ បេ ។ សាមណោរទ្ធានេន ឧបសម្មាទេន្តំ
។ បេ ។ ពាលាយ អព្យត្តាយ ទ្ធានេន ឧបសម្មាទេន្តំ ។
ន កិក្ខុវេ ពាលាយ អព្យត្តាយ ទ្ធានេន ឧបសម្មាទេតព្វា
យោ ឧបសម្មាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស អនុជាធាមិ
កិក្ខុវេ ព្យត្តាយ កិក្ខុនិយោ បដិពាលាយ ទ្ធានេន
ឧបសម្មាទេនុំ ។ តាយ ទ្ធានេន កិក្ខុនិយោ សង្ឃ
ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ កវិត្តា កិក្ខុនិ-
បាទេ វង្កិត្តា ទុក្កជិកំ និសិទិត្តា អញ្ញលី បត្តហេត្តា
ឯវមស្ស វចនិយោ ឥត្តញ្ញាមា អយ្យា ឥត្តញ្ញាយ
អយ្យាយ ឧបសម្មាទេនេត្តា ឯកតោ ឧបសម្មាទេ

វិទយបិដក ចុល្លវត្ត

ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគធ្វើធម្មិកថា ក្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឲ្យទេសសម្បទា
សូម្បីដោយទូតក៏បាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ឲ្យទេសសម្បទា (ដល់ភិក្ខុនី)
ដោយភិក្ខុទូត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ឲ្យទេសសម្បទា (ដល់ភិក្ខុនី) ដោយភិក្ខុទូតទេ ភិក្ខុណាឲ្យទេសសម្បទា ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឲ្យទេសសម្បទា(ដល់ភិក្ខុនី)ដោយសិក្ខុមា
នាទូត ។ បេ ។ ឲ្យទេសសម្បទាដោយសាមណេរទូត ។ បេ ។ ឲ្យទេសសម្ប-
ទាដោយសាមណេរទូត ។ បេ ។ ឲ្យទេសសម្បទាដល់ទេសសម្បទាបេត្តា
ដែលល្ងង់មិនឆ្ងាសដោយទូត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យទេសសម្បទា ដល់ទេសសម្បទាបេត្តា ដែលល្ងង់មិន
ឆ្ងាសដោយទូតទេ ភិក្ខុណាឲ្យទេសសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឲ្យទេសសម្បទាដល់ភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិ-
ពលដោយទូតបាន ។ ភិក្ខុនីជាទូតនោះ គប្បីចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើចីពរ
រៀនសូត្រម្ខាង ក្រាបថ្វាយបង្គំបាទនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រ-
ហោងផ្គង់អញ្ជូលរឿង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ទេសសម្បទាបេត្តាល្មោះនេះ របស់ភិក្ខុនីល្មោះនេះ បានទេសសម្បទាដោយ

វិញ្ញាណប្បដិសន្ធិ ទូតេន ញត្តិចក្កតាម្មឧបសម្ព័ត្ត

ភិក្ខុនិសង្ខេប វិសុទ្ធា សា កេនចិទេវ អន្តរាយេន
នាគច្ឆតិ ឥត្តន្តាមា អយ្យា សង្ឃំ ឧបសម្មទំ យាចតិ
ឧល្លុម្បតុ តំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្មំ ឧទានាយ ។ ឥត្ត-
ន្តាមា អយ្យា ឥត្តន្តាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្មនាបេក្ខា
ឯកតោ ឧបសម្មន្តា ភិក្ខុនិសង្ខេប វិសុទ្ធា សា
កេនចិទេវ អន្តរាយេន នាគច្ឆតិ តតិយម្មំ អយ្យា
ឥត្តន្តាមា សង្ឃំ ឧបសម្មទំ យាចតិ ឧល្លុម្បតុ តំ
អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្មំ ឧទានាយ ។ ឥត្តន្តាមា
អយ្យា ឥត្តន្តាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្មនាបេក្ខា ឯក-
តោ ឧបសម្មន្តា ភិក្ខុនិសង្ខេប វិសុទ្ធា សា កេនចិទេវ
អន្តរាយេន នាគច្ឆតិ តតិយម្មំ អយ្យា ឥត្តន្តាមា
សង្ឃំ ឧបសម្មទំ យាចតិ ឧល្លុម្បតុ តំ អយ្យា
សង្ឃោ អនុកម្មំ ឧទានាយាតិ ។

កិច្ចនិទានៈ ញត្តិចតុត្តកម្មឧបសម្បទាដោយទុក

ចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិសង្សៈហើយ ទបសម្បទាបេត្តានោះ មក
ពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បតិក្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ឥឡូវ
ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ សូមទបសម្បទានឹងសង្សៈ (ម្តងទៀត) បតិក្រ
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមព្រះសង្សៈអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោច
ស្រង់ទបសម្បទាបេត្តានោះ ។ បតិក្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ទបសម្ប-
ទាបេត្តាឈ្មោះនេះ របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទាដោយ
ចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិសង្សៈហើយ ឥឡូវ ទបសម្បទាបេត្តានោះ
មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បតិក្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ សូមទបសម្បទានឹងសង្សៈ (ម្តងទៀត) បតិក្រ
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមព្រះសង្សៈអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោច
ស្រង់នូវទបសម្បទាបេត្តានោះ អស់វារៈពីរដងផង ។ បតិក្រលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយ ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
បានទបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនិសង្សៈហើយ ឥឡូវ
ទបសម្បទាបេត្តានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បតិក្រ
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ សូមទបសម្បទានឹង
សង្សៈ (ម្តងទៀត) បតិក្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមព្រះសង្សៈអាស្រ័យ
សេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ ទបសម្បទាបេត្តានោះអស់វារៈបីដងផង ។

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

[២៦០] ឲ្យត្រួត កិក្ខុណា បដិសោយន សង្ឃោ ញា
បេតញោ សុណាតុ មេ កន្លៃ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តា-
មាយ ឧបសម្បទាបេត្តា ឯកតោ ឧបសម្បទា កិក្ខុនី-
សង្ឃោ វិសុទ្ធា សា កេនចិទេវ អន្តរាយេន នាគច្ឆតិ
ឥត្តន្តាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្តន្តាមាយ
បវត្តនិយោ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមំ
ឧបសម្បទេយ្យ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយោ ។ ឯសា ញត្តិ ។
សុណាតុ មេ កន្លៃ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមាយ
ឧបសម្បទាបេត្តា ឯកតោ ឧបសម្បទា កិក្ខុនីសង្ឃោ
វិសុទ្ធា សា កេនចិទេវ អន្តរាយេន នាគច្ឆតិ ឥត្តន្តាមា
សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយោ
សង្ឃោ ឥត្តន្តាមំ ឧបសម្បទេតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្ត-
និយោ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្តាមាយ
ឧបសម្បទា ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយោ សោ តុល្លាស្ស

និយមន័យ ចូលវត្ត

(២៦០) ភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពល គប្បីប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ
របស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុង
សំណាក់ភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវទបសម្បទាបេត្តានោះមកពុំបាន ព្រោះ
មានអន្តរាយណាមួយ ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ
ជាបវត្តនី សូមទបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ បើកម្មមានកាលគួរ
ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនី
ឈ្មោះនេះជាបវត្តនីឲ្យបានទបសម្បទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ របស់ភិក្ខុនី
ឈ្មោះនេះ បានទបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី
សង្ឃហើយ ឥឡូវទបសម្បទាបេត្តានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយ
ណាមួយ ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តនី
សូមទបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ឥឡូវនេះសង្ឃញ៉ាំងទបសម្បទា
បេត្តាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តនីឲ្យបានទបសម្បទា ។ ទប-
សម្បទានៃទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តនីសម
គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម

វិក្កុនិទន្ធកេ ទូកេន ញត្តិចត្តកម្មឧបសម្បទា

យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្ត
វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្ត វនាមិ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទា-
បេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្បទា ភិក្ខុនិសង្ឃោ វិសុទ្ធា សា
កេនចិទេវ អន្តរាយេន បាតច្និតិ ឥត្តន្តាមា សង្ឃ
ឧបសម្បទិ យាចិតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយា ។ សង្ឃោ
ឥត្តន្តាមិ ឧបសម្បទេតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយា ។
យស្សាយស្មតោ ឧមតិ ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទា
ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ
សោ ភាសេយ្យ ។ ឧបសម្បទា សង្ឃេន ឥត្តន្តាមា
ឥត្តន្តាមាយ បវត្តនិយា ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
តុណ្ណិ ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។ តាវទេវ ជាយោ មេតញ្ច
ឧត្តប្បមាលាំ អាចិត្តិតតំ ទិវសភាតោ អាចិត្តិតញ្ច

កិច្ចនិទានៈ ញត្តិចតុត្តកម្មឧបសម្បទាដោយទូត

មិនសមគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
គប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រ-
កាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃ
ស្តាប់ខ្ញុំ ទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ របស់ភិក្ខុនិយ្ទាននេះបានទបសម្បទា
ដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងសំណាក់នៃភិក្ខុនិសង្ឃហើយ ឥឡូវទប-
សម្បទាបេត្តានោះមកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ ទបសម្បទា-
បេត្តាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនិយ្ទាននេះជាបវត្តិនី សូមទបសម្បទានឹងសង្ឃ
(ម្តងទៀត) ។ ឥឡូវនេះសង្ឃញ្ញាងទបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះមានភិក្ខុនិ-
យ្ទាននេះជាបវត្តិនី ឲ្យបានទបសម្បទា ។ ទបសម្បទានៃទបសម្បទាបេត្តា
ឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនិយ្ទាននេះជាបវត្តិនី សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកដ៏
មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ទបសម្ប-
ទាបេត្តាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនិយ្ទាននេះជាបវត្តិនី សង្ឃបានឲ្យទបសម្បទា
ហើយ ។ ទបសម្បទាកម្មនេះសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ
បានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀម
យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុត្រូវវេសស្រមោល ប្រាប់ប្រមាណរដូវ ប្រាប់ចំណែកថ្ងៃ

៣៣៦

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

សន្តិភិ អាចិក្ខុតញ្ច ភិក្ខុនិយោ វត្តញ្ច តស្ស តយោ
ច និស្សយេ អដ្ឋ ច អត្តរណីយានិ អាចិក្ខេយ្យោភិ ។

(២៦០) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ
អរញ្ញេ វិហារន្តំ ។ ធុតា ទ្ធសេន្តំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ អរញ្ញេ វត្តញ្ច យោ
វសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខេស្សតិ ។

(២៦២) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតវេន ទុទា-
សកេន ភិក្ខុនិសង្ឃស្ស ទុទ្ទោសិតោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ទុទ្ទោសិតន្តំ ។ ទុទ្ទោសិតោ ន សម្មតិ ។ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទុបស្ស-
យន្តំ ។ ទុបស្សយោ ន សម្មតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ នវកម្មន្តំ ។ នវកម្ម
ន សម្មតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ បុត្តលកំបិ កាតុន្តំ ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ប្រាប់សន្តិភី នឹងត្រូវប្រាប់ពួកភិក្ខុនីថា នាងទាំងឡាយត្រូវប្រាប់និស្ស័យ
៣ យ៉ាងផង អករណីយកិច្ច ៤ យ៉ាងផង ដល់ភិក្ខុនីថ្មីនោះ ។

(២៦១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយទៅនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួក
អករណេវតែងប្រទូស្ត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន
ត្រូវនៅក្នុងព្រៃទេ ភិក្ខុនីណានៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៦២) សម័យនោះឯង ទេវាសកម្មាក ប្រគេនយ៉ាង(សម្រាប់
ជាកររបស់) ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតយ៉ាង ។ យ៉ាងក៏មិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្ទះ ។ ផ្ទះក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវនវកម្ម (ការ
ងារថ្មី) ។ នវកម្មក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
នីទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើនវកម្មនោះទៅជារបស់បុគ្គលវិញ ។

ភិក្ខុនិទ្ទេកេ អញ្ញតិវិភិក្ខុ ភិក្ខុនិសម្មតិ

[២៦៣] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតារា
ឥត្តំ សម្មុស្សន្តតញ្ញា ភិក្ខុនិស្សំ បព្វជិតា ហោតិ ។
តស្ស បព្វជិតាយ តញ្ញា វុដ្ឋាសិ ។ អថទោ តស្ស
ភិក្ខុនិយោ ឯតទហោសិ កេនំ នុ ទោ មយោ ឥមស្មី
នារកេ បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេ-
ចេសុំ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ ឆោសេតុំ យាវ សោ
នារកោ វិញ្ញតំ នាបុណាតិ ។ អថទោ តស្ស
ភិក្ខុនិយោ ឯតទហោសិ មយោ ច ន លញ្ញា
ឯកកាយ វត្តំ អញ្ញាយ ច ភិក្ខុនិយោ ន លញ្ញា
នារកេន សហវត្តំ កេនំ នុ ទោ មយោ បដិបដ្ឋិ-
តព្វន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុ-
ជាជាមិ ភិក្ខុវេ ឯកំ ភិក្ខុនិ សម្មុដ្ឋិតា តស្ស ភិក្ខុនិយោ
ទុតិយំ នាតុំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ សម្មុដ្ឋិតញ្ញា ។ បឋមំ
ភិក្ខុនិ យាចិត្តា យាចិត្តា ព្យត្តាយ ភិក្ខុនិយោ
បដិពលាយ សង្ឃោ ញាបេតញ្ញោ សុណាតុ មេ អយ្យ
សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមិ
ភិក្ខុនិ សម្មុដ្ឋេយ្យ ឥត្តន្ទាមាយ ភិក្ខុនិយោ ទុតិយំ ។

វិញ្ញាណទុក្ខៈ រឿងស្រីម្នាក់ នឹងការសន្មតវិញ្ញាណ

[២៦៣] សម័យនោះឯង មានស្រី ១ នាក់ មានគភ៌នៅខ្ចី ចូល
មកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ។ លុះស្រីនោះបួសហើយ គភ៌ក៏ប្រសូត
មក ។ ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញនឹងថែរក្សាទារក
នេះ ដោយប្រការដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺជាគតអន្តញ្ញាតឲ្យបញ្ជូនដរាបតែទារកនោះបានដឹងក្តី ។ ទើបភិក្ខុ-
នីនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញម្នាក់ឯងនៅជាមួយនឹងក្មេង
ប្រុសមិនបាន ទាំងភិក្ខុនីដទៃទៀត ក៏នៅជាមួយនឹងក្មេងប្រុសមិនបាន តើ
អាត្មាអញត្រូវថែរក្សាដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគតអន្តញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុនី ១រូប ឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីនោះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវសូមភិក្ខុនីជាមុន លុះសូម
រួចហើយគប្បីឲ្យភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពល ប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះ
នាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។

ព្យាដ

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃេ សង្ឃោ
ឥត្តន្ទាមំ កិក្ខុនិ សម្មន្ទតិ ឥត្តន្ទាមាយ កិក្ខុនិយោ
ទុតិយំ ។ យស្ស អយ្យយ មតិ ឥត្តន្ទាមាយ
កិក្ខុនិយោ សម្មតិ ឥត្តន្ទាមាយ កិក្ខុនិយោ ទុតិយាយ
សា តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សា កាសេយ្យ។ សម្មតា
សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមា កិក្ខុនិ ឥត្តន្ទាមាយ កិក្ខុនិយោ
ទុតិយោ ។ មតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេត
នារយាមិតិ ។ អថទោ តស្ស ទុតិយកាយ កិក្ខុនិយោ
ឯតទហោសិ កតំ ន ទោ មយា ឥមស្មី នារកេ
បដិបជ្ជិតត្ថន្តិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេសុំ ។
អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ វេយត្វា សាតាវ យថា អញ្ញោ^(១) បុរិសេ
បដិបជ្ជិតិ^(២) ឯវំ តស្មី នារកេ បដិបជ្ជិតុនិ ។

[២២៤] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតវា កិក្ខុនិ
តុវធម្មំ អង្គបដ្ឋា ហោតិ មាណត្តចារិដិ ។ អថទោ តស្ស
កិក្ខុនិយោ ឯតទហោសិ មយា ច ន លញ្ញា ឯកិកាយ
វតំ អញ្ញាយ ច កិក្ខុនិយោ ន លញ្ញា សហ មយា វតំ

១ អញ្ញស្មី ។ ២ ឧ. ម. បដិបជ្ជិតិ ។

វិនយបិដក បុល្លវត្ត

នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិក្ខុនី
ឈ្មោះនេះឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។ ការសន្មតកិក្ខុនីឈ្មោះ
នេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា
នាងជាម្ចាស់អង្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា
នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ កិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបាទសន្មត
ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះហើយ ។ ការសន្មតនេះ សមគួរដល់
សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក្ខនូវដំណើរនេះ
ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនីជាគំរប់ពីរបស់កិក្ខុនី
នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញត្រូវថែរក្សាក្នុងទារកនោះដូច
ម្តេច ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យថែរក្សា
ក្នុងទារកនោះដូចជាប្រតិបត្តិក្នុងបុរសដទៃដែរ វៀរលែងតែការដេកក្នុងផ្ទះ
ជាមួយគ្នាចេញ ។

[២៦៤] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុនី ១ រូប ត្រូវគរកាបត្តិហើយ
នៅប្រព្រឹត្តមានត្តិ ។ កិក្ខុនីនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញ
ម្នាក់ឯងនៅមិនបាន ទាំងកិក្ខុនីឯទៀត ក៏នៅជាមួយ អាត្មាអញមិនបាន

កិច្ចនិទានុកេ កិច្ចនិសម្មតិ ១ កិច្ចនិយា សិក្ខាបច្ចុប្បន្នំ

កេតិ ធុ ខោ មយា បដិបជ្ជិតត្ថន្តិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ
អាហារេចសំ ។ អនុជាជាមិ កិក្ខុវេ ឯកំ កិក្ខុនី សម្មន្តត្ថា
តស្សា កិក្ខុនិយា ទុតិយំ ទានុំ ។ ឯវត្ថុ បន កិក្ខុវេ
សម្មន្តត្ថា ។ បឋមំ កិក្ខុនី យាចិតត្ថា យាចិត្តា ព្យត្តាយ
កិក្ខុនិយា បដិពលាយ សង្ឃោ ញាបេតពោ សុណានុ
មេ អយ្យេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ
ឥត្តន្តាមំ កិក្ខុនី សម្មន្តយ្យ ឥត្តន្តាមាយ កិក្ខុនិយា
ទុតិយំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណានុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ
សង្ឃោ ឥត្តន្តាមំ កិក្ខុនី សម្មន្តតិ ឥត្តន្តាមាយ
កិក្ខុនិយា ទុតិយំ ។ យស្សា អយ្យាយ ខមតិ ឥត្តន្តា-
មាយ កិក្ខុនិយា សម្មតិ ឥត្តន្តាមាយ កិក្ខុនិយា
ទុតិយាយ សា តុល្លាស្ស យស្សា នក្ខមតិ សា
កាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ឃន ឥត្តន្តាមា កិក្ខុនី ឥត្តន្តា-
មាយ កិក្ខុនិយា ទុតិយា ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្សា
តុល្លា ។ ឯវេមតំ ជារយាមីតិ ។

(២៦៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវា កិក្ខុនី
សិក្ខំ អប្បច្ចក្ខាយ^(១) វិព្វាមិ ។ សា បុន បច្ចាតត្ថា

១ ខ. ម. បច្ចុញយ ។

កិច្ចនិទានៈ ការសន្មតិកិច្ចនឹងការមិនពោលលាសិក្ខារបស់កិច្ចនិ

អាត្មាអញ្ញត្តិប្រតិបត្តិដូចម្តេចហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នឹងចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុនី ១ រូបឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីនោះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវសូមភិក្ខុនីជាមុនសិន
លុះសូមរួចហើយ ភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិពាល គប្បីផ្សំសង្ឃថា បពិត្រ
នាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។ នេះ
ជាញត្តិ ។ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវនេះ សង្ឃ
សន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។ ការសន្មត
ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ គួរដល់នាងជាម្ចាស់
អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា
នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីនិយាយឡើង ។ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបាន
សន្មតឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីឈ្មោះនេះហើយ ។ ការសន្មតនេះ គួរដល់
សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំដំណើរនេះទុក
ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៦៥) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូប មិនបានពោលលា
សិក្ខា ហើយស្រាប់តែសឹកចេញទៅ ។ នាងនោះ ក៏ត្រឡប់មក

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ភិក្ខុនិយោ ឧបសម្បទំ យាចិ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ
អាពោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ សិក្ខាបច្ចក្ខានំ
យទេវ សា វិញ្ញាណា តទេវ សា ភិក្ខុនិគំ ។

(២៦៦) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា ភិក្ខុនិ

សកាសាវា តត្ថាយតំ សង្កមំ ។ សា បុន បច្ចាគត្តា

ភិក្ខុនិយោ ឧបសម្បទំ យាចិ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ

អាពោចេសុំ ។ យា សា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិ សកាសាវា

តត្ថាយតំ សង្កត្តា សា អាតតា ន ឧបសម្បទេតញ្ញតិ។

(២៦៧) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ

បុរិសេហិ អភិវាទំ កេសច្នេនំ នឧច្នេនំ វណាប្ប-

ដិកម្មំ កក្កបាយន្តា ន សាទិយន្តំ ។ ភតវតោ

ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ សាទិយត្ថនំ។

វិនយបិដក ចូលវគ្គ

សូមទុបសម្បទានឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយវិញ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ(បើ)ភិក្ខុនីមិនបានពោលលាសិក្ខាទេ ភិក្ខុនីនោះសឹកចេញទៅ
ព្រោះហេតុណា នាងនោះមិនហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះវត្តហេតុនោះឯង ។

(២៦៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូបចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរិយ

ទាំងសំពត់កាសាវៈ នាងនោះក៏ត្រឡប់មកសូមទុបសម្បទានឹងភិក្ខុនីទាំង
ឡាយវិញ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីណា
ចូលទៅកាន់តិរិយទាំងសំពត់កាសាវៈ ហើយនាងនោះត្រឡប់មកវិញ
សង្ឃឹមនត្រូវឲ្យទុបសម្បទាទេ ។

(២៦៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានសេចក្តីរង្ស៊ីសមិន

ត្រេកអរចំពោះកិរិយាថ្វាយបង្គំ ការការសក់ ការកាត់ក្រចក ចំពោះ
ការរក្សាដំបៅមួយអន្លើដោយបុរសទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីត្រេកអរបាន ។

កិច្ចនិទានុកោ កិច្ចនិទានំ បល្លង្កេន និសីទោទំ

[២៦៨] តេន ខោ បន សមយេន កិក្កនិយោ
បល្លង្កេន និសីទន្តិ បណ្ឌិសម្មស្សំ សាទិយន្តិ^(១) ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ។ ន កិក្កវេ កិក្កនិ-
យោ បល្លង្កេន និសីទិតត្ថំ យោ និសីទេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កិដស្សតិ ។

[២៦៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតារា កិក្កនិ
តិលាណ ហោតិ ។ តស្ស វិនា បល្លង្កា^(២) ន ជាសុ
ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ។ អនុជាណមិ
កិក្កវេ កិក្កនិយោ អឡបល្លង្កេន ។

[២៧០] តេន ខោ បន សមយេន កិក្កនិយោ
វច្ឆក្កនិយោ វច្ឆំ កេហេន្តិ ។ ធាត្វកិយោ កិក្កនិយោ តត្តវ
តត្ថំ ចានេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ន
កិក្កវេ កិក្កនិយោ វច្ឆក្កនិយោ វច្ឆោ កាតព្វោ យោ
កេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កិដស្ស ។ អនុជាណមិ កិក្កវេ
ហោដ្ឋាវិវេដ ឧបវិបដិច្ចន្នេ វច្ឆំ កាតុន្តិ ។

[២៧១] តេន ខោ បន សមយេន កិក្កនិយោ ចុណ្ណា-
ន នហាយន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិនាចេន្តិ

១ ទ. សាទិយន្តិ ។ ២ ទ. ម. បល្លង្កេន ។

កិក្ខុនីទន្ធកៈ រឿងពួកកិក្ខុនីអង្គុយពែនក្លែនជាងើយ

[២៦៨] សម័យនោះឯង កិក្ខុនីទាំងឡាយអង្គុយពែនក្លែនហើយ
ក៏ត្រេកអរនឹងសម្បុសក្រែងជើង ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ
កិក្ខុនីមិនត្រូវអង្គុយពែនក្លែនឡើយ កិក្ខុនីណាអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[២៦៩] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុនី ១ រូបឈឺ ។ កិក្ខុនីនោះ
បើរៀនពែនក្លែនមិនមានសេចក្តីសប្បាយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
នីទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុនីអង្គុយពែនជើងមានបាន ។

[២៧០] សម័យនោះឯង កិក្ខុនីទាំងឡាយ បន្ទាបង់វិច្ឆ័យក្នុង
បង្គំនុះ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីក៏ទៅរំលូតភិក្ខុ (កូន) ក្នុងបង្គំនុះនោះឯង ។
កិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវបន្ទាបង់វិច្ឆ័យក្នុង
បង្គំនុះ កិក្ខុនីណាបន្ទាបង់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ
គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុនីបន្ទាបង់វិច្ឆ័យទៅក្នុងទីខាងក្រោម ដែលមិនមាន
បិទបាំង មានបិទបាំងតែខាងលើជុំវិញ ។

[២៧១] សម័យនោះឯង កិក្ខុនីទាំងឡាយ ដួតទឹកដោយគ្រឿង
លំអិត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្កប់ថា

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិ កាមភោតិណិយោតិ ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុណិយោ ចុណ្ណោ ន
នហាយិតតំ យោ នហាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កុក្កសំ មត្តិកន្លំ ។

[២៧២] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុណិយោ
វាសិតកាយ^(១) មត្តិកាយ នហាយន្លំ ។ មនុស្ស
ទុដ្ឋាយន្លំ ទិយន្លំ វិនាចេន្លំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិ-
កាមភោតិណិយោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។
ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុណិយោ វាសិតកាយ មត្តិកាយ នហា-
យិតតំ យោ នហាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ បកតិមត្តិកន្លំ ។

[១៧៣] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុណិយោ
ជញ្ញាយវេ នហាយន្លំយោ កោលាហលំ អតំសុ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុណិយោ
ជញ្ញាយវេ នហាយិតតំ យោ នហាយេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្សតិ ។

១ ឧ. ម. វាសិតកាយ ។

វិនយបិណ្ឌ ចុល្លវត្ត

។ បេ ។ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឆ្លើយតទឹកដោយគ្រឿងលំអិតទេ ភិក្ខុនី
ណាឆ្លើយ ត្រូវតែបត់ទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវ
កុណ្ឌកន្លឹងដីស្អិត ។

(២៧២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឆ្លើយតទឹកដោយដីស្អិត
ដែលគេអប់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់
ថា ។ បេ ។ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឆ្លើយតទឹកដោយដីស្អិតដែលគេអប់ទេ
ភិក្ខុនីណាឆ្លើយ ត្រូវតែបត់ទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
នូវដីស្អិតប្រក្រតី ។

(២៧៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឆ្លើយតទឹកក្នុងរោងសម្រាប់
រក្សាកាយ ហើយធ្វើនូវកាលាហល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឆ្លើយតទឹកក្នុងរោងសម្រាប់រក្សាកាយទេ ភិក្ខុនីណា
ឆ្លើយ ត្រូវតែបត់ទុកដ ។

កិច្ចនិទានុកោ កិច្ចនិទំ សហយនំ

[២៧៤] តេន ទោ បន សមយេន កិក្កនិយោ
បដិសោតេ នហាយន្តិ ណាវសម្មស្សំ សាទិយន្តិ^(១) ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ ន កិក្កវេ កិក្កនិយោ
បដិសោតេ នហាយិតតំ យោ នហាយេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្សាតិ ។

[២៧៥] តេន ទោ បន សមយេន កិក្កនិយោ
អតិទ្តេ នហាយន្តិ ។ ធុត្តា ទ្ធិសេន្តិ ។ កតវតោ ឯត-
មត្តំ អាវោចេសុំ ។ ន កិក្កវេ កិក្កនិយោ អតិទ្តេ នហា-
យិតតំ យោ នហាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[២៧៦] តេន ទោ បន សមយេន កិក្កនិយោ
បុរិសតិទ្តេ នហាយន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ
វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិកាមកោតិនិយោតិ
។ បេ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ បេ ។ ន
កិក្កវេ កិក្កនិយោ បុរិសតិទ្តេ នហាយិតតំ យោ នហា-
យេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សា អនុជាណាមិ កិក្កវេ មហិទ្ធា-
តិទ្តេ នហាយិតតំ ។

តតិយកាណាវំ ។

កិច្ចនិទានុកោ និទ្ទិកំ ទសមំ ។

ឥម្មិ ខន្ធកេ វត្ថុ ឯកសតិ ធ ។

ភិក្ខុនិទានៈ ការងូតទឹករបស់ពួកភិក្ខុនិ

(២៧៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយឆ្លុតទឹក(វែរមុខទៅ)
ក្នុងទីប្រាសាទខ្សែទឹក ហើយត្រេកអរនឹងសម្ផស្សខ្សែទឹក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនត្រូវឆ្លុតទឹក (វែរមុខទៅ) កាន់ទីប្រាសាទ
ខ្សែទឹក ភិក្ខុនិណាឆ្លុត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៧៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ឆ្លុតទឹកក្នុងទីដែលមិនមែន
ជាកំពង់ ។ ពួកអ្នកលេងទៅប្រទូស្ត (ធ្វើអសន្តម្ម) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនត្រូវឆ្លុតទឹកក្នុងទីមិនមែនជាកំពង់ ភិក្ខុនិ
ណាឆ្លុត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ឆ្លុតទឹកក្នុងកំពង់ទឹក
សម្រាប់បុរស ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្គាប់
ថា ។ បេ ។ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនត្រូវឆ្លុតទឹក ក្នុងកំពង់សម្រាប់
បុរសទេ ភិក្ខុនិណាឆ្លុត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុនិឆ្លុតទឹកក្នុងកំពង់សម្រាប់ស្រីដ៏ប្រសើរ គឺភិក្ខុនិផងគ្នា ។

ពាលាវារៈ ទី ៣ ។

ចប់ ភិក្ខុនិទានៈ ទី ១០ ។

ក្នុងទានៈនេះ មានរឿង ១០៦ ។

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

តស្សុត្ថានំ

[២៧៧] បព្វជ្ជំ តោតមី យោចិ

នាទុញ្ញាសិ តថាគតោ

កបិលវត្ថុ វេសាលី

អគមាសិ វិនាយកោ ។

រដោតិណ្ណា^(១) កោដ្ឋកេសុ

អាទទុស្ស បវេទយិ ។

កញ្ជោតិ នយតោ យោចិ

មាតាតិ ទោសិកាតិ ច ។

វស្សុសតំ តទហុ ច

អភិក្កុ បច្ឆាសិសនា

បវារណា តុរុជម្ហា

១ ឧ. ម. រដោតិណ្ណោ ។

និយមបទ ចុល្លវត្ថុ

ទូទានគឺបញ្ជីរឿងនៃភិក្ខុនីខន្ធកៈនោះគឺ

(២៧៧) រឿងព្រះនាងបជាបតីគោតមីសូមបព្វជ្ជា ព្រះតថា-
គត ជាវិនាយកមិនទ្រង់អនុញ្ញាត ហើយស្តេចចេញចាកក្រុង
កបិលព័ស្តុទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ១ ។ រឿងព្រះនាងបជាប-
តីគោតមី មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ទ្រង់ព្រះសណ្តិត
ទៀបក្បាលព្រះហើយទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះអានន្ទ ១ ។
រឿងព្រះអានន្ទទូលសូមបព្វជ្ជា ឲ្យព្រះនាងគោតមី តាមន័យ
ដែលព្រះអង្គថា គួរនឹងបានសម្រេចមគ្គផលដែរ ដោយពោល
អាងថា ព្រះនាងគោតមី ជាព្រះមាតុចាផង ជាអ្នកចំពឹង
ព្រះអង្គផង ។ រឿងព្រះសាស្តាទ្រង់សម្តែងគុណ្ណិយ៍ប្រការ គឺភិក្ខុនី
សូម្បីមានវស្សា ១ រយ ក៏ត្រូវគោរពភិក្ខុ ដែលទើបបាន
ទបសម្បទាក្នុងថ្ងៃនោះ ១ ភិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាស
គ្មានភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនីត្រូវស្វែងរកធម៌ពីរប្រការ អំពីសំណាក់
ភិក្ខុសង្ឃ ១ ភិក្ខុនីត្រូវបរិវារណា ក្នុងទិវតោសង្ឃ ១ ភិក្ខុនីត្រូវ
គុកាបត្តិហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខមាណគ ក្នុងទិវតោសង្ឃ ១

វិក្កន័ទន្ធកេ ខ្វានគាថា

ទ្វេ វស្សា អនក្កោសនា

ឱវដោ ច អដ្ឋ ធម្មា^(១)

យាវដីវាណុវត្តនា ។

តុវធម្មា បដិគ្គហោ

សា វស្សា ឧបសម្បទា ។

វស្សសហស្សំ បញ្ចេវ

កុម្មយេនក សេតដ្ឋិ

មញ្ជេដ្ឋកា ឧបមារា

ឃរំ សទ្ធម្មហសនា

នាឡិ ពន្ធយ្យបមាហា^(២)

បុន សទ្ធម្មសណ្ឌិត

ឧបសម្បទេតុ អយ្យ

១ ឧ. ឱវទេនន្តិ តេ ធម្មា ។ ម. ឱវទេន អន្តិ ធម្មា ។ ២ ឧ. ម. អាឡិ ពន្ធយ្យ បា ឃរំ ។

កិច្ចនិទ្ទេសៈ ខ្មានតាថា

កិច្ចនិទ្ទេសៈស្រុកទបសម្បទា ឲ្យនាងសិក្ខាមាណា ដែលបាន
សិក្សាធម៌ ៦ ប្រការ អស់ពីវិស្សក្នុងសំណាក់ទកតោសង្ឃ ១
កិច្ចនិទ្ទេសៈត្រូវដេរព្រះចេតកិច្ច ១ កិច្ចនិទ្ទេសៈត្រូវឲ្យឡាវផលកិច្ច ១
កិច្ចនិទ្ទេសៈត្រូវប្រព្រឹត្តតាមគរុធម៌ ៨ ប្រការដរាបអស់ដំរិត ១ ។ រឿង
ព្រះអាណន្តរៀនគរុធម៌ ៨ ប្រការ ហើយប្រាប់ដល់ព្រះនាង-
បជាបតីគាតមីថា បើព្រះនាងទទួលប្រព្រឹត្តគរុធម៌ ៨ ប្រការ
នាងនឹងបានទបសម្បទា ១ ។ រឿងព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ថា បើមិនមានស្រីបួសទេ ព្រះសទ្ធម្មនឹងបិតនៅអស់១ពាន់
ឆ្នាំ កាលបើមានស្រីបួស ព្រះសទ្ធម្មនឹងបិតនៅបានត្រឹមតែ
ប្រាំរយឆ្នាំ ប្រៀបដូចចោរលួចឆ្នាំង ឬប្រៀបដូចក្រាដែលស៊ី
ស្រូវ ពុំនោះសោត ដូចជាក្រាកើងដែលស៊ីអំពៅ ឯមាតុត្រាម
តែងបៀតបៀននូវព្រះសទ្ធម្ម យ៉ាងនោះដែរ មួយវិញទៀត
បុរសទប់ទឹកឲ្យជាប់នៅយ៉ាងណា គរុធម៌ ៨ ប្រការ ដែលព្រះ
អង្គបញ្ញត្តិទុកមក ក៏ញ៉ាំងព្រះសទ្ធម្មឲ្យបិតថេរ យ៉ាងនោះ
ដែរ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតទបសម្បទាដល់
កិច្ចនិ ១ រឿងពួកកិច្ចនិយាយនឹងព្រះនាងបជាបតីគាតមី
ថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ មិនទាន់បានទបសម្បទានៅឡើយ ១

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជាបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត បិត សាវ័យៗ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៣៤៦

និយមន័យពេ ចុល្លវត្តោ

យ ព្រាជ្ជ ខ្យា ភិវាទ ជា

ន កេវស្សន្តិ តមេវ

សាធារណា សាធារណំ

ឌីវាទំ មាតមោក្ខញ្ច

កេន នុ ខោ ឧបស្សយំ

ន ជាទន្តិ ច អាចិក្ខុ

ន កេវន្តិ ច ភិក្ខុហិ

បដិក្ខុហេតុំ ភិក្ខុហិ

ភិក្ខុនិហិ បដិក្ខុហោ

អាចិក្ខុ កេម្មំ ភិក្ខុហិ

ឧដ្ឋាយន្តិ ភិក្ខុហិ វា

អាចិក្ខុតំ ភិក្ខុនញ្ច

វិន័យបិដក ចុស្ស័ត្ត

រឿងព្រះនាងបជាបតីគោតមី ទូលសូមឲ្យទ្រង់អនុញ្ញាត ការ
គោរពដល់ភិក្ខុ ភិក្ខុនី តាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី ហើយព្រះអង្គទ្រង់
ឃាត់ថាមិនបាច់តថាគតអនុញ្ញាតទេ ១ រឿងព្រះនាងបជាបតី
គោតមីទូលសួរអំពីសាធារណៈនឹងអសាធារណសិក្ខាបទ ១
រឿងទ្រង់ប្រទានឡវេទ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបាតិមោក្ខ ១
រឿងពួកភិក្ខុសង្ឃៗយថា ត្រូវនរណា សម្តែងបាតិមោក្ខ ១
រឿងភិក្ខុបួលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនី ១ រឿងពួកភិក្ខុនីមិន
ចេះបាតិមោក្ខ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុប្រាប់បាតិ-
មោក្ខទេស ១ រឿងភិក្ខុនីមិនសំដែងអាបត្តិ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុទទួលអាបត្តិរបស់ពួកភិក្ខុនី ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ដល់ការសំដែងអាបត្តិដល់ពួកភិក្ខុនី ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីផងគ្នាទទួលអាបត្តិ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ការទទួលអាបត្តិ ដល់ពួកភិក្ខុនី ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យពួកភិក្ខុធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី ១ រឿង
មនុស្សទាំងឡាយពោលទោសថា ភិក្ខុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធ
របស់ភិក្ខុ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ការធ្វើកម្មដល់
ពួកភិក្ខុនី ១ រឿងភិក្ខុនីឈ្មោះគ្នាកណ្តាលសង្ឃ ១ រឿង

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជាបេស ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត បិត សាវៀវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។
៣៤៧

កិច្ចសិទ្ធិពេ ឧទ្ទានគាថា

រោមេត្តា ឧប្បលាយ ច

សាវត្ថុយា កន្ទុមោទកេ (១)

អវន្តិ កាយ ឡុ ច

អន្តជានំ ច ឡុកាសំ

សម្បយោដេន្តិ វត្តិកា

អវន្តិយោ ទណ្ណកម្មំ

កិក្ខុនិយោ តថា បុន

អាវរណញ្ច ឡុវាទំ

នុ ខោ កប្បត្តិ (២) បក្កិមិ

ពាលាវត្តុ វិនិច្ឆយា

ឡុវាទំ សឿយ បញ្ចហិ

នុវេ តិស្សោ ន កណ្ណានិ

១ ឧ. ម. កទ្ធមោទ ។ ២ ឧ. ម. កប្បតិ នុ ខោ ។

វិញ្ញាណៈ ឧទានជាថា

ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកកម្មរបស់ភិក្ខុនី ប្រគល់ឲ្យភិក្ខុនីផង
គ្នា ១ រឿងភិក្ខុនីជាកូនសិស្សនាងទប្បលវណ្ណា ១ រឿង
ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងពួកភិក្ខុ សាចពួកភិក្ខុនី
ដោយកកនឹងទឹក ១ រឿងអវនិយភិក្ខុមិនគួរឲ្យពួកភិក្ខុនីថ្វាយ
បង្គំ ១ រឿងពួកភិក្ខុ សើយកាយ សើយភៅ បញ្ចេញអង្ក-
ជាត ចំអកចំអន់ពួកភិក្ខុនី ផ្សំផ្សំភិក្ខុជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនី ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យធ្វើទណ្ឌកម្ម មិនឲ្យភិក្ខុនីសំពះពួក
ភិក្ខុ ១ រឿងភិក្ខុនីសាចទឹកនឹងភក់លើពួកភិក្ខុ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើអាវរណកម្ម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបញ្ច្រាប់ឧ
វាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុគិតថា កាលធ្វើទណ្ឌកម្មជាមួយនឹងភិក្ខុនី
ដែល យាត់ឧវាទហើយគួរឬមិនគួរ ១ រឿងទទាយយាត់ឧវាទ
ហើយ ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ១ រឿងភិក្ខុល្ងង់យាត់
ឧវាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុយាត់ឧវាទដោយឥតរឿង ១ រឿងពួកភិក្ខុ
យាត់ឧវាទហើយមិនឲ្យវិនិច្ឆ័យ ១ រឿងភិក្ខុនីសង្ស័យទៅទទួល
យកឧវាទ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ៤-៥ រូបទៅ
ទទួលយកឧវាទ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ៤-៣ រូប
ទៅទទួលយកឧវាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុមិនទទួលឲ្យឧវាទ ១

និយមិទពេ ចុល្លវត្តោ

ពាលានិលានតាមិកំ

អរញ្ញ ឆារោចេន្តិ ច

បុន បច្ឆាតច្ឆន្តិ ច^(១)

ទីយំ វិលីវចម្មត្ត

ទុស្ស្យ ច វេណិ វដ្តិ ច

ចោឡវេណិ ច វដ្តិ ច

សុត្តវេណិ ច វដ្តិកា

អដ្ឋិល្លំ តោហនុកេន

ហត្ថកោច្ឆំ បទំ^(២) តតា

ឡុ មុខំ ទន្ធមំសំ

អាលម្យោ មទ្ធិ ចុល្លាឆា

លញ្ឆោន្តិ អន្តរាតត្ត

មុខរាតំ តតា ធុវេ

អវន្តំ វិសេសោ លោកោ

សាលោកេន សទច្ឆន្តិ^(៣)

១ ឧ. ម. អារញ្ញា ឆារោចេន្តិ ន បច្ឆាតច្ឆន្តិ ច ។ ២ ឧ. ម. បរិ ។ ៣ ឧ. ម.
សនច្ឆេន ច ។

និយមបទ ចល្លត្ត

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទទួលឲ្យធុរៈភិក្ខុនី រឿងលេងតែ
ភិក្ខុល្ងី ភិក្ខុយី និងភិក្ខុអ្នកដំណើរ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុដែលនៅក្នុងព្រៃឲ្យធុរៈ ១ រឿងពួកភិក្ខុទទួលឲ្យធុរៈ
ហើយមិនបានប្រាប់ ១ រឿងពួកភិក្ខុទទួលឲ្យធុរៈហើយ មិន
ប្រគល់មកវិញ ១ រឿងពួកភិក្ខុនីប្រើវត្ថុពន្ធចង្កេះវែង ១ រឿង
ពួកភិក្ខុនីចង់រឹតឆ្អឹងជំនីវ ដោយផ្ទាំងដែលធ្វើពីបន្ទោះបូស្ស៊ីខ្លះ
ដោយស្បែកខ្លះ ដោយសំពត់សខ្លះ ដោយសំណុំសំពត់សខ្លះ
ដោយខ្នាញ់សំពត់សខ្លះ ដោយផ្ទាំងសំពត់មានពណ៌ផ្សេង ៗ
ខ្លះ ដោយសំណុំសំពត់មានពណ៌ខ្លះ ដោយខ្នាញ់សំពត់មាន
ពណ៌ខ្លះ ដោយសំណុំសូត្រខ្លះ ដោយខ្នាញ់សំពត់សូត្រ
ខ្លះ ១ រឿងពួកភិក្ខុនីប្រើឲ្យគេជំគ្រតតាកដោយឈើដូចឆ្អឹងស្នូង
គោខ្លះ ដូចចង្ការគោខ្លះ ឲ្យគេជំដៃខ្លះ ខ្នងដៃខ្លះ ខ្នងជើងខ្លះ
ក្បៅខ្លះ មុខខ្លះ សាច់ធ្មេញខ្លះ ដោយឈើដូចគ្នា ពួកភិក្ខុនី
លាបមុខខ្លះ ប្រសំមុខខ្លះ ខាត់មុខខ្លះ ផ្គិតមុខខ្លះ ស្រឡាបមុខ
ខ្លះ ស្រឡាបទាំងខ្លះទាំងមុខខ្លះ ១ រឿងភិក្ខុនីធ្វើគំនូសក្រោម
មាត់ខ្លះ ធ្វើគំនូសប្លែក ៗ ត្រង់ថ្ពាល់ខ្លះ ក្រឡេកមើលតាម
បង្គំចខ្លះ ឈរត្រង់មាត់ទារបង្ហាញកាយខ្លះ ប្រើគេឲ្យលេង

កំពូនីទុកេ ឧបាសិកា

វេសិ ទាណាការំ ស្វនំ

អាបណំ វុឡ្ហិ វាលិជា

នាសំ នាសី កម្មការំ

កម្មការី ឧបជ្ជយំ^(១)

តវច្ឆាន ហវិតតិ

សញ្ញាយន្តំ នហិតតំ

និលំ បិតំ លោហិតតំ

មញ្ញេដ្ឋកណ្ណាចីវរា

មហារន្តំ មហានាមា ច

អច្ឆិណ្ឌា^(២) ទិយមេវ ច

បុប្ផ ដល កញ្ចកញ្ច

តវដិញ្ចេវ ជារយំ ។

កិក្កុនិសិក្កុមាណយ

សាមណោរាយ អច្ឆយេ^(៣)

និយ្យានិទេ បវិក្ការេ

កិក្កុនិយោ^(៤) ច ឥស្សរា

១ ឧ. ឧបជ្ជនាំ ។ ២ ឧ. ម. មហានាម អច្ឆិណ្ឌា ។ ៣ ឧ. អបច្ឆយេ ។ ៤ ឧ. កំពូនី បេវ ។

វិញ្ញន៍ទន្ធកៈ ឧទ្ធានធាហិ

មហោស្រពិខ្លះ បំបួសស្រីពេស្យាខ្លះ តាំងរោងលក់សុរាខ្លះ
តាំងរោងលក់សាច់ខ្លះ បើករានផ្សារខ្លះ ដំឡើងថ្ងៃរបស់ខ្លះ
ប្រកបជំនួញផ្សេងៗ ខ្លះ ឲ្យខ្ញុំប្រុសបម្រើខ្លះ ឲ្យខ្ញុំស្រី
បម្រើខ្លះ ឲ្យកូនឈ្មួលប្រុសបម្រើខ្លះ ឲ្យកូនឈ្មួលស្រី
បម្រើខ្លះ ឲ្យសត្វតិរច្ឆានបម្រើខ្លះ តាំងរានលក់ត្បូងនឹងត្បូង
ខ្លះ ប្រើកម្រាលស្នាច់ ដោយរោមចៀមខ្លះ ១ រឿងភិក្ខុនី
ប្រើចីវរពណ៌ខៀវសុទ្ធក្លះ លឿងខ្ចីសុទ្ធក្លះ ក្រហមសុទ្ធ
ខ្លះ ហង្សបាទសុទ្ធក្លះ ខ្មៅសុទ្ធក្លះ ក្រហមក្រមៅសុទ្ធ
ខ្លះ លឿងទុំសុទ្ធក្លះ មានជាយមិនបានកាត់ដាច់ខ្លះ វែង
ខ្លះ រំលេចដោយផ្កាឈើខ្លះ រំលេចដោយផ្លែឈើខ្លះ ពាក់
អាវបំពង់វែងខ្លះ ពាក់មួកខ្លះ ១ ។ រឿងភិក្ខុនីនឹងសិក្ខុ-
មាតា នឹងសាមណេរី ធ្វើមរណកាលទៅត្រូវភិក្ខុនីសង្ឃជា
ឥស្សរៈលើគ្រឿងហិក្ខុរា ដែលភិក្ខុនីជាដើមនោះប្រគល់ឲ្យ ១

វិនយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

ភិក្ខុស្ស សាមណោរស្ស
ឧបាសកស្ស ចាសិកា
អញ្ញេសញ្ច បរិក្ខារេ
និយ្យតេ ភិក្ខុ^(១) ឥស្សរា ។
មល្លា តតំ បត្តមលំ
ឲ្យញ្ចំ អាមិសេន ច
ឧស្សន្ទញ្ច ពាឡិវរំ
សន្និធិតតអាមិសំ
ភិក្ខុនំ យានិសំ ហេដ្ឋំ
ភិក្ខុនំ តថា តេវ ។
សេនាសនំ ឧតុនិយោ
មក្កុយតិ បដានិ ច
ធិដ្ឋតិ^(២) សព្វកាលញ្ច
អនិមិត្តាបិ ទិស្សវេ
ធិមិត្តាលោហិតា ចេវ
តថេវ ធិវលោហិតា

១ ឧ. ម. និយ្យនេ ភិក្ខុ ។ ២ ឧ. ម. ធិដ្ឋតិ ។

និយមបិដក បុណ្យវគ្គ

រឿងភិក្ខុ សាមណេរ ទុកសក ទុកសិកានឹងជនឯទៀត ធ្វើ
មរណកាលទៅ ត្រូវពួកភិក្ខុជាតិស្រូវលើគ្រឿងបរិក្ខារ ដែល
ភិក្ខុជាដើមនោះប្រគល់ឲ្យ ១ ។ រឿងមល្លិកិកុនីប្រហារភិក្ខុនី ១
រឿងភិក្ខុនីមួយរូប ដាក់កូនខ្ចី ក្នុងបាត្រ ១ រឿងពួកភិក្ខុនី
ជាសំបូរពុកហើយ ប្រាប់ថ្ងៃឈ្នួលបាត្រ ១ រឿងភិក្ខុនីគន់
មើលនិមិត្តរបស់បុរស ១ រឿងមនុស្សទាំងឡាយ ប្រគេន
អាមិសៈដល់ពួកភិក្ខុ ១ រឿងអាមិសៈភិសម្បណិច្ឆ័យឡើង ១
រឿងពួកភិក្ខុ សន្សំអាមិសៈទុក ១ រឿងមនុស្សទាំងឡាយ
ឲ្យអាមិសៈ ដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងណា ឲ្យដល់ភិក្ខុនីខាងក្រោយ
ក៏ដូចគ្នា ១ ។ រឿងសេនាសនៈរបស់ភិក្ខុ សម្បណិច្ឆ័យឡើង ១
រឿងពួកភិក្ខុនី មានរដូវធ្លាក់ប្រឡាក់សំពត់ ១ រឿងភិក្ខុនីមាន
សំពត់ទ្រនាប់ដាច់ដាច់ ១ រឿងភិក្ខុនី ប្រើខ្សែក្រវាត់គ្រប់
កាល ១ រឿងភិក្ខុនីគ្មាននិមិត្តខ្លះ មានហេតុបន្តិចគ្រាន់តែ
ជាស្នាមខ្លះ មិនមានរដូវខ្លះ មានឈាមរដូវ ធ្លាក់ជានិច្ចខ្លះ

ពិរុទ្ធិទុកោ ឧត្តរតាថា

ធីរុហោឡបឡរុទ្ធិ^(១)

សិខរិណិភ្នំ បណ្ណាកា

វេប្បរិសី ច សម្ពិទ្ធា

ឧកតោព្យញ្ញនាថិ ច^(២)

អនិមិត្តានិគោ កត្វា

យោវ ឧកយព្យញ្ញនា^(៣)

ឯតំ បេយ្យាលតោ ហេដ្ឋំ

កុដ្ឋំ កល្លោក កិលាសិ ច

សោសាបមារោ មាណុសិ

ស័ត្តិសិ កុដិស្សាសិ ច

អនណា ន រាជកដិ

អនុញ្ញតា ច វីសតិ

បរិប្បណា ច កិណ្ណាមា

កា នាមា តេ បរិភ្នំនិ

ចតុវិសន្តរាយានំ

ប្បដិក្ខា ឧបសម្បទា ។

១ ឧ. ធីរុហោឡំ បឡរុទ្ធិ ។ ២ ឧ. ម. ឧកតោព្យញ្ញនា ច យា ។ ៣ ឧ. ម. ឧកតោព្យញ្ញនា ។

កិច្ចនិទ្ទេសៈ ឧទានតាថា

មានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចខ្លះ មានឈាមរដូវហូរខ្លះ ជាសិខ-
រិណីខ្លះ ជាស្រីឡើយខ្លះ ជាស្រីមានទ្រង់ដូចប្រុសខ្លះ មាន
ទ្វារមគ្គរលាយចូលគ្នាខ្លះ ជាទករោតាព្យញ្ញនកាខ្លះ តាំងពី
រឿងភិក្ខុនីគ្មាននិមិត្ត រហូតដល់ទករោតាព្យញ្ញនកា ពាក្យខាង
ក្រោមបេយ្យាលនុ៎ះ មានរឿងភិក្ខុស្រីអន្តរាយិកធម៌ ២២ ប្រ-
ការ ចំពោះទបសម្បទាបេត្តាថា នាងមានពេកយូរឬ នាង
មានពេកពិតឬ នាងមានពេកស្រែងឬ នាងមានពេករឹងឬ
នាងមានពេកតូចជ្រកឬ នាងជាស្រីមនុស្សឬ នាងជាស្រីពិត
ឬ នាងជាអ្នកជាឬ នាងគ្មានចំពាក់បំណុលគេទេឬ នាងមិន
មែនជាស្រីខ្ញុំរាងការទេឬ នាងមានមាតាបិតានឹងស្វាមីអនុញ្ញាត
ហើយឬ នាងមានវស្សាគ្រប់២០ហើយឬ នាងមានបុត្រគ្រប់
គ្រាន់ហើយឬ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តនីរបស់នាងឈ្មោះអ្វី ១ ។

និយមនិកេ ចុល្លវគ្គោ

វិត្តាយន្តិ អនុសិដ្ឋា^(១)

សង្ឃមជ្ឈេ តថេវ ច

ឧបជ្ឈាតាហ សង្ឃដិ

ឧត្តរន្តរវាសកោ

សង្កត្តនកសាដិ ច

អាចិត្តិត្តាន បេសយេ

ពាលា អសម្មតេ កតោ

យាថេ បុច្ឆន្តរាយកា

ឯកតោ ឧបសម្មត្តា

កិត្តិសង្ឃេ តថា បុន

ធាយា ឧត្តរិសា ច

សង្កិត តាយោ និស្សយេ

អដ្ឋ អក្ករណីយានិ

និយមបំណង បុណ្យវគ្គ

រឿងទបសម្បទាបេត្តា ដែលមិនទាន់បានប្រៀនប្រដៅ ក្រ
អិមក្រអៀម មិនហ៊ានប្រាប់អន្តរាយកធម៌ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យប្រៀនប្រដៅហើយ សឹមស្ករអន្តរាយកធម៌ កណ្តាលជំនុំ
សង្ឃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថា មុនដម្បង ត្រូវភិក្ខុនីឲ្យ
ទបសម្បទាបេត្តាតាន់យកទបជ្ឈាយ៍ ហើយត្រូវប្រាប់បាត្រ
នឹងចំរែវថា (នេះបាត្ររបស់នាង) នេះសង្ឃដំរី នេះចំពារ
នេះស្បង់ នេះសំពត់ចោមពុទ្ធ នេះសំពត់ផ្លុំតទឹក (របស់
នាង) លុះប្រាប់ហើយត្រូវបង្កិច់ឲ្យឈរក្នុងឧកាសឯណោះ ១
រឿងភិក្ខុនីមួយរូប ល្ងង់ មិនគួរស ទៅប្រៀនប្រដៅ ១
រឿងភិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនទាន់សន្មតឲ្យប្រៀនប្រដៅទៅប្រៀន
ប្រដៅ ១ រឿងទបសម្បទាបេត្តាសូត្រសូមទបសម្បទា ១
រឿងស្ករអន្តរាយកធម៌ ១ រឿងទបសម្បទាបេត្តា បាន
ទបសម្បទាចំណែកមួយ ហើយត្រូវសូមទបសម្បទាក្នុង
សំណាក់ភិក្ខុសង្ឃម្តងទៀត ១ រឿងភិក្ខុនីជាបវត្តនីត្រូវវាស់
ស្រមោល ប្រាប់ប្រមាណនៃរដូវ ប្រាប់ចំណែកថ្ងៃ ប្រាប់សន្តិភិ
ប្រាប់និស្ស័យ ៣ យ៉ាង ប្រាប់អករណីយកិច្ច ៨ យ៉ាង ១

រិក្ខុនិទ្ទេហេ ឧទានពាហិ

កាលំ សត្វត្ថ អដ្ឋិណ^(១)

ន បវរេន្តំ ភិក្ខុនិ^(២)

ភិក្ខុសង្ឃំ តថេវ ច

កោលាហលំ បុរេភត្តំ

វិកាលេ ច កុលាហលំ

ឧទោសនំ បវរណំ

សវចនំ អន្ធវនំ

ឌុកាសំ ចោទេ សារេន្តំ

បដិក្ខត្ថំ មហោសិទា ។

តថេវ ភិក្ខុ^(៣) ភិក្ខុនិ

អនុញាតំ មហោសិទា ។

យានំ តិលានំ យុត្តញ្ច

យោ នុក្យាតឱ្យ កាសិកា

១ ឧ. ម. អដ្ឋិ វា ។ ២ ឧ. ម. រិក្ខុនិយោ ។ ៣ ឧ. រិក្ខុ ។

កិច្ចនិទ្ទេសៈ ឧទ្ទានធាបិ

រឿងពួកភិក្ខុនិញ្ញាណភក្តកាលឱ្យកន្លងហួស ១ រឿងពួកភិក្ខុនិ
៨ រូប យាត់អាសនៈភិក្ខុនិចាស់ក្នុងទីទាំងពួង ១ រឿងពួក
ភិក្ខុនិមិនបារម្ភបរវរណា ១ រឿងពួកភិក្ខុនិបរវរណាដោយខ្លួន
ឯងហើយ មិនបារម្ភបរវរណាក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ១ រឿងពួកភិក្ខុនិ
បរវរណានឹងភិក្ខុសង្ឃហើយ កើតកោលាហល ១ រឿងពួក
ភិក្ខុនិបរវរណាមុនភក្តហើយ ញ្ញាណភក្តកាលឱ្យកន្លងហួសទៅ
នឹងបរវរណាខាងក្រោយភក្តក្នុងវេលាវិកាល ១ រឿងភិក្ខុនិ-
សង្ឃបរវរណាហើយ កើតកោលាហល ១ រឿងពួកភិក្ខុនិ
យាត់ទេបាសថ យាត់បរវរណារបស់ភិក្ខុ ធ្វើឱ្យមានមាត់ពាក្យ
ក្នុងអធិករណ៍ ផ្ដើមអនុវត្តទាធិករណ៍ ឱ្យគេធ្វើឱកាស ចោទភិក្ខុ
នឹងវលីភិក្ខុ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអ្នកស្វែងរកបូរណដ៏ធំទ្រង់
យាត់ដោយទុក្ខជាបត្តិ ១ ។ រឿងពួកភិក្ខុយាត់កម្មដូច្នោះដែល
ងារបស់ពួកភិក្ខុនិ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គអ្នកស្វែងរកបូរណ
ដ៏ធំទ្រង់អនុញ្ញាត ១ ។ រឿងពួកភិក្ខុនិដិះយាន ១ រឿងភិក្ខុនិ
មានជម្ងឺទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យដិះយានដែលស្រីបុរសអូសដោយ
ដៃ ១ រឿងភិក្ខុនិមួយរូបមិនសប្បាយដោយទង្គិចនឹងយាន ១
រឿងនាងអន្យាសាស្រីផាមាស បួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនិ ១

វិទយបិដកេ បុល្លត្តោ

កិក្ខុ សិក្ខា សាមណេរ

សាមណេរី ច ពាលីយោ

អរពោ ឧបាសកេន

ឧទ្ទោសិតោ ឧបស្សយំ

ន សម្មតំ នវកម្មំ

និសិទ្ធភត្តឯកិកា

សាភារញ្ច តុរិយម្មំ

អប្បច្ចក្ខា យោ ច^(១) សង្កម្មំ

អភិវាទន កេសា ច

នទា ច វណកម្មតា

បល្លត្តេន កិលាណា ច

១ ឧ. បច្ចុក្ខយ ច ។

វិនយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

រឿងពួកភិក្ខុឱ្យទបសម្បទា ដល់ភិក្ខុនីដែលល្ងង់ ដោយភិក្ខុទូត
ដោយសិក្ខុមាណាទូត ដោយសាមណេរទូត ដោយសាមណេរ
ទូត ១ រឿងពួកភិក្ខុនីនៅក្នុងព្រៃ ១ រឿងទបាសកម្នាក់ថ្វាយ
ឃ្នាំង (សម្រាប់ដាក់របស់) នឹងអនុញ្ញាតផ្ទះលំនៅ ។ តែមិន
គ្រប់គ្រាន់ ព្រះអង្គក៏អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើនូវកម្ម ១ រឿងស្រីម្នាក់
មានភិក្ខុមកបួស លុះទារកប្រសូតមក មានមិនហ៊ាននៅ
ម្នាក់ឯងជាមួយទារក ព្រះអង្គអនុញ្ញាតឱ្យរក្សាទារកនោះ ដូច
ជាប្រតិបត្តិក្នុងបុរស ៨១១ រឿងលើសតែផ្ទះជាមួយគ្នា ១ រឿង
ភិក្ខុនីមួយរូបត្រូវគុកាបត្តិហើយប្រព្រឹត្តមានភិក្ខុ ១ រឿងភិក្ខុនី
មួយរូបមិនលាសិក្ខុហើយស្រាប់តែសឹកចេញ នឹងរឿងព្រះ
អង្គត្រាស់ថា ភិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់លទ្ធកិរិយ ទាំងសំពត់
កាសាវៈ ហើយមកបួសវិញមិនបាន ១ រឿងពួកភិក្ខុនីមាន
សេចក្តីរឿសមិនត្រេកអរចំពោះការថ្វាយបង្គំ ការការសក់
ការកាត់ក្រចក ការរក្សាដម្បៅមួយអន្លើដោយបុរស ១ រឿង
ពួកភិក្ខុនី អង្គុយពែនភ្នែក ត្រេកអរដោយសម្បស្សនៃកែង
ដើងនឹងអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុនីឈឺអង្គុយពែនមួយចំហៀងបាន ១

កំពូងទន្ធពេ ទន្ធគាថា

វច្ឆំ ចុណ្ណោ ន វសិតំ
 ជញ្ញាយវេ បដិសោតេ
 អតិត្តោ បុរិសេន ច
 មហាតោតមី អាយាចិ
 អាណន្តោ មាថិ យោនិសោ ។
 បរិសា ចតស្ស្ស ហោន្តិ
 បព្វជ្ជា^(១) ជិនសាសនេ ។
 សំវេកជននត្តាយ
 សទ្ធម្មស្ស ច វុទ្ធិយា^(២)
 អាតុរស្ស វ កេសជ្ជិ
 ឯវំ តុទ្ធនេ នេសិតំ ។
 ឯវំ វិនិតា^(៣) សទ្ធម្មេ
 មាតុតាមាថិ ឡិករា
 តា យន្តិ អច្ឆតំ មាជិ
 យត្ត កុញ្ញា ន សោធរេតិ ។

១ ឧ. បព្វជ្ជិ ។ ២ ឧ. ម. ពុទ្ធិយា ។ ៣ ឧ. ម. វិទិតា ។

កិក្ខុនិទ្ទកៈ ឧទានតាថា

រឿងកិក្ខុនិបនោបន័នវច្ឆះក្នុងបង្គំន ១ រឿងពួកកិក្ខុនិដុសខ្លួន
ដោយលំអិតនឹងដីដែលគេអប់ ១ រឿងកិក្ខុនិស្លឹកទឹកក្នុងរោង
សម្រាប់រក្សាកាយ ១ រឿងកិក្ខុនិស្លឹកទឹកឈូក្នុងទីព្រាសខ្សែ
ទឹក ស្លឹកទឹកក្នុងទីមិនមែនជាកំពង់ នឹងស្លឹកទឹកក្នុងទីជាកំពង់
សម្រាប់បុរស ១ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ក្រាបបង្គំ
ទូលសូមបញ្ជាក់ ព្រះមានន្ទក៏ជួយសូមដោយទុយាយ (ដោយ
ប្រការដូច្នោះ) ។ ឯពួកស្រ្តីបានបួសក្នុងសាសនានៃព្រះដ៏ន-
ស្រី ក៏រាប់ថាជាបរិសទ្យ ៤ ពួក (តាំងពីកាលនោះមក) ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់បានសម្តែង (កិក្ខុនិទ្ទកៈ) ទុកមក
ដោយប្រការដូច្នោះ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងបង្កើតសេចក្តីសង្ខេប
ផង ដើម្បីឲ្យចំរើនព្រះសម្ពុទ្ធផង ដូចជាថ្នាំ (ដែលពេទ្យ
ផ្សំឡើង) បម្រុងព្យាបាលជម្ងឺ ។ សូម្បីមាតុត្រាមក្រៅអំ-
ពីព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ព្រះមានព្រះភាគក៏បាន
ទូន្មានឲ្យបិតនៅក្នុងព្រះសម្ពុទ្ធយ៉ាងនេះឯង ហើយស្រ្តីទាំង
នោះបានដល់នូវឋាន គឺព្រះនិព្វាន ដែលជាឋានពួកដ៏ដល់
ហើយមិនបានសោយសោក ។

បញ្ចសព្វិកក្កន្តកំ

[២៧៨] អថទោ អាយស្មា មហានស្សទោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសំ ឯកមិទាហំ អារុសោ សមយំ ទារាយ
 ក្យសិទារំ អន្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន
 សន្និ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ អថទូហំ អារុ-
 សោ មត្តា ឌីក្កម្ម អញ្ញតរស្មី រុក្ខម្យលេ និសីទី តេន
 ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ អាជីវកោ ក្យសិទា-
 រាយំ មន្តារវប្បប្បំ តហេត្វា ទារំ អន្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ
 ហោតិ អន្តសំ ទោ អហំ អារុសោ តំ អាជីវកំ
 ទ្វរតោ វ អាតច្ឆន្តំ និស្វាន តំ អាជីវកំ ឯតទរោចំ
 អទារុសោ អមាតំ សត្តារំ ជាធាសីតិ អាមារុសោ ជា-
 ធាមិ អជ្ជ សត្តាហវរិទ្ធិត្ថុតោ សមណោ តោតមោ
 តតោ មេ ឥទំ មន្តារវប្បប្បំ តហិតន្តំ ត្រតារុសោ យេ
 តេ ភិក្ខុ អវីតរតា អប្បេកត្វេ ពាហា បក្កយ

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ

(២៧៨) លំដាប់នោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សម័យមួយ ខ្ញុំគិតថានឹងក្រាប
ទៅបណ្ឌិតក្នុងក្រុងបាវនេះ រួចហើយនឹងទៅកាន់ក្រុងកុសិនារា ហើយ
ក៏ដើរទៅតាមផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនចំនួន ៥០០ រួច ម្ចាស់
អារុសោទាំងឡាយ គ្រានោះឯង ខ្ញុំគេចចៀសចេញពីផ្លូវហើយទៅអង្គុយ
ទៀបគល់ឈើមួយដើម ក៏សម័យនោះឯង មានអាជីវក ម្នាក់កាន់ផ្កា
មន្ទារវៈ (មន្ទារវបុស្ស) ពីក្នុងនគរកុសិនារា ដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយសំដៅទៅ
កាន់ក្រុងបាវ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំក៏បានឃើញអាជីវកនោះកំពុង
ដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ខ្ញុំនិយាយសួរទៅ អាជីវកនោះដូច្នោះថា
នៃអារុសោ អ្នកបានដឹងដំណឹងព្រះជាគ្រូនយើងដែរឬ អាជីវកនោះឆ្លើយ
តបថា អើអារុសោ ខ្ញុំដឹងដែរ ព្រះសមណគោតមជាគ្រូអ្នកបរិនិព្វានកន្លង
ទៅ ៧ ថ្ងៃហើយ រាប់ពីថ្ងៃនេះទៅ ផ្កាមន្ទារវៈនេះខ្ញុំយកពីនគរកុសិនារា
នោះមក ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បណ្ឌិតភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាដែលមិនទាន់ប្រាសចាកវគ្គៈ^(១) ភិក្ខុទាំងនោះ ពួកខ្លះ ក៏លើកដៃ

១ ក្នុងដីកាថា បុព្វិន្ទិន សោតបន្ទបុត្តល នឹងសពទាតាមិបុត្តល ហៅថា បុត្តលមិនទាន់
ប្រាសចាកវគ្គៈ ក្នុងទំនេរ ។

បញ្ចសតិកពុទ្ធពោ អាយស្មពោ មហាកស្សបស្ស ឧវាទោ

កក្កុន្តិ ធិន្ទទាទាវ បតន្តិ^(១) អាវុន្តិ វិវុន្តិ អតិធិប្បំ

កកវា បរិវិព្វុតោ អតិធិប្បំ សុតតោ បរិវិព្វុតោ អ-

តិធិប្បំ ចក្កំ លោកេ អន្តរហិតន្តិ យេ បន តេ

ភិក្ខុ វិភវកា តេ សតា សម្បជាទា អធិវាសេន្តិ អធិច្ឆា

សង្ខារំ តំ កុតេត្ថ លញ្ញតិ អដទ្ធាហំ អាវុសោ តេ ភិក្ខុ

ឯតទរោចំ អលំ អាវុសោ មា សោចិត្ត មា បរិទេវិត្ត

នទ្ធលំ អាវុសោ កកវតា បដិកច្ឆេវ អក្កាតំ សព្វេហោវ

បិយេហិ មទាថេហិ ទាទាភារោ វិទាភារោ អញ្ញថាភារោ

តំ កុតេត្ថ អាវុសោ^(២) លញ្ញ យន្តំ ជាតំ ភ្នតំ សង្ខតំ

១ ឧ. ធិន្ទបយតិ បបតន្តិ ។ ម. ធិន្ទយទា បបតន្តិ ។ ២ ធិទំ អាលបនំ អតិបកំ មញ្ញោ ។

បញ្ចសតិកព្វន្តកៈ ឧវាទរបស់ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ

ឡើងហើយយំកន្ទក់កន្ទញ្ច^(១) ដួលដេកទៅ ហាក់ដូចជាមានជើងជាប់
ហើយបម្រាស់នឿយទៅមក ពោលពាក្យថា ព្រះមានព្រះភាគ
ឆាប់បរិនិព្វានពេកណាស់ ព្រះសុគតជាម្ចាស់ឆាប់បរិនិព្វានអ្វីម៉្លោះ ចក្ខុ
ពោលគឺព្រះពុទ្ធក្នុងលោក (ពុទ្ធចក្ខុ) ឆាប់បាត់បង់ទៅអ្វីម៉្លោះ ចំណែក
ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលប្រាសចាកកតៈ^(២) ហើយ ភិក្ខុទាំងនោះមានស្មារ-
តីតាំងមាំ មានបញ្ញាដឹងច្បាស់ ក៏អត់សង្កត់បាន ដោយពិចារណាថា
សង្ខារទាំងឡាយមិនឡើងទេ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីបាន (នូវ
សេចក្តីទៀងទាត់) ក្នុងខន្ធប្រវត្តនេះ អំពីណា ម្ចាស់អាវុសោទាំង
ឡាយ គ្រានោះឯង ខ្ញុំបាននិយាយយាត់ពួកភិក្ខុនោះដូច្នោះថា ម្ចាស់
អាវុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយកុំសោយសោភឡើយ កុំខ្វឹកខ្វួល
ឡើយ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់
ប្រាប់សេចក្តីនេះមកពីមុនហើយថា សេចក្តីព្រាត់ប្រាសស្ងប់និពាសចាក
ចោលសត្វនឹងសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តទាំងអស់ រមែងមាន
នៃអាវុសោទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីបាន (នូវសេចក្តី
មិនព្រាត់ប្រាស) ក្នុងខន្ធប្រវត្តនេះ អំពីណា ធម្មជាតិណា ដែល
កើតឡើងហើយ ដែលមានហើយ ដែលសង្ខារតាក់តែងមកហើយ

១ លើកដៃទាំងពីរដាក់លើក្បាលហើយទូញយំ ។ ២ ក្នុងដីកាថា ព្រះអនាធាមិនិង
ព្រះទ័ណស្រព ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

បលោកធម្មំ តំ វត មា បល្លវត្តិ នេតំ ហំ ឯ
វត្តិភិ តេន ខោ បដាវុសោ សមយេន សុកន្តោ នាម
វឌ្ឍប្បព្វជិតោ តស្សំ បរិសាយំ និសិដ្ឋោ ហោតិ អដ-
ខោ អាវុសោ សុកន្តោ វឌ្ឍប្បព្វជិតោ តេ ភិក្ខុ ឯត-
នវោច អលំ អាវុសោ មា សោចិត្ត មា បរិទេវិត្ត
សុមុត្តា មយំ តេន មហាសមណោន ឧបទុតា ច
មយំ ហោម ឥទំ វោ កប្បតិ ឥទំ វោ ន កប្បតិ-
តិ ឥនានិ បន មយំ យំ ឥច្ឆិស្សាម តំ ករិស្សាម
យំ ន ឥច្ឆិស្សាម តំ ន ករិស្សាមាតិ ហន្ត មយំ
អាវុសោ ធម្មញ្ញ វិនយញ្ញ សង្កាយាម បុរេ អដម្មោ
ទិប្បតិ ធម្មោ បដិពាហិយតិ អវិនយោ ទិប្បតិ វិន-
យោ បដិពាហិយតិ បុរេ អដម្មវាទិណោ ពលវត្តោ
ហោន្តិ ធម្មវាទិណោ ទុព្វលា ហោន្តិ អវិនយវាទិណោ
ពលវត្តោ ហោន្តិ វិនយវាទិណោ ទុព្វលា ហោន្តិភិ ។

វិនយបិណ្ឌ ចុលវត្ត

ជាបេសមានកិរិយាទ្រុឌទ្រាមវិនាសទៅវិញជាធម្មតា ធម្មជាតិពន្លឺបុគ្គល
យាត់ថា កុំវិនាសទៅវិញដូច្នោះ ពុំបានឡើយ ម្ចាស់អារ្យសាទាំងឡាយ
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបឈ្មោះសុភទ្ធ បួសឯចាស់ អង្គុយនៅក្នុង
ចំណោមបរិសទ្ធពន្លោះ ម្ចាស់អារ្យសាទាំងឡាយ ត្រាពន្លោះ ស្រាប់តែសុភទ្ធ-
ភិក្ខុបួសឯចាស់និយាយទៅនឹងភិក្ខុទាំងឡាយពន្លោះយ៉ាងនេះថា វិនអារ្យសា
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំសោយសោកឡើយ កុំខ្សឹកខ្សួលអណ្តើក
អណ្តកឡើយ យើងទាំងឡាយឈ្មោះថាផុតស្រឡះហើយអំពីមហាសម-
ណៈនោះ ព្រោះថាយើងទាំងឡាយ មហាសមណៈនោះតែងបៀតបៀនថា
អំពើនេះគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ អំពើនេះមិនគួរដល់អ្នកទាំងឡាយទេ ឥឡូវ
នេះស្រួលហើយ យើងរាល់គ្នាចង់ធ្វើនូវអំពើណា នឹងធ្វើនូវអំពើនោះក៏
បាន មិនចង់ធ្វើនូវអំពើណា នឹងមិនធ្វើនូវអំពើនោះក៏បាន ម្ចាស់អារ្យសាទាំង-
ឡាយ ល្ហើយចុះ យើងរាល់គ្នាសង្គ្រោះនានូវធម៌នឹងវិនយ តំណទៅមុខ
អកុសលធម៌មុខជានឹងរុងរឿងឡើង កុសលធម៌មុខជានឹង សាបសូន្យទៅ
សភាវៈមិនមែនជានិយមុខជានឹងរុងរឿងឡើង វិនយមុខជានឹង សាបសូន្យ
ទៅ តំណទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួក
បុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គល ជាអវិនយវាទីនឹងមាន
កំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជានិយមវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ។

បញ្ចសពិកពុទ្ធពេ បញ្ចនំ វិកុសកានំ សម្មតិ

[២៧៧] តេនហិ កន្លេ ថេរោ ភិក្ខុ ឧច្ចិណត្ថតិ ។
អថទោ អាយស្មា មហាកស្សនោ ឯកេន្ធនបញ្ចអរ-
ហន្តសតានិ ឧច្ចិណិ ។ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ
ឯតទរោច្ចំ អយំ កន្លេ អាយស្មា អានន្តោ កិញ្ចាបិ
សេត្តោ សមាណេ^(១) អកញ្ចេ ធន្នា ទោសា មោហា
កយា អតតិ កន្តំ ពហុ ចនេន ភតវតោ សន្តិកេ
ធម្មោ ច វិនយោ ច បរិយត្តោ តេនហិ កន្លេ ថេរោ
អាយស្មន្តំបិ អានន្តំ ឧច្ចិណត្ថតិ ។ អថទោ អាយស្មា
មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំបិ អានន្តំ ឧច្ចិណិ ។ អថទោ
ថេរានំ ភិក្ខុនំ ឯតទរោសិ កត្ត ទុ ទោ មយំ ធម្មញ្ច
វិនយញ្ច សង្កាយេយ្យមាតិ ។ អថទោ ថេរានំ ភិក្ខុនំ
ឯតទរោសិ រាជគហំ ទោ មហាតោចរំ បហុតសេនា-
សនំ យន្តន មយំ រាជគហេ វស្សំ វសន្តា ធម្មញ្ច
វិនយញ្ច សង្កាយេយ្យម ន អញ្ចេ ភិក្ខុ រាជគហេ
វស្សំ ឧបតច្ឆយ្យន្តិ ។ អថទោ អាយស្មា មហាកស្ស-

១ ឧ. ម. យេត្តពេសុ សមាណោភិ សទ្ធា ន ទំស្សតិ ។

បញ្ចសតិក្ខន្ធកៈ ការសន្មតិក្ខ ៥០០រូប

(២៧៧) ភិក្ខុទាំងឡាយពោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន បើ
ដូច្នោះ សូមព្រះថេរៈជ្រើសរើសនូវភិក្ខុទាំងឡាយចុះ ។ ទើបព្រះមហា-
កស្សបមានអាយុ ជ្រើសរើសនូវព្រះអរហន្តទាំងឡាយបានចំនួន ៤៧៧
អង្គ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
ថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ព្រះអានន្តមានអាយុនេះនៅជាសេក្ខបុគ្គល
ពិតវែមន តែលោកមិនអាចនឹងលុះដោយធនាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ
ភយាគតិទេ ធម៌ក្តី វិន័យក្តី ព្រះអានន្តនេះបានសិក្សារៀនសូត្រក្នុង
សំណាក់ព្រះមានព្រះភាគជាច្រើន បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ
សូមព្រះថេរៈជ្រើសរើសយកព្រះអានន្តមានអាយុផង ។ ទើបព្រះមហា
កស្សបមានអាយុ ជ្រើសរើសយកព្រះអានន្តមានអាយុបញ្ចលផង (ជា
៥០០ អង្គ) ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាថេរៈមានសេចក្តីរិះគិត
ដូច្នោះថា យើងទាំងឡាយគប្បីសង្គ្រោះនាធម៌នឹងវិន័យក្នុងទំណាញ់ ។ គ្រា
នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាថេរៈមានសេចក្តីរិះគិតឃើញដូច្នោះថា នគរ
រាជគ្រឹះ ជាស្រុកមានទីតាមរក៍ច្រើន មានសេនាសនៈក៍ច្រើន បើដូច្នោះ
គួរតែយើងរាល់គ្នាទៅនៅចាំវិស្សក្នុងនគររាជគ្រឹះ ទើបអាចនឹងសង្គ្រោះ
នូវធម៌នឹងវិន័យបាន ឯភិក្ខុទាំងឡាយឯទៀត កុំគប្បីចូលទៅនៅចាំវិស្ស
ក្នុងនគររាជគ្រឹះឡើយ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ

វិនយបិដកេ ចុល្លវិញ្ញា

ចោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ
យនិ សង្ឃស្ស ចត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥមាទិ បញ្ច
កិក្ខុសតានិ សម្មន្តេយ្យ រាជគហោ វស្សំ វសន្តានិ^(១)
ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្កាយនុំ ន អញ្ញេហិ កិក្ខុហិ
រាជគហោ វស្សំ វសិតព្វនិ ។ ឯសា ញត្តិ ។
សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥមាទិ បញ្ច
កិក្ខុសតានិ សម្មន្តតិ រាជគហោ វស្សំ វសន្តានិ ធម្មញ្ច
វិនយញ្ច សង្កាយនុំ ន អញ្ញេហិ កិក្ខុហិ រាជគហោ
វស្សំ វសិតព្វនិ ។ យស្សយស្សតោ ខមតិ ឥមេសំ
បញ្ចនំ កិក្ខុសតានិ សម្មតិ រាជគហោ វស្សំ វសន្តានិ
ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្កាយនុំ ន អញ្ញេហិ កិក្ខុហិ
រាជគហោ វស្សំ វសិតព្វនិ សោ តុល្លាស្ស យស្ស នត្តមតិ
សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតានិ^(២) សង្ឃេន ឥមាទិ
បញ្ច កិក្ខុសតានិ រាជគហោ វស្សំ វសន្តានិ ធម្មញ្ច
វិនយញ្ច សង្កាយនុំ ន អញ្ញេហិ កិក្ខុហិ រាជគហោ
វស្សំ វសិតព្វនិ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។
ឯវមេតំ ជារយាមិ ។

១ ឧ. ម. វសន្តា ។ ២ ឧ. ម. សម្មតា ។

វិនយបិណ្ឌ ចុល្លត្ត

ប្រកាសសង្ឃឲ្យជីវិតថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើ
សង្កឹកកម្ម មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតកិក្ខុទាំង ៥០០
រូបនេះ ឲ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គ្រោះនាទូរធម៌នឹងវិន័យ
ឯកិក្ខុទាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះឡើយ ។ នេះជា
ញត្តិ ។ ម្ចាស់លោកមានអាយុ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវសង្ឃសន្មតកិក្ខុ
ទាំង ៥០០ រូបនេះ ឲ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គ្រោះនាទូរធម៌
នឹងវិន័យ ឯកិក្ខុទាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះឡើយ ។
ការសន្មតកិក្ខុទាំង ៥០០ រូបនេះ ឲ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះ ដើម្បីនឹង
សង្គ្រោះនាទូរធម៌នឹងវិន័យ ឯកិក្ខុទាំងឡាយដទៃមិនត្រូវឲ្យនៅចាំវស្សាក្នុង
នគររាជគ្រឹះទេ គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុ
អង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោក
មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃបានសន្មតកិក្ខុទាំង ៥០០
រូបនេះ ឲ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គ្រោះនាទូរធម៌នឹងវិន័យ
ឯកិក្ខុទាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះឡើយ ។ ការ
សន្មតនេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

បញ្ចសតិកពុទ្ធកេ ខណ្ឌុល្លបដិសង្ខរណាទី

[២៨០] អថទោ ថេរោ ភិក្ខុ រាជគហំ អគម៌សុ
ធម្មញ្ញុ វិនយញ្ញុ សង្កាយិត្តុ ។ អថទោ ថេរោនំ ភិក្ខុនំ
ឯតទយោសិ ភគវតោ ទោ អារុសោ ខណ្ឌុដុល្លបដិសង្ខរ-
ណាំ វណ្ណិតំ ហន្ត មយំ អារុសោ បឋមំ មាសំ ខណ្ឌុដុល្ល
បដិសង្ខរោម មជ្ឈិមំ មាសំ សង្កបតត្តា ធម្មញ្ញុ វិនយញ្ញុ
សង្កាយិស្សាមាតិ ។ អថទោ ថេរោ ភិក្ខុ បឋមំ មាសំ
ខណ្ឌុដុល្ល បដិសង្ខវីសុ ។

[២៨១] អថទោ អាយស្មា អានន្តោ ស្សេ សង្កិទានោ
នទោ មេតំ បដិវ្យុបំ យោហំ សេក្ខោ សមាទោ សង្កិទានំ
គច្ឆេយ្យន្តំ ពហុទេវ វត្តំ កាយតតាយ សតិយោ វិតនា-
មេត្តា វត្តិយោ បច្ចុសសមយំ និបដ្ឋិស្សាមីតិ កាយំ
អារុដ្ឋេសិ ។ អប្បត្តញ្ញុ សីសំ ពិម្ពោហនំ ។ ក្ខមិតោ
ច ទានា មុត្តា ។ ឯតស្មី អន្តរេ អនុទានាយ អាសវេហិ
ចិត្តំ វិមុត្តិ ។ អថទោ អាយស្មា អានន្តោ អរហោ សមាទោ
សង្កិទានំ អគមាសិ ។

បញ្ចសតិកព្វន្តកៈ កិច្ចមានការឆ្ងល់ផ្ទុះឆ្ងាយជាដើម

(២៨០) គ្រានោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ បានទៅកាន់នគររាជគ្រឹះ
ដើម្បីសង្គ្រោះនាវាធម៌នឹងវិន័យ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈមានសេចក្តីរិះ
គិតដូច្នោះថា ម្នាលអាវុសោ បដិសន្ធិរណកម្ម គឺការជួសជុលសេនាសនៈ
ដែលដាច់ដាច់ធ្លុះធ្លាយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សរសើរហើយ ម្នាលអាវុ-
សោ បើដូច្នោះ គួរតែយើងរាល់គ្នា ជួសជុលសេនាសនៈដែលដាច់ដាច់
ធ្លុះធ្លាយអស់ខ្លះមួយជាដើម្បីសិន ដល់មកខ្លះជាគណ្តាល យើងនឹងប្រជុំ
គ្នាសង្គ្រោះនាវាធម៌នឹងវិន័យ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ក៏នាំ
គ្នាជួសជុលសេនាសនៈដែលដាច់ដាច់ធ្លុះធ្លាយ អស់ខ្លះមួយជាដើម្បី ។

(២៨១) គ្រានោះ ព្រះអានន្តមានអាយុត្រិះរិះថា ថ្ងៃស្អែកនេះនឹង
ប្រជុំសង្ឃ កិច្ចនោះមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ព្រោះថា អាត្មាអញ
នៅជាសេតុបុគ្គលនៅឡើយ ហើយទៅកាន់ប្រជុំសង្ឃ គិតដូច្នោះហើយ
ក៏ចំរើនកាយគភ៌សតិកម្មដ្ឋានអស់រាត្រីជ្រៅ លុះដល់បច្ចុសសម័យនៃរាត្រី
(ជិតភ្លឺ) នោះហើយ ក៏ទំរេតកាយដោយគិតថានឹងសិន ។ ព្រះសិវពុំទាន់
ដល់ខ្លើយ ។ ព្រះបាទាទើបតែនឹងផុតអំពីផែនដី ។ ព្រះទ័យ (របស់លោក)
ក៏រួចស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ ដោយមិនមានទុបាទាន ក្នុងចន្លោះ
នោះឯង ។ ព្រះអានន្តមានអាយុ បានជាព្រះអរហន្តហើយ ទើបបាននិមន្ត
ទៅកាន់ប្រជុំសង្ឃ ។

វិន័យបិដកេ បុល្លវត្តោ

[២៨២] អថទោ អាយស្មា មហាកស្សនោ សង្ឃំ
ញាបេសិ សុណានុ មេ អារុសោ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ អហំ ឧទាលី វិនយំ បុច្ឆេយ្យន្តំ ។ អាយស្មា
ឧទាលី សង្ឃំ ញាបេសិ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ អាយស្មតា មហាកស្ស-
នេន វិនយំ បុច្ឆោ វិស្សន្តេយ្យន្តំ ។ អថទោ អាយស្មា
មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ ឧទាលី ឯតទរោច បឋមំ
អារុសោ ឧទាលី ចារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តន្តំ ។ វេសាលីយា
កន្តេតិ ។ កំ អារព្ពាតិ ។ សុទិន្តំ កលនបត្តំ អារព្ពាតិ ។
កេស្មី វត្តស្មិន្តំ ។ មេត្តនិយម្មតិ ។ អថទោ អាយស្មា
មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ ឧទាលី បឋមស្ស ចារាជិក-
ស្ស វត្តម្បិ បុច្ឆិ និទានម្បិ បុច្ឆិ បុត្តលម្បិ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្បិ
បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្បិ បុច្ឆិ អាបត្តិម្បិ បុច្ឆិ អនាបត្តិម្បិ
បុច្ឆិ ទុតិយម្បិ ធារុសោ ឧទាលី ចារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តន្តំ ។
រាជនហោ កន្តេតិ ។ កំ អារព្ពាតិ ។ ជនិយំ កុម្មការបុត្តំ

និយមន័យ បុណ្យវិញ្ញាណ

(២៨២) ត្រាពោះឯង ព្រះមហាកស្សប មានអាយុបានប្រកាស
សង្ឃៗជឿថា ម្ចាស់អាវុសោ សង្ឃប្បវស្តាប់ខ្ញុំ បើសន្តិភិកម្មនេះមានកាល
គួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីស្នូរវិន័យនឹងព្រះទណ្ឌលី ។ ព្រះទណ្ឌលីមាន
អាយុបានប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃប្តាប់ខ្ញុំ បើ
សន្តិភិកម្មនេះ មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
ត្រូវស្នូរព្រះវិន័យចំពោះខ្ញុំ ។ ក៏ត្រូវដោះស្រាយ (ក្នុងកាលឥឡូវនេះ) ។
ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានចោទសួរដូច្នោះ ចំពោះព្រះទណ្ឌលី
មានអាយុថា ម្ចាស់ទណ្ឌលីមានអាយុ បឋមបុរាណជកសិក្ខាបទ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់បញ្ចកក្កន៍ទីណា ។ ព្រះទណ្ឌលីឆ្លើយថា ក្នុងនគរវេសាលី
លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសុខិន្ទភិក្ខុ
ជាកូននៃកលន្តសេដ្ឋី ។ ព្រោះវត្តអ្នក ។ ព្រោះសេពមេប៉ុនធម្ម ។ លំ-
ដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ ស្នូរវត្តផង ស្នូរទានផង
ស្នូរបុគ្គលផង ស្នូរបញ្ចកក្កន៍ផង ស្នូរអនុបញ្ចកក្កន៍ផង ស្នូរអាបត្តិផង ស្នូរអនា-
បត្តិផង នៃបឋមបុរាណជកសិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទណ្ឌលីមានអាយុ ហើយ
សួរគេទៅថា ម្ចាស់អាវុសោ ទណ្ឌលី ទុតិយបុរាណជកសិក្ខាបទ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់បញ្ចកក្កន៍ទីណា ។ ក្នុងនគររាជគ្រឹះ លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងធនិយភិក្ខុ ជាកូននៃនាយសួន

បញ្ចសពិកព្វទ្ធកេ ទុតិយបារមីកាទីនំ សង្គាយនា

អារព្ពាតិ ។ កំស្មី វត្ថុស្ម័ន្តំ ។ អទិដ្ឋានានេតិ ។ អថទោ
អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ ឧទាលី ទុតិយស្ស
នារាជិកស្ស វត្ថុម្បិ បុច្ឆិ វិនាទម្បិ បុច្ឆិ បុគ្គលម្បិ បុច្ឆិ
បញ្ញត្តិម្បិ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្បិ បុច្ឆិ អាបត្តិម្បិ បុច្ឆិ
អនាបត្តិម្បិ បុច្ឆិ តតិយម្បិ នារុសោ ឧទាលី នារាជិកំ
កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វេសាលីយា កន្លេតិ ។ កំ អារព្ពាតិ ។
សម្ពហាលេ កិក្ខ អារព្ពាតិ ។ កំស្មី វត្ថុស្ម័ន្តំ ។ មនុស្ស-
វត្ថុហេតិ ។ អថទោ អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ
ឧទាលី ទុតិយស្ស នារាជិកស្ស វត្ថុម្បិ បុច្ឆិ វិនាទម្បិ
បុច្ឆិ បុគ្គលម្បិ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្បិ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្បិ បុច្ឆិ
អាបត្តិម្បិ បុច្ឆិ អនាបត្តិម្បិ បុច្ឆិ ចតុត្ថម្បិ នារុសោ
ឧទាលី នារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វេសាលីយា
កន្លេតិ ។ កំ អារព្ពាតិ ។ វត្ថុមនាតិវយេ កិក្ខ
អារព្ពាតិ ។ កំស្មី វត្ថុស្ម័ន្តំ ។ ទុតិមនុស្សធម្មេតិ ។
អថទោ អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ ឧទាលី
ចតុត្ថស្ស នារាជិកស្ស វត្ថុម្បិ បុច្ឆិ វិនាទម្បិ បុច្ឆិ
បុគ្គលម្បិ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្បិ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្បិ បុច្ឆិ

បញ្ចសពិកពុទ្ធកៈ ការសង្គាយនាសិក្ខាបទមានទុតិយបារាណិកជាដើម

ឆ្នាំង ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះអទិដ្ឋានទាន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហា-
 កស្សបមានអាយុ ស្រវត្ថផង ស្រវនិទានផង ស្រវបុគ្គលផង ស្រវបញ្ញត្តិផង
 ស្រវអនុប្បញ្ញត្តិផង ស្រវអាបត្តិផង ស្រវអនាបត្តិផង នៃទុតិយបារាណិក-
 សិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទេវបាលីមានអាយុ ហើយស្រវតទៅទៀតថា ម្ចាស់
 អារុសោ ទេវបាលី តតិយបារាណិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិ
 ក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
 ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះមនុស្ស-
 វិត្តហៈ គឺធ្វើរាងកាយនៃមនុស្សឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ។ លំដាប់នោះឯង
 ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ ស្រវត្ថផង ស្រវនិទានផង ស្រវបុគ្គលផង
 ស្រវបញ្ញត្តិផង ស្រវអនុប្បញ្ញត្តិផង ស្រវអាបត្តិផង ស្រវអនាបត្តិផង នៃតតិយ-
 បារាណិកសិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទេវបាលីមានអាយុ ហើយស្រវតទៅទៀតថា
 ម្ចាស់អារុសោ ទេវបាលី បតុត្តបារាណិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
 ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ នៅនាឆ្នេរស្ទឹងវិត្តមុតា ។ ព្រោះវត្ថុ
 អ្វី ។ ព្រោះទុតិយមនុស្សជ្រមុះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
 ស្រវត្ថផង ស្រវនិទានផង ស្រវបុគ្គលផង ស្រវបញ្ញត្តិផង ស្រវអនុប្បញ្ញត្តិផង

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អាបត្តិម្បី បុច្ឆិ អនាបត្តិម្បី បុច្ឆិ ឯតេនេវ ឧបាយេន
ឧកតោវិនយេ^(១) បុច្ឆិ ។ បុដ្ឋោ បុដ្ឋោ អាយស្មា ឧបាលិ
វិស្សន្តេសិ ។

[២៨៣] អថទោ អាយស្មា មហាកស្សនោ សង្ឃ
ញាបេសិ សុណាតុ មេ អារុសោ សង្ឃោ យទិ
សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ អានន្តំ ធម្មំ បុច្ឆយ្យន្តិ ។
អាយស្មា អានន្តោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ
អាយស្មតា មហាកស្សនេន ធម្មំ បុដ្ឋោ វិស្សន្តេយ្យ-
ន្តិ ។ អថទោ អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ
អានន្តំ ឯតទរោច ព្រហ្មជាលំ អារុសោ អានន្ត កត្ត
តាសិតន្តិ ។ អន្តរា ច កន្តេ រាជគហំ អន្តរា ច ឆា-
ឡន្តំ រាជាតារេ អម្ពលវ្មីកាយាតិ ។ កំ អារញ្ញាតិ ។
សុប្បិយញ្ច បរិញ្ញាជកំ ព្រហ្មទត្តញ្ច មាលាវន្តិ ។
អថទោ អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ អា-
នន្តំ ព្រហ្មជាលស្ស ទិទានម្បី បុច្ឆិ បុគ្គលម្បី បុច្ឆិ

១ ម. ឧកតោវិនយេ ។

និយមបិណ បុណ្យវត្ត

សួរអាបត្តិផង សួរអនាបត្តិផង នៃចតុត្តបារាជិកសិក្ខាបទចំពោះព្រះទុប-
លិមានអាយុ ហើយសួរវិន័យទាំងពីរចំណែក គឺភិក្ខុវិន័យ និងភិក្ខុនីវិន័យ
ដោយទុបាយនេះឯង ។ ព្រះទុបាលិមានអាយុ កាលបើព្រះមហាកស្សប
សួរសព្វគ្រប់ហើយ ក៏បានដោះស្រាយសព្វគ្រប់ ។

[២៨៣] ព្រះកាលនោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ បាន
ប្រកាសសង្ឃទ្យង្គីដឹងថា ម្ចាស់អាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្ឃភិក្ខុម្នាក់
កាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួរនូវធម៌ចំពោះព្រះអានន្ទ ។ ព្រះអានន្ទ
មានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃទ្យង្គីដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃ
ស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្ឃភិក្ខុម្នាក់កាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះមហាកស្សបមាន
អាយុនឹងសួរធម៌ចំពោះខ្ញុំ ។ គប្បីដោះស្រាយក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ទើប
ព្រះមហាកស្សប មានអាយុបានសួរព្រះអានន្ទមានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់
អានន្ទមានអាយុ ព្រហ្មជាលសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងទី
ណា ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន ទ្រង់សំដែងក្នុងព្រះ
ដំណាក់នៃព្រះរាជា នៅនាអម្ពលដ្ឋិការីន ជាចន្លោះនៃក្រុងរាជគ្រឹះផង
ជាចន្លោះនៃនាឡន្ទត្រាមផង ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងសុប្បិយបរិព្វាជក នឹងព្រហ្មទត្តមាណា ។ គ្រានោះ ព្រះមហា-
កស្សប មានអាយុ សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង នៃព្រហ្មជាលសូត្រ

បញ្ចសតិកុដ្ឋកេ ខុទ្ទកខុទ្ទកសិក្ខាបទេវា

សាមញ្ញដល់ បនាវុសោ អាណន្ត កត្ត ភាសិតន្តិ ។
រាជតបោ កន្លៃ ជីវកម្មវនេតិ ។ កេណ សន្និទ្ធិ ។ អ-
ជាតសន្តិ វេទេហិបុត្តេន សន្និទ្ធិ ។ អថេហ អាយ-
ស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ សាមញ្ញ-
ដលស្ស និទានម្បិ បុច្ឆិ បុគ្គលម្បិ បុច្ឆិ ឯតេនេវ
ទុទាយេន បញ្ច^(១) និកាយេ បុច្ឆិ ។ បុដ្ឋោ បុដ្ឋោ
អាយស្មា អាណន្តោ វិស្សន្តេសិ ។

[២៨៤] អថេហ អាយស្មា អាណន្តោ ថេវេ កិក្ខុ
ឯតេនេវ កតវា ម កន្លៃ បរិនិព្វានកាលេ ឯវមាហ
អាគន្ធិមាហោ អាណន្ត សង្ឃោ មមច្ចយេន ខុទ្ទកខុទ្ទ-
កានិ សិក្ខាបទានិ សម្មហនេយ្យានិ ។ បុច្ឆិ បទ ត្ថ
អាវុសោ អាណន្ត កតវន្តំ កតមានិ បទ កន្លៃ ខុទ្ទក-
ខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិតិ ។ ន ទ្វាហំ កន្លៃ កតវន្តំ

១ ម. បញ្ចបិ ។

បញ្ចសព្វកត្តន្តរៈ ពោលអំពីសិក្ខាបទក្នុងត្រៃបិដក

ចំពោះព្រះអានន្តមានអាយុ ហើយសួរតទៅទៀតថា ម្ចាស់អាវុសា
អានន្ត សាមញ្ញាផលសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងទីណា ។ ក្នុង
ជីវិតម្តង ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់សំដែងជាមួយនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់សំដែងជាមួយនឹងព្រះបាទអជាតសត្វរាជ វេទេហិបុត្ត ។
គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង
នៃសាមញ្ញាផលសូត្រ ចំពោះព្រះអានន្តមានអាយុ ហើយសួរនូវនិកាយ
ទាំង ៥ ដោយទុបាយនេះឯង ។ ឯព្រះអានន្តមានអាយុ កាលបើព្រះ
មហាកស្សប សួរសព្វគ្រប់ហើយ ក៏បានដោះស្រាយដោយសព្វគ្រប់ ។

(២៨៤) លំដាប់នោះឯង ព្រះអានន្តមានអាយុ ពោលដូច្នោះនឹង
ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយថា បពិត្រព្រះករុណាទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ព្រះមាន
ព្រះភាគ កាលដែលទៀបនឹងបរិនិព្វាន បានមានព្រះបន្ទូលយ៉ាងនេះនឹង
ខ្ញុំព្រះករុណាថា នៃអានន្ត លុះអំណើវត្តអំពីតថាគតទៅហើយ បើ
សង្ឃមានប្រាថ្នានឹងដក ក៏សិក្ខាបទទាំងឡាយតូច ។ ដោយ
លំដាប់ (ចេញខ្លះក៏បាន) ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ សួរព្រះអានន្តថា ម្ចាស់
អានន្តមានអាយុ ចុះលោកម្ចាស់ បានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯសិក្ខាបទទាំងឡាយតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ ក៏
សិក្ខាបទណាខ្លះ ដូច្នោះដែរឬ ។ ព្រះអានន្តឆ្លើយថា បពិត្រព្រះករុណា

វាយបំណិព ចល្លវគ្គោ

បច្ចី កតមាណិ បន កន្តេ ខុណុខុណុកាណិ សិក្ខាប-
នាណិតិ ។ ឯកច្ចេ យេវ ឯវមាហំសុ ចត្តារិ ចារាជិ-
កាណិ វេយត្វា អវសេសាណិ ខុណុខុណុកាណិ សិក្ខាប-
នាណិតិ ។ ឯកច្ចេ យេវ ឯវមាហំសុ ចត្តារិ ចារាជិ-
កាណិ វេយត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ វេយត្វា អវ-
សេសាណិ ខុណុខុណុកាណិ សិក្ខាបនាណិ ។ ឯកច្ចេ
យេវ ឯវមាហំសុ ចត្តារិ ចារាជិកាណិ វេយត្វា តេរស
សង្ឃាទិសេសេ វេយត្វា ទ្វេ អនិយតេ វេយត្វា អវ-
សេសាណិ ខុណុខុណុកាណិ សិក្ខាបនាណិ ។ ឯកច្ចេ
យេវ ឯវមាហំសុ ចត្តារិ ចារាជិកាណិ វេយត្វា តេរស
សង្ឃាទិសេសេ វេយត្វា ទ្វេ អនិយតេ វេយត្វា តីស
និស្សត្តិយេ ចាចិត្តិយេ វេយត្វា អវសេសាណិ ខុណុ-
ខុណុកាណិ សិក្ខាបនាណិ ។ ឯកច្ចេ យេវ ឯវមា-
ហំសុ ចត្តារិ ចារាជិកាណិ វេយត្វា តេរស សង្ឃាទិ-
សេសេ វេយត្វា ទ្វេ អនិយតេ វេយត្វា តីស និស្ស-
ត្តិយេ ចាចិត្តិយេ វេយត្វា ទ្វេនុវតិ ចាចិត្តិយេ វេយ-
ត្វា អវសេសាណិ ខុណុខុណុកាណិ សិក្ខាបនាណិ ។

វិនយបិណ្ឌ ចុល្លវគ្គ

ទាំងឡាយដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា មិនបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទទាំងឡាយតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ
តើសិក្ខាបទណាខ្លះ ដូច្នោះទេ ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួកខ្លះពោលយ៉ាង
នេះថា សិក្ខាបទទាំងឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិកទាំង ៤ ឈ្មោះ
ថា តូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះ
ថា សិក្ខាបទទាំងឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ នឹងសង្ឃទិ
សេស ១៣ ឈ្មោះថាតូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួក
ខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទទាំងឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារា-
ជិក ៤ សង្ឃទិសេស ១៣ នឹងអនិយត ៤ ឈ្មោះថា តូច ។ ដោយ
លំដាប់ ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទទាំង
ឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សង្ឃទិសេស ១៣ អនិ-
យត ៤ នឹងនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ឈ្មោះថាតូច ។ ដោយលំដាប់ ។
ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទទាំងឡាយដែល
សល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សង្ឃទិសេស ១៣ អនិយត ៤ និស្សគ្គិយ-
បាចិត្តិយៈ ៣០ នឹងសុទ្ធិកបាចិត្តិយៈ ៧២ ឈ្មោះថា តូច ។ ដោយលំដាប់ ។

បញ្ចសពិកពុទ្ធកេ ខុទ្ទានុខុទ្ធកានិ សិក្ខាបទានិ

ឯកោ ខេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ មារាជិកានិ វេយ្យា
តេស សង្ឃានិសេសេ វេយ្យា ទ្វេ អនិយតេ វេយ្យា
តិស និស្សត្តិយេ មាចិត្តិយេ វេយ្យា ទ្វេនវុតិ មាចិត្តិ-
យេ វេយ្យា ចត្តារោ មាជិទេសនិយេ វេយ្យា
អវសេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ធកានិ សិក្ខាបទានិ ។

(២៨៥) អថទោ អាយស្មា មហាកស្សនោ សង្ឃំ
ញាមេសិ សុណាតុ មេ អារុសោ សង្ឃោ សន្តម្ពាតំ
សិក្ខាបទានិ តិហិតតានិ តិហិតោមិ ជានន្តិ^(១) ឥទំ វោ
សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ កប្បតិ ឥទំ វោ ន កប្ប-
តិ ។ សចេ មយំ ខុទ្ទានុខុទ្ធកានិ សិក្ខាបទានិ
សម្មហានិស្សម កវិស្សន្តិ វត្តារោ ធម្មកាលិកំ សម-
ណោន តោតមេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ យាវិ-
មេសំ សត្តា អដ្ឋាសិ តាវិមេ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខិសុ
យតោ ឥមេសំ សត្តា បរិទិព្វតោ នទានិមេ សិក្ខាប-
ទេសុ សិក្ខន្តិតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ

១ ខ. យេត្តកេ ឥហិបិ នោ ពិនន្តិពិ យាហេ អាគកោ ។

បញ្ចសពិកពុទ្ធកៈ ពោលអំពីសិក្ខាបទតូចនឹងតូចដោយលំដាប់

ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទទាំងឡាយដែល
សល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សន្សំទិសេស ១៣ អនិយត ២ និស្សត្តិយ-
បាចិត្តិយៈ ៣០ សុទ្ធិកបាចិត្តិយៈ ៧២ នឹងបាដិទេសនីយៈ ៤ ឈ្មោះថា
តូច ៗ ដោយលំដាប់ ។

(២៨៥) គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ក៏ប្រកាសសន្សំ
ថា ម្ចាស់អាវុសា សន្សំចូរស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាបទទាំងឡាយរបស់ពួកយើង
ក៏មានកាំងនៅក្នុងពួកគ្រហស្ថ សូម្បីពួកគ្រហស្ថទាំងឡាយ ក៏តែងដឹង
ថា អំពីនេះគួរដល់លោកទាំងឡាយជាសមណសក្យបុគ្គល អំពីនេះមិន
គួរដល់លោកទាំងឡាយទេ ។ បើយើងទាំងឡាយនឹងដកនូវសិក្ខាបទតូចៗ
ដោយលំដាប់ចេញហើយ មុនជាដំនាំឡាយជាអ្នកពោលភ័យរៀលនឹង
ពោលថា សិក្ខាបទដែលព្រះសមណគោតម បញ្ញត្តហើយដល់សាវ័ក
ទាំងឡាយ បានតែត្រឹមធម្មកាលិក គឺកាលនៃវង្សនិក្ខេបវិនិព្វានបុណ្ណៈ
ព្រះសាស្តារបស់សាវ័កទាំងឡាយនេះ បិតនៅត្រឹមណា សាវ័កទាំងនេះ
នាំគ្នាសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទត្រឹមនោះ កាលណាបើព្រះសាស្តារបស់សាវ័ក
ទាំងនេះបរិនិព្វានហើយ ឥឡូវនេះ សាវ័កទាំងនេះ ក៏លែងសិក្សាក្នុង
សិក្ខាបទទាំងឡាយដែរ ។ បើក្នុងមានកាលគួរដល់សន្សំហើយ សន្សំ

វិទយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេយ្យ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិទ្ធម្យ
យថាបញ្ញត្តស្ម សិក្ខាបទេស្ម សមាទាយ វត្តេយ្យ ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណានុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សន្តម្ហាតំ
សិក្ខាបទានំ តិហិតតានំ តិហិតទោបិ ជាទន្តិ ឥទំ វោ
សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ កប្បតិ ឥទំ វោ ន កប្ប-
តិ ។ សចេ មយំ ខុទានុខុទុកានំ សិក្ខាបទានំ
សម្មហនិស្សាម កវិស្សន្តិ វត្តារោ ធម្មកាលិកំ សម-
ណោ ន តោតមេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ យាវិ-
មេសំ សត្តា អដ្ឋាសិ តាវិមេ សិក្ខាបទេស្ម សិក្ខីស្ម
យតោ ឥមេសំ សត្តា បរិនិព្វតោ នទានិមេ សិក្ខាប-
ទេស្ម សិក្ខន្តិ ។ សង្ឃោ អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេតិ
បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិទតិ យថាបញ្ញត្តស្ម សិក្ខាបទេស្ម
សមាទាយ វត្តតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ អប្បញ្ញត្តស្ម
អប្បញ្ញាបទា បញ្ញត្តស្ម អសមុច្ឆិទោ យថាបញ្ញត្តស្ម

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

កុំភ័យបញ្ញត្តិថែមនូវសិទ្ធិស្តាប់ទេ ដែលព្រះជាត្រៀមនិមន្តបានបញ្ញត្តិទេ កុំភ័យដក
ចេញនូវសិទ្ធិស្តាប់ទេ ដែលព្រះជាត្រៀមបញ្ញត្តិមកហើយ ត្រូវសមាទានប្រព្រឹត្ត
តែក្នុងសិទ្ធិស្តាប់ទេទាំងឡាយដែលព្រះជាត្រៀមនិមន្តហើយ ។ នេះជា
ញត្តិ ។ ម្ចាស់អាវុសោ សង្ឃបូរស្តាប់ខ្ញុំ សិទ្ធិស្តាប់ទេទាំងឡាយរបស់ពួក
យើងក៏មានកាំងនៅក្នុងពួកគ្រហស្ថ សូម្បីពួកប្រហស្ថទាំងឡាយក៏ដឹង
ថា អំពើនេះគួរដល់លោកទាំងឡាយជាសមណសក្យបុគ្គល្យអំពើនេះមិនគួរ
ដល់លោកទាំងឡាយទេ ។ បើយើងទាំងឡាយនឹងដកនូវសិទ្ធិស្តាប់ទេតូច ។
ដោយលំដាប់ចេញហើយ មុខជាជនទាំងឡាយជាអ្នកពោលគំរះវៀលនឹង
ពោលថា សិទ្ធិស្តាប់ទេដែលព្រះសមណគោតមបានបញ្ញត្តិដល់ពួកសាវ័កបាន
ត្រឹមតែធម្មកាលិក គឺកាលនៃផ្សេងក្នុងប៉ុណ្ណោះ ព្រះសាស្តារបស់សា-
វ័កទាំងនេះបិតនៅត្រឹមណា សាវ័កទាំងនេះ ក៏នាំគ្នាសិក្សាក្នុងសិទ្ធិស្តាប់ទេ
ត្រឹមនោះ កាលបើព្រះសាស្តារបស់សាវ័កទាំងនេះ បរិនិព្វានទៅហើយ
ឥឡូវសាវ័កទាំងនេះ ក៏លែងសិក្សាក្នុងសិទ្ធិស្តាប់ទេទាំងឡាយដែរ ។ សង្ឃ
មិនបញ្ញត្តិថែមនូវសិទ្ធិស្តាប់ទេដែលព្រះជាត្រៀមនិមន្តបានបញ្ញត្តិទេ មិនដកចេញ
នូវសិទ្ធិស្តាប់ទេ ដែលព្រះជាត្រៀមបានបញ្ញត្តិហើយ សមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុង
សិទ្ធិស្តាប់ទេទាំងឡាយដែលគួរដល់ពុទ្ធបញ្ញត្តិ ។ ការមិនបញ្ញត្តិថែមនូវសិទ្ធិ
ស្តាប់ទេដែលព្រះអង្គមិនបានបញ្ញត្តិ ការមិនដកចេញនូវសិទ្ធិស្តាប់ទេដែលព្រះ

បញ្ចសតិកពុទ្ធពេ ខុទ្ទកខុទ្ទកសំព្វាបទកថា

សិក្ខាបទេសុ សមាណយ វត្តនា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សង្ឃោ អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញា-
បេតិ បញ្ញត្តំ ន សមម្មិនតិ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាប
ទេសុ សមាណយ វត្តតិ ។ មេតិ សង្ឃស្ស តស្មា
តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ នាវយាមីតិ ។

(២៨៦) អថទោ យេវ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ

ឯតទរោច្ចំ ឥទន្តេ អាវុសោ អាណន្ត ទុក្ខដំ យំ តំ
ភកវន្តំ ន បច្ឆិ កតមាណិ បន ភន្តេ ខុទ្ទកខុទ្ទកោណិ
សិក្ខាបទាណិ តិ ទេសេហិ តំ ទុក្ខដំ ។ អហំ ទោ ភន្តេ
អសតិយា ភកវន្តំ ន បច្ឆិ កតមាណិ^(១) ភន្តេ ខុទ្ទក-
ខុទ្ទកោណិ សិក្ខាបទាណិ ជាហំ តំ ទុក្ខដំ បស្សមិ

១ ទ. ម. កតមាណំ បទ ។

បញ្ចសព្វកិច្ចព្រះ ពោលអំពីសិក្ខាបទតូចនិងតូចដោយលំដាប់

អង្គទ្រង់បញ្ញត្តិ ការសមាទានប្រព្រឹត្តិតក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែលគួរ
ដល់ពុទ្ធបញ្ញត្តិ គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គ
នោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមាន
អាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃមិនបានបញ្ញត្តិថែមនូវសិក្ខាបទ
ដែលព្រះអង្គមិនបានបញ្ញត្តិ មិនដកចេញនូវសិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់
បញ្ញត្តិ សមាទានប្រព្រឹត្តិតក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែលគួរដល់ពុទ្ធ-
បញ្ញត្តិ ។ ការមិនបញ្ញត្តិនឹងការមិនដកនូវសិក្ខាបទនេះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ
ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយការ
ស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៨៦) លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ពោលដូច្នោះនឹង
ព្រះអានន្តមានអាយុថា នៃអាវុសោ អានន្ត នេះជាអំពើអាក្រក់របស់
លោក ព្រោះលោកមិនបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ឯសិក្ខាបទទាំងឡាយដែលតូច ។ ដោយលំដាប់ គឺសិក្ខាបទណា
ខ្លះ ចូរលោកសំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ ព្រះអានន្តឆ្លើយថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាក្តី បានជាមិនបានទូលសួរព្រះមាន
ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯសិក្ខាបទទាំងឡាយតូច ។ ដោយ
លំដាប់គឺសិក្ខាបទណាខ្លះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវអំពើអាក្រក់នោះទេ

និយមន័យ បុណ្យវគ្គ

អប័ចាយស្មុញ្ញានំ សទ្ធាយ ទេសេមិ តំ ទុក្ខដន្តិ ។

ឥទម្បី តេ អាវុសោ អាណន្ត ទុក្ខដំ យំ ត្វំ កតវតោ

វស្សុកសាដិកំ អក្កមិត្តា សិព្វេសី ទេសេហិ តំ ទុក្ខ-

ដន្តិ ។ អហំ ខោ កន្តេ ន អតារវេន កតវតោ វស្សុក-

សាដិកំ អក្កមិត្តា សិព្វេសី ឆាហន្តំ ទុក្ខដំ បស្សមិ

អប័ចាយស្មុញ្ញានំ សទ្ធាយ ទេសេមិ តំ ទុក្ខដន្តិ ។ ឥ-

ទម្បី តេ អាវុសោ អាណន្ត ទុក្ខដំ យំ ត្វំ មាតុតាមេហិ

កតវតោ សរីរំ បឋមំ វដ្ឋាបេសី តាសំ រោទន្តិទំ កតវតោ

សរីរំ អស្សុកេន មត្តិតំ ទេសេហិ តំ ទុក្ខដន្តិ ។ អហំ

ខោ កន្តេ មាយិមា វិកាលេ អហេស្តន្តិ មាតុតាមេហិ

កតវតោ សរីរំ បឋមំ វដ្ឋាបេសី ឆាហន្តំ ទុក្ខដំ បស្សមិ

អប័ចាយស្មុញ្ញានំ សទ្ធាយ ទេសេមិ តំ ទុក្ខដន្តិ ។

ឥទម្បី តេ អាវុសោ អាណន្ត ទុក្ខដំ យំ ត្វំ កតវតោ

និយមន័យ ចុល្លវត្ត

ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ដោយសេចក្តីជឿ
លោកមានអាយុទាំងឡាយ ។ នៃអារុសោ អានន្ទ នេះជាអំពើអាក្រក់
របស់លោកដែរ ព្រោះលោកជាន់ដេរសំពត់វិស្វិកសាដក របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគ ចូរលោកសំដែងអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំ
រើន ខ្ញុំព្រះករុណាដែលជាន់ដេរសំពត់វិស្វិកសាដក របស់ព្រះមានព្រះ
ភាគ មិនមែនធ្វើដោយសេចក្តីមិនគោរពទេ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវ
អំពើអាក្រក់នោះឡើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ
ដោយសេចក្តីជឿលោកមានអាយុទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់អានន្ទមានអាយុ
នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះលោកឲ្យមាតុគ្រាមថ្វាយបង្គំព្រះ
សរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគមុនគេ កាលដែលមាតុគ្រាមទាំងនោះ យំទួញ
សោកធ្វើសរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យប្រឡាក់ដោយទឹកភ្នែក ចូរលោក
សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា
គិតថា កុំឲ្យពួកមាតុគ្រាមនេះនៅក្នុងវេលាវិកាល បានជាខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យ
ពួកមាតុគ្រាមថ្វាយបង្គំព្រះសរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគមុនគេ ខ្ញុំព្រះករុណា
មិនឃើញអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណាសំដែងអំពើអាក្រក់នោះ
ចេញ ដោយសេចក្តីជឿលោកមានអាយុទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់អានន្ទ
មានអាយុ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះព្រះមានព្រះភាគ

បញ្ចសតិកព្ភន្តកេ មារេន បយុដ្ឋិតិបញ្ច

ឌីឡារិកេ និមិត្តេ ករិយមារេន ឌីឡារិកេ ឌីកាសេ
ករិយមារេន ន កកវន្តំ យាចិ តិដ្ឋតុ កកវា កប្បំ
តិដ្ឋតុ សុតតោ កប្បំ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុ-
ខាយ លោកានុកម្មាយ អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ
ទេវមនុស្សានន្តំ ទេសេហិ តំ ទុក្កដន្តំ ។ អហំ ទោ
កន្តេ មារេន បរិយុដ្ឋិតិបញ្ចេ ន កកវន្តំ យាចិ តិដ្ឋតុ
កកវា កប្បំ តិដ្ឋតុ សុតតោ កប្បំ ពហុជនហិតាយ
ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្មាយ អត្តាយ ហិតាយ
សុខាយ ទេវមនុស្សានន្តំ ធាហន្តំ ទុក្កដំ បស្សមិ
អបិចាយស្មត្តានំ សត្តាយ ទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តំ ។
និទម្បំ តេ អារុសោ អាទន្ត ទុក្កដំ យំ តុំ មារុតា-
មស្ស តថាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិជយេ បព្វន្តំ ឧស្សក្កំ
អកាសិ ទេសេហិ តំ ទុក្កដន្តំ ។ អហំ ទោ កន្តេ

បញ្ចសតិកព្វន្ធកៈ (ព្រះអាណន្ត) ត្រូវមានគ្របដណ្តប់ចិត្ត

កំពុងធ្វើនិមិត្តជាឡោរិក (បញ្ចិតបញ្ចេញ) នឹងធ្វើនូវឧកាស (បំភ្លឺហេតុ)
ជាឡោរិក លោកមិនបានអារាធនាព្រះមានព្រះភាគថា សូមព្រះមាន
ព្រះភាគគង់នៅអស់មួយកប្ប (កំណត់អាយុ)ទៅ សូមព្រះសុគតគង់នៅ
អស់មួយកប្បទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន
ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍
ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ចូរលោកសំដែងនូវ
អំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាមានមារគ្រប
ដណ្តប់ចិត្ត បានជាមិនអារាធនាមន្តព្រះមានព្រះភាគថា សូមព្រះ
មានព្រះភាគគង់នៅ អស់មួយអាយុកប្បទៅ សូមព្រះសុគតគង់នៅអស់
មួយអាយុកប្បទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន
ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍
ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញ
នូវអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះ
ចេញដោយសេចក្តីជឿលោកមានអាយុទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់អាណន្តមាន
អាយុ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះលោកធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
ឲ្យមាតុត្រាម បានបញ្ចេញក្នុងធម្មនិយម ដែលព្រះគម្ពីរគ្រប់ប្រកាស
ហើយ ចូរលោកសំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អយំ មហាបជាបតី តោតមី ភកវតោ មាតុប្បា អាចា-
និកា ចោសិកា ទិវស្ស ទាយិកា ភកវន្តំ ជនេត្តិយា
កាលកតាយ ដញ្ចំ ចាយេសីតិ មាតុតាមស្ស តថា-
តតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បព្វជ្ជំ ទុស្សកំ អកាសី ជា-
ហន្តំ ទុក្កដំ បស្សមិ អថចាយស្មត្តានំ សទ្ធាយ
នេសេមិ តំ ទុក្កដន្តំ ។

[២៨៧] តេន ចោ បន សមយេន អាយស្មា បុរា-
ណោ ទត្តុណាតិវស្មី ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន
សទ្ធិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ អថចោ អាយស្មា
បុរាណោ ថេរេហិ ភិក្ខុហិ ធម្មេ ច វិទយេ ច សន្តិកេ
ទត្តុណាតិវស្មី យតាភិវន្តំ វិហារិត្វា យេន រាជតហំ វេ-
ទ្យវនំ កលន្តកនិវាចោ យេន ថេរា ភិក្ខុ តេនុបសន្តមិ
ទុបសន្តមិត្វា ថេរេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ បដិសម្មោទិត្វា ឃ-
កមន្តំ និសីទិ ។ ឃកមន្តំ និសីទ្តំ ចោ អាយស្មន្តំ បុ-
រាណំ ថេរា ភិក្ខុ ឃតទរោច្ចំ ថេរេហិ អារុសោ បុរាណ

នៃយបិណ្ឌ ចុល្លវត្ត

ខ្ញុំព្រះករុណាគិតថា ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនេះ ជាព្រះមាតុច្ចា
(ម្តាយមីន) នៃព្រះមានព្រះភាគ បានបីបាច់រក្សាចិញ្ចឹមថ្វាយទឹកខ្សឹវ
កាលដែល (ព្រះនាងមាយាទេវី) ជាព្រះមាតាបង្កើត របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បានបំបៅព្រះមានព្រះភាគផង បាន
ជាខ្ញុំធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឲ្យមាតុត្រាមបានបញ្ចេញ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែល
ព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រកាសហើយ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវអំពើអាក្រក់
នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ដោយ
សេចក្តីជឿលោកមានអាយុទាំងឡាយ ។

(២៨៧) សម័យនោះឯង ព្រះថេរៈឈ្មោះបុរាណៈមានអាយុបាន
ត្រាច់ទៅកាន់ចារឹក ក្នុងទេត្តណាគិរីជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន
ចំនួន៥០០រូប ។ ត្រាពោះឯង ព្រះបុរាណៈមានអាយុ កាលដែលភិក្ខុជា
ថេរៈទាំងឡាយសង្គ្រោះនាវាធម្មវិន័យ បាននៅអាស្រ័យក្នុងទេត្តណាគិរី-
ជនបទ តាមសមគួរដល់អធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ចូលទៅរកពួកភិក្ខុជាថេរៈ
ដែលនៅក្នុងវត្តវេទ្យវិន កលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយរកទាក់ទាញជាមួយភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបុរាណៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសម
គួរហើយទើបភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់បុរាណៈ

បញ្ចសតិក្កន្ធកេ ធន្មេយ្យ ព្រហ្មទណ្ឌស្ស អាណាបនំ

ធម្មោ ច វិនយោ ច សង្កីតោ ឧបេហំ នំ សង្កីតន្តំ ។

សុសង្កីតាវុសោ ថេរេហំ ភិក្ខុហំ ធម្មោ ច វិនយោ ច

អបិច យថេវ មយោ ភកវុតោ សម្មទា សុតំ សម្មទា

បដិក្កហិតំ តថេវហំ ជារស្សាមិតំ ។

(២៨៨) អថទោ អាយស្ស អាណន្តោ ថេរេ ភិក្ខុ

ឯតទលោច ភកវុ មំ កន្តេ បវិនិញ្ញនកាលេ ឯវមាហ

តេនហានន្ត សង្ឃេ មមច្ចយេន ធន្តស្ស ភិក្ខុតោ

ព្រហ្មទណ្ឌំ អាណាបេត្តិតំ ។ បុច្ឆិ បន តំ អាវុសោ

អាណន្ត ភកវុន្តំ កតមោ បន កន្តេ ព្រហ្មទណ្ឌានិតំ ។

បុច្ឆិ ទោ អហំ កន្តេ ភកវុន្តំ កតមោ បន កន្តេ

ព្រហ្មទណ្ឌានិតំ ។ ធម្មោ អាណន្ត ភិក្ខុ យំ ឥច្ឆេយ្យ

នំ វនេយ្យ ភិក្ខុហំ ធម្មោ ភិក្ខុ លេវុត្តញ្ញេន ឡវិនិតញ្ញេ

បញ្ចសពិកពុទ្ធព្រះ ការដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្ទភិក្ខុ

ដ៏មានអាយុ ធម៌ក្តី វិន័យក្តី ដែលព្រះថេរៈទាំងឡាយបានសង្គ្រោះនា
ជាស្រេចហើយ លោកចូរប្រកបនូវការសង្គ្រោះនោះចុះ ។ ព្រះបុរាណៈ
ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ធម៌ក្តី វិន័យក្តី ដែលភិក្ខុជាថេរៈ
ទាំងឡាយបានសង្គ្រោះហើយ (ក៏ជាការស្រួល) ប៉ុន្តែចំណែកខាងខ្ញុំលុះ
តែបានស្តាប់ បានទទួលក្នុងទីចំពោះព្រះភក្រ្ត នៃព្រះមានព្រះភាគ
យ៉ាងណាមិញ ខ្ញុំនឹងទ្រទ្រង់ (ប្រតិបត្តិ) យ៉ាងនោះឯង ។

(២៨៨) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្តមានអាយុពោលពាក្យដូច្នោះនឹង
ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់
កាលទៀបបរិនិព្វាន ទ្រង់មានបន្ទូលយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំព្រះករុណាថា ម្ចាស់
អានន្ត ល្ហោយចុះ អំណើវេទនាដ៏តថាគតទៅហើយ សង្ឃបូរដាក់ព្រហ្ម
ទណ្ឌដល់ឆន្ទភិក្ខុផង ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈសួរថា ម្ចាស់អានន្តមានអាយុ
ចុះ លោកម្ចាស់ បានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ចុះព្រហ្មទណ្ឌនោះ តើដូចម្តេចទៅ ដែរឬ ។ ព្រះអានន្តឆ្លើយថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដែរថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រហ្មទណ្ឌនោះ តើដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអង្គមានបន្ទូល
ថា ម្ចាស់អានន្ត ឆន្ទភិក្ខុ ចង់ពោលពាក្យណា គប្បីពោលពាក្យនោះ
ចុះ (ប៉ុន្តែ) ភិក្ខុទាំងឡាយ កុំគប្បីនិយាយរក កុំគប្បីទន្ទាន កុំគប្បី

វិនយបិដកេ ចល្យវត្តោ

ន អនុសាសិតញោតិ ។ តេនហារុសោ អាណន្ត
ត្រ័យេវ ធន្ធស្ស ភិក្ខុនោ ព្រហ្មនណ្ណំ អាណាបេ-
ហិតិ ។ កថាហំ កន្តេ ធន្ធស្ស ភិក្ខុនោ ព្រហ្មនណ្ណំ
អាណាបេមិ ចណ្ណោ សោ ភិក្ខុ ដុសោតិ ។ តេនហា-
រុសោ អាណន្ត តហ្មកេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ កត្តាហិតិ ។
ឃំ កន្តេតិ ទោ អាយស្មា អាណន្តោ យេវនំ ភិក្ខុនំ ប-
ដិស្សត្តា មហតា ភិក្ខុសន្នេយ សទ្ធិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុ-
សតេហិ នារាយ កត្តា កោសម្ពី ឧដ្ឋវនិកាយ នារាយ
បច្ឆោហេហិតា^(១) រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឧយ្យនស្ស អវិទូរេ
អញ្ញតរស្មី រុក្ខម្ពលេ និសីទិ ។

[២៨៧] តេន ទោ បន សមយេន វជា ឧទេនោ
ឧយ្យនេ បរិវារេហិ^(២) សទ្ធិ ឱរោធនេ បដិវសតិ^(៣) ។
អស្សេសិ ទោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឱរោនោ អញ្ញកំ
កិរ អាចរិយោ អយ្យោ អាណន្តោ ឧយ្យនស្ស អវិទូរេ
អញ្ញតរស្មី រុក្ខម្ពលេ និសីន្នោតិ ។ អថទោ រញ្ញោ
ឧទេនស្ស ឱរោនោ វជានំ ឧទេនំ ឯតនេវេច

១ ឧ. នារាយ ឧដ្ឋវនិកាយ កោសម្ពីយា បច្ឆោហេហិតា ។ ម. នារាយ កោសម្ពី ឧដ្ឋវ
នារាយ បច្ឆោហេហិតា ។ ២ ឧ. ម. បរិបាសេសិ ។ ៣ ឧ. ម. ធាត្តកេ បដិវសតិ ឧត្តិ ។

និយមិណ បុល្លត្ត

ប្រៀបប្រដៅឆន្ទភិក្ខុឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈពោលថា ម្នាល អានន្ទដ៏មាន
អាយុ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្ទភិក្ខុផងចុះ ។ ព្រះអានន្ទ
សួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្ទភិក្ខុដប
ម្តេចបាន (ផ្សិត) ភិក្ខុនោះកាចរើស្តីសណាស់ ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈពោលថា
ម្នាល អានន្ទមានអាយុ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទៅជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប
ទៅចុះ ។ ឯព្រះអានន្ទមានអាយុទទួលពាក្យភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយដោយ
ពាក្យថា អើលោកម្ចាស់ ហើយក៏ដំទូកទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី ជាមួយ
នឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនចំនួន ៥០០រូប ទូកកំលើនទៅប្រាសខ្សែទឹក លុះ
ចុះចាកទូកហើយ ក៏ទៅគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយដើម មិនឆ្ងាយពីទីទ្រាន
នៃព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមទទេន ។

(២៨៧) សម័យនោះឯង ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមទទេនទ្រង់គង់ក្រសាល
ក្នុងទីទ្រានជាមួយនឹងពួកព្រះមហេសី ព្រមទាំងពួករាជបរិវារ ។ ពួកព្រះ
មហេសីរបស់ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមទទេន បានឮដំណឹងថា លោកម្ចាស់
អានន្ទជាអាចារ្យរបស់យើងទាំងឡាយគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយដើមមិនឆ្ងាយ
អំពីទីទ្រាន ។ ទើបពួកព្រះមហេសីរបស់ព្រះបាទទទេន បានក្រាប

បញ្ចសតិកព្វទូពេ ឧទេនរាជវត្ត ឧត្តរាសង្កាតំ

អម្បាកំ កិរ ទេវ អាចរិយោ អយេហ្វ អាណន្តោ ឧយ្យានស្ស
អវិទ្ធិរេ អញ្ញតរស្មី រុក្ខម្ភលេវ និសិទ្ធា ឥច្ឆាម មយំ ទេវ
អយ្យំ អាណន្តំ បស្សន្តិ ។ តេនហិ^(១) សមណំ អា-
ណន្តំ បស្សថាតិ ។ អថទោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឪរោ-
ណោ យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិ-
ត្វា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទំ ទោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឪរោធំ អា-
យស្មា អាណន្តោ ធម្មិយោ កតាយ សន្តស្សសិ ស-
មាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថទោ
រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឪរោណោ អាយស្មតា អាណន្តោ ធម-
ម្មិយោ កតាយ សន្តស្សតោ សមាទបិតោ សមុត្តេ-
ជិតោ សម្បហំសិតោ អាយស្មតោ អាណន្តស្ស បញ្ច
ឧត្តរាសង្កសតានិ បាទាសិ ។ អថទោ រញ្ញោ ឧ-
ទេនស្ស ឪរោណោ អាយស្មតោ អាណន្តស្ស កាសិកំ
អភិណ្ឌិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសតា អាយស្មន្តំ
អាណន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន រាជិ
ឧទេនោ តេនុបសង្កមិ ។

១ ឧ. ម. តេនហិ ពុម្ពេ ។

បញ្ចសពិក្ខន្តក្កៈ រឿងព្រះបាទទេវទេននឹងការថ្វាយសំពត់ទុក្ខរាសង្កៈ

បង្គំទូលព្រះបាទទេវទេនដូច្នោះថា បតិក្រព្រះសម្មតិទេព ពួកលោកម្ចាស់
មានន្ទជាអាចារ្យរបស់យើងទាំងឡាយ មកគង់នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយដើម
មិនឆ្ងាយអំពីទីទ្វារ បតិក្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំទាំងឡាយចង់ឃើញ
ព្រះមានន្ទជាម្ចាស់ ។ ព្រះរាជាមានព្រះរាជទុក្ខរាថា បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទាំង
ឡាយទៅមើលសមណៈឈ្មោះមានន្ទចុះ ។ គ្រានោះឯង ពួកព្រះមហេសី
របស់ព្រះបាទទេវទេន ចូលទៅរកព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានន្ទមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរ ។ កាលបើពួកព្រះមហេសីនៃព្រះបាទទេវទេន អង្គុយក្នុងទី
សមគួរហើយ ទើបព្រះមានន្ទមានអាយុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រព្រឹត្តតាម
ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ គ្រានោះឯង ពួកព្រះមហេសីនៃ
ព្រះបាទទេវទេន កាលបើព្រះមានន្ទមានអាយុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រ-
ព្រឹត្តតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ប្រគេនសំពត់
ទុក្ខរាសង្កៈ៥០០ ដល់ព្រះមានន្ទមានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកព្រះ
មហេសីនៃព្រះបាទទេវទេន ក្រេកអររីករាយនឹងកាសិក របស់ព្រះមានន្ទ
មានអាយុហើយ ទើបក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានន្ទមានអាយុ
ធ្វើប្រទេក្សិណហើយ ចូលទៅគាល់ព្រះបាទទេវទេន ។

វិនយបិដកេ ចុស្សវគ្គោ

[២៧០] អន្តសា ខោ រាជា ឧទេនោ ឡំរោធំ ទូរ-
តោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ឡំរោធំ ឯតទរោច អបិ នុ
ខោ ^(១) តុម្រោ សមណំ អាណន្តំ បស្សតិតិ ។ អបស្ស-
ម្ហា ខោ មយំ ទេវ អយ្យំ អាណន្តន្តំ ។ អបិ នុ តុម្រោ
សមណស្ស អាណន្តស្ស កិត្តំ អទត្តាតិ ។ អទម្ហា
ខោ មយំ ទេវ អយ្យស្ស អាណន្តស្ស បញ្ច ទុត្តរា-
សន្តិសតានិ ។ រាជា ឧទេនោ ឧជ្ឈាយតិ ជ័យតិ
វិទាចេតិ កតំ ហិ ធាម សមណោ អាណន្តោ តាវពហំ
ចីវំ បដិក្កហោស្សតិ ទុស្សវណិជ្ជំ វា សមណោ អាណន្តោ
កវស្សតិ បត្តាហិតសាលំ ^(២) វា បសារេស្សតិតិ ។ អបិខោ
រាជា ឧទេនោ យេនាយស្សា អាណន្តោ តេនុបសន្តិមិ ឧប-
សន្តិមិត្តា អាយស្សតា អាណន្តេន សន្តិ សម្មោទិ សម្មោ-
ទនិយំ កតំ សារណិយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ ទិ-
សិទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធា ខោ រាជា ឧទេនោ អាយ-
ស្សន្តំ អាណន្តំ ឯតទរោច អាគមា នុ ^(៣) កោ អាណន្ត

១ ឧ. ម. យោគីកេ ខោសទ្ធា ន បញ្ចាយតិ ។ ២ បដិហិតសាលំ វាតិបិ ធាហេ វិជ្ជតិ ។
៣ ឧ. អាគមា ន ខោ ។ ម. អាគមា នុ ខោ ។

វិនយបដិក បុល្លរុត្ត

(២៧០) ព្រះបាទទេវទេន ទ្រង់ទតឃើញពួកព្រះមហេសី មកអំពី
ចម្ងាយ លុះឃើញហើយមានព្រះបន្ទូលសួរពួកព្រះមហេសីដូច្នោះថា អ្នក
ទាំងឡាយបានឃើញសមណៈឈ្មោះអានន្ទដែរឬ ។ ពួកព្រះមហេសីក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំទាំងឡាយបានឃើញព្រះអានន្ទជា
ម្ចាស់ហើយ ។ ចុះអ្នកទាំងឡាយបានប្រគេនវត្ថុអ្វីបន្តិចបន្តួចដល់សមណៈ
ឈ្មោះអានន្ទខ្លះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាន
ប្រគេនសំពត់ទុក្ខរាសន្តិៈ ៥០០ ដល់ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ហើយ ។ ព្រះបាទ
ទេវទេនក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តិចបន្តួចថា មិនសមបើ សមណៈ
ឈ្មោះអានន្ទទទួលយកចំរើច្រើនដល់ម៉្លោះទេ សមណៈឈ្មោះអានន្ទនឹង
ធ្វើជំនួញសំពត់ឬៗនឹងតាំងរោងលក់សំពត់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទទេវទេន
ស្តេចទៅរក ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេច-
ក្តីរករាយ សំណេះសំណាលនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលរករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹក ល្មមឲ្យកើតសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលហើយ
ក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទទេវទេន គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ
ក៏មានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទ

បញ្ចសតិកព្វទូពេ ខទេវាធិវត្ថុ បុសបិ ឧត្តរាសង្កតានំ

អម្បាកំ ឌុំរោជោតិ ។ អាគមា ខោ តេ^(១) មហារាជ ឌុំរោ-
ជោតិ ។ អបិច^(២) បន ភោតោ អាណន្ទស្ស កិញ្ចិ អ-
នាសិភិ ។ អនាសិ ខោ មេ មហារាជ បញ្ច ឧត្តរា-
សង្កសតានំ ។ កិ បន កវំ អាណន្ទោ តាវពហុំ បិវំ
កិស្សតិភិ ។ យេ តេ មហារាជ ភិក្ខុ ទុព្វលបិវរា
តេហិ សទ្ធិ សវិកជិស្សមិភិ ។ យានិ ខោ បន ភោ^(៣)
អាណន្ទ ខោរាណកានិ ទុព្វលបិវរានិ តានិ កថំ
កិស្សថាតិ ។ តានិ មហារាជ ឧត្តរត្តរណំ កិស្ស-
មាតិ ។ យានិ បន ភោ អាណន្ទ ខោរាណកានិ ឧត្ត-
រត្តរណានិ តានិ កថំ កិស្សថាតិ ។ តានិ មហារាជ
ភិសិច្ឆិវិយោ កិស្សមាតិ ។ យោ បន ភោ អាណន្ទ
ខោរាណកា ភិសិច្ឆិវិយោ តា កថំ កិស្សថាតិ ។ តា
មហារាជ កុម្មត្តរណំ កិស្សមាតិ ។ យានិ បន ភោ
អាណន្ទ ខោរាណកានិ កុម្មត្តរណានិ តានិ កថំ ក-
ិស្សថាតិ ។ តានិ មហារាជ មាណសុត្តានិយោ កិស្ស-

១ ខ. តេធិ ។ ម. អាគមាសិ ខោ តេ តិធិ ។ ២ ខ. ម. យេត្តពេស្ស បសទ្ធា ឆ
ទិស្សតិ ។ ៣ ខ. យានិ បន ភោ ។

បញ្ចសតិកព្ភន្ត្តៈ រឿងព្រះបាទឧទេននឹងការថ្វាយសំពត់ឧត្តរាសង្គៈនិទ្រៀត

ដំបំរើន ពួកព្រះមហេសីរបស់យើងបានមក (ក្នុងទីនេះ) ដែរឬ ? ព្រះ
អានន្តគបថា បពិត្រមហារាជ ពួកព្រះមហេសីនៃព្រះអង្គបានមក (ក្នុងទី
នេះ) ដែរ ? ចុះ (ពួកព្រះមហេសីនោះ) បានប្រគេនវត្ថុអ្វីបន្តិចបន្តួចដល់
ព្រះអានន្តដំបំរើនខ្លះដែរឬ ? បពិត្រមហារាជ ពួកព្រះមហេសីនោះ បាន
ប្រគេនសំពត់ឧត្តរាសង្គៈ ៥០០ ដល់អាត្មាកាត ។ ព្រះអានន្តដំបំរើននឹង
យកចំរើច្រើនដល់ម្ល៉ោះទៅធ្វើជាអ្វីទៅ ? បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណា មានចំរើទុព្វលភាព អាត្មាកាតនឹងចែកឲ្យ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះ ? បពិត្រព្រះអានន្តដំបំរើន ចុះចំរើទាំងឡាយណាដែលចាស់ទុព្វ-
លភាព លោកម្ចាស់នឹងយកចំរើទាំងនោះទៅធ្វើអ្វី ? បពិត្រមហារាជ
យើងទាំងឡាយនឹងយកចំរើទាំងនោះទៅធ្វើជាកម្រាលគ្រែ ? បពិត្រព្រះ
អានន្តដំបំរើន ចុះកម្រាលគ្រែណាដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹង
យកកម្រាលគ្រែទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ? បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយ
នឹងយកកម្រាលគ្រែទាំងនោះទៅធ្វើជាស្រោមពូក ? បពិត្រព្រះអានន្ត
ដំបំរើន ចុះស្រោមពូកណា ដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយក
ស្រោមពូកទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ? បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹង
យកស្រោមពូកទាំងនោះទៅធ្វើជាកម្រាលផែនដី ? បពិត្រព្រះអានន្តដំ
បំរើន ចុះកម្រាលផែនដីណា ដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយក

វិន័យបិដក បុណ្យវគ្គោ

មាតិកា ។ យា បន ភោ អាណន្ត ខោរាណកា ខាទប្ប-
ញ្ញានិយោ តា កថំ ករិស្សនាតិ ។ តា មហារាជ រដោ-
ហារណំ ករិស្សមាតិ ។ យានិ បន ភោ អាណន្ត ខោរា-
ណកានិ រដោហារណានិ តានិ កថំ ករិស្សនាតិ ។
តានិ មហារាជ កោដ្ឋត្វា ចិក្ខុល្យន មទ្គិត្វា បរិកណ្ណំ
លិម្បិស្សមាតិ ។ អថខោ រាជា ឧទេនោ សព្វេ ឥមេ
សមណា សក្យបុត្តិយា យោនិសោ ឧបនេន្តិ ន
កុលរំ តមេន្តិតិ អាយស្មតោ អាណន្តស្ស អញ្ញានិបិ
បញ្ចុទ្ធស្សសតានិ ខាណាសិ ។ អយញ្ចុរហិ អាយស្ម-
តោ អាណន្តស្ស បឋមំ ចីវរិបរិក្ខារោ^(១) ឧប្បជ្ជិ ចីវ-
រសហស្សំ ។

[២៧០] អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ យេន យោ-
សិតារាមោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា បញ្ញត្តោ
អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ អាយស្មា ធម្មោ
យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា

១ ខ. ចីវរិក្ខុ ។ ប. ចីវរិក្ខុំ ។

វិនយបិដក ចុលវគ្គ

កម្រាលផែនដីទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹង
យកកម្រាលផែនដីទាំងនោះទៅធ្វើជាសំពត់ដូតជើង ។ បពិត្រព្រះអានន្ទ
ដ៏ចម្រើន ចុះសំពត់សម្រាប់ដូតជើងណាដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់
នឹងយកសំពត់ដូតជើងទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំង
ឡាយនឹងយកសំពត់សម្រាប់ដូតជើងទាំងនោះទៅធ្វើជាសំពត់សម្រាប់ដូត
គូលី ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ចុះសំពត់សម្រាប់ដូតគូលីណាដែល
ជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកសំពត់សម្រាប់ដូតគូលីទាំងនោះទៅធ្វើ
ជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹងចំព្រាំងសំពត់សម្រាប់ដូត
គូលីទាំងនោះ ហើយប្របាច់លាយដោយភក់ ហើយយកទៅបូកលាប
ជញ្ជាំង ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទទេវទេន ទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យថា សម-
ណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងអស់នេះប្រកបដោយទុបាយនៃប្រាជ្ញា មិនធ្វើសំពត់
ឲ្យដល់ម្លូសេចក្តីវិនាសឥតប្រយោជន៍ ហើយក៏ទ្រង់ប្រគេនសំពត់ ចំនួន
៥០០ ដទៃទៀត ដល់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ។ បរិសារ គឺថីវរ ចំនួន ១
ពាន់នេះឯង ទើបតែនឹងកើតឡើងជាដំបូងដល់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ។

(២៧១) លំដាប់នោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏ចូលទៅកាន់យា-
សិភារាម លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេគ្រាលទុក ។
គ្រានោះឯង ឆន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះ

បញ្ចសព្វកុដ្ឋកោ ធនុត្តរវត្ថុ គស្ស ព្រហ្មទណ្ឌស្ស អាណាបនំ

អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទិ ខោ អាយស្មន្តំ ធន្តំ អាយស្មា អាណេត្តោ
ឯតទេវេច សង្ឃេន តេ អារុសោ ធន្ត ព្រហ្មទណ្ឌោ
អំណាត្តោតិ^(១) ។ កតមោ បទ កន្ត អាណន្ត ព្រហ្ម-
ទណ្ឌោតិ ។ តុំ អារុសោ ធន្ត កិក្ខុ^(២)យំ វេច្ឆេយ្យ-
សំ តំ វេច្ឆេយ្យសិ កិក្ខុហំ តុំ លេវ វត្តព្វោ ន
ឌីវទិតព្វោ ធានុសាសិតព្វោតិ ។ នព្វហំ កន្ត អាណន្ត
ហតោ ឯត្តាវតោ យតោហំ កិក្ខុហំ លេវវត្តព្វោ ន ឌីវទិ-
តព្វោ ធានុសាសិតព្វោតិ តត្តវ មុច្ឆិតោ បបតិ^(៣) ។
អថខោ អាយស្មា ធន្តោ ព្រហ្មទណ្ឌោ ន អន្តិយមាតោ
ហរយមាតោ ជិតុច្ឆមាតោ ឯកោ វុបកដ្ឋោ អប្ប-
មត្តោ អាតាថ បហិតត្តោ វិហរត្តោ នចិវស្សេវ យស្ស-
តាយ កុលបុត្តា សម្មនេវ អតារស្មា អនតារយំ បព្វជន្តិ
តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ
អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្មជ្ឈ វិហាសិ ទំណា

១ ឧ. ម. អាណាបិពោតិ ។ ២ ឧ. កិក្ខុ ។ ៣ ម. បបពោ ។

បញ្ចសព្វកិច្ចព្រះ រឿងព្រះឆន្ទត្រូវនឹងការដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់លោក

ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានន្ទមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះព្រះឆន្ទៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានន្ទ
មានអាយុ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃការសោ ឆន្ទៈ សង្ឃដាក់ព្រហ្ម-
ទណ្ឌដល់លោកហើយ ។ ឆន្ទក៏កុស្តរថា បពិត្រព្រះមានន្ទដ៏ចម្រើន ព្រហ្ម-
ទណ្ឌនោះតើដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះមានន្ទប្រាប់ថា ម្ចាស់ឆន្ទក៏មានអាយុ
លោកចង់ពោលពាក្យណា គប្បីពោលពាក្យនោះចុះ ក៏កុំទាំងឡាយមិន
ត្រូវនិយាយរក មិនត្រូវទូន្មាន មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅលោកឡើយ ។ ឆន្ទ-
ក៏កុស្តរថា បពិត្រព្រះមានន្ទដ៏ចម្រើន កាលណាបើក៏កុំទាំងឡាយមិន
ត្រូវនិយាយរក មិនត្រូវទូន្មាន មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅខ្ញុំដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ
បើដូច្នោះ ក៏កុំទាំងឡាយមិនសម្រាប់ខ្ញុំហើយឬ ហើយក៏ដួលជ្រប់ក្នុងទី
នោះ ។ គ្រានោះឯង ឆន្ទៈមានអាយុក៏លំបាក អៀនខ្មាសខ្ពើមព្រហ្ម-
ទណ្ឌ ក៏ចៀសចេញទៅតម្លាក់ឯង ហើយមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជា
គ្រឿងដុតកំដៅនូវកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្ត
ទាំងឡាយដែលចេញចាកផ្ទះហើយចូលទៅកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បី
អនុត្តរធម៌ណា ក៏បានដល់នូវអនុត្តរធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយធម៌
ដោយការធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដោយមិនយូរ
ហើយសម្រេចសម្រាន្តដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិ

វិទេយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ដាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរំ
ឥត្តត្តា យោតិ អញ្ញញ្ញា សិ ។ អញ្ញត្តោ ច បធាយស្មា ធម្មោ
អរហតំ^(១) អហោសិ ។ អថទោ អាយស្មា ធម្មោ អរហត្តំ
បត្តោ យេនាយស្មា អាននោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទកោច បដិច្ចស្សន្តោហិទានិ
មេ កន្លេ អានន្ត ព្រហ្មទណ្ឌន្តិ ។ យទត្តេន តយា
អារុសោ ធម្ម អរហត្តំ សច្ចិកតំ តទត្តេន តេ ព្រហ្ម-
ទណ្ឌោ បដិច្ចស្សន្តោតិ ។

[២៧២] ឥមាយ ទោ បន វិនយសង្កតិយា
បញ្ចុ កិក្ខុសតានិ អន្ធនានិ អនធិកានិ អហោសុំ ។
តស្មាយំ វិនយសង្កតិ បញ្ចុសតិកាតិ^(២) វុច្ចតិ ។

បញ្ចុសតិកក្កុន្តោ ឧទ្ទិកំ ឯកាទសមំ ។
ឥម្ព្មិ ខន្ធកេ វត្ត តេវីសតិ ។

១ ម. អហោ ។ ២ ខ. បញ្ចុសតិកិ ។

វិនយបិដក ចុល្ហវន្ត

គឺសេចក្តីកើតទៀត (របស់អាត្មាអញ) អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ
សម្រេចហើយ កិច្ចត្រូវធ្វើ គឺសោឡសកិច្ច ក៏សម្រេចហើយ មគ្គការ-
នាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតគ្មានឡើយ ។ បណ្តា
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ព្រះឆន្ទៈមានអាយុ ក៏ជាអរហន្តមួយអង្គដែរ ។
លំដាប់នោះ ព្រះឆន្ទៈមានអាយុ បានដល់អរហត្តហើយ កិច្ចលទៅរក
ព្រះអានន្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះ
អានន្តមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ លោកចូរម្ចាស់
ព្រហ្មទណ្ឌដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះអានន្តពោលថា នៃឆន្ទៈមានអាយុ លោកបាន
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយនូវអរហត្ត ក្នុងកាលជាទីបំផុតណា ឯព្រហ្ម-
ទណ្ឌរបស់លោក ក៏ម្ចាស់ក្នុងកាលជាទីបំផុតនោះដែរ ។

(២៧២) ក្នុងការសង្គ្រាយនាព្រះវិន័យនេះឯង មានភិក្ខុចំនួន ៥០០
រូប មិនខ្វះមិនលើស ។ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គ្រាយនាព្រះវិន័យនេះ
ព្រះសង្ឃតិកាចារ្យ ហៅថា បញ្ចសតិកាសង្គ្រាយនា គឺសង្គ្រាយនារបស់
ភិក្ខុមានចំនួន ៥០០ រូប ។

ចប់ បញ្ចសតិកាចារ្យ: ទំ ១១ ។
ក្នុងខន្ត: នេះមានរឿង ២៣ ។

៣៨១

បញ្ចសពិកពុទ្ធកេ ឧទានជាថិ

តស្ស័ន្ទានំ

(២៧៣) បវេនិទ្យតេ ហិ^(១)សម្មុទ្ទេ
ថេរោ ច កស្សប្បយោ^(២)

អាមន្តយិ ភិក្ខុកុណំ

សទ្ធម្មមនុស្សានុកោ

នាវាយន្តានមត្តមិ

សុភទ្ទេន បវេនិតំ

សង្កាយិស្សាម សទ្ធម្មំ

អនម្មោ បុរេ ទិប្បតិ

ឯកេន្ធនបញ្ចសតំ

អានន្ធម្មំ ច ទុច្ចនំ

ធម្មវិនយសង្កឹតំ

វសន្តោ តុហមត្តមេ

ទុទាលី វិនយំ បុច្ឆិ

សុត្តន្តានន្ធបណ្ឌិតំ

បិដកំ តណំ សង្កឹតំ^(៣)

អកំសុ ជិនសាវកា ។

១ ម. លោក្ខកេ ហិសទ្វោ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. កស្សប អង្គយោ ។ ម. កស្សប សង្កយោ
៣ ឧ. ម. សង្កឹតិ ។

បញ្ចសតិកព្វន្តកៈ ទុទានជាថា

ទុទាននៃបញ្ចសតិកព្វន្តកៈនោះ គឺ

(២៧៣) រឿងកាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ បរិនិព្វានទៅហើយ
ព្រះថេរៈឈ្មោះកស្សប ជាអ្នកគ្រប់គ្រង រក្សាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធហោរ
ពួកភិក្ខុមកថា យើងដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយ ពីស្រុកបារា បាន
ឮពាក្យសុភ័ក្ត្រភិក្ខុ សំដែងហើយ យើងនឹងសង្ហាយនាទ្ធុព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធ តំណទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ១ រឿង
ព្រះមហាកស្សប ជ្រើសរើសព្រះអរហន្ត ៤៧៧ អង្គ នឹងព្រះ
អានន្ទមួយផង ១ រឿងព្រះកស្សប គង់នៅទៀបតូហាដ៏ទុក្ខម
ធ្វើសង្ហាយនាទ្ធុធម៌នឹងវិន័យ ១ រឿងព្រះកស្សបសួរព្រះវិន័យ
នឹងព្រះទុបាលិ ១ រឿងព្រះកស្សបសួរព្រះសូត្រនឹងព្រះអានន្ទ
ជាបណ្ឌិត ១ រឿងពួកជិនសាវ័កធ្វើសង្ហាយនាបដកទាំងបី ១ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជាបឋម ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងសូមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវៀវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៣៨២

វិនយបិដកេ បុណ្ណវគ្គោ

ខណ្ឌខណ្ឌកា ធាណ
១៤ ១១៤

យ កា ប ញ្ញត្តវត្តនា^(១) ។

ន ប្បិ អក្កមិត្តាប័

វត្តា បេសិ ន យាចិ ច

បព្វជ្ជំ មាតុកាមស្ស

សទ្ធាយ ទុក្កដានិ មេ ។

បុរាណោ ព្រហ្មទណ្ឌំ ច

ឡិកោតោ ទុទេនេន សហ

១ ១. យបិបញ្ញត្តិ វត្តនា ។

វិនយបិដក ចុល្លវត្ត

រឿងព្រះអានន្ទ ទូលព្រះថេរៈទាំងឡាយថា កាលព្រះមាន
ព្រះភាគ ដ៏តចូលបរិវេញទ្រង់មានបន្ទូលថា បើសង្ឃប្រាថ្នានឹង
ដកសិក្ខាបទ ក៏គប្បីដកសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់ផ្សេង ។
បាន ១ រឿងព្រះកស្សបបានសូត្រប្រកាសប្រាប់សង្ឃថា ត្រូវ
ឲ្យភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមសិក្ខាបទដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ ១ ។ រឿង
ព្រះថេរៈទាំងឡាយ បន្ទោសព្រះអានន្ទថា មិនទូលសួរព្រះ
មានព្រះភាគក្នុងសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ ១ រឿង
ព្រះថេរៈទាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា ជាន់សំពត់វិស្សិក-
សាដករបស់ព្រះមានព្រះភាគហើយដេរ ១ រឿងព្រះថេរៈទាំង
ឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា ឲ្យមាតុត្រាមថ្វាយបង្គំសររៈព្រះ
មានព្រះភាគមុនគេ ១ រឿងព្រះថេរៈទាំងឡាយបន្ទោសព្រះ
អានន្ទថា មិនអាណាធនាព្រះមានព្រះភាគឲ្យគង់នៅអស់អាយុ-
កប្ប ១ រឿងព្រះថេរៈទាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា សូមបញ្ច
ផ្គាំដល់មាតុត្រាម ១ រឿងព្រះអានន្ទទទួលថាអំពើអាក្រក់របស់
ខ្ញុំគ្មានទេខ្ញុំទទួលដោយសេចក្តីជឿលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ១ ។
រឿងបុរាណត្ថរ ១ រឿងដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្ទភិក្ខុ ១ រឿង
ពួកព្រះមហេសីនៅក្នុងទទ្យាន ជាមួយនឹងព្រះបាទទេវទេន ១

៣៨៧

បញ្ចសតិកព្វន្តរោ ឧទានជាថា

តាវតហុ ទុព្វលក្ខណ

ឧត្តរត្តរណា ភិសិ

កុម្មត្តរណា បុញ្ញនិយោ

រដោ ចិត្តល្អមទ្គនា

សហស្សចីវរំ ឧប្បជ្ឈិ

បឋមា នន្ទស្សវ័យោ ។

តជ្ឈិតោ ព្រាហ្មណឈ្លាន

ចតុស្សន្ទំ អនាបុណិ ។

វសិក្ខតា បញ្ចសតា

តស្មា បញ្ចសតា ឥតិវិ^(១) ។

១ ឧ. ម. បញ្ចសតិ ពិពិ ។

បញ្ចសតិកព្ពន្ធកៈ ឧទាននាថា

រឿងព្រះបាទទេវទេន ពោលទោសព្រះអាទន្នថា ទទួលចីវរ
ច្រើនដល់ម្ល៉ោះ ១ រឿងព្រះបាទទេវទេន សួរព្រះអាទន្នអំពី
ចីវរទុព្វលភាព១ រឿងព្រះអាទន្នឆ្លើយថា ចីវរទុព្វលភាពនោះ
យកទៅធ្វើជាកម្រាលគ្រែ ជាស្រោមពូក ជាកម្រាលផែនដី
ជាសំពត់ដូតដើង ជាសំពត់ដូតជួលទាំងលាយដោយកក់បូក
លាបដណ្តឹង ១ រឿងចីវរមួយពាន់ កើតឡើងដល់ព្រះអាទន្ន
ជាដំបូង ១ ។ រឿងឆន្ទភិក្ខុ ដែលសង្ឃដាក់ទោស ដោយ
ព្រហ្មទណ្ឌហើយបានត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈទាំងបួន ១ ។ រឿង
ព្រះបេរៈជាអ្នកស្នាក់ដំនាញចំនួន ៥០០ អង្គ ក្នុងការសង្គ្រាម-
នាធម៌នឹងវិន័យ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គ្រាមនោះឈ្នះ
ថា បញ្ចសតិកសង្គ្រាមនា ១ ។

សុត្តនិកាយ

[២៧៤] តេជ ទោ បន សមយេន វស្សសតបរិ-

និព្វុតេ កតវតិ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ វេសាលិយំ
នស វត្ថុនំ ធិបេន្តំ កប្បតិ សន្តិលោណាកប្បោ កប្បតិ
ទ្ធន្តលកប្បោ កប្បតិ តាមន្តរកប្បោ កប្បតិ អាវាស-
កប្បោ កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អាចិណ្ណ-
កប្បោ កប្បតិ អមមិកកប្បោ កប្បតិ ជលោតិ^(១) ទាតុ
កប្បតិ អនសកំ និសិទំ កប្បតិ ជានុប្បវេនតន្តិ ។

[២៧៥] តេជ ទោ បន សមយេន អាយស្មា យសោ

កាកណ្ណកប្បត្តោ វជ្ជិសុ ចារិកញ្ចរមាតោ យេន
វេសាលី តទវសរិ ។ តត្រុ សុទំ អាយស្មា យសោ
កាកណ្ណកប្បត្តោ វេសាលិយំ វិហារតិ មហាវនេ ក្ខុដា-
តារសាលាយំ ។

១ ឧ. ធិណេតិ ។

សត្វសតិកក្ខន្ធកៈ

(២៧៤) សម័យនោះឯង កាលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បរិនិព្វានទៅ
បាន ១០០ ឆ្នាំ ពួកវដ្តបុត្តកក្ខន្ធ^(១) នៅក្នុងក្រុងវេសាលី សំដែងវត្ថុ១០
ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយអម្បាលក្នុងក្បួន គួរ (ដល់
សមណៈ) ១ ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រៅទៅ ប្រមាណពីរ
ធ្នាប់ គួរ ១ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរ ១ ការកំណត់ដោយអាវស
គួរ ១ ការកំណត់ដោយអនុមត្ត^(២) គួរ ១ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ឌកប្ប(ប្រ-
ពៃណី) គួរ ១ ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរ ១ ការផឹកនូវ
សុរាទៅ គួរ ១ និងទនៈដែលមិនមានជាយ គួរ ១ មាសនឹងប្រាក់ គួរ ១ ។

(២៧៥) សម័យនោះឯង ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្ត^(៣) មានអាយុ
ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកក្នុងវ័យវដ្ត ហើយក៏បានទៅដល់ក្រុងវេសាលី ។ បាន
ឮថា ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្ត មានអាយុ នៅក្នុងក្បួនវាសាលា
ព្រៃមហាវ័ន ជិតក្រុងវេសាលីនោះ ។

១ ពួកវដ្តបុត្តនៃនិទានដែលនៅក្នុងនិទានថ្មី បានដាច់ហោរិយយុប្បម្មថា ថ្មីបុត្តកក្ខន្ធ ។
២ ប្រែថា យល់ព្រម ថា ព្រេកអរ ។ ៣ ព្រះយសត្ថេរ ជាបុត្តនៃព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះកាកណ្ណកៈ
ហោរិយយុប្បម្មថា យសកាកណ្ណកបុត្ត ។

សត្វសតិកពុទ្ធករ វិនិច្ឆ័យកិច្ចវត្ថុ យសត្តោវត្ថុ

[២៧៦] តេន ទោ បន សមយេន វេសាលីកា
វិនិច្ឆ័យកា ភិក្ខុ តទហុ ទោសយេ កំសតាដី^(១) ឧទកេន
បូរេត្វា មជ្ឈេ ភិក្ខុសង្ឃស្ស បរេត្វា អាតតាតតេ^(២)
វេសាលីកេ ឧទាសកេ ឃីវេនេន្តិ ទេពាវុសោ សង្ឃស្ស
កហាបណាម្បិ អឡម្បិ ទានម្បិ មាសក្របម្បិ កវិស្សតិ
សង្ឃស្ស បរិក្ខារេន ករណីយន្តិ ។ ឃីវេត្តេ អាយស្មា
យសោ កាកណ្ណាកបុត្តោ វេសាលីកេ ឧទាសកេ
ឯតទភេច មា អាវុសោ អទត្ត សង្ឃស្ស កហាបណាម្បិ
អឡម្បិ ទានម្បិ មាសក្របម្បិ ន កប្បតិ សមណានំ
សក្យបុត្តិយានំ ជាត្រូបរជតំ ន សាទិយន្តិ សមណា
សក្យបុត្តិយា ជាត្រូបរជតំ ន ប្បដិក្កណ្ណន្តិ សមណា ស-
ក្យបុត្តិយា ជាត្រូបរជតំ និក្ខត្តមណិសុវណ្ណា សមណា
សក្យបុត្តិយា អបេតជាត្រូបរជតាតិ ។ ឃីវម្បិ ទោ វេសា-
លីកា ឧទាសកា អាយស្មតា យសេន កាកណ្ណាក-
បុត្តេន វុច្ចមាថា អទិសុយេវ សង្ឃស្ស កហា-
បណាម្បិ អឡម្បិ ទានម្បិ មាសក្របម្បិ ។ អថទោ

១ ឧ. ម. ពំសធាតី ។ ២ ឧ. អាតតេ ។

សព្ទសព័កព្ភន្តាៈ រឿងវឌ្ឍិបុត្តកកិក្ខុនិងរឿងព្រះយសព្រា

(២៧៦) សម័យនោះឯង ពួកវឌ្ឍិបុត្តកកិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី
បានដឹងទឹកដាក់ពេញកាដន់សំរិទ្ធកាយយកទៅ គំកល់ទុកក្នុងកណ្តាល
កិកសង្ឃក្នុងថ្ងៃទេ បុរសថ្មោះនោះ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះ ចំពោះពួក
ទេបុរសនៅក្នុងក្រុងវេសាលីដែលមកទាំងអស់ថា ហេតុអ្វីមានអាយុទាំង
ឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រគេនកហាបណៈមួយក្តី កន្លះកហាបណៈក្តី មួយ
បាទក្តី មានករូបមួយក្តី ដល់សង្ឃចុះ សង្ឃមុខជានឹងមានកិច្ចដោយ
បរិការមិនខាន ។ កាលដែលពួកវឌ្ឍិបុត្តកកិក្ខុពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើប
ព្រះយសព្ភន្តាបុត្ត មានអាយុ ក៏ពោលដូច្នោះនឹងពួកទេបុរសក្នុងក្រុងវេសាលីថា
នៃអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំ
ប្រគេនកហាបណៈមួយក្តី កន្លះកហាបណៈក្តី បាទមួយក្តី មានករូបមួយ
ក្តី ដល់សង្ឃឡើយ ព្រោះមាននឹងប្រាក់ មិនគួរដល់ពួកសមណៈជា
សក្យបុត្តិយទេ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ មិនគ្រេកអរ មិនកាន់មាននឹង
ប្រាក់ទេ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ លះចោលកែវមណីនឹងមានចេញ
ហើយប្រាសចាក គឺថាលែងវេល ដោយមាននឹងប្រាក់ហើយ ។ ឯពួក
ទេបុរសដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ទុកជាព្រះយសព្ភន្តាបុត្ត ពោល
យ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រគេនកហាបណៈមួយខ្លះ កន្លះកហាបណៈ
ខ្លះ បាទមួយខ្លះ មានករូបមួយខ្លះ ដល់សង្ឃ ។ លំដាប់នោះឯង

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

វេសាលីកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ តស្ស រត្តិយោ អច្ចយេន
តំ ហិរញ្ញំ ភិក្ខុក្កេន^(១) បដិវិសំ^(២) វបេត្វា ភាជេស្មំ ។
អថទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ យសំ
កាកណ្ណាកបុត្តំ ឯតទរោចំ ឯសោតេ អារុសោ យស
ហិរញ្ញស្ស បដិវិសោតិ ។ នត្ថំ មេ អារុសោ ហិរញ្ញស្ស
បដិវិសោ ធាហំ ហិរញ្ញំ សាទិយាមីតិ ។

[២៧៧] អថទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ អយំ
អារុសោ យសោ កាកណ្ណាកបុត្តោ ទុចាសកេ សន្នេ
បសន្នេ អក្កោសតិ បរិភាសតិ អប្បសាទំ ករោតិ
ហន្តស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ ករោមាតិ ។
តេ តស្ស បដិសារណីយកម្មំ អកំស្ម ។ អថទោ
អាយស្មា យសោ កាកណ្ណាកបុត្តោ វេសាលីកេ
វជ្ជិបុត្តកេ ភិក្ខុ ឯតទរោច ភគវតា អារុសោ បញ្ញត្តំ
បដិសារណីយកម្មកតស្ស ភិក្ខុធា អនុទ្ធាតា ទាត-
ញោតិ ទេថ មេ អារុសោ អនុទ្ធតំ ភិក្ខុន្តំ ។
អថទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ ឯកំ ភិក្ខុ

១ ឧ. ម. ភិក្ខុក្កេន ។ ២ បដិវិសន្តិបិ បាលី ឯវំ សព្វេ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ ចុល្លត្ត

ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុ អ្នកនៅក្នុងក្រុងវេសាលី លុះកន្លងព្រឺត្រីនោះហើយ (ព្រឹក
ឡើង) ក៏ចែកប្រាក់នោះ ដាក់ចំណែកមួយ ៗ ដោយរាប់ចំនួនភិក្ខុ ៗ
ទើបពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលនឹងព្រះយស-
ភាកណ្ណកបុត្តមានអាយុថា នៃអារុសោ យស នេះជាចំណែកប្រាក់របស់
លោក ៗ ព្រះយសភាកណ្ណកបុត្តពោលថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
ខ្ញុំគ្មានចំណែកនៃប្រាក់ទេ ព្រោះខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងប្រាក់ទេ ។

(២៧៧) គ្រានោះឯង ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី
ពោលថា នៃអារុសោ ទាំងឡាយ ព្រះយសភាកណ្ណកបុត្តនេះ ដេរគម្រាម
ធ្វើនូវការរុករានបណ្តាញពួកទុបាសកដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាថា បើដូច្នោះ
យើងរាល់គ្នាធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ព្រះយសភាកណ្ណកបុត្តនោះ ។ ពួក
វដ្តបុត្តភិក្ខុនោះ បានធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ព្រះយសភាកណ្ណកបុត្ត
នោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះយសភាកណ្ណកបុត្តមានអាយុបានពោលពាក្យ
នេះនឹងពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា ម្ចាស់អារុសោទាំង
ឡាយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា សង្ឃត្រូវឲ្យអនុទូតដល់ភិក្ខុ ដល់
សង្ឃធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង
ឡាយឲ្យភិក្ខុជាអនុទូតដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុ ដែលនៅក្នុង

សត្តសតិកព្ធនុពេ ចន្ទមសុរិយានំ ចត្តារោ ឧបក្កិលេសា

សង្កត្តិត្វា អាយស្មតោ យសស្ស កាកណ្ណាក-
បុត្តស្ស អនុទ្ធតំ អទំសុ ។ អថទោ អាយស្មា យសោ
កាកណ្ណាកបុត្តោ អនុទ្ធតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិ វេសាលី
បរិសិត្វា វេសាលីកេ ឧទាសកេ ឯតនេវេច អហំ
កិរាយស្មន្តេ ឧទាសកេ សទ្ធិ បសន្នេ អក្កោសាមិ
បរិភាសាមិ អប្បសាទំ ករោមិ យោហំ អធម្មំ អធម្មោតិ
វទាមិ ធម្មំ ធម្មោតិ វទាមិ អវិនយំ អវិនយោតិ វទាមិ
វិនយំ វិនយោតិ វទាមិ ។

(២៧៨) ឯកមិទំ អារុសោ សមយំ ភកកំ សារត្តិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ ត្រត
ទោ អារុសោ ភកកំ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ចត្តារោមេ
ភិក្ខុវេ ចន្ទមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសា យេហំ ឧបក្កិ-
លេសេហំ ឧបក្កិលិដ្ឋា ចន្ទមសុរិយា ន តប្បន្តំ ន
ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អតំ ភិក្ខុវេ
ចន្ទមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន
ឧបក្កិលិដ្ឋា ចន្ទមសុរិយា ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ

សក្តសតិកព្ធនុត្តរៈ ទបក្កិលេស ៤ យ៉ាងរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យ

ក្រុងវេសាលីបានសន្មតភិក្ខុមួយរូបឱ្យជាអនុទូតដល់ព្រះយសភាកណ្ណកបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះយសភាកណ្ណកបុត្តមានអាយុ ចូលទៅក្នុងក្រុង
វេសាលីជាមួយនឹងភិក្ខុជាអនុទូត ហើយក៏ពោលពាក្យដូច្នោះនឹងទបាសក
ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌
ថាមិនមែនជាធម៌ ពោលនូវធម៌ថាជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ
ថាមិនមែនជាវិន័យ ពោលនូវវិន័យថាជាវិន័យ ក៏ត្រឡប់ទៅជាពួកពាក្យ
ខ្វះខាតថា អាត្មាជេរគម្រាម ធ្វើនូវការរុករានបណ្តេញពួកទបាសកដ៏
មានអាយុដែលមានសត្វជ្រះថ្លាវិញ ។

(២៩៨) ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុង
សាវត្ថី ។ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ កាលដែលព្រះមានព្រះ
ភាគគង់នៅ ។ ទំនោះ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយទបក្កិលេស
ទាំងឡាយណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ទបក្កិ-
លេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យទាំងនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ទបក្កិលេស
ទាំង ៤ យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះ
អាទិត្យសៅហ្មង ដោយទបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ

និយមន័យ បុណ្យត្នោ

ន វិរោចន្តំ មហាកា កិក្ខុវេ ចន្ទមស្សរិយោនំ
 ឧបត្តិលេសោ យេន ឧបត្តិលេសេន ឧបត្តិលិដ្ឋា
 ចន្ទមស្សរិយោ ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ
 ដូមរដោ កិក្ខុវេ ចន្ទមស្សរិយោនំ ឧបត្តិលេសោ យេន
 ឧបត្តិលេសេន ឧបត្តិលិដ្ឋា ចន្ទមស្សរិយោ ន តប្បន្តំ ន
 ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ វហុ កិក្ខុវេ អស្សរិដ្ឋោ ចន្ទមស្សរិយោនំ
 ឧបត្តិលេសោ យេន ឧបត្តិលេសេន ឧបត្តិលិដ្ឋា
 ចន្ទមស្សរិយោ ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ ឥម
 ទោ កិក្ខុវេ ចត្តារោ ចន្ទមស្សរិយោនំ ឧបត្តិលេសោ
 យេហិ ឧបត្តិលេសេហិ ឧបត្តិលិដ្ឋា ចន្ទមស្សរិយោ ន
 តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ
 ចត្តារោមេ សមណាព្រាហ្មណានំ ឧបត្តិលេសោ យេហិ
 ឧបត្តិលេសេហិ ឧបត្តិលិដ្ឋា ឯកេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ ។ តតមេ
 ចត្តារោ ។ សន្តំ កិក្ខុវេ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា ស្ស
 បិវន្តំ មេយំ បិវន្តំ សុរាមេយមាជា អប្បជិវិតា

និយមបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

មិនភ្នំត្រចះ ទប់ក្តីលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះ គឺ ពពក១ ម្កាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយទប់ក្តីលេសណា
ហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្នំ មិនភ្នំត្រចះ ទប់ក្តីលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រ
នឹងព្រះអាទិត្យនោះគឺ ទឹកសន្សើមចុះអំពី ១ ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រ
នឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយទប់ក្តីលេសណាហើយ រមែងមិនរុង
រឿង មិនភ្នំ មិនភ្នំត្រចះ ទប់ក្តីលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះ
គឺ ផ្លែជ្រូននឹងធូលី ១ ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅ-
ហ្មង ដោយទប់ក្តីលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្នំ មិនភ្នំត្រចះ
ទប់ក្តីលេស របស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះគឺ រាហុអសុរ្យ្រ ១ ម្កាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយទប់ក្តីលេសណា
ហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្នំ មិនភ្នំត្រចះ ទប់ក្តីលេស របស់
ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយទប់ក្តីលេសណា
ហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្នំ មិនភ្នំត្រចះ ទប់ក្តីលេសរបស់សមណៈ
នឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ ក៏មាន ៤ យ៉ាង ដូច្នោះដែរ ។ ទប់ក្តីលេស
ទាំង ៤ យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្កាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណៈនឹង
ព្រាហ្មណ៍ពួក ១ ផឹកស្ករនឹងមេរ័យ មិនវៀរចាកកិរិយាផឹកស្ករនឹងមេរ័យ

សុត្តនិកាយទូតោ សមណព្រាហ្មណានំ ចត្តារោ ឧបក្កិលេសា

អយំ ភិក្ខុវេ បឋមោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេ-
សោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលេដ្ឋា ឯកេ ស-
មណព្រាហ្មណា ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ
បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា មេដុំនំ
ធម្មំ បដិសេវន្តំ មេដុំនធម្មា អប្បដិវរតា អយំ ភិក្ខុវេ
ទុតិយោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧប្បក្កិលេសោ យេន
ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលេដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្ម-
ណា ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ បុន ចបរំ
ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ជាត្រូវរជនំ សាទិ-
យន្តំ ជាត្រូវរជតប្បដិគ្គហណា អប្បដិវរតា អយំ
ភិក្ខុវេ តតិយោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេ-
សោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលេដ្ឋា ឯកេ សម-
ណព្រាហ្មណា ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ បុ-
ន ចបរំ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា មិច្ឆាដីវេន
ដីវិតំ កប្បន្តំ មិច្ឆាដីវា អប្បដិវរតា អយំ ភិក្ខុវេ
ចតុត្តោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសោ យេន
ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលេដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា

សត្តសតិកព្វន្តកៈ ឧបក្កិលេស ៤ យ៉ាងរបស់សមណព្រាហ្មណ៍

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង
ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺគ្រចះ
ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជាដម្បង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពាក្យដទៃ មានតទៅទៀត សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១
សេពមេដុនធម្ម មិនវៀរចាកមេដុនធម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹង
ព្រាហ្មណ៍ពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុង
រឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺគ្រចះ ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជា
គំរប់ពីរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃ មានតទៅទៀត សមណៈ
នឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ កាន់មាសនឹងប្រាក់ មិនវៀរចាកភិរយា
ទទួលមាសនឹងប្រាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំង
ឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង
មិនភ្លឺ មិនភ្លឺគ្រចះ ឧបក្កិលេស របស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជា
គំរប់បី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានតទៅទៀត សមណៈនឹង
ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ មិនវៀរចាកមិច្ឆា-
ជីវៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ពួក ១ សៅហ្មងដោយ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ចត្តារោ សមណាព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសា យេហិ
ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណាព្រាហ្មណ
ន តប្បន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តិតិ ។ ឥទមរោចារុសោ
ភគវា ឥទំ វត្ថាន សុតតោ អថាបរំ ឯតទរោច សត្តា

(២៧៧) រាតទោសបរិក្កិដ្ឋា
ឯកេ សមណាព្រាហ្មណ
អវិដ្ឋាជីវតា ទោសា
បិយ្យនាភិន្និនោ
សុរំ បិវន្តំ មេរយំ
ចដិសេវន្តំ មេឡំ
រជនំ ជាត្រុបញ្ច
សាទិយន្តំ អវិទ្ធស្វ
មិច្ឆាជីវេន ជីវន្តំ
ឯកេ សមណាព្រាហ្មណ

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ទបក្កិលេសណាហើយ វមែនមិនរុងរឿង មិនភ្នំ មិនភ្នំគ្រចះ ទបក្កិ-
លេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះ ជាគំរប់បួន ម្ចាស់ភក្កុទាំងឡាយ
សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មងដោយទបក្កិលេសណា
ហើយ វមែនមិនរុងរឿង មិនភ្នំ មិនភ្នំគ្រចះ ទបក្កិលេសរបស់សមណៈ
នឹងព្រាហ្មណ៍ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ លុះព្រះសុគតទ្រង់ត្រាស់
នូវពាក្យនេះចប់ហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់សំដែងដូច្នោះតទៅ
ទៀតថា

(២៧៧) សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង
ហើយដោយរាគៈនឹងទោសៈ ជាបុរសដែលអវិជ្ជាបិទបាំងហើយ
មានសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងរូបជាទីស្រឡាញ់ ផឹកសុរានឹងមេរ័យ
សេពាមេប៉ុនធម្ម មិនដឹងច្បាស់(នូវទោស)ត្រេកអរចំពោះប្រាក់
នឹងមាស សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ ចិញ្ចឹមជីវិត

សត្តសតិកពុទ្ធពោ ចត្តារោ ឧបក្កិលេសា

ឯតេ ឧបក្កិលេសា វុត្តា

ពុទ្ធជាទិច្ចពន្ធជា

យេហំ ឧបក្កិលេសេហំ

ឧបក្កិលេដ្ឋា ឯតេ សមណាព្រាហ្មណា

នតបន្តំ ន ភាសន្តំ^(១)

អស្មន្តា សវជា មិកា^(២)

អន្ធការេន ឌីនន្តា

តណ្ហាទាសា សនេត្តិកា

វុឡ្លន្តិ កេដសី យោវិ

អាទិយន្តិ បុនព្វវន្តិ ។

[៣០០] ឯវំវាទិ តិកាហំ អាទិយស្មន្តេ ឧទាសកេ
សន្តេ បសន្តេ អក្កោសាមិ បរិកាសាមិ អប្បសាទំ ក-
រោមិ យោហំ អធម្មំ អម្មោតិ វទាមិ ធម្មំ ធម្មោតិ វទាមិ
អវិនយំ អវិនយោតិ វទាមិ វិនយំ វិនយោតិ វទាមិ ។

១ គិកោ បរំ ន វិកេចន្តិ ពេ សទាទិបិ ធាហោ វិន្តិ ។ ២ ទ. ម. មតា ។

សត្តសតិកព្វទ្ធករៈ ឧបក្កិលេសទាំង ៤

ដោយមិច្ឆាជីវៈសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅ-
ហ្មងដោយឧបក្កិលេសទាំងឡាយណា ក៏មិនបរិសុទ្ធ ប្រកប
ដោយធូលី គឺកិលេស វមន៍មិនរុងរឿង មិនភ្ញី ប្រៀបដូច
សត្វម្រឹគ ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនុ៎ះ ព្រះពុទ្ធមានដៅពង្សជ្រៃ
ខ្ពង់ខ្ពស់ដូចជាព្រះអាទិត្យទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ (សមណៈ
នឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ) ត្រូវឆ្លងឆ្លុះ គឺ អវិជ្ជា រូបវិភហើយ
ជាទាសៈវនគណ្ណា ប្រកបដោយគណ្ណា ដែលដឹកនាំសត្វទៅក្នុង
កត តែងញ៉ាំងកងកាយជាបេសគ្រោតគ្រោត ឲ្យចំរើនឡើង
ហើយកាន់យកនូវកតថ្មីទៀត ។

(៣០០) អាត្មាគ្រាន់តែពោល នូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ ជាមិនមែន
ជាធម៌ ពោលនូវធម៌ជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ជា
មិនមែនជាវិន័យ ពោលនូវវិន័យជាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោលយ៉ាង
នេះ ក៏ត្រឡប់ជាពួកទ្រុឌទ្រាយទៅថា អាត្មាដេកម្រាមធ្វើនូវការរុករាន
បណ្តាញពួកទុបាសកមានអាយុដែលមានសត្វជ្រុះថ្លាទៅវិញ ។

និយមិទិត ចុល្យត្តោ

(៣០០) ឯកមិទំ អារុសោ សមយំ កតវា រាជត-
ហោ វិហារតិ វេទ្យុនេ កលន្តកនិវាបេ ។ តេន ទោ
បន សមយេន រាជន្តេបុរេ រាជបរិសាយំ សន្និសិទ្ធានំ
សន្និបតិតានំ អយមន្តរកកថា ឧទបាទិ កប្បតិ ស-
មណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជានុរូបរាជតំ សាទិយន្តិ ស-
មណា សក្យបុត្តិយោ ជានុរូបរាជតំ បដិក្កុល្លាន្តិ សម-
ណា សក្យបុត្តិយោ ជានុរូបរាជតន្តិ។ តេន ទោ បហារុសោ
សមយេន មណិច្ឆន្យកោ តាមណី តស្សំ បរិសាយំ
និសិទ្ធកោ^(១) ហោតិ ។ អថទោ អារុសោ មណិច្ឆន្យកោ
តាមណី តំ បរិសំ ឯតទរោច មា អយ្យា^(២) ឯវំ អវច្ឆត-
ន កប្បតិ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជានុរូបរាជតំ ន
សាទិយន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយោ ជានុរូបរាជតំ នប្ប-
ដិក្កុល្លាន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយោ ជានុរូបរាជតំ និក្ខត្ត-
មណិសុវណ្ណា សមណា សក្យបុត្តិយោ អថេតជានុរូប-
រាជតាតិ ។ អសត្តំ ទោ អារុសោ មណិច្ឆន្យកោ
តាមណី តំ បរិសំ សញ្ញាបេត្តំ ។ អថទោ អារុសោ

១ ឧ.ម. និសិទ្ធា ។ ២ ឧ.ម. អយ្យា ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

(៣០១) ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវៀង កលន្ទកនិវាសនា នៅបក្រុងរាជគ្រឹះ។
សម័យនោះឯង អន្តរាភិក្ខុនោះ^(១) កើតឡើងដល់ជនដែលអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុង
កណ្តាលរាជបរិសេន ក្នុងព្រះបរមរាជវាំងថា មាសនឹងប្រាក់គួរដល់ពួក
សមណសក្យបុគ្គលដែលពួកសមណសក្យបុគ្គលត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ដែរ
ពួកសមណសក្យបុគ្គលទទួលមាសប្រាក់ដែរ ។ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំង
ឡាយ សម័យនោះឯង មានបុរសជាធំគឺនាយពៅហាយម្នាក់ឈ្មោះមណិ-
ចូឡកៈអង្គុយនៅក្នុងកណ្តាលបរិសេននោះ ។ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំង
ឡាយ លំដាប់នោះ បុរសជាធំឈ្មោះមណិចូឡកៈពោលពាក្យដូច្នោះនឹង
បរិសេននោះថា បពិត្រអស់លោកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំពោល
យ៉ាងនេះឡើយ មាសនឹងប្រាក់មិនគួរដល់ពួកសមណសក្យបុគ្គលទេ ពួក
សមណសក្យបុគ្គលមិនត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ទេ មិនទទួលមាសប្រាក់ទេ
ពួកសមណសក្យបុគ្គលលះចោលកែវមណីនឹងមាសចេញហើយប្រាសចាក
គឺ ថាលែងវល់ដោយមាសនឹងប្រាក់ហើយ ។ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំង
ឡាយ បុរសជាធំឈ្មោះមណិចូឡកៈ ក៏មិនអាចនឹងពន្យល់បរិសេននោះ
បាន ។ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ លំដាប់នោះឯង លុះបុរសជាធំ

១ អន្តិកថាព្រះសូត្រថា ពាក្យជាចន្លោះនៃគុណធម៌មានកម្មវិធីនមសិការនឹងឃឡើងអន្តិក-
ថាជាដើមហៅថា អន្តរាភិក្ខុ ។

សត្វសតិកពុទ្ធកេ មណិច្ចឡកតាមណីវត្ត

មណិច្ចឡកោ តាមណី តំ បរិសំ សញ្ញាបេត្វា យេន
ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ទោ អារុសោ
មណិច្ចឡកោ តាមណី ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥធ កន្តេ
រាជន្តេបុរេ រាជបរិសាយំ សង្កិសិទ្ធានំ សង្កិបតិភានំ
អយមន្តរកតា ឧទទានិ កប្បតិ សមណានំ សក្យ-
បុត្តិយានំ ជាត្រូបរជតំ សាទិយន្តិ សមណា សក្យបុត្តិ-
យា ជាត្រូបរជតំ បដិក្កយានិ សមណា សក្យបុត្តិ-
យា ជាត្រូបរជតន្តិ ឯវុត្តេ អហំ កន្តេ តំ បរិសំ ឯតទរោចំ
មា អយ្យ ឯវុត្តេ ន កប្បតិ សមណានំ សក្យ-
បុត្តិយានំ ជាត្រូបរជតំ ន សាទិយន្តិ សមណា សក្យបុត្តិ-
យា ជាត្រូបរជតំ ន បដិក្កយានិ សមណា សក្យបុត្តិយា
ជាត្រូបរជតំ និក្ខត្តមណិសុវណ្ណា សមណា សក្យបុត្តិ-
យា អបេតជាត្រូបរជតាតិ អសត្តិ ទោ អហំ កន្តេ តំ
បរិសំ សញ្ញាបេត្តុ កត្វាហំ កន្តេ ឯវុត្តេ ករមាទោ

សត្វសតិកក្ខន្ធកៈ រឿងអ្នកធំឈ្មោះមណិច្ចឡកៈ

ឈ្មោះមណិច្ចឡកៈពន្យល់បរិសទ្យនោះចូលហើយចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ លុះបុរសជាធំឈ្មោះ
មណិច្ចឡកៈ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អន្តរាភថានេះ កើតឡើងដល់
ពួកជនដែលអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរាជបរិសទ្យ ក្នុងព្រះបរមរាជវាំងនេះថា មាន
នឹងប្រាក់ក្នុងដល់ពួកសមណសក្យបុគ្គល្យដៃវេ ពួកសមណសក្យបុគ្គល្យត្រេក
អនឹងមានប្រាក់ដៃវេ ពួកសមណសក្យបុគ្គល្យទទួលមាននឹងប្រាក់ដៃវេ ប-
ពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលពួកបរិសទ្យនោះពោលយ៉ាងនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
ក៏ពោលពាក្យដូច្នោះនឹងបរិសទ្យនោះវិញថា បពិត្រអស់លោកទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ កុំពោលពាក្យយ៉ាងនេះឡើយ មាននឹងប្រាក់មិនគួរដល់
ពួកសមណសក្យបុគ្គល្យទេ ពួកសមណសក្យបុគ្គល្យមិនត្រេកអរមាននឹង
ប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុគ្គល្យមិនទទួលមានប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យ-
បុគ្គល្យលះស្គាល់កែវមណីនឹងមានចេញហើយ ប្រាសចាកគឺថាលែងវល់
ដោយមាននឹងប្រាក់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចនឹង
ពន្យល់បរិសទ្យនោះបានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គព្យាករ

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

វុត្តវាទី ថេវ ភក្កវតោ ហោមី ន ច ភក្កវន្តំ អក្ខតេន
អញ្ញាចិក្ខាមិ ធម្មស្ស ហិទុធម្មំ ព្យាករោមិ ន ច កោចិ
សហធម្មិកោ វាទានុវាទោ ការយ្ហំ ហំនំ អាគច្ឆតិ ។
តត្ប ត្ថំ តាមណិ វវំ ព្យាករមាទោ វុត្តវាទី ថេវ មេ
ហោសិ ន ច មំ អក្ខតេន អញ្ញាចិក្ខាសិ ធម្មស្ស ហិ-
ទុធម្មំ ព្យាករោសិ ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាទា-
នុវាទោ ការយ្ហំ ហំនំ អាគច្ឆតិ ន ហិ តាមណិ កប្បតិ
សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជាត្រូវបរជនំ ន សាទិយន្តិ
សមណា សក្យបុត្តិយា ជាត្រូវបរជនំ នប្បជិត្តណ្ឌិនិ
សមណា សក្យបុត្តិយា ជាត្រូវបរជនំ និក្ខត្តមណិសុ-
វណ្ណា សមណា សក្យបុត្តិយា អបេតជាត្រូវបរជតា
យស្ស ទោ តាមណិ ជាត្រូវបរជនំ កប្បតិ បញ្ចបិ កា-
មតុណា តស្ស កប្បន្តិ^(១) យស្ស បញ្ច កាមតុណា
កប្បន្តិ ឯកសេនេតិ^(២) តាមណិ ទារយ្យាសិ អស្ស-
មណាធម្មោ អសក្យបុត្តិយធម្មោតិ អបិចាហំ តាមណិ

១ ឧ. ម. បញ្ចបិ តស្ស កាមតុណា កប្បន្តិ ។ ២ ឧ. ម. ឯកសេន ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

(ដោះស្រាយ) យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកពោលត្រូវតាមបន្ទូលនៃព្រះ
មានព្រះភាគផង មិនពោលបង្ហាច់នូវព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យមិន
ពិតផង ព្យាករនូវធម៌ ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង ពាក្យពោលតូចធំណា
មួយដែលប្រកបដោយធម៌ មិនមកកាន់ស្ថានដែលបណ្ឌិតគប្បីគិះដៀលផង
បានដែរឬ? ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អើ ម្ចាស់អ្នកជាធំ អ្នកព្យាករ
យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកពោលត្រូវតាមពាក្យតថាគតផង មិនពោល
បង្ហាច់តថាគត ដោយពាក្យមិនពិតផង ព្យាករនូវធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង
ពាក្យពោលតូចធំណាមួយដែលប្រកបដោយធម៌ មិនបានមកកាន់ស្ថាន
ដែលបណ្ឌិតគប្បីគិះដៀលផង នៃអ្នកជាធំ មាសនឹងប្រាក់មិនគួរដល់ពួក
សមណសក្យបុគ្គលទេ ពួកសមណសក្យបុគ្គលមិនត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់
ទេ ពួកសមណសក្យបុគ្គលមិនទទួលមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុគ្គល
លះចោលកែវមណីនឹងមាសចេញហើយ ប្រាសចាកគឺថាលែងរលំដោយ
មាសនឹងប្រាក់ហើយ នៃអ្នកជាធំ មាសនឹងប្រាក់គួរដល់បុគ្គលណា កាម
គុណទាំង ៥ ក៏គួរដល់បុគ្គលនោះដែរ កាមគុណទាំង ៥ គួរដល់បុគ្គល
ណា មាសនឹងប្រាក់ក៏គួរដល់បុគ្គលនោះដែរ នៃអ្នកជាធំ អ្នកគប្បីចាំទុក
នូវភាគបំរើរបស់នៃកាមគុណទាំង ៥ នេះ ដោយពិតថា មិនមែនជាធម៌របស់
សមណៈ មិនមែនជាធម៌របស់សក្យបុគ្គលទេ ម្ចាស់អ្នកជាធំ ម្យ៉ាងវិញទៀត

សត្តសតិកព្វនូវកេ យសោកាកណ្ណាបុតត្ថេរាថា

ឃុំ វនាមី តិណំ តិណាត្តិកេន បរិយេសិតតំ ទារុំ ទា-
រុត្តិកេន បរិយេសិតតំ សកដំ សកដត្តិកេន បរិយេ-
សិតតំ បុរិសោ បុរិសត្តិកេន បរិយេសិតពោ ន ត្រូវហំ
តាមណំ កេនចិ បរិយាយេន ជាតុប្បវជនំ សាទិតតំ
បរិយេសិតតំ វនាមីតិ ឃុំវនាមី តិណាមំ អាយស្មន្តេ ឧ-
ទាសកេ សន្នេ បសន្នេ អក្កោសាមិ បរិកាសាមិ អប្ប-
សាទំ ករោមិ យោហំ អធម្មំ អធម្មោតិ វនាមិ ធម្មំ
ធម្មោតិ វនាមិ អវិនយំ អវិនយោតិ វនាមិ វិនយំ វិន-
យោតិ វនាមិ ។

[៣០២] ឃុំកមិទំ អារុសោ សមយំ ភគវា តត្តេវ
រាជគហោ អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ អារត្ត ជាត-
រុប្បវជនំ បដិក្ខិបិ សិក្ខាបទព្វ បញ្ញាបេសិ ។
ឃុំវនាមី តិណាមំ អាយស្មន្តេ ឧទាសកេ សន្នេ
បសន្នេ អក្កោសាមិ បរិកាសាមិ អប្បសាទំ ករោមិ
យោហំ អធម្មំ អធម្មោតិ វនាមិ ធម្មំ ធម្មោតិ វនាមិ
អវិនយំ អវិនយោតិ វនាមិ វិនយំ វិនយោតិ វនាមីតិ ។

សត្តសតិកពុទ្ធកៈ ពាក្យរបស់ព្រះវិហារៈឈ្មោះយសកាកណ្ណបុត្ត

គថាគតពោលយ៉ាងនេះថា បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយស្មៅ គប្បីស្វែងរក
ស្មៅ បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយឈើ គប្បីស្វែងរកឈើ បុគ្គលអ្នកត្រូវការ
ដោយរទេះ គប្បីស្វែងរករទេះ បុរសត្រូវការដោយបុរស គប្បីស្វែងរក
បុរស ម្ចាស់អ្នកជាធំ គថាគតមិនធ្លាប់បានពោលថា សមណៈគប្បីត្រេកអរ
នឹងមាសប្រាក់ គប្បីស្វែងរកមាសប្រាក់ដូច្នោះ ដោយបរិយាយណាមួយ
ឡើយ អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌
ពោលនូវធម៌ ថាជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថាមិនមែនជា
វិន័យ ពោលនូវវិន័យ ថាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោលយ៉ាងនេះ ក៏ត្រឡប់
ជាពួកព្យាបាទទៅថា អាត្មាជេរគម្រាមធ្វើការរុករាន បណ្តេញពួក
ទុរាសកមានអាយុ ដែលមានសត្វជ្រះថ្លាទៅវិញ ។

[៣០២] ម្ចាស់ការសាទាំងឡាយ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឧបនន្ទសក្យបុគ្គលមានអាយុ ទ្រង់ហាមមាសនឹងប្រាក់
ហើយបញ្ជាសិទ្ធិបទុក្ខនិគររាជគ្រឹះ ។ អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈ
មិនមែនជាធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ពោលនូវធម៌ថាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិន
មែនជាវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ ពោលនូវវិន័យ ថាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោល
យ៉ាងនេះ ក៏ត្រឡប់ជាពួកព្យាបាទទៅថា អាត្មាជេរគម្រាមធ្វើការ
រុករានបណ្តេញពួកទុរាសកមានអាយុដែលមានសត្វជ្រះថ្លាទៅវិញ ។

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ឯវំ វុត្តោ វេសាលីកា ឧបាសកា អាយស្មន្តំ យសំ
កាកណ្ណាកប្បត្តំ ឯតទរោច្ឆំ ឯកោ វ កន្តេ អយ្យោ
យសោ កាកណ្ណាកប្បត្តោ សមណោ សក្យបុត្តិយោ
សព្វេ វមេ អស្សមណា អសក្យបុត្តិយា វសតុ កន្តេ
អយ្យោ យសោ កាកណ្ណាកប្បត្តោ វេសាលីយំ មយំ
អយ្យស្ស យសស្ស កាកណ្ណាកប្បត្តស្ស ឧស្សុក្កំ
កវស្សម ចិវបិណ្ណាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេ-
សជ្ជបវិក្ការានន្តំ។ អថខោ អាយស្មា យសោកាកណ្ណា-
កប្បត្តោ វេសាលីកេ ឧបាសកេ សញ្ញាបេត្វា អនុទ្ធ-
តេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ អារាមំ អគមាសិ ។

[៣០៣] អថខោ វេសាលីកា វជ្ជបុត្តកា ភិក្ខុ អនុ-
ទ្ធតំ ភិក្ខុ បុត្តិសុ មាថតា អារុសោយសេន កាកណ្ណា-
កប្បត្តេន វេសាលីកា ឧបាសកាតិ ។ ឧបាសកេ-
ហិ^(១) ចាថកំ ថោ អារុសោ កតំ ឯកោ វ យសោ
កាកណ្ណាកប្បត្តោ សមណោ សក្យបុត្តិយោ កតោ
សព្វេ វ មយំ អស្សមណា អសក្យបុត្តិយា កតាតិ ។

១ ឧបេយ្យោកេ ឧបាសកេហិ ធារេ ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិដក ចុល្លវិញ្ញា

កាលដែលព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តពោលយ៉ាងនេះ ហើយពួកទេវតាទេវតា
ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏នាំគ្នាពោលពាក្យដូច្នោះ នឹងព្រះយសសា-
កណ្ណកបុត្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន មានតែលោកម្ចាស់
យសសាកណ្ណកបុត្តមួយទេជាសមណសក្យបុត្តិយ៍ ឯភិក្ខុទាំងអស់នេះ សុទ្ធ
តែមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្តិយ៍ឡើយ បពិត្រព្រះករុណា
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តជាម្ចាស់ គង់នៅក្នុងវេសាលីចុះ យើង
ទាំងឡាយនឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
នឹងគិលានបច្ច័យភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ដល់ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តជាម្ចាស់ ។ គ្រា
នោះឯង ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តមានអាយុ លុះពន្យល់ពួកទេវតាដែល
នៅក្នុងក្រុងវេសាលីហើយ ក៏ទៅកាន់អាពាហ៍ជាមួយនឹងភិក្ខុអនុទូតវិញ ។

(៣០៣) លំដាប់នោះ ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី

សួរភិក្ខុជាអនុទូតថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្ត បានសូម
ខមារោសនឹងពួកទេវតាដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីហើយឬ ។ ភិក្ខុជា
អនុទូតនោះពោលថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ អំពើអាក្រក់ពួកយើង
បានធ្វើហើយ ពួកទេវតាធ្វើ គឺថាគេជឿព្រះយសសាកណ្ណកបុត្ត
តែមួយ ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍ ឯពួកយើងទាំងអស់ ទេវតា
ធ្វើ ក៏គេទុកជាក់ថា មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្តិយ៍ទៅវិញ ។

សត្វសតិកពុទ្ធពត សម្មតសាលាវាសិត្តេវគ្គ

អថទោ វេសាលីកា វជ្ជិប្បត្តកា ភិក្ខុ អយំ អាវុសោ
យសោ កាកណ្ណាកប្បត្តោ អម្មេហិ អសម្មតោ តិហិំ
បកាសេសិ ហន្តស្ស មយំ ឧក្កេបដិយកម្មំ ករោមា-
តិ ។ តេ តស្ស ឧក្កេបដិយកម្មំ កត្តកាមា សន្និប-
តិសុ ។ អថទោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ណាកប្បត្តោ
វេហាសំ អត្តត្ថន្តា កោសម្ព័យំ បច្ឆដ្ឋាសិ ។ អថទោ
អាយស្មា យសោ កាកណ្ណាកប្បត្តោ ចារៀយ្យកានព្វ
អវន្តិទត្តិណាបថកានព្វ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធតំ ចារៀ-
សិ អាតច្ឆន្ត អាយស្មន្តា ឥមំ អធិករណំ អាទិយស្ស ម
យាវ^(១) បុរេ អធិម្មា ទិប្បតិ ធម្មោ បដិពាហិយតិ អវ-
នយោ ទិប្បតិ វិនយោ បដិពាហិយតិ បុរេ អធិម្មវាទិនោ
ពលវត្តោ ហោន្តិ ធម្មវាទិនោ ទុព្វលា ហោន្តិ អវិនយវា-
ទិនោ ពលវត្តោ ហោន្តិ វិនយវាទិនោ ទុព្វលា ហោន្តិតិ។

[៣០៤] តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មា
សម្មតោ សាលាវាសិ អហោតន្តំ បព្វតេ បដិវសតិ ។
អថទោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ណាកប្បត្តោ យេន

១ ទ. ម. យោត្តកេសុ យាវតិ យាវេ ន ទិស្សតិ ។

សត្វសតិកពុទ្ធកៈ រឿងព្រះចេះឈ្មោះសម្ពុតសាណាវាសី

លំដាប់នោះ ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីនិយាយគ្នាថា ម្ចាស់
អាវុសោទាំងឡាយ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តនេះ យើងទាំងឡាយមិនបាន
សន្មតឱ្យ ក៏ទៅប្រកាសប្រាប់ដល់ពួកគ្រហស្ថ បើដូច្នោះគួរតែយើងធ្វើ
ទុក្ខបន័យកម្មដល់ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តនោះ ។ ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុទាំងនោះ
ប័ងនឹងធ្វើទុក្ខបន័យកម្មដល់ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តនោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ គ្រា
នោះឯង ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តមានអាយុ ហោះឡើងទៅឆ្លងអាកាស
ហើយទៅចុះត្រង់ក្រុងកោសម្ពី ។ លំដាប់នោះ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្ត
មានអាយុ ក៏បញ្ជូនទូតឱ្យទៅកាន់សំណាក់ពួកបាបេយ្យកភិក្ខុ (ភិក្ខុនៅក្នុង
ដែនបាបេយ្យ) ផង នឹងពួកអវន្តិទត្តិណាបថកភិក្ខុផងថា ចូរលោកមាន
អាយុទាំងឡាយនាំគ្នាមក យើងទាំងឡាយនឹងកាន់យក គឺថានឹងជម្រះនូវ
អធិករណ៍នេះចេញ តំណទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ធម៌
ជាកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សភាវៈ មិនមែនជាវិន័យនឹងរុងរឿងឡើង
វិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ តំណទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវាទី នឹងមាន
កំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គលជាអវិន័យ
វាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាវិន័យវាទី នឹងថយកំឡាំងចុះ ។

(៣០៤) សម័យនោះឯង ព្រះសម្ពុតសាណាវាសីមានអាយុនៅ
អាស្រ័យលើភ្នំឈ្មោះអេហាគង្គី ។ គ្រានោះ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តមាន

និយមនិព បុណ្យវង្ស

អហោតិវង្សា បព្វតោ យេនាយស្នា សម្ពុតោ សាលា
វាសី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្ថា អាយស្មន្តំ សម្ពុតំ
សាលាវាសី អភិវាទេត្ថា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីទោ ទោ អាយស្នា យសោ កាកណ្ណាកបុត្តោ
អាយស្មន្តំ សម្ពុតំ សាលាវាសី ឯតទរោច ឥមេ កន្ល
វេសាលកា វង្សបុត្តកា ភិក្ខុ វេសាលយំ ទស វត្ថុនិ
ទីបេន្តំ កប្បតិ សិទ្ធិលោណកប្បោ កប្បតិ ទ្ធិដ្ឋន-
កប្បោ កប្បតិ តាមន្តរកប្បោ កប្បតិ អាវាស-
កប្បោ កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អាចិណ្ណកប្បោ
កប្បតិ អមចិតកប្បោ កប្បតិ ជិលោតី ចានុំ កប្ប-
តិ អទសកំ និសីទន្តំ កប្បតិ ជាត្រុបរជិតន្តំ ហន្ត
មយំ កន្ល ឥមំ អធិករណំ អាទិយាម^(១) បុរេ អធិម្មោ
ទិប្បតិ ធិម្មោ បដិពាហិយតិ អវិនយោ ទិប្បតិ វិន-
យោ បដិពាហិយតិ បុរេ អធិម្មវាទិដោ ពលវង្សោ
ហោន្តំ ធិម្មវាទិដោ ទុព្វលា ហោន្តំ អវិនយវាទិដោ
ពលវង្សោ ហោន្តំ វិនយវាទិដោ ទុព្វលា ហោន្តិតិ ។

១ ឧ. ម. អាទិយំស្សាម ។

និយមនិត បុល្លវត្ត

អាយុ ក៏ចូលទៅក្រព្រះសម្មតសាណាវាសី មានអាយុឯក្នុងឈ្មោះអរហត្តក្នុង
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសម្មតសាណាវាសី មានអាយុ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះយសតាកណ្ណកបុត្តមានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ពោលពាក្យដូច្នោះនឹងព្រះសម្មតសាណាវាសី
ដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកវ័ជ្ជបុត្តក៏កុះដល់នៅ
ក្នុងក្រុងវេសាលីនេះ សំដែងនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា
ការកំណត់ដោយអម្បិលក្នុងស្នាក់ គួរ(ដល់សមណៈ) ការកំណត់ដោយ
ស្រមោលព្រះអាទិត្យ ជ្រប្រមាណពីរធ្លាប់ គួរ ការកំណត់ដោយចន្លោះ
ស្រុក គួរ ការកំណត់ដោយអាវាស គួរ ការកំណត់ដោយអនុមតិ គួរ ការ
កំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ (ប្រពៃណី) គួរ ការកំណត់ដោយទឹកដោះវែង
មិនទាន់ដូរ គួរ ការដឹកនូវសុរាទៅ គួរ និស័ទនៈវែងមិនមានជ័យ គួរ
មាសនឹងប្រាក់ គួរ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះគួរយើងទាំង
ឡាយជម្រះអធិករណ៍នេះចេញ តំណទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿង
ឡើង ធម៌ជាកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សភាវៈមិនមែនជារិន័យនឹងរុងរឿង
ឡើង រិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ តំណទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវ័ទ្ធនឹង
មានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាអធម្មវ័ទ្ធនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គលជា
អរិន័យវ័ទ្ធនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជារិន័យវ័ទ្ធនឹងថយកំឡាំងចុះ។

សតសតិពពួនពេ ថេរវិនិច្ឆ័យ វិញ្ញាណ បរិនិព្វាន

ឯវាវាសោតិ ខោ អាយស្មា សម្មតោ សាលាវាសី អា-
យស្មតោ យសស្ស កាកណ្ណាកប្បត្តស្ស បច្ចុស្សេសី ។
អថខោ សង្កមត្តា ទាបេយ្យកា ភិក្ខុ សព្វេ អារញ្ញកា
សព្វេ បិណ្ឌាទាតិកា សព្វេ បំសុក្កុលីកា សព្វេ តេចីវរិ-
កា សព្វេ វ អរហន្តោ អហោតន្តេ បព្វតេ សង្កបតីសុ ។
អសីតមត្តា ^(១) អវន្តិទត្តិណា បថកា ភិក្ខុ អប្បេកច្ចេ
អារញ្ញកា អប្បេកច្ចេ បិណ្ឌាទាតិកា អប្បេកច្ចេ បំសុ-
ក្កុលីកា អប្បេកច្ចេ តេចីវរិកា សព្វេ វ អរហន្តោ
អហោតន្តេ បព្វតេ សង្កបតីសុ ។

[៣០៥] អថខោ ថេរវិនិច្ឆ័យ វិញ្ញាណ មន្តយមាណំ
ឯតទហោសិ ឥទំ ខោ អធិការណំ កត្តុឡ្យញ្ច
វាឡញ្ច កថំ នុ ខោ មយំ បក្កំ លកេយ្យម យេន
មយំ ឥមស្មី អធិការណោ ពលវន្តតវា អស្សាមាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា វេតោ សោ-
រេយ្យេ បដិវសតិ ពហុស្សតោ អាតតាតមោ ធម្មធារេ
វិនយធារេ មាតិកាធារេ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី

១ ឧ. ម. អដ្ឋិសីតិមត្តា ។

សត្តសតិកព្ធន្តរៈ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ពួកវិញ្ញាណចរៈ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសាណាវាសីមានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យនៃព្រះយសសាកណ្ណកបុត្ត
មានអាយុថា យ៉ាងហ្នឹងហើយអាវុសោ ។ គ្រានោះឯង ពួកបាបេយ្យក-
កិក្ខុប្រមាណ ៦០ រូប សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តការពាក្យធុត្តន្ត សុទ្ធតែជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុត្តន្ត សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុត្តន្ត សុទ្ធ
តែជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេបិវិកធុត្តន្ត សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្ត ប្រជុំគ្នានៅលើភ្នំ
ឈ្មោះអរហេតន្ត ។ ឯពួកអវិនិច្ឆ័យណាបឋកកិក្ខុ ប្រមាណ ៨០ រូប ពួក
ខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តការពាក្យធុត្តន្ត ពួកខ្លះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុត្តន្ត
ពួកខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុត្តន្ត ពួកខ្លះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេបិវិកធុ-
ត្តន្ត សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្ត ប្រជុំគ្នានៅលើភ្នំឈ្មោះអរហេតន្តដែរ ។

(៣០៥) គ្រាកាលដែលភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ កំពុងប្រឹក្សា
មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អធិករណ៍នេះឯង រឹងរូសណាស់ សាហាវ
ណាស់ យើងទាំងឡាយ គប្បីជាបុគ្គលមានកំឡាំងភ្លៀវភ្លា ក្នុងអធិករណ៍
នេះ ដោយបទ្ខពួកណា ធ្វើដូចម្តេចយើងទាំងឡាយ គប្បីបានបទ្ខពួកនោះ
ឡើង ។ សម័យនោះឯង ព្រះវេរត មានអាយុ នៅអាស្រ័យក្នុងនគរ
សោរយ្យ លោកជាពហុសូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ហើយទ្រទ្រង់នូវធម៌
ទ្រទ្រង់នូវវិន័យ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

លវដ្ឋី កុក្កុច្ឆកោ សិក្ខាកាមោ ។ អថខោ ថេរោ
ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ អយំ ខោ អាយស្មា វេរតោ
សោរេយ្យ បដិសតិ ពហុស្សុតោ អាតតាតមោ ធម្ម-
ធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ វិនយត្តោ
មេធាវី លវដ្ឋី កុក្កុច្ឆកោ សិក្ខាកាមោ សចេ
មយំ អាយស្មនំ វេរតំ បក្ខំ លភិស្សម^(១) ឯវិ
មយំ ឥមស្មី អធិការណោ ពលវន្តតវា អស្សមា-
តិ ។ អស្សសិ ខោ អាយស្មា វេរតោ ទិញយ
សោតជាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមាទុសិកាយ
ថេរោនំ ភិក្ខុនំ មន្តយមាធានំ សុត្តានស្ស ឯតទ-
ហោសិ ឥនំ ខោ អធិការណំ កក្កុឡញ វាឡញ
ន ខោ មេ តំ បដិវបំ យោហំ ឯវេរេ អធិ-
ការណោ ឌីសក្កេយ្យំ ឥនានិ ច បន តេ ភិក្ខុ
អាតច្ឆិស្សន្តំ សោហំ តេហិ អាតិណ្ណោ ន ជាសុំ
វិហាវិស្សម^(២) យន្ត្រាហំ បដិកថេវ តច្ឆេយ្យន្តំ ។

១ ខ. លកេយ្យម ។ ២ ខ. គមិស្សម ។ ម. ន ជាសុ គមិស្សម ។

និយមន័យ ចុះលុះ

មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្រៀស មានប្រាថ្នានូវសិទ្ធិ ។ លំដាប់
នោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះវេរិតមានអាយុ
នេះឯង នៅអាស្រ័យក្នុងនគរសារាយៗ លោកជាពហុសូត្រ ចេះចាំក្នុង
គម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ទ្រទ្រង់នូវវិន័យ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា ជាបណ្ឌិត
ឈ្នួលវៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្រៀស មាន
ប្រាថ្នានូវសិទ្ធិ បើយើងទាំងឡាយបានព្រះវេរិត មានអាយុ មកជាបក្ខពួក
មុខជាយើងទាំងឡាយមានកំឡាំងភ្លឺវិញ ក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយប្រ-
ការដូច្នោះ ។ កាលដែលភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយកំពុងប្រឹក្សាគ្នា ឯព្រះវេរិត
មានអាយុ ក៏បានឮច្បាស់ដោយសោតធាតុ ដូចជាទិព្វស្តាតបរិសុទ្ធកូន
បង្គំនូវសោតធាតុជារបស់នៃមនុស្សធម្មតា លុះឮហើយលោកមានសេច-
ក្តីរិះគិតដូច្នោះថា អធិករណ៍នេះ រឹងរូសណាស់ សាហាវណាស់ បើអាត្មា
អញក្រាញនៅក្នុងអធិករណ៍ដូច្នោះ ហេតុនោះមិនសមគួរ ដល់អាត្មាអញ
ឡើយ មួយទៀតភិក្ខុទាំងឡាយនោះ នឹងនាំគ្នាមកឥឡូវនេះមិនខាន អាត្មា
អញសោត បើនៅច្រឡំក្រឡំដោយភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មុខជានៅមិន
បានសេចក្តីសប្បាយឡើយ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញទៅជាមុនឱ្យហើយ ។

សត្វសតិពពួកពេ វេតព្រេវត្ត

អថទោ អាយស្មា វេតតោ សោវេយ្យោ សង្កស្សំ អត-
មាសិ ។ អថទោ យេវ ភិក្ខុ សោវេយ្យំ តត្ថា បុច្ឆិសុ
កហំ អាយស្មា វេតតោតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ឯសា-
យស្មា វេតតោ សង្កស្សំ តតោតិ ។ អថទោ អាយស្មា
វេតតោ សង្កស្សា កណ្ណកុដ្ឋំ អតមាសិ ។ អថទោ
យេវ ភិក្ខុ សង្កស្សំ តត្ថា បុច្ឆិសុ កហំ អាយស្មា
វេតតោតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ឯសាយស្មា វេតតោ
កណ្ណកុដ្ឋំ តតោតិ ។ អថទោ អាយស្មា វេតតោ
កណ្ណកុដ្ឋា ឧទុម្ពរំ អតមាសិ ។ អថទោ យេវ ភិក្ខុ
កណ្ណកុដ្ឋំ តត្ថា បុច្ឆិសុ កហំ អាយស្មា វេតតោតិ ។
តេ ឯវមាហំសុ ឯសាយស្មា វេតតោ ឧទុម្ពរំ តតោតិ ។
អថទោ អាយស្មា វេតតោ ឧទុម្ពរា អត្តធឿប្បំ អតមាសិ ។
អថទោ យេវ ភិក្ខុ ឧទុម្ពរំ តត្ថា បុច្ឆិសុ កហំ
អាយស្មា វេតតោតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ឯសាយស្មា
វេតតោ អត្តធឿប្បំ តតោតិ ។ អថទោ អាយស្មា វេតតោ

សត្តសតិកព្ធន្តរៈ រឿងព្រះវេតមាន

លំដាប់នោះ ព្រះវេតមានអាយុ ក៏ចេញអំពីនគរសោរយ្យ ទៅកាន់
នគរសង្កស្ស ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់នគរ
សោរយ្យ ហើយសួររកថា ព្រះវេតមានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្ស
ទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេតមានអាយុនុ៎ះ លោកទៅកាន់នគរ
សង្កស្សហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះវេតមានអាយុ ក៏ចេញអំពីនគរសង្កស្ស
ហើយ ទៅកាន់នគរកណ្តក្នុងទៀត ។ ទើបភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ក៏នាំ
គ្នាទៅកាន់នគរសង្កស្សហើយសួររកថា ព្រះវេតមានអាយុ លោកនៅ
ក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេតមានអាយុនុ៎ះ
លោកនិមន្តទៅនគរកណ្តក្នុងហើយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះវេតមានអាយុ
ចេញអំពីនគរកណ្តក្នុងហើយ ទៅនគរទុម្ពរទៀត ។ ទើបភិក្ខុជាថេរៈទាំង
ឡាយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរកណ្តក្នុងហើយសួររកថា ព្រះវេតមានអាយុ
លោកនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេតមាន
អាយុនុ៎ះ លោកនិមន្តទៅកាន់នគរទុម្ពរហើយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះវេត
មានអាយុ ចេញអំពីនគរទុម្ពរហើយ ទៅកាន់នគរអគ្គឡបុរៈទៀត ។ ទើប
ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរទុម្ពរហើយសួររកថា ព្រះវេត
មានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេត
មានអាយុនុ៎ះទៅកាន់នគរអគ្គឡបុរៈហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះវេតមានអាយុ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

អត្តន្ទប្បវា សហជាតិ អគមាស ។ អថខោ ខេរា
ភិក្ខុ អត្តន្ទប្បវា ភត្តា បុច្ឆិស្ក កហំ អាយស្មា វេរតោតិ ។
តេ ឯវមហំសុ ឯសាយស្មា វេរតោ សហជាតិ ភតោតិ ។
អថខោ ខេរា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ វេរតំ សហជាតិយា
សម្មាវេសំ ។

[៣០៦] អថខោ អាយស្មា សម្មតោ សាលាវាសី
អាយស្មន្តំ យសំ កាកកណ្ណាកបុត្តំ ឯតទរោច អយំ
អារុសោ អាយស្មា វេរតោ ពហុស្សតោ អាគតាភមោ
ធម្មជរោ វិនយជរោ មាតិកាជរោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ
មេធាវី លង្កី កុក្កុច្ឆកោ សិក្ខាកាមោ សចេ មយំ
អាយស្មន្តំ វេរតំ បញ្ញំ បុច្ឆិស្សម បដិពលោ អាយស្មា
វេរតោ ឯកេនេវ បញ្ញន សកលម្បំ វត្តំ វិតិយាមេតុ
ឥនាទិ ច បនាយស្មា វេរតោ អន្តេវាសី សរកាលាកំ
ភិក្ខុំ អជ្ឈេសិស្សតិ សោ តុំ តស្ស ភិក្ខុនោ សរកញ្ញា-
បរិយោសានេ អាយស្មន្តំ វេរតំ ឧបសង្កម្ភត្វា ឥមាទិ
ទស វត្ថុទិ បុច្ឆេយ្យសីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា
យសោ កាកកណ្ណាកបុត្តោ អាយស្មតោ សម្មតស្ស

និយមន័យ ចុះល្អិត

ចេញពីជំនឿអត្តទ្រព្យៈ ហើយទៅកាន់នគរសហជាតិទៀត ។ ទើបភិក្ខុ
ជាថេរៈទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរអត្តទ្រព្យៈហើយសួររកថា ព្រះវេត
ដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះ
វេតមានអាយុនេះ ទៅកាន់នគរសហជាតិហើយ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុជា
ថេរៈទាំងឡាយ ក៏បានទៅជួបនឹងព្រះវេតមានអាយុក្នុងនគរសហជាតិ ។

(៣០៦) គ្រានោះឯង ព្រះសម្មតសាណវាសីមានអាយុ បាន
ពោលពាក្យដូច្នោះ ទៅនឹងព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តមានអាយុថា ម្ចាស់
អាវុសា ព្រះវេតមានអាយុនេះហើយ ដែលជាពហុសូត្រ ចេះចាំ
ក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ទ្រទ្រង់នូវវិន័យ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា
ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀសខ្មាស មានសេចក្តី
រង្សៀស មានប្រាជ្ញានូវសិទ្ធិ បើយើងទាំងឡាយ សួរប្រស្នានឹង
ព្រះវេតមានអាយុ ព្រះវេតមានអាយុ អាចធ្វើឲ្យរាត្រីទាំងអស់
កន្លងទៅដោយប្រស្នាតែ ១ ប៉ុណ្ណោះបាន ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ព្រះវេតមាន
អាយុ នឹងបង្គាប់ភិក្ខុជាកូនសិស្ស ឲ្យជាអ្នកពោលនូវសភក្តី (ពោល
ដោយសំឡេង) កាលៈបើចប់សភក្តី របស់ភិក្ខុនោះហើយ លោកគប្បី
ចូលទៅជិតព្រះវេតមានអាយុ ហើយសួរនូវវត្ថុទាំង ១០ ប្រការនេះ
ចុះ ។ ឯព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តមានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យនៃព្រះសម្មត-

សត្តសតិកព្វដូរោ ទសវត្ថុបុញ្ញវិសធិតា

សាលារាសិស្ស បច្ចុស្សោសិ ។ អថខោ អាយស្មា
វេវតោ អន្តោវាសី សរកាលាកំ ភិក្កុំ អដ្ឋេសិ ។
អថខោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ណាកប្បត្តោ តស្ស
ភិក្កុយោ សរកញ្ញបរិយោសានេ យេនាយស្មា វេវតោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ វេវតំ អភិវា-
នេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ
អាយស្មា យសោ កាកណ្ណាកប្បត្តោ អាយស្មន្តំ វេវតំ
ឯតទវោច កប្បតិ កន្តេ សិទ្ធិលោណាកប្បោតិ ។ កោ
សោ អារុសោ សិទ្ធិលោណាកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ
សិទ្ធិនា លោណំ បរិហារិតុំ យត្ត អលោណិកំ កវិស្សតិ
តត្ត បរិកុញ្ញិស្សាមីតិ ។ អារុសោ កប្បតិ ។ កប្បតិ
កន្តេ ទ្ធិន្តុលកប្បោតិ ។ កោ សោ អារុសោ ទ្ធិន្តុល-
កប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ ទ្ធិន្តុលាយ ឆាយាយ វីតវត្តាយ

សព្ទសតិកព្វន្ត: ការសួរនឹងការដោះស្រាយនូវវិញ្ញាណ ១០ ប្រការ

សាលារាសីមានអាយុថា អើលោកម្ចាស់ ។ ត្រាតោះ ព្រះវេត
មានអាយុ ក៏បង្កាប់ភិក្ខុជាកូនសិស្សឲ្យជាអ្នកពោលនូវសវក្ខញ ។ លំដាប់
នោះ ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តមានអាយុ កាលបើចប់សវក្ខញ របស់
ភិក្ខុនោះហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះវេតមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ថ្វាយបង្គំព្រះវេតមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះ
យសកាកណ្ណកបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួររួចហើយ ក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងព្រះវេតមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការ
កំណត់ដោយអំបិលក្នុងស្លាក់ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្ចាស់អាវុ-
សោ ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងស្លាក់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយស-
កាកណ្ណកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុរក្សានូវអំបិលដោយ
ស្លាក់ដោយគិតថា វត្ថុសាបនឹងមានកាលណា យើងនឹងឆាន់ក្នុងកាលនោះ
ដូច្នោះ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះ
យសកាកណ្ណកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់ដោយ
ស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រុំប្រមាណពីរធ្នាប់ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញ
ថា ម្ចាស់អាវុសោ ការកំណត់ដោយស្រមោលនៃព្រះអាទិត្យជ្រុំប្រមាណ
ពីរធ្នាប់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តពោលថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ស្រមោលព្រះអាទិត្យក្នុងទៅប្រមាណពីរធ្នាប់ ភិក្ខុ

វិនយបិដកេ ចុលវុត្តោ

វិកាលេ ភោជនំ ភុញ្ញតុន្តំ ។ ឃាវុសោ កប្បតីតិ ។

កប្បតិ ភន្តេ តាមន្តរកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ

តាមន្តរកប្បោតិ ។ កប្បតិ ភន្តេ ឥនាទិ តាមន្តរ

តមិស្សមីតិ ភុត្តាវិថា បវារតេន អនតិវត្តំ ភោជនំ

ភុញ្ញតុន្តំ ។ ឃាវុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ ភន្តេ

អាវសកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អាវស-

កប្បោតិ ។ កប្បតិ ភន្តេ សម្ពយុលា អាវសា

សមាទសីមា ឃាទ្ធិទោសមំ កាតុន្តំ ។ ឃាវុសោ

កប្បតីតិ ។ កប្បតិ ភន្តេ អនុមតិកប្បោតិ^(១) ។

១ សារត្ថទ័បនិយំ កប្បតិ អនុមតិកប្បោតិ អនាគតានំ អាគតកាលេ អនុមតិ គហេស្សា-
មាតិ តេសុ អនាគតេសុយេវ វុត្តេន សង្ខេន កម្មំ កថា បញ្ញា អនុមតិ គហេតុំ កប្បតិ ។
វុត្តកម្មំ ន ហោតីតិ អធិប្បាយោតិ វុត្តំ ។

និយមន័យ ចុល្លវត្ត

ធានកោដនក្នុងវេលាវិកាល គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា
មិនគួរទេ ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្ចាស់
អាវុសា ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុកនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយស
សាកណ្ណកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុដែលធាន្តរូបហើយ
ហាមកោដនហើយ គិតថា អញនឹងទៅកាន់ចន្លោះស្រុកឥឡូវនេះ ហើយ
ធានអនតិវត្តកោដន គឺកោដនដែលមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ឬកោដនមិនមែន
សល់ដែលអំពីភិក្ខុយី គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា
មិនគួរទេ ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
ការកំណត់ដោយអាវុស គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្ចាស់អាវុសា
ការកំណត់ដោយអាវុសនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្ត
ពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន អាវុសច្រើននៅក្នុងសីមាជាមួយ
គ្នា ភិក្ខុធ្វើទោសឋកម្មផ្សេងៗ គ្នា គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតឆ្លើយ
ថា ម្ចាស់អាវុសា មិនគួរទេ ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តសួរទៀតថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអនុមតិ ^(១) គួរដែរឬ ។

១ ក្នុងសារត្ថទីបដិមា សង្ឃធិតថា ពួកភិក្ខុដែលមិនទាន់មកដល់ លុះមកដល់ហើយ សឹម
យើងកាន់យកសេចក្តីយល់ព្រម លុះធិតដូច្នោះហើយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនទាន់មកដល់នៅឡើយ
សង្ឃក៏នាំគ្នាធ្វើសង្ឃកម្មជាពួក ហើយកាន់យកនូវការយល់ព្រមជាខាងក្រោយ គួរដែរ ។
កម្មជាពួកមិនមានឡើយ ។

សក្កសតិកពុទ្ធពោ ទសវត្ថុបុញ្ញវិសុទ្ធិនា

កោ សោ អាវុសោ អនុមតិកកប្បោតិ ។ កប្បតិ
កន្តេ វត្តេន សង្ខេន កម្មំ កាតុំ អាតតេ ភិក្ខុ អនុ-
មារេស្សាមាតិ^(១) ។ ឃាវុសោ កប្បតិកិ ។ កប្បតិ កន្តេ
អាចិណ្ណកកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អាចិណ្ណក-
ប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ ឥនំ មេ ឧបជ្ឈាយេន អជ្ឈាចិណ្ណំ
ឥនំ មេ អាចរិយេន អជ្ឈាចិណ្ណន្តិ^(២) អជ្ឈាចរិតុន្តិ ។
អាចិណ្ណកកប្បោតោ អាវុសោ ឯកច្ចោ កប្បតិ ឯកច្ចោ
ន កប្បតិកិ ។ កប្បតិ កន្តេ អមមិតកកប្បោតិ ។ កោ
សោ អាវុសោ អមមិតកកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ យំ តំ
ទិវំ ទិវកាវំ វិជហិតំ អសម្បត្តំ ទតិកាវំ កុត្តាវិថា បវារិគេន

១ ឧ. អនុជានេស្សាមាតិ ។ ម. អនុជានិស្សាមាតិ ។ ២ ឧ. ម. អាចិណ្ណំ តំ ។

សត្តសតិកព្វន្តកៈ ការសួរនឹងការដោះស្រាយនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ

ព្រះវេរិតស្នូវវិញថា ម្នាលអាវុសា ការកំណត់ដោយអនុមតិនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សង្ឃជាពួកធ្វើសង្ឃកម្ម ដោយគិតថា យើងទាំងឡាយនឹងឲ្យភិក្ខុដែលមកដល់យល់ព្រម ឬគ្រូកអរជាខាងក្រោយ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេរិតឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសា មិនគួរទេ ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈគួរដែរឬ ។ ព្រះវេរិតស្នូវវិញថា ម្នាលអាវុសា ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈតើដូចម្តេច ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រព្រឹត្តដោយគិតថា អំពើនេះព្រះទេវជ្ឈយ័របស់យើង ធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ អំពើនេះអាចារ្យរបស់យើងធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ ដូច្នោះ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេរិតឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសា ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរខ្លះ មិនគួរខ្លះ ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្ត សួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេរិតស្នូវវិញថា ម្នាលអាវុសា ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរនោះតើដូចម្តេច ។ ព្រះយសសាកណ្ណកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទឹកដោះស្រស់ណាដែលលះបង់ភាពជាទឹកដោះស្រស់ទៅហើយ តែនៅមិនទាន់ដល់នូវភាពជាទឹកដោះជូរនៅឡើយ ភិក្ខុទាន់ហើយ ហាមកោដនហើយ ផឹកទឹកដោះ

វិនយបិដកេ បុល្យវគ្គោ

អនត្ថវត្ថំ ទាតុន្តិ ។ ឆានុសោ កប្បវត្ថិតិ ។ កប្បវត្ថិ កន្លេ
 ជលោភី ទាតុន្តិ ។ កា សា អានុសោ ជលោភីតិ ។
 កប្បវត្ថិ កន្លេ យា សា សុរា អសុតា^(១) អសម្បត្តា មជ្ឈការំ
 សា ទាតុន្តិ ។ ឆានុសោ កប្បវត្ថិតិ ។ កប្បវត្ថិ កន្លេ អន-
 សកំ និសីទន្តិ ។ ឆានុសោ កប្បវត្ថិតិ ។ កប្បវត្ថិ
 កន្លេ ជាត្រុប្រជិតន្តិ ។ ឆានុសោ កប្បវត្ថិតិ ។ ឥមេ
 កន្លេ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ វេសាលិយំ ឥមាជិ
 ទស វត្ថុនិ ជីបេន្តិ ហន្ត មយំ កន្លេ ឥមំ អធិការណំ
 អាទិយោម^(២) បុរេ អធិម្មោ ទិប្បវត្ថិ ធម្មោ បដិពាហិ-
 យតិ អវិនយោ ទិប្បវត្ថិ វិនយោ បដិពាហិយតិ បុរេ

១ ឧ. អសុរា ។ អយំ ជាហើ មរម្មយោត្តពេ ឧ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អាទិយិស្សម ។

វិទយបិណ្ឌកៈ បុល្លវត្ត

ដែលជាអនតិភក្កនោះ គឺភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ឬមិនមែនជាបស់សល់
ដែលអំពីភិក្ខុយី គួរដែរឬ ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ មិន
គួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
ភិក្ខុដឹកសុរាទៅ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេរតសួរវិញថា ម្នាលអារុសោ សុរាទៅ
នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់
ដ៏ចំរើន សុរាណាដែលខ្សោយ^(១) មិនទាន់ដល់នូវភាពជាទឹកស្រវឹងនៅ
ឡើយ ភិក្ខុដឹកសុរានោះ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ
មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់
ដ៏ចំរើន និសីទនៈដែលមិនមានជាយគួរដែរឬ ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា ម្នាល
អារុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ដ៏ចំរើន មាននឹងប្រាកដគួរដែរឬ ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ
មិនគួរទេ ។ ទើបព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏
ចំរើន ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីទាំងនេះ សំដែងវត្ថុ
ទាំង ១០ ប្រការនេះ ក្នុងក្រុងវេសាលី បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន បើ
ដូច្នោះគួរតែយើងរាល់គ្នាជំរះនូវអធិការណ៍នេះចេញ តំណទៅមុខ ធម៌ជា
អកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ធម៌អកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សភាវៈមិន
មែនជាវិនយនឹងរុងរឿងឡើង វិនយនឹងសាបសូន្យទៅ តំណទៅមុខ

១ ក្នុងវិមតិវិទោទនីថា សុរាដែលធ្វើឱ្យឆ្ងាយច្រៀងប្រុងរួចហើយ ។

សត្វសតិពុទ្ធពោ វជ្ជិបុត្តកានំ ភិក្ខុនំ បរិវត្តនំ

អធិប្បវាទិទោ ពលវន្តោ ហោន្តិ ធម្មវាទិទោ ទុព្វលា
ហោន្តិ អវិនយវាទិទោ ពលវន្តោ ហោន្តិ វិនយវាទិទោ
ទុព្វលា ហោន្តិតិ។ ឃុំមារុសោតិទោ អាយស្មា វេរតោ អា-
យស្មតោ យសស្ស កាកណ្ណកបុតស្ស បច្ចុស្សសិ ។

បរិមាណាវ ។

[៣០៧] អស្សោសុំ ទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុត្តកា
ភិក្ខុ យសោ កិរ កាកណ្ណកបុត្តោ ឥមំ អធិការណំ
អាទិយិត្តកាមោ បក្ខំ បរិយេសតិ លភតិ ច កិរ
បក្ខន្តិ ។ អថទោ វេសាលីកានំ វជ្ជិបុត្តកានំ ភិក្ខុនំ
ឯតទយោសិ ឥទំ ទោ អធិការណំ កក្កុឡញ វាឡញ
កងំ^(១) នុ ទោ មយំ បក្ខំ លកេយ្យម យេន មយំ
ឥមស្មី អធិការណោ ពលវន្តតវ អស្សមាតិ ។ អថ-
ទោ វេសាលីកានំ វជ្ជិបុត្តកានំ ភិក្ខុនំ ឯតទយោសិ
អយំ ទោ អាយស្មា វេរតោ ពហុស្សុតោ អាត-
តាតមោ ធម្មជរោ វិនយជរោ មាតិកាជរោ បណ្ឌិតោ
វិយត្តោ មេជារី លជ្ជី កក្កុច្ឆកោ សិក្ខាកាមោ

១ ម. កំ នុ ទោ ។

សត្តសតិកព្វទុក្ខៈ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ពួកវន្តិបុត្តកក្កុ

បុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង បុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ
បុគ្គលជាអវិនយវាទី នឹងមានកំឡាំងឡើង បុគ្គលជាវិនយវាទី នឹងថយ
កំឡាំងចុះ ។ ឯព្រះវេរតមានអាយុ ទទួលពាក្យព្រះយសសាកណ្ណកបុគ្គ
មានអាយុថា ម្ចាស់អាវសោ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។

ចប់ កាលវារៈ ទី ១ ។

[៣០៧] ឯពួកវន្តិបុត្តកក្កុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី បានឮដំណឹង
ថា ព្រះយសសាកណ្ណកបុគ្គ ប្រាថ្នានឹងជម្រះនូវអធិករណ៍នេះ ខំស្វែងរក
បក្ខពួក ក៏ឮថា ឥឡូវនេះបានបក្ខពួកហើយ ។ គ្រានោះឯង ពួកវន្តិ-
បុត្តកក្កុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា អធិករណ៍
នេះនឹងរួសណាស់ សាហាវណាស់ យើងទាំងឡាយគប្បីជាបុគ្គលមាន
កំឡាំងភ្លៀវក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយបក្ខពួកណា ធ្វើដូចម្តេច យើង
ទាំងឡាយគប្បីបាននូវបក្ខពួកនោះឡើង ។ លំដាប់នោះ ពួកវន្តិបុត្តក-
ក្កុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី មានសេចក្តីរិះគិតយើញដូច្នោះថា ព្រះវេរត
មានអាយុនេះឯង លោកជាពហុសូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ជាអ្នក
ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មាន
ប្រាថ្នា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរឿស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា

វិធីបំណិព ចុល្លវត្តោ

សចេ មយំ អាយស្មន្តំ វេតំ បក្កំ លកេយ្យម
ឯវំ មយំ ឥមស្មី អធិករណោ ពលវន្តនវា អស្សាមាតិ ។
អថទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ បហុតំ សាម-
ណាតំ បរិក្ការំ បដិយាទេសុំ បត្តម្បិ ចីវរម្បិ ទិសីទទម្បិ
សូចិយរម្បិ កាយពទ្ធនម្បិ បរិស្សារទម្បិ ធម្មករ-
កម្បិ^(១) ។ អថទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ
តំ សាមណាតំ បរិក្ការំ អនាយ ឆាវាយ សហជាតិ
ឧជ្ឈវស្ម ឆាវាយ បច្ឆោរោហិត្វា អញ្ញាតវស្មី រុក្ខម្បុលេ
ភត្តវសត្តំ ករោន្តំ ។

[៣០៨] អថទោ អាយស្មន្តោ សាឡិស្ស រហោតតស្ស
បដិសន្ធិនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិក្កោ ឧទទានិ
កេ នុ ទោ ធម្មវាទិលោ ទាចីនកា វា ភិក្ខុ
ទាមេយ្យកា វាតិ ។ អថទោ អាយស្មន្តោ សា-
ឡិស្ស ធម្មញ្ញំ វិធីយញ្ញំ បច្ឆវេត្តនស្ស ឯតទហោសិ
អធម្មវាទិលោ ទាចីនកា ភិក្ខុ ធម្មវាទិលោ ទាមេយ្យកា
ភិក្ខុតិ ។ អថទោ អញ្ញាតវ សុទ្ធាវស កាយិកា ទេវតា
អាយស្មន្តោ សាឡិស្ស ចេតសោ ចេតោបរិក្កមញ្ញាយ

១ ម. ធម្មវាលំបិ ។

វិនយបិដក ចូលវគ្គ

បើយើងទាំងឡាយបាននូវព្រះរាវតមានអាយុជាបក្ខពួកហើយ យើងទាំង
ឡាយនឹងមានកំឡាំងក្បែរវា ក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ
មិនខាន ។ ទើបពួកវដ្តបក្ខកក្ខិកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី នាំគ្នាចាត់
ចែងគ្រឿងបរិក្ខាររបស់សមណៈជាច្រើនគឺ បាត្រផង បីវរផង សំពត់និស័-
ទនៈផង បំពង់ម្ជុលផង វត្តពន្ធចង្កើនផង សំពត់តម្រងទឹកផង ធម្មក្រកផង។
គ្រានោះឯង ពួកវដ្តបក្ខកក្ខិកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី នាំគ្នាយកគ្រឿង
បរិក្ខារជារបស់សមណៈនោះ ហើយដោះទូកធ្លុងឡើងទៅកាន់នគរសហ-
ជាគិលុះចុះអំពីទូកហើយ ក៏ឈប់ធ្វើកត្តកិច្ចក្រោមម្លប់ដើមឈើ ១ ។

(៣០៨) គ្រានោះ ព្រះសាឡៈមានអាយុ ទៅកាន់ទីស្ងាត់សម្ងំ
នៅក្នុងព្រះកម្មដ្ឋាន មានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ពួកកក្ខិណាហ្ម
ដែលជាធម្មវរ្ម័នី ពួកកក្ខិកក្នុងទៅខាងបាចិនទិស (ទិសខាងកើត) ឬថា ពួក
កក្ខិកដែលនៅក្នុងដែនបាបេយ្យ ។ គ្រាពេលដែលព្រះសាឡៈមានអាយុ
ពិចារណានូវធម៌នឹងវិនយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ពួកកក្ខិកដែលនៅ
ខាងបាចិនទិសជាធម្មវរ្ម័នី ឯពួកកក្ខិកដែលនៅក្នុងដែនបាបេយ្យ ជាធម្ម-
វរ្ម័នី ។ លំដាប់នោះ ទៅតាមយុទ្ធសាស្ត្រពួកសុត្តវរ្ម័នីសព្វហ្ម បានដឹងនូវ
សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តរបស់ព្រះសាឡៈមានអាយុ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនហើយ

សត្តសតិកញ្ចូន៣ វដ្តិបុត្តកវិញ្ញត្តិ

សេយ្យតាម ឆាម តានវា បុរិសោ សម្មិញ្ញតំ វា ពាហំ
បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ញេយ្យ ឯវមេវ
សុទ្ធាវសេសុ ទេវេសុ អន្តរហិតា អាយស្មតោ សាឡិស្ស
សម្មិទេ ឆាតុរហោសិ ។ អថទោ សា ទេវតា អាយស្មន្តំ
សាឡិ ឯតទេវេច សាធិ សាធិ^(១) កន្លេ សាឡិ អធម្មវាទិ
នោ ចាចីនកា ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ចាវេយ្យកា ភិក្ខុ
តេនហិ កន្លេ សាឡិ យថា ធម្មោ តថា តិដ្ឋាហិតំ ។ បុព្វ
ចាហំ ទេវតេ ឯតវហិ ច យថា ធម្មោ តថា វិតោ
អបិចាហំ ន តាវ ទិដ្ឋី អាវិករោមិ អប្បេវឆាម^(២) មំ
សមស្មី អធិករណោ សម្មន្ទេយ្យតិ ។

[៣០៧] អថទោ វេសាលីកា វដ្តិបុត្តកា ភិក្ខុ
តំ សាមណកំ បរិក្ខារំ អានាយ យេនាយស្មា
វេវតោ តេនុបសម្ព័ន្ធិសុ ឧបសម្ព័ន្ធិត្វា អាយស្មន្តំ
វេវតំ ឯតទេវេច បដិក្កណ្ណាតុ កន្លេ ថេរោ
សាមណកំ បរិក្ខារំ បត្តម្បិ បីវម្បិ ទិសីននម្បិ

១ ឧ. ម. សាធិតិ សទ្ធា ឯកោយេវ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អប្បេវ ។

សក្កសពិកពុទ្ធកៈ រឿងវដ្តិបុត្តកកិក្ខ

ក៏ចុះអំពីឋានទៅលោកជាន់សុទ្ធាវស មកប្រាកដក្នុងទីបំពោះមុខ នៃព្រះ
សាឡៈមានអាយុ ដោយរហ័សភ្លាម ប្រៀបដូចជាបុរសដែលមានកំឡាំង
លាចេញនូវដើមដៃដែលខ្លួនបត់ចូល ឬថា បត់ចូលនូវដើមដៃដែលខ្លួនលា
ចេញ ។ ទើបទៅតាមនោះ ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសាឡៈមានអាយុថា
បពិត្រលោកម្ចាស់សាឡៈដ៏ចំរើន សេចក្តីត្រិះរិះរបស់លោកម្ចាស់ ប្រពៃ
ណាស់ហើយ ពួកកិក្ខុដែលនៅខាងបាចិនទិស ជាអធម្មវ័ទី ឯពួកកិក្ខុ
ដែលនៅក្នុងដែនបាយ័ន ជាអធម្មវ័ទី បពិត្រលោកម្ចាស់សាឡៈដ៏ចំរើន
បើដូច្នោះ ធម៌យ៉ាងណា សូមលោកម្ចាស់បិតនៅយ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះ
សាឡៈពោលថា ម្ចាស់ទៅតា កាលពីដើមក្តី ឥឡូវនេះក្តី ធម៌យ៉ាង
ណា អាត្មាបិតនៅយ៉ាងនោះ ប៉ុន្តែអាត្មាមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិ គឺ
សេចក្តីយល់ សេចក្តីចូលចិត្តនៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច គប្បីឲ្យសង្ឃសន្មត
អាត្មាក្នុងអធិករណ៍នេះឯង ។

(៣០៧) គ្រានោះ ពួកវដ្តិបុត្តកកិក្ខ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី
នាំគ្នាកាន់យកនូវគ្រឿងបរិក្ខារ ជារបស់សមណៈនោះ ហើយចូលទៅរក
ព្រះវេតមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នោះ នឹង
ព្រះវេតមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់
ទទួលយកនូវបរិក្ខារជារបស់សមណៈ គឺបាត្រផង បីវរផង សំពត់និស័ទនៈ

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

សូចិយរម្យំ កាយពន្ធនម្យំ បរិស្សារនម្យំ ធម្មករកម្ម័-
តិ ។ អលំ អារុសោ បរិបុណ្ណំ មេ តិចីវរន្តំ ន ឥច្ឆិ
បដិគ្គហេតុំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧត្តរោ នាម ភិក្ខុ
វិសតិវស្សេ អាយស្មតោ វេតស្ស ឧបដ្ឋាកោ ហោតិ ។
អថខោ វេសាលិកា វជ្ជបុត្តកា ភិក្ខុ យេនាយស្មា ឧត្ត-
រោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ
ឯតនវេចុំ បដិគ្គណ្ណាតុ អាយស្មា ឧត្តរោ សាមណកំ
បរិក្ខារំ បត្តម្យំ ចីវរម្យំ នីសីននម្យំ សូចិយរម្យំ កាយ-
ពន្ធនម្យំ បរិស្សារនម្យំ ធម្មករកម្ម័តិ ។ អលំ អារុសោ
បរិបុណ្ណំ មេ តិចីវរន្តំ ន ឥច្ឆិ បដិគ្គហេតុំ ។ មនុស្ស
ខោ អារុសោ ឧត្តរ ភកវតោ សាមណកំ បរិក្ខារំ ឧបនា-
មេន្តំ សចេ ភកវា បដិគ្គណ្ណាតិ តេនេវ តេ អត្តបនា
ហោន្តំ នោ ចេ ភកវា បដិគ្គណ្ណាតិ អាយស្មតោ
ច^(១) អានន្ទស្ស ឧបនាមេន្តំ បដិគ្គណ្ណាតុ កន្លេ ថេរោ

១ អយំ ចសទ្ធា ឧ. ម. បេត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។ (អយស្មពោ វ)

និយមិទិត បុល្លត្ត

ផង បំពង់ម្ហូបផង វត្តពន្ធចង្កេះផង សំពត់តម្រងទឹកផង ធម្មក្រកផង ។
ព្រះវេតមិនប្រាថ្នានឹងទទួលដោយពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ កុំ
ឡើយ ខ្ញុំមានគ្រប់វគ្គគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ សម័យនោះឯង មាន
ភិក្ខុ ១ រូបឈ្មោះទត្តរៈ បួសបាន ២០ វស្សា ជាទេវផ្កាករបស់ព្រះវេតមាន
អាយុ ។ លំដាប់នោះ ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏ចូល
ទៅរកព្រះទត្តរៈមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នោះ
នឹងព្រះទត្តរៈមានអាយុថា ព្រះទត្តរៈមានអាយុ ចូរទទួលយកគ្រឿងបរិក្ខារ
ជារបស់សមណៈ គឺបាតផង បីវែផង សំពត់និស័ទនៈផង បំពង់ម្ហូប
ផង វត្តពន្ធចង្កេះផង សំពត់តម្រងទឹកផង ធម្មក្រកផង ។ ព្រះទត្តរៈ
មិនប្រាថ្នានឹងទទួលដោយពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ កុំឡើយ
ខ្ញុំមានគ្រប់វគ្គគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុ ពោលអង្វរថា ម្ចាស់
ព្រះទត្តរៈមានអាយុ មនុស្សទាំងឡាយតែងបង្កើនគ្រឿងបរិក្ខារ ជារបស់
សមណៈថ្វាយ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ទទួលយក មនុស្សទាំងនោះ រមែងមានចិត្តត្រេកអរ ដោយការទទួល
របស់ព្រះមានព្រះភាគនោះឯង បើព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់ទទួលទេ
មនុស្សទាំងនោះ តែងបង្កើនទៅ ដើម្បីព្រះមានទទួលមានអាយុ ដោយ
ពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ទទួលយក

សត្វសតិកព្វនូវពេ វដ្តិបុត្តកវិក្កុវត្ត

សាមណាកំ បរិក្ការំ យថា ភក្កវតា បដិក្កហិតោ ឯវមេវ
សោ^(១) កវិស្សត្តិភិ បដិក្កណ្ណា តាយស្មា ទុត្តរោ សាមណ-
កំ បរិក្ការំ យថា ថេរេន បដិក្កហិតោ ឯវមេវ សោ
កវិស្សត្តិភិ ។ អថទោ អាយស្មា ទុត្តរោ វេសាលិកេហិ
វដ្តិបុត្តកេហិ ភិក្ខុហិ ធិប្បវិជ្ជយមាណោ ឯកំ ចីវរំ
អត្តហេសិ វិទេយ្យថ អាវុសោ យេន អត្តោភិ ។
ឯត្តកំ អាយស្មា ទុត្តរោ ថេរំ វិទេតុ ឯត្តកំ^(២)
ភន្តេ ថេរោ សង្ឃមជ្ឈេ វិទេតុ បុរត្តិមេសុ ជនប-
ទេសុ ពុទ្ធា ភក្កវតោ ទុប្បជ្ជន្តិ ធម្មវាទិណោ^(៣) ពាចីន-
កា ភិក្ខុ អធម្មវាទិណោ ពាថេយ្យកា ភិក្ខុភិ ។
ឯវមាវុសោភិ ទោ អាយស្មា ទុត្តរោ វេសាលិកា-
នំ វដ្តិបុត្តកានំ ភិក្ខុនំ បដិស្សត្តា យេនាយស្មា
វេរិតោ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្តា អាយស្សន្តំ វេរិតំ
ឯតទរោច ឯត្តកំ ភន្តេ ថេរោ សង្ឃមជ្ឈេ វិទេតុ
បុរត្តិមេសុ ជនបទេសុ ពុទ្ធា ភក្កវតោ ទុប្បជ្ជន្តិ

១ ឧ. ឯវមេសា ។ ២ ម. ឯត្តកញ ។ ៣ ឧ. ម. ធម្មវាទី ។

សត្តសតិកព្វទុក្ខៈ រឿងរដ្ឋបុត្តកកិកុ

គ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សមណៈចុះ បរិក្ខារនោះ ក៏ដូចជាព្រះមានព្រះភាគ
ទទួលយកដែរ សូមព្រះទុក្ខៈមានអាយុ ទទួលយកគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់
សមណៈចុះ បរិក្ខារនោះ ដូចជាព្រះថេរៈបានទទួលយកដែរ ។ គ្រានោះ
ព្រះទុក្ខៈមានអាយុ កាលបើពួកវដ្ឋបុត្តកកិកុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី
បន្តិចបន្តួចហើយក៏ទទួលយកតថវិ ១ ដោយពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវការដោយពាក្យណា ក៏គប្បីពោលពាក្យនោះ
ចុះ ។ ឯពួកវដ្ឋបុត្តកកិកុ ពោលតបវិញថា សូមព្រះទុក្ខៈមានអាយុ
ទៅនិយាយពាក្យប៉ុណ្ណោះនឹងព្រះថេរៈថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូម
ព្រះថេរៈទៅនិយាយពាក្យប៉ុណ្ណោះ ក្នុងកណ្តាលសង្ឃថា ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះ
ភាគ កើតឡើងក្នុងជនបទទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងទិសខាងកើត ពួក
កិកុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ជាធម្មវរ្ម័ន ឯពួកកិកុដែលនៅក្នុងដែនបា-
រុបេយ្យ ជាអធម្មវរ្ម័ន ។ ព្រះទុក្ខៈមានអាយុ ទទួលពាក្យពួកវដ្ឋបុត្តកកិកុ
ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា អើអាវុសោ ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះវេរត
មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នោះ នឹងព្រះវេរត
មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ទៅពោល
ពាក្យប៉ុណ្ណោះក្នុងកណ្តាលសង្ឃថា ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះភាគ កើតឡើងក្នុង
ជនបទទាំងឡាយ ដែលតាំងនៅក្នុងទិសខាងកើត ពួកកិកុដែលនៅក្នុង

វិនយបិដក ចុល្លវគ្គោ

ធម្មវាទិណោ វាចិណតា ភិក្ខុ អធម្មវាទិណោ វាចេយ្យកា
ភិក្ខុតំ ។ អធម្មេ មំ ត្ថំ ភិក្ខុ ធិយោជេសីតិ ថេរោ
អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ បណាមេសិ ។ អថទោ វេសាលីកា
វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ ឯតទរោចំ កី អាវុសោ
ឧត្តរ ថេរោ អាហានិ ។ វាចិកំ ឆោ អាវុសោ កតំ
អធម្មេ មំ ត្ថំ ភិក្ខុ ធិយោជេសីតិ ថេរោ មំ បណា-
មេសីតិ ។ ធម្មំ ត្ថំ អាវុសោ ឧត្តរ វុឡោ វិសតិ-
វិស្សាសីតិ ។ អាហាវុសោ អបិច មយំ វុឡិស្សយំ
កណ្ណាមាតិ ។

[៣០០] អថទោ សង្ឃោ តំ អធិករណំ វិជ្ជិច្ឆិ-
តុកាមោ សង្ឃិបតិ ។ អថទោ អាយស្មា វេរិតោ
សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សច
មយំ វេមំ អធិករណំ វេច វុឡសមេស្សម^(១) សិយាចិ
មូលាទាយកា^(២) ភិក្ខុ បុណ្ណិមាយ ឧក្កោជេយ្យ ។
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ យត្តេវិមំ អធិករណំ សម្ម-
ប្បន្តំ សង្ឃោ តត្តេវិមំ អធិករណំ វុឡសមេយ្យតិ ។

១ ឧ. វុឡសមេយ្យម ។ ២ មូលទាយកាភិបិ បាលី អត្ថិ ។

និយមិណ ចុល្លវត្ត

ទិសខាងកើតជាធម្មវាទី ឯពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបារម្យ ជាអធម្មវាទី ។
ព្រះថេរៈពោលតបវិញថា នៃភិក្ខុ អ្នកឯងបញ្ចាលយើងទៅក្នុងធម៌អកុ-
សល ថាហើយក៏បណ្តេញព្រះទុក្ខរៈមានអាយុចេញទៅ ។ គ្រានោះ ពួក
វដ្តបុត្តភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលសួរដូច្នោះ នឹងព្រះទុក្ខរៈមាន
អាយុថា ម្ចាស់ទុក្ខរៈមានអាយុ ព្រះថេរៈនិយាយ ថា ដូចម្តេចខ្លះ ។
ព្រះទុក្ខរៈប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ ធ្វើអំពើ
អាក្រក់ហើយ ព្រះថេរៈពោលថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងបញ្ចាលយើងទៅក្នុង
ធម៌អកុសល ថាហើយក៏បណ្តេញខ្ញុំចេញមក ។ ពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុពោល
ថា ម្ចាស់ទុក្ខរៈមានអាយុ ក្រែងលោកជាភិក្ខុចាស់ មានវស្សា ២០ ហើយ
ឬ ។ ព្រះទុក្ខរៈឆ្លើយថា អើអារុសោទាំងឡាយ មែនហើយ ប៉ុន្តែយើង
ទាំងឡាយ កាន់យកនិស្ស័យនឹងលោកជាគ្រូនៅឡើយ ។

(៣១០) គ្រានោះ សង្ឃប្រាជ្ញានឹងវិនិច្ឆ័យកាត់សេចក្តីអធិករណ៍
នោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ លំដាប់នោះ ព្រះវេតមានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃ
ឲ្យដឹងថា ម្ចាស់អារុសោ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើយើងទាំងឡាយនឹងរម្ងាប់
អធិករណ៍នេះ ក្នុងទីនេះ មុខជានឹងមានពួកភិក្ខុ ដែលជាអ្នកកាន់យកវត្ថុ
ទាំង ខ០ ពីមុន ភិក្ខុទាំងនោះតប្បវេសីវេ ដើម្បីកម្មប្តីទៀតមិនខានឡើយ ។

សត្វសតិពក្ខន្ធកេ អធិការណ៍និច្ចិនិកុកម្យក

អថខោ ខេរោ ភិក្ខុ វេសាលី អនមិស្សុ តំ អធិការណ៍
វិនិច្ឆ័និកុកាមា ។ តេន ខោ បន សមយេន សត្វ-
កាមី ធាម បវេស្សា សង្ឃត្តោរោ វិសវស្សសតិកោ^(១)
ឧបសម្បទាយ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស សន្ធិវិហារិកោ
វេសាលីយំ បដិវសតិ ។ អថខោ អាយស្មា វេរតោ
អាយស្មន្តំ សម្ពតំ សាលារាសី ឯតទរោច អហំអារុសោ
យស្មី វិហារេ សត្វកាមី ខេរោ វិហារតំ តំ វិហារំ ឧប-
តត្ថាមិ សោ ត្ថំ កាណវស្សេវ អាយស្មន្តំ សត្វកាមី
ឧបសង្កមិត្តា ឥមាណិ ធន វត្ថុនិ បុច្ឆេយ្យសីតិ ។
ឯវំ កន្លេតិ ខោ អាយស្មា សម្ពតោ សាលារាសី អាយ-
ស្មតោ វេរតស្ស បច្ឆស្សេសី ។ អថខោ អាយស្មា
វេរតោ យស្មី វិហារេ សត្វកាមី ខេរោ វិហារតំ តំ
វិហារំ ឧបតត្ថា ។ តត្ថោ អាយស្មតោ សត្វកា-
មិស្ស សេនាសនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។ តត្ថប្បមុខេ
អាយស្មតោ វេរតស្ស ។ អថខោ អាយស្មា វេរតោ

១ ឧ. វិសវស្សសតិកោ ។

សត្វសតិកពុទ្ធកៈ សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍

បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ស័យហើយ អធិករណ៍នេះ កើតឡើងក្នុងទីណា
សង្ស័យត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងទីនោះវិញ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំង
ឡាយ ប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆ័យនូវអធិករណ៍នោះ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងវេសាលី។
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឈ្មោះសព្វតាម^(១) មានវស្សា ១២០ កាំង
អំពីទេសសម្បទាមក ជាសិទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះអានន្តមានអាយុ លោកជា
សង្ឃត្រូវ (ធំ) លើផែនដី នៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងវេសាលី ។ លំដាប់នោះ
ព្រះវេរតមានអាយុ ពោលពាក្យដូច្នោះ នឹងព្រះសម្មតសាណាវសីមាន
អាយុថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះសព្វតាមត្រូវ នៅក្នុងវិហារណា ខ្ញុំនឹង
ទៅកាន់វិហារនោះដែរ លោកគប្បីចូលទៅក្រុងសព្វតាមមានអាយុអំពី
ព្រឹក ហើយសួរវត្ត១០ប្រការនេះ ។ ព្រះសម្មតសាណាវសីមានអាយុ
ទទួលពាក្យព្រះវេរតមានអាយុថា អើលោកម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
សព្វតាមត្រូវ គង់នៅក្នុងវិហារណា ព្រះវេរតមានអាយុ ក៏ចូលទៅ
កាន់វិហារនោះដែរ ។ សេនាសនៈគេគ្រាលទុកសម្រាប់ព្រះសព្វតាមមាន
អាយុ នៅក្នុងល្វែង ។ សេនាសនៈដែលគេគ្រាលទុក សម្រាប់ព្រះវេរត
មានអាយុ ក្នុងល្វែងនៃល្វែង ។ លំដាប់នោះ ព្រះវេរតមានអាយុ

២ ក្នុងវិមតិវិនិច្ឆ័យនៃព្រះវេរត ព្រះថេរៈ នោះបានដឹងពីកិច្ចទាំងអស់ក្នុងលោក ក្នុងប្រាថ្នា ។

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

អយំ ថេរោ មហាលូកោ ន និបជ្ជនីតិ ន សេយ្យំ
កប្បេតិ^(១) ។ អាយស្មា សព្វកាមី អយំ ភិក្ខុ
អាគន្ធកោ កិលត្តោ ន និបជ្ជនីតិ ន សេយ្យំ
កប្បេសិ ។

[៣០០] អថទោ អាយស្មា សព្វកាមី រត្តិយា បច្ចុ-
សសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ^(២) អាយស្មន្តំ វេតំ ឯតទរោច
កតមេន ត្ថំ កុម្មិ វិហារេន ឯតរហំ ពហុលំ វិហារសីតិ។
មេត្តាវិហារេន ទោ អហំ កន្លេ ឯតរហំ ពហុលំ
វិហារមីតិ ។ កុល្យកវិហារេន កិរ ត្ថំ កុម្មិ ឯតរហំ
ពហុលំ វិហារសិ^(៣) កុល្យកវិហារោ ហោសោ^(៤) កុម្មិ
យទិទំ មេត្តាតិ ។ បុព្វេបិ មេ កន្លេ តិហិក្ខុតស្ស
អាចិណ្ណា មេត្តា តេនាហំ ឯតរហិបិ មេត្តាវិហារេន
ពហុលំ វិហារមិ អបិច មយា ចិរយ្យត្តំ អរហត្តំ^(៥)
ថេរោ បន កន្លេ កតមេន វិហារេន ឯតរហំ ពហុលំ
វិហារនីតិ ។ សុញ្ញតាវិហារេន ទោ អហំ កុម្មិ ឯតរហំ
ពហុលំ វិហារមីតិ ។ មហាបុរិសវិហារេន កិរ កន្លេ

១ ឧ. ម. កប្បេសិ ។ ២ ឧ. បេត្តកេសុ បច្ចុដ្ឋាយតិ វេនំ ន ទិស្សតិ ។
៣ ម. វិហារសីតិ ។ ៤ ឧ. ម. ឯសោ ។ ៥ ម. អរហត្តន្តិ ។

វិនយបិដក ចុល្លវគ្គ

លោកមិនបានសិនដោយគិតថា ព្រះថេរៈនេះមានចំណាស់ហើយ លោក
មិនទាន់សិននៅឡើយ ។ ឯព្រះសព្វកាមីមានអាយុ លោកក៏មិនសិនដោយ
គិតថា ភិក្ខុនេះជាអាគន្ធក្នុះ មានសេចក្តីនឿយព្រួយ លោកក៏មិនសិនដែរ ។

(៣១១) គ្រានោះ ព្រះសព្វកាមីមានអាយុ ក្រោកឡើងក្នុង
សម័យភ្នំស្នាងនៃពត្រី ហើយកំពោលដូច្នោះ នឹងព្រះវេរតមានអាយុថា
ម្ចាស់លោកដំបំរើន ឥឡូវនេះ លោកច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូច
ម្តេច ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា បពិត្រព្រះករុណាដំបំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះ
ករុណាច្រើននៅដោយធម៌ ជាគ្រឿងនៅ គឺមេត្តា ។ ព្រះសព្វកាមីពោល
ថា ម្ចាស់លោកដំបំរើន ពួកថា ឥឡូវនេះ លោកច្រើននៅដោយធម៌ជា
គ្រឿងនៅបន្តិចបន្តួច^(១) ម្ចាស់លោកដំបំរើន ក៏ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅបន្តិច
បន្តួចនេះ គឺមេត្តានេះឯង ។ ព្រះវេរតពោលថា បពិត្រព្រះករុណាដំបំរើន
កាលពីដើមដែលខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថនៅឡើយ តែងសន្សំមេត្តាធម៌ ព្រោះ
ហេតុនោះ បានជាក្នុងកាលឥឡូវនេះ ខ្ញុំច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿង
នៅគឺមេត្តា ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំបានសម្រេចនូវព្រះអាហត្ត ជាយូរដែរហើយ

២ ក្នុងសារព្រះបិដកថា ធម៌ជាគ្រឿងនៅដំបំរើន មិនប្រើ ឬ រាត ។

សត្វសតិកព្វនុពេ ថេរវនំ វិហារនំ អន្តរាភិ

ថេរពោ ឯតរហិ ពហុលំ វិហារតិ មហាបុរិសវិហារោ
ឯសោ កន្លេ យទិទំ សុញ្ញតាតិ ។ បុព្វេបិ មេ ភុម្ម
តិហិក្ខុតស្ស អាចិណ្ណា សុញ្ញតា តេនាហំ ឯតរហិបិ
សុញ្ញតាវិហារោ ពហុលំ វិហារមិ អបិច មយោ ចិរ-
ប្បត្តំ អរហត្តន្តំ ។

[៣០២] អយញ្ជរហិ ថេរវនំ វិហារនំ អន្តរាភិ
វិប្បកតា ។ អាយស្មា សម្ពុតោ សាលាវាសី^(១) អ-
នុប្បត្តោ ហោតិ ។ អថទោ អាយស្មា សម្ពុតោ
សាលាវាសី យេនាយស្មា សត្វកាមី តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ សត្វកាមី អភិវាទេត្វា ឯក-
មន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្តោ ទោ អាយស្មា
សម្ពុតោ សាលាវាសី អាយស្មន្តំ សត្វកាមី ឯតទរោច

១ គពោ បរំ ឧរេបិយមរម្មយោត្តកេសុ តស្មន្តំ បាហេ ទិស្សតិ ។

សត្តសតិកព្វទូកៈ ពាក្យជាចន្លោះរបស់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ

បពិត្រព្រះថេរ ដំបំរើន ចុះចំណែកខាងព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ឥឡូវនេះច្រើន
នៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់
លោកដំបំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដ៏ស្ងប់ស្ងាត់
ឬ សូន្យ (ផលសមាបត្តិ) ។ ព្រះអរតពោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដំបំរើន
ពួងឥឡូវនេះ ព្រះថេរៈជាម្ចាស់ច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ ជារបស់
មហាបុរស បពិត្រព្រះថេរៈដំបំរើន ក៏ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅជារបស់មហាបុរស
នេះ គឺ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យនេះឯង ។ ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្ចាស់
លោកដំបំរើន កាលពីដើមដែលខ្ញុំនៅជាគ្រូហស្តនៅឡើយ តែងសន្សំ
នូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យ ព្រោះហេតុនោះ បានជាក្នុងកាលឥឡូវនេះ
ខ្ញុំច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យ ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំបាន
សម្រេចនូវព្រះអរហត្តជាយូរដែរហើយ ។

(៣១២) ពាក្យជាចន្លោះ របស់ភិក្ខុជាថេរៈនេះ នៅមិនទាន់ស្រេច
នៅឡើយ ។ ក៏ស្រាប់តែព្រះសម្មតសាណាវាសីមានអាយុមកដល់ ។
ទើបព្រះសម្មតសាណាវាសីមានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសព្វកាមីមានអាយុ
លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសព្វកាមីមានអាយុ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសម្មតសាណាវាសីមានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសព្វកាមីមានអាយុថា

វិនយបិណ្ឌពេ បុល្លវត្តោ

ឥមេ កន្លៃ វេសាលីកា វជ្ជីបុត្តកា ភិក្ខុ វេសាលី-
យំ ទស វត្ថុនំ ទីបេន្តំ កប្បតិ សិទ្ធិលោណាកប្បោ
កប្បតិ ទ្ធិស្ត្រលកប្បោ កប្បតិ តាមន្តរកប្បោ កប្បតិ
អាវាសកប្បោ កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អា-
ចិណ្ណិកប្បោ កប្បតិ អមមិតកប្បោ កប្បតិ ជលោតិ
ទានុំ កប្បតិ អទសកំ ទសីទំ កប្បតិ ជាត្រូវបរជន្តិ
យេវេន កន្លៃ ឧបជ្ឈាយស្ស ម្ភុលេ ពហុ ធម្មោ ច វិន-
យោ ច បរិយត្តោ យេវស្ស កន្លៃ ធម្មញ្ញ វិនយញ្ញ បច្ច-
វេក្ខន្តស្ស កងំ ហោតិ កេ នុ ទោ ធម្មវាទិនោ
ទាចីនកា វា ភិក្ខុ ទាវេយ្យកា វាតិ ។ តយាបិ
ទោ អាវុសោ ឧបជ្ឈាយស្ស ម្ភុលេ ពហុ ធម្មោ ច
វិនយោ ច បរិយត្តោ តុយំ បន អាវុសោ ធម្មញ្ញ
វិនយញ្ញ បច្ចវេក្ខន្តស្ស កងំ ហោតិ កេ នុ ទោ
ធម្មវាទិនោ ទាចីនកា វា ភិក្ខុ ទាវេយ្យកា វាតិ ។
មយំ ទោ កន្លៃ ធម្មញ្ញ វិនយញ្ញ បច្ចវេក្ខន្តស្ស

និយមបិណ បុណ្យវគ្គ

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ពួកវដ្តបុគ្គលិកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីទាំង
នេះសំដែងវត្ថុទាំង ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយ
អំបិលក្នុងស្លាក់ គួរ ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រេប្រមាណ
ពីរឆ្នាប់ គួរ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរ ការកំណត់ដោយ
អាវាស គួរ ការកំណត់ដោយអនុមតិ គួរ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរ
ការកំណត់ដោយទឹកដោះ ដែលមិនទាន់ជួរ គួរ ការផឹកនូវសុរាទៅ គួរ
និស័ទនៈមិនមានដោយ គួរ មាសនឹងប្រាក់ គួរ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន ធម៌ក្តី
វិន័យក្តី ដែលព្រះថេរៈជាម្ចាស់បានរៀនសូត្រមកច្រើនហើយ ក្នុងសំណាក់
នៃព្រះទេវជ្ឈាយ៍ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន កាលដែលព្រះថេរៈពិចារណា
នូវធម៌នឹងវិន័យ មានសេចក្តីចូលចិត្តដូចម្តេច ពួកភិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទីគឺ
ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើតឬ ៗ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាបេយ្យៗ
ព្រះសព្វតាមិពោលគបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ធម៌ក្តី វិន័យក្តី ជា
ច្រើន ដែលលោកបានរៀនសូត្រមកហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះទេវជ្ឈាយ៍
ម្នាលអាវុសោ ចុះកាលលោកពិចារណានូវធម៌នឹងវិន័យមានសេចក្តីចូលចិត្ត
ដូចម្តេច ពួកភិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទី គឺពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាង
កើត ឬ ៗ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាបេយ្យ ៗ ព្រះសម្មតសាណវាសិ
ពោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន កាលដែលខ្ញុំពិចារណានូវធម៌នឹងវិន័យ

សក្កសតិកពុទ្ធពោ អធិការណ៍វិនិច្ឆ័យពុទ្ធពោ

ឯវំ ហោតិ អធិប្បវាទិទោ ចាចីនកា ភិក្ខុ ធិប្បវាទិទោ
ចាបេយ្យកា ភិក្ខុតិ អបិចាហំ ន តាវ ទិដ្ឋិ អាវិក-
រោមិ អប្បវោម មំ ឥមស្មី អធិការណោ សម្មន្តេ-
យ្យាតិ ។ មយ្ហិមិ ទោ អាវសោ ធិប្បញ្ច វិនយញ្ច
បច្ចវេក្ខន្តស្ស ឯវំ ហោតិ អធិប្បវាទិទោ ចាចីនកា
ភិក្ខុ ធិប្បវាទិទោ ចាបេយ្យកា ភិក្ខុតិ អបិចាហំ ន
តាវ ទិដ្ឋិ អាវិករោមិ អប្បវោម មំ ឥមស្មី អធិការ-
ណោ សម្មន្តេយ្យាតិ ។

[៣០៣] អថទោ សង្ឃោ តំ អធិការណំ វិនិច្ឆ័យ-
តុកាមោ សន្និបតិ ។ តស្មី ទោ បន អធិការណោ
វិនិច្ឆ័យមាទេ អនន្តានិ^(១) ចេវ កស្សានិ ជាយន្តិ ន
ចេកស្ស ភាសិតស្ស អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។ អថទោ
អាយស្មា វេរោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ កន្តេ
សង្ឃោ អម្ពាតំ ឥមស្មី អធិការណោ វិនិច្ឆ័យមាទេ
អនន្តានិ ចេវ កស្សានិ ជាយន្តិ ន ចេកស្ស ភាសិ-
តស្ស អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ

១ ឧ. ម. អនន្តានិ ។

សត្វសតិកព្វទូកៈ សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីវិនិច្ឆ័យនូវអធិករណ៍

មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងទិសខាងកើតជាអធម្ម-
វាទី ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាបេយ្យជាធម្មវាទី ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណានៅ
មិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិ (សេចក្តីយល់) នៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច
សង្ឃគប្បីសន្មតខ្ញុំព្រះករុណាក្នុងអធិករណ៍នេះ ។ ព្រះសព្វគាមីពោល
ថា ម្ចាស់អាវុសោ កាលដែលខ្ញុំពិចារណានូវធម៌នឹងវិន័យ ក៏មានសេចក្តី
ចូលចិត្តយ៉ាងនេះដែរថា ពួកភិក្ខុដែលនៅ ក្នុងទិសខាងកើតជាអធម្មវាទី
ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាបេយ្យជាធម្មវាទី ប៉ុន្តែខ្ញុំក៏នៅមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវទិដ្ឋិនៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច សង្ឃគប្បីសន្មតខ្ញុំក្នុងអធិករណ៍
នេះផង ។

(៣១.១) គ្រានោះ សង្ឃមានប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆ័យ កាត់សេចក្តីអធិ-
ករណ៍នោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ ក៏កាលដែលសង្ឃកំពុងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះ
កើតមានពាក្យដដែលក្នុងកថាបិដកគ្មានផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិត
នីមួយៗ ក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ លំដាប់នោះ ព្រះរាវតមានអាយុបាន
សូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
កាលដែលយើងទាំងឡាយកំពុងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះ កើតមានពាក្យដ-
ដែលក្នុងកថាបិដកគ្មានផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនីមួយៗ ក៏គ្មានអ្នក
ណាដឹងបានផង ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បី

វិនយបិដកេ ចុល្លត្តោ

សង្ឃោ ឥមំ អធិករណំ ឧញាហិកាយ វុបសមេយ្យ។
សង្ឃោ ចត្តារោ ទាចីនកេ ភិក្ខុ ចត្តារោ ទាមេយ្យ-
កេ ភិក្ខុ ឧច្ឆិទំ ទាចីនកានំ ភិក្ខុនំ អាយស្មន្តញ្ច
សព្វកាមី អាយស្មន្តញ្ច សាឡិ អាយស្មន្តញ្ច ឧជ្ជ-
សោភិតំ^(១) អាយស្មន្តញ្ច វាសភតាមិកំ ទាមេយ្យកានំ
ភិក្ខុនំ អាយស្មន្តញ្ច វេវតំ អាយស្មន្តញ្ច សម្ពតំ
សាលាវាសី អាយស្មន្តញ្ច យសំ កាកណ្ណកប្បតំ អ-
យស្មន្តញ្ច សុមនន្តិ^(២) ។ អថទោ អាយស្មា វេវតោ សង្ឃ
ញាមេសិ សុណាតុ មេ កន្ថេ សង្ឃោ អម្ហាតំ ឥមស្មី
អធិករណោ វិនិច្ឆ័យមារេ អនន្តានិ ចេវកស្សានិ ជាយន្ត
ន ចេកស្ស ភាសិតស្ស អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។ យទិ
សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ចត្តារោ ទាចីនកេ ភិក្ខុ
ចត្តារោ ទាមេយ្យកេ ភិក្ខុ សម្មន្នេយ្យ ឧញាហិកាយ
ឥមំ អធិករណំ វុបសមេតុ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុ-
ណាតុ មេ កន្ថេ សង្ឃោ អម្ហាតំ ឥមស្មី អធិករណោ

១ ឧ. ម. ឧជ្ជសោភិតំ ។ ២ ឧរោបិយមរម្មយោត្តកេសុ ឥតិសុត្តោ ន ទិស្សតិ ។

និយមបិដក បុណ្យវត្ត

រម្ងាប់អធិករណ៍នេះដោយទុញ្ចហិកកម្ម^(១)។ ជំនុំសង្ឃជ្រើសរើសយកភិក្ខុ
ដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប យកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបារម្យ
៤ រូប ចំណែកខាងភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត គឺ ព្រះសព្វតាមី
មានអាយុ ១ ព្រះសាឡៈមានអាយុ ១ ព្រះទង្គសោភិតៈមានអាយុ ១
ព្រះវាសកតាមិកៈមានអាយុ ១ ភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបារម្យ គឺ
ព្រះវេតមានអាយុ ១ ព្រះសម្មតសាណាវាសីមានអាយុ ១ ព្រះយស-
តាកណ្ណកបុត្តមានអាយុ ១ ព្រះសុមនៈមានអាយុ ១ ។ លំដាប់
នោះ ព្រះវេតមានអាយុ បានសូត្រប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលបើយើងទាំងឡាយនិច្ច័យអធិ-
ករណ៍នេះទៅ កើតមានពាក្យដដែលគ្នារកទីបំផុតគ្មានផង ទាំងសេចក្តីអ-
ធិប្បាយនៃភាសិតនីមួយៗក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ បើកម្មមានកាល
គួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បសន្តភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត
៤ រូប ភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបារម្យ ៤ រូប ដើម្បីនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍
នេះ ដោយទុញ្ចហិកកម្ម ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលបើយើងទាំងឡាយ កំពុងនិច្ច័យអធិករណ៍នេះ

២ ក្នុងអង្គិកាព្រះសូត្រថា ការជ្រើសរើសយកភិក្ខុអំពីគណៈសង្ឃ ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍
ដែលកើតមានឡើងហៅថា ទុញ្ចហិក ។

សត្វសតិពពុទ្ធពោ អធិតវិញ្ញាណ

វិនិច្ឆ័យមារនេ អនត្តានិ ចេវ ភស្កុនិ ជាយន្តិ ន ចេ-
កស្ស ភាសិតស្ស អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។ សង្ឃោ ចត្តា-
រោ ទាចីនកេ ភិក្ខុ ចត្តារោ ទាវេយ្យកេ ភិក្ខុ
សម្មន្តតិ ឧញហិកាយ ឥមំ អធិករណំ វ្យុបសមេតុំ ។
យស្សយស្សតោ ឧមតិ ចតុន្តំ ទាចីនកានំ^(១) ចតុន្តំ
ទាវេយ្យកានំ ភិក្ខុនំ សម្មតិ ឧញហិកាយ ឥមំ
អធិករណំ វ្យុបសមេតុំ សោ តុណ្ហាស្សយស្ស នក្ខមតិ
សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ឃោ ចត្តារោ ទាចី-
នកា ភិក្ខុ ចត្តារោ ទាវេយ្យកា ភិក្ខុ ឧញហិ-
កាយ ឥមំ អធិករណំ វ្យុបសមេតុំ ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស
តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

[៣១៤] តេន ទោ ចន សមយេន អធិតោ ទាម
ភិក្ខុ ទសវស្សោ សង្ឃស្ស ទាតិមោក្ខន្តេសកោ
ហោតិ ។ អថទោ សង្ឃោ អាយស្មន្តិមិ អធិតំ សម្ម-
ន្តតិ ថេរវនំ ភិក្ខុនំ អាសនប្បញ្ញាបកំ ។ អថទោ

១ ឧ. ម. ចាចីនកានំ វិញ្ញាណំ ។

សត្តសតិព្យាបាលៈ រឿងអធិតកិច្ច

កើតមានពាក្យដដែលក្នុងរកទីបំផុតគ្មានផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិត
នីមួយៗក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ សង្ឃបានសន្មតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុង
ទិសខាងកើត ៤ រូប ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាបេយ្យ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់
អធិករណ៍នេះ ដោយទ្យាហិតកម្ម ។ ការសន្មតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុង
ទិសខាងកើត ៤ រូប ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាបេយ្យ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់
អធិករណ៍នេះដោយទ្យាហិតកម្ម គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គ ណា
លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុ
អង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃបានសន្មត
ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប នឹងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបា-
បេយ្យ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទ្យាហិតកម្ម ។ ការសន្មត
នេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំចាំ
ទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាសារស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៣១៤) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឈ្មោះអធិត ប្តូរបាន១០
វស្សា ជាអ្នកសំដែងនូវបាតិមោក្ខដល់សង្ឃ ។ លំដាប់នោះ សង្ឃក៏សន្មត
អធិតមានអាយុ ឲ្យជាអ្នកគ្រាលអាសនៈដល់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ។ ត្រាពោះ

វិនយបិដក បុល្លវគ្គោ

ថេរោ ភិក្ខុនំ ឯតទយោសិ កត្ត នុ ទោ មយំ សមំ
អធិករណំ វ្យុបសមេយ្យមាតិ ។ អថទោ ថេរោ ភិក្ខុនំ
ឯតទយោសិ អយំ ទោ វាលីការាមោ រមណីយោ
អប្បសន្តោ អប្បនិគ្សោសោ យន្តន មយំ វាលីការាមេ
សមំ អធិករណំ វ្យុបសមេយ្យមាតិ ។ អថទោ ថេរ
ភិក្ខុ វាលីការាមំ អតមសុ តំ អធិករណំ វិនិច្ឆ័នតុ-
កាមា^(១) ។

[៣០៥] អថទោ អាយស្មា វេតោ សង្ឃំ ញាបេសិ
សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ
អហំ អាយស្មន្តំ សត្វកាមី វិនយំ បុត្តេយ្យន្តំ ។ អាយ-
ស្មា សត្វកាមី សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អារុសោ
សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ វេតេន
វិនយំ បុត្តោ វិស្សន្តេយ្យន្តំ ។

[៣០៦] អថទោ អាយស្មា វេតោ អាយស្មន្តំ សត្វ-
កាមី ឯតទលោក កប្បតិ កន្តេ សិទ្ធិលោណាកប្បោតិ ។
កោ សោ អារុសោ សិទ្ធិលោណាកប្បោតិ ។ កប្បតិ
កន្តេ សិទ្ធិនា លោណំ បរិហរិតុ យត្ត អាលោណិកំ

១ ខ. ម. វិនិច្ឆ័ត្តកាមា ។

និយមបំណង បុណ្យវត្ត

ពួកភិក្ខុជាថេរៈមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា យើងទាំងឡាយគប្បីម្យ៉ាងអធិ-
ករណ៍នេះ ក្នុងទីណាហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តីរិះគិត
ដូច្នោះតទៅទៀតថា វាលិកាពមនេះឯង ជាទីគួរត្រេកអរ មានសំឡេងតិច
មានសូរគំកងកំភិច បើដូច្នោះគួរយើងទាំងឡាយទៅម្យ៉ាងអធិករណ៍នេះ
ក្នុងវាលិកាពមចុះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តី
ប្រាថ្នានឹងម្យ៉ាងអធិករណ៍នោះ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់វាលិកាពម ។

(៣១៥) គ្រានោះឯង ព្រះវេរតមានអាយុ បានសូត្រប្រកាស
សង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្ឃតិកម្ម
មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួររឺន័យនឹងព្រះសព្វតាមមានអា-
យុ ។ ព្រះសព្វតាមមានអាយុ ក៏សូត្រប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ម្ចាស់
អាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្ឃតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះ
វេរតត្រូវសួររឺន័យចំពោះខ្ញុំ ។ ត្រូវដោះស្រាយក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

(៣១៦) ទើបព្រះវេរតមានអាយុ ពោលដូច្នោះនឹងព្រះសព្វតាម
មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្តាប់
គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វតាមសួរវិញថា ម្ចាស់អាវុសោ ការកំណត់ដោយអំ-
បិលក្នុងក្តាប់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេរតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់
ដ៏ចំរើន ភិក្ខុរក្សាអំបិលដោយក្តាប់ ដោយគិតថា ភោជនដែលសាប

សត្វសតិកពុទ្ធពរ ទសវត្ថុបុណ្យវិសដ្ឋនា

កវិស្សតិ តត្ថ បវកុញ្ញិស្សាមីតិ ។ អាវុសោ កប្បតិ ។

កត្ថ បដិក្ខត្ថន្តិ ។ សាវត្ថយា សុត្ថវិកត្ថេតិ ។ កី អាបជ្ជ-

តិ ។ សង្កិការកោដនេ មាចិត្តយន្តិ ។ សុណាតុ

មេ កន្តេ សង្កេ ឥទំ បឋមំ វត្ថុំ សង្កេន វិនិច្ឆិតំ ។

ឥតិបទំ វត្ថុំ ឧទ្ធម្មំ ឧត្ថនយំ អបកតសត្ថសាសនំ ។

ឥទំ បឋមំ សលាកំ និក្ខមាមិ ។

(៣០៧) កប្បតិ កន្តេ ទ្ធក្កលកប្បតិ ។ កោ សោ

អាវុសោ ទ្ធក្កលកប្បតិ ។ កប្បតិ កន្តេ ទ្ធក្កលាយ

នាយាយ វិតវត្តាយ វិកាលេ កោដនំ កុញ្ញត្ថន្តិ ។

សត្តសតិកព្ធព្ធករៈ បុញ្ញវិសន្ធិនាវវិក្ក ១០ ប្រការ

មានក្នុងកាលណា អាត្មាអញ្ជើងនាំក្នុងកាលនោះ ដូច្នោះ គួរវែងវែង ។
ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេរិតសួរថា ចុះព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់យាត់ក្នុងសុត្តវិក្ក^(១) ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះវេរិតសួរថា ភិក្ខុ
នោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីប្រាប់ថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះឆាន់
វត្ថុដែលសន្សំទុក ។ ព្រះវេរិតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន
សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុជាបឋមនេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។
វត្ថុនេះខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា
ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវស្វាកនេះជាបឋម ។

[៣១៣] ព្រះវេរិតសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការ
កំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រុំប្រមាណពីរឆ្នាប់ គួរវែងវែង ។ ព្រះ
សព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្ចាស់អាវុសោ ការកំណត់ដោយស្រមោល
ព្រះអាទិត្យជ្រុំប្រមាណពីរឆ្នាប់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេរិត
ពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កាលបើស្រមោលព្រះអាទិត្យ
កន្លងទៅប្រមាណពីរឆ្នាប់ ភិក្ខុឆាន់កោដនក្នុងវេលាវិកាល គួរវែងវែង ។

១ ក្នុងយោជនាថា ពាក្យនៃលព្រះមានព្រះភាគចែកបទមាតិកា ហៅថា សុត្តវិក្ក ក្នុង
សារត្ថទីបដិកាថា បទមាតិកា ហៅថា សុត្តវិក្ក ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គោ

ឃាវុសោ កប្បតិភិ ។ កត្ត បដិក្ខត្តន្តិ ។ រាជគហោ
សុត្តវិភង្កេតិ ។ កី អាបជ្ជតិភិ ។ វិកាលកោជនេ
មាចិត្តិយន្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ ឥទំ
ទុតិយំ វត្តំ សង្ឃេន វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតបិទំ វត្តំ ឧទ្ធច្ចំ
ឧត្ធិនយំ អបគតសត្តសាសនំ ។ ឥទំ ទុតិយំ សលា-
កំ និក្ខេមាមិ ។

(៣០៨) កប្បតិ កន្លេ តាមន្តវកប្បោតិ ។ កោ
សោ ឃាវុសោ តាមន្តវកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្លេ
ឥនានំ តាមន្តវំ កមិស្សាមិភិ កុត្តាវិហា បកវិគេន អនត-
វត្តំ កោជនំ កុញ្ញត្តន្តិ ។ ឃាវុសោ កប្បតិភិ ។ កត្ត
បដិក្ខត្តន្តិ ។ សាវត្តិយា សុត្តវិភង្កេតិ ។ កី អាបជ្ជតិភិ ។

និយមន័យ ចូលរួម

ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេរិតស្នូរថា ព្រះ
អង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់យាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ
ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ព្រះវេរិតស្នូរថា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះ
សព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះបរិភោគក្នុងកាលខុស ។
ព្រះវេរិតស្នូរត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
វត្ថុទី ២ នេះសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះខុសចាកធម៌
ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នោះ
ឯង ។ ខ្ញុំជាកំចុះនូវស្លាកទី ២ នេះ ។

[៣១៨] ព្រះវេរិតស្នូរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការ
កំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្ចាស់
អាវុសោ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុកនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេរិតពោល
ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុគិតថា អញនឹងទៅកាន់ចន្លោះស្រុក
ឥឡូវនេះ ហើយឆាន់កោដន ហាមកោដនរួចហើយក៏ឆាន់កោដនដែល
ភិក្ខុមិនបានធ្វើវិន័យកម្ម ឬមិនមែនជាវត្ថុសលដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។
ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេរិតស្នូរថា ព្រះ
អង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ព្រះអង្គទ្រង់ហាមយាត់
ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះវេរិតស្នូរថា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។

សត្តសតិក្កន្ធកោ ទេសត្តុប្បញ្ញវិសេដ្ឋនា

អនត្តវត្តកោជនេ ចាចិត្តយន្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្ត
សឿន ឥនំ តតិយំ វត្តំ សឿន វិនិច្ឆ័តំ ។ ឥតបិដំ
វត្តំ ឧទ្ធច្នំ ឧត្ធនយំ អបគតសត្តសាសនំ ។ ឥនំ
តតិយំ សលាកំ និក្ខំនាមិ ។

[៣០៧] កប្បតិ កន្ត អាវាសកប្បតិ ។ កោ
សោ អាវុសោ អាវាសកប្បតិ ។ កប្បតិ កន្ត
សម្ពហុលា អាវាសា សមាទសីមា ធានុទោសនំ
កាតុន្តិ ។ ធាវុសោ កប្បតិ ។ កត្ត បដិក្ខិត្តន្តិ ។
រាជតមោ ឧទោសនីសំយុត្តតិ ។ កី អាបជ្ជតិ ។
វិនយាតិសារេ ទុក្កជន្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្ត សឿន

សន្តសពិកព្ធនុត្តរៈ បុណ្ណវិសេដ្ឋនានូវវត្ថុ ១០ ប្រការ

ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះឆាន់ភោជនដែលភិក្ខុមិន
បានធ្វើវិន័យកម្ម ឬមិនមែនជាវត្ថុសល្យដែលអំពីភិក្ខុឈឺ ។ ព្រះវេត
សូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៣
នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ទុសចាកធម៌ ទុស
ចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។
ខ្ញុំជាក់ចុះនូវស្លាកទី ៣ នេះ ។

(៣១៧) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កាលកំណត់
ដោយអាវាស គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្ចាស់អាវាសា
ការកំណត់ដោយអាវាសនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន អាវាសច្រើន មានសីមាស្មើគ្នា ភិក្ខុធ្វើទេបាសថកម្ម
ផ្សេង ។ គ្នា គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវាសា មិនគួរ
ទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។
ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់យាត់ក្នុងទេបាសថសំយុត្ត (ទេបាសថក្ខន្ធកៈ)
ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ព្រះវេតសួរថា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះ
សព្វកាមី ឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះវិន័យ ។
ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

និយមន័យ ពុល្លវត្តោ

ឥន្ទ ចតុត្ថំ វត្តំ សង្ឃេន វិនិច្ឆ័តំ ។ ឥតិប័ទំ វត្តំ ឧទ្ធច្ឆ័
ឧត្តិយយំ អបគតសត្តសាសនំ ។ ឥន្ទ ចតុត្ថំ សលាកំ
និក្ខំនាមិ ។

[៣២០] កប្បតិ កន្លេ អនុមតិកប្បោតិ ។ កោ
សោ អាវុសោ អនុមតិកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្លេ វត្តេន
សង្ឃេន កម្មំ កាតុំ អាតតេ ភិក្ខុ អនុមាទេស្សា មាតិ^(១) ។
ធាវុសោ កប្បតិ ។ កត្ត បដិក្ខិត្តនិ ។ ចម្បេ-
យ្យកេ វិនយវត្តស្មិនិ ។ កី អាបជ្ជតិ ។ វិនយាតិសារេ
និក្ខដនិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ ឥន្ទ បញ្ចមំ
វត្តំ សង្ឃេន វិនិច្ឆ័តំ ។ ឥតិប័ទំ វត្តំ ឧទ្ធច្ឆ័ ឧត្តិយយំ
អបគតសត្តសាសនំ ។ ឥន្ទ បញ្ចមំ សលាកំ និក្ខំនាមិ ។

១ មាម្មយោគកេ អនុមតិ អាទេស្សាមតិ បាយោ អាតតោ ។

វិនយបិណ្ឌ ចុល្លវិគ្គ

វត្ថុទី ៤ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌
ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការ
ដូច្នោះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្លាកទី ៤ នេះ ។

(៣២០) ព្រះវេរិតស្នូរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់
ដោយអនុមតិ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីស្នូរតបវិញថា ម្ចាស់អាវុសោ
ការកំណត់ដោយអនុមតិនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេរិតពោលថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សង្ឃជាពួក ធ្វើសង្ឃកម្មដោយគិតថា យើង
ទាំងឡាយនឹងរាប់ពួកឲ្យកិត្តិ ដែលមកដល់យល់ព្រម ឬក្រេកអរជាខាង
ក្រោយ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។
ព្រះវេរិតស្នូរថា ព្រះអង្គទ្រង់យាត់កងទ័ណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា
ទ្រង់យាត់កងវិនយវត្ថុ កងចម្បយ្យកន្លកៈ ។ ព្រះវេរិតស្នូរថា កិត្តនោះ
ត្រូវអាបត្តិអ្វី ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះប្រព្រឹត្តល្មើស
ព្រះវិន័យ ។ ព្រះវេរិតស្នូរត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៥ នេះសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ
ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយ
ប្រការដូច្នោះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្លាកទី ៥ នេះ ។

សក្កសតិក្កន្ធកេ ទសវត្ថុបុញ្ញវិសង្ខិទា

(៣២០) កប្បតិ កន្លេ អាចិណ្ណកប្បោតិ ។ កោ
សោ អាវុសោ អាចិណ្ណកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្លេ ឥទំ
មេ ឧបជ្ឈាយេន អជ្ឈចិណ្ណំ ឥទំ មេ អាចរិយេន
អជ្ឈចិណ្ណនិ អជ្ឈចរិត្តនិ ។ អាចិណ្ណកប្បោ ទោ
អាវុសោ ឯកថោ កប្បតិ ឯកថោ ន កប្បតិភិ ។
សុណាតុ មេ កន្លេ សឿ្នោ ឥទំ ធញ្ញំ វត្ថុ សឿ្នេន
វិជច្ឆិតំ ។ ឥតិបិទំ វត្ថុ ឧទ្ធម្មំ ឧត្ធនយំ អបកតសត្ថុ
សាសនំ ។ ឥទំ ធញ្ញំ សលាកំ និក្ខិទាមិ ។

(៣២២) កប្បតិ កន្លេ អមមិទកប្បោតិ ។ កោ
សោ អាវុសោ អមមិទកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្លេ យំ
តំ ឡិវំ ឡិវកាវំ វិជហិតំ អសម្បត្តំ ទដិកាវំ កុត្តាវិទា

សគ្គសតិកព្វន្តកៈ បុព្វវិសន្តិនានុវិគ្គ ១០ ប្រការ

[៣២១] ព្រះវេរិតស្ករថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់
ដោយអាចិណ្ណៈ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីស្ករវិញថា ម្ចាស់អារុសោ
ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេរិតពោលថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រព្រឹត្តដោយគិតថា អំពើនេះ ព្រះទេវជ្ឈាយ័
របស់យើងធ្លាប់សន្សំមកហើយ អំពើនេះ អាចារ្យរបស់យើងធ្លាប់សន្សំមក
ហើយដូច្នោះ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ ការកំណត់
ដោយអាចិណ្ណៈ គួរខ្លះ មិនគួរខ្លះ ។ ព្រះវេរិតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៦ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យ
ដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាក
សាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្លាក
ទី ៦ នេះ ។

[៣២២] ព្រះវេរិតស្ករថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់
ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ដូរ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយតបវិញថា
ម្ចាស់អារុសោ ការកំណត់ដោយទឹកដោះ ដែលមិនទាន់ដូរនោះ តើដូច
ម្តេច ។ ព្រះវេរិតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទឹកដោះស្រស់ណា
ដែលលះបង់ការដោះស្រស់ហើយ តែនៅមិនទាន់ដល់នូវការ
ដោះស្រាយនៅឡើយ ភិក្ខុបានកោដន្តរួចហើយ ហាមកោដន្តរួចហើយ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

បរាវត្តេន អនតិវត្តំ ចាតុន្តំ ។ ឃាវុសោ កប្បត្តិតំ ។
កត្ត បដិក្ខត្តន្តំ ។ សាវត្តយា សុត្តវិកត្តេតំ ។ ក
អាបជ្ជត្តិតំ ។ អនតិវត្តកោជនេ ចាចិត្តយន្តំ ។ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ ឆនំ សត្តមំ វត្តំ សង្ឃេន វិនិច្ឆិតំ ។
ឆតិបដំ វត្តំ ឧទ្ធចម្មំ ឧត្ថនយំ អបកតសត្តសាសនំ ។
ឆនំ សត្តមំ សលាកំ និក្ខិទាមិ ។

[៣២៣] កប្បត្តិ កន្តេ ជលោតិ ចាតុន្តំ ។ កា សា
ឃាវុសោ ជលោតិតំ ។ កប្បត្តិ កន្តេ យា សា សុរា អសុ-
តា អសម្បត្តា មជ្ឈការិសា ចាតុន្តំ ។ ឃាវុសោ កប្បត្តិ-
តំ ។ កត្ត បដិក្ខត្តន្តំ ។ កោសម្មិយា សុត្តវិកត្តេតំ ។
កី អាបជ្ជត្តិតំ ។ សុរាមេវយចានេ ចាចិត្តយន្តំ ។

វិទ្យាបិដក ចល្លវគ្គ

ផឹកទឹកដោះជាអនតិវត្តនោះ គឺ ភិក្ខុមិនបានធ្វើវិន័យកម្ម ឬមិនមែនជាបស់
សល់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ
មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតិស្ករថា ព្រះអង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមី
ឆ្លើយថា ទ្រង់យាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងសារវត្តិ ។ ព្រះវេតិស្ករថា
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះ
ឆានអនតិវត្តកោជន ។ ព្រះវេតិស្ករត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្តទី៧ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។
វត្តនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនាវៃព្រះសាស្តា
ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ប៉ុន្មានវត្ត ៧ នេះ ។

[៣៤៣] ព្រះវេតិស្ករថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុផឹកស្ករ
នៅគួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអារុសោ សុរាវេនោះ
តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតិស្ករថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សុរាណា
ដែលខ្សោយ នៅមិនទាន់ដល់ការវះជាទឹកស្រវឹងនៅឡើយ ភិក្ខុផឹកស្ករនោះ
គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតិ
ស្ករថា ព្រះអង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់យាត់
ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងកោសម្ពី ។ ព្រះវេតិស្ករថា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។
ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះផឹកស្ករនឹងមើល ។

សព្ទសព្ទកិច្ចទូកេ ទសវត្ថុបុញ្ញវិសធិនា

សុណាតុ មេ កន្លៃ សង្ឃោ ឥនំ អដ្ឋមំ វត្ថុំ សង្ឃេន
វិនិច្ឆ័តំ ។ ឥតិបីនំ វត្ថុំ ឧទ្ធច្ចំ ឧត្ថំនយំ អបគតសត្តុ-
សាសនំ ។ ឥនំ អដ្ឋមំ សលាកំ និក្ខំនាមិ ។

(៣២៤) កប្បតិ កន្លៃ អនសកំ និសីទនន្តិ ។
នាវុសោ កប្បតិ ។ កត្ត បដិក្ខំត្តន្តិ ។ សាវត្តិយា
សុត្តវិកង្កេតិ ។ កី អាបជ្ជតិ ។ ធននកេ នាចិត្តិ-
យន្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លៃ សង្ឃោ ឥនំ នវមំ វត្ថុំ
សង្ឃេន វិនិច្ឆ័តំ ។ ឥតិបីនំ វត្ថុំ ឧទ្ធច្ចំ ឧត្ថំនយំ អបគ-
តសត្តុសាសនំ ។ ឥនំ នវមំ សលាកំ និក្ខំនាមិ ។

(៣២៥) កប្បតិ កន្លៃ ជាត្របរជតន្តិ ។ នាវុសោ
កប្បតិ ។ កត្ត បដិក្ខំត្តន្តិ ។ រាជគហេ សុត្តវិ-

សុត្តន្តបិដកសុត្តន្តបិដក បញ្ជីសង្ឃនាមវត្ថុ ១០ ប្រការ

ព្រះវេតស្សត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
វត្ថុទី ៨ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌
ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនាវនៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។
ខ្ញុំជាក់ចុះនូវស្លាកទី ៨ នេះ ។

[៣២៤] ព្រះវេតស្សថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន និសីទនៈដែល
គ្មានដោយ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។
ព្រះវេតស្សថា ព្រះអង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា
ទ្រង់យាត់ក្នុងសុត្តវិក្ក ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះវេតស្សថា ភិក្ខុនោះត្រូវ
អាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះវត្ថុមាន
ភរិយាកាត់ជាវិន័យកម្ម ។ ព្រះវេតស្សត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៩ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេច
ហើយ ។ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនា
វនៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវស្លាកទី ៩ នេះ ។

[៣២៥] ព្រះវេតស្សថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មាសនីនី
ប្រាក់ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះ
វេតស្សថា ព្រះអង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់

វិន័យបិដកេ បុល្លវត្តោ

កន្លែងតំ ។ កី អាបជ្ជតំ ។ ជាតុប្បវេណីតប្បជ្ជិត្តហាលោ
មាចិត្តយន្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្លែ សង្ឃោ ឥទំ ទសមំ
វត្តំ សង្ឃោ វិនិច្ឆ័តំ ។ ឥតិបិទំ វត្តំ ឧទ្ធម្មំ ឧត្តំ ឧយំ
អបគតសត្តសាសនំ ។ ឥទំ ទសមំ សលាកំ ធិត្តិ-
នាមំ ។

(៣២៦) សុណាតុ មេ កន្លែ សង្ឃោ ឥមាណិ ទស
វត្តំ សង្ឃោ វិនិច្ឆ័តាណិ ។ ឥតិបិមាណិ ទស^(១) វត្តំ
ឧទ្ធម្មាណិ ឧត្តំ ឧយាណិ អបគតសត្តសាសនាណិ ។

(៣២៧) ធិបាតមេតំ អាវុសោ អធិករណំ សន្តំ
វុបសន្តំ សុវុបសន្តំ អបិច មំ ត្តំ អាវុសោ សង្ឃមជ្ឈេបិ
ឥមាណិ ទស វត្តំ បុច្ឆេយ្យាសិ តេសំ កិក្ខំ ធិសញ្ញត្តិ-
យាតិ។ អថទោ អាយស្មា វេរតោ អាយស្មន្តំ សត្តកាមី
សង្ឃមជ្ឈេបិ ឥមាណិ ទស វត្តំ បុច្ឆិ ។ បុដ្ឋោ បុដ្ឋោ

១ ឧ. ទសសទ្ធា ន បញ្ញាយតិ ។ ម. ទស វត្តនិសទ្ធា ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិដក ចុល្លវត្ត

យាត់ក្នុងសុត្តនិកាយ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ព្រះវេរតស្នូរថា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
អ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះទទួលមាននឹង
ប្រាក់ ។ ព្រះវេរតស្នូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃ
ស្តាប់ខ្ញុំ វត្តទី ១០ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្តនេះ
ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយ
ប្រការដូច្នោះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្លាកទី ១០ នេះ ។

(៣២៦) ព្រះវេរតស្នូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្តទាំង ១០ ប្រការនេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេច
ហើយ ។ វត្តទាំង ១០ ប្រការនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាស
ចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

(៣២៧) ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្ចាស់អាវុសោ អធិករណ៍នេះ
សង្ឃបានជំរះហើយ បានរម្ងាប់ស្ងប់ស្ងាត់ល្អហើយ ម្ចាស់អាវុសោ ម្យ៉ាង
ទៀត លោកគប្បីស្នូរវត្តទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងខ្ញុំ ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ
ម្តងទៀត ដើម្បីបញ្ជាក់ដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះវេរត
មានអាយុ ក៏ស្នូរនូវវត្តទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងព្រះសព្វកាមីមានអាយុ
ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ម្តងទៀត ។ លុះព្រះវេរត បានស្នូរសព្វគ្រប់ហើយ

សត្តសតិកក្កន្ធពេ ឧទានជាថា

អាយស្មា សព្វកាយំ វិស្សុឆ្លេសំ ។ សមាយ ទោ បន

វិនយសង្កតិយា សត្តកិក្ខុសតានិ អន្ធានិ អនជិកានិ

អហេសំ ។ តស្មាយំ វិនយសង្កតិ សត្តសតិកាតិ^(១)

វចតត ។

សត្តសតិកក្កន្ធពេ និធិតំ ព្វទសមំ ។

ឥម្មំ ខន្ធពេ វត្ថុបញ្ចវសតិ ។

តស្សុទ្ធានំ

(៣២៨) ទស វត្ថុនិ បូរេត្វា

កម្មំ ទូតេន ចារិសំ

ចត្តារោ បុន រូបញ្ច

១ ឧ. សត្តសតិ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ឧទានជាថា

ព្រះសត្វកាមីមានអាយុ ក៏ធ្វើយដោះស្រាយ ។ ក៏ក្នុងការសន្តិយនាព្រះ
វិន័យនេះ មានភិក្ខុ ៧០០ អង្គ មិនខ្លះ មិនលើស ។ ព្រោះហេតុនោះ
ការសន្តិយនាព្រះវិន័យនេះ បានឈ្មោះថា សត្តសតិកាសន្តិយនា ។

ចប់ សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ទី ១២ តែប៉ុណ្ណោះ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មានរឿង ២៥ ។

ឧទាននៃសត្តសតិកក្ខន្ធកៈនោះ ដូច្នោះ

(៣២៨) រឿងវដ្តបុត្តកកិក្ខុនៅក្នុងក្រុងវេលាលី សំដែងនូវ
វត្ថុ ១០ ប្រការ ១ រឿងវដ្តបុត្តកកិក្ខុដងទឹកដាក់ពេញកាជន
សំរិទ្ធក្នុងថ្ងៃទេពាសថនោះ ១ រឿងពួកវដ្តបុត្តកកិក្ខុធ្វើបដិសា-
រណីយកម្ម ដល់ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្ត ១ រឿងព្រះយស-
កាកណ្ណកបុត្តចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលីជាមួយនឹងភិក្ខុជាអនុ-
ទូត ១ រឿងទបក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យមាន ៤
យ៉ាង នឹងទបក្កិលេសរបស់សមណៈមាន ៤ យ៉ាងទៀត ១ រឿង
ពាក្យដដែលកត្តាថា មាននឹងប្រាកដដល់ពួកសមណៈប្តូរទេ ១

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត បិត សាវ័រ្យ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៤៣០

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

កោសម្ពិ ច បាវេយ្យកោ^(១)

មត្តោ សោវេយ្យំ សង្កស្សំ

កណ្ណាកុដ្ឋំ ឧទុម្ពំ

សហជាតិ^(២) ច មជ្ឈេសិ

អស្សេសិ កំ ធុ ខោ មយំ

បត្តនាវាយ ឧជ្ឈិ^(៣)

១ ឧ. ម. បាវេយ្យកោ ។ ២ ឧ. ម. សហជាតិ ។ ៣ ឧ. ស ឧជ្ឈិ ។

និយមបិណ្ឌ ចូលវត្ត

រឿងព្រះយសកាកណ្ណកបុត្ត ហោះតាមអាតាសទៅប៉ះក្នុង
ក្រុងកោសម្ពី ១ រឿងព្រះយសកាកណ្ណកបុត្ត បញ្ជូនទូតឲ្យ
ទៅកាន់សំណាក់នៃភិក្ខុដែលនៅ ក្នុងដែនបារថយ្យ នឹងភិក្ខុ
ដែលនៅក្នុងដែនអវន្តិទត្តិណាបថ^(១) ១ រឿងព្រះវេតគង់នៅ
ក្នុងនគរសោរយ្យ ១ រឿងព្រះវេតចេញពីនគរសោរយ្យ
ទៅកាន់នគរសង្កស្ស ១ រឿងព្រះវេតចេញពីនគរសង្កស្ស
ទៅកាន់នគរកណ្ណកដ្ឋ ១ រឿងព្រះវេតចេញពីនគរកណ្ណ-
កដ្ឋទៅកាន់នគរទុទ្ទមរ ១ រឿងព្រះវេតចេញពីនគរអគ្គឡបុរៈ
ទៅកាន់នគរសហជាតិ ១ រឿងព្រះវេត បង្គាប់ភិក្ខុជាកូន
សិស្សឲ្យជាអ្នកពោលសរកញ្ញា ១ រឿងពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុពុ
ដំណឹងថា ព្រះយសកាកណ្ណកបុត្តប្រាថ្នានឹងជំរះអធិករណ៍ ១
រឿងវដ្តបុត្តភិក្ខុ រិះគិតថា យើងបានភិក្ខុណាជាបទុព្វក ១
រឿងវដ្តបុត្តភិក្ខុចាត់ចែងសមណបរិក្ខារ មានបាត្រជាដើម
ហើយនាំគ្នាជិះទូកឆ្លងឡើងទៅកាន់សហជាតិនគរ ១ រឿង

១ មានតែក្នុងបាលីខាងដើម ក្នុងឧទានគ្មាន មានតែ មត្តោ វិញ ប្រហែលជា មត្តសព្វ
នេះលោកដ្ឋានប្តូរជំនួសសព្វ គឺ អវន្តិទត្តិណាបថ ទេដឹង ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវ័ង្ស ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៤៣១

សត្តសតិកក្ខន្ធកេ ឧទានធាថា

រហោ សិ ឧបនាមយំ^(១)

តុរ្យ^(២) សង្ឃោ ច វេសាលិ

មេត្តា សង្ឃោ ឧញាហិកាតិ ។

ចុស្តវត្តោ សមញោ

១ ឧ. ទូរហោបិ ឧទាមស្ស ។ កត្តបិ យេត្តកេ ទូរហោបិ ឧទាមស្ស ។ ២ ឧ. ទារុកំ ។
កត្តបិ យេត្តកេ ទារុណំ ។

សត្តសតិកពុទ្ធក្នុង: ឧទានតាថា

ព្រះសាឡ្យៈ មានអាយុ សម្បទៅក្នុងទីស្ងាត់ ១ រឿងព្រះទត្តរៈ
មានអាយុ ដំណាលប្រាប់ពួកវដ្តបុគ្គកកិក្ខុថា ពួកមនុស្សវែកង
បង្ហោនសមណបរិក្ខារទៅថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ ១ រឿងព្រះ
ទត្តរៈមានអាយុ ដំណាលប្រាប់ពួកវដ្តបុគ្គកកិក្ខុថា យើងកាន់
យកនិស្ស័យនឹងព្រះវេតជាគ្រូ ១ រឿងដំនុំសង្ឃប្រជុំគ្នានឹងវិ-
និច្ច័យអធិករណ៍ ១ រឿងពួកកកិក្ខុជាថេរៈប្រាថ្នានឹងវិនិច្ច័យអធិ-
ករណ៍ ហើយនាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ១ រឿងព្រះសព្វកាមី
សួរព្រះវេតថា ឥឡូវនេះ លោកនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ
ដូចម្តេច ព្រះវេតឆ្លើយថា ខ្ញុំនៅដោយអំណាចនៃមេត្តាធម៌ ១
រឿងដំនុំសង្ឃ ប្រជុំគ្នាវិនិច្ច័យអធិករណ៍នោះ ១ រឿងព្រះ
វេត សូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ត្រូវឲ្យសង្ឃម្ចាស់អធិ-
ករណ៍នេះ ដោយទុញហិតកម្ម ១ ។

ចប់ ចុះលុះត្ត ។

វិវិទ្យាវិទ្យុបត្តិ

វិទ្យុប្រាហេ	អវិទ្យុប្រាហេ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយី
ទិស្សនិ	ទិស្សន្តិ	៤	១៩
បព្វធិស្សន្តិ	បព្វធិស្សន្តិ	៨	៩
អយ្យបុត្តា	អយ្យបុត្តា	"	១៥
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	១០	១៧
យសន្តរពោ	យសន្តរពោ	១៣	៨
កុមារវណ្ណិ	កុមារវណ្ណិ	១៤	១២
សក្យកុមារនំ ភគវិពោ ឧបសង្កមនំ កក្កដកោឡិយបុត្តុត្ថុ		១៥	១
តាមក្សេត្តានិ	តាមក្សេត្តានិ	"	១៧
បរិយោទាតំ	បរិយោទាតំ	២០	១៧
ភិទ្ទេយ្យំ	ភិទ្ទេយ្យំ	២៤	៤
វេទុ	វេទុ	"	១៧
អាមន្តេសិ	អាមន្តេសិ	២៩	៩
បកាសេតិ	បកាសេតិ	៣០	៧
កាយន	កាយន	៣១	៦
បកាសេ កិ	បកាសេសិ	៣២	៧
២ .	២ ១ .	"	១៧
វិគមសំ	វិគមសំ	៣៩	៨
បរិសំ	បរិសំ	៤០	"
អពារស្មី	អពារស្មី	"	១៣
តំ សិសំ	តំ សិសំ	៤២	១៥
បរិនិព្វាយនីតិ	បរិនិព្វាយនីតិ ។	៥០	៩
សារីបុត្តោត្តល្លាតា	សារីបុត្តោត្តល្លាតា	៦៤	៥

៤៣៤

វិទ្ធាវិទ្ធបត្តិ

វិទ្ធាវិទ្ធបត្តិ	អវិទ្ធាវិទ្ធបត្តិ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ
សារិបុត្តោ	សារិបុត្តោ	៦៤	៨
បា មិត្តតំ	បាមមិត្តតំ	៧២	៧
មញ្ញប្បនីបាទកា	មញ្ញប្បនីបាទកា	៩៦	១២
"	"	៩៧	១៣
ស ច	សចេ	៩៩	១២
វិច្ឆុកុដិ	វិច្ឆុកុដិ	"	១១
"	"	"	១២
មតិកាភណ្ឌំ	មត្តិកាភណ្ឌំ	១០៣	៦
មញ្ញប្បនីបាទកា	មញ្ញប្បនីបាទកា	១២៤	១០
"	"	១២៥	១១
អនាទរិយំ	អនាទរិយំ	១២៨	១៥
វិច្ឆុកុដិ	វិច្ឆុកុដិ	១៣១	១
"	"	១៣៣	"
វិច្ឆុកុដិវត្តំ	វិច្ឆុកុដិវត្តំ	១៣៤	៩
វិច្ឆុកុដិ	វិច្ឆុកុដិ	"	១៤
"	"	១៣៥	១
"	"	"	៩
"	"	"	១១
"	"	"	១២
កាតព្វ	កាតព្វំ	១៤៥	៥
ឧបដ្ឋាយវគ្គំ	សទ្ធិវិហារិកវគ្គំ	១៩៩	១
"	"	១៥១	"
សាសនទុសោ	សាសនទុសោ	១៩៨	១៣

វិវិទ្ធិវិវិទ្ធិបាវេ

វិវិទ្ធិបាវេ	អវិវិទ្ធិបាវេ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ
អត្តកា	អត្តកា-	២១៥	៤
ទិដ្ឋិ-	ទិដ្ឋិ-	២៣៧	"
ឧទ្ទានតា	ឧទ្ទានតាថា	២៥៥	១
អនតារិយ	អនតារិយំ	២៦៤	៧
ធម្មវិនយេ	ធម្មវិនយេ	២៦៥	៥
បដិគ្គ-	បដិគ្គ-	២៧២	៧
តេ	តេន	៣០៦	៧
អត្តសមតិ	អត្តសម្មតិ	៣១៥	១
ញតិ	ញតិ	៣១៧	"
យាយនិ	យាយន្តិ	៣៣០	១៧
តិហិទោបិ	តិហិទោបិ	៣៦៧	៥
អប្បញ្ញាបនា	អប្បញ្ញាបនា	"	១៥
យស្សញ្ញាយ	យស្សញ្ញាយ	៣៧៧	១៣
តបន្តិ	តប្បន្តិ	៣៧១	៦
អម្ពោតិ	អធម្ពោតិ	"	១៤
វិរោចនិ	វិរោចន្តិ	"	១៦
បុត្តត្ថេរ	បុត្តត្ថេរ	៣៧៥	១
អនុមតិ	អនុមតិ	៤០៤	១១
អធម្មវាទិ	អធម្មវាទិ-	៤០៧	៦
សុញ្ញាតវិហារេន	សុញ្ញាតវិហារេន	៤១៤	១៦
"	"	៤១៥	៥

សទ្ធិកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អនុទុ	អនុរុ	១	៥
និរាស	និរាស	៤	៧
រក្ខិយភិក្ខុវត្ថុ	រឿងជិនទាំង៧	៧	១
នុ៎ះ	នេះ	៥	១៥
លំដាប់ នោះឯង	លំដាប់នោះឯង	១០	៥
រឿងជិនទាំង៧	រក្ខិយភិក្ខុវត្ថុ	១១	១
ទេវ	ភេទ	១៤	១១
លុះឈរក្នុងទ័ដ៍សមត្វរ	បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន កក្កដទេវបុត្ត		
	លុះឈរក្នុងទ័ដ៍សមត្វរ	១៧	៥
ដោយច្បាស់ថា	ដោយចិត្តច្បាស់ថា	"	១៦
ខ្លះ ។	ខ្លះ	២២	១២
សង្ឃឹម	សង្ឃឹម	"	១៣
សាបសូន្យ	សាបសូន្យ	២៤	២
ដើម្បី	ដើម្បី	"	១២
ដើម្បី	"	"	១៣
វិនាស	វិនាស	"	១៦
ដើម្បី	ដើម្បី	"	១៧
ដើម្បីសេចក្តី	"	"	"
ដើម្បី	"	៥៥	៣
ប្រស្សី	ប្រស្សី	"	១៤
ព្រះអង្គ	ព្រះមានព្រះភាគ	២៦	១៤

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ប្រទក្សិណ	ប្រទក្សិណ	២៧	១០
ម្យាង	ម្យ៉ាង	"	១៧
ឥឡូវ	ឥឡូវ	២៨	៩
ម្យាង	ម្យ៉ាង	"	១១
រាជព្រឹះ	រាជគ្រឹះ	"	១២
សង្ឃ	សង្ឃ	២៩	៧
ដំមាន	ដំមាន	៣០	១៤
សេចក្តី	សេចក្តីខ្លាច	៣៣	១៣
នេក	អនេក	៤០	២
ព័នាវរោះ	ព័រនាវរោះ	"	១៨
សិសក្សបុត្ត	សិសក្សបុត្តិយ៍	៥៩	២
(ដោយធម្មិកេថា)	(ដោយធម្មិកេថា)	៦៦	១០
បន្តអប់រំហើយ	អប់រំហើយ	៧៤	១៧
កៀរគរ	កៀរគរ	៨០	៥
"	"	៨១	១៣
ទៅកាន់	ទៅកាន់	១០៨	១០
រួចហោយ	រួចហើយ	១២៩	៧
កាមទំនង	កាមទំនង	១៥៥	១២
ខ្យល់, យ	ខ្យល់ខ្យាយ	១៧៤	១៥
ពិនិត	ពិនិត្យ	១៨៤	១២
លាងចីរបស់	លាងចីរបស់	១៩៧	១០
កែម្ពត្តា	កែម្ពត្តា	២០៨	៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ករមណី	កែរមណី	២០៨	៣
(១២)	(១២២)	២១០	២
ប្តេជ្ញា	ប្តេជ្ញា	"	១៣
ដាយ	ដោយ	២១១	"
បាតមោត	បាតិមោត	២២៦	១៦
ព្រហ្មចារិយ	ព្រហ្មចរិយ	២៣១	៤
ប្រក	ប្រកប	២៣៦	៥
វិនិច្ឆ័យ	វិនិច្ឆ័យ	២៣៧	"
ក្រាបបង្គំ	ក្រាបបង្គំ	២៦៥	៤
សោត្តាបត្តិដិល	សោតាបត្តិដិល	"	១៨
ចល្លវត្ត	ចល្លវត្ត	២៦៦	១
សោត្តាបត្តិដិល	សោតាបត្តិដិល	"	៥
"	"	"	៨
ព្រះភាគ	ព្រះភាគ	២៨៥	"
ទាំងឡាយ	ទាំងឡាយ	២៨៦	៣
ដិល	ដិល	២៨៧	៤
មាល	ម្កាល	២៩១	៨
ទ្រវា	ទ្រវា	"	១៤
ភិក្ខុណាមួយ	ភិក្ខុណាមួយ	២៩៣	៩
អក	អ្នក	"	១៤
ដើលសង្ឃធានសន្មត	សង្ឃត្រូវសន្មត	២៩៤	២
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ-	២៩៦	១៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ពួកគ្រហស្ថ	ពួកស្រីគ្រហស្ថ	២៩៩	២
ទាំងឡាយ	ទាំងឡាយ	"	១៤
កុលុបតិ(១)	កុលុបតិ	៣០៥	៩
អន្តរាយិក	អន្តរាយិក	៣១៨	១៤
ត្រូវប្រាប់	ត្រូវប្រាប់	៣២៤	១៦
មិនត្រូវបរិវារណា	មិនទាន់បរិវារណា	៣២៥	១៤
មិនត្រូវមិនបរិវារណា	មិនត្រូវបរិវារណា	"	"
ខ្លួនឯង	ខ្លួនឯងហើយ	"	"
បានសង្ឃ	បានជាសង្ឃ	៣២៧	១១
ដោយសារទេ:	ដោយសារទេ:	៣៣១	៨
ប្រហស្ថ	គ្រហស្ថ	៣៦៨	៦
ប្រយោជន៍	ប្រយោជន៍និស័ន្ទប្រើន	៣៧១	៥
ព្រះយស-	ព្រះយស	៣៨៦	៤
ត្រេកអរ	ត្រេកអរដោយ	៣៩៣	១៣
ម្ចាស់អ្នកជាធំ	ម្ចាស់អ្នកជាធំ	៣៩៤	៦
អាទិត្យព្រះ	អាទិត្យព្រះ	៣៩៨	៩
ពហុស្សត្រ	ពហុស្សត្រ	៤០០	៤
គន្ថឡបុរ:	អគ្គឡបុរ:	៤០១	១៨
ពហុស្សត្រ	ពហុស្សត្រ	៤០២	៩
អៀសខ្មាស	អៀនខ្មាស	"	១១
នឹងឲ្យកិច្ច	នឹងឲ្យពួកកិច្ច	៤០៥	៤
ព្រះយស-	ព្រះយស	៤១៨	៧
ការពំណាច	ការពំណាច	៤២៣	៨
នឹងឲ្យពួកកិច្ច	នឹងឲ្យពួកកិច្ច	៤២៤	៩

សន្តិកថាប្រាថ្នាមាតិកា

តតិយភាគ

សង្ឃកេខកូដ្ឋកៈ

លេខទំព័រ

ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងអនុបិយានិគម ទៀបព្រៃអនុបិយា	១
រឿងអនុទូសក្កៈ នឹងកទ្ធិយសក្យរាជ	៣
រឿងលក្សៈ ៦ អង្គ	៧
រឿងឧបាលិកប្បកៈ	៨
ពួកសក្យៈកុមារចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ	៩
ព្រះកទ្ធិយៈ បានសម្រេចនូវវិជ្ជា ៣ យ៉ាង	១០
ឧទានជាថា នឹងរឿងទេវទត្តភិក្ខុ	១៣
រឿងអធិតសតកុមារ	១៤
រឿងកូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈ ឈ្មោះកក្កុធៈ	១៥
រឿងព្រះមហាមោគ្គល្លាន ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ	១៦
រឿងទេវបុត្រឈ្មោះកក្កុធៈ	១៧
និយាយអំពីគ្រូ ៥ ពួក	១៩
រឿងព្រះអង្គស្តេចទៅកាន់ព្រះវរាហជីគ្រឹះ	២៣
និគមជាថា	២៥
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ទូលសូមត្រួតភិក្ខុលង្សជំនួស	២៦
ការធ្វើបកាសន័យកម្មនិលទេវទត្ត	២៧
បកាសន័យកម្ម នឹងរឿងព្រះសារីបត្ត	២៩
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងរឿងអធិតសតកុមារ	៣៣
សេចក្តីនិច្ច័យនៃពួកមហាមាត្រ	៣៤

សង្ខីក្រមប្រាប័រមាតិកា

៤៤១

លេខទំព័រ

ការបញ្ជូនបុរសទៅសម្លាប់ព្រះសាស្តា	៣៦
អនុបព្វកថា ព្រះអង្គសំដែងចំពោះបុរសដែលទៅសម្លាប់ព្រះអង្គ	៣៧
ការធ្វើព្រះលោហិតនៃព្រះតថាគតឲ្យពុរពងឡើង	៤២
និយាយអំពីគ្រូ ៥ ពួក	៤៤
ការលែងដំរីនាឡាតិរឿងព្រេងព្រះសាស្តា	៨៤
ព្រះសាស្តាសំដែងគាថាចំពោះដំរីនាឡាតិរ	៥១
ពួកមនុស្សនាំគ្នាច្រៀងគាថាសរសើរព្រះបរមគ្រូ	៥២
រឿងតិកកោដិន	៥៣
រឿងទេវទតភិក្ខុ សំដែងអំពីគ្រូ ៥ ប្រការ	៥៥
រឿងទេវទតភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសូមគ្រូ ៥ ប្រការ	៥៦
ការព្យាយាម ដើម្បីទំលាយសង្ឃ និងទំលាយចក្រ	៥៧
ឧទានគាថា	៦១
រឿងព្រះសារីបត្ត និងព្រះមោគ្គល្លាន	៦៣
ការសំដែងធម៌របស់ទេវទត	៦៥
បាណិយារបស់ព្រះសារីបត្ត និងព្រះមោគ្គល្លាន	៦៦
អគ្គសារីកទាំង ២ អង្គចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ	៦៧
ព្រះបរមគ្រូប្រាស់សំដែងអំពីរឿងដំរី	៦៨
និគមគាថា និងភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ	៦៩
រឿងទេវទតភិក្ខុ និងអសទ្ធម្ម ៨ ប្រការ	៧១
រឿងទេវទតភិក្ខុ ត្រូវអសទ្ធម្ម ៣ ប្រការគ្របសង្កត់ និងឧទានគាថា	៧៤
រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ ទូលសួរអំពីការប្រេះធានៃសង្ឃ	៧៦
រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ ទូលសួរអំពីសង្ឃភេទ	៧៧
រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ និងសេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃ	៧៨

៤៤៤

សិទ្ធិកម្រោបមាតិកា

លេខទំព័រ

និគមនាថា ៧២
 រឿងព្រះឧបាសិកា ត្នោ តាំងភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃទៅកើតក្នុងអយាយ ៧៥
 បញ្ជីរឿងនៃសង្ឃពេទ្ធពុទ្ធកៈ ៩០

វិភក្តនកៈ

ហេតុនៃការទ្រង់បញ្ញត្តិអាត្មានុកវត្ត ៩៣
 ហេតុនៃការទ្រង់បញ្ញត្តិអាវាសិកវត្ត ១០០
 ធម៌កវត្ត ១០៣
 ធម៌កវត្ត នឹងការអនុមោទនាក្នុងរោងវត្ត ១០៥
 វត្តដែលភិក្ខុត្រូវធ្វើក្នុងរោងវត្ត ១០៧
 វត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌធាត ១១៥
 វត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌធាត នឹងវត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ១១៩
 សេនាសនវត្ត ១២៣
 ជន្មាយវត ១២៩
 និទាននៃវិច្ឆុក្តិវត្ត ១៣១
 ការទ្រង់បញ្ញត្តិវិច្ឆុក្តិវត្ត ១៣៤
 ឧបស្ស័យវត ១៣៧
 សទ្ធិវិហារិកវត្ត ១៤៨
 អាចារ្យវត្ត ១៥៦
 អន្តោសិកវត្ត ១៦៧
 ឧទាននៃវត្តពុទ្ធកៈ ១៧៥

បាតិមោក្ខដ៏បន្តនកៈ

ព្រះអាណន្តសូមអរាគណៈព្រះអង្គសំដែងធម៌មោក្ខ ,,

សង្ខេបប្រាសាទមាតិកា

៤៤៣

លេខទំព័រ

រឿងព្រះមហាមោក្ខស្ថាន	២០២
ធម្មកាមិនទិលកើតគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងមហាសមុទ្រ	២០៥
សភាពមិនទិលកើតគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងធម្មវិន័យ	២០៩
ឧទានវាចា	២១៦
រឿងធញ្ញត្តិយកិក្ខុ	២១៧
ការបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខ	២១៩
និយាយអំពីការបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខ ១ — ២ យ៉ាង	២២០
" " " ៣ — ៤ យ៉ាង	២២១
" " " ៤ — ៥ យ៉ាង	២២២
" " " ៦ យ៉ាង	២២៣
" " " ៧ យ៉ាង	២២៤
" " " ៨ យ៉ាង	២២៥
" " " ៨ — ៩ យ៉ាង	២២៦
" " " ១០ យ៉ាង	២២៨
និយាយពីការបញ្ឈប់ធាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌	២៣១
ព្រះឧបាសិ ក្រាបទូលសួរការកាន់យកអត្តាទាន	២៤១
ព្រះឧបាសិ ក្រាបទូលសួរការបោះ	២៤៥
ព្រះឧបាសិ ក្រាបទូលសួរហេតុវិប្បដិសារៈ ចំពោះភិក្ខុអ្នកបោះ	២៤៩
ឧទាននៃធាតិមោក្ខន្នបនក្ខន្ធកៈ	២៥៥

ភិក្ខុវិទ្ធិកៈ

ព្រះរាងមហាបដិបត្តិគោតមី ទូលសូមបព្វដ្ឋា	"
គរុធម៌ ៨ យ៉ាង	២៦៦

ស ធូ ក ប្រា ប មា ន ិ កា

លេខទំព័រ

ព្រហ្មចរិយធម៌ មិនកាំងនៅយូរអង្វែង	២៧១
រឿងព្រះនាងមហាបដិបត្តិគោតមី និងការស្លេមពរ	២៧៣
លក្ខណៈនៃការរិទ្ធិយធម្មនិយម	២៧៧
ភិក្ខុមិនសំនែងធាតិហោត្ត ដល់ពួកភិក្ខុនី	២៧០
ការទទួលអាបតិ	២៧១
ការធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី	២៧៣
រឿងភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ឧប្បលវណ្ណ	២៧៥
ការបង្ហាញកាយជាដើម ទណ្ឌកម្ម និងអវិន្តិយបុគ្គល	២៧៧
ធាតុយក្ខភិក្ខុនី សាចរកនឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុ	២៧៧
ការបង្ហាញកាយជាដើម ទណ្ឌកម្ម និងការបញ្ឈប់ឧវាទ	២៧៩
ការបញ្ឈប់ឧវាទរបស់ភិក្ខុល្ងង់ជាដើម	២៨១
ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់ភិក្ខុនី	២៨៣
ការទទួលឲ្យឧវាទនៃភិក្ខុទាំងឡាយ	២៨៥
ការទទួលឲ្យឧវាទហើយមិនមកប្រាប់ជាដើម	២៨៧
ការឲ្យដំត្រគាតដោយឈើមានសណ្ឋានដូចផ្លែឆោជាដើម	២៨៩
ការធ្វើគំនូសខាងក្រោមមាត់ជាដើម	៣០១
កាលកិរិយារបស់ភិក្ខុនី ១ រូប	៣០៣
ភិក្ខុនី ដាក់កូនខ្ចីក្នុងជាត្រ	៣០៥
ភិក្ខុនី នាំគាតយកនំមិត្តបុរស	៣០៧
ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យទទួលការសេន្យ របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ	៣០៩
ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យនូវចីវរ ក្នុងរោងទានជាដើម	៣១១
អន្តរាយិកធម៌ ២៤ យ៉ាង	៣១៣

សង្ខេបប្រាប័នាតិកា

៤៤៥

លេខទំព័រ

ការសន្មតិខ្លួនឯង និងសន្មតិកិច្ចនីតិវិធី	៣១៥
ញត្តិចតុត្តកម្មឧបសម្បទា	៣១៧
ការហាមឃាត់នូវទ័ពាមលំដាប់ចាស់ទុំ និងការមិនបរិវារណា	៣២៥
ការបរិវារណារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ	៣២៧
ការឃាត់ខ្មោចសេច ឆឹងឃាត់បរិវារណា	៣២៨
ការទ្រង់អនុញ្ញាតត្រៃស្នែងដាមើម	៣៣១
ញត្តិចតុត្តកម្មឧបសម្បទា ដោយទូត	៣៣៣
រឿងស្រីម្នាក់នឹងការសន្មតិកិច្ចនី	៣៣៧
ការសន្មតិកិច្ចនី និងការមិនពោលណាសិក្ខារបស់ភិក្ខុនី	៣៣៩
រឿងពួកភិក្ខុនីអង្គុយពែនព្រែន និងបន្ទោបង់វិច្ឆ័យបង្គន់	៣៤១
ការងូតទឹក របស់ពួកភិក្ខុនី	៣៤២
ខ្លាឆ្មារតិបញ្ជីរឿងនៃភិក្ខុនីខ្លាឆ្មារ	៣៤៤

បញ្ជីសតិកក្ខន្ធកៈ

ឧវាទរបស់ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ	៣៥៧
ការសន្មតិកិច្ច ៥០០ រូប	៣៥៩
កិច្ចមានការជួសជុលទីដែលផ្ទះឆ្កាយដាមើម	៣៦១
ព្រះមហាកស្សប មានអាយុប្រកាសជំនុំសង្ឃ	៣៦២
ការសង្គាយនាសិក្ខាបទមានទុតិយយាងដឹកដាមើម	៣៦៣
ពោលអំពីសិក្ខាបទតូចនឹងតូចដោយលំដាប់	៣៦៥
ព្រះអាណន្តត្រូវហោរស្របដំណាប់ចិត្ត	៣៧១
ការដាក់ព្រះធម្មទានលើសិក្ខាបទ	៣៧៣
រឿងព្រះបាទទេស និងការថ្វាយលំពាក់ឧត្តរសង្កៈ	៣៧៥
រឿងធនត្រេ និងការដាក់ព្រះធម្មទានលើសិក្ខាបទ	៣៧៩

ឧទ្ទាននៃបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ ៣៧១

សត្វសត្វក្ខន្ធកៈ

រឿងវដ្តិបុត្តកភិក្ខុ និងរឿងព្រះយសត្ថេរ ៣៧៤

ឧបក្កិលេសស ៤ យ៉ាងរបស់ព្រះចន្ទ្រ និងព្រះអាទិត្យ ៣៧៧

ឧបក្កិលេសស ៤ យ៉ាងរបស់សមណព្រាហ្មណ៍ ៣៧៩

ឧបក្កិលេសទាំង ៤ ៣៩១

រឿងអ្នកធំឈ្មោះមណិច្ចុព្ពរ ៣៩៣

ពាក្យរបស់ព្រះថេរៈឈ្មោះយសកាកណ្តាបុត ៣៩៥

រឿងព្រះថេរៈឈ្មោះសម្ពុតសាលាវាសី ៣៩៧

សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ៣៩៩

រឿងព្រះវេរិតត្ថេរ ៤០១

ការសួរ និងការដោះស្រាយនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ៤០៣

សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ពួកវដ្តិបុត្តកភិក្ខុ ៤០៧

រឿងវដ្តិបុត្តកភិក្ខុ ៤០៩

សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីនឹងវិនិច្ឆ័យនូវអធិករណ៍ ៤១៣

ពាក្យជាចន្លោះរបស់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ៤១៥

សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីនឹងវិនិច្ឆ័យនូវអធិករណ៍ ៤១៧

រឿងអធិតភិក្ខុ ៤១៩

បញ្ហាវិសដ្ឋាននូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ៤២១

ឧទ្ទាននៃសតសតិកក្ខន្ធកៈ ៤២៩